

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W3CN9314	ImageGroup:	I3CN9316
LCCN:	n/a	ISBN:	8189165119

Title:	རྒྱལ་སྐུ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར། rgyal sras kyi spyod la 'jug pa'i chos skor/
Author:	n/a
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. D24715
Original Publication:	bod kyi gtsug lag gces btus dpe skrun/;11
Place:	d+hi li/
Publisher:	bod kyi gtsug lag zhib dpyod khang /
Date:	2006
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཞུས་བོད་བྲེང་། ༡༡

ཀུལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྒྲོང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་པོད་ཟེང་། ༡༡

ཀྱལ་པོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱབ་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2006
All rights reserved.
Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་རིམ་ཞིན་བསྐྱར་དུ་དཔར་སྐྱོན་མཛད་རྒྱུ་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཙུག་ལྷན་པོ་དཔེ་སྤྲོད། ༡༡

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒྲོར།
བརྗོད་བྱ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྟེན་མཁས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཐོག་མཐའ་བསྐྱོད་པའི་དཔར་བསྐྱོན་ལྷན་
སྤྲོད། ༡༠༠༥ ལོར་ལྷ་ལིར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྐྱོན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* vol.11

Volume title: *rgyal sras kyi spyod pa la 'jug pai chos skor*

Author: Selected anthology

1. Indo-Tibetan Buddhism-Bodhisattva Ideal-Bodhisattva Vows
2. Nagarjuna-Maitreya-Asaṅga-Shantideva-yongs 'zing yeshes rgyal tshan-mgul chu thogs med bzang po-Tsong kha pa-rgyal tshab dar ma rin chen-spyan snga blo gros rgyal mtshan-thu'u bkan chos kyi nyi ma-lcang skya rol pa'i rdo rje-rdza dpal sprul

ISBN 81-89165-11-9

Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༡༡། ཁོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤེར་ལྷོ་ལ་བའི་རྩོན་ནམ་སྒྲིབ་ཡིག་གིས་མཆོད་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་
 བྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཅན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྒྱལ་གྱི་བྱགས་ཇེ་བཀའ་བྲིན་ལས་སྒྲིན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་ན་ལེན་འཕེལ་པའི་བཞེད་རྒྱན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཡུགས་གྱི་ཅ་བ་བརྟན་པོ་རྒྱགས་ཏེ་སྐྱེ་བྱུང་སྤངས་ལས་
 འདས་པའི་འདི་ཕྱི་ལོ་ལོ་ལྷོ་ལ་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད་པའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་དག་དུས་
 གཤམ་པོ་དང་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་པོ་དྲན་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྲུབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དྲན་
 གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སྤེལ་ཁོངས་གྱི་བྱ་བ་དང་ཀལ་མུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཡུལ། རྒྱགས་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རྩོ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དགས། ལྷན། མི་ཉི་སོགས་གྱིས་མཆོད་པར་འཇམ་སྒྲིབ་གྱི་སྤྲུལ་དུ་མར་
 བོད་གྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་བུ་བྱིས་སྤྱིར་འགྲོ་བའི་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་ལེ་མས་གྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་གང་
 འཆམས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབས་མུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྤྲད་ཀྱང་ཕྱི་ཆོན་རིག་དང་བྱུང་དུ་འབྲོལ་བའི་རྩོན་སྲུང་ལྷག་ཞབས་
 འདེགས་སྐྱབས་བྱུང་གྱི་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཆོད་དེ་ལྟར་ལ་བརྟན་ནས་ད་ལམ་ཁེན་པ་མཛན་གྱི་ཡལ་བོད་གྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དུ་བྱུང་ཁང་གིས་བོད་གྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བདུས་ཞེས་པ་བོད་གྱི་རིས་མེད་ལཱུས་གྲུབ་ཆད་རྒྱན་དུ་མས་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་པོ་དང་ཕྱེད་སྐུ་མུ་ཐམ་པ་
 ཡུགས་གཅིག་དུ་བསྐྱགས་ཏེ་ཞུས་དག་ངེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེང་རབས་གྱི་སྒྲིབ་དང་མཐུན་པ་དེ་བཀུགས་ཐོག་དཔར་སྐྱར་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྲོད་ནས་ཡི་རང་བཟླས་བཞིན་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བདུས་འདིས་བོད་གྱི་སྒྲིབ་
 གཉེར་གྱི་བཞེགས་མར་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་བཟོ་ཆོག་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་སྒོ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྒྱལ་སོ་སོའི་མི་རིགས་གྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཉིད་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྒྲུབ་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སྐྱབས་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུ་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྤྲོད་བཅས། ཏུ་ཡའི་བླ་མར་འཕོད་པ། རྒྱུའི་དགེ་
 སྦྱོར་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ཏེ་མ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ མ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་མེང་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་དབར་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱ་འགྲོའི་
མཐུན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྡེ་རི་ཉར་ཤེ་དང་། Barry J. Hershey
ལུས་སྐྱ་ཁོ་ནི་ཉར་ཤེ་ Connie Hershey ཉར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་ཅ་ The Hershey
Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱར་བར་དད་གཏོང་སྤྱིན་བདག་ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྡན་
ཐོག་འདི་མེའི་ལེགས་ཚུགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སློན་འདུན་ལྟ།

ཕྱགས་སྒྲིག་པའི་གྲོང་བརྩོན།

དཔལ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྟ་ཅམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྩས་ཞེས་པའི་བོད་ཕྱེད་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱོན་ཞུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་འདི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དང་རབས་སློ་གསར་བའི་ཡིད་འོར་ལེགས་པར་མཆོད་བྱུང་བ་དང་། དེ་མཆུངས་སློ་གསར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཤུ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དཔེ་གས་ལུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཕབ་སྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྩོམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤེལ་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲལ་དུ་སྒྲིབས་ཏེ་སྒྲིབ་མང་བོར་ཡན་ཐོགས་ཡོང་བའང་ཤིན་ཏྲུ།

བོད་ཕྱེད་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་ཞུ་བ་ནི། ཅུ་བའོ་བོ་བྱུང་བསྟན་སྒྲིག་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་གསར་རིང་པོ་མཛོད་ཁང་མང་བོར་དབྱེད་ཞིབ་གྱིས་བོད་ཕྱེད་འདི་ནང་རི་བཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔའི་མཆོད་ཐོའི་གཞི་མ་བཞོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྷོ་ནུབ་གོང་ས་ལྷ་ས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ལག་དང་དེ་མཆུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་རྒྱལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུད་བ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཆོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྲི་ཕྱག་བརྒྱལ་བ་བཞུགས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱུན་པའི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྒྲིལ་གཏོད་པ་ནས་བརྩེད་དུས་རབས་ཉི་ལུ་པའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོད་སྐུ་བརྒྱུ་ཅམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆད་ལྷན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཅམ་ཞིག་བོད་ཕྱེད་འདི་ནང་གཅེས་བརྩས་ཞུས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བཛོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་ལན་འདུག་པས་ས་དགེ་བཀའ་རྣམས་རྟོག་དོན་ནང་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་རག་སྟོན་པའི་གྲེགས་བམ་ལག་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཅེས་བརྩས། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁྲུལ་གྱི་སྟོད་པའི་སྟོར། སྤམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐགས་སྤྱི་མེད་ཀྱི་བསྟོད་རིམ་དང་རྟོགས་

མིམ། དཔལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ཚན་ལ་ཡར་ལྷན་དང་། ཟབ་མོད་བུམ་འུལ་བ།
ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས། བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཙས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པ་བཤད་ལུགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་བྱུང་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཙུག་བརྒྱུ་སྒྲ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོལ་བ་
རིག་པ་སྒྲན་གྱི་གཞུང་། སྤར་སོལ་གྱི་ཕྱིས། བཟླ་དང་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གཞུང་གཙུག་བརྒྱུ། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཞུང་ཚོན་
ཁག་རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འབྱུང་སྟེང་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཙས་སྟེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་བྱངས་སོགས་ཉིས་
ཀྱི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་སྟེ་པ་ལྟ་ཡོད།

བོད་ཁྲེང་འདི་བཞིན་ལྷ་སྒྲིག་དངོས་གཞི་ལྷ་སྒྲ་བས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་ཤུ་འདི་ནང་འཇུག་དུས་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་སྟེང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་སྒྲ་གསུང་གིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཇི་བཞུགས་ཡན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་
མཐུན་མིན་ཇི་ཡོད་དོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཏེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་
རྣམས་བཙས་གིང་གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་
བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་ནང་ནོར་བཙས་ཇི་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ཤུལ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་
དཔར་གང་ལ་གཞི་བཙོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷ་དག་གཙང་ལེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ལྟས་ཡོད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་སྟོག་པ་བོ་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁྲེང་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱུང་ཞིབ་གནང་བ་དེའི་སྟེང་
ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲེན་ཇི་ཡོད་གང་ཐུབ་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་
ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་
གངས། ཤོག་ཤུ་དང་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གངས་བཙས་གསལ་བོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ལྷ་སྒྲིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་
ནང་བཅུག་ཡོད། དཔེ་དེ་བ་སྟོག་སྒྲ་བས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྟེ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་
བདེ་བོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་བ་ཀྱི་དཔར་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཞོས་
ཏེ་འགོར་ས་བཙང་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེར་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་
དུ་མ་ཤུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་ལྷ་སྟེའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་བོ་དོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་
བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩ་བ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བ་རྫོང་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་སྟེང་དོན་དུང་གྱུང་བཞོད་ཡོད་པ་བཙས་སྟེ་ཕྱིའི་ལས་
དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་ཀྱིས་དམ་དོན་ཅི་ལྟས་ལྟ་ལྟལ་ཡང་དུ་དྲུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྟེ་
ཕྱེ་རྩུབ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྱུལ་རྒྱུ་ཡོད་ལེས་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཇུག།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་ཞུ་བློ་གྲོས་པ་ལྟར་མཐོང་བྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་མོན་མ་ལྟར་བ་
མོགས་ཀྱིས་པོད་ཐྱང་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞག་ས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་ག་ལ་ཆེད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་
ངེས་པས་མང་ཐོས་མ་པས་པའི་མདུན་སར་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་པོད་ཐྱང་
འདིར་པོད་ཀྱངས་གསར་པ་བསྟོན་པའི་གོ་སྐྱབས་ཀྱང་འོང་མྱོད་ན་དེར་སྤྲད་པའི་བཀའ་སློབ་དཔོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྟོན་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྐྱལ་ཡང་ཞུ་།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་ས་ཀྱི་པོད་ཐྱང་འདི་བཞིན་བློ་གསེབ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱེད་རིམ་བས་ཞུ་བའི་གལ་ཆེད་ལས་དོན་འདི་ཐོག་རྩེ་མོར་སྒྲུབ་སྟེ་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུ་
སྐྱེག་བཞེས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཇི་བཞག་ས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱེད་ཞིབ་ཞུ་སྟེ་གོ་སྐྱབས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་སུ་འདི་ནང་འཇུག་སྟེ་ལྷག་ས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲ་ཆང་
གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་།

གཞན་ཡང་ཐུག་དཔེ་ཞུ་སྐྱེག་གཙུག་ལུང་ཁྱེད་འཛོལ་ཞིབ་ཐོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱེད་རིགས་རྣམས་
དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དར་། དགེ་བཤེས་སྤུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན། ལྷོ་སློབ་ཐབས་དོ་རྗེ་རབ་སྒྲིང་། ལྷོ་ཕྱོད་བསྟན་
འཛིན་ནོར་སྤུབ་ཅན་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཐུག་དཔེ་ཀམ་སུ་འདི་ནང་འཇུག་བྱ་དང་། དཔེ་སྐྱེན་ལ་ཉེ་བར་
མཐོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱེད་ལའི་འགན་ཆེན་དག་སློང་བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་གིས་གནང་བ་དང་། ཁོང་ལ་ཀམ་སུ་
ཁར་བཞག་ཐེན་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྟུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཏོང་བྱུང་ལས་རིགས་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་འཇམ་
དབྱངས་དང་། དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་གནང་ཞིང་། ཞུ་སྐྱེག་བཞེས་བཀོད་པའི་ནོར་བཅས་
དང་མཆན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་བ་མའི་ཞུ་སྐྱེག་ཐོངས་འགའ་གས་བཀྱིས་པའི་ནོར་བཅས་དང་མཆན་ཁ་
སྟོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྤུབ་ས་མོ་མོར་འཁོད་པ་ཐོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་ལྷོ་སློབ་ཐབས་དོ་རྗེ་རབ་སྒྲིང་
ནས་གནང་བ་དང་། ལྷི་ལེར་དཔར་བསྐྱེད་ཞུ་སྟེ་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐུག་ཐོགས་རྫོང་ཆོས་དགེ་སློང་བསྟན་
འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཆང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་སྟོན་འཁོར་སློང་བཟོད་ཀྱི་སྟེལ་དུ།
པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་ས་ཀྱི་བློ་གསེབ་སྐྱེག་དང་ཞུ་སྐྱེག་འགན་འཛིན་སྤྱང་རི་བ་ལྷ་རམས་སྤུབ་བསྟན་སྐྱེན་
པས་ཕྱི་བླ་ཆོས་ལ།

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་ལྷོང་འོ་སྒྲོད།.....xi

དཔེ་སྒྲིབ་གསལ་བཤད།.....xli

ཀྱལ་ཤུམ་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒྲོར།

༡) སྒྲིབ་རབས་གསལ་འདེབས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གྲྭ་དབྱངས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱལ་མཆོན།.....3

༢) སྒྲོད་འཇུག་འབྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཀྱུ་མཆོ། དཔུ་ཆུ་ཀྱུ་ཤུམ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།.....9

ལེའུ་དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་ཡན་ཡོན་བསྟན་པ།

ལེའུ་གཉིས་པ། སྒྲིག་པ་བཤེགས་པ་བསྟན་པ།

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱུང་པ།

ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་བསྟན་པ།

ལེའུ་ལྔ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ།

ལེའུ་དྲུག་པ། བཟོད་པ་བསྟན་པ།

ལེའུ་བདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པ།

ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་བསྟན་པ།

ལེའུ་བཅུ་པ། བསྐྱོད་པ་བསྟན་པ།

༣) བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཐིམ་གྱིས། རྩོམ་ཁ་པ།.....189

༤) དཔུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཀྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།.....217

ལེའུ་དང་པོ། མཛོན་མཐོ་དང་པེས་ལེགས་བསྟན་པ།

ལེའུག་ཉིས་པ། མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་སྒྲིལ་མར་བསྟན་པ།

ལེའུག་སྐུམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱས་པ།

ལེའུ་བཞི་པ། ཀླུ་པའི་རྩལ་བསྟན་པ།

ལེའུ་ལྷ་པ། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ།

༥ མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་བྱང་སའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་ཀླུ་པ་བའི་སྐྱས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་མ། ལེའུ་བཀྱན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།——333

༦ ཀླུ་ལྷ་སྐུམ་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ། དཔལ་ཆུ་ཀླུ་ལྷ་སྐུམ་ཐོགས་ཐེད་བཟང་པོ།——377

༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྒྲིབ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་ཕ་བ།

སྒྲིབ་མངའ་སྒྲོ་གྲོས་ཀླུ་ལ་མཚན།——383

༨ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཕན་བདུད་ཅིང་འོད་ཐེང་། ལྷ་རྒྱ་ལོལ་པའི་དོ་རྩེ།——387

༩ ཀླུ་པའི་སྐྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ཉམས་ལེན་སྒྲིབ་པོ།

རྩ་དཔལ་སྐུལ་འཛིགས་ཐེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ།——419

ལུ་སྒྲིག་པའི་མཚན།——427

ལུང་འབྲེན་ཕྱག་དཔའི་མཚན་གཞུང་།——509

ལུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལག་།——519

སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ།

སྒྲིབ་བཤད།

༡༡༡། གཤམ་འདིར་ངོ་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་ཀྱི་བོད་ཐོང་ཁོངས་«རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲོར་»ཞེས་པའི་གྲུགས་བཤམ་ལོགས་སུ་བསྒྲིགས་ཏེ་འདིའི་ནང་རྒྱལ་སྐུས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཏོན་ལ་འབེབས་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་ཁག་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བཅུས་ནས་
དཔར་དུ་བསྒྲིབ་ཡོད། འདིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གསུང་རབ་ནི་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་(༡༩༡༣-༡༩༣༩)ཀྱི་གསུང་«སྒྲིབ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཙན་གྱི་འཕྲུངས་རབས་
སོ་བཞི་པའི་སྟོང་པོ་བསྟུས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཐེག་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱངས་»ཞེས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཏོན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ཀྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལུང་གྲུར་པ་རྒྱལ་སྐུས་ཆེན་
པོ་ཞིབ་ལྷའི་སྒྲིབ་པ་འབྲེལ་པ་དཔལ་ཆུ་རྒྱལ་སྐུས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས་(༡༩༣༧-༡༩༤༩)
མཛད་པ་«ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་»དང་། དེ་རྗེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་(༡༩༥༧-༡༩༧༩)
མཛད་པའི་«བསྐྱབ་བཅུས་ཀྱི་བསྟུས་དོན།» རྒྱལ་མཐའ་རྗེའི་(༡༩༤༩-༡༩༩༩)གསུང་དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐོང་བའི་ཁྲི་ལྷ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་
(༡༩༣༧-༡༩༥༩)གསུང་བྱང་ས་དང་མདོ་རྗེ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་བསྟུས་དོན། དཔལ་ཆུ་རྒྱལ་སྐུས་ཐོགས་མེད་
བཟང་པོའི་(༡༩༣༧-༡༩༤༩)«ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ།» རྒྱན་ཐུ་བློ་བློས་རྒྱལ་མཚན་(༡༩༠༩-༡༩༣༧)ཀྱི་
གསུང་«གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བློ་སྦྱང་ཙུ་བ།» དེ་ནས་ལུང་སྐྱོ་རེལ་པའི་རྟོ་རྗེའི་(༡༩༡༣-༡༩༤༩)གསུང་
«བྱང་མེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཕན་བདུན་ཅིའི་འོད་ཐོང་»དང་། རྗེ་དཔལ་རྒྱལ་(༡༩༠༣-༡༩༤༣)ཀྱི་
གསུང་«རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྟུས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོང་པོ་»བཅས་ལགས།

དེ་ལ་སྒྲིབ་རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྐུས་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་གོ་

དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཀླུ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་གཞན་པའི་སྤྱིང་ཆེའི་ལག་ལེན་ཡིན་པ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ལས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་ལགས། འདིར་སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་གཞན་པའི་ནི་གནས་སྐབས་མཐོ་བ་སྤྱིན་ཏེ་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཙམ་མིན་པར་གཞན་སྤྲེལ་བསྐྱེད་
 མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་གཏན་དུ་བདེ་བའི་སར་འགོད་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཅན་
 གྱི་སྤྱོད་པ་མཉན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ལྟ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་ཡང་ཆེད་
 དུ་བྱ་བ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ཕྱན་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་
 བའི་གང་ཟག་དེར་བདེ་གསེགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་སྤྲེལ་སམ་སྤྲེལ་མོ་ཞེས་མིང་སོགས་པ་ཀླུ་
 སྤྲེལ་ཆེན་པོ་ནི་བ་ལྟའི་«སྤྱོད་འཇུག་»ཏུ་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཀླུ་སྤྲེལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བུལ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཅིང་། ཀླུ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའང་དོན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐབས་ཤེས་རྒྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས།

སྤྱོད་པས་ཀླུ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲུངས་རབས།

སྤྱིར་ཀླུ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤྱི་ལོ་སྤྲེལ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་ནི་བ་མུང་འདས་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
 བུའི་གཅོད་པོར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྐབས་མང་པོར་སྤྱོད་པ་
 བཅོམ་ལུན་འདས་རང་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱེ་བ་མང་པོར་གཞན་པའི་ཀླུ་སྤྲེལ་གྱི་
 སྤྱོད་པར་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཆུལ་ལན་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བཀའ་བསྩལ་ཞིང་། སྤྱོད་པའི་འཁྲུངས་
 རབས་དེ་རྣམས་དུས་སྤྱོད་མོ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟུས་ཏེ་གསུང་རབ་སྤྱི་ཆོད་ལོགས་སུ་མཛད་དེ་
 སྤྱིས་རབས་ཞེས་མཚན་སོགས་པ་བྱུང་ལ་ལུང་སྤྱི་སྤྱོད་གསུམ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུའམ་བཅུ་གཉིས་

སུ་ཕྱི་སྐབས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚན་ལོགས་སུ་བཅི་སྟོན་དང་།^੧ སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 རྣམས་དུས་ཆེས་སྐྱ་མོ་ནས་ནང་པའི་བརྟན་པ་དང་ཁྱབ་བྱུང་པའི་ས་ཁུལ་ཚང་མར་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བར་བྱུང་བར་སྤང་ལ། སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་པོ་མོ་དང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་བྱག་
 བྱ་བ་དང་དད་པ་དང་ཡིད་སྟོན་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱུར་པ་བྱུང་བའི་སྟོན་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་པ་དང་གཅུག་
 ལག་ཁང་རྣམས་པའི་ཞིག་རོ་སོགས་ནས་རགས་ཅམ་དཔག་ཅུས། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ལ་ཆ་བཞག་ན་རྟེན་
 ཏུ་ཁེས་པ་དེད་ཨུ་ཏར་བ་དེའི་མངའ་སྡེའི་ས་ཁོངས་སུ་ཕྱི་ལོ་མ་གར་གོང་དུ་བྱུང་བའི་གཅུག་ལག་
 ཁང་གི་གྲངས་རོ་བརྟེན་པའི་ཕྱི་ག་པའི་ཡ་གྱའི་རི་མོ་ལ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོ་བཞོན་ཤིན་ཏུ་
 མཚར་བ་ཐོན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་གོང་ཁྱེར་རྩོད་པའི་དང་ཉེ་པའི་གནས་སྐབས་ཆེ་ཞེས་པར་
 བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ད་ལྟའང་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་རྟ་བབས་
 ཀྱི་ཕྱི་བས་རིས་ལ་སྐྱེས་རབས་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་
 གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་རྩོད་ཕྱོགས་ཨམ་ར་མ་ཉིའི་ལུགས་ཀྱི་དོ་བཞོན་ལའང་སྐྱེས་རབས་
 མང་དུ་བྱུང་བ་དེད་འཛམ་གླིང་གི་འགྲམས་སྟོན་ཁང་ཆེ་ཁག་འགའ་གས་ནང་མཇལ་དུ་ཡོད།

ཐུབ་པའི་འཕྲུངས་རབས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་སྟོན་གསུམ་དེད་བླ་ལའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་སྐྱེས་རབས་གངས་ ༡༡༠ སྐར་ཞིག་
 ཡོད་པར་གསུངས་ལ། ར་རང་ཚོའི་བཀའ་འཇུག་ནང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚན་ལོགས་སུ་མ་བཞུགས་
 མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཅམ་ཞིག་འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞེད་ནང་བཞུགས། བརྟན་
 འཇུག་དུ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚན་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ནང་བོད་བཞི་ལྷག་ཅམ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་
 རང་ཅག་བོད་རིགས་ལ་གྲགས་ཆེ་གོས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་
 རྟེ་«སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་»ཅེས་པ་དང་། དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་«རྟོགས་བརྗོད་དཔག་
 བསམ་འབྲི་ཤིང་»གཉིས་ཉེ་ལྷག་པར་ཕྱི་མ་འདི་ལ་གཞི་བྱས་བོད་དུ་མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
 ཤིང་ཞེས་སྟོན་པའི་འཕྲུངས་རབས་ཀྱི་ཐང་ཀ་འབྲི་སྟོན་ཡང་ཆེ་ཆེར་དར་བ་བྱུང་། སྐྱེས་རབས་སོ་
 བཞེད་དང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗོད་ནས་བརྒྱུ་པ་མཆོད་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་བར་གྱིས་

སྒྲིབ་པའི་ཡར་ཕྱིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་མཆོན་ལ། བརྟ་གཅིག་པ་བརྟ་ཕྱིན་གྱི་སྒྲིབ་རབས་ནས་ཉི་ཤུ་པ་
 ཆོང་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་རབས་བར་གྱིས་རྩལ་ཁྲིམས་ཡར་ཕྱིན་དང་། ཉེར་གཅིག་པ་གཙུག་ཡུང་བྱང་རྩལ་
 ཏུ་སྒྲིབ་པའི་རབས་ནས་སུ་མ་རུ་བ་སྤྱང་པོ་ཆེར་སྒྲིབ་པའི་རབས་བར་གྱིས་བཟོད་པའི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་
 ཉམས་ལེན་མཆོན་པ་སྤྱོད་དཔོན་དཔའ་པོ་རབ་ཉིད་གྱི་གཞུང་ལས་དེས་རྩུས། སྒྲིབ་རབས་ལྷག་མ་
 བཞེས་སྒྲིབ་སོགས་ཡར་ཕྱིན་གང་གི་ཉམས་ལེན་མཆོན་མིན་ལ་དམིགས་བསལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
 ཞིང་། རོ་ནང་དྲར་ན་ཐས་(༡༥༥-༡༥༥)སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཡར་ཕྱིན་རེ་ལ་སྒྲིབ་རབས་བརྟ་སྒྲོར་རེ་སྒྲུར་
 བས་སྒྲིབ་རབས་བརྟ་པོ་ཞིག་བརྟ་མས་པར་བཞེད་ཀྱང་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལྷག་
 མ་བཞི་པོ་བརྟོན་འགྲུས་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱོད་དགོས་ནའང་ཅུང་སྒྲིག་དཀའ་བར་སྤྱང་
 བས་དཔུང་གཞིའི་གནས་སུ་མ་ཟད།^༥ ཡོངས་འཛིན་ཡོ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སོ་གཅིག་པ་སྤྱོད་པར་
 སྒྲིབ་པའི་རབས་གྱིས་བརྟོན་འགྲུས་ཡར་ཕྱིན་དང་། སོ་གཅིག་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་རབས་
 གྱིས་བསམ་གཏན་ཡར་ཕྱིན་དང་། དེ་ནས་སོ་གསུམ་པ་མ་ཉེར་སྒྲིབ་པའི་རབས་དང་། སོ་བཞི་པ་བྱ་
 བྱང་རྟ་མོར་སྒྲིབ་པའི་རབས་གཅིག་གྱིས་ཤེས་རབ་ཡར་ཕྱིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་མཆོན་པར་གསུངས་
 པ་གཞུང་དོན་དང་ཅུང་མཐུན་པར་མཛོན།^༦

སྒྲིབ་རབས་སོ་བཞིའི་ནང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་སྒྲིབ་རབས་དང་པོ་བྱང་རྩལ་ཁྲིམས་དཔའི་
 རྟོགས་པ་བརྟོད་པ་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྷག་ཡོ་ལུས་སྒྲིབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་དང་། བརྟ་དཔུང་པ་བྱམས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲིབ་རབས། དགྲ་པ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་སྒྲིབ་རབས།^༧ ཉེར་བདུན་པ་སྤྱི་ལོ་རྒྱལ་
 པའི་སྒྲིབ་རབས་རྣམས་རང་ཅག་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་སྟོན་པའི་རྩིས་འཇུག་མང་པོའི་སྒྲོར་རྒྱས་
 ཡོད་པ་བརྟོད་མ་དགོས། སྒྲིབ་རབས་སོ་བཞི་པར་རྟེན་པ་ཡར་བྱུང་རྟོ་རྩིས་(༡༩༧-༡༩༩)སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་རབ་དུ་མ་ལས་བརྟས་ཏེ་སྒྲིབ་རབས་རེ་བདུན་བསྟན་ཏེ་«སྒྲིབ་རབས་བརྟ་པ་»མཛད་
 ལ།^༨ དེ་རྩིས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་སྒྲིབ་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཆེ་ཅུང་སྤྲོ་ཆོགས་པ་བརྟ་མས་
 བྱིང་། དེ་རྣམས་ལས་བྱིང་རྟ་རྒྱས་བྱིང་གོ་བདེ་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡོ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་
 «སྒྲིབ་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲིབ་མེ»ཞེས་པ་བོད་ཆེ་ཡོང་གསུམ་དུ་

བཞུགས་པ་དེར་སྤང་ངོ་། །འདིར་ར་ཚོས་གྲེགས་བམ་གྱི་དབར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དང་སྟོན་བྱང་སྟོན་
པའི་ནམ་མཐར་ལ་དད་པ་དང་ཡིད་སྟོན་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་
གྱི་གསུང་«སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་བསྟུས་པའི་ཆོགས་བཅད་
ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲད་བྱངས་»ཞེས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་སྟོལ་ལས་རི་ལྗང་བྱང་བ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
ནམས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་ལ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྐས་དོན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་ཏྲོགས་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་སྟོན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་མཐའ་དག་གིས་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་པའམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ནམས་སྟོན་མོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་«སྟོང་པོ་བཀོད་
པ་»དང་། «མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་»དང་། «ནམ་མཁའི་སྟིང་པོའི་མདོ་»དང་། «དཀོན་བཅེགས།»
«རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་»སོགས་ལས་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
སྟོན་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ལ་གྲགས་པར་སྤང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ལྟ་བུ་གཤམ་
འབྱུར་ནང་«དཀོན་བཅེགས་»ཞེས་པ་ཆོས་ཚན་མདོ་གངས་ཞེད་གྲུ་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་རྒྱལ་སྐས་
ཀྱི་སྟོན་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ལས་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོན་པ་དངོས་པར་ཕྱིན་དུ་ག་དང་།
གཞན་རྒྱད་སྟོན་བྱང་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་ཆེད་དུ་བཅུལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་
པར་སྤང་བས་དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་ནམས་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟའི་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་འང་ཤིན་ཏུ་
མང་བར་བྱངས་པར་མཛད་ལ། དེའི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བ་
ནི་«འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་»འདིར་ངས་ཤིང་།
མདོ་འདི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་«བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་»ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལྟ་བུར་ཡང་མངོན། དེའི་སྟོང་བཀའ་

འཇུར་དུ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་ཚན་དུ་བཞུགས་པ་«འཕགས་པ་སློབ་གྲོལ་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་འང་»ཀླུ་
མཆོད་ཀྱི་ཆུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཉེན་དང་བཅས་པ་ཆེད་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་སྤང་བས་འདིར་
དགོན་བཅུགས་སྤྱོད་དང་། ལྷག་པར་«བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་»དང་། དེའི་སྡེ་
དགོན་བཅུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་མིན་ཡང་ཀླུ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ལ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་ཀླུ་མཆོད་
ཞི་བ་ལྷས་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་ཁུངས་གིན་ཏུ་མང་བ་བྱངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་«སློབ་གྲོལ་མི་
ཟད་པས་བསྟན་པ་»བཅས་ལས་ཀླུ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཆུང་པ་གསུངས་ཅི་ཞིག་ལུ་འོ།།

དེ་ལ་དགོན་བཅུགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་རྣམས་བསྟན་པ་སྤང་བ་ཀྱི་དུས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བཞིན་
པ་ནི་ཆོས་ཀླུ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅུགས་པའི་«དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མར་»གྲགས་པ་
ལས་ཤེས་རུས་གིང་།¹⁶ དཀར་ཆག་དེའི་ནང་དགོན་བཅུགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་བྲངས་ལ་«ལེར་
བྱིན་བདུན་བརྒྱ་མའི་»མཚན་མ་གསལ། དཀར་ཆག་དེ་ལྟར་ན་དགོན་བཅུགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་མཐའ་
དག་ཀྱི་གར་ལེགས་སྤྱར་ཀྱི་སྐད་ལས་ཐད་ཀར་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བར་སྤང་མོད། འོན་ཀྱང་དེང་
མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འཇུག་ནང་དགོན་བཅུགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་བརྒྱད་བརྒྱ་གི་སྐད་ལས་བསྐྱར་
བར་སྤང་བས་དབྱེད་གཞིར་སྤང་། དགོན་བཅུགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོམ་ལ་བོད་དང་པཌ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་
ཀླུ་(༡༩༣༥-༡༩༤༡)ཀྱིས་འགྲེལ་པ་མདོར་བསྟན་གིག་མཛད་པ་ལས་དེ་མིན་དགོན་བཅུགས་རང་ལ་
ཀྱི་བོད་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་ལོགས་སུ་མི་སྤང་།¹⁷ དགོན་བཅུགས་ཀྱི་ནང་ཚན་འོད་སྲུང་གི་ལེའུར་
སློབ་དཔོན་སློབ་ཅན་གྱིས་ཀྱི་ཆེར་འགྲེལ་མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིག་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་དགོན་
བཅུགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་ཡོད་པར་མཁས་མཆོག་སུ་སྟོན་(༡༩༤༠-༡༩༤༤)ཀྱིས་གསུངས།¹⁸
དེ་ལ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་སློབ་ཅན་གྱི་འོད་སྲུང་ལེའུརི་འགྲེལ་པར་འདི་
ལྟར་«ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཇི་སྟེད་པ་བསྟན་པས་ན་དགོན་མཆོག་
བཅུགས་པ་ཞེས་བྱའོ།»¹⁹ ཞེས་བྱུང་བ་བཞིན་མདོ་ཚན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྤྱི་

དང་ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའམ་བརྟེན་པ་
ལ་གོ་དགོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
བསམ་པ་དང་སྟོད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་
བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་འདུག་ཏུ་ནི་རྒྱལ་ཁྲམ་གྱི་སྟོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་བརྟན་བཅོས་«མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་»དེ་གིན་ཏུ་བྱུང་བའི་ལུགས་
གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་བརྟན་བཅོས་འཕགས་པ་གྲོལ་ལྟེ་«ཉི་ཁྱི་སྒྲུབ་པ་»དང་།
སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་«རྒྱན་སྒྲུབ་»ཐོགས་ལ་བཤད་སྐབ་བཞི་དུ་སྟོལ་ཆེས་ལྷ་མོ་ནས་རྒྱང་
རྒྱགས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཐོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་«བྱང་རྒྱལ་ལམ་སྟོན་»དུ་མཛོན་རྟོགས་
རྒྱན་གྱི་མན་ངག་ལམ་བསྐྱིགས་སུ་མཛད་པ་དེས་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིན་ཐེབས་པ་གདོན་མི་ཟ། དེར་
བརྟེན་བོད་དུ་རྒྱལ་ཁྲམ་གྱི་སྟོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་གཙོ་བོ་མཛོན་རྟོགས་
རྒྱན་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་གཏན་
ལ་བབ་སྟོལ་དར་བར་བརྟེན། བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་འདུ་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུ་མ་ལ་གཙོ་
འདོན་མཛད་པ་འདི་བྱུང་ངམ་སྟུམ་མོ།

«བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མདོ་»ལས་རྒྱལ་ཁྲམ་གྱི་སྟོད་པ་རྟེན་རྒྱལ་

དཀོན་བརྟེན་པར་རྒྱལ་ཁྲམ་གྱི་སྟོད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ་རྒྱས་ཤོས་ནི་«བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མདོ་»ཡིན་པ་མ་ཟད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བྱང་དུ་འདུང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་བྱུང་། མདོ་འདི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་ཀུམ་ར་ཇི་བས་རྒྱན་གཤི་
རྒྱད་དུ་བསྐྱར་ཐོན་པ་བཤད་ཅིང་། དེ་རྩིས་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱའི་མཁས་པ་ཐང་སང་ཆང་
གིས་ཀྱང་སྐྱར་དུ་བསྐྱར་བར་བཤད།¹³ བོད་རྒྱད་དུ་ནི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གི་
མཁས་པ་སུ་རྒྱ་བོ་རྩི་ཐོགས་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཐབ་པར་མདོ་

རང་ཉིད་ཀྱི་འཇུར་བྱང་ལས་གསལ། བར་སང་ཆང་གི་འཇུར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མདོ་
དེར་ལེའུ་བཙུག་ཉིས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་བཀའ་འཇུར་དུ་བཞུགས་པ་དེར་ལེའུ་བཙུག་
གཅིག་ཟུང་།

དེ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་ཁྱིམ་བདག་གི་ལེའུས་(དཀོན་བཅུགས་པོད་ ༩ ཤོག་གངས་ ༡༥༥ བ བས་ ༡༧༩ ན
བར་)འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་འཛིག་རྟེན་ཁྱིམ་ན་གནས་ན་དུག་གསུམ་ལས་འཕྲོས་
པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བྱང་ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་བར་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་ངོ་
བོ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པའི་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཙུག་ཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་དགོས་ཚུལ་གསལ་
བར་གཏན་ལ་ལམ། ལེའུ་གཉིས་པ་གཞོད་སྤྱིན་ཅི་འཛིགས་སྤྱིན་ཀྱི་ལེའུས་(དཀོན་བཅུགས་པོད་ ༩ ཤོག་
གངས་ ༡༧༩ ན བས་ ༡༨༡ བ བར་) མདོ་གང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་ཀྱིས་བདག་གཞོད་སྤྱིན་ཅི་འཛིགས་
སྤྱིན་མ་འོངས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་ཐོག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མདོ་འདི་
གང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པའི་བཀོད་པ་རྣམས་བསྟན། ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བཟླ་བའི་ལེའུས་(དཀོན་བཅུགས་པོད་ ༩ ཤོག་གངས་ ༡༨༡ བ བས་ ༡༨༢ ན་བར་) བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། བྱུང་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་གང་བསྟོམས་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྷ་
འཇུར་བ་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་ལས་བརྒྱུ་མ་ཉེ་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
ཡོན་ཏན། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་པ་དང་མོས་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་
སྦྱོད་པའི་ངོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་ལམ། ལེའུ་
བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསམ་བྱིས་མི་བྱུང་བའི་ལེའུས་(དཀོན་བཅུགས་པོད་ ༩ ཤོག་གངས་ ༡༨༢ ན
བས་ ༡༨༣ བ བར་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཙུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཅོད་བརྒྱད་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་«མཛོན་རྟོགས་
རྒྱན་»དུ་གསུལ་བྱ་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་པོར་གསུངས་པ་དང་དགོས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲུབ།

འདི་བར་སྟོན་འགྲོ་གྲང་གཞི་དང་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོན་ཅིང་། ལེའུ་ལྔ་
 པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ལེའུ་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་པའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཏན་ལ་འབེབས་ལ། མདོ་
 རང་ཉིད་ལས། “དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱམས་པ་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྟེན་སྤྱོད་
 འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།”^{༡༥} ཞེས་གསུངས་ལ། འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ཚད་མེད་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་
 བས། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་པོ་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་པར་
 བྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་རྟེན་སྤྱོད་པ་གསུམ་
 དུ་འདུ་བར་མདོ་རང་ཉིད་ལས་གསལ་པར་གསུངས་སོ། །ལེའུ་ལྔ་པ་(དགོན་པ་ཅེགས་པོད་ ག བློ་གསལ་
 ༤༥ བ ཉམས་ ༥༥ ན བར་)རང་ཉིད་ཀྱི་བརྟོག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚད་མེད་བཞི་སྟེ་བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་།
 སྟོན་རྟེན་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད་དང་། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་བཅས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཚད་མེད་བཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་གཙོ་བོ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་ནས་ཁྱད་པར་
 འཕགས་ཚུལ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན། དཔེར་ན་
 བྱམས་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་
 ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་མདོ་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་ལ།^{༡༦} དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་མི་ཁོམ་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་། རན་འགོ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་
 བྱམས་པ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོབ་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བདག་གི་བདེ་བ་བཏང་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་རབ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ།^{༡༧} དེ་བཞིན་དུ་
 སྟོན་རྟེན་ཆེན་པོ་དངོས་བཟུང་སྒྲུབས་སྟོན་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་སྟོན་དང་

དབུགས་འཇུག་རྒྱུ་གི་དཔེ་དང་ལའོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཀླུ་པོ་དང་ལའོར་ལོ་མེན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་
 དཔེ་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་གཏོང་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱད་ཆོས་སུ་བཤད་
 བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཀླུ་ས་པར་བསྐྱབས་ལ། ལྷག་པར་དོན་བཅུའི་སྒྲོན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྙིང་རྗེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཐོགས་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་ ༡ སྙིང་རྗེས་
 གྲུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱིན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། ༢ དྲན་པ་ཏེ་བར་བཞག་པ་དང་།
 ༣ ཡང་དག་སྦྱོང་བ་དང་། ༤ དབང་པོ། ༥ སྟོབས་དང་། ༦ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ༧ འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། ༨ མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བྱས་པའི་ལས་དང་། ༩ མཐར་གྱིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། ༡༠ དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ་
 ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས།^༡ དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགའ་བ་དགོ་བའི་ཆོས་དྲན་པ་དང་།
 རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་དགའ་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་བྱངས་ཏེ་མཐར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དགའ་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་གནས་ན་རྟག་ཏུ་ཆོས་འཛོལ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་མི་སྦྱོ་བའི་ཕན་ཡོན་སྒྲ་མེད་པར་གསུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བཏང་སྟོམས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་
 རྗེས་སུ་སྤྱང་བའི་བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་བཏང་སྟོམས་པ་བཅས་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་པ་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་
 མི་གཏོང་བར་བཏང་སྟོམས་པར་འཇོག་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་སྤྱང་
 བའི་བཏང་སྟོམས་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་རང་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པར་བཞེད་པ་
 སྟེ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇོག་པ་དང་། རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་བཏང་སྟོམས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱབས་སྟོབས་
 དང་བསྐྱན་ཏེ་གཞན་ལ་བཏང་སྟོམས་རི་ལྟར་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་བཅའ་བཏོན་
 པའི་སྐྱབས་ཚུལ་བྱིམས་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་སོགས་རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པ་རིག་
 པའི་སྒྲོན་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པར་མདོན་ནོ།།

ལེའུ་དུག་པ་(དཀོན་བཤེགས་པོད་ ག ཤོག་གངས་ ༥༤ ན ནས་ ༥༡ བ བར་)ནས་ཀླུ་ཐུས་ཀྱི་སྤྱོད་

པ་དངོས་སྤྱི་མོགས་ཡར་ཕྱིན་དུག་གཏན་ལ་ཡབ་ཅིང་། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་པ་འི་
 ལག་ལེན་ལ་སྤྱི་པ་འོས་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེ་ནས་ཐབས་གང་གིས་སྤྱི་པ་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་པའི་ཕན་ཡོན་བཅས་བསྟན། ལེའུ་བརྟན་པ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་
 ལེའུས་(དཀོན་བཅེགས་པོད་ ག ཤོག་གངས་ ༩ ན ནས་ ༧ ན བར་)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་
 རོ་བོ་དང་རྣམ་གྲངས་སྟོན་ལ། རྒྱལ་བྱིས་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་བསམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་
 འདུས་པར་གསུངས་ཏེ། དད་པའི་བསམ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་འདུན་པ་
 དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ལྷང་བ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་
 མ་ལ་རིམ་འགོ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་འཛོལ་བ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་ཞིང་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་
 རྣམས་འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་།^{༡༤} བསམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཞིག་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་
 པའི་སྟོན་ནས་རྒྱལ་བྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོན་པ་དུག་ཅུའི་གངས་འདྲེན་ཞིག་དཔེ་མཆོན་བཀོད་ལ།
 མཐར་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་མི་མཐུན་བློགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྒྱས་པར་
 གཏན་ལ་ཡབ་པའི་སྟོན་ནས་ལེའུའི་མཇུག་བསྟན།

ལེའུ་བརྟན་པ་བཟོད་པའི་ལེའུས་(དཀོན་བཅེགས་པོད་ ག ཤོག་གངས་ ༧ ན ནས་ ༡༠ ན བར་)བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་རོ་བོ་དང་། བཟོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བཟོད་པ་ཅམ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཟོད་པ་སྟེ་བཟོད་པའི་དབྱེ་རྒྱལ་དམིགས་བསམ་ཅན་ཞིག་
 གསུངས། ལེའུ་དགྲུ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུས་(དཀོན་བཅེགས་པོད་ ག ཤོག་གངས་ ༡༠ ན ནས་ ༡༤ ན བར་)
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་
 དང་། ཆོས་ལ་དཔེ་ལེའུ་དེ་སེར་སྒྲ་མི་རུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་
 རྒྱལ་མོགས་ལས་བརྒྱལ་པའི་གནས་མང་ཅམ་ཞིག་གཏན་ལ་ཡབ། ལེའུ་བརྟན་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་
 ལེའུས་(དཀོན་བཅེགས་པོད་ ག ཤོག་གངས་ ༡༤ ན ནས་ ༡༥ ན བར་)བསམ་གཏན་བཞི་དང་། མདོན་པར་

ཤེས་པ་ལྟ་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་དབྱེ། སུན་ཡོན་སོགས་བསྟན་
 ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་གཅིག་གི་གྲངས་འདྲོན་བཞོད། ལེའུ་
 བཅུ་གཅིག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལེའུ་ས་(དཀོན་བརྟེན་པོད་ ག་ཤོག་གྲངས་ ༡༥༥ ན ནས་ ༩༠༥ ན བར་)ཐོག་
 མར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐོས་པ་དང་། རབ་རྩ་ཤེས་པ་དང་། ནན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་
 བྱུར་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་དྲངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་འབྲེལ་
 བའི་བྱང་པར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ།
 རྒྱལ་བཞིན་མཐོང་བ། རྒྱལ་བཞིན་འཇུག་པ། རྒྱལ་བཞིན་གྱི་ཆོག་སོགས་ལ་འཇུག་རྒྱལ་གསུངས་
 པའི་ཐོག་ནས་མོས་པ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་གསུངས་ལ།
 དེ་རྗེས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་གོང་དུ་འཁེལ་ཏེ་ཆོས་བརྟེན།
 ༡ ལུང་བོ་དང་། ༢ ཁམས་དང་། ༣ བསྐྱེད་མཆོད་དང་། ༤ བདེན་པ་དང་། ༥ མོས་ཡང་དག་པ་རིག་
 པ་དང་། ༦ རྟོན་པ་དང་། ༧ རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ༨ ཡེ་ཤེས་དང་། ༩ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ༡༠
 ལམ་དང་། ༡༠ རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ཐོབ་རྒྱལ་གསུངས་ཤིང་། མཐར་ཤེས་
 རབ་པར་བྱིན་ཞེས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཤེས་རབ་དང་པར་བྱིན་སོ་སོའི་སྒྲོ་དོན་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ནས། དེ་རྗེས་བསྟུ་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མདོར་
 བསྟུས་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་མདོ་སྟེ་མཇུག་ཇོགས་པར་མཛད་དོ།།^{༡༩} མདོ་འདིར་ལེའུ་ལྟ་བ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལེའུ་ནས་བཟང་སྐབས་མང་པོར་རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྤྱོད་པའི་གནས་རྣམས་སྟོན་པ་བཅོམ་
 ལུན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟེས་རབས་དྲངས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། ཆོག་སྦྱོར་ཡང་གོ་བདེ་ལ་སྐབས་
 སྐབས་སུ་བརྗོད་དོན་རྣམས་ཆོགས་བཅད་ཤིན་ཏུ་སྟན་འཛེབས་ལུན་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བྱུང་བའི་མདོ་སྟེ་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་འདུག་པས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་
 སྦྱི་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྐབས་པོ་ཆེར་དང་བཞོད་པ་རྣམས་མདོ་འདི་ངེས་པར་
 མཛལ་དགོས་པར་མཐོང་དོ།།

«སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»ལས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྱུད་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

«སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»འདི་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་སྐབས་མང་པོར་ལུང་
འདྲེན་མཛད་པས་རང་ཅག་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུས་ལེགས་པོ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོར་
འདིའི་ནང་གི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་སུ་བྱེ་
ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་ཁྱོད་དབྱེད་བཞི་བ་དང་། དེའི་སྟེང་མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པའི་མི་ཟད་པ་
བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པ་དེ་འཕགས་པ་བུམས་པའི་གཞུང་«མདོ་སྟེ་རྒྱལ་»དང་། «མདོ་རྟོགས་རྒྱལ་»ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ་ཙམ་ལས་
མདོ་འདིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྱུད་པ་རི་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་ལ་དམིགས་བསལ་བཤད་པ་བཞི་དེ་སྟོན་པ་ལྟར་
བར་སྟངས་། དེ་ཡང་མདོ་འདིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པ་ནི། དབྱིག་
གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བར་འདི་ལྟར། “སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷག་པའི་
བསམ་པ་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་། རྩེད་པ་བཞི་དང་། མདོན་པར་གྲེས་པ་ལྟ་དང་།
བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། རྟོན་པ་བཞི་དང་། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་གེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བྱང་རྩལ་གྱི་བྱོགས་སུ་མ་རྩལ་བུལ་དང་། ཞིག་ནས་དང་།
ལྷག་མཐོང་དང་། གཞུངས་དང་། སྦྱོབས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཞི་དང་། བསྟོད་པ་ཅིག་པའི་ལམ་
དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐབས་ལ་མ་བས་པའོ།”³⁰ ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་ལ། མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པའི་མི་
ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་«མདོ་སྟེ་རྒྱལ་»དང་། «མདོ་རྟོགས་རྒྱལ་»གཉིས་ཀར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཀྲུ་
རྩོམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པའི་ཁྲངས་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལས་རྟོགས་རྣམས་ཉེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཆད་
མེད་བཞི་དང་། མདོན་གྲེས་ལྟ། བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི། སོར་རིག་བཞི། རྟོན་པ་བཞི། ཚོགས་
གཉིས། བྱང་རྩལ་སོ་བུལ། ཞི་ལྷག་གཉིས། གཞུངས་སྦྱོབས་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྦྲུམ་བཞི་བཅས་སོ་
སོར་བཀྲང་བ་ལ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུར་གྲགས་པར་མངོན།³¹

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་
དཔེ་བྲོགས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ནི། «མདོན་རྟོགས་རྒྱན་»ལས། སྐབས་དང་པོར། “དེ་ཡང་ས་གསེར་
ཟླ་བ་མེ།”^{੧੧} ཞེས་སོགས་དང་། «མདོ་ཐེ་རྒྱན་»དུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཁ་གསལ་བར།

བསྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། གཞན་ནི་བཟང་པོའི་གསེར་དང་འདྲ།

ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ཆོས་པ་བཞིན། གཞན་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཞིན།^{੧੨}

ཞེས་སོགས་སྟོན་ལྡན་བསྟན་པ་ལྟར་ཕྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མང་པོར་རྒྱས་པར་བྱང་བ་ལས་རྟོགས་
ནུས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་འདི་ནུམས་རིམ་གྱིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ཆོགས་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་བྲོགས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལས་
རགས་ཙམ་ངེས་ནུས་མོད། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཐུང་ས་མཚམས་འཛིན་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པ་རྣམས་
བཞེད་ཚུལ་ཅུང་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་དུ་གསལ་བར་གསུངས།^{੧੩}

དེ་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་བསྟན་དོན་
འདི་ལྟར་བཀོད་དེ། “བསྟན་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དགུ་སྟེ། སྤྱང་གཞི་དང་། སྤྱང་བསྐྱང་བ་དང་།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིང་བཅུ་བ་
དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་ཐོབ་པ་དང་།
ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། དེར་སྦྱོར་
བར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རང་བྱང་
ཚུབ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སྟེ། དེ་ལ་བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཐེའི་དོན་བདེ་
བར་ཟེན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ།”^{੧੪} ཞེས་པ་ལྟར་དོན་ཆོན་བཅུ་དགུར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་མདོ་འདིའི་
དོན་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་ཟད་པ་བསྟན་པས་
ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་། དེ་ནས་བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་མི་ཟད་པ་གསུམ་བསྟན་

པས་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། ལ་འོ་ལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་བསྟན་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བསྟན།
 ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྟན་པས་སྟིང་བཅུ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་བསྟན་པས་ཡོ་བྱེད་དང་།
 བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་མི་ཟད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
 པ་བཞི་མི་ཟད་པས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་འཐོབ་པ་དང་། རྟོན་པ་བཞི་མི་ཟད་པས་དེའི་ཐབས་
 ཤེས་པ་དང་། བསྟོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་མི་ཟད་པས་ཚོགས་ལམ་དང་། སྟོབས་ལྔ་
 མི་ཟད་པ་ཡན་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུ་བ་ཡན་ལག་བདུན་མི་ཟད་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། ལམ་མི་ཟད་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཟད་པས་དེར་སྦྱོར་བ་དང་།
 གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་མི་ཟད་པས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཚས་ཀྱི་མདོ་བཞི་མི་ཟད་པས་དེ་ཐོབ་
 པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་མི་ཟད་པས་རང་བྱུང་ཆུབ་དང་། །ཐབས་མི་
 ཟད་པས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་བསྟན་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ་གསལ་ལོ།¹⁶

«སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»འདི་དགོན་བརྟེན་གས་སུ་བཞུགས་པའི་«བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའི་ཐེ་སྟོན་གྱི་མདོ་»དེ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཆུང་ཐོག་མར་ཉི་ཤོད་གི་མཁས་པ་དེ་གི་ཉོ་ཏ་ཀ་ས་
 ཀིས་འབྲེལ་བ་ཆོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཨ་འི་མཁས་པ་ཨེ་ལེ་གྱི་ཐེ་མན་གྱིས་ཀྱང་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་དབྱིན་སྐད་དུ་བསྐྱར་སྐབས་དོན་འདིའི་ཐོག་དོགས་དཔྱད་བྱང་ཆུང་ཆུང་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 མདོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་དབྱེད་པ་ཞིབ་ཅུམ་བཅས་དབྱིན་ལན་དུ་བཞུགས་པའི་
 མཁས་དབང་ལུལ་རིག་པ་གལ་གྱི་རང་རྩོམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ཐེ་སྟོན་གྱི་དབྱེད་རྩོམ་དུ་བྱུང་།¹⁷
 མདོ་འདི་གཉིས་ཀའི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་མ་ཟད་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཆུང་དང་། ལྷག་པར་གྲངས་
 འདྲེན་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བར་མངོན། རྩང་མི་འདྲ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་
 མཁས་པར་བྱ་བའི་ལུལ་ལ་མདོ་འདིར་སྤང་བོ་དང་། ཁམས་དང་། བསྐྱེད་མཆོང་དང་། བདེན་པ་དང་།
 ཏུས་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་དང་། ཚས་བཅས་བྱུང་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེ་སྟོན་དུ་ནི་
 དེའི་སྟེང་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་

ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་བཅས་ལྷ་བསྟན་ཉི་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐོས་པ་
 དང་། ཤེས་པ་དང་། ཅན་ཏན་གྱི་དཔེ་ཡུལ་ལ་མདོ་འདིར་བརྒྱན་ཅུ་ཙུ་བཞི་ལྟར་ལ།^{༡༩} «བྱང་
 སེམས་གྱི་སྤྱོད་»དུ་བརྟན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་«སྒྲོ་བྱོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
 མདོ་»འདི་བཀའ་འཇུག་དུ་མདོ་སྤེའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པའི་«འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་
 བསྟན་པའི་མདོ་»དེ་འང་ཉེ་བར་མདོན་པས་མདོ་འདི་གསུམ་པན་ཚུན་གྱང་བསྒྲིགས་ནས་བསྟག་ག་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེའི་ལས་ཀྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་
 ཅན་བརྟེན་པ་ཞིག་འོང་བར་སྤང་བས་འདིར་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མདོ་ཙམ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཀྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ལག

འཕགས་ཡུལ་དུ་ཀྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ལག་ད་ལྟ་ང་ཆོས་
 མཛལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བསྟན་འཇུག་དུ་བཞུགས་ཅིང་། དེའི་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྟན་བཅོས་དང་
 སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྒྲོར་ཞེས་པའི་སྤེའི་ཆོན་ཞིག་བྱང་བ་དཔུ་མའི་སྤེའི་ཆོན་བོད་ ཀི་སྤྱད་ནས་ ཀི་
 མཇུག་རྫོགས་གྱི་བར་གྲེགས་བམ་གསུམ་མན་ཙམ་འོངས་པ་དེའི་ནང་བསྟན་བཅོས་གངས་ ༤༩
 སྒྲོར་ཞིག་བཞུགས། འོན་ཀྱང་བསྟན་འཇུག་དུ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྤེའི་ཆོན་སོ་སོར་བྱེ་སྐབས་གཙོ་
 བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་གྲུབ་མཐའ་དཔུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་གང་དུ་གཏོགས་
 མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དཔུ་མ་དང་། སེམས་ཙམ་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བརྟེན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་«མདོ་
 སྤེའི་ཆོན་»དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་«བྱང་ས་»གཉིས་སེམས་ཙམ་གྱི་སྤེའི་ཆོན་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཞི་བ་ལྟའི་«སྤྱོད་འཇུག་»དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་དཔུ་མའི་ལྟ་སྟོན་སྟོན་
 པའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་ཚུད། དེ་ཡང་ཀྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་
 རྣམས་བྱང་ཡིམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྟོས་ན། ཐོག་མར་བྱེ་ལྟ་ས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དཔལ་མགོན་

འཕགས་པ་ལྟ་བུ་གྱིས་«ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་དུ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ་»ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
 དུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཞེས་པ་མཛད། བསྟན་བཅས་འདི་དངོས་སུ་ཀླུ་པོ་ཞིག་ལ་གདམས་པའི་
 སྤྲིངས་ཡིག་ཏུ་མཛད་ཀྱང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱོང་པ་ཡར་ཕྱིན་དུག དེ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་བུ་ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་མཆན་དང་དཔེ་བྱེད་རྣམས་
 རྒྱུས་པར་གཏན་ལ་ཡལ་བ་མ་ཟད། དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཉིན་རེའི་བསྐྱབ་བྱའང་རྒྱུས་པར་གསུངས་
 པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་གདོན་མི་ཟ། «རིན་ཆེན་ཐེང་
 བ་»འདི་ལ་གྲོ་ལུང་བ་ཆེན་པོས་(༡༠༧-༡༡༡༠)འགྲེལ་བ་ཞིག་མཛད་པར་སྣང་ཡང་དེང་པལ་ཆར་དཔེ་
 མཛལ་དུ་མེད་ཅིང་། འདི་ར་ང་ཚོས་ཀླུ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་
 བསྟན་གིན་ཏུ་འཆོམས་གིང་རྩ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་འབྱེད་པ་«དུ་མ་
 རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་སྤྲིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་»ཞེས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། ལྟ་བུ་གྱི་
 «མདོ་ལྡེ་ཀླུ་ལས་བཀྲས་པའང་»^{༡༧} ཀླུ་ལ་སྤྲས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་དེར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་མདོ་ལྡེ་དུ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དང་། དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་གནས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀྲས་ཏེ་གུང་བསྐྱིགས་
 པར་སྣང་ངོ།།

ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་སྒོ་བ་དཔོན་དཔའ་བོས་^{༡༨} «པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྟུས་པ་»ལྟ་
 པ་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་སྤྲིང་པོ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་དབྱེ། ལྷག་པར་
 དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཡལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བོད་དུ་
 འགྲེལ་བ་བརྩམས་པ་མ་སྣང་ནའང་བོད་ཀྱི་མཁས་བླུ་བ་རྣམས་ནས་ཡར་ཕྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་
 འཆད་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁུངས་གིག་ཏུ་བརྩི་བར་མཛོད།^{༡༩} གཞན་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་
 ལུན་རབ་འབྱོར་དབྱངས་ཀྱིས་«དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་བསྟུས་པའི་སྦྱོན་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་
 བ་»ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ལ། གཞུང་འདི་ཀླུ་ལ་སྤྲས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྟོན་པའི་རྒྱ་གཞུང་ནང་
 རྒྱུས་བསྟུས་གིན་ཏུ་འཆོམས་པ་མ་ཟད་རྩོམ་གྱི་གཤིས་ཀྱང་སེམས་ཁུལ་ཐེབས་བྱལ་བ་ཞིག་ཏུ་འདུག་

མོད། བོད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་རྟོག་དཔྱད་མཛད་སྒོལ་མ་དར་ཞིང་། ཏཱ་ར་ནཱ་
 བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཆོས་ལུན་རབ་འབྱོར་དབྱངས་ཞེས་པ་སྒྲིབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་
 ལུ་བཅིས་ན་གཞུང་འདི་སྒྲིབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་གསུང་དུ་འདོད་དགོས་ལ།^{༡༩} ཅུམ་གྱི་གཤིས་དང་
 བཛྲེད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ལ་བརྟག་ན་པལ་ཆེར་«ཕར་བྱིན་བསྐྱས་པའི་»དོན་བསྐྱེད་ལྟ་བུར་དོས་འཛིན་རུང་
 བ་ཞིག་ཏུ་སྤང་། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་གྱི་དབྱར་མཚན་དང་ཚུམ་པ་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་རྗེས་
 གཞུང་དངོས་གཞི་འཆད་སྐབས་ཐོག་མར་མཚོག་གསུམ་སོ་སོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱབས་
 ལུ་འགྲོ་པའི་ཆོགས་བཅད་མང་ཙམ་བྱུང་བ་རྣམས་«ཕར་བྱིན་བསྐྱས་པའི་»དབྱར་བྱུང་བ་དང་ཆོག་
 ཀྱང་རེ་གཉིས་མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་པལ་ཆེར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འདུག དེ་ལྟར་མཚོག་གསུམ་
 ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་རྗེས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱུང་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་
 རྫོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་ཚུལ་
 རྟོན་ལ། ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐད་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དེ་ནང་གི་དབྱ་པོ་འཛོམས་
 དགོས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་ཆེ་ལག་རྣམས་སྟོན། ཤེར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
 ལེན་སྐབས་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་རྫོང་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་
 གཞེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སོགས་དང་། མཐར་སྒྲུ་མ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིན་དང་མཚུངས་པས་སྒྲུ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་དགོས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོའི་ལུང་བྱངས་ཏེ་བསྐྱབས་པ་སོགས་ལེགས་པའདད་མྱོད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྤང་ངོ་།།

ལྷག་པར་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་པ་སྟོན་
 པའི་གཞུང་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་«བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་»མཛད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
 རྗེ་དུ་མའི་དགོངས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་དོན་ཚན་ཆེ་ལག་
 བཅུ་ལྟ། ༡ ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་པ་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི། ༢ ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་རྟགས། ༣ རྟགས་
 དེ་དང་ལུན་པའི་རྟོགས་རབ་བྱུང་དང་། ༤ བྱིམ་པའི་དབྱེ་བ། ༥ རྟོན་དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་
 པར་དག་པ་བྱུང་ཚུལ། ༦ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་གནས་པ། ༧ བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

མིང་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ། ༩ སྐྱེ་བ་བྲུངས་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། ༡༠ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་སྤྱོད་པ་ནམས་སྤྱབ་ཚུལ། ༡༠ དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་བྱུང་ཚུལ་བཅས་བསྟུན་གྱིང་། དེ་ནམས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་དང་། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་དང་། གཞིའི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་བཅས་གཞུང་གི་ཚན་གསུམ་གྱིས་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་མྱེད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་ས་འདི་ལ་འཕགས་ལུ་ལ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞགས་གིང་། གཞན་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགྲུར་འཕྲོར་ལུས་པ་ཞིག་དང་། དེས་མཛད་པའི་བྱང་སའི་ཚུལ་བྲིམས་ལེའུའི་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གྱིས་མཛད་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ལེའུའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བཅས་ཡོད་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གྲང་ཚུལ་བྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་«རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་གཞུང་ལམ»ཞེས་བྱ་བ་མཛད།

ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་ས་འདི་འཕགས་པ་བྲུམས་པས་མཛད་པའི་«མདོ་སྡེ་རྒྱན་»ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ར་ཡོད་པར་བརྟེན་ཐོད་དུ་རྫོང་པོ་བཀའ་གདམས་པ་དང་། བྱང་པར་བཀའ་གདམས་གསར་མ་དགོ་ལྟན་པའི་ལུགས་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས།

དེ་ནས་བྱང་ས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་པོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་པས།།
མི་ལམ་ཆོས་རྗེའི་གཞུང་དང་རྗེས་འབྲང་གི། །གཞུང་ཀྱན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་གར།།^{༩༩}

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་སྦྱབ་མཛད་པའི་སྒོལ་ལེགས་པར་དར་བས། འདིར་ང་ཚོས་སྤྱོད་པ་བཟུང་དུ་བྱུང་ཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་«མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མདོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་»ཞེས་པ་བཞགས་སུ་གསོལ།^{༡༠༠}

བྱང་སའི་ཚུལ་བྲིམས་ལེའུར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་

ཁྱིམ་སྐྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆུམས་སྒྲོམ་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དཔལ་ན་ལ་རྒྱའི་དགེ་
བསྟེན་ཙུང་གོ་མིས་«སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར་»གྲགས་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་ལག་མཐའ་དག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་པ་ཆུམས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་
ཆོག་སྐྱ་སྤྱུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུའི་ནང་བསྐྱས་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆུམས་རྒྱན་ཁྱིམ་གྱི་ཉམས་
ལེན་དུ་སྤྱར་བའི་པར་མཛད། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་འདི་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་བསྟན་འབྱུང་དུ་བཞུགས་
གིང་། བོད་དུ་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་མང་ཙམ་བྱུང་ཞིང་དེའི་ནང་གྲགས་ཆེ་གོས་ནི་ས་སྐྱ་རྩེ་
བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་(༡༡༩༥-༡༡༩༩)ཀྱིས་མཛད་པ་དེར་སྤང་།^{༡༥}

ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའམ་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་སྐུ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས་«བསྐྱབ་པ་
ཀྱན་ལས་བརྟས་པ་ཆོག་སྐྱ་བཅད་པ་»དང་། «བསྐྱབ་བརྟས་རྒྱས་པར་»གྲགས་པ་མཛད། གཞུང་
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གལ་ཆེ་བ་མཐའ་དག་སྤྱོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྟས་ཏེ་
དེ་ཆུམས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་སོགས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པལ་བཅིང་། ལྷག་པར་
བསྐྱབ་བརྟས་རྒྱས་པའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་ཁྱད་པར་དཀོན་བཙུགས་ཀྱི་མདོ་ཆན་
མང་པོའི་ཁྱད་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་སྐུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆུམས་གཏན་ལ་པལ་བས་ཞི་བ་
ལྷའི་«བསྐྱབ་བརྟས་»འདི་རྒྱལ་སྐུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་སྐུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསལ་པར་སྟོན་ཚུལ་
རྟོགས་པ་ལ་འདམན་དུ་མི་རུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཞིག་ཏུ་བྱུང་། བསྐྱབ་བརྟས་འདི་ལ་ཀྱན་མཁྱེན་མཆོ་
སྤྱ་བ་ཆེན་པོས་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་) «བསྐྱབ་བརྟས་སྤོང་ཐུན་ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་»ཞེས་
པ་ཞིག་མཛད་མདོན་ཡང་དེང་དཔེ་ལག་སོན་གྱུར་དཀའ་ལ།^{༡༦} འདིར་ང་ཆོས་རྩེ་ཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
གསུང་ཟིན་གྱིས་སྤྱུ་བཅད་པ་«བསྐྱབ་བརྟས་ཀྱི་བསྐྱས་དོན་»གིན་ཏུ་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་བཞུགས་སྐྱ་གསོལ།

རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་གྲགས་ཆེ་གོས་ནི་«བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་
པ་»ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟེམ་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་རྒྱ་གར་རང་དུ་འགྲེལ་བའི་རིགས་མང་ཙམ་ཞིག་

ལྷ་པ་ལས་འགའ་ཅམ་དང་བརྟན་ལྷུ་ར་དུ་མཛེས་དུ་ཡོད་ལ།^{༡༧} དེའི་ནང་ནས་དང་གཤམ་མེ་
 སྐས་ནི་ཤེར་ལྷུ་ར་སློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་འཇུག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཡིན། སྟོན་འཇུག་འདི་
 བོད་དུ་མཛད་ཐོན་གིན་ཏུ་དར་ཁེར་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་བྱེད་པའང་མང་དག་ཅིག་བྱུང་། ཞི་བ་ལྷའི་སྟོན་
 འཇུག་གི་ལྷུ་ར་ད་ལྟ་བུ་ནས་ལྷུ་ར་དུ་བཞུགས་པ་འདི་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ལོ་རྒྱ་བ་
 རིན་ཆེན་པའམ་པོས་(༧༥-༡༠༥)བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་སློ་ལྷན་གེས་རབ་(༡༠༧-༡༡༠)ཀྱིས་དུས་
 རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་ཞུས་ཅིང་གཏན་ལ་ལབ་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་འཇུག་གི་མ་དཔེ་ཞིག་དུས་
 རབས་དགུ་པའི་ནང་བོད་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཐོན་པའི་དུས་རབས་ཉི་ལྔ་པའི་འགོ་སྟོན་ཏུ་ཏུན་ཅོང་བྲག་
 སྐག་ནས་སྟོན་འཇུག་གི་བོད་དཔེ་ཞིག་བརྟེན་པ་དེ་ལས་དཔག་བྱས། བོད་དཔེ་དེའི་ནང་ལེ་ཅན་དག་བྱུང་
 ཞིང་། གཞུང་གི་ཆོད་ཀྱང་སློ་གཉིས་བསྐྱེད་ལས་མས་ཀྱིས་བརྟུས་པར་སྦང་། དེར་ང་ཆོའི་བརྟན་ལྷུ་ར་
 དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཤེར་ལྷུ་ར་སློ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱ་འགྲེལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྟོན་འཇུག་ཅུ་བ་དང་གིན་ཏུ་
 མཐུན་པས་ཆོད་མར་འཛིན་ཆོག་ལ། རྒྱ་འགྲེལ་འདི་ལོགས་སྐར་རྒྱ་དུ་ད་ལྟ་ང་མཛེས་དུ་ཡོད་པས་
 དེར་དེ་ལས་རྩ་བ་ལོགས་སུ་བཞུས་ཏེ་རྩ་བའང་ལོགས་སུ་ར་ང་ལ་མཛེས་ལྟ་ཡོད།

བོད་དུ་སྐྱོད་འཇུག་འདི་མཛད་ཕྱིན་གིན་ཏུ་དར་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཐོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་
(༡༩༩-༡༠༥༩)དང་། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་(༡༠༥-༡༠༩)གཉིས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་དུ་སྤྲང་ལ།
བཀའ་གདམས་པའི་མེས་བོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དུ་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་
པའི་ལག་ལེན་ཆེད་དུ་སྤེལ་བ་མ་ཟད་སྐབས་དུ་མར་སྐྱོད་འཇུག་གི་ཁུང་འདྲེན་མང་དུ་མཛད་ལ།
ལྷག་པར་སྐྱོད་འཇུག་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ནས་གསུངས་པའི་བདག་གཞན་མཉམ་རྗེའི་སྐོར་གྱི་ཉམས་ལེན་
ནམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྐྱོད་གི་ཙུ་བར་བཟུང་ཉེ་སྤེལ།^༩ གལ་ཆེད་གནད་འདི་ངོས་འཛིན་དང་
བཀའ་འདྲིན་རྗེས་དྲན་གྱི་སྤྲད་དུ་ང་ཆོས་སྒྲེགས་བམ་འདི་ནང་དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐུན་སྤྲེལ་གྱིས་མཛན་གྱི་གསུང་«གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱོད་
གི་ཙུ་བ»དེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། བཀའ་གདམས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་
སྐྱོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་ཀྱི་བཞུད་པའི་གཞུང་«བྱང་ས་»དང་«མདོ་རྩེ་རྒྱན་»ཉི་ཤ་རྒྱན་གཉིས།

«བསྐྱབ་བརྟམ་»དང་«སྤྱོད་འཇུག་»ཉེ་བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས། དེའི་སྤྱོད་«སྤྲུལ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་»དང་
 «ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་སྤྲུལ་»ཉེ་སྤྲུལ་ཚུལ་སྤྲུལ་གཉིས་པཅས་གཞུང་དུ་ག་གི་བཤད་སྤྲུལ་ལ་ཆེད་དུ་
 བརྟེན་པས་དེ་ནམས་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་དུ་ག་ཏུ་གསུངས་པ་བྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་ལ་བོད་དུ་འགྲེལ་
 པ་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགྲོ་ས་ལོས་དེ་བ་ཐེར་སྟོན་པོར་(སྤྱོད་ཆ། བོག ༩༧)ལྟ་བུ་པ་ཚུལ་གྱི་སྤྲུལ་
 (༡༡༠༩-༡༡༥༩)སྤྱོད་འཇུག་ལ་འཇུག་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་སྤྱོད་ཆེ་བཅུན་བསོད་ནམས་
 རྩེ་མོའི་(༡༡༩༩-༡༡༩༩)འགྲེལ་པ་དང་། དེ་རྗེས་མཁས་པ་ལུ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་། དེའི་སྤྲུལ་མ་
 དུལ་ཆུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ། ས་བཟང་མ་ཉི་པཌ་ཆེན་(དུས་རབས་བཞི་པ་)གྱི་
 འགྲེལ་པ། རྩེ་ཚོང་ཁ་པའི་ཤེས་རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། ཀྱུ་ལ་ཚབ་ཆེའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། བོད་དང་
 རྒྱ་གསུལ་ས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་པ། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བའི་(༡༡༠༩-༡༡༥༩)འགྲེལ་པ།¹⁶
 འབྲུག་པ་བསྐྱེད་ཀར་པོའི་(༡༡༩༧-༡༡༩༧)སྤྱོད་འཇུག་གི་འབྲུ་འགྲེལ། ཀྱུ་ལ་མཁན་པོ་གསུངས་པ་རྒྱལ་
 མཚན་(༡༡༥༩-༡༡༩༩)གྱི་འགྲེལ་པ། ཞབས་དུང་ཚུལ་རྗེ་དག་དབང་ཆེ་ཡིང་(དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ་)གི་
 སྤྱོད་འཇུག་གི་བརྟེན་བྱུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ།¹⁷ དཀྱིལ་ཐུར་ཡོངས་འཛིན་སྟོབས་བཟང་སྤྱོན་པའི་(དུས་རབས་
 བརྒྱ་དགུ་པ་)འགྲེལ་པ། འཇུ་མི་ཙམ་གྱིས་(༡༡༥༥-༡༡༩༩)ཤེས་རབ་ལེའུའི་འཇུ་མོགས་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་
 མཁས་བླ་བ་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་སྤྱོད་འཇུག་གི་ནམ་བཤད་དང་། དཀའ་འགྲེལ། ཆོག་འགྲེལ།
 བརྟེན་བྱུང་། བསྐྱེད་པོ་མོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བཞིག་མཛད་པ།¹⁸ དུས་ཕྱིས་རྟོག་དཔལ་སྤྲུལ་གྱིས་
 སྤྱོད་འཇུག་གི་བརྟེན་པ་སྤྲེལ་པ་ལས་དེའི་སྤྲོ་བ་མར་གཏོགས་པ་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན་
 གྱིས་སྤྱོད་འཇུག་གི་ཆོག་གི་འབྲུ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་«ཆོག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱུངས་སྤྱོད་མའི་ཞལ་
 ལུང་བདུད་ཅིའི་ཐིག་པ་»བྱ་བ་དང་།¹⁹ མི་ཉགས་ཀུན་བཟང་བསོད་ནམས་མཚན་གཞན་བྱུང་
 བསྟན་ཚུལ་གྱི་གསུངས་པར་འབོད་པས་«སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་བྱུང་
 བཟང་»དང་། «སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུའི་གཞུང་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ལོན་ཉིད་གསལ་
 བའི་སྤྱོན་མེ་»བྱུ་བའི་ལེགས་བཤད་མཛད་པ་བྱུང་།²⁰ ལྷག་པར་དེང་གི་དུས་སུ་སྤྱི་ནོར་ཡོང་ས་
 རྒྱུ་པས་མགོན་སྤྱོད་ཐེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚན་གསུངས་སྤྱོད་འཇུག་གི་བཀའ་ཁྲིད་སྤྱོད་ཆེས་མང་དུ་

བཅུ་ལ་བ་ལས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་དུ་མར་སྤྱོད་འཇུག་གི་བསྟན་པ་ཆེ་ཆེར་དར་བ་དངོས་མཐོང་གི་གནས་སུ་ལགས།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་མཆོད་སྦྱོར་པའི་སྤྱོད་འཇུག་ལ་ཐོང་འགྲེལ་གིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་འདིར་ར་ཆོས་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་གི་བཀའ་གདམས་དང་ས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐོང་དུ་སྤྱོད་འཇུག་གི་བསྟན་པར་གིན་ཏུ་སྤྱི་ཙམ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དཔལ་ཆུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདིར་གྲེགས་བམ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། གཞུང་འདི་ནི་རྒྱལ་བསྟན་གིན་ཏུ་འཆོམས་པ་མ་ཟད་ཅུ་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་རྒྱལ་སྤྲུལ་པར་བཀའ་བའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་ཆེ་ལག་གིར་འབྱུང་སྤྱོད་ཐོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་། དགེ་བའི་ལྗེའི་འགྲེལ་པ། རྒྱ་སྤྱོད་གི་དཀར་འགྲེལ། གཞན་ཡང་མཛད་པ་ཐོའི་མི་གསལ་བའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་རྒྱལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་ཉེ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གང་མེད་མིན་དང་རང་ཡུལ་གསུལ་གྱི་དགོངས་པ་གང་མེད་སོགས་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞི་བ་ལྟའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་དོན་གཏིང་ལོངས་པར་རྟོགས་པ་ལ་གིན་ཏུ་ཕན་པའི་ལེགས་བཤད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པས་ཕྱིས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པ་བཀའ་བར་ཆད་གཞི་བཟུང་སའི་གཞུང་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་ར་ཆོས་གྲེགས་བམ་འདི་ནང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས་སྤྱོད་འཇུག་དང་རེན་ཆེན་ཐེང་བ་དང་བྱང་ས་སོགས་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་དཔའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་ལེན་ཏུ་བསྒྲིལ་ཉེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་གཞུང་རང་རྒྱུ་བཅུམས་པ་«རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མར་»གྲགས་པ་ཡང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

ཐོད་དུ་«བྱང་ས་»དང་དེའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལེན་གཞིར་བྱས་པའི་«སྤྱོད་པ་ཉི་ལྔ་པ།»^{༤༤} ཞི་བ་ལྟའི་«བསྐྱབ་བརྟུས་»བཅས་ནས་བྱུང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟུས་ཉེ་བྱང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་དཔའི་རྒྱ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་བྱས་ཞེ་དུག་ཏུ་ཕྱེ་ཉེ་ཉེ་སྤྱོད་ནས་བྱང་

ཀླུ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་བྱ་རྣམས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྒྲིབ་དར་བས་འདིར་ང་ཚོས་ལྷ་རྒྱ་རོལ་
 པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་«བྱང་སེམས་བསྐབ་བྱ་གཞན་པན་བདུད་ཅིའི་འོད་བྱེད་»ཞེས་པ་བྱང་སེམས་
 གྱི་བསྐབ་བྱའི་གཞན་རྣམས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བསྐྱན་བཙས་དེ་དང་། ཡང་ཇ་
 དཔལ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་«རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པ་བསྐབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་»ཞེས་
 བྱ་བ་ལག་ལེན་དུ་ཁྱེར་བདེ་བ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་གཉིས་སྒྲེགས་བམ་དུ་བཅུག་ཡོད།

མཐའ་དོན།

བོད་དུ་ནི་ཀླུ་ལྷ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གཙོ་བོ་རྩོམ་པ་བཞུད་དང་བཙས་
 པའི་རྒྱ་དྲིན་ལས་དར་བྱུང་བ་གོང་དུ་ཁྱེས་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་དངོས་ལ་འཇུག་
 རྒྱུ་བས་རྩོམ་པའི་«བྱང་རྒྱལ་ལམ་སྒྲོན་»གྱི་ལུགས་བཞིན་སྒྲེས་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་
 རྒྱར་ནས་འཇུག་ཅིང་། ལྷག་པར་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཉམས་ལེན་བཙས་དུ་འདོན་པའི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་གི་ལག་ལེན་ཆོས་དར་བ་བྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་རགས་ཙམ་དཔོག་ཀྱས། དེ་
 ཡང་ཉམས་ལེན་ལ་རྒྱར་སྐབས་སྒོན་དུ་བྱམས་སྒྲིབ་ཇེ་དེ་ཉམས་ལེན་སྒོན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲེབ་ནས་
 བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་། དེ་ལའང་སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་སྦྱང་སྟེ་དེ་ལ་སྦྱང་བ་སྟེ་ཟིན་ཐོན་པ་ན་སྒོན་
 སེམས་ཆོ་གས་བཟུང་། དེ་ནས་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐབ་བྱ་སྒོན་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་བསྐྱག་ནས་ནམ་
 ཞིག་བསྐབ་བྱ་རྣམས་སྤང་བར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་ལེན་དེ་འཇུག་
 པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། སྒོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་ལས་པཎ་ཀྱན་དག་འ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ལུགས་
 ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་
 བཞེད་ལ།^{༤༩} ཇེ་ཙོང་ཁ་བས་ནི་དབུ་སེམས་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་
 ཉམས་ལེན་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པས་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་ལུགས་གྱི་བྱང་སྒོམ་སོ་སོར་ཡོད་

པ་མི་བཞེད།^{༩༦} གང་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པའི་ཚེ་ག་སོགས་མེད་ཀྱི་«བྱང་
ས»དང་། ཞི་བ་ལྟའི་«སྤྱད་འཇུག»དང་། རོ་བོ་རྗེའི་«ལམ་སྒྲོན་»སོགས་གཞུང་ནས་བྱང་པ་ལྟར་
སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་རྟེན་གྱི་བྱང་ནས་སྒྲུངས་སྟེ་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྐབ་བྱ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་
བསྐྱར་ཞིང་། བསྐབ་བྱའི་སྟིང་པོ་གཞན་པན་སྟིང་རྗེའི་སྤྱད་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་པར་བྱིན་ཏུག་
དང་། གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
རྣམས་ལག་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་རྒྱུན་དུ་ཁྱེད་ཞིང་། ཉིན་རེའི་སྒྲོག་ཀུམ་གྱི་སྤྱད་པ་འདྲ་བའ་སྟེང་རྗེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སོག་ནས་གཙོ་བོར་གཞན་པན་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམ་གྱི་སྤྱད་
པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་བབས་པར་མཛད་དོ།

མཐའ་དོན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་སྟེན་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བོད་དུ་ཆེ་
ཆེར་དར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྟེན་པ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་།
སྟེན་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་ཙུ་བ་གཞན་པན་སྟིང་རྗེ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེས་བྲངས་པའི་
རྒྱལ་ཁྲིམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་རྒྱུ་བས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱུན་གྱིས་དད་པ་དང་ཡིད་སྒྲོན་བསྐྱིད་
པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཞན་པན་སྟིང་རྗེའི་མངའ་བདག་འཕགས་མཆོག་སྐུན་རས་གཟིགས་བོད་
རིགས་སུ་གཏོགས་པས་ལྷག་པའི་ལྷ་སྐལ་དུ་བབས་པ་མ་ཟད་བོད་འབངས་རྣམས་འཕགས་མཆོག་
སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྟིང་རྗེའི་གི་བ་བསལ་གྱི་འོག་དུ་འཛོལ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འབྲོམ་
སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་ཡོད་རིམ་བྱོན་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པོ་ལ་དུ་བལྟ་བ་སོགས་གཞན་
པན་སྟིང་རྗེ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་དུ་བཙུག་པའི་ལམ་སྟོལ་བ་བཟང་པོ་དང་བ་སོགས་དངོས་གནས་
བསྐྱེགས་པར་འོས་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་དར་བ་དུས་དེ་ལྟ་འདྲ་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ནི། རང་ཅག་
བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་ལགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བས། རང་རིགས་་
སྟོ་གསར་བ་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་ངོས་བབས་པའི་སོག་དེ་
རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱལ་ཁྲིམ་གྱི་སྤྱད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཚོས་སྟོར་རྣམས་གང་

ཐུབ་སྒོའི་འདིས་བཀྱིད་ཐུབ་པར་མཛད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བར་མཛོན། དེ་ལྟར་«ཀླུ་ལྷ་ཁྲི་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་»ཀྱི་སྒྲིག་ས་བམ་གཅིས་བརྟམ་འདིའི་སྟོན་སྤྲོད་རོ་སྤྲོད་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མནོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀླུ་ལྷ་ཁྲི་སྤྲོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟོན་རྒྱལ་ལ་དབྱུང་བའི་གཏམ་མདོ་ཙམ་དུ་བཀྱི་བ་འདི་ནི། ཀླུ་ལྷ་ཁྲི་སྤྲོད་པ་ལ་སྟོང་ནས་དང་བ་ཐོབ་བ་སྤྲོད་ཅི་བ་ལྟ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྟོན་པས་རང་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པ་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་ཡན་ན་སྟམ་པའི་ཀྱན་ནས་བསྤངས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་ཆོས་ལ་བྲིས་པ་དགའོ།

སྟོན་སྤྲོད་རོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཆན།

- ༡ རྟེན་གཤི ༡༩༥༡ བསྟན། དུས་མ། ལ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྲོད་འཇུག་ལེའུ་དང་པོ། མོ་ག ༩ འོག ༩་ནས་
- ༢ གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟེ་སྤྲོད་གསུམ་དུ་བསྟུ་རྒྱལ་ལ་རྩེ་ཙོང་ལ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གྲ་ཐེར་ཐོང་དུ་(སྟོང་ཆ་འོག་གསུམ་ ༦༠)འདི་ལྟར། “མདོའི་རྟེན་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བཞུད་པའི་རྟེན་དང་ལྟ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྟོན་ལྟེ་སྤྲོད་དང་། གཙོ་བོ་སྤྲོད་གཞིའི་རྟེན་དང་། འཁོར་རྟོགས་བཞུད་དེ་ལྟར་བྱུང་། སྟེས་པ་རབས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཞེ་ནི་འདུལ་བའི་རྟེན་སྤྲོད་དང་། མདོ་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྟོན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྟེན་གཉིས་ནི་བྱང་ལེན་ཀྱི་མདོ་སྟོན་ལྟེ་སྤྲོད་དང་། གཏན་པ་ལ་བ་པར་བསྟན་པའི་རྟེན་ཐེག་པ་ཆེ་རུང་གཉིས་ཀའི་མཛོན་པའི་རྟེན་སྤྲོད་དོ།” །
- གཤིས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟམ་»ཀྱི་རྩིས་སུ་དངས་ཏེ་གསུངས།
- ༣ «རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་།» དེ་བ། འོག ༡༡༩
- ༤ «སྟེས་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྒྱམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།» ཡོངས་འཛིན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ཀྱི་གསུང་འབྲམ། བོད། ཀ ༡༠ ག
- ༥ རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱོལ་ཀྱི་སྟེས་རབས་འདི་དེ་ལྟར་རང་ཆོར་གྲགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་ཁྲབ་གཞུང་ཁོངས་བཞུགས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་མེད་ཀྱན་ལྟན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གིན་ཏུ་འདྲ་བོ་ཡོད།
- ༦ སྟེས་རབས་བརྒྱལ་འདི་པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་«གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྒོ་འབྱེད་ལྟེ་མིག་»དེ་བཏེར་གཉིས་པར་ ༡༩༩༥ ཡོར་དཔར་དུ་བསྟན།

- པ་ མདོ་འདི་ཡལ་ཆེན་ལེའུ་ཞེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། ཡལ་ཆེན་ནང་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལུལ་དང་། ཐོན་ལམ། བཟོ་བ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཏན་དང་འབྲས་བུ་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོན་མང་ཙམ་ཞིག་བཞུགས།
- ༡ འ་ དཔེར་ན་ས་པའ་ཁྱིས་«སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར་» རྩུབ་སྟོམ་སྟོན་སྐབས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། ས་སྐྱ་བཀའ་འཁུམ། བོད།
ལྷ་པ། ན་ འོག ༡༩ ན་ ༢༥ ན་ ༡༩ ན་ ༡༩ བར་བཞུགས།
- ༢ དཀར་ཆག་འདི་མེ་དགོ་བཟུན་འགྱུར། སྟོན་ཆོགས། བོད་ རི་ བར་བཞུགས།
- ༣ བོད་འགྲུག་ས་ལས་རྒྱུ་ལྷི་གསུང་འཁུམ། བོད། ན་ འོག ༡ ན་ ༡༩ ༡༩
- ༤ «ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་ཅིན་པོ་ཆེའི་མཛོད།» རྩུབ་སྟོན་གསུང་འཁུམ། བོད། ཡ་ ལེ་ཆོན་བཞི་པ། འོག ༡ ན་ ༡༩ ༡༩
བར་བཞུགས།
- ༥ མེ་དགོ ༩༠༠༠ བཟུན་འགྱུར། མདོ་འགྲེལ། རི་ རྒྱུ་བཟོན་སྤོ་བཟུན། དཀོན་བཟུགས་འོད་སྤྲངས་ཀྱི་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།
འོག ༡༩ བ་
- ༦ དབྱིན་ལྷ་རྒྱ་བཞུགས་པའི་ས་ལས་དབང་ལུལ་རིག་པ་གལ་ཁྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལས་བཙུམས་པའི་
དབྱེད་རྩེ་མ་དབྱིན་ལྷ་རྒྱ་ ༡༩༧༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དེབ་འོག ༡༥ ན་དབྱེད་
- ༧ མེ་དགོ ༥༥ བཀའ་འགྱུར། དཀོན་བཟུགས། ན་ འོག ༩༧ བ་
- ༨ མེ་དགོ ༥༥ བཀའ་འགྱུར། དཀོན་བཟུགས། ན་ འོག ༥༡ ན་ ༥
- ༩ གོང་མཚུངས། འོག ༥༩ བ་
- ༡༠ གོང་མཚུངས། འོག ༥༩ ན་
- ༡༡ ཐང་སངས་ཆོང་གིས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་རྒྱ་དུ་བཞུགས་པའི་མདོར་བཟུབ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་སྟོན་པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་ཕྱེ་མེ་མདོ་འདིར་
ལེའུ་བཟུགས་ཡོད།
- ༡༢ མེ་དགོ ༡༩༧༩ བཟུན་འགྱུར། མདོ་འགྲེལ། ཅི་ «འཕགས་པ་སྤོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བཟུན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།»
འོག ༩ ན་
- ༡༣ དཔེར་ན། དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། «མདོ་སྟོན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱུང་བཟུན་རྒྱུ་པའི་མེ་རྟོག» གསུང་འཁུམ།
བོད། ན་ འོག ༡༩ ན་ ༥ ལ་གཟིགས།
- ༡༤ མེ་དགོ ༡༩༥༥ བཟུན་འགྱུར། ཤེས་ཕྱིན། ཀ་ «མདོ་སྟོན་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ། སྟོག ༡༩ ན་ ༡༠ བར།
- ༡༥ མེ་དགོ ༩༠༠ བཟུན་འགྱུར། སེམས་ཙམ། མི་ རི་ རྩུབ་སྟོན་སྐབས་པ་མགོན་པོ། «མདོ་སྟོན་ཀྱི་» ལེའུ་ལྷ་པ། སྟོག ༡༩

ནས་ ༡༠ བར།

༡༧ «ཡེགས་པ་པད་གསེར་ཤེང་།» རྩོམ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འཁུམ། བོད། ཅ་ཤོག ༡༠༩ རྩོམ།

༩༥ རྟེན་གོ་བརྟན་འདུང་། རྟོན་འགྲེལ། དེ «འཇགས་པ་སྤོམ་མི་ཐཱ་ཏས་བརྟན་པའི་བླ་ཆེར་འགྲེལ་བ།» བོག ༡ ཅུ།

१८ गौड-अक्षुब्धस्य श्रेया १ व३

༩༧ རྟོག་གྲངས། ༤༠ དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་གྲངས་དེ་ཀའི་མཆན་ཡང་། ༡༡༧

१९. ཞིབ་ལྟ་སྐོར་«དཔུང་བ་བརྒྱུ»ལྷན་སྤྲོད་མེ་ཅན་པ་ཁྱེད་སྐུ་དྲུང་སྐུ་དྲུང་གོས་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་། བན་ཏན་གྱི་དཔེ་ལྷན་པ་
བརྒྱད་ཚུ་གྱུར་སྐུ་བ་དབྱུད་དཀོས། རྗེ་དཔེ ༡༩༩༠ བཅའ་ཁྲུལ་ དཔེ་མ་ ཁི སྟོག ༡༠༥ བཟ

[illegible]

༩༠ བོད་ཀྱི་མ་ལམ་པ་པལ་ཆེ་བམ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་བོ་དང་། «མངམ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་པ་» མཛད་པོ་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་གཉིས་
མི་གཅིག་ལ་ལོ་པ་དངོས་འཛིན་པར་སྟངས་བསམ། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་བོ་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐྱེད་བར་བྱེད་
དགོས་ཡོད། འདིར་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གར་པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་མ་ལམ་པ་ཚོས་བཞེད་སྟེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཐང་དུ་དུས་འཛིན་
ཞུས་ཡོད། རྩོན་རྟ་རན་ཐས་(རྒྱ་གར་ཚོས་འཕྱུང་། ཤོག ༡༧)སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་བོ། མ་
ཁོལ། ཡ་ཁོལ། ལུབ་དཀའ་དང་། ཚོས་ལྡན་རབ་འབྱེད། མི་ཉི་ཅི་རྣམས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཟུ་གཟུངས་པ་ཁུངས་གང་
ལ་གཏུགས་དཔུད་དགོས་པར་སྟངས་།

39 དཔེརན་རྩེའོང་པ་ལ་ཆེན་པོས་«ཐུང་རྒྱུ་ལས་རིམ་ཆེན་མོར་»ལྷན་པ་ཆེན་པོའི་ལས་བྱི་རིམ་པ་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་
རྒྱལ་པ་ལྷན་ཆོས་པ་ལ་ཐིམ་བུག་གི་འབྲེལ་པ་བཤད་ཚུགས་ཆེ་པར་རྒྱུ་བཤད་པོན་དཔེར་བོའི་«ཡར་ཐིམ་པ་ལྷན་པར་»བརྟེན་པ་
གཏུང་རང་ཉིད་ལས་ཁོལ་ཏུ་གསལ།

39 ལྟོད་པོ་ནོར་པ་པོའི་གཞུང་པ་ལྷོན་པ་ལྷན་པའི་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་དཔེ་བཤམ་ལུང་ལྷོ་མའི་མིག་གཞུགས་སྤྱོད་པ་དེའི་ནང་
དཔའི་མཆོག་གཞུང་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་པའི་སྤྱད་པ་ལྷན་པའི་དེ་རྒྱུ་མ་མེད་པ་ཞུགས།

༡༩ «རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ།» ཟེ་ཨོང་ཁ་པ་ཚེན་པའི་གཞུང་འབུམ། བོད། ༡ གཞུང་པོར་བླ། འོག་ ༡༩ བ་༩
 བས་ ༥༥ བ༡ ཞེས་དབང།

[illegible]

- ༡༥ འབྲེལ་པ་འདི་ས་སྐྱ་བཀའ་འཁུམ། བོད། བཞི་པ། ༥ ཤོག ༡༤༧ ན་མ་ ༡༧༧ན་༡
- ༡༦ ཞབས་བྱེད་ཆོས་རྒྱུ་འགྲུག་པ་ཆེ་མོ་འདི་གཞུང་འཁུམ་དུ་འཛོལ་བའི་བསྐྱབ་བཏུས་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གཅེས་བཏུས་ཤིག་ཡོད་པ་
དེའི་གཞུང་འཁུམ་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་གྱི་«བཀའ་གདམས་རིན་པོ་ཆེའི་
གཞུང་གི་གཅེས་བཏུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་»(ཤོག ༤༡༩ ན་མ་ ༤༥༡ བར་)དུ་འདེམ་ཆོས་བའི་གཞུང་
འདིའི་གཅེས་བཏུས་མདོར་བསྐྱབ་ཤིག་བཏོད།
- ༡༧ རྩེད་གཤེད་བསྐྱར་འཁྱུར་དབྱེ་མའི་རྩེ་ཆོན་པོད་ ལ་ དང་ ཤ་ གཉིས་ནང་སྤྱོད་འཇུག་དང་དེའི་འབྲེལ་པ་དང་བསྐྱབ་དོན་གྱི་གསལ་
གྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་ཁག་བརྒྱད་བཞུགས།
- ༡༨ «དེབ་ཐོན་»དུ་ (དེབ། སྤྱོད་ཆ། ཤོག ༤༠༥) ཞང་ཆོས་སྤྱོད་བཙུགས་ཀྱི་སྐུ་མའི་སྤྱོད་མ་ཉར་བཙུག་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བཏུས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅུ་མས་ཤིང་། སྤྱོད་མ་ལའང་མང་དུ་སྤེལ་བས་
སྤྱོད་པོན་འདི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྲགས་པར་གསུངས། ཞང་ཆོས་སྤྱོད་བཙུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཞེས་པ་ནི་
རྩོག་ལོ་ལྷ་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཅིང་། རྩོག་གཤེགས་རྒྱུ་ལོང་གིས་གསང་བའི་གདན་ས་ལོ་སྐྱུ་ཕྱོག་གཉིས་
བསྐྱབས།
- ༡༩ འདི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་ཡང་༡༠༠༡ ལོར་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་བྱེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་བོད་གཉིས་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
- ༢༠ འདིས་བསྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་པར་སྤྱང་།
- ༢༡ འདིར་སྤྱོས་པ་རྣམས་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་མིན་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་སྐུ་མ་ཆད་པས་མཛད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་
གི་འབྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའོད་སྤྱང་ངོ་།
- ༢༢ འབྲེལ་པ་འདི་དང་ཅུ་བ་བཅས་སེམས་མི་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་«བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཅུ་བ་དང་
འབྲེལ་པ་བཞུགས་»ཞེས་པའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ ༡༩༩༠ ལོར་དཔར་བཏབ།
- ༢༣ གཞུང་འདི་གཉིས་པོད་གཅིག་གི་ནང་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༠ ལོར་«སྤྱོད་
འཇུག་གི་འབྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའོད་སྤྱང་ངོ་»ཞེས་དཔར་དུ་བཏབ།
- ༢༤ བྱེད་པར་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་ཆུལ་ཁྲིམས་གསུང་སྐབས་ལམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཅུ་ལྷུང་བཞི་གསུངས་ཤིང་། ཞིབ་ལྗེའི་
བསྐྱབ་བཏུས་སུ་མདོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་བོ་གཙོ་བོར་གཞིར་མཛད་དེ་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་ཅུ་ལྷུང་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས།
- ༢༥ «སྤོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ།» ས་སྐྱ་བཀའ་འཁུམ། བོད། བཞི་པ། ༩ ཤོག ༡ ན་མ་ ༤༩
- ༢༦ «བྱེད་ཆུབ་གཞུང་ལམ།» རྩེ་ཆོན་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འཁུམ། བོད། ༡ ཤོག ༡༠༩ བཞུགས།

དབ་སྐྱུན་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་འདིར་ངའོས་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཐེང་བཙུ་གཅིག་པའི་ནང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷོད་
བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་ཁྱད་གཙང་དེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པའི་ཐུག་
དཔེ་རྣམས་མ་ཕྱིག་པ་ལ་གཞིབ་ཅུལ་བ་ནི། ཐོག་མར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་«ལྷོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
ཅན་གྱི་འཕྲུངས་རབས་མོ་བཞི་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་»ནི་ཡོངས་
འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འཕུམ་ཆོམ་ཆོག་གླིང་གི་དཔར་མ་ལ་ལྟེ་ལི་བོད་ཀྱི་ཁང་པ་ནས་ ༡༩༥༩ ལོར་
དཔར་བཤུས་ཀྱི་སྐྱར་ཏུ་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ་དེའི་པོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞིབ་ཅུལ་ཞིང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆའི་གསུང་འཕུམ་གྱི་དཔར་མ་གཞན་ལག་སོན་མ་ཐུར་པས་དཔར་མ་བསྐྱར་ཞིབ་ཁྱུ་ལུ་མ་བརྟེད། དེ་ནས་དབུལ་
རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་མེད་བཟང་པོའི་གསུང་སྐོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་«ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་»མ་ཕྱི་ནི་
ལྷ་རྩ་མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་དཔར་མ་སྐྱའི་སྒོ་བ་གཉིས་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་
པ་དེལ་གཞིབ་ཅུལ་ཞིང་། དེ་དང་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་མེད་བཟང་པོའི་གསུང་འཕུམ་ལས་«ལྷམ་
ཐར་དང་པའི་ཤིང་རྩ་»དང་གསུང་འཐོར་བ། སྐོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་གསུམ་ལྷན་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་
ཞིག་ལྷན་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཐན་རྒྱན་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཡོད། སྤྱིར་ངའོའི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་ཐུག་དཔེ་
གང་ཞིག་ལ་ཤིང་དཔར་གྱི་མ་ཕྱི་ཡོད་ཆེ་དེ་ག་རང་གཞིར་བཞག་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། སྐོད་འཇུག་གི་ཐོགས་
འགྲེལ་ཤིང་དཔར་འདི་མཇུག་བྱང་ལས་དཔག་ན་སྟེ་དགོད་པར་མར་སྐྱང་ན་འད་དཔེ་ཐུང་འདི་ནང་མ་དག་པ་ཤིན་ཏུ་
མང་བས་ང་ཆོས་ལྷ་རྩའི་དེབ་དེ་གཙོ་བཟང་མི་ཁྱེད་ཐབས་མེད་ཐུར་སོང་། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་«འབྲུག་བཏུས་
ཀྱི་ཟེན་བྲིས་»ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འཕུམ་གཙང་བཀྲིས་ལྷན་པོའི་དཔར་མ་པོད་མ་པར་བཞུགས་པ་ལ་
གཞིར་བཞག་ནས། དེ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་དང་། སྐྱ་འཕུམ་དཔར་མ་གཉིས་དང་ཐན་རྒྱན་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས། རྒྱལ་
ཚབ་རྗེའི་«དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་»ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་
བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འཕུམ་གཙང་བཀྲིས་ལྷན་པོའི་དཔར་མ་པོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞིར་བཞག་ནས།
དེ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་དང་། སྐྱ་འཕུམ་དཔར་མ་གཉིས་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་རྩ་མཐོ་སྒོ་བ་ཁང་ནས་གཞུང་འདི་ལྟ་དག་
གིས་ ༡༩༧༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་ཏུ་བཏབ་པ་དེ་དང་བཅས་པར་ཐན་རྒྱན་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས། དེ་རྗེས་ཐུབ་
བཀའ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་«མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་ལྷན་ཉམས་སུ་ལེན་
རྒྱུ་མ་དོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་»ནི་དེའི་གསུང་འཕུམ་ལྷ་སའི་དཔར་མ་ ༡༩༧༩ ལོར་ལྟེ་ལིར་དཔར་

བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ག་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཟུངས། དཔལ་ཚུ་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་«ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་»ནི་དེའི་གསུང་འབུམ་གོང་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོང་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སའི་པོད་དེ་ག་རང་ནང་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཙུགས་ཞིང་། ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་ཙུ་འགྲེལ་མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དེ་བཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་ཡང་ཕན་ཚུན་བསྐྱུར། སྐུན་སྒྲོ་བློ་བྲོས་ཀླུ་ལྷ་མཆོན་གྱི་གསུང་«ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་རྩ་བ་»འདི་འབྲས་སྤྲངས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱི་དེ་མོང་ག་དཔར་དགའ་ལགས་ནས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཡི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་པོད་ག་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཙུགས་པ་ལས་དཔར་མ་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུ་ཡུ་ལ་གཞན་མ་བརྟེན། མཐར་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་པའི་སྦྱོང་པའི་སྒྲོང་ལས་བྱང་ཚུ་བ་སེམས་དཔའི་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲོང་ལ་གཞུང་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་གཉིས་བཞུགས་པའི་དང་པོ་ལྷང་སྐྱོ་ལོ་པའི་དོན་དེའི་གསུང་«བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཕན་བདུན་རྩེའོད་སྤེང་»ནི་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་དཔར་ནས་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ཅ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་ཤིང་། གཞུང་གཉིས་པ་རྩ་དཔལ་སྐྱུ་ལྷ་མོ་ཁྱུན་འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔར་པའི་གསུང་«ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་པའི་སྦྱོང་པའི་སྒྲོང་ལ་མདོར་བསྐྱས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིང་པོ་»ནི་དེའི་གསུང་འབུམ་སྤེད་གོ་དཔར་མ་༡༩༩༩ ལོར་སྐང་ཏོག་ཏུ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ཁ་པར་བཞུགས་པ་དེ་ལ་གཞི་བཙུགས་པ་བཙས་ལགས།

འདིར་བཏུས་པའི་གཞུང་རྩམས་ལས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་རབས་ཆོགས་བཙད་མ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ཚུ་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་དང་། སྐུན་སྒྲོ་བློ་བྲོས་ཀླུ་ལྷ་མཆོན་གྱི་སྦྱོང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་རྩ་བ། རྩ་དཔལ་སྐྱུ་ལྷ་མིན་པོ་ཆའི་བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་བཙས་ཆོགས་བཙད་དུ་ཡོད་པའི་གཞུང་རྩམས་ལ་དེར་རབས་ཀྱི་སྒྲོལ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་བྲིས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྒྲོག་པ་པོ་རྩམས་ཀྱིས་གཟིགས་བདེའི་ཁྱད་སྒྲོག་ཡང་གྲངས་བཞི་དཔོན་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་ཆོག་ལྷ་གཏུ་བཞུགས་པ་རྩམས་ལ་ནི་གཞུང་མཆོམས་ཆེ་ལག་ལ་ཐད་ཀའི་ས་བཙད་རྩམས་འགོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩལ་དུ་བཞག་པ་མ་ཟེན། ནང་ཁྱལ་གྱི་གཞུང་མཆོམས་སོ་སོ་དཔེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་སྒྲོག་མཁན་གྱི་གཟིགས་བདེའི་སྤྱང་འཕེབས་ཀྱང་བཞག་ཡོད་པ་བཙས་དགོངས་མངའ་འཆོལ།

གཞི་རྒྱུ་རང་ཆོས་མ་དཔེར་ནོར་བཙས་ཞུས་པར་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཙུག་བཏུས་སྒྲིག་པ་པོའི་སྤྱང་བརྒྱུད་ནས་མཁྱེན་རིས་ལ་དེ་བའི་འདིའི་ནང་ནོར་བཙས་ཇི་ཞུས་གཤམ་ཇི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆོན་ནང་གསལ་བར་བཞག་པ་དེ་ནས་མཁྱེན་འཆོལ། ལུང་འབྲེན་གྱི་ཞུངས་བྲངས་སྐབས་གང་ལ་གཞི་བཙུགས་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྩམས་དཔར་མ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་ཐོག་ཐོག་གྲངས་དང་ཐིག་སྤང་བཙས་བཞག་ཡོད། བཀའ་བསྐྱུན་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་

མྱེད་གོ་ཞེས་པའི་བསྐྱེས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་མྱེད་གོ་བཀའ་འཕྱུར་དང་བསྐྱེན་འཕྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྩོམ་
དབྱུང་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིར་དཔར་བཞུགས་ཀྱི་དཔར་བསྐྱེན་གནང་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀྱི་ཡང་
གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་བཀོད་པ་རྒྱམས་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ངོས་ལ་རྟགས་ ན་ དང་།
རྒྱབ་ཤོག་ལ་ བ་ བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་འཕྲུག་ཏུ་ཡིག་ཐུང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། མྱེད་གོ་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་
ནི་ནི་རྩོད་རྩོད་ཀྱི་མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བརྒྱུགས་བརྒྱུགས་གནང་བའི་མྱེད་གོ་བཀའ་འཕྱུར་ཀྱི་དཀར་ཆག་
གཞི་བཟུང་གི་ཡང་གྲངས་དེ་རྒྱམས་ཡིན། དེ་ཅིང་ ཞེས་པ་ནི་པེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྱེན་གནང་བའི་བཀའ་འཕྱུར་ལ་གོ་
དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ནི་རྩོད་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དེ་བ་གཞུགས་སུ་བསྐྱུར་དུ་དཔར་བསྐྱེན་བྱེད་
སྐབས་ཀྱི་ཡུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བརྒྱུགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་རྩོམ་ཐོད་ཀྱི་ནང་པའི་རྩོམ་བརྒྱད་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གི་གལ་ཆེ་བའི་གནས་ཀྱི་ལ་
སྐས་བྱང་རྒྱབ་མེམས་དཔའི་སྒྱོད་པ་ལ་འཕྲུག་པའི་རྩོམ་སྒྲོར་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་གཅིག་
བཞུགས་ཐོག་ཞུ་དག་གཙང་དེས་ཀྱི་ལམ་ནས་དེང་རབས་སྒྲོགས་ར་བ་རྒྱམས་ནས་གང་སྒྲོག་བདེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་
པའི་དེ་བ་གཞུགས་སུ་དཔར་བསྐྱེན་ལགས་པར་ཞུ་བྱ་བ་པར་དགའ་གུས་དང་བཅས། རྒྱམ་དཀར་ཀྱི་བཀྱི་བ་འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་འདི་རྒྱམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྒོམ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོལ་བཟང་མི་ཉམས་ལུན་ཏུ་
གནས་ཤིང་མཐའ་ཀླས་སྒྲེ་དགའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་རྩོམ་མཐུན་ཀྱི་རེ་བ་དུས་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་
སྒོར་བའི་སྒོན་འདུན་ཞུ་ ཐོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས། ཟླ་ཆོས་ལ།

ཀུལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར།

༡༡༡། རྟོན་པ་ཐུགས་རྩི་ཅན་གྱི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པ་
བསྐྱས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛན།

༡༡༢། ར་མོ་གྲུ་རུ་ཐུ་ནི་ཡི་རྩེ་ཡ། རབ་འབྲུམས་ཀྱིས་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་གཞན་ཀྱན་ལས། རྟིགས་དུས་
འགྲོ་ལ་ལྟག་པར་ཐུགས་བཅེ་བ། རྒྱ་མེད་སྟོན་པ་ལྟུང་འབྲུལ་པོ་ལ། རྟོ་ག་སྐྱེས་ཀྱིས་པ་ཆེན་པོས་
གསོལ་བ་འདེབས། འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་ཐུགས་རྩིས་མ་བཟོད་ནས། འགྲོ་ཀྱན་སྟིང་པའི་མཚོ་ལས་
རིས་སྟོལ་ཞེས། ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་ནས་བགྲང་ཡས་བསྐྱལ་བ་རུ། བྱ་དགའི་སྟོང་པ་སྟོང་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས།།

མགོན་ཚིག་ཐོན་ཆོ་བམ་ཟེར་འབྲུངས་པའི་ཆོ། རྟག་མོ་སྐྱུ་གྱུར་བཅས་ལ་ཉམ་ཐག་ཤ། ཐུགས་
རྩིས་མ་བཟོད་རང་གི་ལུས་བྱིན་ཏེ། ཉམ་ཐག་གསོ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༡] ཐོན་
ཆོ་གི་པའི་རྒྱལ་པོར་འབྲུངས་པའི་ཆོ། འོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཡངས་མེད་གཏོང་མཛད་ཅིང་། རྟོན་
གཉིས་བམ་ཟེར་འོང་བ་ལ་བྱིན་ནས། འོང་བ་མིག་ལྟན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༢] ཀོ་ས་
ལ་ཡི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཆོ། ཆོ་རབས་དྲན་ཏེ་ཟན་དྲོན་ཅམ་བྱིན་པའི། འབས་སུ་རྒྱ་ཆེན་འབྲུལ་པ་
འདྲི་བཞུགས་ཞེས། འགྲོ་ལ་དམ་ཆོས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༣] ཆོང་དཔོན་སྟིན་ལ་དབའ་
བར་གྱུར་པའི་ཆོ། བདུད་ཀྱིས་མ་བཟོད་མེ་འོབས་སྐྱལ་བྱས་གྱང་། རྟིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་མེ་ཡི་
འོབས་བཀལ་ཏེ། འཕགས་པ་མཛོད་པར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༤] ཆོང་དཔོན་ཟེལ་གྱིས་
ནི་ནོན་དུ་གྱུར་ཆོ། ལྟ་ཡིས་ཉམས་སད་ནོར་ཀྱན་མི་སྦྱང་ཡང་། རྩ་སྟོན་བརས་ཏེ་བཙོངས་པའི་རིན་
གྱིས་གྱང་། འོངས་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༥] རི་བོང་གཙོ་བོར་འབྲུངས་
ཆོ་འཁོར་རྣམས་ལ། ཆོས་བསྟན་བམ་ཟེ་བཀྱིས་པ་གསོ་བའི་བྱིར། རང་ལུས་མེར་མཛོངས་ལྟ་དབང་

གིས་སྒྲུངས་ཏེ། ཀླུ་ལ་ངོ་མཚར་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༥] བྱམ་ཟེར་འཁྱུངས་ནས་དཀའ་
 ཐབ་ནགས་གནས་ཆོ། ལྷ་ཡི་ཉིན་གསུམ་དཀའ་ཐབ་ཟས་སྒྲུངས་ཀྱང་། མཆགས་པངས་མེད་བྱིན་ནས་
 ཉིང་འཛིན་གྱི། དགའ་བདེས་འཛོལ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༦] ཀླུ་པོ་བྱམས་པའི་
 རྟོབས་སུ་འཁྱུངས་པའི་ཆོ། འགྲོ་ཀླུ་བྱམས་བཅེས་བསྐྱུངས་གིང་གནོད་སྦྱིན་ལ། ལུས་ཀྱི་གཤག་
 གིས་གསོས་སངས་རྒྱས་ཆོ། བདུད་ཅི་སྟེར་ཞེས་གསུངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༧] ཀླུ་པ་
 ཐམས་ཅད་རྫོལ་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆོ། ལུ་དང་ཐུ་མོ་ནོར་དང་སྒྲུང་ཆེན་སོགས། གཅེས་པ་ཀླུ་བཏང་
 མི་འཛིགས་སྦྱིན་པ་ཡིས། འགྲོ་ཀླུ་བདེ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༨] རྟོན་ཆོ་ཆོས་ལྷན་
 ས་སྦྱོངས་དུ་གྱུར་ཆོ། གཞན་དབང་མ་བཏང་བཟང་ཡས་དུང་འགྲོ་ཡི། རྟོག་སྐྱབས་འགྲོ་ཀླུ་དགྲོ་
 བརྩའི་ཁྱིམས་ལ་བཀོད། སྦྱིན་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༩] ལྷ་ཡི་དབང་པོར་
 འཁྱུངས་ཆོ་ལྷ་མིན་དང་། གཡུལ་འབྱེད་དུ་ས་སུ་བྱ་ཡི་ཆང་གཟིགས་ནས། རང་སྟོག་སྟོས་བཏང་ཐུ་
 རྟག་སྟོག་སྐྱབས་ཏེ། རྒྱལ་ཁྱིམས་སྒྲུང་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༠] བྱམ་ཟེར་འཁྱུངས་
 ཆོ་རང་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། བྱམ་ཟེ་རྒྱད་ཆོ་རྒྱ་བ་རུང་ངོ་ཞེས། བསྐྱུལ་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་པ་མི་རུང་
 ཞེས། རྒྱལ་ཁྱིམས་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༡] གི་བའི་རྒྱལ་པོར་འཁྱུངས་ཆོ་
 རྟོན་པོ་ཡིས། རྟོས་བྱེད་ཅེས་བྱའི་མཛེས་མ་སུལ་ན་ཡང་། རྟོག་ལ་སྐྱག་ཀྱང་ལོག་གཡེམ་མི་བྱ་
 ཞེས། རྒྱལ་དགའ་ཁྱིམས་སྒྲུང་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༢] དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར་ཆོ་བདེན་
 ཆོག་གིས། རོན་མཐུན་རྒྱ་མཚོའི་གློང་ལས་མཐར་མཛད་ཅིང་། རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་འདོད་དགུས་
 ཆོམས་མཛད་པ། ལེགས་པར་པ་རོལ་བྱིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༣] ཉ་ཡི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཆོ་
 ཉ་ཕན་ནམས། མཆོ་སྐམ་སྣ་ཆོགས་བྱ་ཡིས་གཅེས་པ་ན། བདེན་པའི་ཆོག་གིས་ཆར་པ་ཉ་ནམས་
 གསོས། ཐབས་མཁས་སྐྱགས་རྩེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༤] རྟོག་པར་འཁྱུངས་ཆོ་ནགས་
 མེས་མཐའ་སྟོར་ཡང་། བདེན་ཆོག་བརྗོད་པས་ནགས་མེད་བྱིར་ལོག་སྟེ། གྲངས་མེད་འགྲོ་བའི་
 རྟོག་སྐྱབས་བདེ་ལ་བཀོད། བདེན་པའི་མཐུ་ཅན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༥] རྟོན་ཆོ་ལྷ་
 དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱུར་པ་ན། རྟོས་རྒྱས་རྒྱལ་སྟོན་སྟེ་བཅས་སྒྲུང་གཟིགས་ནས། ཐབས་མཁས་སྐྱུལ་

བས་ཆོས་བསྟན་དགེ་ལ་བཀོད། །འགྲོ་འདྲེན་མཚུངས་མེད་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^མ]
 མགོན་ཚུད་རྒྱལ་རིགས་ལྷག་པོར་འཕྱུངས་པའི་ཆོ། །འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་གཟེགས་པའི་རེས་
 འཕྱུང་གིས། །བསྐྱལ་ཏེ་འཁོར་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱན་སྤངས་ནས། །རྣམ་དག་རབ་བྱུང་མཛད་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཡ] གྲགས་ལྷན་བཅའི་རིགས་སུ་འཕྱུངས་པའི་ཆོ། །ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱན་སྤངས་
 དཔེན་པར་བསམ་གཏན་མཛོད། །ཞུན་ངན་ལམ་བསྐྱར་གཞོད་འཚེའི་སེམས་སྤངས་ཏེ། །འཁོར་ལ་ཆོས་
 སྟོན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ར] སྟོན་ཆོ་རྒྱལ་པོའི་ཆོར་དཔོན་དུ་གྱུར་ཆོ། །གཞན་གྱིས་
 བསྐྱགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་ན། །དགའ་བཞིན་ཆོ་འདི་སྟོས་བཏང་རབ་ཏུ་བྱུང་། །རྒྱལ་ཁྲིམས་མཐར་
 ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ལ] བཅའ་ཟེར་འཕྱུངས་ཆོ་ཁྲིམ་སྤངས་རབ་བྱུང་བ། །གཙུག་
 སྤང་བྱང་རྒྱབ་ཅེས་བྱར་གྱུར་པ་ན། །རྒྱལ་པོས་བརྟན་གྱང་ཁྲོ་མེད་བཟོད་པ་ཡིས། །རྗེས་བཟུང་དམ་
 ཆོས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཤ] རང་པའི་རྒྱལ་པོར་འཕྱུངས་ཆོ་རྟོགས་བཟུང་ཡང་། །ཁྲོ་དང་
 འཛིགས་སྤངས་ཐབས་མཁས་སྟིང་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་ཆངས་ཕྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ། །ཆོས་
 འཁོར་བསྟོར་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ད] ཀྱན་རྒྱ་བྱང་རྒྱབ་ཅེས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོ། །མང་
 པོས་བརྟན་གྱང་མི་ཁྲོ་བཟོད་བསྟེན་ནས། །ཉུང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ། །ཡང་དག་
 གནས་ལུགས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཏ] སྤྱུང་རྒྱུངས་ཆོ་གཡང་དུ་བྱུང་བའི་མི། །རྒྱལ་
 ཏུ་འཁྱུར་ནས་བྱང་མི་ངན་དེས། །དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་པའང་བཟོད་བྱས་ཏེ། །ཉུག་པར་
 ལན་སྟོབས་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཉ] སྟིང་རྗེ་རི་དྲུགས་གཤར་ཉུང་འཕྱུངས་ཆོ། །རང་ལ་
 གཞོད་བྱེད་རྒྱལ་པོ་གཡང་ལུང་བ། །རང་ལུས་ལ་བསྟོན་གཡང་ལས་འདྲེན་པར་མཛད། །འགྲོ་བའི་
 གཉེན་གཅིག་ཚུད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཏ] སྟིང་རྗེའི་དབང་གིས་རུ་རུར་འཕྱུངས་པའི་ཆོ། །རྒྱས་
 ཁྲིར་ཉམས་ཐག་མི་ཞིག་དེ་ལས་བསྐྱལ། །ཡོག་རྒྱུབ་བཟོད་ཅིང་རྒྱལ་སྟོན་འཁོར་བཅས་ལ། །ཆོས་
 འཁོར་བསྟོར་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཐ] སྤྱུང་འི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཆོ་དམག་དཔུང་
 གིས། །སྤྱུང་ཆོགས་ཉམ་ཐག་བྱས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རང་ལུས་ཟམ་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱུང་ཆོགས་
 བསྐྱལ། །རོ་མཆར་སེམས་དཔའ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །[༡^ཏ] དང་སྟོང་བཟོད་པ་སྤྱོད་པར་

འབྲུངས་པའི་ཆོ། ཀྱལ་པོས་རང་ལུས་དུམ་བུར་གཏུགས་བྱས་ཀྱང་། ཉེ་ལ་མི་ཁྱོས་ཡང་ཐུགས་བརྩེ་
བས། གཞོན་ལན་ལན་པ་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༩༥] ཚངས་པའི་ཀྱལ་པོར་འབྲུངས་ཆོ་
ཡན་ལག་བྱིན། །ལྷ་བ་ངན་པ་འཛིན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། ཀྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་
བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཀྱུན་དོན་ལྷན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༩༦] དགོན་པ་ཉམ་ངའི་གྲང་ཆེན་དུ་
གྱུར་ཆོ། ཀྱལ་པོས་ཐུགས་པའི་སྒྲེ་བོ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ། ཐུགས་རྗེས་མ་བཟོད་རང་ལུས་པོར་ནས་
གསོས། བཟོད་པ་མཐར་ཐིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༩༧] ཀྱལ་པོ་རྣམས་པར་འབྲུངས་ཆོ་རྒྱང་
ཁ་ལ། ཆོས་བསྟན་དེ་ཡིས་བཅོན་དུ་བཟུང་ནམས་བཏང་། ཆ་ཚང་ལམ་བཟང་བསྐྱབ་ཅིང་འདོམས་
མཛད་པ། བཅོན་འབྲས་མཐར་ཐིན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༩༨] ལུགས་ཁྱིམ་གནས་པའི་ཀྱལ་
བུར་གྱུར་པའི་ཆོ། སྤིང་ལ་ཞེན་ལོག་དེས་འབྲུང་གིས་བསྐྱལ་ཏེ། བྱང་སེམས་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམ་ལ་
བཅོན་པར་མཛད། བསམ་གཏན་མཐར་ཐིན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༩༩] སྤིང་རྗེད་བང་གིས་
མ་རྟེའི་ལུས་བཟུང་ཆོ། སྤྱིའུས་གཅེས་པ་བཟོད་ཅིང་ལྷ་རྣམས་ལ། ཀྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་
སྟོང་བར་མཛད། ཤེས་རབ་མཐར་ཐིན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། [༡༠༠] འགོ་ལ་བརྩེ་བས་བྱ་ཡི་
ལུས་བཟུང་ཆོ། སྤོང་གི་ཉམ་ཐག་གསོས་ཤིང་ལྷ་རྣམས་ལ། ཀྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་བཟང་སྟོན་
མཛད་པ། འགོ་འདྲན་མཚུངས་མེད་དམ་པར་གསོལ་བ་འདེབས། [༡༠༡]

སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྷ་ར་མཐའ་ཡས་ལས། འབྲུངས་རབས་སོ་བཞིའི་མཛད་པ་
ལས་བརྩམས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་བཛོད་པའི་དགོ་བ་འདི། ཐུབ་བསྟན་ཡུན་རིང་གནས་པའི་
རྒྱ་དུབ་སྟོ། སྟོན་པ་མཆོག་དེས་བགྲང་ཡས་བསྐྱལ་པ་སྟེ། ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་དང་སྟོག་ལའང་མ་གཟིགས་
བར། དྭགས་པས་བསྐྱབས་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་འདི། རྣམ་ཡང་མི་ཉམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་
གྱུར་ཅིག བདག་གྱུང་དེང་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་རྗེས་
བཟུང་ནས། འོག་པའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་མི་ལྷུང་བར། ཀྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་གྱུར་
ཅིག སྤིང་ལ་ཞེན་པ་འོག་པའི་དེས་འབྲུང་དང་། བདག་པས་གཞན་གཅེས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
མཆོག་དང་། མཐའ་བྲལ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རྣམས། འབྲུལ་མེད་རྟོགས་ནས་རྒྱུད་ལ་

སྒྲིབ་པ་ཤོག །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་ཆེས་ཆེར་སྒྲོབས་རྒྱས་ནས། །རང་དོན་སྒྲུབ་ལ་ནམ་ཡང་མི་
 རེ་བར། །ཕྱིན་དུག་བསྐྱབ་ཞེས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ། །མི་ལམ་དུ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པར་
 ཤོག །བདག་ཅག་མགོན་མེད་སྟིགས་མའི་འགྲོ་རྣམས་ལ། །ཟླ་མེད་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་
 ལས། །ལྷག་པའི་རེ་གནས་གང་དུ་འང་མ་མཆིས་པས། །ཐུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་ནས་དྲང་དུ་
 གསོལ། །ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ཐུན་སེལ་བའི་འོད། །ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེག་ཅིག་ལཱ་འདི། །
 བམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་རྟག་གནས་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་བདེ་ལེགས་སྤང་བས་ཐུབ་ཐུང་ཅིག།

ཅེས་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་བསྐྱས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱ་དབང་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྷ་ཁང་སེམས་མཆོག་པོའི་སྐུ་མདུན་པ་མཆོད་དཔོན་སྟེ་དུག་མཐན་པོ་
 བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་ཐུལ་གྱིས་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་བསྐྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
 དེ་ཉིད་ལ་བཀའ་དྲིན་དུན་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་རྒྱན་ཏུ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱས་ཆོག་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་བཞུགས་ཏེ་
 ཆོས་རྒྱ་བ་དག་སྟོང་ལྟེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་གཟིམ་རྒྱང་
 བདེ་བ་ཅན་དུ་རྒྱུར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་ཐུང་ཅིག།
 མདུལྱོ། །

༡༡། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་མོགས་མེད་བཟང་པོ།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
བྱ་བ། འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱ་གལ་བླག་འཛལ་པོ། །མ་ལུས་འགྲོ་ལ་བརྟེ་བས་
བརྒྱན་པའི་བླགས་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་ཚོགས་གཉིས་དྲོད་ལྷན་ལས་བྱང་བའི། །མི་གནས་བྱ་ངན་འདས་
པའི་རང་བཞིན་སྒྲ་གསུམ་རྒྱ་འཛིན་རབ་རྒྱ་འཕྲིགས་ལས་བདག་མེད་སོགས། །ཁྱ་བཞིའི་སྟོན་བྱལ་
དམ་ཚེས་བདུད་རྩི་ཆར་ཆེན་མཐའ་ཡས་པའ་པས་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །མེ་ལྷེ་གཞིལ་ཏེ་ཕན་
བདེའི་ལོ་རྟོག་མཐའ་ཡས་རྒྱས་མཛད་ཟས་གཙང་སྤྲས་པོ་དེ་ལ་འདུད།།

གང་གི་མཚན་གྱི་འོད་ཟེར་ཅམ། །རྩ་བའི་ལམ་ནས་ཞུགས་ན་ཡང་། །སྤྱིང་གི་སྤྲན་པ་སེལ་
མཛད་པའི། །རྒྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་འདུད། །བདག་དང་བདག་མེད་སྟོན་པས་དབེན་པའི་
དོན་དམ་ཚུལ་དང་རང་གིས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས། །བདག་གི་ར་བྱེད་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་
བསྟན་པས་ལྷ་བའི་ཆལ་ །སྤྱོངས་པའི་སྤྲན་པ་ཀྱན་སེལ་ཞིང་། །བདག་བདེ་གཏང་སྟེ་གཞན་ཕན་
རྒྱབ་ཚུལ་ །ནམ་དག་སྟོད་པ་ལེགས་པར་བསྟན་ནས་འགྲོ་བ་ཀྱན། །བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་
གཉིས་མཐར་སོན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱབ་མཛད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད།།

རྒྱལ་སྤྱིད་རབ་སྤངས་ །མད་བྱང་བའི། །རྒྱལ་སྤྲས་སྟོད་ཚུལ་ལེགས་བསྟན་པས། །རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པའི། །རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བའི་ལྷ་ལ་འདུད། །དེ་ཡི་གསུང་རབ་པད་ཆལ་
ལས། །ལེགས་བཤད་སྤང་རྩི་རབ་འབྱུངས་ནས། །རྒྱལ་སྤྲས་སྟོད་པ་སྤྱད་ནམས་ཀྱི། །དོན་དུ་
བདག་གིས་འདི་དབྱེ་བ།།

ལེའུ་དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་
 འདི་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། མཚན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན། བྱ་
 གར་གྱི་སྒྲིབ་ཏུ། བོ་རྟེ་སཏུ་ཅུ་ཨ་བ་ཏ་ར། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་ཏུ་བསྒྲུར་ན། བོ་རྟེ་
 བྱང་ཆུབ། ས་ཏུ་སེམས་དཔའ། ཅུ་སྒྲིབ་པ། ཨ་བ་ཏ་ར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་དེ་གང་གི་སྟོན་ས་
 བཏགས་ཤེས་ན། སྤྱིར་བཏོད་བྱའི་དོན་དང་། རྗེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གནས་དང་།
 ལམ་དང་། ཏུས་དང་། དཔེའི་སྟོན་ས་མཚན་བཏགས་པ་ཡོད་པ་ལས་འདི་ནི་དང་པོའོ། དེ་ལྟར་
 མཚན་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་མིར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ནི་དོན་གོ་བ་སྟེ།
 ལང་ཀར་ག་ཤེགས་པ་ལས། མིར་དུ་གདགས་པ་མ་མཛད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྐྱོངས་པར་
 འགྱུར། །དེ་བས་སྐྱོངས་པ་བསལ་བའི་བྱིར། །མགོན་པོས་མིར་དུ་བཏགས་པར་མཛད། ། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདིར་བྱང་པར་དུ་བཏོད་བྱ་ལ་བཏགས་པས་དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་
 ལས་བཏོད་བྱ་མདོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་ཏའི་སྐད་སྟོན་པས་དེའི་བག་ཆགས་འཛིག་
 པ་དང་། རྒྱངས་བརྟན་པ་དང་། ཡོ་པར་གྱི་དྲིན་དཔར་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་ཐོག་མར་སྟོན་པས་
 བཅའ་སྒྲ་བར་འགྱུར་ལ། མདོ་སྟེར་གཏོགས་པས་བགས་བཅད་དང་མཐུན་པར། སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་ཡོ། །ཞེས་ཡོ་རྫོབས་བཀོད་ཅེས་གྲགས་སོ། །གཉིས་
 པ་སྟོབ་དཔོན་དགེ་བའི་ལྷས། ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་དགེ་བས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འདི་བསྟན་ཏེ།
 དེ་འདྲ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཚན་བཏོད་དང་། ། དེ་ནས་བསྟོན་པའི་བར་དང་། བསྟོན་པ་དང་། །གསུམ་
 ལ་བཞེད་ཅིང་། ། སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། པར་བྱིན་དུག་བསྟན་
 པ་དང་། བཀའ་དྲིན་གྱི་བྱུག་འཆལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞུང་འདི་བསྟན་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནས་
 བརྒྱམས་ཏེ་ལེའུ་གསུམ་དང་། བསྟོན་པས་ལེའུ་བཞིས་སྤྱིན་པ་དང་། བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་

ལེའུས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།^{༡༥}

འདིར་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། འཇུག་བྱའི་རང་བཞིན་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་
དོན་ཏེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་^{༡༦}དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་
དགོས་འབྲེལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་བཞོན། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཁེངས་
སྦྱངས་པའོ།^{༡༧}

དང་པོ་ནི། བདེ་གསེགས་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་སྟངས་འཚོ་^{༡༨}ནི་ལེགས་པར་གསེགས་པས་ན་བདེ་
བར་གསེགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གཟུགས་ལེགས་པ་དང་། རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་དང་། བུམ་
པ་ལེགས་པར་གང་ཞེས་པ་སྟར། ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས་ནས་མཛེས་པར་
གསེགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་གསལ་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བུས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་གསེགས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསལ་བས་མཐར་ཕྱིན་པར་གསེགས་པ་སྟེ།
སྦྱངས་པའི་དོན་རྒྱ་འཆད་ཅིང་།^{༡༩} དགོ་ལྟ་ནི། རྟོགས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་བདེ་གསེགས་ཞེས་
བཞེད་པས།^{༢༠} མདོར་ན་སྦྱངས་རྟོགས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའམ། མཚོག་ཏུ་བདེ་བའི་སར་
གསེགས་པས་ན་བདེ་བར་གསེགས་ཏེ།^{༢༡} བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། མཚོག་ཏུ་བྱུང་ཞུགས་པར་གསེགས་
པ་དང་། མི་ལྟོག་པར་གསེགས་པས་བདེ་བར་གསེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་^{༢༢}ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་སངས་
རྒྱུས་དགོན་མཚོག་གོ་^{༢༣} ཚོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཚོས་སྒྲུབ་ལ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་
དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་དང་། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་^{༢༤}ཟེལ་པ་དང་། སྒྲུལ་ཚོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ།^{༢༥} ཞེས་
གསུངས་པ་སྟར་རྟོགས་པའི་ཚོས་སྒྲུལ་དབྱིངས་དག་པ་གཉིས་ལྟན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱེར་
མེད་པའོ།

བསྟན་པ་ནི་^{༢༦}བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ཟེལ་མོ་དང་སྒྲུལ་ཚོགས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཚོས་དགོན་མཚོག་ཡིན་ལ། དེ་དག་བདེ་གསེགས་དེ་ལ་ལྟན་པས་ན་མངའ་ཞེས་
བྱའོ། ལྟོག་ནི། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཐེག་མཚོག་ལ་མོས་ས་ཤོན་ཤེས་རབ་ནི། ཤངས་རྒྱས་ཚོས་བསྐྱེད་

མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྤྱིར་རྗེའི་མ་མཆན། གང་ཡིན་དེ་ནི་སྤྱབ་པའི་
 རྗེས་སྒྲིབ་སྐྱེས།¹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པའམ། དེའི་གཏུང་
 འཛོལ་བྱས་པས་ན། དེའི་སྐྱེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ། དེ་དང་
 བཅས་པའི་སྒྱབས་གནས་གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་སྒྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་
 གྱིས་མཐོ་བས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་ཡུར་བའི་ཉན་རང་¹⁷ མཁན་སྒྲོབ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ལའང་སྒོ་
 གསུམ་གྱས་པས་ཕྱག་འཛུལ།¹⁸ ཏེ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ། ཞེས་བྱི་མ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཆོག་གོ། དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་
 པའི་མདོར། གང་དག་སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་ལ། མཆོད་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡང་། ལྷ་མིའི་བདེ་བ་ཀུན་
 བཏོད་ནས། འཚི་མེད་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།¹⁹ ཞེས་པ་ལྟར། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
 གི་བདེ་བ་འགྱུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། གང་ཞེན། བདེ་གཤེགས་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ།
 ཉེས་སྒྲོད་སྒྲིབ་པ་དང་།²⁰ དགོ་བའི་ཆོས་སྤྱིར་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་པ་ལ་འཇུག་
 པ་སྟེ། དེ་དག་སྒྱབ་པའི་ཐབས་ལེུ་བཅུའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི་དོ། ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེན། ལུང་སྟེ་མདོ་སྟེ་
 དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དོ། དེ་དག་²¹ ཉིད་ལས་གསུངས་པས་འདིར་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་དག་ནི་འབྲུག་པ་རྣམས་བསྟེན་སྟེ།²² མི་གསལ་བ་
 རྣམས་གསལ་བར་བྱས། འཐོར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་གཞུང་མང་པོ་རྣམས་མདོར་
 བསྐྱེད་ནས་བསྟན་པས་སྟོན་མེད་དོ། དེ་ལྟར་བཤད་པར་དམ་བཅས་པའི་དགོས་པ་ནི། དམ་པ་
 རྣམས་དམ་བཅས་པའི་ཁྱར་མི་འདོར་བས་ན་རྩོམ་²³ པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་ཆད་མདོ་ལ་སོགས་པ་²⁴ ལས་མ་བྱུང་བའི་དོན་ཅིང་འདིར་བརྗོད་དུ་
 མེད་ལ། སྟོན་མ་བྱུང་བའི་ཆོག་གི་སྟེང་སྒྲིབ་པ་ལས་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 མཆོད་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱིར་གཞན་དོན་དུ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་མ་བྱས་སོ། འོན་ཅིང་བྱིར་བྱས་
 ཤིན། རང་གི་ཡིད་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པའི་བྱིར་ངས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་སོ། དེ་

ལྟར་ན་རང་གིས་ཤེས་པས་ཚོག་མོད། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དགེ་བ་
བྱང་སེམས་དེ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་བྱ་གས་ཏེ་རྒྱན་རང་གིས་^{༡༥} རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་
གཞུང་དུ་བཀོད་པ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་སོ། །དགེ་
ལྟ་དང་རྣམ་སྤྱང་ནི་རེ་ཞིག་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་གཞན་དོན་ལ་སྟོས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ཞེས་འཆད་དོ། །ཅི་སྟེ་
བརྒྱ་ལམ་ན་བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་རིགས་འདྲ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དོན་དུ་གཉེར་
ཞིང་གཟུ་པོར་གནས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་འདི་དག་མཐོང་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱིད་ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁེངས་ཀྱངས་^{༡༦} བྱས་པས་ནི་རྩོམ་པ་པོར་
རྒྱལ་རྒྱུད་བར་ཤེས་ཤིང་། ཉེས་པ་བྱུང་ན་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །^{༡༧}

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། བརྗོད་བྱ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྱུང་གི་
སྒྲིམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཞེས་པས་མཚོན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་མེ་ཆར་བ་
མེད་པ་ཡིན་ལ། གཙོ་ཆེར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སོ། །བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་^{༡༨} རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་འོ། །རྟོགས་པ་གཞུང་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོགས་
པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྱུངས་ནས་^{༡༩} དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བསྟན་པའི་དགོས་
པ་ནི། རྟོགས་ལྡན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གོ་ནས་འཇུག་པ་འོ། །

གསུམ་པ་རྩལ་རིམ་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ནི། བྱ་པོ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིའི་དགོས་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུང་གི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བཤད་ཅིང་།^{༢༠} དགེ་ལྟ་ནི། བདེ་གཤེགས་
སྤྱུང་གི་སྒྲིམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཞེས་བརྗོད་བྱ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་དང་། བསྟན་
བཅོས་དང་དགོས་པ་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་འབྲེལ་པར་བཞེད་དོ། །^{༢༡}

གཉིས་པ་འཇུག་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། འཇུག་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་
གིས་འཇུག་པའི་བསམ་པ་དང་། རིམ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། ལུས་ཀྱི་^{༢༢}
རྟེན་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བར་བསྟན་པ་ནི། དལུལ་བ་ཡི་དུགས་དུད་འབྱོར་དང་། །ཁྲ་སྟོ་ཆེ་རིང་ལྟ་

དང་ནི། ཁོག་ལྟ་སངས་རྒྱལ་མི་འབྱུང་བ། །སྐྱགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད།^{༤༩} ཅེས་པ་འདི་དག་
སྐངས་པས་དལ་བའོ། མི་ཉིད་ལུལ་དབུས་དབང་པོ་ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །སངས་
རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་བྱོན་ཆོས་གསུངས། །བསྟན་གནས་རྗེས་འཇུག་སྒྱིན་བདག་ཡོད། ཅེས་པ་པོ་མོ་གང་
རུང་གི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་མི་ཉིད་དང་། ལུལ་དབུས་སུ་སྒྱེས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ཆང་བ་དང་། །མཚམས་མེད་པ་ལྟ་སྐངས་པས་^{༥༠} ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཚུལ་འདྲུལ་བ་ལ་དད་པས་ན་གནས་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྟ་དང་། སངས་རྒྱལ་
འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། དེས་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པས་
བསྟན་པ་གནས་པ་དང་། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པར་གདམས་པག་བསྟན་ནས་ཆོས་
གནས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡོ་བྱད་སྒྱུར་བའི་སྒྱིན་བདག་ཡོད་པས་གཞན་གྱི་ཕྱིར་
སྟོང་བཅེ་བ་དང་ལྟ་ནི་གཞན་འབྱོར་ཏེ་བསྟུ་བོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་ན་འབྱོར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་
ཏན་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ལུས་འདི་ནི་རྟོན་པར་གྲག་ཏུ་དགའ་སྟེ། སྟོང་བོ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་བའི་
བྱོད་གྱི་སྒྲེ་མཆོད་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡང་རྟོན་པར་དགའ།
དལ་བ་སྐུ་སྐུ་ཆོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྟོན་པར་དགའ་^{༥༡} ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་དལ་འབྱོར་སྒྲིམ་བུའི་དོན་མཛོན་མཐོང་དང་དེས་ལེགས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་
ཡོད་པ་འདི་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་དུས་འདི་ལ་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའི། གལ་ཏེ་དུས་འདི་
ལ་རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་^{༥༢} དགེ་བ་མ་བསྐྱབས་ན་ཕྱིས་དལ་འབྱོར་འདི་འདྲ་ཡང་དག་པར་^{༥༣} འབྱོར་
པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བས་འདི་དོན་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་སྟེ། མདོ་ལས།
དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་དལ་འབྱོར་འདི་དོན་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་^{༥༤} ཅེས་པ་དང་། སྒྲོབ་སྒྲིབ་ལས། གང་
ཞིག་ཐོབ་ནས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་མཚོག་གི་ས་བོན་དགེ་བ་འདེབས་
འགྱུར་བ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པའི། མི་ཉིད་དེ་ནི་སུ་ཞིག་འབྲས་སུ་མེད་
པར་བྱེད།^{༥༥} ཅེས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་བསམ་པའི་རྟོན་བསོད་ནམས་ཀྱི་བློ་དགོན་པ་ནི། རི་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་མཚན་མོ་

མུན་ནག་སྒྲིན་རུམ་ན་སྒོག་འབྲུ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་གཟུགས་རབ་ཏུ་སྒྲར་བ་སྒྲོན་
 པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན་སྒྲིག་པའི་དབང་གིས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་གྱི་སྒྲན་
 རུམ་ན་གནས་པའི་འཛིག་རྟེན་བ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ཏེ་དགེ་བ་སྦྱབ་པའི་བློ་བྲོས་ཐང་འགའ་
 ཙམ་ཞིག་འབྱུང་གི་ལན་མང་པོ་དང་རྒྱན་རིང་པོར་མི་འབྱུང་བས་དགེ་བ་སྦྱབ་པའི་^(༡)བློ་བསྐྱེད་པ་དང་
 སྒྲིལ་བ་ལ་འབད་བར་བྱའོ།།

དལ་དང་འབྲོར་པའི་འདབ་མ་གཉིས་ལྟན་ཞིང་། །དགེ་སྒྲིག་སྒྲིན་ཡོན་མཐོང་བའི་མིག་ལྟན་
 ཡང་། རྟེན་དང་འཁྱར་སྒྲི་གས་འདོད་རྟེན་བཟུང་ནས། །སྒྲིག་པའི་གཟེབ་ཏུ་རྒྱུད་པར་མ་གྱུར་ཏམ།།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། དེ་
 བླང་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕན་ཡོན་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་དང་ལྟན་པའི་འཐད་པ་དང་།
 དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཙན་གྱི་གང་ཟག་བསྐྱགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སུན་མོང་དང་། ལྷན་
 པར་གྱི་ཕན་ཡོན་ནོ།།

དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྒྲིག་པ་སྦོང་བའི། རྟེན་དང་བསམ་པ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་ཡུན་སྤར་
 བ་དེ་ལྟ་བུ་ན་གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཉམ་རྒྱུང་བ་ཉིད་ལ་ཏྲག་སྟེ་དུས་ཀྱི་སྒྲོབས་རྒྱུང་བར་གནས་ལ།
 མི་དགེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ཚོགས་སྐྱེ་བས་སྒྲིག་པ་སྦོབས་ཆེན་གྱི་ན་ཏུ་མི་བཟད་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་བས་དེ་དེ་འཛོམས་རུས་ཀྱི་^(༢)དགེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། སྒྲིག་ཆེན་དེ་ནི་ཤེས་རབ་དང་
 རྟིང་རྟེན་པདག་ཉིད་ཙན་གྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་མིན་པའི་དགེ་བ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་
 གྱི་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ། སྦོང་པོ་བཀོད་པ་ནས། བྱི་ལའི་
 མིག་གི་ལྟས་པས་བྱི་བ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མི་བཟོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་མིག་གིས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་བ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མི་
 བཟོད་པར་བྱེད་དོ།^(༣) །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་དུ་མ་སྟེ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་སེམས་ཙན་ལ་

ཕན་པའི་ཐབས་ལ་རབ་རྒྱུད་ལོངས་སྤོང་དབྱང་པར་མཛད་པའི་བྱང་དཔར་ནམ་མཁུས་ཀྱིས་“བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་གཞིགས་ཏེ། འདིས་ནི་ཆད་མེད་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ནམས་
ཀྱིས་“པདྨ་མཚོག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་པདྨ་མེད་ཀྱི་དུ་ཚོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ཡེ་འདོད་སྒོར་བཞི། རང་གི་མིང་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་གཞོན་པར་
འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། རང་གཞན་
ཐམས་ཅད་བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟག་ཏུ་གཏང་བར་མི་
བྱ་སྟེ། དེས་དོན་དེ་དག་འབྲུབ་པར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ།

བཞི་པ་མིང་དོན་འཕོ་བ་ནི། འཕོར་བའི་བཙོན་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཕྲིང་བས་
བསྐྱམས་པའི་སྟོངས་ཀྱིས་སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུ་བ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
བར་གྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཅིག་གིས་ཉེ་དེ་ཕྱིན་ཆད་མིང་བདེ་ག་ཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཏུ་
འགྱུར་ཞིང་། དོན་ནི་འཕྲིག་ཉེན་ལྟ་མིང་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །^{༡༦}

ལྷ་པ་ལ་མན་མོན་དཔེས་བཞགས་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་གསེར་འགྲུར་གྱི་དཔེས་དམན་
 པ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱར་བར་བསྟན་པ་ནི། གསེར་འགྲུར་ཅི་ཡི་^ལ རྣམ་པ་མཆོག་ལྷ་འུར་མི་གཙང་པའི་རང་
 པ་ཞིན་དུ་འགྲུར་པའི་ལུས་འདི་གྲངས་ནས་གྲུལ་པའི་སྐྱ་^ལ འིན་ཆེན་འིན་ཐང་མེད་པར་བསྐྱར་བས་ན།
 རྣམ་པ་དེ་ལྷ་འུར་དུ་ལྷན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱངས་གིག་པ་སྟེ། རྩོད་པོ་
 བཏོད་པ་ལས། དེའལ་རྒྱའི་རིགས་གསེར་དུ་སྒྲར་བ་སྒྲར་གཅིག་གིས་ལྷགས་སྒྲར་སྟོང་གསེར་དུ་བ
 སྐྱར་རྣམ་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དེའལ་
 རྒྱའི་ཁམས་དགེ་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་པའི་མེ་མེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྐྱིབ་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཏེ།^ལ ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཁ་དོག་ཏུ་བྱེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོའི་ཁམས་གཅིག་པོ་དེ་ནི་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བ་འཕམ་ཟད་པར་

བུ་མི་རྒྱས་སོ།^{༥༠} །ཞེས་སོགས་གསུངས།།

གཉིས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་རྟེན་དཀའ་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ནི། འགྲོ་བ་ཀུན་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཁྲིད་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོར་ལ་སྦྱར་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་པ་སྟེ་འགན་རྒྱ་མཐོང་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཐུན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་བྱལ་བ་ལམ་^{༥༡} །གཞན་གྱིས་གཞལ་བར་མི་རྒྱས་པས་ན་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོས་ཆོས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་དགོན་ཞིང་ལན་ཡོན་ཆེ་བས་རིན་ཆེ་བར་གཟིགས་ཏེ། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རོར་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེ་བར་གྱུར་པ་^{༥༢} །དེ་བཞིན་དུ། ཏུས་གསུམ་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་^{༥༣} ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལུ་ལ་སྦྱང་བར་མཛད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཅི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་^{༥༤} རིན་དུ་མི་ཆོག་གོ་^{༥༥} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འགྲོ་བ་སྟག་བསྟེན་པའི་གནས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པར་བྱངས།^{༥༦}

གསུམ་པ་ལྷོན་ཤིང་གི་དཔེས་འབྲས་སུ་མི་ཟད་^{༥༧} ཅིང་འཕེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དགེ་བ་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པ་ཀུན་^{༥༨} ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་ནས་རང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་ནི་རྟག་པར་ཡང་འབྲས་སུ་འཕྱིན་པས་མི་ཟད་ཅིང་སྤྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དགོན་མཆོག་གི་ཟམ་ཏྲག་ལས། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྷ་སྟེ། ཤིང་ལྷོན་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ནི་ཁམས་བཞིས་བཟུང་^{༥༩} བསྟན་ནས་པར་འཕེལ་བའོ།^{༦༠} །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་^{༦༡} ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བསྟོས་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་འོ།^{༦༢} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་སྐྱེལ་མའི་དཔེས་སྟེགས་ཀྱི་པའི་འབྲས་སུ་ལས་སྦྱོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་པ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེགས་ཤིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བྱས་ན་ཡང་། སྐྱེལ་མ་དཔལ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གྲོལ་བ་^{༦༣} ལྟར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེགས་ཆེན་དེའི་རྣམ་

སྒྲིབ་པས་ཡུན་ཙམ་གྱིས་དགོལ་བར་འབྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་བག་ཡོད་པ་ཅན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན་^{ལྟེ་}བརྟེན་པར་རིགས་ཏེ། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བརྟེན་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་
 འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲིབ་སྤྱད་པའའ་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དགྲ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་སྤྱད་པའའ་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་^{ལྟེ་}པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔེར་ན་ཉེས་པར་སྒྲིབ་པའི་དགྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པའོ།^{ལྟེ་} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྟ་བུའི་དཔེས་སྟོན་པ་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་པ་ནི། དུས་མཐའ་སྟོང་བསྐྱེད་པ་འཇིག་པའི་སེམས་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལུས་པར་སྟེག་པ་^{ལྟེ་}བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེས་ནི་
 མཚམས་མེད་པ་ལྟ་ལ་^{ལྟེ་}སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྟོན་པ་
 རྟེན་པ་ནས་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། སྤྱིང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཉེས་པར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པའི་
 བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྟ་སྟེ།^{ལྟེ་} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་བས་ལྟ་ནི། བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མི་དམིགས་པས་ན་ངེས་པར་སྟེག་པར་བྱེད་ཅེས་འཆད་དོ།^{ལྟེ་} །ལྟ་མ་
 དང་མི་སྒྲོས་ཏེ། ལྟ་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། འདི་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་པ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་ལ་ཡན་ཡོན་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་གོང་ནས་གོང་
 དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ན་ཡན་ཡོན་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་འཕགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
 འབྱུང་བས་སོ། །

དུག་པ་ཡན་ཡོན་གཞན་མདོ་ལས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 འདིའི་ཡན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་བྱམས་མགོན་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པས་ནོར་བཟང་ལ་
 བགད་དེ། སྤྱིང་པོ་བཀོད་པ་ལས། སྤྱིང་ཁྱེད་སྐྱེད་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་ནོར་བཟན་གྱི་སྤྱི་
 རོར་བཟང་^{ལྟེ་}གིས་འཕགས་པ་འཛོམས་དཔལ་གྱི་དུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔེར་ན་བསྐྱེད་པ་བཅའ་བའི་བྱིར་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ཁང་པ་བརྟེན་པས་པ་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོགས་
 གཅིག་ན། འཁོར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཐོང་ནས་དེས་ཕྱག་འཆལ་བ་ན། བྱམས་པས་དེ་

འཁོར་ནམས་ལ་བསྟན་ཏེ། རྟོས་ཤིག་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི།¹⁹ ཁོར་བཟངས་ཁོར་ནམས་
 རབ་ཏུ་བརྟན་²⁰པའི་སྤྱ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་དམ་པ་ཡོངས་འཚོལ་ཞིང་། མཁས་པ་དེ་ལྷན་དུ་ཉེ་
 བར་འོངས། ཞེས་གསུངས་ནས། ལེགས་པར་འོངས་སམ་སྟོང་ཇི་བྱམས་བྱུང་ཁྱོད། བྱམས་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཡངས་པ་ལེགས་འོངས་སམ། ལེགས་པར་འོངས་སམ་བཟླ་²¹ན་རབ་ཞི་བ། དཀའ་
 བ་སྤྱོད་ཆོ་དུ་བ་པར་མ་ཐུར་ཏམ། རྟོས་དག་བསམ་ལུན་ཚུར་ཤོག་འོངས་པ་ལེགས། ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཁོར་བཟང་གིས། འཕགས་པ་བདག་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་
 བ་²²བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་
 བ་མ་འཚལ་བས་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་སྟོ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་
 བྱེད་པས་ཞིང་ལྟ་སྟོ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བརྟེན་པས་ས་ལྟ་སྟོ། དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་
 དག་པར་གཅོད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་སྟོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་
 བས་པ་ལྟ་སྟོ། དོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་²³བྱེད་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་ལའི་རྒྱལ་
 པོ་ལྟ་སྟོ། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་བྱེད་པས་སྤམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་སྟོ། ཞེས་
 པ་ནས། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ཡན་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་²⁴ཆད་མེད་
 པ་གཞན་དག་དང་ཡང་ལུན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།²⁵

གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཕན་ཡོན་ལ་གསུམ།²⁶ དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་།
 ཕན་ཡོན་གྱི་བྱེད་པར་རོ། དང་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱས་ན། རྟོས་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་
 བ་སྟེ། རྟོང་པོ་བཞོད་པ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་དག་གྱང་
 དགོན་ནོ། དེ་བས་གྱང་གང་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཇུག་པ་²⁷ དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཡང་དགོན་ནོ།²⁸ །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་འཇུག་པའི་སེམས་ཉིད་ངོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་སངས་
 རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི་སྒྲོན་པ་ཡིན་ལ།^༩ དེར་དངོས་སུ་འགྲོ་བ་^{༡༠} ལྟར་སངས་
 རྒྱལ་ཐོབ་བྱེད་^{༡༡} གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་ལམ་དེ་རྒྱུ་བ་པར་འདོད་པ་ནི་འཇུག་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་པ་^{༡༢}
 བདག་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱུ་བ་པར་འདོད་པའི་མཁས་པས་དཔེ་^{༡༣} གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་གཤེས་པ་
 བཞིན་དུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ལས་ནི་^༡ འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཆེ་འབྲས་སུ་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། སྤང་བོ་བཞོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་
 ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་
 ཡང་མི་འདོར་རོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་
 ནི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་བསྐྱོག་གོ་^༢ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་བསོད་ནམས་
 རྒྱན་ཆགས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་^༣ འབྱུང་བ་མིན་ནོ། དུས་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་དང་། འཁོར་བའི་བཅོན་རྩ་ལས་
 དགོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བ་རི་སྟོན་བར་གཞན་དོན་ལས་མི་སྟོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་
 པའི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་བྱུངས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནས་^༤ བཟུང་སྟེ་དེ་མ་ཉམས་ན་གཉིད་ལོག་གམ།
 ར་རོ་བ་ལ་སོགས་པས་བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་^༥ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་དུས་རྒྱན་ནི་འཆད་པ་
 རྣམ་པ་དུ་མ་ཞིག་ཆད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་རབ་རྒྱུ་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་ཡན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་འཐད་པ་ལ། ལྷང་དང་རིགས་པའི་འཐད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འཇུག་པས་^༦ བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རིགས་པ་
 དང་ལྡན་པར་ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཐེག་དམན་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས། བདག་ནི་

སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་གོ་བཤོས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དག་བག་མེད་པར་གྱུར་ཏམ། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་ཀྱང་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་འཕེལ་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་རྟེ།^{༡༠³} ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་རྟེ། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་རྟེ། བསམ་པའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ནད་ཅམ་སྟན་ལ་སོགས་པས་བསམ་ལ་ལོ་སྟམ་དུ་བསམ་ན་ཡང་ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ཕན་རྟེ། བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཕན་པར་འབྱུང་ན་ཞེས་པ་འདིར་འགའ་ཞིག་མཛའ་བོའི་སྤྱོད་མེད་གཏམ་རྒྱུད་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། །དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་ཡང་མི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་ལ་འདོད་ཅིང་རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དང་ཕན་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་འབྱུང་བ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། གཉིས་པ་ནི། བཤམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་སྟེ་གཉེན་བཤེས་རྣམས་སུ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད་དེ་མེད་ལ། ལྟ་དང་དྲང་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་ཆངས་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ་སྟེ་མེད་དེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱས་ཕན་པའི་བསམ་པས་འདིར། །འགོ་ཀྱན་རྣམ་པར་སྦྱིན་བྱེད་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལ་དང་མ་དང་གཉེན་བཤེས་རྣམས། །སྤྱད་དང་གཉེན་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་མི་གནས།^{༡༠⁴} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོན་འདི་འདྲ་བའི་སེམས་རང་དོན་དུ་མི་ལམ་དུ་འང་མི་འབྱུང་ན་^{༡༠⁵} གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སུ་ག་ལ་སྦྱེ་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ན་^{༡༠⁶} སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་སེམས་པ་གང་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བྱུང་པར་འདི་ནི་སྟན་མེད་པའི་ངོ་མཚར་མཉུན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་འབྱུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་བའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེ་གཞན་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་^{༡༠⁷} དང་པོ་ནི། འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱག་བསམ་ལ་གྱི་ནད་སེལ་

བའི་ཅི་སྒྲན་དུ་ཡུར་པའི་རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞུགས་ཀྱིས་^{༡༡} ལང་སྟེ། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ གཞུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་གང་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ལྷ་གཤམ་པར་འཇུག་^{༡༢} ། །ཞེས་ གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་མཆོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ འཕགས་པར་ཏིང་པོ་འཛོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་ རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པ། །སྟེ་ས་མཆོག་རྣམས་ལ་ཉིན་རེར་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་ སེམས་ལ་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཡོད།^{༡༣} །ཅིས་གསུངས་ན། སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་ བ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་དེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་ཅི་དགོས།

གཉིས་པ་ནི། རྟུག་བསྐྱལ་འདྲོར་བར་འདོད་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་རྟུག་བསྐྱལ་ཉིད་དེའི་རྒྱ་ མི་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་རྒྱག་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་དེའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉི་ལྷག་པས་དགོ་བ་ རྟུངས་པས་རང་གི་བདེ་བ་དག་ལྟར་འཛོལ་པ་གང་ཞིག་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་རྟུག་བསྐྱལ་མང་ པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོས་བདེ་བ་ཀྱང་གྱིས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་ཆེན་ པོས་རྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བདེ་བ་རྟུག་གི་རྒྱ་མི་ཤེས་པའི་ གཉི་ལྷག་ཀྱང་ནི་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དགོ་བ་གལ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཕན་འདོགས་ པའི་བཤེས་ཀྱང་གལ་ཡོད། དེས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་གལ་ཡོད།

གསུམ་པ་དེ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་བསྐྱགས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། ལྟོས་མེད་^{༡༤}ཕན་འདོགས་པ་དང་། སྟིན་བདག་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་མི་བརྗེ་བ་དང་། ལྷག་འོས་དང་^{༡༥}སྐྱབས་གནས་སུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཕན་བཏགས་པའི་ལན་ལྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བྱས་པ་གཙོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ རེ་ཞིག་བསྐྱགས་པར་འོས་ན། མ་བཙེལ་ཡང་ལེགས་པར་ཕན་བདེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ སེམས་དཔའ་སྟོན་ཅི་དགོས།

གཉིས་པ་ནི། ལུལ་འགོ་བ་ཉུང་ཟད་ཙམ་ལ་དུས་ནར་མ་སྟེ་ལོ་དང་^{༡༦}ལྷ་བ་རེ་ལ་སྐད་

ཅིག་སྟེ་ལན་རེ་དངོས་པོའི་ཟས་པལ་པ་ཙམ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོར་བ་བརྟམ་བཙམ་ཏེ་མ་གུས་
པ་དང་། བན་པའི་བྱད་པར་ཉིན་སྟེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་ཙམ་སྒྲོར་བ་དེ་ཡང་དགེ་བ་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ཡུལ་སེམས་ཙན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ་རྟག་ཏུ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་དངོས་པོ་བཏེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བཏེ་བ་སྒྲན་མེད་པ། བན་པའི་བྱད་པར་ཡིད་ལ་
བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱེད་པ།^{१ॢ} རྟག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲེལ་པ་དག་ལས། བས་མཁའ་
འགྲོ་བ་ཟད་ཀྱང་མི་ཟད་པ།^{१ॣ} ཞེས་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། དེའང་གེར་འབྱུང་དུས་དང་། དགེ་ལྷ་
དངོས་པོའི་བྱད་པར་དུ་སྒྲོར་རོ།^{१।} སྒྲོར་བ་གུས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་པ་དེ་ལྟ་ཞིག་སྒྲོས་ཅི་དགོས།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་ཁྲིམ་སྒྲིན་བདག་ལ་གལ་ཏེ་རན་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་ན་སེམས་སྐྱེད་པ་པོ་དེ་རན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གྲངས་རི་ཙམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྟེད་
ཀྱི་བསྐྱལ་པར་ནི་དཔུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྒྱུ་པར་དེས་པ་ཆོ་
འབྱུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་དང་
བརྟམ་པའི་སེམས་རི་ཙམ་བ་^{१॥} དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་སེམས་ཙན་དཔུལ་བར་གནས་པར་གོ་ཆ་
བགོ་བར་བྱའོ།^{१॥} ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཏེ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད་ན་^{१॥} དེ་
ཡི་འབྲས་བུ་རན་སེམས་ཀྱི་དེ་བས་རྟག་པར་འཕེལ་ཏེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པར་འཇུག་པའི་ཐུག་རྒྱུ་
མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་བཟུང་ནས་གལ་ཏེ་སྒྲོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་སྒྲུང་པར་འགྱུར་ལ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་^{१॥}
བཟུང་སྟེ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་འཕྲུ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་ལ་ལས་སེམས་ཙན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་མིག་བསྐྱེད་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་འཕྲུ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གཞན་
གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ན། འདི་
ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།^{१॥} ཞེས་གསུངས་སོ།

བཞེ་བ་ནི། རྒྱལ་ཁྲིམ་རྒྱམས་ལ་དོ་གལ་ཏེ་གཞོད་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཁྱོད་པ་
ལ་སོགས་པ་སྒྲིག་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲར་ཡང་དགེ་བ་དང་གིས་འཕེལ་

བར་འགྱུར་ཏེ། ཡར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས། གནོད་པའི་རྣམ་པ་མི་བཟད་མང་པོས་ཀྱང་། །སྦྱིས་མཚོག་
 དེ་དག་ཡིད་ནི་འགྱུར་བ་མེད། །བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གིན་ཏུ་བརྟན་པས་ན། །བྱང་ཆུབ་མཚོག་སྦྱབ་
 མོས་བ་མང་བར་འགྱུར།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། དཀོན་མཚོག་བཅུགས་པ་ལས།
 དཔེར་ན་ས་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ། །མཚན་གྱིས་ལུས་སྦྱས་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་པ། །གཞོན་ནུ་དེ་
 བེ་བཅས་པ་མཐོང་མ་ཐག། ཁྱོད་ཁྱེད་མི་དང་རྒྱལ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་འདྲ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བེ་བསྐྱེད་མ་ཐག། མཚན་ལྷན་རྒྱལ་བའི་སྦྱས་པོ་དེ་ལ་ནི། །ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཕྱག་འཆལ་
 ཞིང་། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་གིན་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན།^{༢༠} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ལ་སེམས་
 ཀྱི་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་^{༢༡} །སྦྱིས་པ་དེ་ཡི་སྦྱེད་པ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། གང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཀྱང་
 གནོད་བྱེད་^{༢༢} །བདེ་ཆ་དང་འབྲེལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་
 སྦྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེ་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ། །འོ་ན་གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཞེས་སོགས་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རན་སེམས་དེའི་འབྲས་སུ་^{༢༣} །བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་འང་རྟེན་སུ་འཛིན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
 བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་སྦྱིན་ལྔ་འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་བདེ་བར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ།

གང་གིས་སྦྱིབ་གཉིས་སུན་པ་ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་སེམས་འོད་སྟོང་ལྷན་འདི་མི་མཐོང་
 བར། །གཏི་མུག་སུན་པའི་ཁྱོད་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི། །མཐའ་གཉིས་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་མིག་ཨེ་མ་མཚར། །ལེའུ་
 དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་གཉིས་པ། རྟོག་པ་བཤགས་པ།

༥ གཉིས་པ་ཡན་ཡོན་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་
དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྟོག་སྤྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་དོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ལེགས་པར་བཤགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་གསལ་ལ། འདིར་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་
རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འདོད། ཁྱེད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཅུམ་ལ་ས་
མཚམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད། སོ་སོ་སྤྱོད་པ་མོས་པས་སྤྱོད་པ་དང་། མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་སྟག་
བསམ་དག་པ་དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱིབ་པ་སྤངས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བཞི་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱུན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། ཁོས་
དང་སྟག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྤྱིབ་པ་སྤངས་
པའོ། །ཞེས་སོ། །གྲོགས་སམ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་
བཟེ། གཏེར་དང་ཕྱི་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། རྟོག་ཅི་སྤྱོད་པའེས་གཉེན་དང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་ཉི་མ་སྤྱ། རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། བཞོན་པ་བཞོད་མའི་རྒྱ་དང་ནི། རྒྱ་སྟོན་རྒྱ་པོ་སྤྱོད་
རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཐོབ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད། བད་དང་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་སམ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་དམ་ཀྱུན་རྫོབ་གཉིས་སམ། བསམ་
སྤྱོད་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་འཇུག་གཉིས་ལས། འདིར་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལེན་རྒྱལ་དང་། སྤང་རྒྱལ་དང་། བཅོས་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། སྤང་བའི་ཡུལ་དང་། ལེན་པའི་གང་ཟག་དང་། སྤང་བའི་ཆོག་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱུ་

སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། བྱང་ལོད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ལོད་དོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། སྒྲུ་མ་སྒྲོམ་ལ་གནས་ཤིང་མཁས། །རྒྱས་དང་ལྡན་ལས་སྒྲུང་བར་བྱ།^༥ །ཞེས་
དང་། འདིར་ཡང་། ཉག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། བཤེས་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་^༦ །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ན་རྟེན་གྱི་དྲུང་
དུ་སྒྲུང་བར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཤིང་།^༧ བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན།
ཐོགས་བརྟན་བརྟུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བསྒྲོམས་ཏེ།
བདག་གིས་ཅི་རྒྱས་པ་དང་སྒྱུར་ཁིང་སྒྲོམ་པ་བཟུང་རོ།^༨ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱོལ།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བརྟན་གྱི། ཉག་ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་
པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།^༩ །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་ཐར་རེས་པར་རྟེན་དུ་དགོས་ན། དག་པའི་ཁིང་གི་བྱང་སེམས་ལ་དེའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཤི་བ་ན་གཏོང་བར་འགྱུར་བ་^{༡༠} ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་དུ་མ་རྣམས་བཤད་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས་བསམས་ན། རོ་པོ་^{༡༡} བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སྒྲོན་ལ་གིན་ཏུ་མཁས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དགོས་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྱ་རེ་ཅམ་ཡང་བསྐྱང་མི་རྒྱས་
བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པར་ཁས་འཆེ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འདི་དོན་རྒྱུང་
ལ་མེད་པ་^{༡༢} ཡིན་སྟུང་དུ། ད་ལྟ་ཡང་སྒྲེ་པོ་མང་པོ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་དགག་པའི་ཕྱིར་སོ་ཐར་
རྟེན་དུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། ལམ་སྒྲོན་གྱི་རང་འགའ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲེ་བར་བཤད་པས་སོ།^{༡༣} །དེས་ན་སོ་ཐར་དང་ལྡན་ནམ་མི་
ལྡན་ཡང་ཅུང་སྟེ། སྤྲིང་རྗེ་དང་དད་པ་དང་ལེན་འདོད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་རེས་པར་སྒྲེལ།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ས་ལས། སྒྲོན་པའི་ཆོག་མ་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་བཤེས་ལ་སོགས་པ་
སྒྲོན་པ་ཆོག་ལ་མི་སྒྲོས་པར་བཞེད་ཅིང་།^{༡༤} རོ་པོ་སྒྲོན་འཇུག་གི་ཆོག་རིམ་གྱིས་མཛད་ལ།^{༡༥}
གཞུང་འདིར་བཤད་པ་འདི་རྣམས་བཤད་ལས་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་འཇུག་

དུས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚོག་ཡིན་པར་འཆད་ཅིང་།^{༡༦} བླ་པོ་ཞབས་ནི་སློན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། འཇུག་པ་ལ་སློམ་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞུང་འདིས་དེ་གཉིས་རིམ་གྱིས་དང་།^{༡༧} དུས་གཅིག་ཏུ་
 ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།^{༡༨} །ཡང་གེར་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་སློན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། འཇུག་པ་ལ་སློམ་པ་ཞེས་བཞེད་པ་^{༡༩} བླ་ཏུ་མང་ཡང་འདི་ཅུང་ཟད་དཔུང་ན། སློན་པ་ནི་ཚོ་
 གས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་སློམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པ་བདེན་མོད་གྱི། ཚོག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞིང་
 དེ་ཉིད་གྱིས་^{༢༠}སྤང་བྱ་ནམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བར་དུ་སྤོང་བའི་སེམས་དང་ལུན་ན་དེ་སློམ་པར་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ཉིད་ལས། སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་ཅེས་བཞོད།^{༢༡} ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་ནི་སློམ་པས་བསྟན་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་རིམ་^{༢༢}གྱིས་སམ་ཅིག་ཅར་
 ལེན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱལ་གཉིས་ཀ་བྱུང་ཞིང་གཞོད་བྱེད་མེད་པས་སོ། །སྤྱིར་ཚོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
 མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་གསུམ་གཞུང་དུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྤྱང་རྒྱལ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་སྤང་བྱ་ནམས་སྤོང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལ་སློབ་པ་
 ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་ཡང་བྱང་ས་ལས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཚོས་བཞེད་དང་། ཉེས་བྱས་བཞེད་བཅུ་ཙ་ལྟ་
 གསུངས་ལ།^{༢༣} འདིར་ནི་ནམ་མཁའི་སྤོང་བའི་མདོ་ལས་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་^{༢༤}བསྐྱབ་བརྟུས་
 རྒྱུ་ཚོགས་བཅད་དུ་བསྟན་པ། དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་འཕྲོག་རྒྱ་བ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྷུང་བར་
 འདོད། །དམ་པའི་ཚོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པ་སྤྱབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་
 བའི་དགོས་སྤོང་ལའང་། རུར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་བདེག་པ་དང་། །བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་
 ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །སློག་དང་འབྲལ་བྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། །མཚམས་མེད་ལྟ་བོ་བྱེད་པ་
 དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་དང་།^{༢༥} །ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་། །དེ་ཉིད་གྱི་དང་བོ་བཞེ་
 དང་། །སྤོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཡང་། །རྩ་བའི་ལྷུང་བར་སྤྱབ་པས་གསུངས་།^{༢༦} །ཞེས་པ་དང་ལྟ་ནི་
 སློན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟའོ། །སྤྱོད་སྤྱངས་^{༢༧}མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། སྤོང་པ་ཉིད་ནི་བཞོད་པ་དང་། །སངས་
 རྒྱུས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ནམས། །རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སློག་པ་དང་། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་
 བས། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། །སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་

པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱད་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་དོན་ལ་སློབ་སྦྱང་བཤོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད།⁴⁶ མཚོད་
བ་དང་། བྱག་འཚལ་བ་དང་། སྤྱབས་འགྲོད་དང་། སྤྱིག་པ་བཤགས་པ་དང་། རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། བྱ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་བ་དང་།
བསོད་ནམས་བསྐྱོ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། དགོས་ཆེད། རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པའི་བྱི་མ་མེད་པ་
རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
རྣམས་ཏེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་ལ། རྒྱལ་ནི་ལེགས་པར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོས་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་
པས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་པས་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པས་ཏེ་དྲུག་གི་སྒོ་
ནས་མཚོད་ཅེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ལུས་དང་། སྒོས་སྦྱལ་བ་
དང་། མཚོད་པ་གནས་པར་སློན་པ་དང་། སྤྱན་མེད་པ་དང་། བསྟོད་པའི་མཚོད་པཤོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེ་དག་འབྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱ་དང་ཐང་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་ཏྲག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟགས་
པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འབྲལ་བར་བྱལོ།⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིན་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་མེ་ཏྲག་དང་འབྲས་ལུ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། སྤྱན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་རིགས་གང་དག་ཡོད་
པ་དང་། རིན་ཆེན་གྱི་བྱེ་བྱག་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེ། བསེལ་དང་ཞིམ་དང་
ཡང་དང་འཇམ། །དངས་བའི་རྒྱ་ནི་བྱི་མ་མེད།⁴⁸ །འབྲངས་ན་སྟོ་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་། །མཁྱིན་པ་ལ་
ནི་མི་གཞོད་པ། །ཞེས་⁴⁹ །པས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་ཅི་ཡོད་དང་། རིན་ཆེན་གསེར་ལ་སྟགས་པའི་རི་
པོ་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཚལ་ས་ཕྱོགས་འདྲུ་འཛིན་དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་དང་། སྤྱན་གྱིང་
རང་གི་མེ་ཏྲག་གི་རྒྱན་གྱིས་སྦྱས་གྱིང་སྦྱང་པ་སྟེ་མཛེས་པ་དང་། ཤིང་གང་འབྲས་ལུ་བཟང་པོའི་ལྷིང་

གྱིས་ཡལ་ག་རྟུང་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་སྤྱར་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་དང་
 བེ་ཨ་ག་རྟུང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་དང་། འདོད་རྒྱར་ལྷ་ལ་སྤྱར་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། རིན་པོ་ཆེ་
 ལྷ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཤིང་དང་། མ་ཆོས་ཤིང་མ་བཏབ་པར་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྟོག་གི་རྣམ་པ་དང་
 དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་མཆོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ནི་མཆོད་པར་ཐུག་པ་བྱས་པ་བརྒྱན་པ་དག་ལ་
 རང་བ་སྐྱད་སྟེན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་རྟུང་བ་སྒྲོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་རབ་འབྱུངས་
 ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ་སྟེ་ཆོད་མེད་པ། དག་པའི་ཞིང་དང་སྐྱེ་མི་སྟན་ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་
 རྣམ་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ལྷ་བདག་གིས་སྒྲོ་ཡིས་སྤངས་ནས་མཆོད་
 ཡུལ་ཐུབ་པ་སྟེས་སུ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྐྱོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འབུལ་ན། ཡོན་
 ཐུལ་ན་འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཡོན་གནས་ཀྱི་དམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པ་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བརྟེ་བར་དགོངས་ཏེ་བདག་གི་མཆོད་རྣམས་འདི་དག་
 བཞེས་ཤིག།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མི་འབུལ་བར་དེ་དག་འབུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།
 བདག་ནི་ཐོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དང་མི་ལྷན་པས་བཞུག་ཆེན་ཏེ། དེས་ན་མཆོད་པའི་ལོར་དེ་དག་
 ལས་གཞན་པ་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས་ལ། བྱིད་ལ་མཆོད་པར་འདོད་པ་དེས་ན་གཞན་དོན་འབའ་
 ཞིག་མཛད་པར་དགོངས་པའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། མཆོད་རྣམས་འདི་རྣམས་མཆོད་པ་པོ་བདག་གི་
 དོན་གྱི་སྤྱད་རྟུང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག།

གཉིས་པ་ནི། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བས་ན་རྒྱལ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་སྐས་རྣམས་
 ལ་བདག་གིས་ནི་བདག་རང་གི་ལུས་ཀྱན་རྟུས་གཏན་རྟུང་འབུལ་བར་བགྱི་ཡི། ཀྱི་སེམས་དཔའ་
 མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་ཡོངས་སུ་བཞེས་ཏེ་བདག་གིར་མཛོད་ཅིག །ཀྱུས་པས་བྱིད་ཀྱི་འབངས་སུ་
 མཆི་སྟེ་བཀའ་བཞེན་བསྐྱབ་པར་བགྱི་འོ། །བདག་ནི་བྱིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ན་ཆེན་པོ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ན་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མི་འཛིགས་ཤིང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་བགྱི་རུས་པར་
 བགྱིད་དོ། །དེ་ལྷན་བདག་ཉིད་སྟིག་པ་དང་ལྷན་ན་དེ་མི་རུས་པས་ཐོན་གྱི་སྟིག་ལས་ཡང་དག་པར་

འདའ་སྟེ་འཆགས་^{༤༥}པར་བགྱིད་ཅིང་ཐིག་པ་གཞན་ཡང་སྤྲོན་ཆད་མི་བགྱིད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། ལྷུས་དང་བྱི་དོར་ན་བཟའ་རྒྱན། གྲི་དང་མེ་ཉོག་སྒྲོས་དང་བཤོས། སྒྲོན་མེ་
ས་གཞི་ཁང་པ་གཏུགས། ལྷོས་སྒྲུལ་མཚོད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ།^{༤༦} ཁེས་པ་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་^{༤༧}
པའི་དང་པོ་ནི། ལྷུས་གྱི་ཁང་པ་ཅན་ན་ལ་སོགས་པས་བསྒྲོས་པས་གིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་གཤེལ་གྱི་ས་གཞི་ཁ་
དོག་གསལ་ཞིང་དྲངས་ལ་འོད་འཛེར་བ་བསྟར་ཏེ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་^{༤༨}བྱས་གིང་། རིན་ཆེན་སྒྲ་
ཚོགས་འོད་^{༤༩}འབར་བ་དང་ལྷན་པའི་^{༥༠}ཀ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྷན་པ་^{༥༡}ལྷ་ཉོག་འོད་ཆགས་སྒྲ་བྲེ་
སྟོང་དུ་བྲས་པ་དེར། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྤྲས་རྣམས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་
ལུས་པ་མང་པོ་སྒྲོས་^{༥༢}དྲི་ཞིམ་པོ་དང་སྒྲར་པའི་རྒྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེ་ཉོག་དང་བཅས་པས་ལེགས་པར་
བཀའ་^{༥༣}བ་སྒྲུ་དང་ནི་རོལ་མོར་^{༥༤}བཅས་པ་དུ་མས་སྒྲུ་ལྷུས་གསོལ་བར་བགྱིའོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་
དོག་སྒྲུ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས་འཇམ་པོ་གཙང་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་རབ་དུ་བསྒྲོས་པས་སྒྲུ་བྱིའོ། གསུམ་
པ་ནི། བྱི་དོར་བྲས་པའི་རྩེས་དེ་ནས་དེ་དག་ལ་ཁ་དོག་ཅར་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་རུང་བ།
ལགས་པར་བསྟར་པའི་ན་བཟའ་གིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་དམ་པ་རྣམས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆ་བྱེད་ཅན་རྣམས་
ལ་འབྲལ་ཞིང་། ལྷུམ་པའི་ཆ་བྱེད་ཅན་རྣམས་ལ་གོས་བཟང་པོ་སྒྲབ་ལ་འཇམ་པ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་
ཅན་རྣམས་དལལ་བར་བགྱིའོ། བཞི་པ་ནི། ཅོད་པན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་མཚོག་སྒྲལ་དུ་བྱིན་པ་བརྒྱ་
ཕྲག་དེ་དང་དེ་དག་གིས་བདེན་པ་མངོན་སྒྲུམ་དུ་གཟིགས་པས་ན་འཕགས་པ་སྟེ་དེའི་བྱུང་པར་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་དང་ལྷུག་ན་དོ་རྩེ་དང་བྲམས་པ་ལ་སོགས་^{༥༥}
གཏུལ་བྱའི་དབང་གིས་ལྷུམ་པའི་རྟགས་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་^{༥༦}བརྒྱན་པར་བགྱིའོ། ལྷ་པ་ནི། མཛོད་
ལས། སྤྱིང་བཞི་དང་ནི་ཉི་ཟླ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་
ལ་ནི། སྟོང་ནི་སྤྱི་ལྷུང་ཡིན་པར་འདོད། དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
ཞེས་བྱ། དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་སོ།^{༥༧} ཁེས་པས་སྟོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་
ཡས་པ་ཀུན་ན་དྲི་དང་ལྷང་བ་སྟེ་རྟག་ཏུ་^{༥༨}དྲིས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་དྲི་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་^{༥༩}ལྷུ་བ་

དབང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསེར་སྤྱངས་བཅོ་མ་བྱེ་དོར་བྱས་པ་འདྲ་བ་འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་ཕྱག་
 པར་བཅིའོ། །དྲག་པ་ནི། སྤྱབ་དབང་མཚན་གནས་མཚོག་ཏུ་ཐུར་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྟའི་མེ་ཏོག་མཚན་ར་བ་དང་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ལ་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དང་། དེ་དག་དང་^༤འཛིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བཀའ་དོགས་སྐྱ་ཚོགས་ལེགས་པར་སྒྲེལ་ཞིང་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་དོ། །བརྟན་པ་ནི། སྐྱོས་ཀྱི་མཚོག་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དྲི་རད་ཀྱིས་བྱོགས་
 མང་པོར་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་བརྟན་ག་པའི་སྒྲིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཁྲིགས་པའམ་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དབུལ་ལོ། །བརྟན་པ་ནི། ཞལ་ཟས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཀ་ར་དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་
 སྐར་གྱི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བཏུང་སྐྱ་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི་ལྟ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་
 པར་བཅིའོ། །དགུ་པ་ནི། གསེར་གྱི་བསྐྱེད་ཆར་དུ་དངར་བ་སྟེ་བསྒྲིགས་པའི་ནང་དུ་འོད་འཕྲོ་བའི་འཛིན་
 པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་བཞག་པའི་སྒྲིན་མེ་^༥རྣམས་ཀྱང་དབུལ་པར་བཅིའོ། །བརྟན་པ་ནི། ས་གཤིབ་སྐར་བ་
 སྐྱོས་ཀྱི་རྒྱས་བྱུགས་པ་དེར་མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སེལ་མ་དགམ་ཞིང་དེ་དབུལ་པར་བཅིའོ། །བརྟན་གཅིག་
 པ་ནི། མཛེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་མོ་བྱང་ལྟའི་ཐུ་མོས་སྤངས་
 པའི་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྤྱི་ཏིག་དང་འཛིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་པའི་རྒྱན་
 འཕྱང་བས་མཛེས་ཤིང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་འོད་འཕྲོ་ཞིང་འབར་བ་དང་ལྡན་པ་^༦དཔག་ཡས་
 ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་འོད་ཀྱིས་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་རྒྱན་དུ་ཐུར་པ་
 དེ་དག་ཀྱང་བྱུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་^༧རྣམས་ལ་དབུལ་པར་བཅིའོ། །བརྟན་གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པོ་
 ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གདུགས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་ཁོར་ལུག་ཏུ་སྐྱ་ཏིག་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བས་^༨བརྒྱན་པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་པ་གེན་དུ་
 རྒྱུང་བ་^༩ཡང་རྟག་ཏུ་སྤྱབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་པར་བཅིའོ། །

བཞི་པ་ནི། སྐར་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་མཚན་
 པའི་ཚོགས་རོལ་མོ་དང་དབྱངས་སྟན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ། རྒྱས་པའི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེམ་པ་སྟེ་ཞིན་མ་བདེ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་རྣམས་སོ་སོར་རྗེ་ལྟར་འོས་པར་གནས་པར་

གྱུར་ཅིག། །ཡུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཚས་དགོན་མཚོག་དེའི་རྟེན་སྟེགས་བམ་ལ་སློགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚོད་རྟེན་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་རྣམས་ལ་
ཟིན་ཆེན་མེ་རྟོག་ལ་སྟོགས་པའི་ཆར་རྒྱན་མི་འཆད་པ་འབབ་པར་གྲོག།

ལྟ་བུ་ནི། རི་ལྷར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སྟོགས་པ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཚྭ་གས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཚོད་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ། དགོན་མཚོག་ཏུ་ལ་ལས། མེ་རྟོག་པལ་
ཆར་མེ་རྟོག་གྲུ་རེ་དང་། མེ་རྟོག་བཞོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཟུ་སྟེ། །མེ་རྟོག་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱན་ཏུ་བཟུམ་
བྱས་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཚོད།^{༡༠} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བདག་
གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མགོན་པོ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཚོད་པར་མོས་པའོ། །དུག་པ་ནི།
ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་རྣམས་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་དབྱངས་ཀྱི་
ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་མཐའ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་དོ། །བསྟོད་དབྱངས་སྟན་པའི་སྤྱིན་དེ་རྣམས་
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དེ་དག་ལ་སྟེ་དུང་དུ་ངེས་པར་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་གསུམ་དུ་གསེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་
ཚས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
ཀྱན་གྱི་གངས་སྟེང་གྱི་ལུས་བདུད་ནས་བདག་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་
སེམས་འབྱུང་བའི་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ལ་སྟོགས་པ་དང་།
གང་དུ་དེ་བསྟེད་པའམ་བསྟོམ་པའམ་བསྟན་པའི་གཞི་རྣམས་དང་མཚོད་རྟེན་རྣམས་ལའང་བདག་
ཕྱག་འཆའ། ཚས་ཞོད་པའི་མཁན་པོ་^{༡༡} དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་དང་ཐར་པའི་དོན་དུ་འབད་པའི་བརྒྱལ་
ལྷགས་མཚོག་ཅན་རྣམས་ལའང་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་རང་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིགས་པ་སྤྱང་བའི་དོན་དུ་སྐྱབས་གནས་ལ་བསྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་

རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་སམ། འདས་པ་ལ་འང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐྱབས་འགོ་གཉིས་སོ།
གསུམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་འགོ་ནི་འཛིག་པ་ལ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐར་བར་འདོད་ནས་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་ལ་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་སྐྱབས་འགོ་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཀུལ་མཆོག་
དམ་པ་ལས། འཛིག་པ་བས་སྐྱག་པའི་ས་ནུམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །ཀྲུ་
དགའ་ར་བ་ལྡོན་གིང་དང་། །མཆོད་རྟེན་ནུམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྐྱག་བསྐལ་ཆེ་ལས་རབ་མི་ཐར།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་སོ།
འདས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལ།^{༢༠} རང་ཉིད་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་ཇི་
སྟོན་འཆོའི་བར་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་ནི།
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྲུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་བར་^{༢༡}བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས།^{༢༢} དུས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཤོ།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་སྤྱོད་དཔོན་ལས་^{༢༣} སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སྤོམ་པ་བྱངས་ནས། མདོ་
ལས།^{༢༤} སངས་རྒྱས་ལ་ནི་སྐྱབས་གསོལ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུ་འང་ལྟ་ནམས་
གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་གསོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ངོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་གསོལ་བ། །འཆོ་ཞིང་
གཞོད་པའི་སེམས་དང་བུལ། །དགེ་འདུན་ལ་ནི་སྐྱབས་གསོལ་བ། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་སྤྲོགས་མི་
འགྱུར།^{༢༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུལ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནས་སྐྱབས་ཐམས་
ཅད་དུ་སྒོ་གཏད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གྲུས་པས་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སུ་ལ་འང་གཞོད་
བར་མི་བྱ་བ་དང་། སྟེག་པའི་སྤྲོགས་པོ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་འགོའི་
བསྐལ་བ་མི་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཉམས་ན་སྤྱད་བྱངས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་སྤྱོད་
ཞིང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་^{༢༦}གཞུང་གི་དོན་ནི། དུས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོར་མཆིས་
གྱི་བར་དུ། །ཡུལ་སངས་རྒྱས་ནུམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་
ཡང་ངོ། །ཆུལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི་སྟེ་བདག་ཁྱེད་ལ་བསྟེན་པས་སྐྱབས་ཤིག་པའོ།^{༢༧}

བཞི་པ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པ་ལ། སྒྱིདོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 སྒྱུང་བྱ་སྒྲིག་པའི་སྒྲོ་དུག། སྒྱུང་བྱེད་གཉིན་པོ་¹⁰ སྟོབས་བཞི། སྒྱུང་རྩལ་སྒྱུར་དངོས་རྗེས་གསུམ་སྟེ། དང་
 པོ་ནི། ལྷས་དང་། རྒྱ་དང་། སྒྲོ་དང་། སྒྱུར་བ་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། གཉིས་
 པ་ནི། སྒྲན་འབྲིན་པ་དང་། རྟེན་དང་། གཉིན་པོ་དང་། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་ནི།
 ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་འགྱུར་པ་སྟེ། དུག་འབྱུངས་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དེ་ལས་སྒྱོབ་རྩས་བསྟན་¹¹པ་སྟེ། སྒྲན་པ་ལ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་སྒྱུད་
 པ་སྟེ། སྒྲན་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་སྒྱུད་¹²པ་སྟེ། ཕྱིས་དུག་མི་ཟ་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཆད་དགོས་ཤིང་ཆད་ན་ངེས་པར་འདག་པས་དེ་དག་¹³གངས་ངེས་ཏེ། ཆོས་
 བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དབུས་པ། དབང་རྩལ་སེམས་དཔལ་འཛོམས་བཞི་དང་ལྟན་ན་སྒྲིག་པའི་ལས་
 དབུས་ཤིང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། རྣམ་པར་སྒྲན་འབྲིན་པ་དང་།
 དབང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིན་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཉེས་པ་བསྒྲོག་པའོ།¹⁴ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྱུར་བ་སྒྲུབས་འགྲོ་སེམས་བསྟེད། དངོས་གཞི་སྟོབས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སྒྲོ་
 བས་¹⁵བཤགས་ཆོག་བརྗོད་ཅིང་དག་པར་སྒྲོམ་པ་དང་། རྗེས་བཤགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱིན་རྒྱུ་པས་ཀྱིས་
 སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསྒྲོམ་ཞིང་།¹⁶བསྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་སྟེ། སྒྲན་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་གོ།

གཉིས་པ་¹⁷གཞུང་དོན་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲན་འབྲིན་པ་དང་། རྟེན་དང་། གཉིན་པོ་
 དང་། ཉེས་པ་ལས་སྒྲར་¹⁸ལྡོག་པའི་སྟོབས་སོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲིག་པ་བཤགས་རྩལ་སྒྱུར་
 བསྟན་པ་དང་། ཡུལ་མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་པ་བྱུང་པར་དུ་བཤགས་¹⁹རྩལ་ལོ། དང་པོ་ནི།
 བཤགས་ཡུལ་བྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པ་ཡི་རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་དབང་རྩལ་སེམས་དཔལ་
 སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྒྲན་སྒར་ལུས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་དག་ཏུ་གསོལ་
 པ་ནི། དུས་ཐོག་མ་མེད་ལྟན་འཁོར་བ་ནས་ཆོ་རབས་འདི་འཇམ་སྟེན་གྱི་ཆོ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་བདག་

གིས་སྤྲིག་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ་མ་འཛུགས་ཏེ་མ་གྲུབ་ནས་རང་གིས་སྤྲིག་པ་བགྱིས་པ་འཇུག་གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་སྐྱུལ་བ་ཉིད་དང་ནི།¹⁹ གཏི་སྐྱུག་འབྲུལ་པས་བདག་ནོན་ཏེ་གཞན་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟེ་དགའ་བ་གང་བགྱིས་པའི་ནོངས་པ་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས་བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་པོ་རྣམས་ལ་བཤགས་ཏེ་མི་འཆབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་བདག་གིས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་²⁰ ཉིད་ལ་མའམ་སྒྲ་མ་སྟེ་མཐོན་པོ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་དང་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་དག་ལ། བསམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ནོངས་པ་འཇུག་གོད་པ་²¹ བགྱིས་པ་གང་ལགས་པ་དང་། མདོར་ན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མའི་སྒྲོན་ཆགས་པའི་སྤྲིག་ལྟན་བདག་གིས་སྤྲིག་པ་གང་གིན་རྒྱ་མི་བཟད་བགྱིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་འཆགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་གིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ། །རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འབད་ནས་འཆགས་²² པར་བྱེད་ཅེན། གལ་ཏེ་བདག་ནི་སྤྲིག་པ་མ་བྱུང་བར་སྟོན་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི་ལ། དེ་ལྟར་ན་དན་འགྱོར་འགོ་བས་རི་ལྟར་²³ སྤྲིག་པ་འདི་ལས་ངས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་བར་ཐུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་དུག་སོལ་ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུར་དུ་འཆི་བ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱབས་འགོའི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱབས་འགོའི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་²⁴ བསྟན་བཤད་བསུ་གསུམ་གྱི།

དང་པོ་ནི། ཐུར་དུ་སྐྱབས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདི་སྤྱིད་ཅིག་མི་འོང་ཞེས་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་འཆི་བདག་འདི་ནི་སྤྲིག་སྒྲོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྟོན་ཅིང་བྱ་བ་ཆར་མ་ཆར་ལ་མི་ལྟོས་པས།²⁵ བྱ་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་དུ་མི་འཆི་ཞེས་ཆོལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ལ། འཆི་བ་ན་དགྲ་གཉེན་²⁶ སོགས་ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཆ་དགོས་པར་བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་མཛའ་བ་ལ་ཡན་པ་དང་མི་མཛའ་བ་ལ་གཞོད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་སྟོན་ཆོགས་བྱས་ཞེས་པ་ལོ།།

གཉེས་པ་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་བྱས་པའི་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམ་
 ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ།
 གལ་ཏེ་འདིར་གཉེན་མཁུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་དེ་ཕྱི་མར་ཡང་འབྲང་བའི་^{༡༠}དོན་ཡོད་དོ་སྟེ། བླ་
 དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ད་ལྟ་ལོངས་སྤྱོད་^{༡༡}པ་དེ་དང་དེ་ཐམས་
 ཅད་ནི་ཕྱིས་དུན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། འདས་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་བདེ་བ་སང་པ་ན་མི་སྦྱང་བ་བཞིན་ལོ། །ཆོ་བརྒྱད་
 བ་^{༡༢}ལྟ་ཞོག་གི་རེ་ཞིག་གསོན་པའི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདས་
 མོད་ཀྱི་དེ་དག་དང་འགྲོགས་པའི་བདེ་སོགས་ནི་རྩི་ལམ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་མི་འོང་^{༡༣}པར་མཐོང་ངོ་། །འོན་
 ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་མི་བཟད་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་མདུན་ན་སྟུག་^{༡༤}
 པའི་རྒྱུ་བྱིས་གནས་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ནི་སྒྲོ་བར་ཞེས་བདག་གིས་ཉོགས་པར་མ་གྱུར་པས་གཏི་མུག་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གིས་སྤྲིག་པ་རྣམས་པ་དུ་མ་བྱས་པ་སྟེ།^{༡༥} ཆོ་འདི་ལ་དག་པར་འདོད་ན་སྦྱར་དུ་
 སྦྱང་དགོས་ཏེ། ཉིན་མཚན་སྟོད་པ་ཡང་^{༡༦}མེད་པར་ཆོ་འདི་སྤྲད་ཅིག་གོད་འགྱུར་ཞིང་སྟོན་པ་གྲང་
 བ་ཡང་མེད་ན་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ་ངེས་པར་འཆི་བས་སོ། །ལྟག་རྩ་
 བཅད་པའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ། སྟོང་མེད་འབྲིད་པ་དང་བཅས་པ། ཀྱུན་ཀྱང་འཆི་བའི་ལམ་ཁྱུགས་ན། །མི་
 རྟག་པའི་གཏམ་ལས། སྒྲོ་བར་ཆོ་ལ་སུ་ཡིད་བརྟེན།^{༡༧} །ཞེས་སོ།

གཉེས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉེས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དེས་པར་འཆི་མོད་དེ་དུས་ན་གཉེན་
 སོགས་དགོས་སོ་^{༡༨}སྟེ་མ་ན། འཆི་བའི་ཆོ་བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ་གཉེན་བཤེས་ཀྱུན་གྱིས་
 མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་སྟོག་འཆད་^{༡༩}པའི་ཆོར་བ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་བྱས་སྦྱང་བར་འགྱུར་ཀྱི་^{༢༠}དེ་
 དག་གིས་མི་བགོད་^{༢༡}དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་ཆོ་སྤྱོད་ལུས་སོ་སྟེ་མ་ན། གཤིན་རྗེའི་
 པོ་ཉས་ཟེན་པ་ལ་གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན་ཏེ་མི་ཕན་ལོ། །འོ་ན་གང་གིས་ཕན་ཞེན། དེའི་ཆོ་

བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བརྟེན་ཏེ། །མགོན་པོ་ཞེས་བོད་¹¹ནས། དགེ་
བ་མི་སྒྲོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སེམས་མི་སྤྲོད་¹²བས་ན་བག་མེད་པ་ཅན་བདག་གིས་ནི་
འཛིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཆོལ་ནས་མི་རྟག་ཆེ་འདི་འཛི་ཆེད་དུ་ནི་ཐིག་པ་མང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཞེས་སོ།
གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱེ་བོ་ཉིས་པ་ཅན་ཡན་ལག་གཅིད་པའི་སར་དེ་རིང་བྱིད་པའང་¹³བྱེད་འཇུར་
ཏེ། ཁ་སྐྱམ་ཞིང་མིག་ཅ་ངན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོད་¹⁴ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཇུར་བར་སྤྲོད་ན། གཤིན་
རྗེའི་པོ་ཉི་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་འཛིགས་ལྟར་འདུག་པའི་¹⁵ཤ་རྒྱུགས་ཅན་གྱིས་བརྒྱུད་བར་ཇུར་ཅིང་།
འཛིགས་ཆེན་ནད་གྱིས་ཐེབས་པར་ཇུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་ན་བྱེད་པར་སྤྲོད་
སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཆེ་སུ་ཞིག་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་
པར་འཇུར་པ་ཞེས་བྱེད་ཤ་ཐོན་པ་སྤྲོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་པའི་མིག་བགྲད་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་
འཆོལ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཅའ་ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་པར་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ནས་སྤྲོད་
ཡང་ཀྱན་དུ་ཡི་¹⁶སྤྲུག་འཇུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེར་སྐྱབས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དུས་
དེའི་ཆེ་བདག་གིས་རི་ལྟར་བྱ་སྤྲོད་ཐབས་མེད་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དགོན་མཆོག་གྱི་དང་། སྐྱོན་ལམ་གྱི་སྤྲོད་པ་ཅན་
གྱི་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དེའི་ཆེ་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་བས་ན་རྒྱལ་པ་
འགྲོ་བའི་མགོན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཤིན་དུ་བརྩོན་པ་མཐར་ཐུན་ཅིང་། དེ་སྐྱོབ་པའི་
རྣམས་པ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བས་སྤྲོད་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོད། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པས་ན་འཛིགས་པ་ཀྱན་སེམས་པ་དེ་
ལ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཉི་མའི་སྤྲོད་པོ་ལས། སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅན་སུ་
འགྲོ་བ། །བདུད་རྣམས་བྱེད་པས་སད་པར་མི་རྣམས་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་སྤོ་ནི་འབྲུགས་ཟེན་
ཀྱང་། །དེ་ནི་ངེས་པར་སྤྲོད་པའི་པ་རོལ་འགྲོ་¹⁷ །ཞེས་པའོ། །རྒྱལ་བ་དེའི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་
བརྟེན་ན་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སེམས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་ལ་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་དཔུལ་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་¹⁸འཛིགས་པས་རྣམས་

སྐྱུག་ནས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུང་ཞིང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
བདག་ཉིད་གྱིས་བདག་གི་ལུས་འདི་འབྱུང་བར་བགྱི་ཞིང་།^{༡༡༦} ཐུགས་རྗེའི་བསམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་མ་
འབྱུང་ལ་པ་ཅན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ངོ་རྩལ་འོ་དོད་
འཕོད་དོ། །རི་ལྷར་ཞེན་སྤྲིག་ཅན་བདག་ལ་སྐྱུབ་ཏུ་གསོལ་^{༡༡༧}ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་
སྤྱིང་པོ་དང་སའི་སྤྱིང་པོ་དག་དང་ནི་བླ་མས་པ་དང་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་ལྷན་པའི་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་འཛོལ་ཞིང་སྐྱོབས་ཤིག་ཅེས་སྤྱིང་ནས་འོ་དོད་
འཕོད་དོ། །གང་ཞིག་མཐོང་ནས་གཤིན་རྗེ་ཡི་ཐོ་ཉ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་^{༡༡༨}སྤང་བ་རྣམས་
སྐྱུག་ནས་ཐོགས་བཞིར་འབྱེར་བར་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་ཅན་ཐུག་ན་དོན་རྗེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།

གསུམ་པ་རི་ལྷར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་དོན་ནི། སྤྱོད་ཆད་ཁྱེད་གྱི་བཀའ་ལས་འདས་ཏེ་སྤྲིག་
པ་བྱས་ན། ད་ནི་སྤྲིག་པའི་འབྲས་ལུ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱི་
འཛིགས་པ་སྐྱར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ།

གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་སྐྱབས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལ་འབད་བར་རིགས་པ་དང་། ལྷུང་
དུ་འབད་པ་དང་། རི་ལྷར་འབད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནད་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།
རྒྱུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་གྱི་ནད་གྱི་འཛིགས་ན་ཡང་སྤྲན་པའི་དག་བཞིན་དུ་དེའི་གཉེན་པོ་
བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱའི་ནད་གྱིས་རྟག་ཏུ་^{༡༡༩}བཏབ་པས་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་དགོས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ནད་ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་སེལ་
བྱེད་རྟེན་དཀའ་བས་སོ། །དེ་ཅི་སྟེ་ཞེན། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ནད་དེ་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཇམ་ལུའི་
སྤྱིང་ན་གནས་པས་མཆོན་ཏེ་མི་མང་པོ་ཀུན་བརྟག་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གསོ་བའི་སྤྲན་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་པ་ལས་གཞན་ནི་ཐོགས་རྣམས་ཀུན་ནས་མི་རྟེན་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དེ་ལ་སྟེ་
དེ་དག་གསོ་བའི་སྤྲན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་ཟུག་རྩ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་
པར་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་སེམས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་ཅན་སྤྱང་

པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་^{༡༩}གཡང་སའི་དཔེས་བརྟན་པ་ནི། གཡང་ས་ཐ་མལ་པ་རྒྱུད་ལའང་དེར་མི་
ལྷུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པར་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། དཔག་ཚད་སྟོང་ནི་ཆེ་བ་མཚོན་པ་སྟེ།
སྟག་བསྐལ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ཞིང་ཡུན་རིང་མི་ཐར་བའི་གྲུལ་སར་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་པ་སྟོས་ཅི་
དགོས་ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱུར་དུ་འབད་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་^{༢༠}ཆོ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་
བ་ནི། ཐིག་པ་དེ་ཉིས་པ་ཆེ་མོད་དེ་དུས་ཕྱིས་བཤགས་པས་ཆོག་གོ་སྟུམ་ན། དེ་རིང་ཁོན་མི་འཆི་ཞེས་
ཡིད་བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་ནི་མེད་པར་འཇུར་བ་སྟེ་འཆི་བའི་དུས་དེ་ནི་
གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བར་འཇུར་རྟེ།^{༢༡} བདག་ལ་མི་འཆི་འོ་ཞེས་པའི་མི་འཇིགས་པ་སུ་ཡིས་བྱིན་
རྟེ་སྤྲུལ་གྱུར་མ་བྱིན་ཞིང་འཆི་བ་འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་ཐར་བར་འཇུར་རྟེ་མི་འཇུར་བས་སོ། དེ་
བས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་འཇུར་ན་ནི་ལྟར་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག་པ་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་^{༢༢}ལོངས་སྟོན་ལ་ཡིད་བརྟན་^{༢༣}མི་རུང་བ་ནི། སྟོན་ཆད་སྟོང་སྟེ་ཞིག་པའི་
ལོངས་སྟོན་དེ་དག་ལས་བདག་ལ་སྟག་པར་མི་འཇིག་པའི་ལོངས་སྟོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན། བདག་ནི་
ལོངས་སྟོན་དེ་ལ་མངོན་པར་^{༢༤}ཞེན་ནས་སྤྲོ་མའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས་པ་ནི་མི་རིགས་པས་
དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་^{༢༥}གཉེན་བཤེས་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། ལོངས་སྟོན་
དུ་མ་ཟད་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་གསོན་ཆེ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་དང་བཤེས་པ་ནུམས་སྤངས་ནས་
བདག་ཉིད་གཅིག་སྤྲུལ་གྱི་ཤེད་འགྲོ་དགོས་ན་མཛའ་དང་མི་མཛའ་བ་^{༢༦}ཀྱུན་ཅི་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལ་ཞེན་
པ་དོན་མེད་ཅེས་པ་ལོ།།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འབད་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་^{༢༧}བསམ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ལས་སྟག་
བསྐལ་འབྱུང་བས་མི་དགེ་བ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་འཇུར་ཞེས་ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་
འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས་སོ།།^{༢༨}

གཉིས་པ་^{༢༩}སྦྱར་བ་ནི། བདག་ནི་མི་ཤེས་གཉི་སྟག་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་སྟེ་
སྤྲུལ་གྱུར་སྟེ་ཞིག་པར་འཇུར་བ་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུའམ།^{༣༠} བཅས་པའི་སྟེན་པ་སྟེ་སྦྱོམ་པ་སྤངས་

པ་ཁོ་ན་ལ་སྡིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་
 རྣམས། མགོན་པོའི་སྤྱན་རླུང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་སྤྱུར་སྤྱུག་བསྐལ་འཛིགས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་སྡིག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱིའོ། །བཞི་པ་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་
 པའི་སྟོབས་ནི། འདྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག་ནོངས་པ་ལགས་པར་བཟུང་ནས་ནོངས་པ་
 བསལ་དུ་གསོལ། སྡིག་པ་འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས་དེང་སྤྱན་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད་དོ་
 ཞེས་པའོ། །ལེའུག་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

॥

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།

༥ ལྷ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་རན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་དལ་གསོ་བ་སྟེ།^༥ རེ་ཞིག་མི་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དགོ་བ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་ཅན་དག་དེ་ལས་ཐར་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་^༦ དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི།^༧ ཐེག་རྒྱུད་གི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི། ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུར་སྤྱར་བའི་དགོ་བ་བསགས་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །འབྲས་བུ་ལ་ཡི་རང་བའི། ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་ངེས་པར་ཐར་བ་སྟེ་དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི།^༨ མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་^༩འབྲས་བུ་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིལ་པ་འདྲ་ཡི་རང་ངོ་། །རྒྱ་ལ་ཡི་རང་བའི། བསམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་མཛད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྤྱོད་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པར་མཛད་པ་ལ་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །

དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི། རྩོགས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐལ་མོ་སྤྱོར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཐུན་པ་འཇམ།^{༡༠} སྤྱག་བསྐལ་ཞིང་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པས་^{༡༡}འཕྲོམས་ནས་ལམ་དང་ལམ་མིན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་མེ་སྤར་ནས་ལམ་བསྟན་ཏེ་གསོལ། བདུན་པ་ཕྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ནི། ཀླུ་པ་གང་དག་ཕྱ་དན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་ཐལ་མོ་སྤྱོར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། འགྲོ་བ་འདི་མི་ཤེས་པས་སྤོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་བསྐལ་བ་གངས་མེད་པར་ཕྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ། བརྒྱད་པ་བསྐྱོབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་མཚོན་པ་ནས་བཞུགས་པར་གསོལ་བའི་བར་འདི་དག་ཀྱན་བྱས་ཏེ། དགོ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག། བྱེ་བྲག་རྩ་བ་སྤྱོད་བལ་གསུམ་ལས།¹
 བད་པའི་དོན་རྩ་བ་སྤྱོད་བལ། འགྲོ་བ་ནད་པ་ཇི་ཕྱིད་རྩ་ནད་སྤྱོད་ཀྱི་བར་རྩ་བའི་བདག་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་
 པ་ཉིད་དག་དང་དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག། བཀའ་སྤྱོད་པའི་དོན་རྩ་བ་སྤྱོད་བལ། ཟས་དང་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཆར་ལབ་སྟེ་བཀའ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པའི་གཞོན་པ་བསལ་བར་བྱའོ། ལྷ་གའི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆོ་
 བདག་ནི་ཟས་དང་སྤྱོད་རྩ་བའི་ནད་དེ་དག་གི་བཀའ་སྤྱོད་སེལ་རྩལ་པར་གྱུར་ཅིག། རྟེན་འབྲེལ་རྩ་མཚན་
 ཀྱི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆོ་མེ་རྟོག་གི་ཆར་འབེབས་¹⁰ པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཤད་པར་བྱའོ། རྟེན་འབྲེལ་
 པའི་དོན་རྩ་བ་སྤྱོད་བལ། སེལ་སྤྱོད་ཅན་པོར་དཔེ་བལ་བ་ལ་བདག་ནི་སྤྱོད་པས་མི་ཟད་པའི་¹¹གཏོར་རྩ་
 གྱུར་ཏེ། ཡོ་བྱད་མཐོ་རྒྱ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་སེལ་སྤྱོད་དེ་དག་གི་མཐུན་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ་སྤྱོད་བལ་གཉིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་བཏང་བ་སྤྱོད་བསྐལ་བ་དང་།
 ལྷས་བཏང་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཏོར་བྱའི་¹² ལྷས་དང་དེ་
 བཞེན་ལོངས་སྤྱོད་དང་རྩལ་གསུམ་རྩ་བའི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དགོས་ཆེད་སེལ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་པའི་བསམ་པས་ལངས་པ་མེད་པར་གཏང་¹³ པར་བྱའོ། གཉིས་
 པ་¹⁴ རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ཕྱ་རན་ལས་འདེམ་ཞིང་བདག་གི་སྤྱོད་པའི་གཞན་གྱི་དོན་
 རྩ་བའི་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བའི་ཆོ་ལྷས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཏོར་བར་
 ཆབས་ཅིག་སྟེ་འདྲ་བ་ལ། ད་ལྟ་སེལ་སྤྱོད་རྩལ་ལ་གཏོར་བ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་
 ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་ལ་དམིགས་ནས་ལས་གསོག་པ་ལ་གཏོར་བ་དང་།¹⁵
 ཐམས་ཅད་ལ་ལན་པའི་རྒྱ་མཚན་པའོ། རྟེན་པོ་ལ་རྟེན་མེད་རྩ་བའི་གཏོར་བ་དང་། ལན་པའི་རྒྱ་བསྐལ་
 པ་གཉིས་ལས།¹⁶

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་ལྷས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་¹⁷ རང་གི་ལྷས་འདི་ཅི་བདེར་བྱེད་ཟེན་གྱིས་
 རྩལ་རྩལ་གྱི་གསོད་པ་དང་ཆོག་གིས་སྤྱོད་པ་དང་ལྷས་གྱིས་¹⁸ བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་པ་

བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་^{༡༤} དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཟུང་ན་འདས་པར་དུ་བདག་ནི་ཉེར་འཛིན་གཞིར་ཡང་ཤོག་ཅེས་སོ། །འདི་དག་དགོ་ལྟ་དང་དགུ་ལས་
ནམ་རྒྱལ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞེད་དོ།^{༡༥}

གཉིས་པ་^༡ དངོས་གཞི་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ལས་ལེན་ན་སྤྱོད་དཔོན་ནམ། ཉེན་ལས་ལེན་ན།^{༡༦}
ཐྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་
པ་རྩོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོན་འཇུག་སོ་སོར་ལེན་ན། ཇི་ལྟར་རྩོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་
ནི་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཡན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི།^{༡༧} ཞེས་
པ་ལན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རྩོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་
པ་ལ། ཇི་ལྟར་^{༡༨} རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྐྱེད་པར་བགྱི།^{༡༩} ཞེས་པ་ལན་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་བྱང་ཞིང་། ལྟན་དུ་ལེན་ན་གཞུང་ཇི་ལྟེ་བ་
བཞིན་བརྩོད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྩོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱིས་གཞན་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཐུགས་ནི་^{༢༠} བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་^{༢༡} ཅིང་གནས་པ་ལྟར། དེ་
བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་འགྲོ་ལ་ཡན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་
བསྐྱེད་པ་ལའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བགྱི་འོ། །ཞེས་པ་འོ།

གསུམ་པ་མཇུག་གི་ཚེ་ག་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚམས་སྒྱུར་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སྒོ་དང་ལྟན་པ་ཡིས་རབ་རྒྱ་དང་བའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེད་ནས་མཇུག་ཀྱང་
མི་ཉམས་ཤིང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་དོ་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། བདག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་འོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་གྲུབ་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེང་དུས་བདག་གི་ཚེ་
འབྲས་བུ་ཚེན་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། ཅི་སྟེན་^{༢༢} མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིམ་སུ་ད་ལྟར་རྟོ། །དེས་ན་ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་རིགས་དེ་
དང་མཐུན་པའི་སྒྲོག་སྒྲིམ་ཀྱི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་པས་ན་སྒྲིན་མེད་པ་བཅུན་
པའི་རིགས་འདི་ལ་ཉེས་སྒྲོད་ཀྱི་དྲི་མས་རྟོག་པར་མི་འཕྱུར་བ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལོང་
བས་བྱུག་དར་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་རི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་ནི་ངོ་མཚར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རི་ཞིག་ལྟར་
སྒྲིམ་ནས་ཏེ་སྒྲིམ་^{༡༤} དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྒྲིམ་པ་འདི་ངོ་མཚར་ངོ་ཞེས་པའོ།

གཞན་དོན་འབྱུང་བ་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཛོམས་པར་བྱེད་
བས་^{༡༥} འཆི་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདུད་རྩི་^{༡༦} མཆོག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡིན་ལ།^{༡༧} འགྲོ་
བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་མི་ཟད་པའི་གཏྲར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་
ནད་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲན་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པའི་ལམ་དུ་འབྱམས་ཤིང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་དུབ་པའི་འགྲོ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་དལ་བ་གསོ་བའི་བསེལ་གྱི་བ་ཅན་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་ཡིན་ལ།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རན་འགྲོ་ལས་སྒྲོལ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་མོང་གི་སྤྲེགས་སམ་ཟམ་པ་ལྟ་བུར་
འཕྱུར་བའང་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཏུང་བ་སེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་
ཤར་བ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་པ་སྤྲེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རབ་རིབ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་
ཡིན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོ་མ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་ལས་མར་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ཐུང་བ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་
བའི་འགོན་པོ་སྲིད་པའི་ལམ་རྒྱ་ཞིང་བདེ་བའི་ཡོངས་སྒྲོད་སྤྱད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་འདི་ནི་བདེ་བའི་མཆོག་དུ་ཉི་བར་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་འགོན་ཆེན་མང་པོ་རྣམས་བདེ་
བས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་དེ་རིང་སྒྲོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲན་སྒྲར་ཏེ་དེ་དག་དཔལ་དུ་
བཞག་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་^{༡༨} མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་ཏེ་སངས་རྒྱུས་^{༡༩} ཀྱི་བདེ་བ་ཉིད་དང་ནི་བར་
དུ་སྤྲེ་གནས་སྒྲབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མགྲོན་དུ་པོས་ཟེན་གྱིས་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །ལེའུག་སུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་བསྟན་པ།

༥ གསུམ་པ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྤྱིར་བ་ལ། སྤྱིར་པར་ཕྱིན་དུག་ཡིན་པ་ལས་འདིར་སྤྱིན་པ་ལོགས་སུ་
མ་སྤོས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བག་ཡོད་དང་། ཤེས་བཞིན་ནོ།

དང་པོ་བག་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤང་དོར་ལ་གཞོབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ། གྲུག་ལས་བརྟམ་ལས།
བག་ཡོད་པ་གང་ཞེན། མ་ཆགས་པ་དང་ཞེས་པ་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་
པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྟོམ་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་
སྤང་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངོ་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་རི་སྟེན་པ། །གྲུག་གི་རྩ་བ་བག་ཡོད་འདི་ཡིན་ཏེ།^༥ ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པ་ལ་བསྟན་བཤད་བསྟུ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྱུང་
གྱིས་དེ་ལྟ་བུར་སྤྱིར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རབ་རྩ་བརྟན་པར་བཟུང་ནས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་དུས་རྟག་རྟུན། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་མི་འདའ་བར་འབད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་དལ་འབྱོར་དང་། སྤང་བྱ་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་བག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་འདོར་བའི་འཐད་པ། དོར་བའི་ཉེས་དམིགས།
དེས་ན་མི་འདོར་བར་གདམས་པའོ།

དང་པོ་ནི། བྱ་བ་གང་ཡིན་བབ་ཅོལ་ཏེ་མ་དད་པར་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའོ།^༦ གང་
ཞིག་ཅུང་ཟད་དད་པ་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱེད་པར་དམ་བཅའ་བྱས་པར་གྱུར་
ཀྱང་བྱ་བའོ། །གཏང་ཞེས་དེ་དུང་བརྟགས་ནས་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱི་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་སྤྱུང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་ཞིག་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟགས་བརྟགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་

པ་དེ་ལ་བཞོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིབ་ངན་འགྲོར་ལྟར་བ། སྒྲིབ་པ་གཞན་དོན་ཉམས་པ། འབྲས་
བྱ་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།^༡ གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་^༡ བར་མ་
བྱས་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱས་པས་བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར་ཏེ་ངན་འགྲོ་ལས་མ་
འདས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་འཐད་པ་ནི། ཟས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཕལ་པ་ཅུང་ཟད་ལའང་ཡིད་
ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་བསམ་བྱས་ནས་མི་གང་ཞིག་སྤྲོད་དེ་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པར་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཅུང་ཟད་ཅམ་བསམ་^༡ པ་ལས་མ་བྱིན་ན་ཡི་དྲགས་
སྒྲུ་སྒྲེ་ལ། དམ་བཅས་པ་ལས་^༡ མ་བྱིན་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་འགྲོ་འོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་ན།
སྤྲོད་མེད་པའི་^༡ སངས་རྒྱས་དང་གཞན་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་
ཐག་པས་མགོན་གཉེར་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་བྱས་ན་བདེ་འགྲོར་ཅི་ག་འགྲོ་འགྱུར་རམ་
སྟེ་མི་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་ཀྱང་ཕགས་པ་ཤ་རེའི་བྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱད་པ་ན།^༡
བདུད་ཀྱིས་ལག་པ་གཡས་པ་^༡ བསྐྱངས་པ་ལ་གཡས་བཅད་དེ་གཡོན་གྱིས་བྱིན་པས་བདུད་ཀྱིས་མ་
རངས་པའི་ཆོག་བཞེད་པས་སྒྲོ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་^༡ བཏང་ཡང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། གསེར་
མདོག་གི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོར་པ་ལས། བྱང་སེམས་བསྐྱལ་པ་བཞི་བཅུར་སྒྲིབ་པ་སྤྱད་པ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བཏང་མ་ཐག་ཏུ་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་^༡ ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་
གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་ཡང་དེ་དག་ཐར་པར་མཛད་པ་ནི་ལས་ཚུལ་དེ་ཐ་མལ་པས་བསམ་
ཀྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཁོ་ནས་མཐུན་གྱི་བདག་ཅག་གིས་^༡ བེ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་
རྣམ་སྤྲང་དང་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།^༡ །དགེ་ལྟ་ནི། ཐབས་ཀྱིས་བཏང་དུ་ཟེན་གྱང་ཡང་དག་པར་ལེན་
པས་སེམས་ཅན་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལ།^༡ བི་ལྷ་ཏི་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་

བཏང་ཡང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་མ་བཏང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{੧੧} །འདི་འཐད་དེ། གཞན་དོན་གྱི་
སེམས་བཏང་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བཏང་བས་^{੧੨} རན་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་ཡིན་
སྟུང་སོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་བསམ་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ལྷུང་བའི་ནང་ནས་ལྷི་
བ་སྟེ། འཇགས་པ་སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། སྒྱུད་ཀྱང་རང་
རྒྱལ་དགྲ་བོ�和་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། དེ་ཆོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོན་བྱང་ཆུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན།
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལས་ལམ་བས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ལྷི།^{੧੩} །ཞེས་གསུངས་གིང་། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བྱང་ཁྱུར་
ན་སེམས་ཅན་གྲུན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གྱི་གང་སེམས་ཅན་
གཞན་འགའ་ཞིག་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་དང་གོགས་བྱེད་
བ་དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་དམན་པར་འགྱུར་ཏེ།^{੧੪} དེ་མི་རྩས་
པར་བྱས་པས་^{੧੫} གོགས་བྱེད་པ་པོ་དེའི་རན་འགོ་མུ་མཐའ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སེམས་ཅན་གཅིག་
གི་བདེ་བ་ཙམ་ཡང་བཞིག་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་བའི་བར་ཆད་བྱས་ན་
ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐས་གྲས་པའི་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་བཞིག་པ་དེ་བཞིན་^{੧੬} རན་འགྲོར་
འགོ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། རབ་རྩ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་
གིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐོགས་གིང་སྟོག་བཅད་པ་བས། གང་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་བ་ཐན་དུད་འགོ་ལ་ཟེན་ཆངས་པ་གཅིག་སྟོན་པའི་བར་ཆད་བྱས་ན་
དེ་ནི་དེ་བས་སྟིག་པ་ཆེས་གངས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སངས་རྒྱུས་འབྱུང་བ་སྐྱེད་^{੧੭} པའི་དགོ་བ་ལ་བར་
ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{੧੮} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྷུང་བ་སྟོབས་ཅན་དེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
གཉིས་འཁོར་བར་ངེས་མོས་གྱིས་འབྲེ་བར་བྱེད་ན། ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལུན་རིང་དུ་
ཐོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་རྩི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་
བདག་གིས་གྲུས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེང་ནས་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན་ཕྱིས་འག་ནས་འག་སྟེ་

ངན་སོང་ནས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱུ་གི་སྒྲིབ་པ་ས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན།
སྒར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱུ་གངས་མེད་པ་འདས་པར་གྱུར་གྱང་
བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་བསྐབ་པ་ལས་³⁰འདས་པ་དེས་སངས་རྒྱུ་³¹དེས་གསོ་བའི་སྒྲིབ་ལུ་
མ་གྱུར་ཏོ། །ཁྱིས་སྒྲིབ་བོ་སྟུང་ན་དུང་སྒར་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ན་ཡང་དང་ཡང་
དུ་³²དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ངན་འགྲོར་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་བདད། མཐོ་རིས་
ཐོབ་གྱུར་ནད་དང་འཆིང་བ་³³དང་ལུས་བཅད་པ་དང་གཤེག་པ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བག་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་དཀའ་བ་དང་། མ་རྟེན་པའི་
ཉེས་པ་དང་། རྟེན་ནས་མི་འབད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་གནས་
ལ་དད་པ་དང་མིའི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་དགེ་བ་གོམས་སྦྱ་རུང་བ་སྟེ། མདོར་ན་དལ་འབྱོར་ཆོས་བཙུ་
བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དཀོན་པ་གཞན་དུ་ནམ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། ³⁴ །ཐོབ་
པའི་དུས་འདིར་ཡང་ནད་མེད་པའི་ཉི་མ་སྟེ་དུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་མཐུན་སྦྱེན་ཟས་དང་བཙས་
ཤིང་འགལ་སྦྱེན་འཆོལ་མེད་དུ་ཟེན་གྱུར་ནི། ³⁵ ཆོ་ནེ་རྒྱད་ཅིག་ཙམ་³⁶ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བས་
བསྐྱུ་བས་ཉེ་ལུས་འདི་ཐང་³⁷ཅིག་ཙམ་གྱི་བརྟན་པོ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ³⁸

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་སྒྲིབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངན་འགྲོར་དགེ་བ་
མི་འགྱུར་བ་ནི། བདག་གི་ད་ལྟའི་སྒྲིབ་པ་འདི་འདས་ནི་ཕྱིས་མིའི་ལུས་གྱུར་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་
ངན་འགྲོར་ལྟར་ལ། མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཏེ་ངན་འགྲོར་སོང་བ་ན་སྤིག་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲིབ་གྱི་
དགེ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དོ། །གང་གི་ཆོ་ད་ལྟ་དགེ་བ་སྒྲིབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྟན་ཡང་དགེ་བ་
བདག་གིས་མ་བྱས་ན་ཕྱིས་ངན་སོང་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་གྱུར་ཏུ་རྩོང་ས་པ་དེའི་ཆོ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་
ཡོད་དེ་དགེ་བ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་ན་བདེ་འགྲོ་མི་འཐོབ་པ་ནི། དེར་ཡང་དགེ་བ་དག་གྱུར་མ་བྱས་ཤིང་སྤིག་པ་
དག་གྱུར་ཏེ་བར་བསགས་ན་བསྐལ་བ་བྱེད་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྒྲིབ་ཙམ་ཡང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་
ན་དེ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལུང་གིས་སྒྲིབ་བྱེད་ནི། ལྷ་མཆོན་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་

ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡངས་གཏའ་ཤིང་གི་སྤ་གར་རྩས་སྤལ་མགིན་རྒྱུད་ལྟར་ལྟར་མི་
 ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་བར་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ཡུང་ལས། དག་སྒྲོང་དག་ས་ཆེན་
 བོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ན་གཏའ་ཤིང་སྤ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱུད་གིས་གཡངས་
 ཤིང་འདི་ནས་བསྐྱོད་པ་དང་། རྩས་སྤལ་ཡོང་པ་གཅིག་ཡོད་པ་རྩས་སྤལ་ཡང་ཡོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་
 མགིན་པ་འདེགས་པར་གྱུར་ན་དག་སྒྲོང་དག་ལྟེ་རྩ་མ་དུ་སེམས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཏའ་ཤིང་གི་
 སྤ་གར་རྩས་སྤལ་གྱི་མགིན་པ་རྒྱུད་པ་དེ་ཉིད་པར་སྤལ་བ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་མ་
 ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། དག་སྒྲོང་དག་དེ་བཞིན་དུ་མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་
 བར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ།^ལ །ཞེས་སོ། །རིགས་པས་སྤྱབ་བྱེད་ནི། སྤྱད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤྱིག་པ་ཞེས་པ་
 བེ་འབྲེལ་པ་དག་ལས་མཚམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་བྱ་ཤོགས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། ལུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ངན་སེམས་སྦྱེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱས་ན་དུས་མཐའི་ལ་ཡང་རུང་སྟེ།
 དེས་ཀྱང་བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་པར་གནས་པར་འབྱུར་ན་ཐོག་མ་མེད་པར་འཁོར་བར་བསགས་
 པའི་སྤྱིག་པ་དག་གིས་བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་བར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྟར་གྱི་སྤྱིག་པའི་
 འབྲས་སུ་དེ་ཅུ་ཁོ་ན་མྱོང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། འདི་
 ལྟར་དེ་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་སྤྱིག་པ་གཞན་དག་ལྟེ་རེ་བ་དུ་སྟེ་སྟེ་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་པར་གྱུར་ནས་
 བདག་གིས་དག་བསོམས་པར་མ་བྱས་ན་འདི་ལས་བསྐྱུས་པ་ཆེ་བ་གཞན་མེད་དེ། འདི་ལས་སྒྲོངས་
 པའང་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལ་བསམ་པ་དང་།
 རོ་བོ་ལ་སྤྱད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གིས་བསྐྱབ་པ་ལས་འདས་
 པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ཉོགས་ནས་ཀྱང་སྒྲོངས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་སྦྱིད་ལུག་སྟེ། བསྐྱབ་པ་ལ་མ་འབད་ན་
 འཆི་བར་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་འགྲོད་ཅིང་མུང་ན་ཆེན་པོ་ལྟར་བར་འབྱུར་ལ། ཤི་ནས་དཔུལ་པའི་མི་
 བཟོད་པར་དཀའ་བས་ལུན་རིང་དུ་བདག་གི་ལུས་བསྐྱགས་ལྟེ་ལར་གྱུར་པ་ན་འགྲོད་པ་མི་བཟད་པའི་
 མི་འབར་བས་རང་གི་སེམས་གདུང་བར་འབྱུར་བ་གདོན་མི་ཟེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་

ཞིང་ཕན་པ་སྐྱབ་པར་རྒྱས་པའི་ས་དལ་འབྱོར་འདི་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་སྟེད་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་
དག་སྟེག་སྟོན་ཡོན་གསུམ་པའི་སྟོ་དང་ལྟན་བཞིན་དུ་^༤སྟེག་པ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཡང་རང་ཉིད་དཔུལ་
བར་དེར་ཁྱིད་ན་སྟགས་ཀྱིས་མོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱད་ཅས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཅིས་མོངས་ནས་བསྐྱས་པར་བྱས་པ་བདག་གིས་ཀྱང་སྐར་མ་གསུམ་ཏེ་བདག་
གི་ཁོང་ན་དེ་ལྟར་འབྱུར་པའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འོས་མེད་ཅས་
པའོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱ་^༥ཉོན་མོངས་པ་ལ་བག་བྱ་བ་སྟོན་པས།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱབ་བྱར་བརྟག་པ་དང་། མོང་པའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྟོང་རྒྱས་ཀྱི་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉིས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་བསྐྱེན་
བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་དམིགས་བཞིན་དུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་།
གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེན་དུ་མི་རུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེ་སྐྱང་དང་སྟེད་པ་
སོགས་དག་རྣམས་ནི་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་བཙོན་འབྱུས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་^༦
པས་དཔལ་པོ་དང་སྟོབས་པ་^༧དང་ལྟན་པས་མཛངས་པ་མིན་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར་དེ་དག་གིས་བདག་
བཅོན་བཞིན་དབང་མེད་དུ་བཀོལ་བར་བྱས་སོ། །འདི་ལྟར་བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དགའ་
མགུར་ཏེ་འཛུམ་མེད་དུ་བདག་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལའང་མི་ཁྱོ་བར་བཞེད་པ་ནི་བཞེད་པའི་
གནས་མིན་པ་ལ་བཞེད་པ་དམ་པས་སྤྱད་པའི་གནས་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ་ལ། གཞོད་པའི་ངོ་བོ་ཆེ་བ་ནི།^༨ གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་སོགས་ཐམས་ཅད་
བདག་ལ་དགའ་ལངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཐར་མེད་པའི་མེད་ནང་དུ་འཁྱིད་ཅིང་འཇུག་
མི་རྒྱས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཅན་^༩དག་འདིས་ནི་གང་དང་སྤྱད་ན་རི་རབ་ཀྱང་ཐལ་བར་ཡང་ནི་
མི་ལུས་པར་སྟག་པའི་མཐར་མེད་ཀྱི་མེན་དེར་བདག་སྤྱད་ཅིག་ལ་འདོར་ཏེ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱས་
རིང་བ་ནི། བདག་གི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་དུས་རིང་པོ་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་དག་
ཡིན་པ་ལྟར་དག་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟ་རུ་དུས་རིང་སྐབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐུན་པར་
རིམ་གྱོ་བྱས་ཏེ་^{༡༠}བསྐྱེན་པར་བྱས་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་

ནུམས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན་ཕྱིར་ཞིང་སྟག་བསྐལ་དང་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ཡུན་རིང་པོ་སྟག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱན་ཆགས་ཏེ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གཞོན་པ་སྟེལ་བའི་དགྲར་གྱུར་པ་
གཞོན་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རབ་རྩ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འདི་བདག་གི་
སྤྱིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ཞིང་གནས་ན་བདག་ལ་ཁོར་བར་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་དགའ་བར་ག་ལ་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ལ་ཁོར་བའི་བཙོན་ར་ལས་མི་ཐར་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་རྒྱང་མ་
དཔུལ་¹⁾སྟགས་སུ་གསོད་བྱེད་གསེད་མར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་གལ་ཏེ་སྒྲོ་ཡི་གནས་
ལ་ཆགས་པ་སྟེ་²⁾ཞེན་པའི་བྱ་བ་ན་གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་གལ་ཡོད་ཅེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ³⁾

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་གོ་ཆ་བགོ་བ་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱིས་མི་
སྒྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་སྟན་གཟུག་པའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རི་སྒྲིབ་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འདི་མངོན་སུམ་རྩ་ངེས་པར་མ་
བཙོམ་པ་དེ་སྒྲིབ་རྩ་བདག་འདིར་བཙོན་པ་མི་འདོར་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་གཞོན་བྱེད་རྒྱང་ཅ་
སྟེ་ཐ་མལ་པའི་དགྲ་ལ་ཡང་ཁྲོས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ར་རྒྱལ་བ་དོ་བན་མས་དགྲ་དེ་མ་བཙོམ་
པར་གཉིད་མི་འོང་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཛོམས་པ་ལ་བཙོན་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤངས་བྱའི་ཉེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕན་ཡོན་དང་། རང་གིས་ཁས་
སྤངས་ལ་བརྟགས་ཏེ་མི་སྒྲོ་བར་བྱ་པའོ། དང་པོ་ནི། གསོད་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་
བས་སྟག་བསྐལ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། སྤྱིང་རྩེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དགྲ་བོ་དག་དང་
གཡུལ་རོར་དངར་ནས་འཐབ་པའི་ཆོ་ནན་གྱིས་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་དགྲ་བོ་དེ་དག་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་
རང་ལ་མདའ་དང་མདུང་ལ་སྟགས་པའི་མཚོན་གྱིས་སྟག་པའི་སྟག་བསྐལ་ཁྱད་རྩ་བས་ད་ནས་དོན་དེ་
མ་གྲུབ་པར་བྱིར་སྟོགས་གིང་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ན། ⁴⁾ ཏྟག་རྩ་སྟག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་རང་
བཞིན་ཏེ་ཡོད་ཅེས་གྱིས་དགྲར་ངེས་པ་དག་གཞོམ་པར་⁵⁾བཙོན་པ་བདག་ལ་དེང་སྟག་བསྐལ་⁶⁾བརྒྱ་
ཕག་རྩ་མའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཞོན་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཡི་ཆད་པ་སྟེ་ཁུམ་པ་དང་། ⁷⁾ སྒྲིབ་ལྷག་པ་སྟེ་མི་

སྒྲིབ་པ་མི་འཇུག་པ་སྒྲིབ་ཅི་དགོས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་དང་འཐབ་པ་དོན་མེད་པའི་དགྲ་
ཡིས་སྒྲིབ་པ་ཉོད་པ་ཡང་དཔའ་བར་“མཚོན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྤེལ་”ཟེང་ན།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བརྩོན་པར་སྒྲུར་པ་བདག་ལ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅིའི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན་བསམ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཉ་པ་དང་གདོལ་པ་སྟེ་གན་པ་དང་
ཞིང་ལས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་སེམས་གིར་སྒྲུབ་པ་ཡང་གང་དང་ཆ་ལ་སོགས་
པའི་གནོད་པ་བཟོད་པར་བྱེད་ན། འགོ་བ་ཀྱུན་བདེ་བའི་ཕྱིར་བདག་ལྟ་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་བཟོད་
དགོས་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་བརྒྱུན་མ་ཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉོན་
མོངས་ལས་བསྐྱེད་པར་དམ་བཅས་ནས་གང་གི་ཆོ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་
བར་བདག་གི་སྒྲོ་འཇུག་པའི་ཆོད་ཀྱང་མི་གེས་པར་དེ་ཉམས་སྒྲུབ་ཅི་ཉམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དང་
འདྲ་བར་སྒྲུར་པས་དེས་ན་གཞན་དགྲོལ་“བར་བྱེད་པས་རང་གྲོལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ཞོག་པར་བྱའོ། །ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བ་འདྲི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཁོན་དུ་བསྐྱེད་ནས་གཡུལ་
སྤྲད་དེ་གཞོམ་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཡིན་མོད། ཞེན་པ་འཇུག་འཁོན་
དེ་ཅི་ལྟར་བསྟོན་ཞེན། རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འཇོམས་བྱེད་དེ་ནི་རེ་ཞིག་སྤང་བྱར་མ་
གཏོགས་པ་དེ་རེ་ཞིག་མི་སྒྲོང་ལ། མཐར་དེ་ཡང་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བར་འགྲེལ་པ་དག་ལས་གསལ་ལོ།
འགའ་ཞིག་ཉོན་མོངས་“སྤྲུམ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་
ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་”ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་“བསྐྱེད་ཀྱང་ཉམས་བདག་གི་མགོ་
པོ་བཅད་ཀྱང་སྤྲིའི། རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་འདྲུད་པར་ཉེ་དེའི་དབང་དུ་འགྲོ་བར་
མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྲ་པོ་ནི་ལན་ཅིག་ཡུལ་ནས་སྤྱང་ཡང་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་
གིང་དེ་མོངས་སྤྲུམ་བསྐྱེད་ནས་དེར་རྟུས་པ་བརྟུས་ནས་“དེ་ནས་ཡང་ཕྱིར་ཞོག་ཅིང་གནོད་པ་བྱེད་མི་དེ་
ཀྱི་”ཉོན་མོངས་པའི་དགྲའི་ཚུལ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་ཙམ་ནས་སྤངས་ན་སྤྱང་

ཐོག་པ་མི་སྤྲོད་དོ། རྟེན་ལྷ་རྩེ་མེད་ཞེས། ཉན་མོངས་པ་འདི་དབྱེད་ན་^ལགཞོམ་སྒྲིབ་པས་བརྟན་ཆོག་
 ཉུ་ཉན་མོངས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉན་མོངས་འདི་ནི་རྩ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་
 པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་^ལམཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ཉན་མོངས་ཡིན་^ལཞེས་པ་དང་།
 རྟེན་བཤད་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་འདི་དག་ནི་^ལཞེས་སོ། རྟེན་པོ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་བརྟན་པས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། བདག་གི་ཡིད་ལས་བསལ་
 བ་ན་དེ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་འགྲོ་ས་མེད་ལ། གང་དུ་གནས་ནས་རྟུས་པ་བརྟན་ནས་སྤང་བཤད་ག་
 ལ་གཞོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་སྟེ་འོང་བ་མེད་དོ། རྟེན་ན་སྒྲོ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད་ཀྱི་
 ཡོད་ན་མི་སྤྲོད་མི་སྤྲོད་དོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་རྟེན་བརྟན་བར་བྱ་ཞེས། ཉན་མོངས་^ལརྟེན་མེད་པའི་
 ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ན་མི་གནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ལ་^ལགནས་པ་མིན་
 ཉིད་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་སྤྲོད་པས་སོ། ཡུལ་དབང་དེ་དག་གི་བར་ནང་གནས་པ་མིན་ལ།^ལདེ་
 དག་ལས་གཞན་ནང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་པས་སོ། རྟེན་ན་ཉན་མོངས་འདི་དག་ནི་གར་
 གནས་ནས་འགྲོ་བ་ཀྱང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་དེ་བརྟགས་ན་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤང་
 བས་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྤང་ཡང་བདེན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤང་^ལམི་རྟུས་སྒྲིབ་པའི་སྤྲོད་ལ་
 འཇིགས་པ་སྤངས་ལ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་སྟེན་ཅིག རྟེན་མ་བྱས་པར་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དུ་བདག་ལ་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟུམ་སུ་ཅི་སྟེ་གཞོད་པ་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་འདི་མི་རིགས་སོ། ཞེས་
 བཤམ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་པའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པའི། དེ་ལྷ་རྩེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བའི་དོན་སྤང་བཤད་པ་དེ་དག་རྟུམ་
 བར་བསམས་ཏེ། མདོ་དང་བརྟན་བཙུགས་ལས་རྟེན་སྤང་བཤད་པ་ཡི་བྱང་རྒྱུ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པ་
 རྒྱུ་བའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་པར་འབད་བར་བྱའོ། རྟེན་མ་བྱས་ན་སྤང་བའི་དག་དག་ལ་མ་མཉན་
 བ་^ལསྤང་དག་གིས་བཙུགས་དགོས་ནད་པ་སོས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པ་ལྷ་རྩེ་ཉན་མོངས་དང་སྤང་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ནད་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་རོ། བསྐྱེད་བརྟན་ལས། གང་གིས་ལྷ་རྩེ་བར་མི་འགྱུར་

བའི། །གནད་གྱི་གནས་ནམས་འདི་རིགས་བྱ།^{ལྟ} །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོན་དང་། །དག་བ་དུས་
གསུམ་བསྐྱེད་བ་ནམས། །སྒེམས་ཅན་ཡུན་ལ་བཏང་བ་དང་། །དེ་བསྐྱེད་དག་དང་སྒྲེལ་བའོ།^{ལྟ} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གྱི་ན་རྒྱ་འབད་བར་རིགས་སོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །ལེན་བཞི་པ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་ལྷ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱར་བ།

། དེ་ནི་གཉིས་པ་བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་སྟོན་ཏེ། འདིར་བྱན་པ་ནི་བདེ་ག་གིས་ཁས་སྐྱར་ས་
བའི་སྐྱར་བྱ་དང་བསྐྱར་བྱ་ཚམས་བྱན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བཞིན་ནི་སྐྱོད་སྐྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཚམས་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་གཞུང་གིས་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱར་བ་སྐྱར་བའི་ཐབས་སུ་སེམས་བསྐྱར་
བ་དང་། སེམས་སྐྱར་བའི་ཐབས་སུ་བྱན་ཤེས་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་དག་རྒྱན་ལ་སྐྱར་བ་ལ་འབད་བར་
གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ནི། བསྐྱར་བ་མ་ཉི་མའི་པར་སྐྱར་བར་འདོད་པ་
ཡིས་རབ་རྩ་བ་སྐྱིམ་ས་ཏེ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་འདི་བསྐྱར་
བར་མ་བྱས་ན་བསྐྱར་བ་བསྐྱར་བར་ཡོང་མི་ཁུས་པའི་བྱིར་རོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་བསྐྱར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱར་
ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱར་ས་པའི་ཐན་ཡོན་དང་། བསྐྱར་བ་ལ་འབད་དགོས་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མ་བསྐྱར་ས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱར་ས་པའི་ཐན་ཡོན། རོན་བསྐྱར་ལོ། །དང་
པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་ཡན་པར་བྱང་བས་མནར་མེད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་
ལྟར་སྐྱང་ཆེན་མ་སྤུལ་སྤུལ་པ་ཡིས་འདི་ན་དེ་འདྲའི་གཞོད་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། གུན་ནས་བྱན་པའི་ཐག་པ་ཡིས་སེམས་ཀྱི་
སྐྱང་ཆེན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དམ་དུ་བཅགས་ན་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་འཇུག་ཞིང་། དགེ་
པ་ཐམས་ཅད་ལག་རྩལ་འོང་ཞེས་པ་ལོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇིགས་པ་སྐྱོད་བ་དང་། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
དངོས་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། ལྷག་དང་མེད་གེ་སྐྱང་ཆེན་པོར་རྒྱལ་དང་དབང་ཚམས་
ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྐྱང་མ་དང་བྱད་མའི་གདོན་དང་དེ་བཞིན་སྟོན་པོ་ཚམས་ཏེ། རང་

གི་སེམས་འདི་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལྟགས་པ་ཡིས་གཞོད་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པར་འགྱུར། སེམས་
དེ་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལྟལ་བ་ཡིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། དེ་ཡི་རང་
བཞིན་སྒྲིང་རྗེས་འདི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཆམ་པར་བརྟན་པ་བཞིན་དུ་བརྟན་གྱུར་པས། །པན་ཚུན་གཞོད་
པ་མེད་པའི་ཡིད་གྱུར་ཏེ། །དཀའ་ཐུབ་ཅན་བཞིན་གཅན་གཟན་ཁྱོད་འདྲ་སྟོན།^༤ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། །འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འདི་ལྟའི་སྤྱི་བཟུང་ལས་འདུག་ཏུ་མེད་པ་
ཡང་རང་གི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ།
དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། སེམས་ཉིད་དབང་དུ་གྱུར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
དང་། དགོ་བའམ་འོན་ཏེ་མི་དགོ་བའི། །ལས་ནི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པ་ཡིན།^༥ །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་
ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།^༦ །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་མཆོན་ཆ་རྣམས་བྱེད་པ་ལོ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་
བྱས་ཕྱགས་སྒྲེགས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིས་བྱས། སྤུལ་མ་རི་ལ་གཏན་པའི་བྱེད་མེད་འདི་དག་ཅི་ལས་བྱུང་
ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་^༧ དང་རྣམ་སྤྱོད་འཆད་ཅིང་། དགོ་ལྟས་^༨ ཀྱང་བྱེད་མེད་དུ་འཆད་པས། མེ་ཆོག་ས་
ཞེས་པ་མ་དག་པས་འགྲེལ་བ་དེ་དག་ཏུ་བྱུང་མེད་ཅེས་བྱུང་བའོ། །དཔལ་ལོ་རྩ་བས་མོ་ཆོག་ས་^༩ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལོགས་སོ། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ག་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བྱབ་པས།
སེམས་ནི་དག་ནང་དག་ཆེན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དག་མེད་དེ།^{༡༠} །ཞེས་སོགས་བྱན་པ་ཉེར་
གཞག་སོགས་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ན་སེམས་ལས་འཇིགས་པ་གཞན་
འགའ་མེད་པས་སེམས་གདུལ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་དགོ་བ་ནི་པར་ཕྱིན་དུག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལའང་
སེམས་ཉིད་^༡ གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔུལ་བ་
པོར་བར་བྱས་པ་ཞིག་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་སྟོན་གྱི་སྒྱོབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་
སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། མ་ཕྱིན་པར་ཐལ། ད་དུང་འགྲོ་བ་བཀྱོན་པ་དུ་མ་ཡོད་ན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཏེ་ལྟར་ཞེན། སྤྱིན་གྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེ་དག་བཏང་བའི་འབྲས་ལུ་དགེ་བ་
དང་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་ན་ལ་གཏོང་བར་གོ་མས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་ལུ་བཅས་ཏེ་གཏོང་བའི་སེམས་སོ།¹³ །དེ་ལྟ་
བས་ན་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ་¹⁴ ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འཆོབ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཞིག་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡིན་ན། སྤོན་གྱི་སྤྱོད་པ་¹⁵ དའི་
པ་རོལ་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉ་སྤྱལ་¹⁶ ལ་སོགས་པ་སྒྲིག་ཆགས་དང་། གཞན་གྱི་ལོར་དང་། ལུང་
མེད་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་གསོད་པ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱད་དེ་
མ་བསྐྱད་པར་འཆོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འཆོབ་སོགས་སྤོང་བའི་
སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
གང་ཞེན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པའོ།¹⁷ ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་¹⁸ བ་ཐོད་པ་འང་
དག་པོ་འཇུག་དའི་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་སྤྱན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་མཐའ་
ཡས་པ་དེ་དག་ནི་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་མི་ལང་བའི་ཕྱིར་རོ།¹⁹ །དེ་བས་ན་རང་གི་ཁྱོད་པའི་སེམས་ནི་
གཅིག་བཅོམ་ན་²⁰ དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་སྟེང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
ཀོས་གཡོགས་སུ་དེ་སྟེད་ཀོ་བས་གཤམ་ལང་།²¹ ལྷ་མ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་ནི་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་
གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་བདག་གིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་
ལང་གིས་བདག་གི་སེམས་འདི་ཁོང་ཁྱོད་ལས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་བཟོད་པ་བྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་
གཞན་དག་བསྐྱོག་གོ་²² ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་དོན་མེད་དོ།

བཞི་པ་²³ བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་སེམས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་གསལ་པོ་བག་ཙམ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་བྱུང་ཞིང་།²⁴ དག་ལྟ་ནི་ལུས་དག་གི་ལས་མེད་པ་
ཞིག་འཆད་དེ། དེ་ཙམ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་ཡང་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་
ཅིག་མདོ་ལས་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཆངས་པར་སྐྱེས་པ་ལྟར་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་སྟོབས་

ལྷན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ལུས་དག་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞན་པས་
འབྲས་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་འབྱེད་པ་མིན་ནོ།

ལྷ་པ་^{༡༥}བསམ་གཏན་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་སྟེ། འདི་ལྷ་ར་གསང་སྒྲགས་སོགས་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྫོང་དང་ནི་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱན་ལུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་སེམས་གཞན་^{༡༦}
གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རིག་པ་^{༡༧}སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དོན་མེད་པ་སྟེ་རྒྱུད་པར་
གསུངས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་
དཀའ་ཐུབ་དང་ཁོར་ལ་སོགས་པ་ནི་^{༡༨}འབྲས་ཀྱི་མེད་པར་འབྱུང་རོ།^{༡༩} ཞེས་པའམ། ལུས་ལས།
སེམས་གཡེངས་པས་ནི་བདག་གི་དོན་ཡང་མི་འབྲུབ་^{༢༠}ཅེས་གསུངས་སོ། སྤྱད་པ་^{༢༡}ཤེས་རབ་ནི།
གང་གིས་རྣོས་ཀྱི་དོན་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་མཆོག་སེམས་ཀྱི་གསང་སྟེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། འབྲེལ་ཆེན་
ལས་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ལུས་མ་ཡིན་པས་གསང་ཞེས་བྱང་ལ།^{༢༢} རྣམ་པའདད་ལས་བདག་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱ་པར་^{༢༣}བྱ་བ་ཞེས་སོ།^{༢༤} འདི་མ་ཤེས་ན་བདེ་ཐོབ་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་འདོད་^{༢༥}ཀྱང་དེ་དག་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་ཀྱི་ནར་ལའོར་བར་འབྱུངས་ཏེ། མདོ་
ལས། འགྲོ་བ་འབྲུལ་པ་རི་དྲགས་རྒྱུ་རྒྱུད་འདྲར་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ལྷན་པ་མཁའ་ལ་བྱ་བ་ཞིན་
རྣམ་པར་བྱ།^{༢༦} ཞེས་གསུངས་སོ། ཤེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བོ་བཞོད་
པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏོ།^{༢༧} ཞེས་
གསུངས་སོ། ཐབས་དང་སྟོན་ལམ་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཉིད་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་པས་དེ་
དག་ཀྱང་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྷས་བདག་གིས་^{༢༨}སེམས་འདི་ནི་དྲན་པས་ལེགས་གསུང་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ། སེམས་བསྐྱུང་བརྒྱལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱལ་
ཞུགས་མང་པོས་^{༢༩}ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་རི་ལྷར་བསྐྱུང་བརྒྱལ་ནི། མ་གྲངས་གྲོལ་བ་སྟེ་ཡིད་གཡེངས་གིང་སྤྱོད་ལམ་མ་

བསྐྱམས་པའི་ཁྱོད་ན་གནས་ན་བསྐྱམས་ཏེ་མའི་བག་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་དུ་
 རྒྱུར་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཁྱོད་ན་གནས་ཀྱང་ལོ་སེམས་ཀྱི་མ་མ་བསྐྱུངས་ན་སྐྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱེད་པ་
 འདི་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་ཡི་སྐྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་འཛིགས་པ་གནད་ཀྱིས་དོགས་
 བས་ལོ་བག་བྱེད་ན་བསྐྱུངས་འཛོམས་ཀྱི་རིམ་ཆེན་པོས་ལུས་འཛོམས་པས་སྐྱག་པ་ཡིས། མ་བསྐྱུངས་
 བ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལོ་སེམས་ཀྱི་མ་ལྟ་ཅིས་མི་བསྐྱུང་སྟེ་བསྐྱུང་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱུང་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་འདྲས་གནས་པར་བྱེད་ན་སྒྲིབ་པའི་ཁྱོད་
 ན་གནས་སམ་ལུང་མེད་ཀྱི་ཁྱོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྐྱམ་བཅོན་བརྟན་པ་སྟེ་བག་ཡོད་ཉམས་པར་
 མི་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། བདག་གི་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ་དང་། དུག་འཚལ་པ་ལ་སོགས་པ་
 བཀྱར་སྟེ་དང་། རང་གི་ལུས་དང་འཚོ་བ་ཉམས་སྤྲོ་ཞིང་དགེ་བ་གཞན་རང་དོན་གྱི་དགེ་བ་ཡང་
 ཉམས་སྤྲོ་ཡི་ཞེས་པ་ནམ་སྤྱང་གསུངས་སོ།^ལ །བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུ་པོ་འདི་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་
 མི་བྱའོ་ཞེས་དགེ་ལྟ་འཆད་ཅིང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས་སེམས་དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ།^ལ མདོར་ན་དགེ་བ་
 གཞན་ཞེས་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ལྟ་སྤྱང་རུང་རོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། བདག་
 གི་ནོར་འདི་བཏང་ལ་ལུས་བསྐྱུང་རོ། །ནོར་དང་ལུས་ཀྱང་བཏང་ལ་སྐྱོག་བསྐྱུངས་ཏེ། །ནོར་དང་ལུས་
 དང་དེ་བཞིན་སྐྱོག་ནམས་དང་། ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་འདིར་ནི་ཚོས་བསྐྱུང་རོ།^ལ ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་སེམས་སྐྱུང་པའི་ཐབས་སྤྱད་ན་ཤེས་བསྐྱུང་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེས་ཤེས་བསྐྱུང་པར་
 གདམས་པ།^ལ མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱུང་པའི་ཐབས་སོ།།

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱུང་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་གྲུང་དོར་གྱི་གནས་མ་བརྟེན་པའི་དྲན་
 པ་དང་། བདག་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་ལེན་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དག་སྐྱོག་ལ་བབས་
 ཀྱང་སྐྱུངས་ཤིག་ཅེས་བདག་གིས་དེ་ལྟར་འདོམས་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་

ཀ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། དན་པ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ནད་ཀྱིས་དགྲུགས་པའི་མི་དག་ནི་འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྒྱམས་
ཀྱན་ལ་མཐུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒྲོངས་པས་སེམས་དགྲུགས་པ་དག་པའི་ལས་རྒྱམས་ཀྱན་
ལ་མཐུ་མེད་དོ། །འདི་རྒྱུ་བཤད་ལས་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་དང་།^{༡༩} འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཉིས་ཀ་
མེད་པའི་ཉེས་པར་འཆད་དོ།།^{༢༠}

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཟ་བ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི་
ཐོས་དང་བསམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དཔེར་ན་སྒྲོ་དོར་པའི་བྱམ་པར་རྒྱ་སྒྲུགས་ཀྱང་མི་ཆགས་
པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་རྟོགས་པའི་དོན་ནི་དན་པ་ལ་མི་གནས་^༡ ཉེ་བ་རྗེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས་
བཤད་ལས་སོ།^༢ །དག་ལྷ་གསལ་པོར་མི་ཐྱོར་ཟེར་རོ།^༣ །ཀླུ་ལྷིམས་རྒྱུད་ཟ་བ་ནི། མང་དུ་ཐོས་
པ་དང་ལྡན་པ་དང་དད་པ་ཅན་དང་ནི་བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་ཉེ་^༤ བསྐྱེད་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དུ་མ་
ཡང་རང་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཆགས་པས་ལྟར་བའི་རྟོག་དང་^༥
བཅས་པར་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྒྱུན་དག་
དན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་བསོད་ནམས་དག་ནི་ཉེར་བསགས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུན་པོས་
ཐོགས་པ་བཞིན་དུ་ཟད་པར་བྱས་ནས་རན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འཇུག་རོ། །ཉོན་མོངས་ཆོས་རྒྱུན་ཆོགས་
འདི་འཕེལ་^༦ བསྐྱེད་པའི་གྲུགས་སྐབས་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་གྲུགས་རྟེན་པར་^༧ བྱུར་ནས་
དག་བ་རྒྱམས་འཕྲོག་ཅིང་བདེ་འགྲོའི་ཐོག་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། དག་པའི་གྲུགས་
མེད་པའི་ཐུང་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།།^༨

གསུམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས་ཉེ། དན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེད་ཀྱང་དང་། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དན་པ་
མ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་དན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱིམ་གྱི་ནད་དུ་^༩ འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་
གྱུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་བཏོང་རོ།^{༡༠} །ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ། །གལ་ཉེ་སོང་ནའང་^{༡༡} དེའི་འབྲས་སུ་
རན་སོང་གི་སྐུ་པ་སྐུ་ལ་མཐུ་མེད་དག་དན་པར་བྱས་ཉེ་སྐྱེར་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མ་དང་གྲོགས་པོ་དམ་པའི་ཚོས་དང་ལྡན་པ་འགྲོགས་པ་^{ལྷོ་ལས་ཉེ་དག་}
 དང་མཐའ་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཇུག་ལྟོག་གི་རྩལ་རྩེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་
 འདས་ན་དེ་དག་གིས་ཁྱེལ་བས་འཛིགས་པས་སྒྲ་ལ་ལྡན་བསྐབ་པ་ལ་གྲུ་ས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྲན་པ་
 བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་སྒྲུ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དུས་ཀྱན་ཏུ་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་^{ལྷོ་གསལ་པ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་སྒྲུན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུན་སྒྲ་ན་}
 བདག་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་^{ལྷོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དོ་ཆོ་ཤེས་པ་དང་བསྐབ་པ་ལ་གྲུ་ས་པ་དང་དེ་}
 རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེལ་བའི་འཛིགས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་བཞིན་མཐོ་ས་ཉེ་བྲན་པ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་
 ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲེས་རབས་ལས། མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྟོག་པ་བྱས་ན་ཡང་། །དུག་ཟོས་བཞིན་དུ་བདེ་བར་
 ག་ལ་འཇུག། །ལྟ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི། །རྣམ་དག་མིག་གིས་མི་མཐོང་མི་སྤྲོད་དོ།^{ལྷོ་} །ཞེས་
 པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་རྩེས་སུ་བྲན་པའང་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་ལ།^{ལྷོ་} གང་ཆེ་བྲན་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཇུག་པ་བསྐྱང་བའི་
 དོན་དུ་གནས་པར་ལྟར་པ་དེའི་ཆོ་ཤེས་བཞིན་ཡང་འབད་མེད་དུ་འོང་བར་འཇུག་ཞིང་སོང་བ་སྟེ་སྒྲར་
 མེད་པ་དག་ཀྱང་སྤྲོད་འོང་བར་འཇུག་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་བྱ་བའི་སྒྲོན་དུ་བཏང་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་འཇུག་པར་
 བྱ་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཞིག་བྱ་བ་ལ་
 འཇུག་པའི་དང་པོར་སེམས་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདུག་ན་འདི་འདྲའི་སེམས་འདི་ནི་
 སྒྲོན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཆོ་བདག་གིས་ཤིང་བཞིན་དུ་ཟུངས་སྐབ་པ་སྟེ་
 ཉོན་མོངས་དེས་མེག་ཡོ་བར་གནས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྒྲ་བས་ལ་བརྟག་པ་དང་། །བརྟགས་ནས་དབང་
 དུ་བྱ་བ་དང་། དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་སྐྱང་བའི་སྒྲོད་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། །བསྐབ་པ་སྟན་སུམ་

ཆོག་ས་པར་འབྱུར་བའི་ཡན་ལག་གོ། ཉང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟག་པ་དང་། བག་ཡངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། རྟོན་མེད་པར་གྲུབ་པར་བལྟ་བའི་ནམ་ཡང་བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ་བྱང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེས་པར་སེམས་བས་རྟག་ཏུ་ནི་མིག་པ་བསྟེ་^ལགཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེས་ཏ་ཅང་དུ་བལྟ་བུ་བ་དལ་གསེའི་ཆེད་དུ་ནི་ངེས་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་^ལམིག་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པར་གྱུར་ན་བལྟས་ནས་ཁྱེད་འོངས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་བ་དག་ལས། ལེགས་འོངས་དོན་དུ་བལྟ་བར་གྱིས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་དེར་བཤད་དོ།^ལ །ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་ཆོ་ལམ་ལོག་པར་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་བརྟག་པའི་ཕྱོགས་ཅི་རིགས་སུ་དལ་བསུས་བརྟགས་ཤིང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟེ་སྒྲུབ་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟ་དགོས་པ་ན།^ལ རྟོན་པའི་གནོད་པ་སྤང་བའི་བྱིར་དལ་གསོ་སྟེ་བལྟ་ཞིང་དེའི་ཆོ་ལ་ནི་བྱིར་བལྟས་ཏེ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མདུན་དང་རྒྱབ་ཏུ་བརྟགས་ནས་འགོ་བའམ་ཡང་ན་འོང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདིས་མཚོན་ནས་སྤྱོད་ལམ་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོས་པ་ཤེས་ནས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ལུས་ཀྱིས་བྱ་བར་འོས་པའི་བྱ་བ་ལ་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་པའི་བྱ་བ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པའམ་བསྟོགས་ནས་དེ་ནས་^ལབྱ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་ཏེ་སྤར་བསམས་པ་བཞིན་གནས་པ་ཡིན་མ་ཡིན་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྤྱང་ཆེན་ཕྱོས་པ་འདི་བདག་གཞན་ལ་ཕན་པར་འབྱུར་བའི་ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་^ལལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་འཆོར་བ་^ལདེ་ལྟར་འབད་བ་ཀྱུན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྟོག་ཚུལ་ནི། ཅིན་ས་ཀྱང་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གྱང་མི་འཆོར་བར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ཡིད་འདི་དགེ་མི་དགེའི་ཡུལ་གར་སྤྱོད་ཅེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་^ལསོ་སོར་བརྟག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་^ལའཛིགས་པ་དང་། དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་སྟོན་དང་། དེ་བས་དོན་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་

པར་གྱུར་པ་ན། གལ་ཏེ་གིན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་སྒྱུད་ལམ་དེ་ལྟ་བུར་མི་བྱས་ན་འད་དེ་དག་དང་མཐུན་
པའི་སྒྱུད་ལམ་ཅི་བདེར་བྱ་བར་གནང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་འགའ་ཞིག་
བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པར་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།^ལ སྒྱིན་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྐྱམས་ཏེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།^ལ །དེའི་དོན་ཡང་དཔེར་ན། གསལ་
བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྒྱིན་པའི་བྱིར་དུ་དེ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞེས་བརྟུན་དུ་སྒྲིབ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།^ལ །དགེ་བ་སྟོབས་མཉམ་རྣམས་ནི་གང་ཞིག་བསམས་ཏེ་ཐོག་
མར་བྱ་བ་བརྒྱམས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟེ་དོར་ནས་གཞན་མི་བྱ་སྟེ། དེར་གཏད་པའི་བསམ་བ་ཡིས་
དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཟིན་ནས་གཞན་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་ནི་ཐུ་བྱི་ཀླན་ལེགས་པར་བྱས་
པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཐུ་བྱི་གཉིས་ཀ་མཐར་བྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དགེ་བ་རིམ་པར་སྐྱབ་པ་^ལ
དེ་ལྟ་ན་ནི་གཤམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱ་མིན་ཤོག་པ་དང་།^ལ བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་
པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ལ་ཆགས་པ་དང་། དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་
དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་^ལབྱ་བ་སྒྲོང་པའོ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་མོའི་གཏམ་འབྲེལ་མེད་སྣ་ཚོགས་དང་། མིག་འཕྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་རོ་
མཚར་ཅན་ལྟ་མོ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཀླན་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་སྒྲོང་བར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་མེད་པར་ས་ཤོ་བ་དང་རྩ་གཅོད་པ་དང་ས་རིས་བྱིས་པ་ལ་^ལསོགས་པ་བྱེད་
པར་གྱུར་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་དག་མི་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་^ལརྣམས་དྲན་པར་བྱས་ནས་
དེ་ལས་འདས་པའི་ཉིས་པས་སྐྱག་པས་དེའི་མོད་ལ་དོར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མདོར་བསྟན་ནི། གང་ཚེ་ལྷས་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ཏམ་^ལདག་སྒྲིབ་
པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་དང་པོར་དེ་དག་གི་ཀླན་སྒྲོང་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་བརྟེན་པས་^ལརིགས་པ་སྟེ་དགེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།

ཀླུ་པར་བཤད་པ་ནི། གང་ཆེ་རང་ཡིད་ཆགས་པ་དང་ཁྱོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་^{༡༦}དེས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་མི་དགོ་བར་འགྱུར་བ་^{༡༧}ལུས་ཀྱི་ལས་སུ་མི་བྱ་དག་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་ཡི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བྱེད་པ་མེད་པར་གྲེས་པས་གིང་བཞིན་དུ་^{༡༨}བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། རྒྱུད་པ་སྟེ་སེམས་
ཉ་ཅང་གཡེངས་པ་དང་། གཞར་བཅས་པ་སྟེ་དག་གིས་མཐོ་འཆོམས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ར་ཀླུ་ཏེ་
སེམས་ཁེངས་པ་དང་། ཀླགས་པ་སྟེ་རང་གི་འཕྱོར་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་གིང་དགའ་བ་དང་ལྷན་
པའམ། མཚང་འབྲུབ་^{༡༩}སྟེ་གཞན་གྱི་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་བསམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྒྲོར་འབྱེན་ཏེ་གཡོ་རྒྱ་
དང་གཞན་བསྐྱེད་པར་སེམས་པ་དང་། དགོ་ལྟ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་གཡོ་སྐྱུར་འཆད་དོ།^{༢༠} གང་ཆེ་
བདག་གཉོད་ལྟར་ལེན་པའམ་གཞན་ལ་སྒྲོན་པ་ཉིད་དང་ནི། གཤེ་བཅས་ཏེ་ཆོག་རྒྱུབ་པོ་^{༢༡}བརྗོད་པ་
དང་། འགྲེད་དང་བཅས་པ་སྟེ་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སེམས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་གིང་
བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། རྟེན་དང་བཟུང་སྟེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པའམ། གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་
གཉེར་བར་འདོད་པའམ། བདག་གི་སེམས་རྒྱུད་པ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་འདོད་པར་གྱུར་ན་
དེའི་ཆེ་གིང་བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། རང་དོན་གཉེར་བར་
འདོད་པ་དག ཅེས་པའི་མཇུག་ཏུ། འཁོར་ནི་འདོད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་རྣམས་
ལས་བྱུང་ཞིང་དེའི་དོན་ཡང་སྒྲོབ་མར་འཆད་དོ།^{༢༢} གྲེད་ག་གིས་བསྐྱངས་པའི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་
པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེ་ཆེ་གིང་བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱ་མི་ཐུབ་པ་དང་། ལེ་ལོ་
དང་། འཛིགས་པ་སྟེ་སྐར་ལངས་པ་དང་། སྤྱི་བརྟོལ་ཏེ་མོད་པ་ཅན་དང་། ལུ་ཅོར་ཏེ་ཆོག་འཆལ་ཅི་
རུང་རུང་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེ་ཆེ་གིང་
བཞིན་གནས་པར་བྱའོ།

དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་གསོག་པ་^{༢༣}ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དོན་མེད་པ་
ལ་བརྟོན་པའི་ཡིད་བྱུང་མ་བྱུང་བརྟགས་ནས་བྱུང་ན་དེའི་ཆེ་དཔལ་པོ་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔས་གཉེན་
པོ་ཡིས་སེམས་དེ་ནི་བདག་གི་ཕྱོགས་སུ་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི་གིན་
ཏུ་ངེས་པ་སྟེ་དགོ་བ་ལ་རྟག་པར་དམ་འཆའ་^{༢༤}བ་དང་། རབ་དང་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་དགའ་

བ་དང་། དཀའ་ཡང་མི་ཕྱོག་པས་^{༡༥}བརྟན་པོ་དང་། ལྷན་པས་སེམས་འདུད་པ་དང་། ཞེས་ཞེས་པ་
ལུས་སྟགས་^{༡༦}འདུད་པར་ནམ་སྣང་འཆད་དོ།^{༡༧} ཉེས་སྤྱོད་ལ་འདྲོམ་པ་ངོ་ཚ་གེས་པ་དང་། ཉེས་
པས་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྐྱམས་^{༡༨}པས་ན་ཞི་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བརྟོན་པ་དང་། བྱིས་པའི་འདོད་པ་^{༡༩}ལ་ལྷན་ཅན་མི་མཐུན་པ་ནམས་གྱིས་མི་སྦྱོ་ཞིང་དེ་
དག་གིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱིས་པས་འདི་དག་གིས་^{༢༠}གཞོད་སེམས་འདི་རང་
དབང་མེད་པར་བྱུང་ངོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་
སྟེའི་རྒྱན་ལས། རྟག་ཏུ་ཉེས་པས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་སེམས་གྱིས། སྦྱོ་བོ་ལ་ནི་སྦོ་ལྷན་ཉེས་
པར་མི་འཛིན་ཏེ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལྷག་པར་སྦྱབ་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས། སྦྱོ་བོ་ལ་ནི་སྦྱིང་རྩེ་ལྷག་
པར་འཁེལ་བྱིར་རོ།^{༢༡} ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གིང་འཇུག་པའོ། །ཡང་ན་ནམ་བཤད་ལས་བདག་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་ཚ་གེས་པ་དང་ཁྱེལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།^{༢༢} རྟེ་ལྟར་འཇུག་
པ་ན་སྦྱལ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་རྒྱལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དལ་འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་བ་བསམ་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སྦྱིང་བོ་
སྒྲུང་བའོ། རྟེན་པོ་ནི། རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཆོག་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བསམས་ལ། སེམས་འདི་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་རི་རབ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པས་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་
བར་གཟུང་བར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆགས་བྱའི་སྦྱིང་བོ་མེད་པ་དང་། དེ་
སྦྱིང་བོའི་ཆེད་དུ་སྦྱུད་བྱར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཤེར་འབྱུང་དང་།^༡ རྣམ་སྣང་དང་།^༢ དག་ལྟ་^༣དེ་ལྟར་སེམས་གཟུང་
བར་བྱའོ། །ལུས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རང་དོན་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་མེད་པས་སོ་ཞེས་སྦྱེལ་ནས་རྣམ་བཤད་དུ་
ལུས་ཅིའི་བྱིར་བསྐྱང་ཞེས་བྲིས་ནས། མ་བསྐྱངས་ན་དེ་མི་དགའ་བས་སོ་^༤ཞེན། ཤི་བ་ན་བྱ་རྟོད་
གི་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་པན་རྩེན་ཀྱང་ཏུ་བཤལ་བྱིད་བྱས་ཀྱང་ཡིད་ཚུད་^༥མི་དགའ་མི་བྱེད་ན། ད་

ལྟར་^{༡༠} ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་དེའི་ཁ་ཏ་བྱེད། ཡིད་ཁྱོད་ལུས་འདི་བདག་གིར་བཟུང་བར་བྱས་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱེད། འདི་བདག་ལ་དགོས་པས་སོ་སྟམ་ན་ཡིད་ཁྱོད་དང་ལུས་འདི་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་ན་ལུས་དེས་གོ་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། ཐ་དང་ཀྱང་བདག་ལ་རྟེན་གཅིག་དགོས་པས་འདི་འཛིན་སྟམ་ན་སྤོངས་པའི་ཡིད་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་གཤམ་གཟུགས་གཙང་མ་གཟུང་མི་བྱ་སྟེ་^{༡༡} གཟུང་བའི་རིགས་ཀྱི། མི་གཙང་ཆོགས་ཀྱི་འབྲུལ་ལ་འཁོར་འདི་རུལ་པ་བསྐྱངས་ཏེ་^{༡༢} ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་མི་གཙང་ཞེ་ན། ཐོག་མར་བགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རང་གི་སྒོ་ཡིས་གལས་ཐ་དང་དུ་སྟེ་སྟེ་^{༡༣} གལ་ཡང་རུས་པའི་བྲ་བ་ལས་ཤེས་རབ་མཆོན་གྱིས་གྲུད་དུ་སྟེ་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བྱས་ནས་རྒྱུ་གི་བར་དུ་བལྟ་བྱ་ཞིང་། འདི་ལ་གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་བརྟག་པར་གྱིས། དེ་ལྟར་འབད་དེ་བཅའ་ཡང་ནི་ཁྱོད་གྱིས་སྟིང་པོ་མ་མཐོང་ན་དུང་ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱོད་གྱིས་ལུས་འདི་སྤང་བར་བྱེད། འོན་ཏེ་ཡོངས་སྤྱད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་གྱིས་མི་གཙང་བ་ཟུར་མི་རུང་། །ཐུག་ཀྱང་བཏུང་དུ་མི་རུང་ལ། །རྒྱ་ལྟོང་གཞིབ་དུ་མི་རུང་ན། ལུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེས་ན་ཁྱོད་རང་གིས་ཡོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བས་ཉིས་ན་ཐ་དང་བྱ་རྒྱུ་དོན་དུ་འདི་བསྐྱང་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། མི་འོ་ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི་དགེ་བ་ལ་བགོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད་^{༡༤} འདི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི་འཆི་བདག་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཡིས་ཐོགས་ཏེ་བྱ་དང་ཁྱི་ལ་བྱིན་ན་དེ་ཆེ་ཁྱོད་གྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད། དཔེར་ན་བྲན་གཡོག་ལས་ལ་བགོལ་དུ་མི་བཏུབ་པ་ལ་གོས་^{༡༥} ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱིན་ན། ལུས་འདི་བསྟོད་^{༡༦} དེ་གསོས་ཀྱང་རིམ་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་ན་ཁྱོད་གོ་ཅི་སྟེ་གཐང་གསོ།^{༡༧} འདི་ལ་སྤྱ་རྩལ་ཅམ་དུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་བྱིན་ནས་^{༡༨} ད་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་དོན་ཏེ་གཞན་དོན་བྱེད་དུ་རྒྱུག་ཅེས་དགེ་ལྟས་སོ།^{༡༩} །གཞན་ལ་ཡན་པའི་དོན་མེད་པར་འདི་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་གྲུ་རྒྱལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་ཁོར་བའི་མཆོ་ལས་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་^{༢༠} པའི་རྟེན་ཅམ་དུ་གྱུར་པས་ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་སྒོ་བཞག་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྦྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་

སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟེན་ནས་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་ལ་གཤམ་བཞིན་དང་ལྟན་པར་བྱ་
བ་དང་། སེམས་སྒྲིབ་^{༡༩} བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཁྱད་པར་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་
པའོ།^{༢༠} །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲིབ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་མ་དད་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་དང་།
གཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞི་བ་དང་། གཞན་གྱི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ངེས་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་ལ་དགོ་བའི་སྒྲིབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་གྱིས་ཏེ་རྟག་ཏུ་འཇུམ་པའི་བཞིན་
དུ་གྱིས་ལ།^{༢༡} །ཁོ་གཉིད་རོ་ཐུམ་ཡོངས་སུ་ཐོང་སྟེ་འགོ་བའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བཤམ་བྱང་
གསོང་བོ་སྟེ་བདེན་པའི་དག་ལེབས་པར་སྒྲིབ་པར་གྱིས། ཁྱི་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བབ་ཅོལ་ཏེ་
མ་བརྟགས་པར་བྱ་གས་ཆེན་བོས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པར་མི་དོར་རོ། །སྒོ་ཡང་དཔག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ་རྟག་ཏུ་
གཙོམ་སྒྲིབ་ཞིང་དགའ་བར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ལམ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྒྲིབ་དང་བྱི་ལ་དང་ཆོམ་རྒྱན་
དག་སྒྲིབ་མེད་པར་འཇབ་ཅིང་འགོ་བ་ཡིས་རང་གིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལྟར། ཐུབ་པ་
སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དག་གི་སྒྲིབ་ལམ་ཞི་བ་
སྒྲིབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་གཞན་བསྐྱེད་ཏེ་ཉེས་པ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲོས་འདེབས་པ་
ལ་མཐས་གིང་མ་བཅོལ་ཡང་ཐན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་དམ་པའི་དག་གུས་པས་སྒྲིབ་པར་བྱང་བར་
གྱིས་ཏེ། ད་རྒྱལ་མེད་པས་རྟག་ཏུ་ཀྱན་གྱི་སྒྲོབ་མར་འཇུག་པ་དང་། ཐུག་དོག་མེད་པས་ཆོས་ལེགས་
པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་
ཡུར་ན་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་བསྟོད་པས་དེ་ལེགས་པར་དགའ་བ་བསྟེན་དོ། །ཁ་བསག་ཏུ་དོགས་པ་ལྟོག་པའི་
ཆིར་སྒྲོག་ནས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་དག་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བརྗོད་ན་དེའི་

རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བྱང་མེམས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་དེས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་པར་རིགས་
པར་བྱ་ཡི་རང་ཁེངས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་
དགའ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉ། དགའ་བ་དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོན་ལང་དགོན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་
གྱིས་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བདག་དགའ་བའི་བདེ་བ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་བདག་ལ་ཆོ་འདྲིར་
ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་གོད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་མེད་ཅིང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྣང་བའི་ཉེས་པས་ནི་འདིར་མི་དགའ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕ་
རོལ་ཏུ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲོ་ན་ཡིད་ལེབས་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བ་དང་། སྐབས་དང་རིམ་པར་འབྲེལ་
བ་དང་། རོན་གསལ་ལོར་སྟོན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། གྲུན་སྒྲོང་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་སྤངས་
བ་དང་།¹⁹⁹ སྤྲོ་འཇམ་ཞིང་མང་ཉུང་རན་པར་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་ན་
ཡང་འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་སྤྱོན་མི་
ལྟ་བུའམ་²⁰⁰ གྱུ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ན་དྲང་ཞིང་དེ་ལ་བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཉ། རང་གིས་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་དགེ་བ་སྟོབས་ལྡན་བསྟན་པ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། མཚན་དམན་གྱི་སྒྲང་
དོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ཀྱི་ཕར་ཉེ་རྒྱན་ལྡན་དང་། བསམ་པ་མངོན་ཞེན་ཉེ་འདུན་པ་དྲག་
པོ་དང་།²⁰¹ དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་ལུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱངས་པ་ཉིད་དང་།²⁰²
ལུལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྲུག་
བསྐྱེད་པའི་ཞིང་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ། མི་དགེ་བ་ཡང་དེ་
དང་འདྲ་སྟེ།²⁰³ བཤེས་སྤྱིང་ལས། རྟག་ཏུ་²⁰⁴མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པ་མེད། ཡོན་ཏན་གཙོ་
ལུན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྣམ་ལུ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་བས་དགེ་བ་སྤྱོད་ལ་བརྩོན་
པར་མཛོད།²⁰⁵ །ཅེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་སྟོབས་ལྡན་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པར་

བྱས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱ་ཞིང་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལ་གཞན་སྤྱི་
ལ་ཡང་ལྟོས་དགོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དགེ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་མེད་དེ།
དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་དུ་¹⁹⁶ རུང་ན་སྦྱར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་ས་རོལ་ཏུ་
སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་གདམ་དགོས་པས་ན་¹⁹⁷ གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
མཆོག་ཡིན་པས་དེ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །གོང་འོག་གི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤར་དཔེ་བཟོད་པ་ལྟར་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཚུང་དུ་ཕྱིར་ནི་¹⁹⁸ སྦྱོར་བ་ཆེན་པོ་མི་གཏོང་ངོ། །ཆེ་ཚུང་གང་གིས་འཛོགས་ཅེ་ན། གཙོ་
ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་གང་བསམ་ཞིང་¹⁹⁹ གང་ཆེ་བ་དེ་ལ་བརྩམ་མོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ། ²⁰⁰

གཉིས་པ་ལ་བརྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དེ་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་གཞན་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ²⁰¹ དེ་ལྟ་ན་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་མངའ་བས་རིང་དུ་གཟིགས་པ་སྟེ། གྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱུས་
ཀྱིས་སློང་མན་པ་རང་དོན་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་སྟེ། གསང་ཆེན་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལས། དེད་དཔོན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་མི་ནག་པོ་བསད་པས་བསྐལ་པ་འཁུམ་གྱི་
ལམོར་བ་བསྟེལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ²⁰²

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕན་འདོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི་²⁰³ ཟས་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། བསོད་སྟོམས་རི་ལྟར་རྟོད་པ་དེ་ལས་²⁰⁴ ལྟག་པར་ལྟར་བ་དུད་འགོ་
དང་ཡི་དུགས་རྣམས་དང་། མགོན་མེད་པ་སྤྱང་པོ་ལ་སོས་པ་དང་། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་
བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལ་ཆ་རེ་བཀོ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆ་བཞི་པ་དེ་བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཁ་
ཟས་སྦྱོན་དང་འདྲ་བར་རིགས་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེས་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། ²⁰⁵ ཞེས་པ་
ལྟར་བསམ་པས་ལུས་ཏུ་ཅང་ཉམ་ཚུང་བ་དང་ལྟི་བར་མི་འཕྱུར་བར་རན་པ་ཅམ་དུ་བཟའ་བར་བྱ་སྟེ།
གཞན་དུ་²⁰⁶ ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོད་ཅིང་དགེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་ན། རྒྱ་བསྐྱོན་མི་ལས། ²⁰⁷ དེ་
དག་ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་བསོད་པ་དག རྟོད་ནས་རྣལ་འབྱོར་མི་བརྩོན་ཟ་ཞིང་འཕྱང་། །དེ་དག་ལ་ནི་

ཟས་དེ་གཤུག་པར་འགྱུར། །བ་ལང་སྤྱུགས་པ་ད་ཅ་མ་བཟུས་བཞིན།^{༡༤༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེས་
པར་འགྱུར་རོ། །གོས་སོགས་སྦྱོན་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་འཆང་བའི་སྒྲུལ་སྒྲུར་དང་སྒྲ་གོས་དང་མཐང་གོས་
ཉེ་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོ་བྱེད་ཡོད་ན་སྦྱོན་པར་བྱེད།^{༡༤༢} དེ་དག་ནི་སྦྱོན་པར་མི་
བྱ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་འོངས་ནས་ལྷང་བཟེད་དང་ཆོས་
གོས་སྒྲོང་བ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོད་
ན་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཏང་ཞིང་སྦྱོན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་ཉུང་བར་གྱུར་ན་
གང་ལ་བཏེན་ནས་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་གཏོང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ།^{༡༤༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ལུས་སྦྱོན་ཚུལ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲོད་པའི་ལུས་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཕན་ཆོགས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་གཞོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་སྒྲོད་པའི་ལུས་འདི་བསྐྱང་བར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་འདི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་
ལྟ་ན་ཡང་དེ་བསྐྱང་བྱ། །ཁྱིམ་སྒྲན་ལུན་རིང་འཆོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད།^{༡༤༤} །ཅེས་
གསུངས་སོ། །སྒྲིང་རྩེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར་ཏེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སར་མ་རྒྱུད་པར་ལུས་འདི་
དངོས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པར་མ་དེས་གིང་འགྱོད་པ་དང་སེམས་ལྡོག་པ་དང་
དག་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་^{༡༤༥} སྒྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་སྒྲན་གིང་
ལྡོག་པ་བལྟ་སྟུག་པའི། །ཅ་བ་ལ་སོགས་སྒྲུང་འོས་ས་བོན་ནི། །བྱིན་ཡང་དུས་མིན་སྒྲོད་ལས་བསྐྱང་
བར་བྱ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲན་གིང་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༤༦} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བསམ་པ་མཉམ་པས་དེ་གཏང་བྱ།^{༡༤༧} །ཞེས་འབྱུང་ལ། རྣམ་
སྒྲུང་འཆོས་དེ་ལ་བཤད་པ་མ་བྱས་སོ།^{༡༤༨} །ལུས་མི་གཏོང་ན་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། ཅི་ནས་ཆོ་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་སྤྱུབ་པའི་རྒྱུར་གཞན་གྱི་བྱན་དུ་གཏོང་
བར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།^{༡༤༩} །དེ་ནས་བསམ་པ་དག་པ་ན་ནི་ལྟར་རིགས་པ་གཏང་བར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་མ་གྲས་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད་ཅིང་། སྒྲོད་ལམ་མི་ན་བཞིན་དུ་མགོ་

དགྲིས་པ་¹⁴⁰དང་། གཏུགས་དང་ལམར་བ་དང་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་དང་། མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་
ལ་འང་ཚོས་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །གང་ཟག་དམན་པ་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུས་པ་མེད་པར་
བྱད་མེད་ལ་དབེན་པར་ཚོས་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན། དམན་པ་ཉན་ཐོས་དང་མཚོག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་
ལ་མཚུངས་པར་གྲས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་དོ། །གཞན་དུ་ན་ཚོས་སྒྲངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྟུས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་
ཚོས་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་¹⁴¹འདུ་ཤེས་པར་བྱེད། ལ་ལ་ནི་རན་པར་འདུ་ཤེས་པར་བྱེད་ན་དེ་ནི་དམ་
པའི་ཚོས་སྤོང་བའོ།¹⁴² །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཆེན་ཚོས་གྱི་སྤྱོད་ལྟར་བ་དམན་པའི་ཚོས་ལ་
སྤྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཚོག་བརྟེགས་པ་ལས། སེམས་ཅན་སྤྱོད་དུ་མ་སྤྱར་བ་རྣམས་ལ་སངས་
རྒྱུས་གྱི་ཚོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་འབྲུལ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་འབྲུལ་པ་འོ།¹⁴³ །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྤྱོད་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དོར་བར་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་དོར་ནས་མདོ་དང་སྤྲུགས་
བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདྲིན་པར་མི་བྱ་འོ།

གསུམ་པ་ནི། སོ་གིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག་དོར་བ་ན་ནི་དེ་དག་ས་ལ་སོགས་པས་¹⁴⁴
དག་པ་བར་བྱ། གཤམ་གཅི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྤྱད་
པ་དང་།¹⁴⁵ །ཁ་ཟས་གྱིས་ཉ་ཅང་བཀའ་བ་དང་། ཅག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་
དང་། ཁ་ཉ་ཅང་གཤངས་ཏེ་བཟའ་བར་མི་བྱ་འོ། །རྒྱ་དང་རབ་ཏུ་བརྒྱངས་ཏེ་མི་འདུག་ཅིང་ལག་པ་
གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་དུ་མི་མཉའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་བྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བཞོན་པ་¹⁴⁶མལ་
སྟན་དང་གནས་ཁང་གཅིག་དག་ཏུ་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འདུག་པར་མི་བྱ་ཞིང་། རབ་
ཏུ་བྱུང་བས་¹⁴⁷ནི་བྱད་མེད་སུ་དང་ཡང་རོ། །མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་མ་དད་པར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་
རང་གིས་མཐོང་བའམ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ཏེ་སྤྱང་བར་བྱ་འོ། །ལམ་སྟོན་པ་ན་ལག་པ་གཡོན་
ནམ་སོར་མོ་གཅིག་གིས་བད་ནི་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་བྱུང་དུ་གསོད་པའམ་མ་གྲས་པའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་
བས་སོ། །དེས་ན་གྲུས་པ་དང་བཅས་པའི་གཡས་པ་ཡི་ལག་པ་དག་ནི་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ལམ་ཡང་དེ་

བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱབ་བ་དང་། སློབ་པའི་གྲོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་དང་།¹⁶ སློབ་ཚུལ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་¹⁷མདོ་སོགས་བཏུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་
 རང་རང་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་རུང་ཉེ་གནས་སྐབས་གང་དུ་བྱ་བ་ཅི་སྤྱོད་ཀྱང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་པར་
 གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་འབད་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་སྐས་
 རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ནི་གང་ཡང་¹⁸ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་རུང་ཞིང་མ་ཤེས་ན་གཞན་
 དོན་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱལ་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྡ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་
 བྱས་ན། །འཇགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཆེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་
 ཚར་གཅད་རྗེས་བཟུང་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱེད།¹⁹ །ཅིས་སོ། །དེ་
 ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་སློབ་པར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ་བསོད་ནམས་སྤྲི་མི་
 འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་པས་ཀྱང་རུང་ཉེ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལས་²⁰གཞན་མི་སྤྱད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་
 རྒྱུ་ཕྱིར་བསྟོའོ།

བཞི་པ་ནི། རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འདིས་འགྲོ་བས་ན་ཐེག་པ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེའི་རྒྱལ་ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་
 དང་། །ཡེ་ཤེས་བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཡང་དག་གྲུབ་པ་
 ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་
 དེས་པར་བརྟུན།²¹ །ཅིས་པ་ལྟར་གྱི་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེའི་དོན་
 ལ་མཁས་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའི་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་སྟེ་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་རང་གི་སྟོག་
 གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ངོ་། །བསྟན་ཚུལ་ནི། སྤང་པོ་བཀོད་པར་ཁྱེད་དཔལ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་
 སྤམ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ལྟར། །ཁུར་ཐམས་ཅད་ཁུར་བས་ཡོངས་སྤྲི་མི་སྤྱོད་པས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་།
 བསམ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ་རྟེ། །སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོར་ལུག །ལས་
 ཐམས་ཅད་ཉམས་སྤྱང་བ་ལ་མི་སྤྱོད་པས་བྱན། །རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་རྒྱལ་སྤོང་བས་བྱག་དར་བ།

ལུར་ལྷུ་བ་བཀྲར་བས་ཐེག་པ། མི་ཁྱོ་བས་ཁྱི། འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་ལ་མི་སྤྱོ་བས་གྲ། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དོར་བལྟ་བས་སུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྲར་བུའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཁྱི་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བུའོ། །དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཁྱི་སྤྱོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རེས་སུ་བསྟན་པ་ཁྱི་སྤྱོན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། བན་ཏན་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ནད་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བུའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བུའོ། །

ལྟ་བུའི། འདི་ཉིད་དུ་རི་སྐྱད་བསྟན་པ་རྣམས་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་བསྐྱབ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་བསྐྱབ་པ་ནས་ཤེས་པར་བུ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བསྐྱབ་པ་^{༡༦} རྣམས་སྤང་སྟེ་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ཞིག་མ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ་དེ་ལས་ལྟར་བ་དང་དེ་བཙོས་ཐབས་^{༡༧} བསྟན་ལ། དེ་དག་ཁྱི་སྤྱོན་མ་ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས་པས་སོ།^{༡༨} །སྤྱོད་པོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཡང་ངེས་པར་ཉེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཏུག་ཏུ་སྤྱད་པར་བུ་བའི་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་སོ། །ཡང་ན་རེ་ཞིག་ཆིག་དོན་མདོར་བསྐྱས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་སྤྱོད་པོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་བལྟའོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་བརྟུས་དང་མདོ་བརྟུས་གཉིས་པོའང་འབད་དེ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ། འདིར་མི་སྤྱང་བ་དེ་དག་ལས་སྤང་དོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པའོ་ཞེས་འབྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།^{༡༩} །གང་ལས་^{༢༠} བྱ་བ་གང་ཞི་མ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་བུ་བའི་དེ་ཞིག་རྟེན་གྱི་སེམས་མ་དད་པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་བརྟུས་སོགས་ལས་དེ་ཡོད་པའི་^{༢༡} བསྐྱབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་བཞིན་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། སྤང་དོར་ཤེས་པའི་སྤྱོས་རང་གི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀྲག་པར་བུ་བའི་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི་ཤེས་^{༢༢} བཞིན་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་རྒྱད་ལ་སྤྱར་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་འདི་དག་ལེགས་པར་སྤྱད་པར་བུའི་ཉམས་སུ་

མི་ལེན་པར་ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲན་དབྱེད་བསྐྱུགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 བེ་ནད་པ་དག་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་མིག་གཉིས་མི་ལྟན་ན། །ཐོས་སོགས་ལུས་སྟོབས་ལྟན་ཡང་འཁོར་
 བ་ཡི། །ས་ཁྱོན་ཆེ་ལས་བརྒྱལ་བར་མི་རྒྱས་པས། །བྲན་ཤེས་གཙུག་པར་ཟུངས་ཤིག་ཤེས་ལྟན་
 དག །ལེའུ་ཐུ་བ་བཤད་ཟིན་ཏི། །།

ལེའུ་བླ་ལ་པ། བཟོད་པ་བསྟན་པ།

༥ བཟོད་པའི་ལེའུ་ལ་གཉིས། བཟོད་པ་སྒྲོམ་པར་ཁོས་པ་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་སོ། དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱོད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཟོད་པའི་ཡན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་མཐོང་
བའི་འབྲས་སུ་དང་། མཐོང་བའི་འབྲས་སུ་དང་། དེ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་འོ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བདེ་གཤེགས་ལ་སོགས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་མཆོད་པ་དང་ལེགས་སྦྱང་དེ་ཚུལ་བྱིས་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་གཅིག་
གིས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་པ་དག་ལས་སོ། །དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མདོ་
ལས། འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཛོམས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གཞོམ་བྱ་དང་། འཛོམས་བྱེད་དང་། འཛོམས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་
པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱིར་དགེ་བ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་མ་ཟིན་པ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་
གྱི་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཟིན་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཅམ་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཟིན་པ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
དམིགས་ནས་ངོ་བོ་དྲག་དུ་འབྱུགས་པ། རྗེས་ཀྱང་འགྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ཞིང་། གསུམ་པ་ནི། ས་པོན་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲིས་ནས་སྤོང་འཁྱུར་གྱི་རུས་པ་བྲིལ་
གྱིས་མནན་ནས་ལན་གངས་གཞན་དུ་སྤོང་འཁྱུར་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལྷི་བ་དེའི་
འབྲས་སུ་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པར། གནས་བརྟན་སྒྲུབ་ཅན་འཛིན་གྱིས། ལས་གྱི་འབྲས་སུ་ལྷི་གང་དང་། ཉེ་
བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། རྒྱར་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། རྒྱ་མ་རྒྱ་མ་རྣམས་སྒྲིབ་འཁྱུར། ཞེས་
བཤད་པས་སོ་ཟེར་ཡང་སྤོང་དུས་བསྐྱར་པ་ནི་ཐར་ཆ་ལ་ཡང་རུས་པས་གཞོམ་བྱམ་ངེས་ཤིང་། འཛོམས་
ཚུལ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལས། ཉེ་བ་འཁོར་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་
པོ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འཁྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུས་ན་མགལ་དུ་མ་ལ་

ཡང་སེམས་ཁྲོ་བར་མི་བྱེད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲིམ་ཁྲེས་གསུངས་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་གཞན་མེད་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ལྷུབ་
མེད་པ་དེ་བས་ན་བཟོད་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བབས་སྒྲུ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཞེ་སྤང་བླག་རྩའི་སེམས་འཆང་ན་ཡིད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བ་ཚོར་བ་བཏང་
སྒྲིམས་ཉམས་སུ་མི་སྤྱོད་ཡིད་དགའ་བ་དང་སྒྲིམ་ལུའི་ལོར་གྱི་བདེ་བའང་མི་བོབ་ལ། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་
བརྟན་མེད་དེ་ལུས་སེམས་སོ་མི་ལྷུབ་པར་འགྱུར་རོ། །བར་སོགས་གང་དག་ལ་རྩེ་བོས་ནོར་དང་བཀྲུང་
སྤྱིའི་དྲིན་བྱིན་ཞིང་རྩེ་བོ་དེ་ལ་བསྟེན་པར་གྱུར་པའི་བར་སོགས་དེ་དག་གྲང་ནི་ཞེ་སྤང་ལྟན་པའི་རྩེ་
དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒྱོལ། ཞེ་སྤང་དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྒྲོ་བར་བྱེད། སྤྱོད་པས་སེམས་ཅན་བསུས་
གྲང་ཞེ་སྤང་གི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་བསྟེན་ཅིང་འགྲོགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །གསུམ་
པ་ནི། མདོར་ན་ཁྲོ་བས་པ་དེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཁྲོ་བའི་དགྲ་ཡིས་
དེ་ལ་སོགས་འདི་དང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་ནི་བྱད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་
བསྒྲིམས་ཏེ་ཁྲོ་འཛམས་པ་དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱའི་རྒྱའི་ཉེས་པ་
བསམ་པ་དང་། དེས་ན་དེ་བསྒྲོག་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་འདོད་པ་བྱས་པ་དང་། འདོད་
པའི་གོགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་རྙེད་ནས་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱས་པ་བརྟན་ཏེ་བདག་
ཉིད་འཛམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བས་ན་བདག་གི་དགྲ་པོ་ཞེ་སྤང་འདིའི་ཟས་ཡིད་མི་བདེ་ནི་
རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། དེའང་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བདག་ལ་གནོད་པ་ལས་དགྲ་འདི་
ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཅི་ལ་བབ་གྲང་བདག་གིས་ནི་དགའ་བའི་ཡིད་ནི་དགྲ་གས་
པ་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་མི་བྱའོ། །མི་དགའ་བ་བྱས་གྲང་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དགོ་བ་དག་
གྲང་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་ལ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཡན་ཏེ་མི་ཡན་པས་དེ་བྱ་

བར་མི་རིགས་སོ།།

ཀུལ་བཤད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཁྱོད་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤག་གམ་བཤག་གི་བཤེས་རྒྱམས་ལ་སྟུག་བསྡུལ་དང་། བརྟམས་པ་སྟེ་མ་རྟེན་པ་དང་། ཆོག་རྩུབ་ཀྱིས་སྦྱང་བ་^༡དང་། གཤམ་མིན་བརྗོད་པའི་མི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་བོ་མི་འདོད་ཅིང་། བརྒྱུག་པ་བཞི་བོ་འདོད་དེ་དགུ་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ས་ན།^༢ སྟུག་བསྡུལ་སོགས་འདོད་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་མི་འདོད་པ་བརྩ་གཉིས་བྱས་པ་དང་། འདོད་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་བྱས་པ་ལས་ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་གཤམ་བྱས་པ་ལ་ཁྱོད་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤག་ལ་ཉེས་པ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། བཤེས་ལ་ཉེས་པ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། དགུ་ལ་ལེགས་པ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤག་ལ་སྟུག་བསྡུལ་བྱེད་པ་དང་། བརྟམས་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟུག་བསྡུལ་དང་ལེན་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྟོམ་པའི་བཟོད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཏུ་དང་། ངེས་འབྱུང་གི་རྒྱར་དང་། གོམས་པས་བཟོད་པ་བརྟགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ན་བདེ་བའི་རྒྱ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་འགའ་ཅམ་འབྱུང་སྟེ་དགོན་ལ། སྟུག་བསྡུལ་གྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གིན་རྩ་མང་པོ་འབད་མེད་ཏུ་ཡོད་པས་སྟུག་བསྡུལ་འབྱུང་བ་ནི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བཟོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟུག་བསྡུལ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མི་འབྱུང་བས་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སེམས་ཁྱོད་སྟུག་བསྡུལ་དང་ཏུ་ལེན་པ་ལ་བརྟག་པར་མཐོན་གིག་པའོ། །གཞན་ཡང་དབང་ལྷུག་གི་དཀའ་ལྷུབ་བརྒྱུག་པའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་ལ་དད་པ་དག་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་དགུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཞག་^༡གཅིག་གམ་གསུམ་སྦྱང་^༢བར་གནས་ནས་རང་གི་ལུས་བསྐྱེགས་པ་དང་བཅད་པ་ལ་སོགས་དང་། ཡུལ་ཀ་རྩ་ཏུ་བ་རྣམས་འགྲན་པའི་ཕྱིར་པན་རྩུན་མཚོན་གྱིས་བསྟན་པའི་^༣སྟུག་བསྡུལ་གྱི་ཆོར་བ་དོན་མེད་པར་ཡང་བཟོད་པར་བྱེད་ན། ཐར་པའི་དོན་ཏུ་བཤག་གོ་ཅིའི་^༤ཕྱིར་སྤར་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་བསྟུགས་མ་གྱི། དང་པོ་ནི། གོམས་ན་སྤྱོད་བར་མི་འཕྱུར་བའི་
 དངོས་པོ་དེ་ནི་གང་ན་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེར་སྒྲ་ཅན་རྣམས་
 ལྷག་བསྐལ་ལ་བདེ་བར་འདྲ་བེས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེ་བའི་འདྲ་བེས་གོམས་པས། མཐར་ཡབ་ལྷན་མཇུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འཕྱུར་རོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།¹⁵ །དེ་བས་
 ན་གཞོན་པ་རྒྱུད་ལ་བཟོན་པ་གོམས་པས་ཕྱིས་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་བཟོན་པར་འཕྱུར་བར་བྱོས་
 ཤིག །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་དག་ལས། གོམས་པར་བྱ་བའི་ལྷག་བསྐལ་རྒྱུད་དུ་¹⁶ “བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ལྷུལ་དང་གསྐྱར་དག་དང་ནི་བགྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་ཆོར་བ་དང་གཡུན་པ་ལ་སོགས་བཅས་པ་ཡི་
 རྟོན་མེད་ལྷག་བསྐལ་ཅིས་མ་མཐོང་ཞེས་པར་སྒྲེལ་ཡང་།¹⁷ དེ་དག་མཐོང་བས་དོན་ཅན་ལ་བཟོན་
 པར་རིགས་སོ། ཞེས་པར་རིགས་སོ།¹⁸ །གཞན་ཡང་ཆ་གྲང་ཆར་དང་རྒྱུ་སོགས་དང་ནད་དང་འཆིང་
 བ་དང་བརྟེག་སོགས་ལ་བདག་གིས་གཟེ་རེ་བཟོན་སྟན་རྒྱུད་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞོན་པ་
 ལྟེ་ལྷག་བསྐལ་འཕེལ་བར་འཕྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟེས་བྲུ་ལ་ལ་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་ན་དཔའ་
 བརྟན་ལྷག་པར་སྟེ་བར་འཕྱུར་བ་ཡོད་ལ། ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན་འདྲ་བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་
 འཕྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་དང་བརྟན་པ་དང་། ལྟར་མའི་ཚུལ་ལ་གོམས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཕྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་པ་
 ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་གསོད་ཅིང་ལྷག་བསྐལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྒྱལ་པར་བྱོས་ཤིག །མཁས་པས་ལྷག་
 བསྐལ་བྱུང་ཡང་ནི་སེམས་གྱི་¹⁹ “རབ་རྟུ་དང་བརྟོག་སྟེ་ལུགས་པར་མི་བྱ་ལོ། །བཞི་པ་ནི། ཉན་མོངས་
 རྣམས་དང་གཡུལ་འགྲེད་པ་རྣམས་ལ་གཡུལ་འགྲེད་པའི་ཆོན་གཞོན་པ་མང་པོ་འབྱུང་ཡང་²⁰ “གཞོན་
 པའི་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཞེ་སྟངས་སོགས་ཉན་མོངས་པའི་དག་འཛོམས་པ་དེ་
 དག་ནི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་དཔའ་བོ་སྟེ། ལྷག་པ་སེམས་ཅན་གསོད་པ་རྣམས་ནི་རོགས་ཤོད་
 པ་བཞིན་དོན་མེད་པ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་དེས་སྟོབས་དེགས་པ་སེལ་བར་
 བྱེད། དེ་དང་ལྷན་པའི་ལམ་པ་ལ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྩེ་སྟེ་ལ། དེའི་རྒྱ་སྟོག་པ་

ལ་འཛོམ་ཞིང་དའི་གཉེན་པོ་དག་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོ་བ་བསྒྲོག་པ་དང་། དེ་ལ་མི་རིགས་པ་སྤོང་བ་^{༡༠}
དང་། སྐབས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལ་རང་དབང་མེད་པས་ཁོ་བའི་ཡུལ་
དུ་མི་རིགས་པ་དང་། རང་དབང་ཡོད་པའི་གནོད་བྱེད་དགག་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། རང་དབང་དང་། སེམས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དགས་བདག་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དེ་ལ་ཁོ་ལྟོ་སྐྱུ་ན། མཁྲིས་པ་
དང་བད་ཀན་ལ་སོགས་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་མང་པོའི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་ལ་འང་མི་ཁོ་བར་སེམས་ཡོད་
ཀྱི་དག་པོ་ཁོ་ན་^{༡༡}ལ་ཅི་སྟེ་ཁོ། མཁྲིས་སོགས་སྐྱེན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱུང་བས་མི་ཁོ་ལྟོ་
སྐྱུ་ན།^{༡༢} གནོད་བྱེད་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཞིང་^{༡༣}སྐྱེན་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནན་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ནད་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།^{༡༤} །གཉེས་པ་ནི། མཁྲིས་སོགས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་བྱ་བར་
མ་བསམས་ལ། དགས་བསམས་པས་ཁོ་ལྟོ་སྐྱུ་ན། བདག་ཁོ་བར་བྱའོ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་
ནུམས་ནི་སྐྱེན་གྱི་ན་ཙམ་ལས་^{༡༥}ཁོ་བ་སྐྱེ་ལ། སྐྱེན་དེས་ཀྱང་ཁོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་མ་བསམས་
ཀྱང་དེ་ལ་ཁོ་བ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ། རང་དབང་མེད་པ་དང་། སེམས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྡུ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུངས་པའི་སྤྲིག་པ་
ནུམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་སྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་གི་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉེས་
པ་ནི། ཉེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་ནུམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་ལུ་ཉེས་སོགས་དེ་དག་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ་ཞེས་སེམས་པ་མེད་ལ། དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་དེ་ཡང་བདག་སྐྱེན་འདིས་བསྐྱེད་ཅེས་སེམས་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉེས་པ་ནི། ཀྱངས་ཅན་དང་རིགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་བདག་སྐྱེན་ཐམས་ཅད་
རང་དབང་མེད་པར་མ་བྱུང་སྟེ། འོག་ནས་འཆད་པའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་ཅན་

གྱིས་དགའི་གཞོན་སེམས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ནམས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་དང་གཙོ་བོ་ཐུན་མོང་དུ་དང་། བདག་རྟག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དགག་པ་ལོ། །དང་བོ་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་གང་འདོད་དང་བདག་ཅེས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཆོས་ཅན། བདག་ནི་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཕྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་
འཕྱུར་བ་མེད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ནི། དེ་དག་རྟག་པ་རང་དབང་
དུ་^{༡༥}ཁས་བླངས་པས། སྐྱེས་ན་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན་དུ་འཕྱུར་བས་སོ། །ཁྱབ་
པ་ནི། མ་སྐྱེས་པར་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱང་^{༡༦}མེད་ན་དེའི་ཆོ་གཞོན་བྱེད་སོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་སྟེ་དེ་
མེད་པས་ཁྱབ་བོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འོངས་སྒྲོན་བྱེད་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དགག་པ་ལོ། །དང་
བོ་ནི། བདག་དེ་གཙོ་བོས་གཏད་པའི་ཡུལ་ལ་འོངས་སྒྲོན་བྱེད་དོ་ཞེན། བདག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་
དག་ལྟ་བུ་གཅིག་འཛིན་པ་དེ་ནམ་ཡང་འགག་པ་སྟེ་མེད་པར་འཕྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ^{༡༧} ཡུལ་
དག་^{༡༨}ལྟ་བུ་གཅིག་པ་དེ་ལ་གཡངས་པར་^{༡༩}འཕྱུར་བ་སྟེ་དེ་འཛིན་བྱེད་དུ་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས་བླངས་སོ། ^{༢༠} །འང་གི་སྐྱེས་^{༢༡}འཇུག་པར་ཡང་མི་འཕྱུར་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་
པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས་རིགས་པ་ཅན་^{༢༢}བདག་རྟག་པ་སེམས་པ་མེད་པ་ཞིག་འདོད་པ་འགོག་པར་
འཆད་པས་^{༢༣}དེ་འདྲའི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། གཞོན་སེམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མིན་པར་མངོན་པར་ཐལ།
ཅི་སྟེ་རྟག་ན་ནི་སྟེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་མི་རྟག་
པ་ནམས་དང་ཐུད་ན་དོན་བྱེད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་འཕྱུར་བ་མེད་པ་ལ་རྒྱུན་
གྱིས་སྤར་མེད་ཁྱད་པར་^{༢༤}ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་མེད་པས་སོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཐན་པར་^{༢༥}བྱེད་
པའི་ཆོ་ཡང་བདག་དེ་སྟོན་བཞིན་ལས་མི་འཕྱུར་ན་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པས་དེ་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་
ཞིག་བྱས་པར་^{༢༦}མ་གྲུབ་ལ། འཕྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བས་ན་བདག་དེའི་ཡན་འདོགས་པར་
བྱེད་པ་བོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཐན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་འཕྱུར་བ་གང་
ཞིག་^{༢༧}ཡོད་དེ། རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཐན་གདགས་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན།^{༡༦} རྒྱུ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བས་ན་དེ་དག་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་མའི་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་རང་དབང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་ལྟར་གཤམ་ནས་བདེན་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་སྐྱེང་བ་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁོ་བར་མི་འབྱུང་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱུལ་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་ན་^{༡༧}གང་ཟག་གམ་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཁོ་བ་གང་ཞིག་བསྒྲོག་པར་བྱ་སྟེ་བསྒྲོག་པའང་རིགས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁོ་བ་བསྒྲོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་འཇུག་^{༡༨}སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་ལ་འཆད་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པས་མི་རིགས་པ་མེད་ཅེས་དགོ་ལྟ་^{༡༩}དང་རྒྱུ་མ་བཤད་ལས་སོ།^{༢༠} །འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་ཁོ་བ་བསྒྲོག་པར་མི་རིགས་ཞེས་པའི་ལན་ཏུ་འཆད་དོ།^{༢༡} །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་དག་འཇུག་མཛའ་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་མི་རིགས་པ་འདི་འདྲ་ནི་རང་དབང་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལས་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་ཏེ་བདེ་བར་ཏེ་ཡིད་འཇུགས་པ་མེད་པར་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་དགོས་^{༢༢}འདོད་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ན་འགའ་ཡང་རང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པས་ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་ལའང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་རོ།།

གསུམ་པ་གནོད་པ་ལ་ངེ་མི་སྐྱུམ་པའི་བཟོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་སྟིང་རྩེའི་ལུལ་ཏུ་རིགས་པ་དང་། །ཁོ་བའི་ལུལ་ཏུ་མི་རིགས་པ་དང་། །ཁོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་བོ་ནི། གནོད་བྱེད་དེ་དག་བག་མེད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བདག་གི་ལུས་ལའང་བདག་ཉིད་གྱིས་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུང་མེད་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་རྩམ་ཞིང་ཟས་གཙོད་ལ་སོགས་བྱེད། །ཁ་ཅིག་འགོག་ཅིང་^{༢༣}གཡང་སར་མཚོང་བ་དང་དུག་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་སོགས་འབྲུལ་དང་།^{༢༤} བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྦྱོད་པ་ཡིས་རང་ལ་ལུག་དུ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད།^{༢༥} གང་ཆོ་ཉོན་མོངས་དབང་དུ་གྱུར་པས་གིན་ཏུ་སྐྱུག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་དེ་དག་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟ་བུར་བདག་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟིང་རྩེ་སྟེ་བར་རིགས་གིང་།

བརྒྱལ་མ་སྒྲིམ་ནའང་དེ་དག་ལ་ཁྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཐ་ཚོག་སྟེ་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནོད་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟགས་པ་དང་། གནོད་པ་རང་གི་
 ཉེས་པར་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་དང་། གནོད་ཚུལ་ལ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་གཞན་ལ་འཚོ་བ་བྱེད་པ་བྱིས་པ་སོ་སྒྲིམ་པ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
 བློ་གྲོས་པ་མེད་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་བཀོན་ཏེ་ཁྲོ་བ་དང་འདྲའོ། །འོན་ཏེ་འཚོ་སྤོངས་གྱི་སྒྲིབ་དེ་སྒྲོ་
 བྱུར་བ་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རིས་པ་ཡིན་ནའང་འོན་འང་། ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་
 བཅས་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དྲུག་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་བཀོན་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དག་པོས་དབྱུག་པ་བ་དང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་བཀོལ་ཏེ་གནོད་པ་བྱས་པ་ན།
 དངོས་སུ་གནོད་མཁན་ཡིན་པས་དབྱུག་པ་༥ དེ་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་འཕེན་མཁན་དག་
 བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་དག་དེའང་ཞེ་སྒྲུང་གིས་རྟོག་པས་གཉིས་སུ་ན་ཞེ་སྒྲུང་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩོད་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་༥ དང་། རང་གི་ལུས་དང་། ལས་
 གྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་རྩོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ལྟ་༥ རང་ལས་བྱུང་བ་
 འདི་འདྲ་བ་ཡི་གནོད་པ་བྱས་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་ལ་འཚོ་བར་བྱེད་པ་བདག་ལ་ལན་དུ་གནོད་
 པ་འདི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་དེའི་མཚོན་ཆ་དང་བདག་གི་ལུས་གཉིས་ཀྱི་མེད་
 སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ༥ དག་དེས་མཚོན་སྟུང་བདག་གིས་༧ ལུས་སྟུང་སྟེ་བཅད་ན་དེ་གཉིས་
 ལས་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མཚོན་མཚུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མིའི་གཟུགས་ཤུ་བ་འདྲ་བར་
 རེག་ཏུ་མི་བཟོད་པ་སྟུག་བསྐྱལ་ཅན་ལུས་ལ་སོགས་པར་སྟོང་པས་སྟོངས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་མིག་
 བཀག་པ་བདག་གིས་བཟུང་བས་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་གྱུར་ན་དེ་ལ་གནོད་པར་སུ་ལ་ཁྲོ་སྟེ་
 གཞན་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱིས་པ་སྟུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་ཅིང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་
 ལས་རན་པ་དང་ལུས་ལ་བརྟམ་པས་ན་རང་གིས་དེ་གཉིས་བྱས་ཤིང་བཟུང་བའི་ཉེས་པས་གནོད་པ་
 འབྱུང་བར་གྱུར་པ་༨ ལ་གཞན་ལ་བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་

སྤྱང་མ་དང་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དཔུལ་བ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་“བསྐྱེད་པ་
ལྟར་རང་གི་ལས་ཀྱིས་གནོད་པ་འདི་དག་བསྐྱེད་ན་གཞན་གང་ཞིག་ལ་”ཟློ་བར་བྱ་སྟེ་བྱ་བར་མི་
རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་གི་གནོད་པ་ཐོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བྱས་ནས་བདག་ལ་
གནོད་བྱེད་ནམས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིས་གནོད་བྱེད་དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་འདོད་ན་“བདག་གིས་
གནོད་བྱེད་དེ་དག་མ་བརྟག་གམ་སྟེ་བརྟག་པར་བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་གནོད་བྱེད་འདི་དག་ཉིད་ལ་རྟེན་བཅས་ནས་བཟོད་པ་བསྒྲོམས་པས་བདག་གི་
སྤྱིག་པ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལུན་རིང་པོར་སྤྲུག་
བསྐྱུལ་བའི་དཔུལ་བར་འདོད་བར་འགྱུར་བས་བདག་ནི་དགྲ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ལ། དགྲ་དེ་
དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རུངས་སེམས་ཁྱོད་ཟློ་བར་བྱེད་
དེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སྤྱིག་ཀྱིན་བྱས་པས་བདག་གྲུང་དཔུལ་བར་འགྲོའོ་
སྟུང་ན། བདག་ལ་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་ཡོད་ན་དཔུལ་བར་མི་འགྲོའོ། །གལ་ཏེ་གནོད་བྱེད་
དུ་མཉམ་པས་དཔུལ་བར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཁྱད་མི་རུང་འོ་སྟུང་ན། རུང་སྟེ་བདག་གི་བསམ་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་བདག་དཔུལ་བ་ལས་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འདིར་སྤྱང་བྱེད་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ་མ་
བྱུང་བས་སོ། །འོན་ཏེ་ཀྱིས་བཟོད་པས་ཁྱོད་རང་བསྐྱུངས་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་དགྲ་པོ་དེ་མ་
བསྐྱུངས་པས་དྲིན་མི་ཤེས་པའམ་སྟིང་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་འོ་སྟུང་ན། བདག་གི་བཟོད་པས་དེ་བསྐྱུང་
བར་མ་ལུས་མེད་ཀྱི། བཟོད་པ་མེད་པར་ཡང་གང་གིས་བསྐྱུང་། འོན་ཏེ་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱས་ན་ནི་
དེ་དག་གི་སྤྱིག་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བས་ན་དེ་དག་བསྐྱུངས་པར་མ་གྱུར་ལ། བདག་གི་དགོ་སྒྲོན་གི་
སྒྲོན་པ་བཞི་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་“དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཚོག་བཟོད་པ་ཞིག་པར་འགྱུར་འོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ཟློ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྟན་སོགས་ཀྱིས་མི་
གནོད་པ་“དང་། རྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་དང་། གཞན་མ་དང་པར་བྱེད་པས་ཟློ་བར་མི་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དགས་ཡིད་དམ་ལུས་གང་ལ་གནོད་ནས་ཟློ། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ནི་ལུས་

ཅན་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་སྤྲུལ་གྱིང་གང་དུ་འདྲ་གཞིས་པར་མི་རྒྱས་པས་སོ། །འོན་
ཏེ་སེམས་དེས་ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དག་གིས་གནོད་པར་རྒྱས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནོད་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་དེ་ཞེན། འོན་བརྒྱས་དང་ཚིག་རྒྱབ་སྤྲུལ་
དང་མི་སྤྲུག་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་སེམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་ཏེ། དེ་དག་ལ་
སེམས་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་དུ་ཁྱོ།^༡ གལ་ཏེ་བརྒྱས་སོགས་དེའི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་
བདག་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེན། དེས་ནི་ཆེ་འདི་འཇམ་ཆེ་གཞན་ལ་བདག་ལ་ཟ་བར་ཏེ་
གནོད་པ་མི་བྱེད་ན་བདག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་མ་དད་པ་དེ་མི་འདོད།^༢

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁྱོད་པའི་སྤྲུག་པ་ཕྱི་བ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སྤྲིང་པོ་མེད་པ་དང་། སྤྲིང་པོ་
ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ།^༣ །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བརྒྱས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་མ་དད་ནས་རྟེན་པའི་
བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདི་^༤ བདག་བརྒྱས་སོགས་མི་འདོད་དོ་ཞེན། བདག་གིས་རྟེན་པ་དེ་ནི་བྱུང་
གྱིང་ཆེ་འདིར་འདོར་ཏེ་ཕྱི་མར་རྗེས་སུ་མི་འབྲུང་གི་དེའི་དོན་དུ་ཁྱོས་པ་ཡི་སྤྲུག་པ་^༥ དག་ནི་འབྲས་བུ་མ་
སྤྲད་པར་དུ་བརྟན་པར་གནས་སོ། །དེས་ན་བདག་ནི་རྟེན་པ་མེད་པར་དེར་ཉིད་དུ་གི་ཡང་སྤྲེའི་^༦ གཞན་
ལ་གནོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་ལོག་འཚོད་དང་ལྡན་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་
གནས་ཀྱིས་གྱུར་གྱིང་འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། གི་ནས་ལོག་འཚོའི་རྣམ་
སྒྲིབ་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་གིས་མི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱར་བ་དེ་
བསྐྱོར་ནས་གཉིད་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། གཞན་ཞིག་^༧ མི་ལམ་དུ་ཡུད་ཅམ་བ་དེ་བསྐྱོར་
ནས་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའི་^༨ སད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལ་འདར་མི་ལམ་གྱི་བདེ་བ་དེ་ནི་སད་
པ་ན་ཕྱིར་འོང་བ་མེད་པ་ལྟར་ཆེ་རིང་ཆེ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་འདར་པའི་དུས་ན་སྤོབ་སྤོབ་བའི་བདེ་བ་
ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་དེ་འདྲར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟེན་པ་མང་པོ་སྤོབ་གྱུར་ཏེ་ཡུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྲད་
གྱིང་འཆི་བའི་ཆོ་ཆོམ་པོས་སྤོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཅུང་ཟད་གྱིང་ཕྱིར་མར་ཁྱེད་^༩ དབང་མེད་
པས་སྤོབ་མོ་ལག་པ་སྤོང་པར་འགོ་བས་རྟེན་སོགས་ལ་སྤྲིང་པོ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟེན་

བས་འཚོ་བའི་མཐུན་སྦྱོར་ཚད་ནས་ཡུན་རིང་པོར་གསོན་པར་གྱུར་ན། ཚས་ལ་སྤྱོད་པ་རི་སྤྱོད་ཡུན་
 རིང་འཚོ། །དེ་སྤྱོད་དག་བའི་རྒྱུ་ནི་རབ་རྒྱ་འཕེལ།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་ག་པ་ཟད་པ་དང་
 བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱ་བས་རྟེན་པ་དོན་ཆེ་བས་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོའོ་ཞེན། རྟེན་པའི་
 དོན་རྒྱ་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོས་པར་གྱུར་ན་བསོད་ནམས་ཟད་ཅིང་ཕྱི་ག་པ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་
 རམ། དེ་བས་ན་གང་གི་དོན་རྒྱ་བདག་གི་གསོན་པའི་དགོས་པ་བསོད་ནམས་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཉམས་
 གྱུར་ན་ཕྱི་ག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི་གསོན་པ་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་བདག་ལ་དད་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་མི་སྟན་
 པར་སྐྱ་བ་ལ་ཁྱོའོ་ཞེན། འོ་ན་གཞན་ལ་མི་སྟན་པ་བརྗོད་པ་ལའང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་ཅི་སྟེ་ཁྱོ་བར་མི་
 བྱེད་དེ།¹¹ དེ་ལས་¹²གཞན་དད་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །གཞན་ལ་གཞན་དད་མ་དད་ནི་དེ་
 དག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དད་པ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པས་གཞན་ལ་དད་པ་མེད་པ་ལ་ཁྱོད་བཟོད་
 པར་བྱེད་ན་འོ་ན་བདག་ལ་མི་སྟན་པ་སྐྱ་བ་ལ་ཡང་ཅིས་མི་བཟོད་དེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པ་
 ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་¹³

གཉིས་པ་བཤེས་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོ་བདག་གལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུལ་ལ་གཞོད་པ་མེད་
 པ་དང་། གཞོད་པ་ཅན་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོ་བདག་གལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གཞུགས་དང་མཚོན་
 རྟེན་དང་དམ་ཚུས་ལ་འབྲལ་བ་སྟེ་ཚུ་ལ་དང་མི་མཐུན་པ་སྐྱ་ཞིང་དེ་དག་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལའང་
 བདག་གི་སྤྱིང་རྗེས་དེ་བསྐྱོག་པར་བྱའོ་ཞེ་སྤང་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། ལུལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
 ལ་¹⁴གཞོད་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་ཞིང་¹⁵གཞོད་བྱེད་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། གཞོད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་།
 རྒྱག་བསལ་ལ་དང་རྒྱ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མ་དང་གཉིན་དང་བཤེས་ལ་
 སོགས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལའང་སྐྱ་མ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་
 གྱིས་རྟེན་དག་ལས་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁྱོ་བ་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དག་ཁྱོ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། དེས་ན་དེ་ལ་ཁྱོ་བ་སྤང་བ་དང་། དེའི་ཐབས་སུ་ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མེད་དང་གཞོན་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཁྱོ་མཁན་དང་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་དང་། གཞོན་པ་ལས་ཐུང་བས་དག་ལ་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ལུས་ཅན་ནམས་ལ་སེམས་ཡོད་དང་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་གཞོན་པ་བྱས་པར་འདྲ་ན། སེམས་ཡོད་ཁོ་ན་ཅི་སྟེ་གྲུ་དུ་བཀར་དེ་བཞོན་དེ་བས་ན་གཞོན་པ་བཟོད་པར་གྱིས།^ལ གཉིས་པ་ནི། དག་ལ་ལ་རྒྱུངས་པས་^ཡགཞོན་པ་བྱས་བདག་ལྟ་^མལ་ལ་རྒྱུངས་ཏེ་དེ་ལ་ཁྱོ་བར་གྱུར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་མེད་གང་གིས་བྱ་སྒྲིབ་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཀྱིས་ཅན་ཅན་དུ་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། །ལས་གང་གིས་གཞན་དག་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་ལས་དེ་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲིབ་ཆད་ཅིང་ཕྱིར་བྱས་དེས་ན་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ལ་རྟོག་ལས་པ་ཡིན་ན་བདག་གིས་དག་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་བཞོན། གཉིས་པ་ནི། གཞོན་པ་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁྱོ་བ་སྤངས་ཏེ་བྱམས་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ནི་བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་^མའབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱིམ་ཚིག་པར་གྱུར་པའི་མེ་དེ་བྱིམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི་རྩ་སོགས་གང་ལ་མེ་དེ་མཆེད་པར་བྱེད་པའི་རྩ་སོགས་དེ་ནི་བྱིར་ཐུངས་ཏེ་དོར་བར་རིགས་པ་དེ་བཞིན་^འའདོད་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་^ཡདེའི་གོགས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཞེ་སྤང་གི་མེ་ནི་མཆེད་པར་གྱུར་པས་བསོད་ནམས་ཚིག་པར་^འདོགས་པ་ཡིས་ཆགས་པ་དེ་ནི་དེའི་མོད་ལ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་དོར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགས་སྟུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལ་བཟོད་པར་མི་རུས་སོ་སྟུམ་ན། གསལ་དཔར་བྱ་བའི་མི་ཞིག་ལག་པ་བཅད་དེ་གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མི་ལེགས་ཏེ་ལེགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་མིའི་སྟུག་བསྐྱེལ་འདི་ཙམ་གྱིས་སམ་དེ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་པས་དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མི་ལེགས། ད་ལྟའི་སྟུག་བསྐྱེལ་འདི་ཙམ་ལ་ཡང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་རུས་ན་དེས་ན་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོ་བ་ཅིང་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །འདི་ལྟར་

བརྗོད་པའི་བདེ་བ་འདོད་པར་བྱེད་ལ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆེ་རང་ལའང་དེ་བརྗོད་པའི་
བདེ་བ་མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་
འགོད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བདག་གིས་བྲོགས་མི་དགོས་
པར་སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་བ་རྟེན་ན་དེས་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁོ་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་སོགས་བྱུང་བའི་རྒྱས་གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། མ་
བྱུང་བའི་རྒྱས་བདག་ལ་ཁོ་བར་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གི་འདོད་པ་བྱུབ་པས་
དང་། བདག་ལ་ལོ་མི་གཞོད་པས་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛིག་
རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་གནས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་
ལེན་ན། དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཅོམ་ཅམ་འདུག་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གདུང་བར་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན་གསོ་བྱ་གཉེན་ལ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་རྟེན་ཀྱིས་ལོ་ཟས་ལ་
སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་མ་དགོས་པར་གཉེན་དེ་རྟེན་ཀྱིས་འཆོ་བ་རྟེན་
པར་བྱུར་ན་དགའ་བར་མི་འཇུར་བར་སྒྲུབ་ཁོ་འཇུར་ཅི། འབྲུལ་གྱི་རྟེན་བཀུར་དེ་ཅམ་ཡང་ཅི་ལོ་འགྲོ་བ་
ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་འགྲོ་བ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན་མི་སྤིད་དོ། །དགེ་ལྷན་དགའ་ལ་མི་
འདོད་ན་ཞེས་བཤད་དོ། །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལ་ཁོ་བ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ག་ལ་
ཡོད་དེ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགའ་དེས་སྦྱིན་བདག་དེ་ལས་ལོངས་སྟོང་རྟེན་དམ་དེས་མ་
རྟེན་པར་སྦྱིན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་གནས་པར་བྱུར་པ་ལོ་ལྟེ་གཉིས་ཀ་ཀུན་ཏུ་འང་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་
པར་མཉམ་ན་བྱིན་ནམ་མ་བྱིན་ཡང་རུང་སྟེ། ལོངས་སྟོང་དེ་འཇུག་གསུབ་དེས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་
དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགའ་ཉིད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ཞིང་རང་ལ་རྟེན་པ་ལ་ལྷག་པར་འདོད་
ན་རང་གི་རྟེན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྒྲོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་དང་བ་དང་། རང་གི་
འབྲུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཁོང་ཁྱོ་ལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་། རྟེན་པར་འབྱུར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་
དག་མི་འཛིན་པ་བདག་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཁོ་བར་མི་བྱེད་སྟོས་ཤིག །གཞན་ཡང་བདག་ལ་
རྟེན་པ་མེད་ཕྱིན་ཆད་གཞན་ལ་ལོ་ཡང་མེད་ན་ལེགས་སོ་སྟུང་ན། ཁྱོད་ནི་རང་གིས་མི་རྟེན་པའི་རྒྱ་

སྒྲིག་པ་བྱས་པ་ལ་འབྱོར་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། རྟེན་པའི་རྒྱ་བསྐྱོད་ནམས་བྱས་པ་གཞན་དག་དང་
ལྷན་ཅིག་འགན་པར་བྱེད་འདོད་དམ་སྟེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དག་ལ་ཉེས་པ་འབྱུང་
པའི་དང་། བདག་དང་བཞེས་ལ་ལེགས་པ་འབྱུང་བར་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དགའ་ཉེས་པས་བདག་ལ་མི་ཕན་པ་དང་། ཉེས་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གནོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་དག་ཞིག་མི་དགའ་སྟེ་སྟུག་བསྐྱེད་ནའང་དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡོད་
དུ་རྒྱ་གནའང་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་འདུལ་བར་འདོད་པའི་ཡིད་སྒྲོན་ཙམ་གྱིས་དག་དེ་ལ་གནོད་པའི་
རྒྱར་མི་འབྱུར་བས་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་དག་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་བྱུང་ནའང་
ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་བདག་འཛོངས་པར་འབྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལས་སྤང་བ་གཞན་
ཅི་ཡོད་དེ་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉ་པས་བཏབ་པའི་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་
མཆིལ་པ་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་འདི་ནི་མི་བཟད་གཟེབས་དེས་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་བྱམ་པ་སྟེ་
ཟངས་སུ་དཔུལ་སྤང་ནམས་ཀྱིས་བདག་འཛོད་པར་རེས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚེས་དང་། བསྐྱོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱོད་གྲགས་འགོག་པ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕན་བྱེད་
ཡིན་པར་བརྟ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱོད་གྲགས་ལ་ཕན་བདེ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་དགའ་བར་
མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱོད་དང་གྲགས་པའི་ཁྱེད་མ་གྲོས་ནི་མ་འོངས་པ་ན་ཕན་པའི་
བསྐྱོད་ནམས་སུ་མི་འབྱུར་ལ། འདིར་བདེ་བའི་རྒྱ་ཆེར་མི་འབྱུར་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་སུ་མི་
འབྱུར་ནད་མེད་པར་འབྱུར་བ་མིན་ལ་ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འབྱུར་རོ། །བདག་རང་གི་དོན་དུ་འབྱུར་
མི་འབྱུར་དབྱེད་ཀྱི་གེས་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེས་ཡིད་བདེ་ཙམ་
བསྐྱེད་དོ་ཞེན། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ན་རྒྱན་པ་འབྱེད་པ་དང་ཆང་དང་བྲད་མེད་ལ་
སྟགས་པ་ཡང་བསྟན་དགོས་སོ། །དོན་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཏོང་མོད་པར་གྲགས་པའི་དོན་དུ་

ནོར་ཟད་པར་གཏོང་ཞིང་དཔལ་བར་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཕྱིར་གཡུལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་
 པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ན་ཚིག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་གི་ནོར་གྲགས་
 པ་དེས་གོ་སྒྲུ་ལ་བདེ། དེས་ན་བྱེ་མའི་ཁང་ལུ་དེབ་གྱུར་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་ཉེ་བཞིན་དུ་
 བསྟོད་དང་གྲགས་པ་ཉམས་ན་རང་གི་སེམས་འདི་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་མི་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་
 རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཞིག་བསྟོད་པའི་སྒྲུ་ལ་ནི་སེམས་མེད་པས་ན་བདག་ལ་བསྟོད་པ་བྱའོ་
 སྒྲུ་པའི་སེམས་ཡོད་མི་སྤྱིད་པས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་ལ། བདག་ལ་གཞན་བསྟོད་མཁན་དེ་
 དགའོ་ཞེས་གྲགས་པའི་གཞན་གྱི་དགའ་བ་དེ་ནི་བདག་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གང་ན། གཞན་
 དགའ་མཁན་ཡང་ན་བདག་ལ་བསྟོད་པའང་རུང་སྟེ་གཞན་བསྟོད་པ་པོའི་དགའ་བས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་
 ཡན་ཏེ་དགའ་བ་དེ་ནི་བསྟོད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པས་བདག་གིས་དེ་ལས་ཤས་ཅམ་ཡང་མི་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པས་བསྟོད་པ་པོ་དེ་བདེ་བས་བདག་
 བདེའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་བདེ་བ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་དགའ་བར་བྱེད་དགོས་ན། ཇི་ལྟར་
 གཞན་དགའ་ལ་དགའ་བ་ཡིས་བདེ་བར་གྱུར་ན་བདག་ཇི་ལྟར་མི་བདེ་སྟེ་བདེ་བར་རིགས་པས་སོ། །དེ་
 བས་ན་བདག་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟོད་དོ་ཞེས་རང་གི་དགའ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་
 རིགས་པས་དོན་མེད་པ་ལ་དགའ་བ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་གྲགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལས་སེམས་
 གཡེང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡིས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོར་བའང་འཇིག་སྟེ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་དོག་བྱེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སྤུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པ་ལ་ཁོ་བར་བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་
 ཆེན་ཉེ་དང་རྣམ་བཤད་ལས་སོ། །རྣམ་སྤྱང་ཡང་གཞན་གྱི་སྤུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པའང་ཞེ་སྤང་གིས་
 འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་ནི་གཞིག་པའི་ཕྱིར་གང་
 དག་ཏེ་བར་གནས་པ་དེ་དག་བདག་ཉེས་པ་དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་བསྐྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་ཁོ་བར་མི་རིགས་ལ། གཞན་ཡང་བདག་ནི་འཁོར་བ་ལས་
 གོ་ལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེས་འཆིང་བར་བྱེད་མི་

དགོས་སོ། །གང་དག་དེའི་གོགས་བྱས་ནས་^{༡༥༧}བདག་ལམ་བར་བཅིངས་པ་འགྲོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་
ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ། །གཞན་ཡང་བདག་ནི་དེའི་ཉེས་པས་^{༡༥༨}རང་སོང་གི་ནང་དུ་འཇུག་པར་འདོད་
པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དེར་
མི་གཏོང་བའི་སྒོ་འཕར་ཉིད་དུ་ཐུར་པ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ་སྒྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁྲོ་བ་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་ཡིན་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་མཐུན་
རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེས་ན་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་བརྒྱུག་སྟེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དག་འདི་ནི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་འད་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། བཟོད་
པ་དང་མཚུངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཡོད་པ་མིན་ན་བདག་ནི་དེ་ལ་མི་གནས་སམ་སྟེ་
གནས་པར་རིགས་ལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་གི་སྒྲིབ་གྱིས་དག་འདི་
ལ་བཟོད་པར་མི་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་བཟོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་འདི་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གོགས་
བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་སུ་གང་ཞིག་ཆོས་གང་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་ཆོས་གང་ཞིག་
ཡོད་ན་ཡོད་པར་འབྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཉིད་འབྲས་སུ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་ཡང་དེའི་^{༡༥༩}རྩེས་སུ་
འགོ་ལྷོག་བྱེད་ན་ཇི་ལྟར་དག་དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་
ན་སྒྲིབ་པའི་དུས་སུ་བྱིན་པའི་སྒྲོང་མོ་པ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་གོགས་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད་ཐུར་པའི་མཁན་པོ་ལ་སོགས་པ་རབ་བྱུང་གི་གོགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་
རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་
རྒྱུས་ལ་དད་པས་དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། འབྲས་སུ་ལ་བརྟགས་ནས་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་གོགས་ཡིན་པས་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་དང་
མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོང་བ་དང་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་འདྲ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ནི་སྒྲོང་བ་མེད་ལ་
གཞོད་པར་བྱེད་པ་དགོན་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་པར་གཞོད་པ་མ་བྱས་ན་རྒྱར་འགའ་ཡང་

གཞོན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བའི་དྲིན་ཆེའོ། །དེ་བས་
ནང་ལ་བས་མ་བསྐྱབས་པར་རང་གི་བྱིས་དུ་གཏོར་བའི་བྱང་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱོད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་
སྐུ་བ་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་བདག་གིས་དགའ་ལ་དགའ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དགའ་འདི་དང་
བདག་གིས་བཟོད་པ་འདི་བསྐྱབས་པས་ན་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ལ་གཏོགས་པ་¹¹⁰དེའི་ཕྱིར་འབྲས་
ལུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ནི་¹¹¹དགའ་འདི་ལ་ཐོག་མར་བདར་བར་བྱ་སྟེ་སྒྲིན་པར་འོས་སོ།¹¹² །འདི་
ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགའ་འདི་བཟོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་མ་
བའི་¹¹³བསམ་པ་མེད་པས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱ་བར་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དགེ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཀྱང་རྒྱུར་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཚོན་དེ་མི་འབྱུར་རོ།¹¹⁴ །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ་ཆོས་ལ་
གཞོན་སེམས་མེད་ལ་དགའ་འདི་གཞོན་པར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་མཚོན་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།
སྒྲིན་པ་བཞེན་དུ་ཕན་བཅོམ་ན་མི་བཟོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་¹¹⁵“བདག་གིས་
བཟོད་པ་ཐེ་ལྟར་འབྱུང་། དེ་བས་ན་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྒྲི་
བས་ན་དགའ་དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དམ་པའི་ཆོས་བཞེན་དུ་མཚོན་པར་འོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་འགྲོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
ཅན་ལས་དགེ་བ་སྒྲུ་བ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་དང་རྒྱལ་བའི་ཞིང་གཉིས་ཀ་ལས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་བར་བྱུང་བས་ཆོས་ཡང་དགའ་བར་སྤྱད་པའི་མདོར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་འབྱུར་གྱིས་དེར་ནི་ལོག་པར་
བསྐྱབ་པར་མི་རིགས་སོ།¹¹⁶ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་གི་དོན་ལ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མེད་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་རིགས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་འདི་
དག་མགུ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟར་སྤུང་སྤུང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས་འབྲས་ལུ་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཆོས་འབྲུག་པར་འདྲ་བ་ལ་ཀླུ་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་¹¹དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་མིན་
 བ་ཅིའི་ཚུལ་ཏེ་རིགས་པའི་ཚུལ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པས་གྲུས་
 བ་མཉམ་དུ་བྱ་བར་མི་རིགས་སྒྲུམ་ན། རང་གི་བསམ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཉམ་པར་འཛོག་བ་མིན་གྱི་
 དེ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲས་ལུ་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་མཆུངས་པ་ལས་མཉམ་པར་འཛོག་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་མཆུངས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་
 བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མཆུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱམས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛོལ་
 ལས་ལངས་པ་ལ་¹²‘མཆོད་པས་བསོད་ནམས་མཐོང་ཆོས་སུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་
 གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དེ་ཡུལ་སེམས་ཅན་མེད་ན་མེད་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་བསོད་ནམས་གང་དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འབྲུག་པའི་ཆ་མཉམ་པར་ཡོད་པ་
 དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད།¹³ ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་
 སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་མོ། །དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཚོག་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་
 མངའ་བའི་གང་ཟག་གཅིག་སྤྱ་སངས་རྒྱས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲུང་ནའང་དེ་
 ལ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་ཁམས་གསུམ་སྤུལ་ཡང་ཆུང་བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་མི་མཆུངས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་མཚོག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ཆ་ཤས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་པས་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆ་བསྟན་
 བས་སེམས་ཅན་མཆོད་བྱར་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་པས་སེམས་ཅན་བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། བདག་ཏུ་མཛད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུས་པར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་གྲུས་པའི་ནོངས་པ་བཤགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཕན་བ་དབག་མེད་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མགྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་ནི་ལན་ཡོན་འགྱུར་ཏེ་མི་
 འགྱུར་ལ། གང་ཞིག་སེམས་ཅན་དོན་ལ་སྒྱུ་གཏོང་ཞིང་མནར་མེད་དུ་ཡང་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་
 དག་ལ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་ལན་ཡོན་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་བས་ན་འདི་དག་

གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་ཡང་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་ཆུ་སྟེ་དཀ་ལ་ཕན་པ་འབང་
 ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྣོན་གང་གི་ཕྱིར་རང་གི་སྒྲུ་ལ་ཡང་མི་གཟིགས་པར་གཏོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་སྒོངས་པ་བདག་གིས་རི་
 ལྟར་ན་ང་རྒྱལ་བྱ་ཞིང་བྱན་གྱི་དངོས་པོ་མི་བྱ།^{༡༠} གང་ཞིག་^{༡༡}བདེ་བས་སྐབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་
 བ་གྲུབ་པས་དགེས་པར་འཕྱུར་ཞིང་། གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་མི་དགེས་པ་འཕྱུང་བར་འཕྱུར་བའི་
 ཡུལ་དེ་དག་དགའ་བས་སྐབ་རྣམས་ཀྱི་ན་དགེས་ཤིང་དེ་དག་ལ་^{༡༢}གནོད་པ་བྱས་ན་བཞེད་པའི་
 གོགས་བྱས་པས་སྐབ་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འཕྱུར་པོ། །དེ་ཉིད་དཔེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་ལུས་
 ལ་ཀྱན་ནས་མི་འབར་བ་ལ་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་བདེ་བར་མི་འཕྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དེ་བས་ན་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ཀྱན་མི་དགེས་པར་གྱུར་པ་གང་
 ཡིན་པའི་སྤྲིག་པ་དེ་དེ་རིང་སོ་སོར་བཤགས་པར་བགྱི་ཡིས་མི་དགེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཐུབ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞིང་། ཕྱིན་ཆད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་
 བགྱི་སྒྲུབ་དུ་དེར་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ངས་པར་བརྟུལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱན་དུ་མཆི།^{༡༣}
 འགྲོ་མང་རྟོག་པས་བདག་གི་སྒྲི་པོར་འཆོག་^{༡༤}གམ་འགྲུམས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་བསྐྱོ་ཡིས་^{༡༥}འཛིག་རྟེན་
 གྱི་མགོན་པོ་རྣམས་དགེས་པར་མཛད་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྐྱགས་རྗེ་འི་
 བདག་ཉིད་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒོ་
 བས་བདག་ཏུ་མཛད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད་མགོན་
 པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་བདག་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་གྱས་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་མགྲུབ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱར་བརྟན་པ་དང་།
 དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། རྣོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མགྲུབ་པར་
 བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་བྱེད་ཡིན། རང་གི་རྣོན་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའང་འདི་

ཉིད་དོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་གྲུ་ལ་སྐྱུ་ལ་བའང་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་བ་དག་གིས་
 རྟག་ཏུ་འདི་ཉིད་བྱུང་། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
 གུང་སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱུང་རིང་པོ་སྟེ་ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་རྟོག་པ་དག་རྒྱས་གུང་ཕྱིར་གཞོད་པ་མི་
 བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་དེ་གཅིག་སྤྲད་སྤང་མེད་པ་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་དེའི་དཔྱད་ཡིན་
 པར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞོད་བྱེད་ཉམ་རྒྱུང་བ་འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་གསལ་དུ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 དཔྱལ་བའི་སྤང་མ་དང་སྤྲུགས་རྗེ་ལྟན་རྒྱལ་པོའི་དཔྱད་སྟེ་གཞོད་ལན་བྱེད་པ་དང་མི་དབྱེས་པ་རྩ་
 འཁྱར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་ཉེས་པ་རྒྱུང་དུ་ཚམ་བྱས་པ་ལ་ཡང་གཞོད་
 པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེ་མཁུ་བར་བྱ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྒྱལ་པོ་མཁུ་བར་བྱུང་། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་ཁྱིམ་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་མི་མཁུ་བྱས་པ་ཡིས་སྤྱོད་པར་འཁྱར་བ་གང་ཡིན་པ་དཔྱལ་བའི་གཞོད་པ་དེས་བྱེད་
 དམ་སྟེ་མི་བྱེད་ལ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་མཁུ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མཁུ་བར་བྱས་པ་ཡིས་འཐོབ་པར་འཁྱར་
 བ་གང་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱོན་མི་སྟིད་དོ། །དེས་ན་དཔེ་དོན་པན་གཞོད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་མཁུ་བར་བྱས་པ་ཡིས་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པ་ལྟ་
 ཞིག་གི། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འང་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་བ་དང་སྟན་པར་གྲགས་པ་དང་སྐྱིད་པར་འཁྱར་བ་ཅིས་
 མ་མཐོང་། འདིར་མ་ཟད་ཀྱི་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཆོ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་བཟོད་པས་གཞུགས་
 མཛེས་པ་སོགས་དང་། ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཕྱན་རིང་དུ་
 འཆོ་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ་པར་འཁྱར་རོ། །

གཞོད་བྱེད་ཐོག་མེད་དུས་ཀྱི་འིན་ཅན་ལ། །སྐྱུ་གྲུ་ལ་དང་ལེན་བདེ་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྒྱ། །
 བརྟགས་ན་ཁོ་བྱ་ཁོ་བྱེད་མཁུ་བ་ཀྱི། །ཁོ་བས་རང་རྒྱུད་མ་སྟེགས་ཤེས་ལྡན་རྒྱལ་པོ། །ལེ་ཅུག་པ་
 བཤད་ཟེན་ཏོ། །

ལེའུ་བདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ།

༡། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚམས་སྤྱར་བའི་སྒོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་གདམས་པ་དང་། བརྩམ་བྱ་བརྩོན་འགྲུས་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་ལྟན་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྟན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་གནས་ཏེ་འབྱུང་གི། བརྩོན་འགྲུས་མེད་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་གེས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུང་མེད་ན་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་སྟེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། དགོ་བ་ལ་སྒོ་བའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤང་བྱ་ལེ་ལོ་བཤད་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱས་ན་གསུམ་སྟེ། དགོ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཞེན་པ་དང་། བདག་གིས་དགོ་བ་སྦྱབ་མི་ལུས་ཞེས་སྦྱིད་ལུག་ནས་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྤྱང་ཆུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྤྱང་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོམ་ལས་ཏེ་དགོ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པར་ཡིད་དཔ་དུ་གནས་པའི་བདེ་བའི་རོ་མུང་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྟོད་པ་ཡིས་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟེལ་ལ་མི་སྦྱོ་བ་ལས་ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྦྱོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འཇམ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟེལ་ལ་མི་སྦྱོ་བ་ལས་སྟོམ་ལས་ཀྱི་བདེ་བའི་རོ་མུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཉིད་ལ་སྟོད་པ་འབྱུང་ཞེས་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྩོན་པའི་བསམ་པ་བསྦྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བས་སྦྱབ་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་། བྱི་མའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེས་
པ་དང་། ཟུར་དུ་འཛིབ་བསམས་ནས་བསྐྱེད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་པས་བཤོར་ཏེ་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་ནི་རྒྱུ་ལྷ་རྩལ་འཛིབ་དག་ཁར་ནི་སོང་ལྷར་པ་ཅི་སྟེ་ད་དུང་མི་ཤེས་སམ།
རང་གི་སྟེ་ཆོན་རྒྱུ་འཛིབ་དག་གིས་རིམ་བྱིས་གསོད་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏམ་སྟེ་
ལྷར་བཞེན་དུ། འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་དག་པ་ལ་མི་སྦྱར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདོལ་བས་
རིམ་བྱིས་གསོད་པའི་མ་ཉེ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ནོ། །ལམ་ནི་ཀྱུན་ནས་བཀག་ནས་སུ་“འཆི་
བདག་གིས་ནི་གསལ་དུ་བ་བཏུས་བཞེན་དུ་རིམ་བྱོར་ནི་ཟ་ལ་དག་འཁོར། འདི་ལྷར་གཉིད་ལོག་
རིམ་ལྷར་དག་འཇེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ལམ་རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཀག་ །དོགས་
པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དག་འཁོར་སྟོང་། །འགྲོ་བ་འདི་ལྷ་ལྷར་ནི་འཁོད་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་འཇིགས་པ་མེད་པ་
ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཆི་བར་དེས་ཀྱང་འཆིར་ཉེ་བ་ན་
དག་པ་སྐྱབ་པས་ཆོག་གོ་སྟམ་ན། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཆོ་འདི་གཞོན་མང་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པ་ཡི། རྒྱ་
ཡི་རྒྱ་ལྷར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དུགས་འབྱུང་དུགས་རྒྱུ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས། །སང་ཁོས་
གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷར་བཞེན་དུ་འཆི་འབྱུར་བས་རི་སྤྱིང་འཆི་
བར་མ་ཐུག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་ཆོགས་བསགས་བྱའི་འཆི་བས་ཐུག་པ་དེའི་ཆོ་ལོ་ལོ་སྤངས་ཀྱི་ཀྱང་ནི་
དག་པ་སྐྱབ་པར་རྟུས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པས་ལོ་ལོ་སྤངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་
པ་ནི། བྱ་བ་འདི་ནི་མ་བྱས་ཤིང་འདིའི་མགོ་བརྩམས་པ་དང་འདི་སྤྱིད་ཅུ་མ་བྱས་པར་གནས་པ་ལ་
སྒྲོ་ལྷར་འཆི་བདག་འོངས་ལྷར་ནས་ཀྱི་རྒྱུད་བདག་འཆི་བས་བཅོམ་མོ་ཞེས་སེམས་པར་འབྱུར་ཁོང་།
བདག་དང་འབྲལ་བའི་རྒྱ་རྒྱ་བྱི་བྱགས་ཀྱིས་སྤྱངས་པའི་མིག་དམར་པོར་ལྷར་ཅིང་གདོད་ལས་མཆི་
མ་འཇོག་པའི་ཉེ་དུ་རྒྱུས་བདག་ལ་གསོན་པའི་རེ་ཐག་ཆད་པ་ན། བདག་དཔུལ་བར་ཀྱི་འཁྱིད་པར་
བྱེད་པའི་གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉེའི་བཞེན་ལ་བཏུ་ཁོང་རང་གི་སྐྱེག་པ་རྒྱུ་མས་དུན་པས་གདུ་ངས་པ་དང་།

དཔུལ་བའི་སྒྲེ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས་བདག་ཀྱང་དེར་འགྲོའོ་སྐྱམ་སྒྲེ་སྒྲགས་པས་མི་གཙང་བ་
དབང་མེད་དུ་¹³ཟག་པས་ལུས་ལ་གོས་གིང་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲེ་བར་ལྷུང་བའི་ཆོད་གེ་བ་ཅི་བྱར་
ཡོད་དེ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱོད་ནི་ཆོ་འདིར་འཆིབ་ན་ཉ་གསོན་བྱེ་ཆན་ལ་འགྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པ་
དང་ལྷན་པར་ལྷུང་ན་སྒྲགས་པ་བྱས་པའི་འབྲས་ལ་བྱི་མ་དཔུལ་བ་མི་བཟད་པའི་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱམས་
དངོས་སུ་མྱོང་ན་སྒྲོས་ཅི་དགོས་པས་འཛིགས་པར་རིགས་ཏེ། དཔུལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་
དང་། དབང་དང་བཟླགས་དང་གཟུགས་སུ་བསྐྱིས་པས་ཀྱང་། འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་ན་མི་
བཟད་པའི། རྣམ་སྒྲིབ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་སྒྲོས་ཅི་འཆལ་¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། དེར་ཁྱོད་
ཆུ་ཆན་གྱིས་ལུས་གཞོན་གཙན་ལ་རིག་པ་ན་རབ་རྩ་ཆ་བའི་སྒྲགས་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་དཔུལ་བར་སྒྲེ་
བའི་ལས་བྱས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། རྒྱ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་འབྲས་ལ་
བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། བཟེ་ཅན་ཏེ་བཟོད་སྐྱབ་རྒྱུ་དང་ལ་གཞོན་པ་མང་པོ་འབབ་པ་དང་། འཆི་
བས་བཟུང་བཞིན་དུ་ལྟ་དང་འབྲ་བར་ལྷན་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པའི་དོན་
ཐོབ་སྟེ། སྒྲགས་བསྐྱེད་དག་གིས་བཅོམ་པར་འཁྱུར་བས་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཀྱི་རྩྱད་སྒྲུས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མིའི་བྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་ལས་སྒྲོལ་བར་གྱིས་
གིག་བྱུ་འདི་བྱིན་སྟེད་པར་དཀའ་བས་ཀྱེ་མྱོངས་པ་བརྩོན་དགོས་པའི་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག་ཅས་
པས་མཆོན་ནས་ལེ་ལོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོངས་གིག།

གཉིས་པ་ནི། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་ལྷུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་
མཆོག་སྤངས་ནས་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་ལྷུང་བའི་ལུས་སེམས་ཤོད་པར་ལྷུང་བ་གཡང་བ་དང་། དག་གི་
དགོད་པ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་སྟེ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དག་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོ་
ནས་རྒྱལ་བར་¹⁵བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་སྤང་བྱུ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་ཀྱང་ཐོག་མར་

བསམ་པ་སྤྱིད་ལུག་མེད་པར་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དེ་ནས་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་དབང་ཚོགས་
བཞི་བསམས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱན་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་ལྟར་བྱང་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོག་སུམ་གཉེན་པོས་དབང་དུ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་བདག་
དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་དང་། རྒྱེན་བསྒྲུབ་དག་ལ་བས་སྤྱིད་
ལུག་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པའོ། དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ག་ལ་ཐོབ་ཅེས་སྤྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བས་བདེན་པའི་ཚིག་འདི་
གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་ཤ་སྤང་བ་དང་དེ་བཞིན་མིན་བྱུང་གང་ལྟར་པ་དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་
བསྐྱེད་ན་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐོབ་དག་ལ་བྱ་མེད་ཐོབ་པར་ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། གཞན་ཡང་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་སྟེ། གང་དག་མེད་གོ་དང་། ལྟག་དང་། བྱི་
དང་། བྱེ་སྦྱང་དང་། བྱ་མོད་དང་། འཁྱུང་དང་། བྱ་མོག་དང་། ལྷག་པ་དང་། མིན་བ་དང་། སྤང་མ་
དང་། སྤང་བ་དང་། ཤ་སྤང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤང་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ན།
བདག་མིར་གྱུར་བཞིན་དུ་སྒྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐོབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པར་
བྱེད་སྟམ་^{༡༦} ཞེས་པ་དང་། མི་ལམ་བསྟན་པ་ལས། གང་ཞིག་རི་ཙམ་ཡོན་ཏན་རྒྱང་བས་ཀྱང་། །ལྷག་
པའི་བསམ་པས་སྒྲོབ་ན་བྱང་རྒྱུ་བ་འཐོབ་།^{༡༧} ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རིགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ནི་དེ་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པས་
དག་པའམ་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དགོ་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དེ་ལས་^༡ དང་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་སྤང་མ་ལས། རྗོགས་སངས་སྤྱི་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན་། ཏྲག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤྱིར་པོ་ཅན་།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྤྱེས་ཏེ་བསམ་པས་པན་པ་དང་གཞོད་པ་རོ་ཤེས་པས་བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་^༡ མ་བཏང་ན་བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཅིས་མི་འཐོབ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷུ་པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྔོ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། སྔོར་བ་བྱ་དཀའ་བས་འཛིགས་པ་སྤང་བ་དང་། རྩལ་ཡུན་རིང་བས་སྔོ་བ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལོག་རྟོག་བརྗོད་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་དོན་རྩ་རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་པ་
བཏང་དགོས་པས་བདག་ནི་དེ་ལ་འཛིགས་སོ་ཞེན། གཉིས་པ་དེ་སྔོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷོས་པ་དང་།
གོམས་པས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷི་དང་ཡང་བའི་བྱད་པར་ལ་མ་དབྱུད་པར་སྤང་དོར་ལ་སྔོངས་
པས་ཁྱོད་ནི་འཛིགས་པར་ཟད་དེ། བྱང་རྒྱུ་ཤི་ཆེད་རྩ་དཀའ་བ་མ་སྤྱད་པས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་
རྩ་ལ་ཁོར་བར་ལན་གངས་རྩ་མར་ལུས་གཙོད་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་བསྐྱེག་པ་དང་གཤགས་པ་^{༡༡}ལ་
སོགས་པར་འཇུར་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་དེ་དག་གི་སྔོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་འཛོལ་བར་ནི་མི་འཇུར་རོ། །བདག་
གིས་བྱང་རྒྱུ་བ་བསྐལ་བའི་ལྷིར་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ་རྒྱང་བས་བཟོད་པར་རུས་ཏེ། དཔེར་
ན་ཟུག་རྩ་ཁོད་བསྐྱུག་གཞོད་བསལ་ལྷིར་ཏེ་དབྱུང་བའི་དོན་རྩ་ལུས་ལ་མ་བཏོད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་
བཟོད་པར་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་ཀྱུན་གྱིང་གསོ་དབྱུད་ཀྱིས་མི་བདེ་བ་ཡིས་ནད་མེད་པ་ཅམ་
ཁྱོད་པ་ན་དཀའ་བ་སྤྱད་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་དེ་བཟོད་དགོས་པ་དེ་བས་ན། དན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་
མང་པོ་དག་གཞོམ་པའི་ལྷིར་དཀའ་བ་སྤྱད་གྱི་མི་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །གསོ་དབྱུད་པལ་པ་
འདི་འབྲུའི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་ལྟན་པའི་ཐབས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་མཆོག་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་མཛད་དེ། ཆོ་
ག་གི་ན་རྩ་འཇམ་པོ་སྟེ་སྤྱོད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་འབྱིན་པར་
མཛད་དོ། །ཤེར་འབྱུང་^{༡༢}དང་ནམ་སྤང་^{༡༣}ལུས་གཏོང་བའི་དཀའ་བ་སྤྱད་ལས་དང་པོ་བས་མི་བྱ་བའི་
དོན་རྩ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་དགོས་པས་རི་ལྟར་ཆོག་འཇམ་པོ་ཡིན་ཞེན།
སར་མ་གོམས་པ་དག་སྤྱིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་རྩ་ཐོག་མར་འབྱེན་པས་ཆོད་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་
དངོས་པོ་དམན་པ་ཅམ་སྤྱིན་པ་ལ་སྔོར་བར་མཛད་དེ། དེ་ལ་གོམས་ནས་ལྷིན་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་རང་གི་
གི་ཡང་གཏོང་རུས་པར་འཇུར་རོ། །ཤིན་རྩ་གོམས་པས་གང་གི་ཆོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡང་ཆོད་མ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུར་^{༡༤}མཐོང་ནས་ཞེན་པ་མེད་པའི་སྒོ་སྤྱོས་ནས་དེའི་ཆོ་རང་གི་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་

བ་དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་རྩིས་དང་གཞན་གྱི་བྱིར་དཀའ་སྤྲད་དགོས་
 པས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས་སྒྲོ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྲུག་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་ལུས་ལ་སྤྲུག་
 བསྐྲུལ་མེད་ལ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ལ་མཁུས་པའི་བྱིར་སེམས་ལ་མི་དགའ་བ་མེད་དེ། འདི་
 ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པས་བདག་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་སེམས་དང་། སྤྲུག་པས་སྤྲུག་
 བསྐྲུལ་བསྐྱེད་ནས་ལུས་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ། བསྐྱོད་
 བཅས་ཀྱི་འབྲས་བུས་ནི་ལུས་བདེ་ལ་མཁུས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན་^{༡༥}གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་
 གནས་ཀྱང་ནི་སྤྱིར་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྟོ།

གཉིས་པ་ནི། དུང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་དུང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུག་
 བསྐྲུལ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སྤྲུག་པ་ཟད་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སྤྲད་བྱེད་བྱིར་ཉན་
 ཐོས་ཀྱན་བས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་བཤད་དོ། །ཤེར་^{༡༦}དང་ལྟ་^{༡༧}ཉན་ཐོས་ལས་དུང་རྒྱ་བ་སྤྲུག་པ་སྤྲུར་
 ཞེས་པར་འཆད་དོ། །དེ་བས་ན་སྒྲོ་བལ་ཀྱན་སེལ་བའི་དུང་རྒྱ་བ་སེམས་ཀྱི་རྟོན་ནས་བདེ་བ་ནས་
 བདེ་བར་འགོ་བལ་སྒྲོན་ཡོན་སེམས་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་སྤྲོད་ལུག་པར་འགྱུར།^{༡༨}

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་
 པའི་བྱིར་སྤངས་བྱའི་དག་འཛོམས་པའི་དཔུང་ནི་མོས་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདུན་པ་
 ནི་འདིར་དག་བ་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱུང་ཞིང་།^{༡༩} སྤྲུལ་དཔའ་ལོ་སྤྲོ་བ་འདི་ནམས་རྒྱ་དཔེ་ལ་
 འདུན་པར་ཡོད་གསུངས་པས།^{༢༠} སྤྲུག་པའི་དོན་ནི་མོས་པ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་འདུན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །འདིར་ཡང་དག་བ་ལ་འདུན་པ་དང་།^{༢༡} དེ་བརྒྱམས་པ་ལས་མི་ཞིག་པའི་བརྟན་པ་^{༢༢}དང་།
 དེ་ལས་^{༢༣}སྤྲུག་པར་དགའ་བ་དང་། དོར་ན་དགོས་པ་ཆེ་བའི་སྤྲུག་སྤྲོད་པ་རྒྱམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 མོས་པ་ནི་མི་དག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དེ་དང་མོས་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་^{༢༤}བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ལོ་སྤངས་ཏེ་བརྟོན་འགྲུས་སྤེལ་བའི་བྱིར་འབད་པར་
 བྱའོ། །ཐབས་གང་གིས་ཞེས་ན། བཤད་པའི་^{༢༥}རྒྱལ་དེ་ལྟར་མོས་པ་དང་། ད་རྒྱལ་ཏེ་བརྟན་པ་དང་།

དགའ་བ་དང་། རྟོར་བའི་དཔུང་བསགས་ཏེ་སྒྲུང་དོར་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་ལུས་སེམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་
སྒྲིབས་གིས་ནིའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔུང་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྟར་སྒྲུང་བ་དང་། བདག་ཉིད་
དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། དགའ་བ་དང་། རྟོར་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། རྒྱ་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་
དེ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།^{༡༥} མོས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དགོད་པ་
དང་།^{༡༦} ཚོས་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསམས་ཏེ་དེ་གཏོང་མི་རིགས་པར་བརྟན་པའོ།^{༡༧}

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བརྟ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི་
དཔག་མེད་བདག་གིས་གཞོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་དུ་ཉེས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་འཛོམས་པ་ལའང་
བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཟད་གྱི་བར་དུ་འབད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཉེས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་
འགུས་རྩོམ་པ་དེ་ཡི་ནི་ཆ་ཅན་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། རྒྱལ་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲིབ་དུ་
ལྟར་པ་བདག་གི་^{༡༨}ཅི་སྟེ་སྟོང་མ་གས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མང་པོ་བདག་
གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ཡང་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པར་
འགྱུར་བ་ལ། བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་ཆ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ན་མ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེས་ན་རྟེན་
པར་དགའ་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བདག་གིས་དོན་མེད་པར་བྱས་པ་མཚར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི།^{༡༩} བདག་གིས་ཞེས་སོགས་རྣམ་སྟངས་ཇི་ལྟར་དོན་མེད་པར་བྱས་ཞེས་ན།^{༢༠} ཞེས་གོང་མ་ལ་
སྐྱེལ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་རྣམ་གྲངས་གཞན་དུ་འཆད་དེ།^{༢༡} བརྩོམ་ལྟར་འདས་མ་མཚོད་ལ་སེམས་
ཅན་ལ་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་བདེ་བ་མ་བྱིན། བརྟན་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་དང་། །དཔུང་པོའི་བསམ་པ་
རྩོགས་མ་བྱས། །འཛིགས་ལ་མི་འཛིགས་མ་བྱིན་པ་སྟེ།^{༢༢} དེ་དག་གིས་ཚོས་དང་།^{༢༣} ཟང་ཟིང་
དང་། མི་འཛིགས་པའི་སྐྱིན་པ་གསུམ་^{༢༤}མ་བྱས་ཞེས་པའོ།^{༢༥} །ཤིང་^{༢༦}དང་རྣམ་སྟངས་^{༢༧}བརྟན་པའི་
བྱ་བ་ལྟ་ཁང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་མ་བྱིན་ན་
བདག་གིས་མ་ཡི་མངའ་བྱི་རྒྱལ་རྒྱ་དང་རྒྱལ་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད་གྱི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་

པའི་དགོས་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།^༩ བདག་ནི་སྒྲིབ་ཆོད་དང་དྭ་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་
བྲལ་བས་ན་བདེ་བས་ཐོངས་འདི་འདྲར་བྱུང་བྱུང་ན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སྤེབས་སོ། །ཞེས་
ལྷན་སུ་ཞིག་ཚོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་།།

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མོས་པ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བྱོས་རྒྱ་མཚོས་
ཞུས་པ་ལས། དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་མོས་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཞོན་
ལས། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། །འདུན་པའི་རྩ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས།^{༡༡} །ཞེས་བྲུབ་པས་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་བསྟུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་དེ་དེ་རྩེ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞེ་ན། མོས་པ་དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་རྒྱུ་ནི་དགོ་སྤིག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ་
སྟེ་ལྷན་སུ་བསྐྱོམས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ།།

- དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་སྒྲོ་ལཱའི་འཁོར་གྱི་སྟག་བསྐལ་དང་། ཡིད་གེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཡིད་མེ་
བདེ་བ་དང་། འཛིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་སྤིག་པ་སྦྱོད་
པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཡིད་ལ་བསམས་པ་སྟེ་འདུན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་བ་བྲུས་
པས་སྦྱེ་བ་གང་དང་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དེའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་
མངོན་མཚོན་འགྱུར། སྤིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་གང་དང་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་
ནི་སྤིག་པ་དེས་སྟག་བསྐལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དུས་
ཀྱིས་ཉེན་ནས་རྒྱལ་པོ་འགོ་འགྱུར་ན། །འོངས་སྦྱོད་མཛའ་དང་གཉན་བཤེས་རྗེས་མི་འབྱང་། །སྦྱིས་
བྱུང་ག་ནི་གང་དང་གང་འགོ་བ། །ལས་ནི་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྱང་།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དགོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྦྱེ་གནས་མངལ་དོག་
ཅིང་དྲི་ང་ལ་ཆ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱ་ཆེ་དྲི་བཟང་བསིལ་པའི་པདྨའི་སྦྱང་པོར་གནས། དར་

ཟས་བད་ཀན་གྱི་ཟག་རྒྱས་འཛོལ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་པའི་གསུང་¹⁴ ལྟན་པས་བསྟན་པའི་
 ཚོས་གྱི་ཟས་གྱིས་གཟི་བརྗེད་བསྟེན་བྱས་པ། སྟེ་པའི་ཚོད་ག་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལས་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་
 ཐུབ་པའི་འོད་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་བསྐྱེད་ལས་ཐུང་ལུས་མཚོག་ཅན། སྟེ་པོས་ཡོངས་སུ་¹⁵ འཛིན་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་བ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་གྱི་མདུན་དུ་གནས་ནས་¹⁶ རྟེན་ཚོས་གྱིས་
 སྟོང་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་དེ་དང་¹⁷ ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱི་སྟེ་སྟེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགེ་
 བས་འཇུར་རོ། །གཉིས་པ་སྟེག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་ལུ་ནི། རང་གི་ལས་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཤེན་
 རྟེན་སྟེ་ཐུས་ཐུས་པགས་པ་མ་ལུས་པ་བཤུས་པས་ཉམ་ཐག་¹⁸ ཅིང་རབ་དུ་ཚེ་པའི་མེ་ཡིས་བཞུས་པའི་
 ཟངས་ཞུན་ལུས་ལ་སྒྲགས་གྱུར་ལ་སྒྲུང་ཡང་མེ་རབ་དུ་འབར་པའི་རལ་གྱི་དྲང་མདྲར་གྱུར་གིས་བསྟན་
 བས་ཤི་དུམ་ལུ་བརྒྱར་ལྟགས་ཤིང་། ཤིན་དུ་འབར་པའི་ལྟགས་གྱིས་གཤེན་ལུང་བཞི་མཚམས་
 མེད་ལ་སོགས་པའི་མེ་དགེ་བ་ཆེན་པོ་མང་པོས་འཇུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།¹⁹ དེ་བས་ན་དགེ་བ་ལ་
 མོས་ཏེ་འདུན་པར་བྱ་ཞིང་། དགེ་སྟེག་གི་སྒྲུང་དོར་ལ་གྱས་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་
 གི་སྒྲུང་དོར་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་གྱི་དཔུང་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུམ་པ་དང་། ཞུགས་པ་བསྟན་བའོ།²⁰ །དང་
 པོ་ནི། སལ་པོ་ཆེའི་དོན་རྟེན་ལ་མཚན་གྱི་བསྟོན་བྱུག་པ་ལས། དཔེར་ན་ལྟའི་སྟེ་མ་འཆར་བཞི་
 དམུས་འོང་དང་རི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་མི་ལྟོག་པར་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 སྒྲུང་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཐུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་
 ལྟ་ཚོགས་གྱིས་མི་ལྟོག་ཅིང་། འོས་སུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྟོན་པ་དང་གྲོལ་པར་བྱེད་དོ་²¹ ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཚོགས་ཡིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བརྩམས་ནས་དེ་བསྐྱབ་རྩ་སྟེ་སྟེ་པའི་རྒྱལ་བསྟོམ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་དང་པོར་འཕྱོར་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་²² རྩས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་ནི་ཡོད་ན་
 བརྩམ་མམ་²³ མེད་ན་མི་བརྩམ་བྱ། གལ་ཏེ་མི་རྩས་ན་མ་བརྩམས་པ་ཉིད་མཚོག་ཡིན་གྱི་བརྩམས་
 བས་དེ་ལས་ལྟོག་པར་མི་བྱའོ། །འོག་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་སྟེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དམ་བཅས་
 བས་ལྟོག་པ་དེ་གོ་མས་ནས་²⁴ རྟེན་ལུ་བྱེད་འབྲས་སྟེག་པ་དང་རྣམ་སྟོན་སྟུག་བསྐལ་འཕེལ་པར་

འཇུག་ཞིང་། དེ་དོར་ནས་བརྩམས་པ་གཞན་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་གྱི་དགོ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་
དམན་ཏེ་^{༤༤}མཐར་མི་བྱིན་པར་འཇུག། དེ་རང་ཡང་འཇུག་པར་མི་འཇུག་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
གཞོམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་པ་^{༤༥}སྟེ་གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་^{༤༦}ལས་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་
བུའོ་ཞེས་སེམས་པ་འདི་ནི་ལས་གྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་སེམས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉོན་མོངས་པས་
རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པ་རྣམས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་རང་དོན་རྒྱུ་པར་མི་རྒྱས་པས་ན་
འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གཞན་
གྱི་དོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ལས་དམན་པའི་གྲོགས་མི་བུའོ་སྟེ་མ་ནས་^{༤༧}གཞན་
དག་ཁྱར་འཁྱར་པ་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཇི་ལྟར་དེའི་གྲོགས་མི་
བྱེད་པར་འདུག་པར་^{༤༨}མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ལས་དེ་ནི་དམན་པ་ལ་བདག་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ་སྟེ་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ལས་དེ་མི་བྱེད་དེ་^{༤༩}བདག་ལ་ང་རྒྱལ་དེ་མེད་པ་མཚོག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་^{༥༠}སྤང་
བར་བུའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟན་པར་^{༥༡}རིགས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ང་རྒྱལ་
གྱི་རང་བཞིན་དང་། སྤང་བུའི་ང་རྒྱལ་སྤང་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དཔེར་ན་གི་བའི་རྒྱལ་དང་ཐུང་པར་གྱུ་རན་ཁ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་བཞིན་ཏུ་དེ་ལ་བརྟན་ཐབས་
གིས་^{༥༢}སྒྲོན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་རྒྱས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉམ་ཆུང་ན་ལྟར་བ་ཆུང་ཏུ་འང་
བདག་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པས། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་པ་ལ་བསམ་པ་ཁུམ་པ་དང་བཅས་གིང་སྤྱོད་པས་
ཚུལ་བ་དོར་བ་ལ་མོངས་པ་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་པ་ཡོད་དམ་ཅི། དེ་བས་བསམ་པ་^{༥༣}ང་རྒྱལ་དང་
སྤྱོད་པ་ཚུལ་བ་བསྐྱེད་ན་སྤང་བུ་^{༥༤}ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་དེ་བས་ན་སེམས་ནི་བརྟན་
པ་ཡིས་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ལྟར་བས་རྒྱུར་པས་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་

ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་འདོད་པ་བཞད་གང་གི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་མི་ཡི་སེང་གའི་སྤྲུལ་བྱང་རྒྱལ་བ་ལ་དག་གི་བདག་གིས་སྤང་བྱ་བྱུང་ལས་^{ལྟ}རྒྱལ་བར་བྱ་སྟེ་བདག་ལས་སྤང་བྱ་སུ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བ་གང་ཡོན་ཉན་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བདག་ཉིད་བཅོམ་པ་དེ་ནི་ཉན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ང་རྒྱལ་ཅན་དགའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་ལ་དེ་དག་ཉན་མོངས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་དགའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་སོ། །སོང་བ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། ཉན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ནས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ངན་འགྲོར་འབྱིད་ཅིང་།^{ལྟ} མིར་སྟེས་ན་འང་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་སྟེ་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཟན་ཟ་བའི་བྲན་དང་།^{ལྟ} བྲན་པ་དང་། གཟུགས་མི་སྤྲུལ་པ་དང་། ལུས་ཉམ་རྒྱུད་པ་དང་། གནས་སྤྲུལ་པས་ཐམས་ཅད་དུ་^{ལྟ}གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་དཀའ་བྱུང་སྟེ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་ན་དམན་པ་སྟེང་རྗེའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས། བཞི་པ་ནི། གང་ཞིག་^{ལྟ}ཉན་མོངས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་དགའ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉིན་པོའི་ང་རྒྱལ་འཆང་བ་དེ་ནི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། དཔལ་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་མོ། །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་དགའ་བདོ་བ་དེ་^{ལྟ}ཡང་ངས་པར་བཅོམ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་སྤྲུལ་པས་དང་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཉིད་གྱི་འབྲས་བུ་འང་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ཉན་མོངས་པ་གཞོམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཉན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་ཁྱོད་ན་གནས་ན་རྣམ་པ་སྟོང་སྟེ་མང་པོར་གཉིན་པོའི་སྤྲན་གཟུག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མ་ལ་སོགས་པར་མང་པོས་སེང་གའི་མི་རྩུགས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་མོངས་ཚོགས་གྱིས་མི་རྩུགས་པར་བྱའོ། །ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་སྟེ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གྱུར་གྱུང་མི་ཡིས་མིག་ནི་གཅེས་པར་བསྐྱིམས་ཏེ་བསྐྱུང་བ་ལྟར།^{ལྟ} དེ་བཞིན་དུ་ཉམ་ང་བ་སྟེ་ཉན་མོངས་པའི་རྒྱུན་དུག་པོ་བྱུང་བར་གྱུར་གྱུང་བསྐྱིམས་ཏེ་^{ལྟ}ཉན་མོངས་

པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་ཅ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན་གསལ་ཡང་། ཤེར་^{༡༥}དང་
ལྟ་ས་^{༡༦}ཉམ་ངསྟེ། ལྟ་ག་བསྐལ་ཆེ་བར་བྱུང་བྱུར་གྱང་། །རོ་ཞི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ལྟར། །ཞེས་མིག་རོ་
སོགས་^{༡༧}ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཉམ་ང་བྱུང་གྱང་^{༡༨}ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་
གཏན་ནས་མི་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་པར་འཆད་དོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམ་ང་བདག་གི་
མགོ་བོ་བཅད་གྱང་སྤྲིའི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དག་ལ་འདུད་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་འགྲོ་བར་
མི་བྱུང་། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། དེ་བཞིན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །རིགས་པ་ལས་ནི་གཞན་མི་
སྤྱད།^{༡༩} །ཅེས་འབྱུང་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དབྱུང་དཀའ་བས་རང་སོར་བཞག་ན་
ལེགས་སྟུང་མོ།

གསུམ་པ་དགའ་བའི་དབང་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅེད་མོ་ལ་དགའ་
བ་དག་ཅེད་མོའི་བདེ་འབྲས་^{༢༠}འདོད་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དགེ་བའི་ལས་
དེ་ལ་ནི་སྤང་བྱར་ཞེན་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དེས་མི་ངོམས་ཤིང་དགའ་བར་བྱུང་། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
དགེ་བ་བྱེད་པར་རིགས་པ་ངོ་བོ་བདེ་བ་དང་། མི་ངོམས་པར་རིགས་པ་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་དང་། དེས་ན་
དགའ་བས་འཇུག་བྱར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་གྱང་དེས་བདེ་བར་
འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོ་ལ་མེད་ཀྱི་གང་གི་ལས་ཉིད་གྱང་བདེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
བུའི་ལས་མི་བྱེད་པ་ནི་ལྟར་བདེ། འགྲོ་ལ་ཆེན་ལས། ལས་ཉིད་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིས་ཀྱི་བདེ་
བ་གཞན་འདོད་པ་དེ་ལས་མི་བྱེད་ན་ནི་ལྟར་བདེ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༢༡} །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཁྱིའི་སོར་
ཆགས་སྤང་ཅི་ལྟར་ཡན་རྒྱུད་ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་འདོད་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་མི་ངོམས་ན། རྣམ་
སྤྲིན་བདེ་བ་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་ནི་བ་མཐར་སྤྱག་དེས་ལེགས་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟས་ལས་བརྒྱམས་པ་དེ་ཆར་བྱིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
སོས་ཀ་ནི་མ་བྱེད་དུས་སུ་ཆ་བས་གདུངས་པའི་སྤྱང་ཆེན་མཆོར་སྤྱད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་དགེ་བའི་

ལས་དེ་ཉིད་ལ་དག་འབས་འཇུག་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་དོར་བའི་དཔུང་ལ་གཉིས་ལས། མི་རྒྱས་པ་རེ་ཞིག་དོར་བ་ནི། ལྷོ་བས་ཉམས་པ་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ་ད་ལྟ་ལས་དེ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན་སྤྲུལ་རྒྱས་པར་བྱོན་ཏུ་རེ་ཞིག་དོར་
བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཟིན་པ་གཏན་དུ་དོར་བ་ནི། ལྷ་མ་དེ་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་ཕྱི་མ་དང་དེའི་ཡང་
ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ལྷ་མ་དེ་
སྤྲུལ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དཔུང་གིས་ལྷ་རྒྱས་བྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལྷ་རྒྱས་ཚུལ་དང་། ཉེས་
པ་སྤང་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བག་ཡོད་ལྷ་རྒྱས་
བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན་འཐབ་མོ་རྟིང་པ་དེ་ལ་གིན་ཏུ་གོམས་པ་དག་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡུལ་དོར་
རལ་ཁ་ལྟགས་པ་ན་ཁོ་རང་ལ་མཆོན་གྱིས་མི་ཤོག་པ་དང་ཡར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་
མཆོན་ལས་གཟུར་བར་བྱ་ཞིང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་འཛིབས་པར་བཏགས་ཏེ་དེས་སྤྲུལ་གནོད་མི་
རྒྱས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དྲན་པ་ལྷ་རྒྱས་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་ལྷ་རྒྱས་ན་འཛིགས་
པས་ལྷ་རྒྱས་དུ་ལེན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་པའི་མཆོན་པོར་ཏེ་གཉེན་པོ་བརྗེད་པར་ལྷ་རྒྱས་ན་དཔུལ་
པའི་འཛིགས་པ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དྲན་པའི་མཆོན་ལྷ་རྒྱས་དུ་བྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ནི། རི་ལྷ་རྒྱས་མདའ་དུག་
ཅན་བསྐྱབ་པ་ན་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས་དུག་ནི་ལྷས་ལ་བྱུང་པར་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་ཉེས་པ་རྩུང་
ཟད་ཅིག་གིས་སྐྱགས་རྟེན་པར་བྱུར་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཉེས་པས་སེམས་ལ་བྱུང་པར་
འཇུག་རོ། །དེ་བས་ན་ཡུངས་མར་གྱིས་བཀའ་བའི་སྟོད་བསྐྱར་ལ་ལམ་འབྲེད་པ་ལ་ཁོ་ལྟར་བཅུག་སྟེ།
རལ་གྱི་སོགས་པས་ཁོ་རྒྱུད་དུ་བསྐྱད་དེ་རྩུང་ཟད་ཅིག་པོ་ན་གསོད་དོ་ཞེས་བཞིགས་ན་འཛིགས་ནས་
གིན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ལྟར་བརྒྱལ་ཁྲགས་ཅན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་ལྷ་རྒྱས་བསྐྱོག་པ་ནི། ཉེས་པ་རྩུང་ཟད་བྱུང་ན་ཡང་གསོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན་པར་དུ་དུག་

སྒྲུལ་འོངས་ན་རི་ལྟར་རིངས་པས་ལྡང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་དང་སྒྲོམ་ལས་ལ་སོགས་པ་འོངས་ན་
 ལྟར་དུ་དེ་དག་བསྒྲོག་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ལོ་འབད་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཉེས་པ་ཚུང་ཟད་བྱུང་ན་ཉེས་པ་བྱུང་བ་
 རེ་རེ་ཞིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་ནས་ལོ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་ལ་ཐྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བར་
 དེ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུན་རིང་དུ་བསམ་མོ།།

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་ལོ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། བྱུང་བ་བསྒྲོག་པའི་གནས་
 རྒྱབས་འདི་དག་ལ་ལོ་གཉིན་པོ་དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་སེམས་པའི་རྒྱ་འདི་ཡིས་ནི་དེའི་
 རྒྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་ལྷན་པ་ལམ།ལོ་ལྟེ་རིགས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཐོབ་པ་ཞེས་པར་
 འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་དེས་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ལྟང་བ་ལས་ལྡང་ཆེད་དུ་ལོ་ཆད་
 པའི་ལས་འབྲིན་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པར་བྱ།ལོ་ཞེས་འཆད་དོ།།

གསུམ་པ་བདག་ཉིད་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི། ཅི་ནས་དགེ་བའི་ལས་དེ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་རོལ་ནས་
 ལས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་
 གཏམ་ནམས་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བསྟེ་གིན་ཏུ་སྒྲོ་བས་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེའི་
 དགོས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུད་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བས་གིང་བལ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་
 པ་དགེ་བ་ལ་སྒྲོ་བས་ལུས་དག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ལེ་ཅུ་བདུན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ॥

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པ།

༥ བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྒྱར་པའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པར་གདམས་
 བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲུང་བ་དང་། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་འཛིག་
 པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྩོན་འགྲུལ་བསྐྱེད་ནས་ནི་ཡིད་ནི་
 དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བརྟུས་ལས།
 བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་ནི།^༢ ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མ་བཞག་ན་ཅིར་འགྱུར་
 ཞེན། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡངས་པའི་མི་ཉོན་མོངས་པའི་མཆེ་པའི་ཐུག་ན་གནས་ཏེ། དེས་སྒྱར་བྱ་
 འཛིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འོན་གཡང་བ་གང་གིས་སྒྲོང་ཞེན། ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས་
 རྣམ་པར་གཡང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་དེ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛིན་སྒྲུངས་ཏེ་ལུས་དབེན་པ་དང་འདོད་
 པ་ལ་^༣སོགས་ཀྱི་རྣམ་རྟེན་གྱི་ཡོངས་སུ་དོར་ནས་སེམས་དབེན་པར་བྱའོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་སྒྲུང་བ་དང་། རྣམ་རྟེན་དོར་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུ་འཛིན་སྒྲུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་
 བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲུང་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྟེན་སོགས་ལ་སྟེད་པས་འཛིག་རྟེན་མི་
 སྒྲུངས་ཏེ། དེ་བས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲུང་བར་འདོད་པའི་མཁས་པས་ཆགས་སྟེད་འདི་དག་ཡོངས་སུ་
 སྒྲུངས་ལ་འདི་ལྟར་སྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་
 ལ་སེམས་ཉིད་འཛིག་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་
 ཡིན།^༤ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་

ལྷན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པའམ་དེ་དང་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་གེས་པར་བྱས་ནས། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཅན་དང་། བྱིལ་བྱང་དང་། མི་རྩལ་པའི་གཞན་དོན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ནི། རང་ཉིད་མི་རྟག་པ་སུ་ཞིག་གཉེན་བཤེས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་དག་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་ཆགས་པ་དེས་ནི་ཆེ་རབས་སྟོང་དུ་ཡང་སྟག་པ་མཐོང་བར་ཡོད་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ། ལས་ངན་པས་འབྲས་སུ་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་སོ། །མ་མཐོང་ན་ནི་དགར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེས་ཡིད་ཀྱང་མཉམ་པར་འཛོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མཐོང་ཡང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤང་བ་ཞིན་དུ་དེ་ལ་སྟེད་པས་གཏུངས་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྱས་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་སྒྲིབ་ཅིང་སྒྲོལ་བའི་སེམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད། ཐ་མར་དེ་དང་བྲལ་བའི་བྱ་ངན་གྱིས་གཏུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདས་ཏེ་དགོ་བ་མ་གྲུབ་པས་ཆོ་འདི་དོན་མེད་དུ་འདའ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ཆགས་བྱ་ལྷུལ་གྱི་ཉེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པ་ཞེན་པས་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱབས་སུ་བབ་ན་རི་ལྷར་འགྲོགས་ཚུལ་ཡོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་བསྟུགས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟག་པ་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་གཡུང་དུ་བཞི་ཐར་པ་སྟེ་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དགོ་ལྷས་སོ། །བྱིས་པ་ནི་ཁན་པོ་དང་འཕགས་པ་དང་མཁས་པའི་རྒྱས་དངས་པ་གསུམ་ལས་འདི་བྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེར་ཐ་མ་སྟེ། དེ་དག་དང་རྒྱལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་འདྲ་བར་སྤྱོད་ན་དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་མི་མཉམ་པར་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་གཞན་དུ་འབྱིད་པར་བྱེད་ན་བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གིས་དེ་ལ་མི་ཕན་པ་དང་། དེས་བདག་ལ་མི་ཕན་པ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་ལྷུང་ལ་དེ་ཉིད་ཡུད་ཅམ་གྱིས་ནི་དགར་ཡང་འཇུར། དགའ་
བའི་གནས་དགེ་བ་ལ་སྤར་ན་ཡང་ཁོ་བར་བྱེད་པས་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་མཁྱེད་པར་དཀའ། ཕན་པའི་ཆོས་
སྤྲུལ་ན་ཡང་ཁོ་བར་བྱེད་ཅིང་དང་དུ་མི་ལེན་ལ་བདག་གྲུང་ཕན་པའི་ཆོས་དེ་ལས་སྒྲོག་པར་བྱེད་ལ་དེ་
དག་གི་ཆོག་དེ་མ་ཉན་ན་ཁོ་བས་དེ་དག་དཔྱད་འགྲོར་འགྲོ་བར་འཇུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོ་ལ་ཐུག་
དོག་མ་ཉམ་པ་ལ་འགྲན་དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་བཅོད་ན་དེགས། མི་སྟན་བརྗོད་ན་ཁོང་ཁོ་སྤྱོད་པས་^{༡༠}
དེས་ན་ནམ་ཞིག་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་ཕན་པ་ཐོབ།^{༡༡} མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་^{༡༢} གཞན་ཡང་
བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་ན་བྱིས་པ་ལས་བདག་བཅོད་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་འཁོར་བར་དགའ་བ་སྟེ་དེ་
ལ་ཆགས་པའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་ཅིས་གྲུང་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་གཞན་བསྟེན་ཏེ་འགྲོགས་པ་དེས་ནི་ཕུང་བར་འཇུར་
བར་ཟད་དོ། །དེས་གྲུང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ་བདག་གྲུང་དེ་དོན་མི་འཇུར་བ་དེས་ན་བྱིས་ལས་ཐག་
རིང་བྱོལ་བར་བྱ་སྟེ། སྤྲུལ་རབས་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་ཐོས་གིང་། མཐོང་བར་མི་
འཇུར་ནམ་ཡང་མི་སྤྲོད་དང་། བྱིས་དང་འགྲོགས་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཡང་། མི་སྤྱོད་མཆོག་དེ་
བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་སྤྱོད་^{༡༣} ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུན་ན་དགའ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ཉ་ཅང་
འདྲིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་མི་འཇུར་བས་ཐ་མལ་པ་ཅམ་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བུལ་བའི་སྤྱོད་
ལས་ལེགས་པར་བྱའོ། །བུང་བས་མེ་ཉྒྱག་ལ་མ་ཆགས་པའིན་དུ་དེ་ལས་སྤྱང་ཕྱི་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཀྱི་དོན་ཏེ་ལེགས་པཤད་དམ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་འཇུར་བའི་ཆོས་སྤྱོད་^{༡༤} ལ་སོགས་པ་ཅམ་སྤངས་ནས་ནི།
ཀུན་ལ་སྤོན་ཆད་མ་མཐོང་བ་^{༡༥} བཞིན་དུ་འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆགས་པས་སྤྲུག་བསྐལ་བསྟེད་པ་དང་། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྤྱིང་པོ་
མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་རྟེན་མང་བཀྱར་སྟེ་བཅས་^{༡༦} བདག་ལ་མང་པོ་དགའ་འོ་ཞེས་དེ་

འདྲའི་སྐྱེམས་པ་སྟེ་ད་ཀྱལ་འཆར་གྱུར་ན་དེའི་རྒྱལ་གྱི་པའི་¹⁷འོག་ཏུ་འཇིགས་པ་སྟེ་སྟེ། བུམས་པ་སེང་གི་སྐྱེས་ཞུས་པ་ལས། རྟེན་བཀྱར་དང་མཛའ་བཞེས་དང་སྒྲོང་མོ་སྟེར་བའི་བྱིམ་དང་མཁའས་པ་དང་བཅུན་པ་སྟེ་བཞིས་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྷུར་དུ་དཔུལ་བར་སྟེ་བའི་རྒྱར་གསུངས་སོ།¹⁸ །དེ་བས་ན་ནུམ་པར་སྒྲོངས་པའི་ཡིད་རྟེན་སོགས་གང་དང་གང་ལ་ཆགས་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྟེན་སོགས་དེ་དང་དེ་བསྟོངས་ཏེ་བསྟོངས་པས་སྟོང་འགྱུར་དུ་སྟུག་བསྐལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྷང་ངོ་།¹⁹ །དེ་དང་དེ་བསྟོངས་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟུག་བསྐལ་དང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའོ་²⁰ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་མཁའས་པས་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆགས་པ་ལས་ནི་འཇིགས་པ་སྟེ་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་²¹རྟེན་སོགས་མི་རྟག་པ་ནི། རྟེན་སོགས་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོར་བར་འགྱུར་བར་སྒོ་བརྟན་པར་གྱིས་ཏེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱིས་གིག་²² །འདི་ལྟར་རྟེན་པ་དག་ནི་མང་བྱུང་ཞིང་གསལ་དང་སྟན་པ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་རྟེན་དང་གསལ་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ་གང་དུ་འདོང་བའི་གཏོལ་མེད་དོ་སྟེ་འཆི་ཆོད་དག་ཐེས་སུ་མི་འབྲང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བསྟོད་སྒྲུབ་ལ་དགའ་མི་དགའ་²³མི་རིགས་པ་ནི། བདག་ལ་སྟོན་པ་གཞན་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟོད་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་དགའ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་པས་སོ། །བདག་ལ་བསྟོད་པ་གཞན་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པས་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་གོགས་བྱེད་ཡོད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་སྟེ་ལགས་པའི་སྐར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བདག་འདྲ་རན་པས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ནུམས་དང་འགྲོགས་པ་ཡི་བསམ་པ་བཅད་ངོ་། །རྩི་ལྟར་མགུ་དཀའ་ཞེན། སེམས་ཅན་ནུམས་ནི་རྟེན་པ་མེད་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་རྟེན་པ་ཅན་ལ་མི་སྟན་པ་རྩོད་པར་བྱེད་པས་གང་གིས་ཀྱང་མི་མགུ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོགས་དཀའ་བ་དེ་དག་གི་དགའ་བ་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩི་ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་དག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་དོ།²⁴ །བྱིས་པ་དང་མི་འགྲོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་

ཕྱིར་ན། བྱིས་པས་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་^{੧੫}གཞན་པས་རང་དོན་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་པར་དགའ་བ་མི་འབྱུང་
བས་ན་བྱིས་པ་འགའ་ཡང་^{੧੬}བཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་^{੧੭}ཞེས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་གྱིས་
གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གཅན་གཟན་ཁྱོད་
གནས་ན། ཁམ་ཡང་དགའ་བར་མི་འབྱུང་བ། དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཀྱང་། ཁམ་ཡང་དགའ་
བར་མི་འབྱུང་རོ།^{੧੮} ཞེས་སོ། ཁོ་ན་སྤར་བྱང་སེམས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་བྱ་བར་
བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་གྱི། སྤར་ནི་རང་མི་ཉམས་ཤིང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། འདིར་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་དངོས་སུ་གཞན་དོན་མི་བྱས་ཀྱང་
གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པས་དགའ་བ་བྱས་ན་གཞན་དོན་སྤངས་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། གཞན་ཕན་ལས་ལ་
མཐུ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཡི་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ། ཁང་ལ་བསམ་པ་དེ་ཡོད་པ། དེ་ནི་དེ་ལ་དོན་གྱིས་
ཞུགས།^{੧੯} ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབེན་པ་ལ་སྦྱོབ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྦྱོབ་པའི་རྒྱ་སྤང་བ་དང་།
དེ་བསྟན་པར་གདམས་པའོ། འདྲ་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབེན་པའི་གོགས་དང་། གནས་དང་། འོངས་སྦྱོད་
དང་། བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱོན་པའོ། འདྲ་པོ་ནི། བཤམ་ཆལ་དབེན་པ་དེ་ན་གོགས་གྱི་བྱང་པར་
རི་དྲགས་དང་བྱ་རྣམས་^{੨੦}དང་ཤིང་རྣམས་མི་སྟན་རྫོད་མི་བྱེད། འགོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་
ནམ་^{੨੧}ཞིག་ལྷན་ཅིག་བདག་གནས་འབྱུང་ཞིག་གྱུ་ཞེས་སེམས་ཤིང་སྦྱོན་པའོ། གཉིས་པ་ནི། དེར་
ལྷག་གམ་ལྷ་ཁང་སྟོང་བའམ་ལྷོན་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་གནས་བཅས་ཏེ། བྱིས་ལ་^{੨੨}སོགས་པ་སྤར་སྤངས་
པ་དེ་དག་ཕྱིར་ལེན་པར་མི་འདོད་པས་ན་ནམ་ཞིག་^{੨੩}རྒྱལ་ཏུ་མི་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མེད་
པར་འབྱུང་ཞིག་གྱུ་ ར་ཕྱོགས་སུས་ཀྱང་བདག་གིར་གཟུང་བ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
ཆེ་བ་རྣམས་སུ་གང་ཡང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པས་རང་དབང་སྦྱོད་ཅིང་ཆགས་མེད་པར་ནམ་ཞིག་
བདག་ནི་གནས་པར་འབྱུང་། གསུམ་པ་ནི། དེར་ས་ལས་བྱས་པའི་ལྷང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱང་
དམན་པ་ཉི་ཆེ་དང་། ཀུན་ལ་མི་མཁོ་བའི་བྱག་དར་ཁྱོད་^{੨੪}གྱི་གོས་འཆང་ཞིང་། དེ་ལུས་ལ་ཡང་ལྟོས་

པ་མེད་པས་ཡོངས་སྒྲིབ་དེ་དག་དང་ལུས་འདི་སྒྲིབ་པར་མ་བྱས་ཀྱང་འཇིགས་མེད་གནས་པར་ནམ་
ཞིག་འཇུག། བཞི་པ་ནི། དེ་ཡང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་ཁོང་ནས་གཞན་དག་གི་རུས་གོང་དག་དང་
བདག་གི་ལུས་འདི་མཐར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི་འབྲེལ་ནས་ནམ་ཞིག་མགོ་སྒྲིམས་བྱེད་པར་
འཇུག་ཞེས་དེར་སྒྲིབ་པ་ལོ།

གཉིས་པ་དབེན་པ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྒྲིབ་
པ་ནི། བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་རུལ་ཏེ་གང་ཞིག་དྲིང་པ་ཡིས་གདོན་ཏུ་གཉེར་བའི་མ་དག་
ཀྱང་དེའི་བྱང་ཏུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་མི་འཇུག་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། དེ་ལྟ་བུར་ནི་འཇུག་པར་འོང་ཞེས་
ལུས་ལ་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་འདི་གཅིག་ལྟ་བུར་བ་ཡང་ལྟ་ཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་ག་
རུས་དག་ཞིག་ཅིང་སོ་སོར་འབྲེལ་འཇུག་ན་མཛའ་བ་གཞན་རྣམས་འབྲེལ་པར་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲིམ་ཞེས་
ཏེ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་དང་། སྒྲིབ་འང་རང་ཉིད་གཅིག་ལྟར་སྒྲིབ་འཇུག་ཞིང་། འཆིན་འང་
དེ་ཉིད་གཅིག་ལྟར་འཆིན་ཏེ། བདག་གི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེལ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ལེན་ན་དགེ་བའི་གོགས་
བྱེད་པའི་མཛའ་བོས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་ལན་མི་ཐོགས་པ་དང་། དཔེར་ན་ལམ་དག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་གཅིག་སྤངས་ཤིང་གཅིག་འཛིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཏུ་
སྤྲིད་པའི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིབ་པའི་གནས་གཅིག་སྤངས་ཤིང་གཅིག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་
ལུས་དང་གཉིན་གང་ཡང་བདག་གིར་མ་ཤེས་པས་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བ་ལོ། ༡༥

གསུམ་པ་ནི། ༡༦ ཇི་སྤྲིད་འཇིག་རྟེན་གཉིན་སོགས་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་གདུངས་
བཞིན་ཏུ་སྒྲིམ་ལུ་བཞི་ཡིས་ནི་བྱིམ་དེ་ལས་ལུས་དེ་ནི་ཏུ་ཁོང་ཏུ་མ་བཏེགས་པ་དེ་སྤྲིད་ཏུ་ནི་ནགས་
སུ་ཁོང་ཞིག་ཅེས་གང་མས་ནས་དེར་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་སྐྱེད་པ་ཡང་བཤེས་མེད་
ལའོན་པའང་མེད་བྱས་ནས་ལུས་འདི་གཅིག་ལྟ་བུར་བེན་པར་གནས་ཏེ། ཉེ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེན་ནས་ཤི་
དང་འབྲར་བཅིས་ནས་ཤི་ནའང་ལྷ་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་བྱང་ན་ལའོད་པ་སྐྱེད་ཀྱང་དེ་ཤི་བའི་ལྷ་བྱེད་
ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷ་བྱེད་ཀྱང་མཐོང་ནས་བདག་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པ་དང་།
འདི་ཡིས་སངས་རྒྱུ་ཆེས་དྲན་སོགས་དགེ་བ་རྣམས་སུས་ཀྱང་གཡེངས་པར་འཇུག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་

ཡོན་ཏན་བརྟན་ནས་དེར་གནས་བཅའ་བར་^{༡༥}གདམས་པ་ནི། དེ་བས་ཤིན་ཏུ་མདངས་ཏེ་ཉམས་
དགའ་བའི་ནགས་ཚལ་ཆོགས་རྒྱང་དུས་རྟེན་ཅིང་བདེ་ཁིང་སྤྱིད་པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་
ཞི་བྱེད་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་སྒྲིག་ནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་དོར་བ་ལ་བརྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། བསམ་པ་དགེ་ལ་
སེམས་པ་ལས་གཞན་ནི་^{༡༦}ཤུན་བཏང་སྟེ། གཞན་དག་བདག་གིས་^{༡༧}ལྟུལ་པའམ། །གཞན་གྱིས་
བྱས་དང་མ་བྱས་ལས།^{༡༨} །བརྟག་པར་མི་བྱ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཡང་དག་
བརྟག་^{༡༩} །ཅེས་པ་ལྟར་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་སེམས་པ་གཅིག་སྒྲིག་
སེམས་ནི་ནི་གནས་ཀྱིས་^{༢༠}མཉམ་པར་གཞག་སྤྱིར་དང་ལྟག་མཐོང་གིས་དུ་ལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་
བརྟོན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དཔེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་སྒྲུབ་འཛིགས་པ་དང་། རོ་བོ་ལ་མི་གཙང་བ་དང་།^{༢༡} རྒྱས་གནོད་
པ་བརྟག་པའོ།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་རྒྱུ་འང་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཕྱང་ཁོལ་བསྐྱེད་དེ།
འདིར་ནི་དེའི་རྒྱས་གནོད་དང་འཛིང་དང་གནོད་པ་དང་།^{༢༢} པ་རོལ་རྒྱུ་ཡང་དཔུལ་སོགས་རྒྱབ་སྟེ།
སུམ་རྒྱ་མཆོག་ཕྱང་བརྟན་པ་ལས། འདོད་པའི་ཁོལ་པོ་རྣམས་ནི་གཤགས་ཤིང་^{༢༣}གཏུབ། །མགོ་དང་
མིག་དང་རྒྱང་ལག་བཅད་སྤྱང་སྤྱང་། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྟང་། །འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཡི་དྲུགས་དུད་འགོར་འགོ་^{༢༤} །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། འདོད་པའི་སྦྱོན་
རྣམས་མ་ཕྱས་བདག་གིས་རིག་ །འཐབ་མོ་འཁོན་བཅས་བྱང་ན་སྟག་བསྐལ་ཅུ། །འཛིག་བྱེད་དུག་གི་
ལོ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །མེ་དང་འདྲ་ཁིང་རལ་གྱིའི་སོ་དང་འདྲ།^{༢༥} །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫོག་དང་བུལ་བ་དང་མཆོངས་པས་དང་། རྫོག་ལྟན་ཉིད་ལ་
བརྟགས་ནས་དེ་མི་གཙང་བར་བརྟག་པའོ།

དང་པོ་ལ་དུག་གི། དང་པོ་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ནི། མོ་ཉ་བ་དང་མོ་ཉ་མོ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་
 མེད་གང་དང་ཐུང་པའི་ཐྱིར་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། སྤྲིག་པ་རྣམས་སམ་གྲགས་
 མིན་ལའང་གང་གི་དོན་དུ་མ་འདྲེམས་པར་^༤ སྒྲོག་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ལ་ཡང་བདག་
 རྟགས་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་ཐུང་། གང་ལ་ཡོངས་སུ་འཇུག་པས་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་
 འཇུར་བའི་ཡུལ་ཐུང་མེད་དེ་དག་ཀའང་རུས་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་ན། རང་དབང་དུ་ཐུར་པ་དང་
 བདག་ཏུ་ཐུབ་པ་མིན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་འདི་ལ་^༥ ཡོངས་སུ་ཞེན་ནས་ཅིའི་ཐུར་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་པར་མི་འགྲོ་བར་བྱེད། དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས། ཐུང་མེད་ཐུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
 འདི་ཐུང་པ་རོལ་ཐུང་། གཤམ་ཉེ་བདག་ལ་ཡན་འདོད་ན། ཉེ་བས་ཐུང་མེད་རྣམ་པར་སྤང་།^༦ ཞེས་
 གསུངས་སོ། འདིས་གཞན་གྱི་དང་^༧ ཐྱི་མ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུང་མ་^༨ ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།^༩ གཉིས་པ་ཞེན་པས་ལྟ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གང་ཞིག་དང་པོར་དེའི་གདོང་
 གསལ་པོར་བལྟ་བའི་ཐུར་འབད་དེ་བཏྲགས་ཤིང་གུན་དུ་དྲངས་ཀྱང་སྟོང་ཆས་འོག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ།
 དུར་ཁྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ལས་སྒྲོན་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བས་^{༡༠} བག་མའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
 ངམ་མ་མཐོང་ཡང་རུང་སྟེ། གོས་ཉེ་གདོང་གཡོགས་གྱིས་བག་མ་དེའི་གདོང་གཡོགས་པར་འཇུར་ཞེས་
 ཡུལ་དཔུགས་ཀྱི་ཆོ་རིགས་ཅན་པལ་མོ་ཆེའི་ཡུགས་ཀྱི་དབང་དུ་^{༡༡} བྱས་པའོ། གང་ལྟ་བར་འདོད་ན་ཁྱོད་
 ཉོན་མོངས་པའི་གདོང་དེ་ནི་ད་ལྟ་མདོན་སུ་མ་ཐུར་པ་བཞིན་དུར་ཁྱོད་ན་བྱ་ཤོད་གྱིས་བསལ་བར་
 བྱས་པ་མཐོང་ནས་ད་ལྟ་ཅིའི་ཐུར་སྒྲག་ནས་འབྱེར་བར་བྱེད། གསུམ་པ་ཐག་དོག་གིས་བསྐྱུང་བར་མི་
 རིགས་པ་ནི། སྤྲིས་པ་གཞན་རྣམས་མིག་གིས་ལྟ་ན་ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྐྱུངས་ཐུར་པའི་ཡུས་དེ་
 བེ་ཇི་སྤྱིད་དུ་དེས་ཟན་སེར་སྒྲ་ཅན་ཁྱོད་ཅིས་མི་བསྐྱུང་། བཞེ་བ་བྱས་པས་མཆོང་བར་མི་རིགས་པ་ནི།
 ཤ་ཡི་ཐུང་པོ་འདི་མཐོང་ནས་བྱ་ཤོད་དང་གཞན་ཅེ་སྐྱུང་ལ་སོགས་པས་ཟ་བར་བྱེད་ན། གཞན་གྱི་
 ཟས་ལ་མེ་རྟོག་གི་ཐེང་བ་དང་ཅན་རྒྱན་སོགས་གྱིས་ཅིའི་ཐུར་^{༡༢} མཆོད། ལྟ་བ་དགའ་བས་^{༡༣}
 རེག་པར་མི་རིགས་པ་ནི། དུར་ཁྱོད་དུ་རུས་གོང་ཉིད་ཐུང་ནས་ནི་མི་འགྲུལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་སྒྲག་ན།
 གསོན་པའི་ཆོ་རོ་ལངས་བཞིན་དུ་ཀུན་སྒྲོང་འགའ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱོད་པར་ཐུར་ན་ཅི་སྟེ་མི་འཛིགས།

དུག་པ་ཆགས་པས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གང་ལ་བགས་པས་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ལ་ཆགས་པ་
 རྒྱུད་དེ་བགས་པས་མ་གཡོགས་ན་ཅིས་མི་འདོད།^{੧੧} མ་གཡོགས་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེ་ན།
 གཡོགས་པ་ལ་ནི་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་གཙང་བ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཏྲགས་ཀྱི་རེས་པ་དང་། དེ་ལ་
 གཙང་བའི་མཚན་མ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་གཙང་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཆགས་པར་མི་
 རིགས་པ་དང་། འབྲུལ་པ་ཅན་ལ་སྤྱད་པའོ།^{੧੨} །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁ་རྩ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཤ་ལ་
 ཆགས་པ་དགག་པའོ།

དང་པོ་ནི། ལུད་མེད་ཀྱི་ཁ་རྩ་ལ་དགའ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཟས་ནི་གཅིག་ཀྱི་ཉིད་ལས་ནི་འབྲས་ལུ་
 གཤའ་གཅི་དང་ཁ་རྩ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཤའ་བ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ལུད་
 མེད་ཀྱི་ཁ་རྩ་ལ་རྒྱུད་ཅིང་ཕྱིར་དགའ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ལ་དགའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་
 ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི་སྤྲས་^{੧੩} ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པར་དྲི་ང་བ་འཇག་པ་ཡིན་པ་ཞིན་དུ་མ་
 ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་ལྟ་ན་རྒྱུད་ཅིང་ཕྱིར་མི་གཙང་བ་ལ་སྤོངས་པར་འབྱུར། འདོད་ལྟ་ན་བཞུ་བ་སྤོངས་པ་
 རྣམས་ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ལ་འང་འདིས་ཉལ་པོ་བྱ་བར་མི་རྩུ་ས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་ཁོ་བ་དགའ་བྱ་
 བྱེད་པས་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་གཙང་བ་ལ་
 ཆགས་པ་མེད་ན། རུས་གཟེབ་རྒྱས་པས་སྒྲེལ་བ་ལ་ཤ་ཡི་འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པའི་གཞན་ལུད་
 མེད་དེ་ལ་རྒྱུད་ཅིང་ཕྱིར་པར་དུ་འབྱུང། རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུད་
 ཏྲག་ཏུ་འོངས་སྤྱོད་ཅིང་མི་གཙང་རྒྱལ་པ་གཞན་ལུད་མེད་དག་ལ་འང་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟམ་པས་
 ཅིང་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་ཤིང་བལ་ལ་སོགས་ལ་མི་དགའེ་ཤ་འདི་ལ་དགའ་
 འོ་ཞེས་ཤ་ལ་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་འདོད་ན་གོ་ཤི་སྟེ་སེམས་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་ཤ་ནི་རྒྱུད་གོ་
 ཅིས་མི་འདོད། དེ་ལ་སེམས་མེད་པས་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་འདོད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 རེག་བྱ་དང་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་རེག་པ་དང་

བཟླ་བར་རུས་པའི་ལུས་དེ་ནི་ཤེས་པ་མིན་པས་དོན་མེད་པའི་ལུས་དེ་ལ་འཇུག་པས་ཅི་ཞེས་བྱ།

གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་ལུས་དེ་མི་གཙང་བར་མི་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡང་
ངོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི། རང་ཉིད་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གིན་ཏུ་
མཚར་ཆེ་ལོ། །ལུས་ལ་མི་གཙང་བའི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རོ་དང་།^༡ རེག་བྱ་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ལུས་ལ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཆགས་སོ་ཞེས། དེ་ལྟ་ན་སྤྲིན་བྲལ་གི་
ཟེར་གྱིས་བྱེ་བའི་པདྨ་གཞོན་རུ་ལ་དེ་དག་ཚང་ན་དེ་སྤངས་ནས་ནི་མི་གཙང་ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་
མི་གཙང་བའི་གཟེབ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་དང་། བྱེད་ལས་དང་། དཔེས་མི་གཙང་བར་ངེས་པའོ།
དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔོན་དང་། དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤྲད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མི་གཙང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི།
ས་ཕྱོགས་གཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བ་དག་གི་ས་བསྐྱོས་པ་ལའང་གལ་ཏེ་རེག་བར་མི་
འདོད་ན། གང་ལས་དེ་ནི་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་རེག་འདོད། འབྲས་སུ་ཡིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་
གཙང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ན་མི་གཙང་བའི་ཞིང་མའི་མངལ་ལས་བྱུང་འགྱུར་ཞིང་མི་གཙང་བ་དེ་ཡི་
ས་པོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་མའི་ཁུ་ཁྲག་དང་གསོ་བྱེད་མས་ཟོས་པའི་ཟས་སོགས་ཏེ་མི་གཙང་བ་དེས་
བསྐྱེད་པའི་ལུས་གཞན་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་བར་དུ་འཇུག། མི་གཙང་བ་གཤང་གཅི་ལས་བྱུང་བའི་མི་
གཙང་བའི་སྤྲིན་སུ་རྒྱུང་ཅུ་ལའང་ཁྱོད་འདོད་པར་མི་བྱེད་ན། མི་གཙང་མང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མི་
གཙང་བ་ལས་སྐྱེས་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་
ལྟ་སུ་ཡིན་པས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དེ། གཞོད་སྤྲིན་དང་གཏོར་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས། ཁྱོད་ནི་རང་ཉིད་
མི་གཙང་བ་ལ་སྒྲོད་པར་རེགས་ན་དེ་ལ་སྒྲོད་པར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། མི་གཙང་བའི་རྒྱལ་པ་ཁྱོད་
མི་གཙང་བ་ལ་བརྒྱུ་པས་མི་གཙང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རེགས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ག་སུར་ལ་སོགས་ཡིད་འོང་དང་འབྲས་ཆན་དག་དང་ཚོད་མའང་རུང་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁར་
བཅུག་ནས་བྱིར་བྱུང་སྟེ་བོར་བ་ཡིས་ས་ཡང་མི་གཙང་བཙོག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུས་

ཉིད་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། གསུམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་འདི་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་མོད་ཀྱང་གལ་ཉིད་
དུང་ཐེ་ཚོམ་ཟེན། དུར་ཁྱོད་དག་ཏུ་བོར་བའི་ལུས་མི་གཙང་བ་གཞན་ཡང་ལྟ་བར་གྱིས། དེ་ལྟར་
བལྟས་ཉིད་^༤ བརྟགས་པས་གང་ལས་པགས་པའི་ཁ་བྱེ་སྟེ་བལྟས་པ་ན་དེ་མཐོང་བ་རྣམས་འདིགས་པ་
ཆེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བར་གཤམ་གྱང་ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ་བྱིར་ཁོང་དགའ་བ་ཅི་བྱིར་སྟེ་བར་འགྱུར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་^༥ མི་རིགས་པ་
དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཆགས་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་པ་ལོ། །དང་བོ་ནི།
ཅནྟན་ལ་སོགས་གྱིས་བསྒྲོས་པའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཡོད་པས་ལུས་ལ་ཆགས་སོ་ཞེན། ལུས་ལ་བསྒྲུས་པའི་དྲི་
དེ་ཡང་ཅནྟན་སོགས་གྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་ལུས་ཉིད་གྱི་མིན་པས་ན་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ་ཅིའི་
བྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཉིད་དྲི་ལ་ཆགས་ན་ལུས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་དང་བས་འདྲི་ལ་མ་
ཆགས་ན་ལེགས་པ་མིན་ནམ། འདིག་རྟེན་དོན་མེད་པ་ལ་སྟེད་པ་དག་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་དྲི་ཞིམ་སྟུད། འོན་
ཏེ་རང་བཞིན་ནི་མིན་ཡང་བསྒྲུས་པ་སྟེ་དྲི་ཞིམ་པོར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེན། དྲི་ཞིམ་པོ་དེ་ནི་
ཅནྟན་གྱི་ཡིན་ན་ལུས་ཉིད་ལས་འདིར་ནི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བས་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་
གཞན་དག་ལ་ཅིའི་བྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཉིད་ལུས་གྱི་རང་བཞིན་འདི་མ་བཅས་
ན་སྒྱ་ཐེན་གྱིན་ཏུ་རིང་བ་དང་། སོ་སྒྱ་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དང་། དྲི་མའི་འདམ་གྱིས་བསྒྲོས་པ་
གཅེར་བུ་འདིགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་རང་ལ་གཞོད་པའི་མཚོན་ལ་བྱི་དོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་
འབད་དེ་ཅིའི་བྱིར་བྱི་དོར་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། གྱེ་མ་བདག་གི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་རྫོངས་པའི་དབང་
གིས་དེའི་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པའི་འབད་པ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པས་སྒྲོས་པས་ས་སྟངས་འདི་
ཀུན་ཏུ་འབྱུགས་གིང་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་གིས་གྱང་རུས་གོང་འབའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ནི་དུར་
ཁྱོད་དུ་ནི་ཡིད་འབྱུང་ན།^༦ དེ་དག་ཀུན་སྒྲོང་གི་སྟོབས་གྱིས་གཡོ་བའི་རུས་གོང་གིས་ཁྱབ་པའི་གྲོང་
གི་དུར་ཁྱོད་ལ་དགའ་འཇམ་སྟེ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་གནོད་ང་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས།^༧ དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གཙང་

ཀླུ་པའི་ཐུག་མེད་ནི་ཡང་རིག་མེད་པར་ནི་མི་རྟེན་དོ། །དེའི་དོན་དུ་ནོར་སྐྱབ་པས་འདིར་ཡང་ག་ཐང་
ཆད་པ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་མེད་པ་དང་། ཉེས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱིས་པའི་དུས་སུ་ཐུག་མེད་ཆེད་པའི་རྒྱ་ནོར་སྐལ་བར་མི་རྩལ་པས་དར་ལ་
བབ་པ་ན་དེ་མི་རྟེན་པས་དེས་ཅི་བདེ། དེ་ནས་ནོར་སོགས་པའི་བར་ལ་ཆེ་གཏུགས་པར་འགྱུར་ན་
གསལ་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བསྟེན་པར་མི་རྩལ་སོ། །ཡང་འདོད་ལྡན་བན་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉིན་
རངས་ལས་གྱུ་ཡོངས་སུ་དུ་བ་སྟེ་མཚན་མོ་བྱིས་དུ་འོངས་ནས་ཆད་པའི་ལུས་རོ་དང་འབྲེལ་བར་ཉལ་
བར་འགྱུར་བས་འདོད་པ་བསྟེན་པར་མི་རྩལ་ལ། ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཞོད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རང་གི་ལུས་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ཅན་སྐྱབ་འདོད་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ནམས་ཁྱུད་ཁོར་
ལོས་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ན་འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན།

གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་ལུས་གྱུ་སྐྱག་བསྐལ་ཐོབ་པ་ནི། བདག་ལ་ཡན་པར་འདོད་
ལ་དེའི་ཐབས་ལ་རྣམ་པར་སྐྱོངས་པས་སྐྱབ་ལ་སོགས་གང་གི་འཆོ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་རང་གི་ལུས་
བཙོངས་པ་ཡང་དོན་དེ་མ་ཐོབ་པར་འོང་ལ་ཡན་པའི་དོན་གཞན་མེད་པར་གཞན་སྐྱབ་སོགས་
དག་གི་ལས་གྱུ་རྒྱུད་གིས་དབང་མེད་དུ་བདས་ཏེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གིན་ཏུ་སྐྱག་བསྐལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ལ་ལ་རང་གི་ལུས་གཞན་གྱི་གཡོག་ཏུ་བཙོངས་ཏེ་དབང་མེད་དུ་གཞན་གྱིས་བཀོལ་གྱུར་ཏེ།
དེར་ཡང་རྒྱུང་མ་དག་གྱུར་སྟེ་བྱུང་ན་བདག་གི་བྱིས་མེད་པས་གིང་དུང་དང་དགོན་པ་ལ་སོགས་པ་
གར་བབ་བབ་ཏུ་གནས་གིང་སྐྱག་བསྐལ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པས་བསྐྱུས་པའི་སྟེན་པ་དག་འཆོ་
བར་འདོད་དེ་གཡུལ་བསྟེན་ནས་འཆོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསམས་ནས་སྟོག་སྟོར་བར་དོགས་བཞིན་དུ་
ཡང་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཁེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་བན་དུ་འགོ་བ་བྱེད། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་
རྒྱས་འདོད་ལྡན་ལ་ལའི་ལུས་ཀྱང་བཅད། ཁ་ཅིག་གསལ་གིང་ཅེ་ལ་བཙུགས། ཁ་ཅིག་མདུང་ཐུང་
གིས་བསྐྱུན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་བསྟེན་པ་དག་གྱུར་སྟེང་རོ། །

གཉིས་པ་ཐར་པའི་སྐབས་འགོག་པ་ནི། བསགས་དང་བརྒྱག་དང་བསྐྱར་པའི་གདུང་བ་
 ཡིས་གཞོད་པར་བྱེད་པས་ན་ནོར་ནི་ཕྱང་ཁོལ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོར་ལ་ཆགས་
 བས་གཡེངས་པར་ཐུར་པ་དག་སྤྱིད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་
 ཉེས་དམིགས་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། འདོད་ལྡན་རྣམས་ལ་སྐར་བཤད་པའི་དེ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་མང་ལ་མཐོག་རྒྱུད་སྟེ་དཔེར་ན་གིང་རྟ་འདྲེན་པའི་ཐུགས་དག་གི་རྩ་ནི། ཁམ་འགའ་ཐོས་པ་
 བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་དལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཞོན་པ་ནི།^{༡༩} ཐུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་དགོན་ཏེ་བཤེས་ག་
 ཏེ་འབྲུབ་པའི་མཐོག་རྒྱུད་གང་ཡིན་དེ་དོན་དུ་དལ་འབྱོར། སློབ་སྦྱིང་ལས། བཤེས་གསལ་ལས་བསྟན་
 འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་ཆས་ཀྱང་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྟ་
 དང་ཀྱུ་ཡིས་མི་རྟེན་ལྟ་མིན་དང་། །མཁའ་ཁྱིའ་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་སྟོ་འབྲེས་མིན།^{༢༠} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སྐྱབ་པར་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་རྟེན་པར་
 དགའ་བ་འདི་སྟན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མཁར་ཏེ་སྤང་དོར་ལ་སྐྱོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་སྟེ་དོན་མེད་
 པར་བྱས་སོ། །

ལྟ་བུ་སྟུག་བསྐྱལ་དོན་མེད་པ་ནི། འདོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འཛིག་པར་འབྱུར་ཞིང་
 ཉེས་དམིགས་དཔེས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟར་བར་བྱེད་པ་ཅན། དོན་ཆེན་པོ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་
 ཀྱན་ཏེ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་དུབ་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱེ་བའི་ཆ་ཅམ་གྱི་ཆོགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྲུབ་ན། འདོད་ལྡན་ནི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་པ་བས་སྟུག་བསྐྱལ་ཆེ་
 ལ་དེ་ལས་^{༢༡} འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་མེད་དོ། །དུག་པ་སྟུག་བསྐྱལ་དཔེ་ལས་འདས་པ་ནི། འདོད་པའི་
 འབྲས་བུ་དཔེས་སོགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་བསམ་བྱས་ན། འདོད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་དང་ནི་དུག་དང་མེ་
 དང་གཡང་ས་དང་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔེར་མི་མོད་དོ། །

གཉིས་པ་དཔེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚམས་རྒྱར་ཏེ་མདོར་
 བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱས་ཏེ་དཔེན་པ་ལ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་

པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བྱང་པར་ནི། བྱིའི་ཚུད་པ་དང་ནང་།
གི་ཉན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞི་བ་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་^ལའཛིགས་པ་མེད་པའི་ནགས་ཀྱི་ནང་དག།
ཏུ་རྒྱལ་ལྷན་བྱང་སེམས་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཅན་ཀྱིས་བྱུགས་པའི་ཁང་བཟང་དུ་འཆག་པ་དང་།^ལ
སྐྱེའོད་ཅན་ཀྱིས་བསིལ་བར་བྱས་པའི་ཡངས་པའི་རྩོམ་ཀྱི་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། དེ་ལ་
བསིལ་ཡབ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན་ཀྱིས་གཡོབ་པ་ལྟར་སྐྱེད་པོ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་སྟེ་འཇམ་པའི་ནགས་
ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསིལ་ཡབ་གཡོབ་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིས་འཁོར་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་སེམས་པ་ལྟར་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་བདེ་བའི་བྱང་པར་ནི། ཁང་སྟོང་དང་གིང་བྱང་དང་ཐུག་དག་ཏུ་གང་དུ་རི་སྒོང་
འདོད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་སྤང་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་སྤངས་
ཏེ་རེ་དོགས་ཀྱི་ཉྟོས་པ་མེད་པར་བག་ཡངས་སུ་སྦྱོད་ལ། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རང་དབང་དུ་སྦྱོད་
ཅིང་ཡོ་བྱང་ཅི་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་
ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱོད་པ་^ལགང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་ཡིས་ཀྱང་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། སྒོ་བ་སྒྲིང་
ལས། སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པས་ཉེ་བར་བརྒྱན་བྱས་ཤིང་། རྟེན་ཆེད་ཆེད་ཆར་ཆེན་མོ་ཀྱིས་
འཕྲིགས་པས་འཕྱུད་ཐུར་པ། རི་ཅེ་ནགས་ཀྱི་མཐོངས་དེར་ཆགས་པ་མེད་པར་ནི། རྒྱང་ལྟར་གཡོ་
བའི་རང་བཞིན་ཆོས་གཏུགས་སྐལ་བ་ཆེ། རྣམས་མཐོངས་རི་དྲགས་རྒྱ་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་
བྱས་པ། གྲུན་ནས་ཉམས་དགའ་བཟང་པོ་དེ་ན་སྦྱིད་པ་གང་། དེ་ཅི་དགའ་བའི་ནགས་ཆལ་ལྟ་མོའི་
ཉམས་ཕག་ཏུ། ཐེལ་གྱིས་འབེབས་པའི་རྩོམ་ཅན་ནང་ཡོད་དམ་ཅི་^ལ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། སྤར་
གྱིས་ལུས་དང་འདྲིའི་སེམས་དཔེན་པ་ལ་སྦྱོ་བ་བསྟེན་པའི་བྱིར་གསུངས་པས་མི་སྒྲོས་སོ།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་མཚམས་སྤྱར་ཏེ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། གྲུན་
རྩོབ་དང་། དོན་དམ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པའོ། ཁང་པོ་ནི། དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས་
དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་བྱས་ནས། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་བྱང་རྒྱུབ་
སེམས་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོང་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། བརྗེ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒྲོམ་པར་གདམས་པ་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀྱན་རྫོང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་ན་གཞན་པན་གྱི་སེམས་རྣམ་དག་མི་སྟེ། བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་བསྟུ་གསུམ་གྱི།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བདག་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བར་རིགས་ཏེ། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྟག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པར་བདག་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཉམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་རྟུས་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོང་བྱར་གཅིག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་བདག་དང་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་བདག་དང་སྟག་བསྐྱལ་བསལ་བ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་མཉམ་ཞིང་གཅིག་པར་འབྱུར།^{༡༠} གལ་ཏེ་བདག་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་པན་ཚུན་མི་གཞོད་པས་དེ་འདྲའི་སྒོ་རི་ལྟར་སྟེ་ཞེན།^{༡༡} སྟེ་སྟེ་བདག་གི་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མི་གཞོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟག་བསྐྱལ་དེ་བདག་གི་སྟག་བསྐྱལ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་དག་བདག་ལ་འབབ་པར་མི་འབྱུར་ཡང་དེ་ལྟ་ན་འང་གཞན་དེ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་ན་དེའི་སྟག་བསྐྱལ་བདག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བྱང་བས་^{༡༢} དོན་གཞན་བདག་ཏུ་^{༡༣} བཟུང་ན་དེའི་སྟག་བསྐྱལ་དེ་བདག་གི་སྟག་བསྐྱལ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞེས་པའི་སྒོ་འབྱུང་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྩབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷལ་བདེ་སྟག་དང་། ལྷལ་ཅན་འདོད་པ་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། བདག་གིས་བསལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྟག་བསྐྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་གི་སྟག་བསྐྱལ་བཞིན་ནོ། །སེམས་

ཅན་གཞན་ཆོས་ཅན། དེས་བདག་གིས་པན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་
ལུས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཆེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་
བདག་དང་གཞན་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་གཞན་མ་ཡིན་པར་བདག་གཅིག་ལུ་
བདེ་བར་བརྟུན། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཆེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་མཚུངས་པ་
ལ་བདག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན། གང་ཕྱིར་གཞན་མིན་བདག་སྤྱད་བྱེད་ཅེས་འདོད་པ་མཚུངས་
པས་སྤང་དོར་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་ཆེན་ལས་འདི་གོང་མའི་བྱུང་
སྐབས་ཏུ་འཆད་དོ། །^༤

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པས་པན་ཚུན་དུ་མི་སྤྱད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེས་ན་བདག་འཛིན་སྤང་བར་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་སྤྱད་པར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་
གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནི་རང་ལ་གཞོད་པས་བདག་གིས་བསྤྱད་དགོས་ལ། གཞན་དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
སྤྱད་པས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་མི་བསྤྱད་དོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
ཡང་ཆེ་འདིར་རྒྱ་བསྐྱོག་པའི་སྒོ་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་བསྤྱད་སྟེ་མི་བསྤྱད་པར་ཐལ། དེས་འདིར་གཞོད་པ་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ནི་འདིར་མི་གཞོད་ཀྱང་བདག་གིས་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་
བས་བསྤྱད་དོ་སྙམ་ན། ཆེ་འདི་ཕྱིའི་སྤྱད་པོ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ཁོ་ན་
སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ལྟར་གྱི་བ་སྟེ་ཆེ་འདི་འང་གཞན་ཡིན་ལ། རྒྱེ་བ་སྟེ་ཕྱི་མ་ཡང་ནི་གཞན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་ཅིག་སྟེ་ཕྱིའི་བར་དུ་ཡང་རོ། །གཉིས་པ་ལུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་སྤྱད་པར་
ཐལ་བ་ནི། གང་གི་ཆེ་ལུལ་གང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྤྱད་གིས་བཞན་ཀྱིས་མིན་
ནོ་ཞེ་ན། ཀྱང་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཅིའི་ཕྱིར་ལག་པ་དེས་བསྤྱད་པར་བྱ་སྟེ་མི་སྤྱད་པར་ཐལ།
ལག་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་པ་མིན་ཡང་འདིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གོ་མས་པས་ཆེ་སྟེ་

དང་རྒྱང་ལག་སོགས་ཡན་ཚུན་བསྐྱང་བའི་སྒོ་འཇུག་གོ་ཞེན། བདག་གམ་གཞན་གྱི་ཡང་རུང་སྟེ་མི་
 རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅི་ལྟས་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་འབྲེལ་པ་དག་ལས་སོ།^{੧੫}

གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་དུ་འདྲ་ཡང་རང་གི་ཆོ་ཕྱི་རྒྱད་གཅིག་ལ་རྒྱང་ལག་སོགས་ཆོགས་པ་
 གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཡན་ཚུན་བསྐྱང་གི་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མི་བསྐྱང་ངོ་ཞེན། རྒྱད་
 གཅིག་ཅས་པ་ནི་སྤང་བ་དུ་མ་ལ་གཅིག་བྱེད་པ་དང་། ཆོགས་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེན་བྱ་དུ་མ་
 ལ་དམག་གཅིག་ཅས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བརྟུན་པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པོ། ཡང་
 དེ་དག་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་ཀྱང་མྱོང་བྱེད་གྱི་བདག་པོ་གཅིག་པས་བསྐྱང་ངོ་སྟུམ་ན། སྟུག་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་
 བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་དེས་ན་སྟུག་བསྐྱལ་འདི་སྟེ་ཞིག་དབང་བར་འཇུག་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་མྱོང་
 བྱེད་གྱི་བདག་པོ་མེད་པ་ནི་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བདག་པོ་གཅིག་
 མི་གཅིག་གིས་བསྐྱང་མི་བསྐྱང་གི་དབྱེ་བ་མི་རིགས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟུག་བསྐྱལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་དེ་ཡང་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བ་ལ་^{੧੬}བདག་གི་སེལ་ལ་གཞན་གྱི་མི་
 སེལ་བའི་ངེས་པས་འདིར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་གི་སྟུག་བསྐྱལ་བསྟོགས་བྱར་འདོད་པ་དག་གིས་སྟུག་
 བསྐྱལ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་བ་པོ་མེད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ནི་བསྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་བརྟུང་
 དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་བདག་གི་སྟུག་བསྐྱལ་བསྟོགས་ན་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བསྟོགས་
 པར་རིགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཆོད་དེས་གཞན་གྱི་དེ་^{੧੭}མི་བསྟོགས་ན་བདག་གི་ཡང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་བཞིན་
 བསྟོགས་བྱ་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །བདེ་བ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟིང་རྗེའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིར་བྱེད་
 བ་སྟུག་བསྐྱལ་གིན་ཏུ་མང་བར་འཇུག་པས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ནན་གྱིས་བསྟེད་ཅེ་ན། འགྲོ་བའི་དཔྱལ་
 སོགས་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་བསམ་བྱས་ན་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟིང་རྗེ་རི་ལྟར་སྟུག་བསྐྱལ་མང་སྟེ་མང་བ་
 མིན་ལ། ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྟིང་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གཅིག་གིས་ནི་^{੧੮}གཞན་གྱི་སྟུག་

བསྐྱེད་མང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན། བཅེ་དང་ལྷན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་རང་དང་གཞན་ལ་བསྐྱེད་
བྱ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་མེ་ཏྲོག་ཟླ་མཛེས་ཀྱིས་ཀླུ་ལ་པོའི་གནོད་པ་ཤེས་ཀྱང་ནི་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་
བསལ་བར་གནོད་པ་འབྱུང་སར་བྱོན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་པོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཟད་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀླུ་ལ་པོ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བ་དྲུའི་ཟླ་བ་མངོན་པར་
འཕགས་པའི་ཀླུ་ལ་པོའི་བསྟན་པའི་སྤྲུག་མ་ལ་དག་སྒྲོང་མེ་ཏྲོག་ཟླ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱང་རྩུབ་
སེམས་དཔལ་བདུན་ཉིང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་ཚལ་ན་གནས་པས་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བསྟན་པས། ཀླུ་ལ་པོ་དཔལ་བྱིན་གྱི་མོ་བྱང་རིན་ཆེན་ལྷན་བྱེད་ཏེ་ཆོས་བསྟན་ན་
སྒྲིག་ཆགས་མང་པོས་“མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་། མ་བསྟན་ན་མི་ཐོབ་པར་མཐོང་ནས་བདག་
ཉིད་ཀླུ་ལ་པོས་གསོད་པར་མཐུན་ཡང་དེར་བྱོན་ནས་ཞག་བདུན་དུ་ཟས་མ་གསོལ་བར་མཚན་མོ་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སེམ་མའི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས། ཉིན་མོ་མོ་བྱང་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་བསྟན་
པས་སྒྲིག་ཆགས་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་“མ་བྱང་རྩུབ་ལ་བཀོད་ནས་ཀླུ་ལ་པོས་བསལ་དེ། ཀླུ་ལ་པོ་ཡང་འགྲོད་
ནས་དེའི་རུས་པ་ལ་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཤིང་མཆོད་པར་གསུངས་སོ།།”

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ལ་ཀྱུང་ནི་གོ་མས་པར་གྱུར་པ་དེ་གཞན་གྱི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་དགའ་བས་དེའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ན་བདུའི་མཚོ་ལ་རང་བ་དགའ་བས་
འཇུག་པ་བཞིན་དུ་མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཁག་ཏེ་ཐར་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
པས་བདག་ཉིད་ཐར་པ་ཞིག་འདོད་བྱ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་“གྱི་དགའ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་བས་འཇུག་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ་ན་དགའ་བའི་
རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་མིན་ནམ། རང་ཉིད་གཅིག་སུ་ཐར་པས་ནི་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་
བདེ་བའི་རོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་དེ་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། རོ་བྲལ་བདེ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་པར་
འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་གསལ་ལོ།” །དེས་ཐར་པ་ཡང་ཞར་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་
རང་བཞིན་མངོན་སུམ་མཛད་གང་གི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཉིད་ནི་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། གཞན་

དབང་གྲུང་པ་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ནི། །ཅུང་ཙམ་ཞིག་ལ་^{༡༩}ཆིག་གིས་བརྗོད་དེ་སྟན་པ་ག་
མཐག།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་པས་ན་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྒྲོམ་སེམས་
དང་ནི་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན་པ་མེད་ལ། གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་
ལའང་རེ་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དེ་བས་ན་རི་ལྟར་རྒྱང་དུ་ན་མི་སྟན་ལས་ཀྱང་བདག་
བསྐྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བསྐྱེད་སེམས་དང་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་
སོ་སྟམ་ན། གོ་མས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་ལ་མ་དག་གི་ཁྱུ་བ་དང་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་
མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི་བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གོ་མས་ན་གཞན་གྱི་ལྷས་ལ་བདག་
ཅས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཟུང་སྟེ་གཟུང་བར་རྒྱས་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།།^{༢༡}

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་
གཟུང་བར་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་བདག་གི་ལྷས་འདི་^{༢༢}གཞན་དུ་ཡང་གཞག་པ་^{༢༣}དཀའ་བ་མེད་ཅེས་པ་
འགྲེལ་ཆེན་ལས་^{༢༤}མཉམ་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ཀྱང་འདིར་བརྗེ་བའི་ཁོངས་སུ་བཤད་པ་ནི་དག་
བའི་ལྟའི་ལུགས་སོ།^{༢༥} །དེས་ན་བདག་ཉིད་དམ་དེ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་
གཞན་དག་གམ་དེ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་བྱས་ནས། བདག་འཛིན་ཡོངས་
སུ་དོར་བ་དང་གཞན་སྤང་བར་ནི་བསྟོམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། གཞན་
སྤང་བ་དང་། བདག་དོར་བ་དང་། བདག་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྟོན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། མ་
བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སྤང་བ་ལ་འཇུག་པར་
རིགས་པ་དང་། ལྷོག་པར་མི་རིགས་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤང་བར་རིགས་པ་
དང་། རྒྱས་པ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེར་གདམས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐ་དད་མང་པོ་རྣམས་^{༢༦} བདག་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བར་མི་རིགས་སོ་

སྐྱམ་ན་རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ལུས་གཅིག་
 པར་འདོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་རྣམས་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་སྒྲུང་དོར་གཅིག་པར་ཅིས་མི་འདོད་དེ་རིགས་པར་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 རིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་མི་སྒྲུའོ་སྐྱམ་ན། རི་ལྟར་བདག་མེད་ལུས་འདི་ལ་བདག་འཛིན་
 གོམས་པས་བདག་གི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་གོམས་པས་བདག་སྒྲོ་ཅིས་མི་
 སྒྲུའོ་སྐྱེ་བྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ལ་བདག་གི་སྒྲོ་སྒྲེས་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་གཞན་
 གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་ངོ་མཚར་དང་སྒྲོ་མ་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་
 དེའི་ལན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་པ་ནི། རིགས་གིང་རུས་
 ལ་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་རི་ལྟར་རྒྱུ་དུ་ན་མི་སྐྱུན་ལས་ཀྱང་བདག་བསྐྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་
 ལ་བསྐྱུང་སེམས་དང་སྟིང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱའོ།^{༡༠༩} རྣམ་བཤད་ལས། སྟིང་རྗེ་
 ནི་བསྐྱུང་སེམས་དང་སྒྲོས་པས་བྱམས་པའི་སེམས་ནི་ཞེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ།^{༡༡༠} །སེམས་དེ་གིན་ཏུ་
 གོམས་པ་དེ་བས་ན་མགོན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཡི་ཐར་ལའོར་གྱི་ནང་
 དུ་བག་ཆ་བའི་འཛིགས་པ་ཙམ་ཡང་བསལ་བའི་ཕྱིར་^{༡༡༡} རང་གི་མཚན་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་
 སྒྲོབ་རུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། སྒྲོང་པོ་བཀོད་པར། བདག་གི་མིང་ལན་གསུམ་དུན་པས་འཁོར་
 གྱི་ནང་དུ་བག་ཆ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ།^{༡༡༢}

གཉིས་པ་ནི། དན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་རུས་པ་སྟིང་ཀྱང་གིན་ཏུ་དཀའ་སྐྱམ་ན།^{༡༡༣} དཀའ་བ་ལས་
 ཕྱིར་ལྡོག་པར་མི་བྱ་སྟེ་གོམས་ན་དེ་ཉིད་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་
 ནི་གང་གི་མིང་ཐོས་ན་ཡང་འཛིགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དང་ཡང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་གོམས་ན་
 དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི་
 སྐྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་བྱ་བ་
 སྒྲོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དམ་པ་འདི་སྐྱད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚོ་འདིར་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པས་དོར་བར་རིགས་པ་ནི།
 བདག་གིས་ལུས་གང་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་འཛིགས་གནས་རྒྱུ་ལའང་འཛིགས་པ་སྐྱེ་བས་ན་འཛིགས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རང་ལུས་དེ་ལ་ཤེས་ལྡན་སྤྱི་ཞིག་དགྲ་བཞིན་དེ་ལ་སྤང་མི་བྱེད།
 གཉིས་པ་བྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་དོར་བར་རིགས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་གང་གི་བགྲེས་པ་དང་
 སྐྱེ་པ་དང་ནད་ལ་སོགས་པ་གསོ་བའི་ཚོགས་བྱེད་འདོད་པས་བྱ་དང་ཉ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་
 དག་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལམ་དུ་བསྐྱུགས་ཏེ་^{༡༠༧}གཞན་གྱི་ཚོར་འཕྲོག་པར་བྱེད་ལ། ལུས་གང་
 ཞིག་ཁོ་དང་རིམ་གྱི་འཕྲི་མ་དང་མ་ཡང་གསོད་བྱེད་ཅིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྒྱས་
 བས་^{༡༠༨}དེས་ནི་མཉན་མེད་དུ་བསྐྱེག་པར་འགྱུར་ན། མཐས་པ་སྤྱི་ཞིག་ལུས་དེ་ལ་དགའ་བས་འདོད་
 ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་མཆོད་པར་བྱེད་ཀྱི་འདི་ལ་སྤྱི་ཞིག་དགྲ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྟམས་མི་བྱེད་
 དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་ན་བདག་
 རང་ཅི་སྤྱད་ཅེས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་སེམས་པ་ནི་འདྲེ་སྟེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ།
 སྤྱད་ན་ཅི་སྤྱོད་ཞེས་གཞན་དོན་སེམས་པ་ནི་ལྟ་ཡི་ཚོས་ཏེ་ཚོས་ལུགས་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། བདག་གི་བྱིར་གཞན་ལ་གནོད་
 པ་བྱས་ན་དཔུལ་པ་ལ་སོགས་པར་གདུང་བར་འགྱུར་ལ།^{༡༠༩} གཞན་གྱི་བྱིར་བདག་ལ་གནོད་པ་
 བྱས་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་གཞན་པས་མཐོ་བར་འདོད་
 པ་དེས་ངན་འགྲོ་དང་རིགས་གསུགས་ངན་པ་དང་གྲོན་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༡༠} །དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྤྱོད་བྱས་
 བ་བདེ་འགྲོ་དང་དེར་ཡང་རིམ་གྱི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་བཀོལ་ན་བྱར་དང་
 སྤྲི་མི་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་སྤྱད་ན་ཇི་དཔོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 གཡོག་འཁོར་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་
 པ་རི་སྟེང་པ་དེ་ཀྱང་གཞན་བདེ་བར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ལ། འཛིག་རྟེན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དེ་

ཀླུ་རང་བདེ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་དེ་དབུས་མཚོན་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་སོགས་མང་དུ་
བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། བྱིས་པས་རང་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱེད་པར་ལྟོས་ཞིག།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དག་ཡང་དག་
བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་འགྲོའི་
བདེ་བ་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་རོལ་ཏུ་བདེ་བ་མི་ཐོབ་
པ་ལར་ཞོག་གི། །བྱན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་རྗེ་དཔོན་ལས་ཀྱི་རྩན་པ་མི་སྟེར་བས་ཚེ་འདིའི་དོན་
ཟས་གོས་དང་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ངོ་། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། བདེ་སྐྱུག་
གི་རྒྱ་ལ་སྤོངས་པས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདག་གཞན་
བརྗེ་བ་སྤངས་པས་ཐུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བོར་ཞིང་། གཞན་ལ་གནོད་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་ལེན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཆོབ་གང་ཡོད་དང་འཇིགས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འཇིག་
ཡོད་ལྟར་པ་དེ་ཀླུན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ན། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི་འདྲེ་
ཆེན་དེས་གོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དེ་སྤོངས་ཤིག། །གལ་ཏེ་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་
ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྤོང་བར་མི་རུས་ཏེ། རི་ལྟར་མི་ནི་མ་བཏང་ན་བསྐྱེད་པ་སྤོང་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རང་གཞན་གྱི་
གནོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གི་གནོད་པ་ཞི་བ་དང་། གཞན་གྱི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང་གཞན་ནམས་
བདག་བཞིན་གཅེས་པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་རོ་
ཞེས་ཡིད་ཚུངས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ད་ནི་ཚུངས་ཀྱིས་^{༡༡}སེམས་ཅན་ཀླུན་གྱི་དོན་མ་

གཏོགས་པ་གཞན་མི་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དེའི་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡིས་སྒྲུབ་པ་རང་དོན་བསྐྱབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་དབང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་མིག་ཅས་པ་ནི་འབྲེལ་པ་དག་ལས་ལག་པ་ཞེས་པར་འཆད་དེ།¹¹³ མིག་གསུམ་
ལག་པ་ལ་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཞན་དེ་ལ་ཡོག་པར་མི་བྱ་བར་¹¹⁴ རིགས་ཏེ་གཞན་དེའི་དོན་
ཏུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཅན་གཙོར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་ལ་གོས་ལ་
སོགས་པ་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཅི་མཐོང་བ་དེ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོགས་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་ནི་
ཕན་པར་སྒྲིད།

གཉིས་པ་བརྗེ་བའི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་དང་། སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་
བཤད་བསྟུབ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། མཐོ་ལ་ཐུག་དོག་མཉམ་ལ་འབྲུན་དམའ་ལ་ར་རྒྱལ་ཞེས་སྒྲུབ་
གསུངས་པའི་སྒྲོན་གསུམ་པོ་དེ་སྤར་བའི་ཕྱིར། རང་བས་དམན་པ་ལ་སོགས་གསུམ་པོ་བདག་ཏུ་བྱས་
པ་དང་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་བདག་བྱས་ནས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ་
དམན་པས་ཐུག་དོག་དང་མཉམ་པས་འབྲུན་སེམས་དང་མཐོ་བས་ར་རྒྱལ་བསྒྲོམ་མོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོམ་རྒྱལ་དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཐུག་དོག་དང་། འབྲུན་སེམས་དང་། ར་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཐུག་དོག་བྱ་བ་ནི། བྱང་སེམས་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བཀྱར་བྱས་སེམས་ཅན་བདག་
ནི་མིན། འདི་བཞེན་བདག་གིས་མི་རྟོན་ཅིང་འདི་ནི་བསྟོད་བྱས་བདག་ལ་སྤྲད་¹¹⁵ འདི་བདེ་བ་དག་
ནི་རྟུག་བསྐྱེད་ལ། བདག་ནི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་དང་འདི་ནི་བདེ་བ་ཉིད་ཏུ་གནས་ཞེས་གཞན་
བདག་ཏུ་བྱས་པ་དེས་རང་གཞན་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཐུག་དོག་བྱའོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་གཞན་གྱི་
ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་འདི་བཞེན་ཏུ་གཤིས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏྲན་གྱི་ཆོས་ལ་ཐུག་དོག་བྱ་བ་ནི། འདི་ནི་ཡོན་ཏྲན་¹¹⁶ ཆེ་བ་དང་བདག་
དམན་ཞིང་ཡོན་ཏྲན་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གསལ་ན། ཡོན་ཏྲན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་འདོད་

པས་བདག་ཀྱི་ན་ཀྱང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་། རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཆོག་དམན་ལྷོས་ནས་འཛོགས་པས་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཅན་གང་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དམན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དམན་པ་གང་བས་བདག་མཆོག་ཏུ་སྐྱུར་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པས་མཐོ་དམན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འཆད་དོ།¹¹⁶ །འོན་འདིར་དམན་པ་བདུག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་དེ་གང་ལ་ལྷོས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛོགས་ཅེ་ན། དམན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་¹¹⁷ དམན་པ་མེད་ཀྱང་དམན་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཀྱང་བསྐྱོམས་ལ། དེའི་ཆེ་ལྷོས་ས་གྲུབ་པས་¹¹⁸ སྦྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སེམས་པས་ཁྱོད་དམན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བུ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་འཆོ་བ་རྒྱད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བས་བདག་གི་དབང་དུ་སྐྱུར་པ་མིན་ལ།¹¹⁹ ཁྱོད་སྤྲིང་ཐེ་ཅན་དུ་འདོད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་རུས་ཀྱིས་བདག་རྒྱད་པ་དེ་དག་ལས་གསོ་དགོས་ཏེ། གསོ་ན་དེའི་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་གཞོན་པ་འང་བདག་གིས་དང་དུ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་བདག་བྱང་སེམས་འདིའི་གསོ་བྱ་མིན་ཏེ་འདིས་བདག་གསོ་བར་མི་རུས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཁོ་ཉིད་བཟང་བར་བཟུང་ནས་བདག་ལ་བརྟམས་པར་བྱེད། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བདག་གསོ་བར་མི་རུས་ན་བདག་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་འདི་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྲིག་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་ཁར་དང་གདུག་པ་སྟེ་སྐྱུལ་ངང་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་ཁར་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་འདྲ་སྤྲིང་ཐེ་མེད་པའི་སྦྱོན་ཅན་འདི་སྦྱོན་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟད། ཕྱིར་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིས་མཁས་པ་དག་ལ་བསྟོན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པས་ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་སྦྱོན་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཐག་དོག་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་མཉམ་པ་ལ་བལྟས་ནས་ནི་རྟེན་སོགས་གང་གིས་རང་ཉིད་ལྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ནི་འཐབ་མོ་དང་རྩྭ་པ་ཡིས་ཀྱང་འདི་ལས་འཕྲོག་

ནས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཅིན་ས་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གསལ་བ་དང་།
གཞན་ཡང་འདི་དེ་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་པ་སྤྲོས་ཀྱང་ཐོས་པར་མི་འཇུག་པར་བྱའོ། །བདག་གི་སྒྲིབ་
རྣམས་སྤྲོ་བར་བྱ་ཞིང་འདི་དེ་སྒྲིབ་རྣམས་གསལ་བར་བྱས་ནས་བདག་ནི་སྤྱོ་བོ་མང་པོས་མཆོད་པར་
འཇུག་ཞིང་འདི་ལ་དེ་ལྟ་མིན་པ་དང་། བདག་ནི་རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་ཅིང་འདི་ས་མི་རྟེན་པ་དང་
བདག་ནི་ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བར་འཇུག་ཞིང་འདི་ལ་མིན་པ་དང་། འདི་ནི་མ་རུངས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར་
བྱས་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བདག་ནི་དགའ་བས་བརྟ་ཞིང་། འདི་ལ་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱིས་སྤེལ་ཏེ་བཞད་གང་
དང་ཕན་ཚུན་སྒྲོད་པ་དག་ཏུ་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། མཐོ་བ་བདག་ཏུ་བརྒྱུང་ནས་^{༡༩} ཉན་མོངས་ཏེ་དམན་པ་འདི་ཡང་བདག་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྲན་ཞེས་གྲགས་ན་འདི་དང་བདག་ཐོས་པ་དང་གེས་རབ་བཅས་གཞུགས་དང་རིགས་
དང་ནོར་གྱིས་མཉམ་མཐའ་ཅི་ཞེས་བདག་གིས་བསམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཡང་གྲགས་
པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་བས་ལྷག་པ་ཡིན་པར་སྤྱོ་བོ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་ཐོས་ནས་
སྤྲུལ་^{༢༠} དགའ་བ་སྤྱོ་འཇུག་པའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲོད་ཅིག །འབད་དེ་བཀག་ཀྱང་མ་
ཞིགས་པར་ཅི་སྟེ་འདི་ལ་རྟེན་སྟོན་ཡོད་པར་ལྟར་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ར་རྒྱལ་མི་བྱེད་པར་ངའི་ལས་བྱེད་
ན་དེའི་རྟེན་པར་འདི་ལ་འཆོ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱིན་ནས་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་བདག་གི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྲུང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྲེལ་བ་དག་ལས་སོ།^{༢༡} །འདི་ནི་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་ཀྱི་བདག་གིས་འདི་གཞོད་པ་^{༢༢} རྟེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་རྟག་ཏུ་སྤྱར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་དེ་ཙམ་དུ་སྤང་བ་ཅི་སྟེ་ཞེན། འདི་ཡིས་ཡུལ་དུས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་
ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། བརྗེ་བ་མ་
བསྒྲོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་པས། སྤར་བསྐྱེལ་བ་
གངས་མེད་པ་འདས་པར་ལྟར་ཀྱང་རང་དོན་བསྐྱབ་པའི་^{༢༣} ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པས་དེ་སྤང་བའི་རིགས་སོ། །འདི་མན་ཆད་བདག་གཞན་གྱི་སྤྲོ་རྣམས་

ནལ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒྲོན་མ་ངེས་པར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་གྱིས་དང་། སྤྱབ་པའི་བཀའ་ནི་མི་བསྐྱུ་བས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དེའི་ཡོན་ཏན་སྤྱབ་པས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བརྗེ་བའི་ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་མིན་པ་ད་ལྟར་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱུ་བ་གཞན་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་བརྗེ་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་གཞན་དག་གི་ཁྱེད་དང་ཁྱེད་གི་ཐིགས་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བདག་གི་ལུས་སོ་ཞེས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ངར་གོམས་པར་གྱིས་ཐིག་པའོ།

གཉིས་པ་^{༡༩} སྒྲོར་བ་ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། སྒྲོར་བས་^{༢༠} སེམས་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བ་དང་། བདག་ལ་གཅིས་འཛིན་སྒྲུབ་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་རྟོག་ཆེན་ཏེ་བདག་ཅི་བྱེད་བརྟགས་གིང་ཚར་གཅོད་མཁན་བྱས་ནས་ནི། བདག་གི་ལུས་ལ་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཅི་སྒྲུབ་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་སྟོགས་བྱས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པར་སྒྲིབ་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་བས་སྒྲག་དོག་བྱ་བ། སྒྲོར་བས་སྤྲུལ་བསྐྱུ་བ་ལ་སྒྲུར་བ། གཉིས་ཀ་དམན་པར་བཞག་པའོ།

དང་པོ་ནི། བདག་སྒྲིབ་གཞན་ནི་མི་སྒྲིབ་ལ་བདག་མཐོ་གཞན་ནི་དམའ་བ་དང་བདག་ནི་རང་ལ་ཕན་པའི་ལས་དགེ་བ་བྱེད་ལ་གཞན་ནི་མིན་ཞེས་བདག་ལ་སྒྲག་དོག་ཅིས་མི་བྱེད། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་བདེ་བ་དང་བྲལ་གྱིས་ཏེ་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱུ་བ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྒྲོར་ཞིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་སྐབས་གང་གི་ཆེ་འདི་ནི་ཉེས་པ་ཅི་བྱེད་ཅེས་བདག་གི་སྒྲོན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་ལ།^{༢༡} གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡང་རང་གི་སྒྲོན་དུ་བསྒྱུར་བྱོས་ལ།^{༢༢} བདག་གིས་^{༢༣} ཉེས་པ་ཆུང་བྱས་ཀྱང་སྒྲིབ་པོ་མང་ལ་རབ་ཏུ་ཤོགས་ཏེ་བདག་ལ་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་ལོངས་ཤོག་^{༢༤} །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟག་པར་བརྗེད་པས་རང་གི་གྲགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་

པ་སྟེ་མི་མངོན་པར་¹¹ གྱིས་ཤིག །བདག་ནི་གཞན་གྱི་བྱ་གྱི་ཐ་མ་ལྟར་རྒྱལ་མེད་པར་དེ་དག་གི་
 རོན་ཅམས་ཀྱན་ལ་བཀོལ་བར་གྱིས་ཤིག །བདག་ཉིད་འདི་ནི་སྒྲིན་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་རང་
 བཞིན་ཏེ་སྒྲོ་བུར་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་¹² དེའི་སྒྲོ་ནས་མི་བསྟོད་པར་འདིའི་ཡོན་ཏན་
 དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་འགས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་སྤར་
 བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་¹³ གང་ཡིན་པའི་གཞོད་པ་དེ་འདྲ་ཅམས་
 བྱིན་ཆད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་འབབ་པར་གྱིས། བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཉའ་
 དྲགས་ཏེ་ཐོད་ཀྱལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དུ་གཤེད་སྟེད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བག་མ་གསར་པའི་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་རང་གིས་¹⁴ གཅེས་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་ལ་ངོ་ཚ་བ་དང་དེ་དག་གི་ཉེས་པས་འཇིགས་པ་
 དང་དེ་དག་ལ་མི་འཇུག་པར་བསམས་ཏེ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤང་བུ་ལ་མི་མཐུན་པར་བལྟ་བ་
 དང་། གཉེན་པོའི་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
 གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་བྱ་ལ་སྒྱུར་བས་དེ་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞིང་། རང་དོན་གྱི་བསམ་སྒྱུར་
 གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་མི་བྱ་བ། དེ་ལྟར་སེམས་འདི་ནི་གཉེན་པོས་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྤང་དོར་དེ་
 ལས་འདས་ན་གཉེན་པོས་སེམས་ཆར་གཅོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་གདམས་ཀྱང་
 བྱི་སེམས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཀྱན་བསྟེན་པས་¹⁵ ཁྱོད་ཉིད་ཆར་གཅད་བྱ་བར་
 ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་མི་རྣམས་སོ་སྟུམ་ན། སེམས་ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་བྱས་པས་ཁོ་བོ་གར་བསྐྱག་པར་རུས་
 པའི་དུས་དེ་ནི་ཁྱོད་ཉེས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་དུས་འདི་ལས་གཞན་སྟོན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བའི་དུས་
 དེ་ཡིན་ཏེ། ད་ནི་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཁྱོད་གང་དུ་འགྲོ་སྟེ། གང་དུ་འང་འགྲོ་
 མི་རུས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དོན་གྱི་དེགས་པ་ཀྱན་གཞོམ་པར་བྱའོ། ད་དུང་དུ་བདག་ལ་རང་གི་དོན་བྱར་
 ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག །བདག་གིས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོངས་གྱིས་གཞན་དོན་ལ་སྒྲི་
 བར་མ་སེམས་པར་ཞོ་བ་ལུ་ལ་ཅིག

བ་^{༡༤}ལྷན་སྐྱམ་ཚོགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་དེ་བས་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འདོད་པ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
 བྱིར་སྐྱབས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མཚོག་རྒྱ་མི་འཛིན་པ་དེའི་
 འོངས་སྤྱོད་དེ་ནི་དང་པོ་བསྐྱབས་སྤྱོད་ཞིང་། བར་དུ་ཞེན་པ་དང་མཐར་བུལ་བའི་སྐྱག་བསྐལ་མི་བསྐྱེད་
 བས་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཁོར་རྒྱལ་གྲུག་གི་ནང་ན་ཚོག་ཤེས་པ། །རབ་
 མཚོག་ལགས་པར་ལྷ་མིའི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀྱུན་རྒྱུ་ཚོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཚོག་མཉེན་ན། །ཁོར་
 མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱར་ལྷན་ལགས།^{༡༥} །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམན་པ་དང་། བན་གནོད་མི་ཤེས་པས་ཞེན་པར་མི་རིགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ཞེན་ཡང་ལུས་ལ་ཞེན་པར་རིགས་སོ་སྟོམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 འདི་ནི་ཐ་མར་ཐལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཏེ་དེར་འཇུར་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཡོ་འགྲུལ་མི་རྒྱས་པས་
 གཞན་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་^{༡༤} བྱ་བ་མི་གཙང་བའི་གཟུགས་མི་བཟད་པ་འདི་ལ་ཅིའི་བྱིར་བདག་
 ཏུ་འཛིན། གསོན་ནམ་ཡང་ན་གི་ཡང་སྤྱི་སྟེ་བདག་ལ་འབྲུལ་འཁོར་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བོང་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་འདི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་གི་རྒྱད་ལུས་འདི་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ང་རྒྱལ་
 བཅིའི་བྱིར་སེལ་བར་མི་བྱེད། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཁ་ཏྱ་བྱས་པ་ཡིས་དོན་མེད་སྐྱག་བསྐལ་ཉེར་བསགས་
 བས་གིང་དང་མཚུངས་པ་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཚོ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུས་
 མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་འདི་ལྟར་གཅེས་པར་བསྐྱབས་པ་འཇུག་བྱ་མྱོད་སོགས་ཀྱིས་ཟོས་
 ཡུང་རུང་སྟེ་དེ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཡང་མེད་ལ་ཞེ་སྤང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་བདག་ཆགས་
 པར་བྱེད། གང་ཞིག་སྤྱོད་པས་ཚོ་བ་དང་གང་ཞིག་བསྟོད་པས་མཉུ་འཇུར་བ་གལ་ཏེ་ལུས་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཤེས་པ་མེད་ན། བདག་གིས་ལུས་གང་གི་དོན་དུ་^{༡༤} བསྟོད་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་སྤང་དོར་གིས་ངལ་
 བ་^{༡༥} བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་^{༡༤} དེ་དག་མི་ཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ལུས་
 འདི་འདོད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་ཇུར་པ་དེ་དང་བདག་བཤེས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དགའོ་ཞེ་ན། ཐམས་

ཅད་རང་རང་གི་ལུས་འདོད་པས་དེ་ལ་བདག་གིས་ཅིས་མི་དགའ་^{༡༥}སྟེ་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་བདག་གིས་ཆགས་པ་
མེད་པར་འགོ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ལུས་འདི་དེ་དག་གི་བྱན་ནམ་ཡོ་བྱད་དུ་གཏང་བར་བྱའོ། །གཞན་ལ་
ཕན་པར་རྒྱས་པ་དེས་ན་^{༡༥}འདི་ལ་ཉེས་པ་མང་ཡང་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་གི་བྱ་བ་ལ་གདམས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་བསལ་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་འབད་
པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་དེ་བས་ན། ད་ནི་ཕྱིས་
པའི་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པ་ལ་ཞེན་པས་ཆོག་སྟེ་དོན་མེད་ཀྱི། བདག་གི་མཁས་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱགས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་སུ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ལེན་བཞི་པ་དང་བདུན་པ་དང་བསྐྱབ་བཀུས་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་བག་ཡོད་པའི་གཏམ་
རྣམས་བྱན་པར་བྱས་ནས་གཉིད་དང་སྤྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ། བཤེས་
སྒྲིབ་ལས། རྟོན་དང་འབྱོད་དང་གནོད་སེམས་སྤྲུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་
ཆོམ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལགས་པས་མཆེན་པར་
མཛོད།^{༡༥} །ཅིས་འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀླུ་ལྷ་སྐུ་གྱི་སྤྱོད་པ་མཛུགས་
ལྟར་ཉེས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐྱོག་ཅིང་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ནི་^{༡༥}གཉེན་པོ་དུག་
བའི་ཐུན་གཟུག་པར་^{༡༥}བྱ་སྟེ། རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཉིན་མཚན་ལྟར་པར་འབད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མ་འབད་
ན་བདག་གི་^{༡༥}སྤྲུག་བསྐྱེད་ནམ་ཞིག་མཐར་ཕྱིན་པར་འབྱུང་ཏེ་མི་འབྱུང་བས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྤར་གྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
པ་དང་།^{༡༥} ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདོད་
པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ལམ་ལས་^{༡༥}སེམས་སྤྲུག་ཏེ། ཡང་དག་པ་དགེ་བའི་དམིགས་
པ་ལ་རྟག་པར་ཡང་བདག་གིས་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །ལེན་བརྒྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་དགྲ་པ། ཤེས་རབ་བསྟན་པ།

༥ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྒྲུབ་ཏེ་ཤེས་རབ་བསྟེན་པར་གདམས་པ་དང་། དེ་འི་
ལྟར་བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་བསྟེན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྟེན་
པའི་མདོ་ལས། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།^༡ །དོན་འདི་ཉིད་བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་ཡང་དག་ནི་
བཞིན་དུ། ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།^༢ །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་ན་རང་གཞན་
གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་དག་ནི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལས་
བྱུང་སྟེ། རིག་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མི་བཟང་
འབྱུང་།^༣ །ཞེས་སོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ནི་
བར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་སྟེན་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས།
ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་འདུང་བར་འགྱུར།^༤ །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གིས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པ་ན། སེམས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་
བྱས་ན། །སྒྲི་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བར། །འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་དཀའ་བ་མེད།^༥ །ཅེས་འབྱུང་བས།
གཞན་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ནས་སྟུག་བསྐྱལ་སེལ་བར་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཡུལ་བདག་མེད་
ལ་འཇུག་པ་དང་། སྤང་བྱ་དངོས་འཛིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་བདེན་གཉིས་གཏན་

ལ་དབབ་པ་དང་། ལུལ་ཅན་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་དང་། དེ་
འཇལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྟོ་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ་
དེའི་རོང་གྲུབ་པས་དེའི་བདེན་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གཏི་སྟག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་
གང་བཙོས་མ་བདེན་པར་སྤང་བ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱུང་བ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཙོས་མུར་
གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་དེ་དང་། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྤང་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེའི་རྟོགས་བྱའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། འཕགས་པའི་
སྒྲིབ་ལུལ་གྱིར་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་པ་སྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་སྤྱོད་དམ་པ་
ནི་བདེན་པ་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུལ་དུ་གྱུར་ན་དོན་དམ་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོའི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་
ལས་ཀྱང་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོ་ཡི་སྒྲིབ་ལུལ་དུ་འདིའོ་ཞེས་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྲུབ་པ་
མིན་ཏེ། སྟོ་ནི་དོན་དམ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་
དགེ་ལྷ་འཆད་ཅིང་། ཤེར་འབྲུང་། དང་རྣམ་སྤང་། མི་སྟོ་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞིང་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
དེའི་ལུལ་མིན་པར་འཆད་ལ། འདིར་སྟོ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུལ་མིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་
པ་མི་འགལ་ཞིང་། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཅིར་ཡང་
མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། དེར་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་གང་དུ་ཡང་དེ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པས་དེ་རྟོགས་པར་འཛོག་སྟེ། མ་སྒྲིམ་དགའི་འགྲོད་པ་

བསལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐོང་བ་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པའི་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་མེད་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང་། གནོད་པའི་རིམ་བ་དང་། གནོད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྦྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་སྟེ་གང་ཟག་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་མཐོང་སྟེ། ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷན་པ་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་མི་ལྷན་པ་ཕལ་བར་
འབྲེལ་བ་དག་ལས་འཆད་ཀྱང་།^{༡༦} བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྷན་
པ་དང་མི་ལྷན་པར་བྱེད་པ་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་
ཕལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་གཅིག་སུ་དང་སེམས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་རིགས་པ། ལུས་གཅིག་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མི་
རྟག་སྟེ། གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གནོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་སྒྲུབ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་སློ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་
མི་མཐུན་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གནོད་དེ། འདི་ལྟར་
དོན་སྒྲུབ་ལ་གཉིས་གྱིས་གཟུང་བ་རྒྱལ་ཐོན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་པ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དོན་དམ་དུ་
བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་པ། དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྒྱུར་བ་ན། །སྒྲ་རབ་རྒྱལ་ཆ་དུག་ཏུ་
འགྱུར། །དུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བྱའང་རྒྱལ་ཐོན་ཅམ་དུ་འགྱུར།^{༡༧} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་གནོད་དེ། གསོག་བྱ་རྒྱལ་ཐོན་མ་གྲུབ་པས་དེ་བསགས་པའི་རགས་པ་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་
ན་དེ་གཉིས་བདེན་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་
རིག་རང་གསལ་དོན་དམ་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་འདིར་འཆད་པའི་རང་རིག་འགོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དགེ་ལྷན་གཉིས་ཀ་འདོད་ཅིང་ཁྱེད་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་

པའི་དོན་ཏུ་དབྱུང་མི་དགོས་ཞེས་འཆད་ལ།¹⁷ འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་ངོན་དེ་ལྟར་སྤང་བས་
 ལུལ་དེ་དག་མི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་དེའི་སྒོ་ལྟུང་ལ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། བལ་པ་དང་ནལ་
 འབྱོར་པ་གཉིས་ཀ་མི་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབེས་ནལ་འབྱོར་པ་དངོས་སྒྲུབ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ངོན་སྤང་བ་ཡང་བདེན་པ་ཁེགས་པས་དེ་དག་གི་སྒོ་ལྟུང་ལ་པར་གྲུབ་ན་པལ་པ་ལྟ་ཅི་
 སྒོས་ཞེས་བཤད་ནས་འབྲས་བུ་ཞེས་སོགས་ཚུད་སྒྲོང་བྱེད་པ་རྣམས་སྤང་གི་ལུགས་སོ།

གཉིས་པ་ཚུད་སྒྲོང་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུད་སྒྲོང་ངོ་། །དང་
 བོ་ལ་ལྷ་སྟེ། ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ལུལ་ལ་མི་ཚུད་པ་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ལུང་དང་
 འགལ་བ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པ་ན་སྦྱིན་སོགས་ལས་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་པ་མེད་པས་
 དེའི་དོན་ཏུ་དེ་སྒྲིག་པར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དེ་མེད་ཀྱང་མ་དབྱུང་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
 དངོས་པོ་དེ་ནལ་འབྱོར་པ་དང་པལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་བས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཚུད་ཅེ་ན། སྤང་བར་འབྲ་
 ཡང་འཇིག་རྟེན་པལ་པ་ཡིས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོག་པར་
 བྱེད་ཀྱི། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་མིན་ལ་ནལ་འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་པས་ན་འདིར་ནལ་འབྱོར་པ་དང་
 འཇིག་རྟེན་པ་ཚུད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་བརྟུན་པར་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་བདེན་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། དེ་ནི་ལུས་མི་གཙང་བ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་¹⁸ གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པ་
 བཞིན་ཏུ་བརྟུན་པས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་ནལ་སྤྱ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ལྟེ་དང་
 ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཆད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཆད་ཡིན་ན། འཇགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱ་
 ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ན་བྱུབ་པས་དངོས་པོ་སྤང་ཅིག་གིས་མི་རྟག་

པའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེན་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་སྤང་བ་ཙམ་ལ་
 དགོངས་ནས། དགོས་པ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་འཇིག་རྟེན་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་མགོན་པོས་
 དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་བས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས། གསུངས་པ་དགོངས་པའི་དབང་
 གིས་ཏེ། ལུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས།^{༡༠} ཞེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཁོན་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་འདབ་དེན་པ་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པས་སོ། །སྐད་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
 འགལ་ལོ་ཞེན། ཡལ་པ་ལ་མི་སྤང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པའི་འཇིག་རྟེན་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་
 མཐོང་བ་རྣམས་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་རྫོབ་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} །འོ་ན་སྐད་ཅིག་
 མཐོང་བ་དེ་ཁོན་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་རྟག་སོགས་སུ་ལྟ་བ་
 ལ་ལྟོས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཞག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་
 རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ཐ་མལ་པ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་ཉིད་
 མཐོང་བ་ཡིན་ན་^{༡༢}རྣལ་འབྱོར་པས་བྱུང་མེད་མི་གཙང་བར་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 གཙང་བར་འཛིན་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་དགེ་ལྷ་འཆད་དོ།^{༡༣}

ལྟ་བ་ལ་བཞིན་སྟེ། བསོད་ནམས་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་དང་། དགེ་སྤྱི་ག་
 མེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱང་བརྟུན་པས་དེ་མཆོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་རང་རྒྱལ་བ་
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་མཆོད་པས་བསོད་ནམས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་སྐྱེ་མ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་བ་ལ་མཆོད་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་མ་འདྲ་བཅོད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ་ན་དེ་གི་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེན། སྐྱེ་བའི་སྐུན་
 ཚོགས་པ་^{༡༤}ཡིན་ཏེ་ཇི་སྤྱད་སྐུན་རྣམས་ཚོགས་པར་གྱུར་བ་དེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་མའང་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བས་མི་བདེན་ཡང་འབྱུང་བར་འདྲ་བས་རྒྱན་རིང་བ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེ་མ་བས་སེམས་ཅན་བདེན་

པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་རྒྱན་རིང་ཐུང་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འོན་སེམས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དང་། ལྷ་མས་ལྷ་མ་བསད་པ་དང་། མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགེ་སྤྲིག་ཡོད་མེད་མཛུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ལྷ་མའི་སྤྲེས་ལྷ་མས་བསད་པ་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྤྲིག་མེད་དེ། ལྷ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱམས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡོད་པས་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པ་འབྱུང་།^{੧੪} སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བའི་ལྷ་མའི་རྒྱ་སྤྲེགས་སོགས་རྣམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷ་མའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལ་^{੧੫}ཡོད་པས་སོ། །བརྒྱན་ཡང་འབྲས་བུམི་འདྲ་བའི་རྒྱམི་འདྲ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣ་ཚོགས་གིང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་མ་དེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་གིང་མི་འདྲ་བ་ཉིད་འབྱུང་གི་^{੧੬} རྒྱུན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཀྱན་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ནི་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཀྱང་དེ་དག་ཀྱང་རྫོང་བྱུ་ལོར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་^੧རིགས་པ་མཛུངས་པས། ལྷ་དང་འཇིག་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལོར་བར་^੨འགྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། རྒྱུན་རྣམས་རྒྱན་མ་ཆད་ན་སྤྱོད་མའང་ཕྱོག་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ལོར་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱུན་རྣམས་མ་ཆད་པས་ལོར་བ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ལོར་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱུན་རྣམས་རྒྱན་ཆད་པས་^੩ན་ལོར་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཀྱང་རྫོང་བྱུ་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་དོན་དམ་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པ་འདམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ལོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་སྤངས་པས་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་^੪ཅེས་པ་ལྟར་དགེ་ལྟ་འཆད་ལ།^੫ ཤེར་འབྱུང་ནི། རྒྱུན་རྒྱུན་ཆད་ན་^੬ལོར་བར་མ་ཟད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་མི་ཕྱོག་ལ། ལོར་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱུན་རྒྱུན་ཆད་པ་ན་ཀྱང་རྫོང་བྱུ་ཡང་ལོར་བ་མི་སྤིང་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འགགས་པས་སངས་རྒྱས་ལོར་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་།^੭ རྣམ་སྤང་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ཡང་རྒྱུན་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་

ཡོད་ན་འབྲུང་ལ་མེད་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འབྲུང་ཞེས་པར་འཆད་དོ།^{༣༧}

གཉིས་པ་དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུད་སྒྲོང་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲུལ་གཤམ་མེད་ན་འཛིན་པ་
མེད་པར་དང་། འབྲུལ་གཤམ་མེད་པ་ལོར་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་^{༣༨}སྒྲོལ་བ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ན་དེ། གང་གི་ཆོ་འབྲུལ་པའི་གཤམ་པ་ཡོད་པ་མེད་ན་སྤང་བ་སྤྱི་
མ་ལྟ་བུ་གང་གིས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེན།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུད་པ་མཚུངས་པ་དང་། ཚུད་ལན་དགག་པ་དང་།
སྒྲུབ་སྟེན་ལ་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆོ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་ལ་འདར་གཟུང་ཆ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་དེ་
ཉིད་བདེན་པ་མེད་ན་དེའི་ཆོ་གཟུང་ཆ་ཅི་ཞིག་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བ་སེམས་སུ་འདོད་པ་དང་། དོན་སེམས་གཉིས་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
དངོས་པོ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟགས་དགོད་པ་ནི།^{༣༩} གལ་ཏེ་གཟུང་ཆ་དེ་
ཉིད་དུ་མི་བདེན་ཡང་གཞན་གཤམ་དངོས་སུ་བདེན་པར་ཡོད་དེ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཡིན་
པས་དམིགས་སུ་རུང་ངོ་ཞེན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་རིག་དོན་དམ་ལ་གཞོད་པ་
བརྟེན་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་།
འབྲུལ་བ་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། གང་སེམས་ཉིད་གཟུང་ཆ་སྤྱི་མ་དང་ཐུག་གཅིག་ན་དེ་ཆོ་མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་
གཉིས་མེད་པས་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། ལང་ཀར་
གཤོགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་རལ་གྱི་རང་སོ་དང་། ཇི་ལྟར་སོར་མོ་རང་རྩེ་ལ། །མི་གཙོད་རིག་པར་མི་
འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་།^{༤༠} །ཞེས་གསུངས་གིང་། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཙོད་མི་རུས་པ་དང་། སོར་མོའི་རྩེ་
མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རིག་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
སེམས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་རུས་སོ།^{༤༡} །ཞེས་གསུངས་པས། ཇི་ལྟར་རལ་གྱིའི་སོ་རང་ལ་རང་གིས་

མི་གཙོང་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་ཡིད་མི་མཐོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོན་མི་མཚུངས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་མར་མེའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། རི་ལྷར་མར་མེ་རང་གིས་རང་གི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རིག་གོ་ཞེས། མར་མེ་ནི་རང་གིས་གསལ་བར་བྱ་
བ་མིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་གསལ་བར་བྱ་བ་ལ་སྤར་ནི་མི་གསལ་བས་ཁྱབ་པ་ལ་དེ་སྒྲིམ་ཙམ་ཉིད་
ནས་སྤན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་མི་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས། མར་མེ་དག་ནི་གང་
དག་ན། །དེ་འདྲུག་པ་ན་སྤན་པ་མེད། །མར་མེས་ཅི་ཞིག་སྤང་བར་བྱེད། །སྤན་པ་སེལ་བ་སྤང་བྱེད་
ཡིན།^{༤༠} ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟོན་པོའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ལ་ཡང་ཤེས་
བཞིན་དུ་སྟོན་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། བཱེར་ཡ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ་དག་ཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་གཉིས་ཡོད་
པས། ཤེས་དཀར་པོ་དེ་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་།^{༤༡} བཱེར་ཡ་ལྟ་སྟོན་པོ་ཉིད་
ནས་མི་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་སོགས་འགའ་ཞིག་
གསལ་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མར་མེ་དང་བདེ་སྟུག་ལྟ་སྟོས་པ་མེད་པའང་
མཐོང་ངོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བཱེར་ཡ་འི་སྟོན་པོ་ནི་སྒྲིམ་ཙམ་ཉིད་ནས་སྟོན་པོར་གྲུབ་པས་སྟོ་
ཉིད་མིན་པ་ལ་སྟོན་པོར་བདག་གིས་བདག་ཉིད་བུམ་པ་མེད་པས་རང་གིས་རང་གསལ་བ་དང་རིག་
པའི་དཔེར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འཆད་ཅིང་།^{༤༢} ཤེར་འབྱུང་ནི། སྟོན་པོ་ཉིད་
ཀྱང་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པས་སོ།^{༤༣} །གལ་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་
ལས་སྟོན་པོ་མིན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་ན་དེ་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་ཞུན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་གིས་
བདག་ཉིད་སྟོན་པོར་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ནི་མི་སྤྱིད་དེ།^{༤༤} རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་^{༤༥}འགལ་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ།།^{༤༦}

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་པས་
ཤེས་ཏེ་རྫོང་པར་བྱེད་ན། དོན་དམ་པར་སྒྲོ་ནི་རང་ལ་རང་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གིས་ཤེས་

ནས་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། དེས་ན་དཔེ་དོན་ཡང་མི་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་^༡དོན་དམ་
དུ་རང་རིག་གཞན་རིག་^༢གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་པ་གཞན་རིག་སྒྲོ་འགས་^༣ཀྱང་མཐོང་བ་
མིན་ནོ། །དེའི་བྱད་པར་གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བའོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་མོ་
གཤམ་གྱི་སྤྱོད་འཁྱེད་བཀའ་མཛེས་མི་མཛེས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་
པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་རི་ལྟར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་
བས་དྲན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་རང་རིག་འགྲུབ་པོ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། རང་མ་མྱོང་ཡང་གཞན་གཟུགས་
སོགས་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་པ་ལས་དེ་དྲན་པར་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱི་བའི་དུག་བསྐྱོས་པ་མ་མྱོང་ཡང་
གཞན་དུ་འབྲུག་གི་སྒྲིའི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་པ་ལས་ནད་མྱོང་བ་དེ་ལས་དཔག་ནས་དྲན་པ་^༤བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་^༥ནི། གལ་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་དག་དང་ལྷན་པ་ནི་རིང་བ་
གཞན་གྱིས་^༦ཤེས་པའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བ་རང་གིས་ཤེས་པ་གསལ་བར་རིགས་སོ་ཞེན། མ་
ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུབ་པའི་མིག་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལས་རིང་བ་ས་འོག་གི་སུམ་པ་མཐོང་ཡང་ཉེ་བ་མིག་
སྒྲན་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྲུར་བ་མིན་པས་སོ། །འདི་འགྲེལ་པ་འགའ་དང་མི་མཐུན་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱི་དགོངས་པ་འདི་བཞིན་ཡིན་སྟེ་མོ།།

གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་མེད་ན་གཞན་རིག་ཀྱང་མེད་པས་མཐོང་བོས་ལ་སོགས་པ་འགའ་
ཡང་མེད་པར་འགྲུར་ཞེན། རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་བོས་པ་དང་ཤེས་པ་དག་སྒྲུབ་པ་ཅམ་ནི་འདིར་
དགག་པར་བྱ་བ་མིན་གྱི་འདིར་ནི་དེ་དག་བདེན་པར་རྟོག་པ་བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་གྲུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེན་པར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་
སྒྲོན། །ཆགས་དང་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དག་རྣམས་རང་བྱུང་དེ་བསྒྲོག་ན། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བ་ག་
ལ་འགྲུར་^༧ །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་ཆ་སྒྲུམ་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་ལས་གཞན་ཕྱིའི་དོན་ཡང་མིན་ཞིང་། གཞན་

མིན་ལ་ལ་སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་མི་བརྟགས་ཏེ། རེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
 ཡིན་ནོ་ཞེན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རི་ལྟར་སེམས་ལས་ལྟོ་ཉིད་དང་གཞན་མིན་ཏེ། ཡང་ན་དེ་ཉིད་དམ་
 ཡང་ན་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། རེ་ཉིད་དང་གཞན་མིན་ཞེན། རེ་དངོས་པོར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་
 འདྲའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་འདར་གཟུང་ཆ་སྒྲུ་
 མ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་མིན་ཡང་བརྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་མི་བདེན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ལྟེན་དུ་སྒྲུང་
 བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་སྒྲུང་འཁོར་བ་ནི་འབྲུལ་
 གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི། གཉིས་སྒྲུང་དེ་ནི་རྟེན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལས་
 གཞན་དུ་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོར་སྒྲུང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་
 པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོར་
 སྒྲུང་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་
 བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུང་བའི་གྲོགས་མེད་པར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 གཤིབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡིན། གང་གི་ཆོ་སེམས་ནི་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡང་གཉིས་སྒྲུང་འཁོར་བའི་རྟེན་སེམས་
 ཙམ་དུ་བདེན་པར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་འཁོར་བ་གཏན་ནས་མ་གྲུབ་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷུལ་ཅན་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་སྒྲུ་མར་ཤེས་པ་དང་། རོན་
 དམ་སྒྲུང་པར་ཤེས་པ་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་ལམ་གྱི་རང་
 བཞིན་དང་། ལམ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུའོ། །དང་པོ་ལ་ཆོལ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
 ཤེས་ན་ཡང་རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཆོ་སྒྲུ་མའི་སྤང་མེད་ལ་དེ་
 བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེན། ལན་ནི། སྒྲུ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོ་དེ་ནི་སྤང་མེད་
 ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དེས་ན་ལྟོ་མའི་སྤང་

མེད་དེ་མཐོང་བའི་དུས་ན་སྤྱུ་མ་མཁན་དེ་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་དེ། སྤྱུ་མ་སྤྱང་
 པར་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་པར་མ་རྟོགས་པས་ཆགས་པའི་བག་ཆགས་སང་པར་འབྱུར་ལ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 བག་ཆགས་སྤྱང་པར་འབྱུར་ཞིང་། སྤྱང་མི་སྤྱང་ཅི་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་རྟོགས་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་
 པས་ནི་སྤྱང་བའམ་བརྟུན་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་བྱིན་ས་སྤྱང་པར་འབྱུར་བས་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་
 ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པས་དེ་གཉིས་མི་མཆུངས་མོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ནི།¹⁴ གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་གང་
 ཞིག་མེད་དོ་ཞེས་བརྟགས་ཤིང་དགག་པར་བྱ་བའི་¹⁵ དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོ་དངོས་མེད་དུ་
 འཛིགས་པའི་རྟེན་ཏེ་རྟོས་པ་དང་བྲལ་བས་སྤོའི་མདུན་ཏེ་ཡུལ་ན་དངོས་མེད་དུ་རི་ལྟར་གནས་ཏེ་མོ་
 གསལ་གྱི་བྱ་མེད་པས་དེ་ཤི་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱོས་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ནི། གང་
 གི་ཆོ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དག་སྤོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་ཏེ་གཉིས་ཡིན་
 བས་གཉིས་¹⁶ མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་པ་ཡང་མེད་པས་¹⁷ དེ་གོམས་པས་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཡུལ་དག་ཏུ་
 དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སྤོ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འབྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱ་དེ་
 རྣམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ། །དེ་ཆོ་སྤྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་
 མེད། །སེམས་འགག་པས་དེ་སྤྱུ་ཡིས་མཛོན་དུ་མཛད།¹⁸ །ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་སངས་རྒྱས་
 ལ་ལེ་ཤེས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དུ་རུང་པར་སྤྱང་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བྱིར་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁹ །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཡུལ་སྤྱུ་བཞི་པོ་དེར་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤོ་སྤྱེ་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་རབ་ཞི་ཞེས་
 བཤད་ནས། འོག་ནས་སེམས་མེད་ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ཡང་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི་ལེ་ཤེས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་སྤྱུ་མོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀྱན་སྤྱང་མེད་ཀྱང་དོན་གྲུབ་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་འགགས་ཀྱང་བྱ་
 བ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱང་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

གཞན་དོན་མི་མཛད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བྱའོ་སྐྱམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་
 དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ལ་ཀྱུན་སྒྲོང་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྣམས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་
 ཚོགས་ནས་རེ་འདོད་སྒྲོང་བ་བཞིན་དུ་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དོན་
 བྱེད་པར་སློན་ལམ་བཟབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་སྐྱུ་སྤྲང་ཞིང་དོན་བྱེད་པ་འབྱུང་
 བས་སློན་མེད་དོ། རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་བ་རྒྱུན་གྱི་
 མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།^ལ །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློན་ལམ་སངས་རྒྱས་པ་ན་
 འགགས་པས་དེས་དེའི་ཚེ་དོན་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན་སློན་མེད་དེ། “དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་སང་ཀྱའེས་
 བྱ་བས་ནམ་མཁའ་མེད་གི་མཚོད་སྡོང་གཟུངས་སྐྱུགས་ཀྱི་རྣམས་པས་བསྒྲོས་པ་བརྒྱབས་ནས་སྐྱབ་པ་
 བོ་དེ་འདས་པར་གྱུར་པ་ན། དེ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་བོ་ཡོན་ཡང་མཚོད་སྡོང་དེས་དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་
 བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེར་བྱང་རྒྱལ་དང་རྩེས་སྐྱུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཚོགས་དང་
 སློན་ལམ་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྱིའི་མཚོད་སྡོང་བརྒྱབ་པ་ཡང་རྒྱབ་པ་མོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེར་
 མི་གིནས་པའི་ཕྱ་བརྒྱ་ལས་འདས་ཏེ། གཞན་དོན་རྒྱབ་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་འགག་ཀྱང་དེས་གཞན་དོན་
 སེམས་ཅན་མཛད་པ་མི་འགལ་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་མེད་ན་དེ་ལ་མཚོད་པ་བྲམ་
 པས་རི་ལྟར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་དེས་ཏེ། གང་གི་
 ཕྱིར་བཞུགས་པའམ་ལྟ་བུ་འདས་པའི་སྐྱུ་གཏུང་ལ་མཚོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཚུངས་པ་
 ཉིད་དུ། མཚོད་རྟེན་བསྒྲོར་བའི་ཕན་ཡོན་ལས། །གང་ཞིག་བཞུགས་ལ་མཚོད་པ་དང་། །ལྟ་བུ་
 འདས་པའི་སྐྱུ་གཏུང་ལ། །སེམས་ནི་མཉམ་པར་དང་བ་ཡིས། །བསོད་ནམས་ལ་ནི་བྱེད་པར་
 མེད།^ལ །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^ལ །སངས་རྒྱས་སེམས་མེད་ཅིང་ཀྱུན་རྫོབ་པའམ་ནི་སེམས་དང་
 བཅས་གིང་དེ་ཁོན་ཉིད་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་མཚོད་པ་ལས་^ལ “འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་ལུང་
 ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དཔེར་ན་བྱེད་སེམས་ལྡན་དུ་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པས་རི་ལྟར་
 འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་བདེན་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། དེད་ཀྱང་བརྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་

མཚན་པས་^{༡༩} བསོད་ནམས་བརྒྱན་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་དོ། །འདིར་ཡང་སེམས་མེད་
ཅེས་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟག་པ་མེད་པའི་དོན་ཏེ།^{༢༠} འགྲེལ་ཆེན་ལས། གྲུན་རྫོབ་གྱི་སེམས་དང་
བྲལ་བའི་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་^{༢༡} ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

གཉིས་པ་དོན་དམ་སྤྲོད་པར་གཤམ་པ་ལམ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བརྒྱལ་ལོན་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པས་ལས་དང་ཉན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི། ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྲོད་པ་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྤྲོད་གོས་པ་མེད་དོ་ཞེས།

གཉིས་པ་ལན་^{༢༢} ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བརྒྱལ་ལན་གྱིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོད་པ་ཉིད་མཐོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
གི་ཕྱིར་ན།^{༢༣} ལུང་གེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ལམ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་འདི་མེད་
ན་འབྲས་ཁུ་བྱང་ཆུབ་མེད་པར། དངོས་པོའི་འདུ་གེས་ཅན་ལ་གེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཉན་མོངས་པ་སྦྱང་བ་མེད་དོ།^{༢༤} །ཞེས་
པའི་བར་དང་། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་
བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།^{༢༥} །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟོལ་བ་དགོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་བཀར་
སྐྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་ལམ་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱལ་པའི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བ་དང་། ཞིབ་བགོད་པ་གཅིག་པ་དང་། མཛོན་པའི་ད་རྒྱལ་ཅན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱི་
མ་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་དག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་
བཀའ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱ་མཚན་དྲི་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་ཡུང་སྡེ་བཞི་ལ་སྐྱེས་པ་འདི་རྣམས་ཡིད་ཆེས་སུ་རྩེ་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་འདི་བཤོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཡུང་གི་དང་།^ལ བཀའ་རྒྱ་མཚན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིན་པ་དང་། མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུང་སྡེ་བཞི་སྐྱེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁོ་ལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་གཉིས་
ཀ་ལ་འདི་བཀར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅི་གཉིས་ཀའི་དོན་ཁྱོད་དང་གཉིས་སམ། འོན་ཏེ་གང་རུང་
གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དང་པོར་ཁྱོད་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ན་སྡེ་བཞི་སྐྱེས་པ་གར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཆོ་ཁྱོད་ལ་འདི་བཀར་མ་གྲུབ་པས་སོ། །འོན་ཏེ་དམ་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་
ཐོས་པ་ལ་སྐྱེས་པས་ཡིད་ཆེས་སོ་ཞེན། རྒྱུན་གང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུང་དེར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་
ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་མཆུངས་ཏེ། དམ་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་འདོད་པས་དེ་རྩེ་བདེན་ན་ནི་རིགས་བྱེད་ལ་སྐྱེས་པ་མུ་སྟེགས་པའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཡུང་དུ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཅོད་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཡུང་མིན་ནོ་ཞེན། འོན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུང་སྡེ་ལ་སྡེ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་ཡུང་
གཞན་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་སྡེ་པ་རང་གཞན་དག་ཅོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་དོར་བྱུར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དག་ལྟར་གང་ཞེས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་སྟོག་གསུམ་སྟེ། ཤེས་འབྱུང་ནི་འདི་དག་
ནི་གཞན་གྱིས་བཅུག་པ་ཡིན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།^ལ འག་འཁྱིལ་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལ་འདིར་བྲེས་ཤིང་ཕལ་ཆེར་ལ་འོག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་འཆད་ན་འདིར་སྒྲངས་
ལ་^ལབཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྡེ་པ་དག་ན་རེ། །དག་གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་མདོ་
སྡེ་ལ་འཇུག །ཐུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་འདུལ་པ་ལ་སྒྲང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་
མདོན་པ་ལ་^ལམི་འགལ་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་དེ་མེད་པས་
བཀའ་མིན་ནོ་ཞེན། འོན་དགོངས་འགེལ་ལ་སྐྱེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པས་ན། དེ་དག་ཁྱོད་ཅག་གི་མདོ་དང་^ལམཆུངས་པས་བཀར་འདོད་པ་མིན་ནམ་
ཅི་སྟེ་འདོད་པར་རིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་འགའ་ཞིག་བཀའ་ཡིན་ཡང་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་¹³ ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ལ་བཀའ་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པས་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།
མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་ལས། །རང་གི་མདོ་ལ་འཇུག་ཕྱིར་དང་། །རང་གི་འདུལ་ལ་སྤང་ཕྱིར་དང་། །ཟབ་པ་
དང་ནི་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད།¹⁴ །ཅེས་པ་ལྟར་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་
གསུམ་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཁྱོད་རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་མཚན་
ཉིད་ཆང་བར་མ་རྟོགས་པའི་ཡུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་བཀའ་མིན་པའི་
སྟོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མདོ་དང་བཀའ་མཚན་ཉིད་
ཆང་བར་མཛུངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་བཟོ་གསུངས་པ་ཅིས་མ་
ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མཛུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡུང་དྲང་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཀའ་
ཡིན་ན་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་རིགས་པ་ལས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པས་
བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱ་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
གཏིང་དཔོག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པས་བཀར་གཟུང་བྱ་མིན་པར་
སྨ་ཞིག་བྱེད་དེ། མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་སྟེ་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་ལུས་ལ། །ཕྱོངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་
ན་ངེས་པར་བྱེད།¹⁵ །ཅེས་པ་ལྟར་རེ། ཡང་ན་འོད་སྤང་ལ་སོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་འོད་ན་
གཏིང་མ་དཔོག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་ཏེ་མ་གྲུབ་པས་དེ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀར་གཟུང་
བྱ་མིན་པར་སྨ་ཞིག་བྱེད་དེ། རྒྱ་མཚན་མ་གྲུབ་པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་དེ་མི་འགྲུབ་ཅིས་པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོན་དམ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན་
དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོད་བས་མྱུང་འདས་སྨི་རུང་བ་དང་།
སྤངས་ཀྱང་སྤང་འདས་མི་འཐོབ་པ་དང་།¹⁶ སེམས་འགགས་ཀྱང་སྤྱར་འབྱུང་བའོ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པ་གནས་པའི་རྩ་བ་དག་སྤྱོད་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སེམས་དམིགས་པ་
དང་བཅས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་སྤྱོད་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་

གནས་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་ཅུད་ནས་མི་སྤྲོད་བས་སོ། །དེས་སྐྱུག་བསྐལ་མི་སྤྲོད་བས་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་པའང་དགའ་བར་གནས་ཏེ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་སྤྲོད་ཉིད་མ་རྟོགས་
 གྲུང་ལུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་
 སྐྱུག་བསྐལ་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེན། འོན་ཏེ་ཁྱེད་བཙས་ཀྱི་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་སྐྱུག་བསྐལ་
 མེད་པ་དེར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདྲོད་ན། དགྲ་བཙམ་པ་དེ་དག་ལ་ཉོན་
 མོངས་མེད་གྲུང་མོའུ་འགའ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤོང་གྱི་ལས་ཀྱི་རྩས་པས་སྐྱུག་བསྐལ་
 མ་ཐོང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་མ་ཐག་ཉིད་དུ་
 སྐྱུག་བསྐལ་ལས་མི་གྲོལ་ཡང་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་བཅད་པ་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྤྲོད་པ་ཉི་
 བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལུང་པོ་ལ་སྤྲོད་པ་མེད་པ་ཉིད་དེས་བས་སོ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཀུན་རྩ་
 རྫོངས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུང་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་འདི་
 ཡང་ཅི་སྟེ་མེད་དེ། དངོས་འཛིན་དང་བཙས་པའི་ཆོར་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྲོད་པ་འབྱུང་བར་ངས་པ་ཡིན་ལ།
 ཆོར་པ་ནི་ནག་བཙམ་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྲོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་སེམས་¹⁶གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་བཙས་པའི་སེམས་ཡིན་པས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་
 གནས་ཏེ་ཞེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མཛོན་འགྱུར་རེ་ཞིག་འགགས་གྲུང་སྤྲོད་ཡང་སྤྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ་འདུ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆོ་སེམས་རེ་ཞིག་འགགས་གྲུང་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུག་
 བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འདྲོད་པས་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པ་ནི། རང་གིས་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་
 སྤྲོད་ཉིད་ལ་རྫོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲིང་རྗེ་སྤྲོད་བས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་འཁོར་
 བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་འཇིགས་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་
 འཁོར་བ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་དོན་དཔག་རྩ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་སྤྲོད་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྲོད་པ་གཉིས་སྤྲོད་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཉིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་

བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མུན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤྱད་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་སྤྱད་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྤྱད་ཉིད་དེ་ནི་ཅི་སྟེ་སྒྲོམ་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་པོ་ནི། སྤྱད་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་པའི་ལ་སྒྲོན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་སྤྱད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཐོགས་ལ་སྤྱན་འབྱེན་བརྗོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་འདིས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
མིན་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར་སྤྱད་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྟན་པ་ནི། སྤྱད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོག་པས་དེ་མི་སྒྲོམ་མོ་སྒྲོམ་ན། དངོས་པོར་
འཛིན་པ་གང་སྟག་བསྟུན་པའི་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྒྲོག་པ་སྒྲིབ་པ་རིགས་པར་འབྱུང་ན་མི་
སྒྲིབ་པར་སྤྱད་ཉིད་ནི་བསྒྲོམས་པས་སྟག་བསྟུན་པའི་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་པ་ཡོན་ན། དེ་ལས་འཛིགས་
པ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པར་མོ་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་མེད་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་རྟེ། མང་ཟག་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། མཚམས་སྤྱད་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིགས་པ་པོའི་བདག་
འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་སྤྱལ་ཅི་ཡང་རུང་པ་ལས་འཛིགས་པར་འབྱུང་བ་རིགས་ན་བདག་ནི་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མིན་པས་འཛིགས་པ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱད་པོ་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་སྤྱིར་དགག་པ་དང་།
འདོད་པའི་བདག་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་རྟོན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱད་སྒྲིབ་
མེན་བདག་མ་ཡིན། བདག་ནི་རྣམ་པ་ཁྲག་མ་ཡིན། སྤྱེས་མིན་བདེ་ལྡན་མ་ཡིན་རྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་ནི་
རྟག་ཀྱང་མིན། བདག་ནི་ཞག་དང་རྩལ་མིན་རྟེ། སྒྲོ་མ་རྟོན་དྲག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། བད་ཚོས་གཞན་
ཡང་བདག་མིན་རྟེ། བདག་ནི་བྱིས་གཅིན་མ་ཡིན། བཤྱ་དང་པགས་པ་ལོ་བདག་མིན་རྟེ། ཁྱོད་དང་
རྒྱུ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། བྲག་བདག་མིན་རྣམ་ཀུན་ཏུ། རྣམ་ཤེས་དྲག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། །ཁམས་
དྲག་པོ་དེ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་དུ་མ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱངས་ཅན་དང་། རིགས་པ་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་
བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་བཟོད་པ་དང་། ཉེས་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པཤོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་རིག་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་མེད་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆོན་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྐྱ་ཤེས་ནི་སྐྱ་ལ་ལྟོས་པས་ཤེས་བྱ་སྐྱ་མེད་
ན་ཡུལ་ཅི་ཞིག་རིག་ནས་སྐྱ་མཚན་གང་གིས་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་ཟོད་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་སྐྱ་
ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཤིང་ཡང་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
དེས་ན་ཁྱེད་ཤེས་བྱ་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་པར་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལན་ཁྱེད་གོད་པ་ནི། སྐྱ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱ་འཛིན་མེད་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། རྩར་སྐྱ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིས་སྐྱ་མེད་པ་ན་གཟུགས་སྟགས་ཤེས་པ་ལ་ཁྱེད་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་བ་སྐྱ་མ་གནས་པ་དང་། རྩམ་པ་འགལ་བ་དང་།
ཕན་ཚུན་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པཤོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་སྐྱ་ཐོས་པ་འང་ཅི་སྟེ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་ཉེ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མི་ཐོས་སོ་
ཞེན། དེས་ན་སྐྱ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཁྱེད་
རྟགས་དགོད་པ་ནི། སྐྱ་འཛིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་དེ་རྩམ་པ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ནི། རྩམ་པ་འགལ་བ་སྐྱ་ཕྱི་ཡུལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་
གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེས་སུ་གཅིག་ཉིད་སུ་དང་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་སུ་དང་པར་འཛིག་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟགས་ལ་ཡང་པ་དང་སུ་ནི་གཅིག་ཉིད་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སུ་
བདེན་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅའ་པོ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་སྟོང་པས་དང་རྩལ་དང་སུན་པ་
གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་མི་སྤང་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ་དེ་ནི་སུ་མིན་ལ་པ་ཡང་མིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་སྤང་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་
འཛིན་དེ་ནི་སྐྱ་འཛིན་དང་ལྟན་པ་སྟེ་སྐྱ་འཛིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་

རུང་བ་ལས་དེར་མཐོང་བ་^{༡༧}མ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་^{༡༨}དང་པོ་དངོས་ནི། དཔེར་
ན་གར་མཁན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་འབྱུང་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྒྲར་གྱི་སྐྱེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
ཚུལ་གཞན་གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེན། འོན་ཤེས་པ་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་འབྱུང་རྟེ།
ཚུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་དེས་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མོལ་བ་ནི།^{༡༩} གལ་ཏེ་ཚུལ་
གཞན་དུ་འབྱུང་ཡང་རང་བཞིན་སྒྲར་གྱི་དེ་ཉིད་རྟག་གོ་ཞེན། གཉིས་པ་དེ་དག་^{༢༠}དགག་པ་ལ་
གཉིས་ལས། རྣམ་པ་འགལ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་
སྒྲོན་གང་ན་ཡང་མེད་པའི་གཅིག་ཚུལ་ཞིག་གོ། གལ་ཏེ་ཚུལ་གཞན་དུ་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པ་མིན་པས་
གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེན།^{༢༡} འོན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དེའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོས་ཤིག་ །ཤེས་
པ་ཙམ་ཉིད་^{༢༢}གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་ཀུན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཤེས་པ་
ཙམ་དུ་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འབྱུང་ལ། སེམས་པ་ཙན་བདག་དང་སེམས་པ་མེད་པ་གཙོ་
བོ་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་པར་འབྱུང་རྟེ་ཤེས་བྱར་^{༢༣}ཡོད་ཙམ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་
བྲག་བརྒྱན་པས་སྤྱི་བདེན་པ་^{༢༤}མི་འཐད་པ་ནི། གང་གི་ཆོ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་གཟུགས་འཛིན་སྐྱེ་
འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་རྟེན་
གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་ཙན་རྟག་པ་གཅིག་སྐྱེས་སུ་འི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བཅའ་པོ་དང་
སེམས་ཐ་དད་དུ་ལྟན་པས་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་འདོད་པས། དེ་འགོག་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་རྟག་དགོད་པ་ནི། སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་མིན་ཏེ།
སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བུས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བ་ལ་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བ་ནི།
འོན་ཏེ་དེ་ཞོན་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཐ་དད་དུ་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོ་
ཡིན་ནོ་ཞེན། མི་རིགས་ཏེ། བདག་གི་རང་བཞིན་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་སེམས་དང་ལྟན་པས་

མུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་རྒྱན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པ་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་འབྲས་བུ་ལ་འོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་གྱི།¹¹⁹ དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པའི་བདག་མ་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་སེམས་ནི་བདག་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དང་ལྟར་བའི་སེམས་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཞིག་པ་ན་བདག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་མུང་པོ་ལྟ་བུར་ལ་ཡང་བདག་ལེགས་པས། དཔེར་ན་རྩ་ཤིང་གི་སྤྱོད་པོ་དག་ལ་ཆ་གསུམ་སྟེ་ན་སྟོང་པོ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས་བཅའ་ན་བདུག་གྱུར་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུལ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་། སྤྱང་བྱ་ཡིན་པས་བསྐྱམ་པར་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ན་སུ་ལ་སྟིང་རྗེ་བསྐྱམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལུལ་སེམས་ཅན་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོང་བྱ་གང་དག་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ལ་དགོད་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡི་དམིགས་ལུལ་སྤྱོད་པས་བརྟགས་པ་སྟེ་འབྲུལ་རྩྱེར་སྤང་བ་དེ་དག་ལ་སྟིང་རྗེ་སྐྱམ་པ་མི་འགལ་ཡོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་མེད་ན་སྟིང་རྗེ་སྐྱམ་པའི་འབྲས་བུ་སུ་ཡིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་དུ་དེ་ལྟར་བདེན་ནི་འོན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོང་ཆོས་སྤྱོད་པས་འབྲུལ་པའི་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅན་སྤང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟིང་རྗེ་སྤང་ཅམ་བསྐྱམས་པས་འབྲས་བུ་སྤང་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟིང་རྗེ་ཡང་རྩུན་སྤང་གི་ལུལ་ཅན་ཆོས་སྤྱོད་པས་ཡིན་པས་བདག་རྩྱམྱོངས་པ་དང་¹²⁰ བཞོག་བྱར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་བཞོག་མི་དགོས་ཤིང་བཞོག་མི་ལུས་པས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པས་སྤང་ཅམ་ནི་བཞོག་པར་མི་བྱའི་བདག་རྩྱམྱོངས་པ་ནི་བཞོག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་

འབྲེལ་བར་འགྱུར་བས་བསྒྲོག་དགོས་སོ།^{੧੩} །དེ་ལས་ཀྱང་བསྒྲོག་པའི་ཐབས་མེད་དོ་ཞེན་ཡོད་དེ།
བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མཆོག་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་
བསྟན་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ལྷན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ན་དེ་ནི་ལྷས་ལ་ལྷས་ཀྱི་རྫེས་སུ་
བལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ་ཆོར་བ་མི་དམིགས་ན། སེམས་མིང་ཅམ་
དུ་ཤེས་ན། དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ཆོས་མི་དམིགས་ན་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྫེས་སུ་བལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉི་
བར་གཞག་པའོ།^{੧੪} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་བཞི་སྟོན་པ་ལས།

དང་པོ་ལྷས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷས་མ་གྲུབ་པ་
དང་། ཡན་ལག་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐབས་དོན་བསྟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ལྷས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། ལྷས་འཛིན་འབྲུལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། །མ་འབྲེལ་བའི་ལྷས་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཡན་ལག་སོ་སོ་ལྷས་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ལྷ་ནི་རྒྱུ་བ་བྱིན་པ་
མིན། །བརྒྱ་དང་རྟེན་པ་ལྷས་མ་ཡིན། །ཁྱོད་རྒྱུ་ཀྱང་ལྷས་མིན་ཏེ། །བྲང་དང་དཔུང་པ་ལྷས་མ་
ཡིན། །རྩིབས་ལོགས་ལག་པ་ལྷས་མིན་ཏེ། །མཆན་ཁུང་ཕྱག་པ་ལྷས་མ་ཡིན། །ནང་ཁོལ་རྣམས་ཀྱང་
ལྷས་མིན་ལ། །མགོ་དང་མགྱིན་པའང་ལྷས་མིན་ནོ། །ཡན་ལག་འདི་དག་ལ་ལྷས་སུ་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཆ་རེ་རེ་བ་ལ་གནས་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷས་
འདི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོགས་རེ་ཡིས་གནས་པར་གྱུར་ན་ལྷས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ཡན་ལག་གི་ཆ་ལ་
གནས་པར་གྱུར་མོད། ཆ་མེད་དུ་བདེན་པའི་ལྷས་དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་ལ་གནས། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་
ཀྱན་གྱི་ལྷས་རེ་ལ་པོ་རེ་རེ་ལག་སོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་གནས་ན་ནི་དེ་དག་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གྱི་
ལྷས་དུ་མ་ཡོད་པར་^{੧੫}འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་^{੧੬}དོན་བསྟུང་བ་ནི། ཕྱི་དང་ནང་གང་ན་ཡང་ལྷས་མེད་
ན་རི་ལྟར་ལག་སོགས་ལ་ལྷས་བདེན་པ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལག་སོགས་རྒྱམས་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་ན་རིལ་པོའི་ལུས་
 དེ་ནི་ཡན་ལག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་བདེན་པ་
 མེད་པ་དེས་ན་ལུས་མེད་པའི་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐོངས་པ་ཡིས་ནི་ལུས་སུ་འབྱུང་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་
 འགྱུར་གྱི། སྒོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དང་འདྲ་བའི་དབྱིབས་སུ་བཀོད་
 པའི་བྱད་པར་གྱིས་ཐོ་ཡོར་ལ་མི་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །རི་སྤྱང་དུ་དེ་ལ་མིར་འབྱུང་པའི་
 རྒྱུ་ཚོགས་པ་དེ་སྤྱང་དུ་ཐོ་ཡོར་དེ་སྒྲིམ་སུ་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རི་སྤྱང་དུ་ལག་སོགས་ལ་ལུས་སུ་
 འབྱུང་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱང་དུ་དེ་དག་ལུས་སུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་རིལ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོར་མོའི་ཚོགས་འདྲུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལག་པ་གཅིག་ཏུ་
 བདེན་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། སོར་མོ་དེ་ཡང་ཚོགས་གི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་སུ་མི་
 བདེན་ལ། ཚོགས་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་ཆ་གསུ་བས་རེ་རེ་མེད་ལ། ཆ་དེ་ཡང་རྟུལ་ཕྱར་རབ་ཏུ་བྱེ་
 པ་བས་ཏེ་རྟུལ་ཕྱར་དེ་ཡང་ཚོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡི་དུ་མར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་ལ། དེའི་
 ཚོགས་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆ་གསུ་སུ་བདེན་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་དེས་ན་
 རྟུལ་ཕྱར་རང་ཡང་བདེན་པར་མེད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་པ་སྟུ་བ་ནི།¹¹ དེ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་བདེན་པ་
 མེད་པས་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ལ་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པ་སུ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་ཆགས་
 པར་མི་རིགས་སོ། །གང་ཆེ་དེ་ལྟར་ལུས་མེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་བྱེ་བྲག་སྒྲིམ་པའི་ལུས་གང་བྱད་མེད་གྱི་
 ལུས་¹² གང་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ཚོར་བ་བྱན་པ་ཏེ་བར་གཞག་པ་ལ་བཞིན། ཚོར་བའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་
 པ་དང་། ལུལ་དང་། འཛིན་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 རྒྱུ་དང་། དེར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། རྩ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་རིགས་པ་མ་

ཡིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་སྣུག་བསྡུས་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་ན་ནམ་ཡང་དེ་མི་འདོར་
བས་དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་གནོད་དེ་གནོད་པས་དེ་དག་ནམ་
ཡང་མི་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་སྟེ་ས་བས་གསལ་ལོ། །བདེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཡོད་ན་ཅུ་
རན་དང་ནད་ལ་སོགས་པའི་གཏུར་བ་དྲག་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟས་ཞིམ་པོ་ལ་སོགས་པས་དགའ་
ཞིང་བདེ་བར་ཅི་སྟེ་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་བྱེད་པས་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ཉོ་བས་དང་ལྷན་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་སྐྱེའི་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉོང་བ་མིན་ནོ་ཞེན།
 གང་ཞིག་ཉམས་སུ་ཁྱོད་པའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་རིམ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་
 པས་སོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་མེ་ཉིད་ཏུ་ཁྱོད་པ་ཡོད་པས་ཚོར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིའི་རྟགས་པ་ནི་^{༡༩}བདེ་བ་
 ཉོ་བས་ལྷན་ཀྱིས་བསམ་པ་མིན་ནམསྟེ་ཡིན་ལ། པ་མོ་དེའི་རོ་བོ་ནི་ཐད་པ་^{༢༠}རྟགས་པ་ལས་གཞན་
 དགའ་བ་དེ་ཉོ་བས་རྒྱུར་^{༢༡}ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེན། - པ་མོ་ཉིད་ཏུ་ཁྱོད་པ་དེ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མིན་པར་
 འགྲུལ་ཏེ། བདེ་བ་དེའི་རྟགས་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱིན་བདེ་བ་སྐྱེས་པས་ན་རྒྱུད་དེ་ལ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནམསྐྱེས་པ་དེ་ཚོར་བར་རྟོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་བ་མིན་ནམསྟེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བར་རྟོག་པས་འབྲུག་པ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན་འབྲུག་པ་འདིའི་གཉེན་པོར་ཚོས་ཀྱུན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
 འདི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། རྩོད་ས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ཞིང་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་པའི་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་ནི། ཡུལ་དཔར་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཟུང་པ་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་དག་གི་པ་
པ་གསུམ་ཉི། དཔར་དོན་ཟུང་པ་དག་གི་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་ཟུང་པ་དག་གི་པ་དང་། རྒྱལ་ས་དོན་
བསྟུང་པོ། །དང་པོ་པ་གཉིས་ལས། སྦྱིར་ཟུང་པ་དག་གི་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་སྐྱོགས་དཔར་པོ་དང་
གཟུགས་སྐྱོགས་དོན་རྣམས་པར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་པ་ཟུང་པར་འགྱུར་ཏེ། གར་ལུ་
ཀྱི་རི་བཞིན་ནོ། །པར་དུ་ཆོད་པའི་ཆ་གི་པ་ཡང་མེད་ན་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་པས་དེ་དག་གི་པ་ཞིག་གི་པ་

དང་སྤང་བར་འགྱུར་རྟེ། འཕྲང་བྱ་འཕྲོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩལ་ཕྱན་ཕྱང་པ་དགག་
 པ་ནི། དབང་དོན་གྱི་རྩལ་ཕྱན་དག་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤང་བ་མེད་དེ། རྩལ་ཕྱན་རྩལ་ཕྱན་ལ་
 འཇུག་པ་ཉྟེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོན་རྩལ་ཕྱན་དེ་ནི་ཁོང་སྟོང་གི་སྐབས་
 མེད་པ་དང་བོངས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ནི་མ་ཞུགས་པ་ལ་འདྲེས་པ་མེད་ཅིང་མ་
 འདྲེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱང་གྱིས་སྤང་བ་མེད་པས་བྱུང་ཅིས་པའོ། །རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
 ལ་འདྲ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱང་མ་ཕྱང་གྱི་
 ཆག་གིས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །སྤང་བ་དང་ཆ་མེད་པར་ཡང་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ་གྲུལ་ཏེ་མཐོང་ན་བསྟན་
 བར་གྱིས་ཏེ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གཤིས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤང་བ་འཐད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐུག་ལ། ལུས་ཏེ་གྲུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གྲུགས་ཅན་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་¹⁹ ཆོགས་པ་ཅམ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་དེགས་ཏེ། ཆོགས་པ་འདྲ་བའི་
 དངོས་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤང་བ་རྒྱུད་དང་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པར་རི་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་
 པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱ་རེག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་འབྲས་བུ་རྫོང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་རྟེ། དེས་ན་²⁰ རྫོང་བ་བདེ་བ་སྐོབ་པའི་དོན་དུ་ངལ་བ་བྱེད་པ་འདི་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན་ཞིང་རྫོང་
 བ་སྟུག་བསུལ་གང་གིས་རྒྱུད་གང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐོབ་བྱ་དང་གནོད་བྱེད་མེད་དོ། །གང་གི་
 ཆེ་ཆོར་བ་པོའི་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་རྫོང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་འདི་
 མཐོང་ནས་དེའི་ཆེ་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་ལ་འཐོབ་པ་དང་འབྲལ་བར་སྐྱེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐོང་བ་འཕྲུ་རེག་པའི་བར་ལུལ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་ཡང་སྤང་ཡང་མི་བདེན་
 པས་མི་ལམ་དང་སྦྲུམ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་གི་ལུལ་ཅན་རྫོང་བ་བདེན་པར་
 མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རྫོང་བ་ནི་རང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པའི་སེམས་དེ་ཡིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉྟེ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོང་བའི་སྦྲུམ་དང་
 ཕྱི་མར་སྦྱེས་པས་ཀྱང་དེ་དཔལ་དང་དེ་ལ་འདུན་པར་འགྱུར་གྱི་ཕྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཆོ་

ཚོར་བ་མ་སྤྱེས་པ་དང་འགག་པས་སོ།^{༡༥} ཁྱོད་ཀྱི་དང་ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་མེད་པས་རང་གིས་བདག་
 ཉིད་ཁྱོད་བ་མིན་ལ། རྣམ་གསུམ་དུ་བརྟགས་ན་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཁྱོད་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 ཚོར་བ་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ན་ཚོར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བདག་མེད་པའི་ཡུང་པོའི་ཚོགས་འདི་ལ་ཚོར་བ་བྱེད་པས་ཕན་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཡིས་ཅི་སྟེ་
 གཞོད་པར་བྱ་སྟེ་ཕན་བྱེད་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པས་སོ།།

གསུམ་པ་སེམས་དྲན་བ་ཉི་པར་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་དང་། སྒོ་ལུ་འཛམ་ཤེས་མ་
 གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་མི་གནས་ཤིང་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་པ་མིན་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རེས་མི་
 སྤྱེ་བས་སོ།^{༡༦} །བར་ཉི་པ་གཞན་ནའང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་པས་སོ། །ལུས་ཀྱི་ནང་ན་སེམས་
 ཡོད་པ་མིན་ལ་ཕྱི་ནང་མིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་^{༡༧}སེམས་དེ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་
 ལུས་ཉིད་ཀྱང་མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདྲ་བ་དེན་པ་མིན་ཞིང་ལུས་དང་འདྲེས་པ་མིན་ལ། ལུས་ལས་
 འོགས་སུ་འགར་ཡང་མེད་པའི་ཡིད་དེ་ནི་ཚུང་ཟད་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
 བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤང་སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད། གཉིས་ཀ་ན་ཡང་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །འོད་སྤང་སེམས་དེ་ནི་གཞུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ།
 རྟེན་མ་ཡིན་པ། ལྷང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པའོ། །འོད་སྤང་སེམས་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས། མི་གཟིགས། གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གདོད་མ་ནས་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་དེ་ལྟ་ནའང་སྒོ་ལུ་འཛམ་ཤེས་ཡུལ་ལྟ་འདྲིན་བྱེད་དུ་བདེན་ནོ་ཞེན།
 འོན་དེའི་ཡུལ་ལྟ་འདྲི་སྤར་རམ་དུས་མཉམ་མམ་བྱིས་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ནས། ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལྟ་ལས་
 སྤར་སྒོ་ལུ་འཛམ་ཤེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཡུལ་མ་
 སྤྱེས་ནས་མེད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལྟ་ན་ཅིག་སྟེ་དུས་མཉམ་ན་ཡང་དེ་ཡུལ་ཅི་

ལ་དམིགས་ནས་སྒྲེ་སྒྲེ། དེ་མ་སྒྲེས་པ་ན་ཡུལ་ཡང་མ་སྒྲེས་ཤིང་སྒྲེས་པ་ན་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་
པས་སོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་བྱའི་ཕྱིས་ཤེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་ཤེས་པ་ཡུལ་གང་ལས་སྒྲེ་སྒྲེ་ཡུལ་འགགས་
ནས་མེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས།^{༡༩} དང་པོ་^༡ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་
མེད་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲེ་བྱས་མཉམ་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བའི་རིགས་པ་འདིས་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེ་བ་བདེན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་ཐལ་བ་^༡སྤང་
བ་ལ་གཉིས་ལས། ཚུད་པ་ནི།^{༡༩} གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བ་མེད་ན་སྒྲེ་འཛིག་ཅན་གྱི་
ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་དབུ་མ་པ་དེའི་ཡུགས་ལ་བདེན་གཉིས་གཤམ་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་འཛིག་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་གཞན་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་ཅན་གྱིས་སྒྲེ་འཛིག་ཅན་
དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཛིགས་ན་ནི་^༡སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་དན་ལས་གཤམ་འདའ་སྒྲེ་མི་འདའ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་དན་ལས་འདས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྒྲེ་འཛིག་ཅན་དུ་བཏགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་
འགྱུར་བས་སོ་ཞེན། དེའི་ལན་ནི། དོན་ལ་སྒྲེ་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་མ་རྟོགས་པས་སྒྲེ་འཛིག་ཅན་དུ་རྟོག་
ཅིང་སྒྲོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་འཛིགས་པས་དེ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེས་སྤང་
འདས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་འབྲུལ་པས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ།^༡འབྲུལ་
རྟོག་འདི་ནི་སྤང་བ་དན་ལས་འདས་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྒྲེ། དེ་ནི་སྤང་བ་ལས་འདས་
པ་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་སྒྲེ་འབྲུལ་རྟོག་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་རྟོག་ཡོད་པར་ངེས་
ན་^༡དེ་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་རྟོག་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་མེད་
པ་ཉིད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་རྣམས་ལས་ཆོས་རྣམས་སྒྲེ་བ་ནི་ཕྱི་ནས་འབྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱིས་ནས་ངེས་པའི་ཆོས་གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་ཡིན་
ན་^༡ཞེས་འབྱུང་བས་སྤང་བ་དན་ལས་འདས་པ་ན་གཅིག་གིས་ཕྱིས་གཅིག་སྒྲེ་བར་ངེས་པ་དེ་ཡོད་ན་

ཞེས་པར་བཤད་ཀྱང་རུང་སྟུང་མོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་དབྱེད་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚད་པ་ནི། རྟོག་བྱེད་མོ་
དང་བརྟག་བྱ་ཡུལ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་མ་གྲུབ་ན་སྒོ་ཡང་མེད་པས་རྣམ་
དབྱེད་མི་འཐད་དོ་ཞེན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་^{༡༡} དབྱེད་བྱེད་བདེན་པ་མི་དགོས་པ་ནི།
ཡུལ་བདེན་པ་མེད་པས་སྒོ་ཡང་བདེན་པ་མེད་མོད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་མི་འཐད་པར་^{༡༢} མི་འགྱུར་རྟེ། རི་
ལྷར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་^{༡༣} ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འདི་གཞི་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐུབ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་པར་
དབྱེད་ཅིང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱེད་གོས་ན་དེའི་ཆེ་རྒྱུ་དབྱེད་དེ་ཡང་
རྣམ་དབྱེད་གཞན་ཀྱིས་དབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རྩ་བའི་དབྱེད་བྱ་མ་དེས་པར་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མ་དབྱེད་ཀྱང་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ནི། དབྱེད་པའི་ཡུལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་^{༡༤}
བྱས་ཏེ་སྟོང་པར་གྲུབ་ན་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ནི་མ་དབྱེད་ཀྱང་རྟེན་ཡུལ་ཡོད་པ་མི་རྒྱ་ལ། རྟེན་ཏེ་ཡུལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་མི་སྒྲིལ་ཡུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་དུ་ཞི་བ་དེ་ཡང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་
པར། དམིགས་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི། ཞེས་སྤར་བརྟེན་པ་ཡིན་པོ།།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་དངོས་པོར་འདིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། སྒྲུབ་
བྱེད་དགག་པ་དང་། གནོད་བྱེད་བརྟེན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྒྲུབ་གང་གི་ལྷར་ན་ཡུལ་ཤེས་
འདི་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་པར་དེ་ཉིད་གིན་ཏུ་དཀའ་བར་གནས་རྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་
བྱེད་ཡོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་པན་ཚུན་བརྟེན་པས་མི་འགྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་བདེན་པ་ལས་དོན་བདེན་པར་འགྲུབ་པོ་ཞེན། ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལས་ཤེས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་ལ་རྟེན་ཅི་
ཡོད། པན་ཚུན་གཅིག་གིས་དབང་གིས་གཅིག་ཡོད་ན། དེའི་ཆོ་གཅིག་མ་གྲུབ་པར་གཅིག་མི་འགྲུབ་

པས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གལ་ཏེ་སྤྲོ་མེད་ན་ནི་ཡ་གྲུབ་པ་མིན་ལ་ཡ་མ་གྲུབ་
ན་འང་སྤྲོ་ཉིད་གང་ལས་སྤྱད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྲོ་མེད་པར་ཡང་དང་ཡ་མེད་པར་སྤྲོ་མེད་པས་མཐར་
གཉིས་ཀྱི་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་གཉིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ཉིས་སྤྲོད་གི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟོས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་
ན་སྤྲོ་གྲུ་ས་བོན་ལས་སྤྲོ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ས་བོན་ཡོད་པར་སྤྲོ་གྲུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་
གཉིས་བྱ་ལས་སྤྲོས་པའི་གཉིས་པ་ཡིས་གཉིས་བྱ་དེ་ཡོད་པར་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས་གེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ལྟོ་
གྲུ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་གཉིས་པ་ཡིས་མཐོང་ནས་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་
ཕྱིར་གཉིས་བྱ་བ་དེ་ན་པར་ཡོད་པ་རྟོགས་ཀྱིས་གཉིས་པ་བཞིན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་
བྱེད་མེད་པས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དང་། འབྲས་ཕྱོགས་ནས་སྤྲོད་པར་སྤྱབ་པ་དང་།
གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། གང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པར་མ་སྤྲོས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་ལས་
སྤྲོས་པ་སྤྲོད་པར་སྤྱབ་པའོ། གང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་མེད་དང་། རྒྱ་རྟག་པ་ལས་སྤྲོས་པ་དགག་པ་
དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་སྤྱོད་པ་པ་དག ཉི་ཤར་རྒྱ་བོ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། ཤར་
རྒྱུ་ཆེར་མ་གཟེང་རིང་ལོ་དང་། རྒྱ་ཕྱི་མཛོངས་ལེགས་ལ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱས་ཀྱང་
མ་བྱས་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་།^{༡༧} ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྲོ་བར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི།
རེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་འབྲས་སུ་དེ་རང་གི་རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་ལས་
སྤྲོ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། རྗེས་དངག་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པས་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྲོད་པ་སོགས་པ་
འབྲས་སུ་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བས་^{༡༨}བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱའི་དབྱེ་བ་དེ་གང་གིས་བྱས་ཤིན་མུར་གྱི་རྒྱའི་
དབྱེ་བ་ཉིད་ལས་སོ། རྒྱ་ཐ་དད་ཀྱིས་འབྲས་སུ་ཐ་དད་བསྐྱེད་པར་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས།
ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱའི་མཐུ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་ཕྱག་དང་། རྩལ་ཐུན་དང་། གཙོ་བོ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ག་
 པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་དབང་ཕྱག་མ་གྲུབ་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་དག་
 དབང་ཕྱག་ཅིས་པ་ལྟར་གཏོགས་པ། གཙང་ཁིང་མཚོད་པར་འོས་པ། རྟག་པ། གཅིག་པ། གྲུག་གི་བྱེད་
 པ་པོ་ཡིན་པ་སྟེ། ཆོས་ལྷ་ལྷན་ཞིག་འགྲོ་བ་^{༡༥} གྲུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཇེ་ཞིག་དབང་ཕྱག་དེ་
 གང་ཡིན་སྒྲོས་ཞེས་དྲིས་པ་ན། འཕྱང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་^{༡༥} ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་དག་འཕྱང་འཕྱར་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མོད། དེ་དག་ལ་དབང་ཕྱག་ཏུ་འདོགས་ན་མིང་ཙམ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་འཕྲེ་མི་ཅོད་
 མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་རང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མེད་དེ། ས་ལ་སོགས་པ་འཕྱང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 བེ་དུ་མ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཡོ་བའི་སེམས་མེད་པ་དང་། ལྷ་མིན་ཁིང་འགོ་པར་བྱ་བ་ཉིད་
 དང་། མི་གཙང་བ་དང་བཅས་པས་^{༡༥} དེ་ནི་དབང་ཕྱག་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། བམ་མཁའ་དབང་ཕྱག་
 མིན་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཀྱང་དེ་མིན་ཏེ།^{༡༥} བདག་སྐར་བཀག་ཐེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
 པོ་དབང་ཕྱག་དེ་ཡང་བསམ་པར་རྩས་པ་མིན་ན་བསམ་བྱ་མིན་པ་དེ་བྱེད་པོར་བརྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
 སྟེ་དོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ནི། དབང་ཕྱག་དེས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་འབྲས་ལ་
 གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བདག་དང་ས་སོགས་^{༡༥} གྱི་རྩལ་དང་དབང་ཕྱག་ཉིད་གྱི་རིགས་
 རྒྱན་བྱི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ངོ་མོ་རྟག་པར་འདོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་བྱར་
 འགལ་ལོ། །ཤེས་པ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་ལ་རིག་ཙམ་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་
 གྱི་རིག་པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། བདེ་སྐྱག་ནི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དབང་
 ཕྱག་དེ་ཡིས་འབྲས་ལ་གང་ཞིག་སྐྱེད་པ་སྒྲོས་ཤིག་^{༡༥}

གསུམ་པ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་^{༡༥} ཐལ་བ་བརྟེན་པ་ནི། རྒྱ་
 དབང་ཕྱག་འབྲས་ལ་སྐྱེད་བྱེད་རྟག་པ་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེའི་འབྲས་ལ་བདེ་སོགས་ལ་ཡང་
 ཐོག་མ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་འབྱུང་ཁིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་མ་ཡང་མེད་པས་བདེ་སྐྱག་སོགས་རྟག་ཏུ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་མིན་ཏེ་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་ལས། དེ་དག་རེས་འགའ་བར་འབྱུང་བ་པས་གསལ་ལོ། །གཉིས་

བ་^{༡༩} བྱུང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤང་བ་ནི། དབང་ཕྱུག་རྟག་ཀྱང་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་གཞན་རེས་
འགའ་བ་ལ་ལྟོས་པས་འབྲས་ལུ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་མ་བྱེད་པོ་ཞེན། དབང་ཕྱུག་དེ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་
བ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དེས་བྱས་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་དེས་འབྲས་
ལུ་བསྐྱེད་པ་འདི་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་
པར་འགྱུར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་འབྲས་ལུ་མི་བསྐྱེད་
པའི་དབང་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་དེ་མེད་པར་བསྐྱེད་དབང་ཡང་མེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ནས་
འབྲས་ལུ་བྱེད་ན་འང་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར།^{༢༠} རག་ལས་ནས་འབྲས་
ལུ་བྱེད་ན་དབང་ཕྱུག་གལ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པ་མི་རྟག་པ་དེའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་བྱས་པ་གང་དག་རྩལ་སྤན་རྟག་པས་སྔོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་སྤན་རྟག་པ་ནི་སྤྲུལ། རྩལ་^{༢༡} དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་
ཡིས། ཞེས་པས་བསྒྲིག་ཟིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་
པ་དག་གཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་རིག་པ་དང་གཙོ་བོ་བཅའ་བོ་^{༢༢} གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་བདག་ནི་
སྤར་ལྟར་ཚོས་ལཱ་ལྷན་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་སུ་བཅའ་བོ་སྤྲུལ་ཀྱང་
མི་མཐོང་བ་ཀྱང་གྱི་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ་^{༢༣} ཚོས་ལཱ་ལྷན་ཞིག་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་ལ།^{༢༤}
དེའི་ངོ་བོ་ནི་སྤོང་སྟོབས་དང་རྩལ་དང་སྤན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་པ་དེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཡོན་
ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པ་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟུན་ཅིང་། དེ་
ནམས་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་ནམ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཤེས་ལྟར་དྲངས་པ་
འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ནང་ནས་སྐྱེས་སུ་དང་། བྱི་ནས་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་འཆར་བས་དེ་གཉིས་
འདེས་པ་ལས་^{༢༥} སྐྱེས་སུས་ཡུལ་ལ་འོངས་སྟེད་པའི་^{༢༦} ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ད་རྒྱལ་དང་། དེ་

འབྲུང་བར་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དཔྱད་ན་རྒྱ་སྤུལ་སོགས་དེ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་འབྲས་ཐུ་
བདེ་སོགས་བདེན་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་^{༡༧} ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་
ཡིན་ན། སྟག་བསྐལ་སྒྲིམ་དུས་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འབྲུང་བར་
ཐལ་ཡོ། །སྟག་བསྐལ་སྒྲིམ་དུས་ན་བདེ་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་མཁུར་མས་མི་ལྟོང་འཛིན་ན། རྟག་པ་དེ་རེས་
རགས་པ་དང་རེས་ཐུ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རགས་པ་ལོར་ནས་ཐུ་བ་རི་ལྟར་བསམ་བདེ་སོགས་
ཀྱི་ཐུ་རགས་དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་ཡང་སྟག་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདོན་དེ་རིགས་པ་མ་ཚུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བའི་སྒྲིམ་སྟག་ཀྱི་
གནས་སྒྲིམ་པས་མི་རྟག་ཀྱང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་གོ་ཞེ་ན། བདེ་བའི་རགས་པ་བདེ་བ་^{༡༨} ལས་
གཞན་མིན་པས་ན་དེ་མི་རྟག་པས་བདེ་བ་ཡང་གསལ་བར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རང་ལུགས་ཀྱི་རེས་པ་ནི།^{༡༩} གལ་ཏེ་ཅི་ཡང་^{༢༠} མེད་པ་ནི་
འགའ་ཡང་སྒྲིབ་པ་མིན་ཏེ། མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་ལས་ཏིལ་མར་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ན། གསལ་བ་
སྒར་མེད་པ་སྒྲིབ་པ་ནི་ཁྱོད་མི་འདོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འང་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒར་མི་གསལ་
བ་ཕྱིས་གསལ་བར་སྒྲིབ་པར་འདོད་པས་སོ། །གཞིས་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་ཐུ་
གནས་ན་ཟན་ཟ་བ་དེ་མི་གཙང་བ་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། རས་ཀྱི་རིན་གྱིས་རས་བལ་གྱིས་བོན་ཉོས་ལ་
དེ་བཞི་བར་གྱིས་ཤིག །གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
མོངས་པས་ས་བོན་ལ་རས་མ་མཐོང་བས་མི་གོན་ནོ་ཞེ་ན། མི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཤོས་པར་འདོད་པའི་
སེར་སྒྲིམ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་གཞག་ས་བོན་མི་གོན་པར་རས་གོན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཁྱོད་ཉིད་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་ཐུ་དེ་ཉིད་ཤོས་པ་དེ་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དེས་ས་བོན་ལ་རས་
ཅི་སྟེ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལ་འང་ཡོད་མོད་ཀྱི་རྒྱའི་གནས་སྒྲིམ་
འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་མིན་པས་མི་རྟགས་པར་འདོད་ན་ནི་སྒྲོ་དེས་འབྲས་ཐུ་ཉིད་

གསལ་བར་མཐོང་བའང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སློ་འབྲུལ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ།།^{༡༥}

བཞི་པ་རང་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པའི་ཡུགས་ལ་ཡུལ་འཇུག་ཀྱི་ཚད་
མ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ཏེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ན་དེས་གཞལ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱང་བརྟུན་པར་མི་འགྱུར་
རམ་སྟེ། འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྒྲོལ་བའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྒྲོས་
བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མ་རེག་སྟེ་དེ་ཡུལ་ཀྱི་མ་བྱས་པར་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲོས་འཛིན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མ་བཟུང་བས་དེ་གི་བ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་མེད་དངོས་ལ་ལྟོས་
པ་དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་བརྟུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་གསལ་བར་
བརྟུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྒྲོལ་བ་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་
ན་དཔེར་ན་མི་ལམ་ཀྱང་གི་གཞི་བ་ལ་བྱ་དེ་མེད་སྐྱམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་བྱ་དེ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་གོགས་ཡིན་ལ། མེད་འཛིན་དེ་ཡོད་བརྟུན་པ་ཡིན་ཡོང་ཡོད་འཛིན་དེ་སྤོང་ལྷན་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་རྒྱ་མེད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོ་བའང་འདྲུས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་གནས་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། གཞན་ནས་གསར་དུ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བར་དུ་
གནས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།^{༡༦} ག་མར་འགགས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱེད་ན་མ་
གྲུབ་ཅིང་མོངས་པས་བདེན་པར་བཟུང་བར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྤང་ཡང་མི་བདེན་པས་སྐྱུ་མ་
ལས་ནི་ཁྱད་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་མས་སྐྱུལ་པའི་རྟ་གྲང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་
ཀྱིས་^{༡༧} གང་སྐྱུལ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་གང་ནས་འོངས་པར་གྱུར་ཅིང་བར་དུ་
གནས་པ་དང་མཐར་གང་དུ་འགྲོ་བ་བརྟག་པར་གྱིས་ཏེ། བརྟགས་ན་འགྲོ་འོང་མེད་པར་མཚུངས་ཏེ།
མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་གང་དུ་འང་མི་འགྲོ་གར་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་
མེད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གང་ཞིག་གི་རྒྱ་གང་ནི་ཉེ་བ་ཡིས་

མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་དེ་མེད་ན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཁྱེན་གྱིས་བཅོས་པའི་སུ་ཡིན་པས་
གཟུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་ཁྱེན་ལས་
སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་བ་
ཉིད། །གང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་ཕྱིགས་ནས་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་ཐང་གཉིས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་དགག་
པ་དང་། འགག་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་། དང་པོ་ཡོད་
པ་སྦྱེ་བ་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལ་རྒྱ་ཡིས་དཔྱོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། གྲུབ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མེད་པ་སྦྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་། དང་པོ་^{༡༦} མེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ན་མེད་ཆ་ཡང་རྒྱ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་སུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དངོས་པོར་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱས་དངོས་མེད་དུ་མི་སྦྱེད་ཀྱང་དེས་དངོས་
པོར་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་ནི། བྱེ་བ་ཐག་བརྒྱ་རྒྱ་ཡིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་གཞིན་དུ་
བསྒྱུར་དུ་མེད་དེ། ཉག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་དངོས་མེད་དང་མ་བྲལ་བའམ་བྲལ་ནས་
འགྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
ཞིང་།^{༡༧} གཉིས་པ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་དང་བྲལ་ནས་གཞན་དངོས་པོར་འགྱུར་བའང་གང་ཞིག་ཡིན་
ཏེ་མི་མིན་དོ། །གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་བཟང་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོད་དངོས་པོ་
ཡོད་པ་མིན་པ་མིན་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
བཟང་ནས་འགྱུར་ན་དངོས་པོ་སྦྱེས་པར་མ་གྱུར་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ལ།^{༡༨}
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་^{༡༩} མ་བྲལ་ན་ཡང་དངོས་པོ་སྦྱེས་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་མིན་པས་ཐན་ཚུན་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་ཀ་མི་མིན་པས་སོ།།^{༢༠}

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འང་འགགས་ནས་^{༢༡} དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་

མེད་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡང་དངོས་པོ་དང་མ་བྲལ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་
 སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲལ་ན་དངོས་པོའི་ཆོ་དེར་བདེན་པར་༡༧
 འགལ་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ།༡༨ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་འགག་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་དངོས་པོ་སྒྲིབ་པའང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་མ་སྒྲིམ་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་ན་ལས་
 འདས་པ་ཉིད་༡༩ ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བ་སྤང་ཡང་༡༩ མི་གདེན་པ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམ་པར་བྱུང་ན་སྤྲིང་བོ་
 མེད་པས་ཆུ་ཤིང་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཀླུ་པོ་ལས། རི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་རྫོན་པའི་སྤྲིང་
 པོ་ལ། །སྤྲིང་བོ་འདོད་ཕྱིར་མི་ཡིས་དེ་གཤགས་ཀྱང་།༢༠ །ནིང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ན་ལ་སྤྲིང་བོ་མེད། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།༢༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ལས་
 འདས་པ་དང་མ་འདྲས་ཏེ་འཁོར་བའང་དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། མཛད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མཉམ་པ་ཉིད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐུན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ།༢༢ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྒྲོ་མཉམ་
 པར་བྱ་བ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྲིང་རྩི་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲིང་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ལ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་ཤོར་པ་ཅི་ཡོད།༢༣ སེམས་ཅན་གང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱས་པ་འཇུག་
 ཡོངས་སུ་བརྟམས་པ་འགའ་ཅི་ཞིག་ཡོད།༢༤ བན་གཏོད་ཀྱི་གང་ལས་བདེ་བ་འཇུག་པས་ལ་ཡིན།
 སྟན་མི་སྟན་མི་དགར་ཅི་ཡོད་དགར་ཅི་ཡོད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་བཅའ་བར་བྱས་ན་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག་
 ཐོན་ཅིང་ཡུལ་གང་ལ་སྟེད། དབྱེད་ན་གསོན་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་མ་གྲུབ་པས་གང་ཞིག་འདིར་ནི་
 འཛི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་ཕྱི་མ་འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་སྟེ་མ་བྱུང་གྱུར་གང་། གཉེན་དང་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་༢༥ །ཞི་བའི་ལྟ་བདག་དང་
 འདྲ་བར་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་^{༡༤}
 ཆོ་འདིར་ཆོགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་ནི། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཐབ་པ་^{༡༥} དང་ཐུག་
 གདགས་པར་སྒོ་བའི་རྒྱ་དག་གིས་ཡིད་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བ་མ་སྟོབ་
 བས་ལྷ་ཐན་དང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་འབད་ཚེ་ལ་དང་། གཞན་ལ་ཚུད་པ་དང་།
 བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལུས་གཅོད་པ་དང་འཕྲིགས་པ་དང་སྤྲིག་པ་མང་པོ་དག་གིས་ཆོགས་^{༡༦} ཆོན་
 བོས་འཚོ་བར་སྤང་ངོ། །གཉིས་པ་བྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ནི། བདེ་འགྱོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འོངས་ནས་
 བདེ་བ་མང་པོ་སྒྱོད་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་གི་ནས་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལུ་ན་རིང་ཞིང་མི་བཟད་པ་
 རྣམས་སུ་ལྷུང་བར་^{༡༧} སྤང་ངོ། །

གསུམ་པ་སྤྲིད་པ་སྤྱིའི་ཉེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་^{༡༨} ཐར་པ་དང་འགལ་བ་ནི། སྤྲིད་
 པ་ན་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཤང་ས་མང་ཞིང་དེ་རུ་ནི་ཐར་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པར་
 གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་འདི་འདྲ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཡང་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་
 དངོས་པོར་འཛིན་པ་པན་ཚུན་འགལ་བས་ན། སྤྲིད་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འདི་འདྲ་མེད་པས།
 དེར་ཡང་དཔེ་མེད་མི་བཟད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ངོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་བསྐྱོག་དཀའ་བ་ནི། དེར་ནི་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་དགེ་སྔ་
 རྒྱུ་པའི་སྤྲོ་བས་ཆུང་ཞིང་དེར་ནི་དགེ་བའི་རྟོན་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོ་ཡང་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོག་ནས་
 དུས་དེར་ཡམ་གསོན་པ་དང་ནད་མེད་ཀྱི་ཐོབས་སོགས་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་དང་^{༡༩} ངལ་བ་དང་གཉིད་
 དག་གཞན་གྱིས་འཚོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་འདི་དོན་མེད་དུ་སྤྱར་དུ་འདེམ་ཞིང་། སྤང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གིན་ཏུ་
 རྟོན་པར་དཀའ་བས་ན། དེར་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་^{༢༠} རྣམ་གཡིང་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པ་དེ་
 བསྐྱོག་པའི་ཐབས་ནི་^{༢༡} ག་ལ་ཡོད། རང་ལ་མཐུན་སྤྱོད་མ་ཆང་བར་མ་བཟད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་འགལ་
 སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེར་ཡང་ངན་སོང་ཆེན་པོར་ནི་ལྷུང་བྱིར་བདུད་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་དེར་
 བྱི་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱན་པ་ལོག་པའི་ལམ་མང་ཞིང་།^{༢༢} ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་ལས་

ཀྱང་བཀལ་བར་དགའ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲར་ཡང་དལ་བ་རྟེན་དགའ་ཞིང་སངས་རྒྱལ་
འབྱུང་བ་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱ་པོ་སྤང་དགའ་སྟེ། ཨེ་མ་འཁོར་བ་འདི་རྣམས་^{༡༩}
སྟུག་བསྐལ་བརྒྱད་མར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྟེན་བས་སྤྲུལ་པའོ།

གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་སྟུག་བསྐལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
སྟུག་བསྐལ་བར་གནས་ཀྱང་རང་སྟུག་བསྐལ་དང་དེའི་རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་མ་མཐོང་བ་^{༢༠}གང་ཡིན་
པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་པོར་གནས་པ་འདི་དག་གི་ཉུང་བྱ་བར་འོས་ཏེ། དཔེར་ན་
འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་བྱས་བྱས་ཤིང་ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྟུག་བསྐལ་
བར་གནས་ཀྱང་། དེ་ལ་བདག་ཉིད་བདེ་བར་རྫོམ་པ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་བདེ་བར་རྫོམ་པ་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྟུག་བསྐལ་ཡང་རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་མེད་པ་
བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་པས་གནས་པ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་འཆི་བདག་
གིས་གསོད་པར་^{༢༡}བྱས་ནས། དེ་ནས་རན་སོང་གསུམ་དུ་ལྷུང་བའི་སྟུག་བསྐལ་མི་བཟད་པ་འོང་
བས་འདི་དག་སྟུག་བསྐལ་རྒྱ་འབྱས་འདིས་བཅིངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། བདེ་བར་སློན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སེམས་གཏུངས་པ་
རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་རང་གི་བདེ་བའི་ཆོགས་ཀྱི་ཆར་གྱིས་དེ་
དག་གི་སྟུག་བསྐལ་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར། གཉིས་པ་པན་པའི་རྒྱར་སློན་པ་ནི། ནམ་
ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུས་པས་
ཐབས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་ཏེ་རང་གི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ནས་གཞན་དམིགས་པས་
སྤང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་རྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞིག་གྲུས་དུ་དགོངས་པས་སོ། ^{༢༢} །ལེའུ་
དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

॥

ལེན་བཟུང་བ་བསྟོ་བ་བསྟན་པ།

༡༡། གསུམ་པ་བརྒྱམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟོད་ནམས་བསྟོ་བ་དང་། བཀའ་
 དྲིན་དྲན་པའི་ཐུག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།^༡ གསུལ་བྱ་གཞན་དོན་དང་། རྩོམ་པ་པོ་རང་གི་
 དོན་དང་། ཐུན་མོང་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལན་བདེ་འགྲུབ་པའི་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་བསྟོ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་བསྟོ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་དུ་དང་། ཐུན་མོང་གི་དོན་དུ་བསྟོ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་^༢ལན་པའི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་ནི། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྟོད་
 པ་ལ། །འཇུག་པ་རྣམ་པར་བརྒྱམས་པ་ཡི། །དགེ་བ་གང་དེས་འགྲོ་བ་ཀུན། །བྱང་ཆུབ་སྟོད་ལ་འཇུག་
 པར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་བདེ་པའི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་ནི། ཐུགས་རྣམས་ཀུན་ན་ལུས་དང་སེམས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 བའི་ནད་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དག་བདག་གི་བསྟོད་ནམས་ཀྱིས་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཐོབ་པར་
 ཤོག །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་^༣ནམ་ཡང་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པར་མ་གྱུར་
 ཅིག །འགྲོ་བས། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་བརྟེ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིན་པ་ཡིས། །སྤྱིན་པའི་བདེ་
 བ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ཉི་བར་སྟོད་རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་བ་དེ་ཡི་ཆར་ཡང་མི་
 ཐོད་དོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བདེ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རན་འགྲོ་དང་། བདེ་འགྲོའི་དོན་དུ་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དམུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།^༥ སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 རང་ཞིབ་དང་། གཞན་གྱི་མཐུས་ཞིབར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་དབྱལ་བ་དག གང་
 དག་རི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས། །དེ་དག་ཏུ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས། །བདེ་ཅན་བདེ་བས་དགའ་བར་ཤོག །ཅིས་
 བཤོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བུར་ཅན་དང་། རྩ་བུར་དོལ་བ་དང་། ལ་རྩ་ཟེར་བ་དང་། མོ་ཐམ་ཐམ་པ་
 དང་། གྱི་རྩ་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་རྩ་ལ་ལྟར་གས་བ་དང་། བསྐྱ་ལྟར་གས་བ་དང་། བསྐྱ་ལྟར་ཆེར་གས་
 པ་སྟེ། གྲང་ཐམ་ཉམ་ཐམ་པའི་དབྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གིས་དྲོ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །བྱང་རྩ་བ་
 སེམས་དཔའི་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིན་ཆེན་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་བོ་མཐའ་ཡས་ཀྱི། ཡང་སོས་དང་། ཐིག་
 བཀ་དང་། བསྐྱ་ལྟར་འཛོམས་དང་། རྩ་བོ་དང་། རྩ་བོ་དེ་ཆེན་པོ་དང་། ཆ་བ་དང་། རབ་རྩ་ཆ་བ་
 དང་། མནར་མེད་པ་སྟེ་ཆ་བས་ཉམ་ཐམ་པའི་དབྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསིལ་བར་ཤོག །རལ་གྱི་
 ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་ཡང་། །དེ་ལ་དགའ་ཆལ་སྟུག་གྲུར་ཤོག །ཤལ་མ་ལི་ཡི་སྟོང་བོ་དག །དཔག་
 བསམ་གྱིང་དུ་འཁྱུངས་པར་ཤོག །མུ་ཐིང་རིལ་རུར་བ་དག་དང་དང་བ་དང་། །བཞད་སོགས་སྐད་སྟོན་
 འབྱེན་བས་མཛེས་གྲུར་ཅིང་། །བསྐྱ་དྲི་བསྐྱར་ཆེ་ལྟན་མཚོ་དག་གིས། །དབྱལ་བའི་ས་ཕྱོགས་དག་ནི་
 ཉམས་དགར་ཤོག །སོལ་ཐུང་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་ཐུང་བོར་གྱུར། །ལུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་གཞི་ཤེལ་གྱི་
 ས་གཞི་བསྐྱར་བར་ཤོག །བསྐྱ་ལྟར་འཛོམས་ཅི་བོ་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་བ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གྱུར་རྟེ་
 དེ་དག་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བར་ཤོག །མདག་མ་མེ་དང་དོ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཚོན་གྱི་
 ཆར་བ་དག །དེར་ནས་བསྐྱར་སྟེ་མེ་རྟོག་ཆར་བར་གྱུར། །ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མཚོན་གྱིས་
 བརྟེན་པ་དེ་ཡང་ནི། དེར་ནས་ཅེད་མོ་ཅེ་བའི་ཕྱིར་མེ་རྟོག་འཕེན་པར་ཤོག །རྩ་བོ་རབ་མེད་མེ་དང་
 འབྱུང་བའི་ནང་དུ་ཕྱིར་བ་དག་ག་ཀྱུན་ཆོག་ནས་ཞེས་པར་གྱུར་རྟེ་རྩ་བོ་དང་མེ་རྟོག་ཀྱུན་འཛོམས་ལྟར་
 དགར་བོར་གྱུར་པ་རྣམས། བདག་གི་དགའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་ཡི་ལུས་ཐོབ་ནས། །ལྟ་མོ་རྣམས་དང་
 ལྟན་ཅིག་དལ་གྱིས་འབབ་པར་གནས་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་གཤིན་རྗེའི་མེ་དང་ཁ་དང་བྱ་ཚོད་མི་བཟད་རྣམས་སྟུག་
 བྱེད། ཀྱུན་ནས་སྟན་བསལ་བདེ་བ་དང་། །དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་བཟང་འདི་གོ་སུ་ཡི་མཐུ་སྟུམ་སྟེ།
 གྱེན་དུ་བལྟས་བས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་གཟི་བརྗེད་འབར་བ་

བཞུགས་པ་མཐོང་ནས་རབ་རྩ་དགའ་ཞིང་དང་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྲིག་དང་བྲལ་ནས་ཐུག་ན་དོ་རྗེ་དེ་
 དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་ཤོག །མེ་ཏྲག་ཆར་པ་སྤྲོས་ཆུ་དང་འབྲེས་པ་འབྲལ་བ་ཡིས་དཔྱལ་བའི་མེ་
 མདག་ཆེལ་ཆེལ་གསོད་པ་མཐོང་བྱུང་ནས། སྒྲོ་བྱར་བདེ་བས་མོམ་པ་འདྲི་ཅི་ཡས་བྱུང་བས་མས་པ་
 དང་སེམས་དཔྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་པོ་ཐུག་ན་བསྐྱེད་བསྐྱེས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་མཐོང་
 བར་ཤོག །འགའ་ཞིག་གིས་འཇམ་དབྱངས་མཐོང་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་གྲོགས་དྲག་ཅེས་པོས་ཏེ།
 འཇིགས་པ་པོར་ལ་ཁྱེད་ས་པར་ཆུར་ཤོག་འུ་བུའི་ཐད་དུ་ནི་གང་གི་མཐུ་ཡིས་སྒྲུག་བསྐྱལ་བས་མས་ཅད་
 དང་། སྤྱལ་ཞིང་དགའ་བའི་ཤུགས་ཕྱིན་ལ་འགྲོ་བ་ཀྱང་། སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དཔྱལ་
 བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་སེལ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་། བཅུ་བ་སྤྲོས་པར་བྱུང་བ་གཞིན་ཅུ་
 ཟུར་ཕྱད་ཅན་འབར་བ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་ན། གཞན་དུ་སྤྲོས་ཏེ་ཅི་
 ཞིག་ཕྱིན་ཏེ་ཕྱིན་མི་དགོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་བརྒྱའི་ཙྰ་ད་པར་གྲིས་ཞབས་ཀྱི་
 བསྐྱལ་བ་། མཛོད་ཅིང་། ཤུགས་རྗེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲུན་དང་ལྷན་པའི་དབྱེད་པ་མེ་ཏྲག་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆར་འབབ་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཁང་བ་བཅུགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྷ་མོ་སྤྱོད་ཤུག་བསྤོད་དབྱངས་
 སྒྲོགས་པའི་ནང་ན་བཞུགས་པ་འདི་ལྟེས་། ཞེས་གྲོགས་རྣམས་ལ་དེ་བརྟན་ཏེ། བས་མས་ཅད་ཀྱིས་
 འཇམ་དབྱངས་དེ་འདྲ་མཐོང་ནས་དཀྱི་སེམས་། དཔྱལ་དགའ་བས་ཀྱུ་ཙྰ་འདོན་པར་ཤོག །དེ་ལྟར་
 བདག་གི་དགོ་ཅས་ཀྱང་རྩ་བ་ཐམས་པོ་ལ་། སོགས་པ་སྤྲེ་བྱམས་པ་དང་སའི་སྤྱིང་པོ་དྲང་ནམ་མཁའི་
 སྤྱིང་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་སྤྲེ་སྤྱིབ་པ་རྣམས་སེལ་ལ་སོགས་། བ་རྣམས་རང་
 རུང་གི་རྩ་འཇུག་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིན་བདེ་བ་སྤྲེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བསེལ་ཞིང་དེ་ཞིམ་ངད་
 ལྷན་། ཆར་པ་འབབས་མཐོང་ནས། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་མཛོན་པར་དགའ་བྱུར་ཅིག

གཉིས་པ་ནི། དུད་འགོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་
 བྲལ་བར་བྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་ནི། སྒྲོ་མི་སྤྲོན་པའི་མི་བཞིན་དུ། ཟས་སྒྲོ་མི་སྤྲོད་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
 མེད་པར། ཡི་དྲུགས་རྣམས་ནི་བདེ་བར་བྱུང་། །འཕགས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་དཔལ་གི་ ཤུག་ནས་

འབབ་པའི་འོ་རྒྱུན་གྱིས། །ཡི་དྲགས་རྣམས་མི་ཆོས་བྱས་ཤིང་། །ཁྲུས་བྱས་རྟག་ཏུ་བསིལ་བར་ཤོག །

གཉིས་པའི། ལོང་བ་རྣམས་གྱིས་ག་ཟུགས་མཐོང་ཞིང་། །འོན་པས་རྟག་ཏུ་སྐྱུ་ཐོས་ཤོག །ཉ་
མོ་སྐྱུ་འཕུལ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྐྱུ་མ་འདར་གོན་མེད་བཅའ་བར་ཤོག །གཅིར་བྲུ་རྣམས་གྱིས་གོས་དག་
དང་། །བཀྲེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཟས་དག་དང་། །སྐྱོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཆུ་དག་དང་། །བཏུང་བ་ཞིམ་པོ་
ཐོབ་པར་ཤོག །བཀྲོན་པ་རྣམས་གྱིས་ནོར་ཐོབ་ཤོག །ཕྱོང་ན་ཉམ་ཐག་དག་འཐོབ་ཤོག །ཡིད་ཆད་
རྣམས་ཀྱང་ཡིད་སོས་ཤིང་། །སྐྱག་བསུལ་དང་ཡིད་མི་བདེས་མི་བཞེ་བའི་བརྟན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ནད་པ་ཇི་སྟེང་པ། །ལྷུང་དུ་ནད་ལས་ཐར་པར་གྱུར། །འགྲོ་བའི་ནད་རྣམས་མ་
ལུས་པ། །རྟག་ཏུ་འཕྱུང་བ་མེད་པར་ཤོག །སྐྱག་པ་རྣམས་མི་འཇིགས་མེད་ཤོག །བཅིངས་པ་རྣམས་
ཀྱང་གྲོལ་པར་^༡གྱུར། །མཐུ་མེད་རྣམས་མི་མཐུ་ལྟ་ཞིང་། །པན་རྩལ་སེམས་མི་མཉེན་པ་སྟེ་^༢པན་
སེམས་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག །འགྲོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་
བར་ཤོག །གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ། །དེ་འབད་^༣མི་དགོས་པར་འབྱུང་བར་ཤོག །བྱུང་དང་བྱུ་
ཆེན་ཞུགས་པ་དག །ཡིད་ལ་བསམ་པ་འབྱུང་གྱུར་ཏེ། །རྒྱལ་ལོགས་སུ་བདེར་བྱིན་ནས། །གཉིན་
དང་ལྟོན་ཅིག་དྲག་པོ་བར་ཤོག །ཕྱོང་ན་ལམ་གོལ་འབྱུངས་པ་དག་^༤ །མགྲོན་པོ་དག་དང་ཐུང་
གྱུར་ཏེ། །ཆོམ་རྒྱུན་སྐྱག་སོགས་འཇིགས་མེད་པར། །མི་ངལ་བདེ་བླག་འདོང་བར་ཤོག་^༥ །འབྲོག་
དགོན་ལ་^༦སོགས་པ་ལམ་མེད་ཅིང་ཉམ་ང་བར། །བྱིས་པ་དང་རྒྱན་པོ་མགོན་མེད་པ་གཉིད་ལོག་བྱོས་
ཤིང་རབ་བྱོས་རྣམས་ལྟ་དག་གིས་སྦྱང་བར་བྱེད་པར་ཤོག །མི་དལ་བ་བརྒྱད་པོ་གྲུན་ལས་ཐར་པ་དང་
དད་དང་ཤེས་རབ་བརྩེར་ལྟན་ཞིང་།^༧ །ཁན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཟས་དང་སྦྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
ནས་རྟག་ཏུ་ཆོར་བས་དབྱེད་གྱུར་ཅིག །འཇིག་རྟེན་ནམ་^༨སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མཛོད་
བཞིན་དུ་ལོངས་སྦྱོང་ཆད་པ་^༩མེད་པར་ཤོག །དེ་དག་ལ་པན་རྩལ་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་འཆོབ་^{༡༠}མེད་
པར་རང་དབང་དུ་ཁྱི་སྦྱོང་བར་ཤོག །སེམས་ཅན་གཟི་བུ་ཤིང་རྒྱང་དུ་གང་།^{༡༡} །དེ་དག་གཟི་བུ་ཤིང་ཆེན་
པོར་ཤོག །དཀའ་ཕྱབ་ཅན་གང་ག་ཟུགས་ངན་པ། །ག་ཟུགས་བཟང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་གྱུར་ཅིག །འཇིག་

རྟེན་བྱ་མེད་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་དག་སྦྱེས་པ་ཉིད་ལྱུང་ཅིག །མ་རབས་ནམས་ནི་མཐོ་ཐོབ་ཅིང་། །ང་
བྱུང་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་ཤོག།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བན་པ་དང་། བདེ་བའི་རྒྱར་བསྡོམ་པོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བསོད་
ནམས་འདི་ཡིས་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ། །སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི། །རྟག་
ཏུ་དག་པ་བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་སྦྱིར་བན་པ་ཅམ་དང་། །བྱང་པར་དུ་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་
འབྲལ་ཞིང་སྦྱོར་བ་བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་པ་ལ་གཞིའི་བར་ཤོག །མཐུན་ཆུན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་
བབ་ཁེངས་།^{༡༩} འགྲལ་ཆུན་བརྟུང་གྱི་ལས་ཀྱང་^{༢༠}སྤངས་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་འདོད་པ་འབྲུག་པར་བསྡོམ་པོ།^{༢༡} སེམས་ཅན་དོ་དག་ཐམས་
ཅད་ནི། །ཆོ་ཡང་དཔག་མེད་པོར་བར་ཤོག། །རྟག་ཏུ་བདེ་བར་^{༢༢}འཆོ་འགྱུར་ཞིཙོ། །འཆི་བའི་སྦྱོ་ཡང་
གྲགས་མ་ལྟར། །དབག་བསམ་ཤིང་གི་སྦྱང་མོས་ཆོལ། །སངས་རྒྱས་དང་ནི་སངས་རྒྱ་སེམས་། །ཆོས་
སྟན་སྦྱོགས་པས་གང་བ་ཡིས། །བྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་ཤོག །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་གཞི་
དྲག །གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང་། །ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་བུ་རྒྱུར་ཡེ། །རང་བཞིན་འཇམ་
པོར་གནས་ལྟར་ཅིག །འཁོར་གྱིད་ཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དགྲར་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་མང་པོ་དག །རང་^{༢༣}རང་གི་ལེགས་པ་སྟེ་རྩ་འཁྱུལ་ལ་སོགས་པས་སྟེང་^{༢༤}དག་བརྒྱན་པར་
མཛད་པས་བཞུགས་ལྟར་ཅིག །ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་བྱ་དང་ནི་ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། །ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །དེ་དག་རྟག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་དང་། །སངས་རྒྱ་སེམས་དང་སྤྱད་ལྟར་ཅིག །ཐུང་ནས་ཀྱང་མཆོད་པའི་སྦྱིན་ནི་མཐའ་ཡས་
པས་^{༢༥}འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པར་ཤོག །ལྟ་ཡང་དུས་སྤྱི་རྒྱ་འབེབས་ཤིང་། །ལོ་རྟོག་
ལུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་ཤོག །བྱུང་པོ་ཆོས་བཞིན་བྱེད་ལྟར་ཅིག^{༢༦} །འཇིག་རྟེན་དག་ཀྱང་དར་བར་
ཤོག །སྤྱོད་རྣམས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། །ནས་གདོན་དང་སྤྱིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་
གསང་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཆོད་བྱས་པའི་དཔོན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བ་པར་ཤོག།

མཁའ་འགྲོ་དང་སྤྱིན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཏུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲལ་བར་སྒྲོན་པ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྤྲུག་མ་
གྱུར། །འཇིག་དང་གཞན་གྱིས་བརྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གྱུར། །

གཉིས་པ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་བསྟོན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་^༡སྤྱིར་བསྟོན་པ་ནི།
གཞུག་ལག་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཁང་བ་འཇམ། དགོ་འདུན་གྱི་ཁང་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་སུ་དགོ་
འདུན་རྣམས་སྟོག་པ་དང་ཁ་ཉོན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱས་ཤིང་ལེགས་པར་གནས་པར་
ཤོག །རྟག་ཏུ་དགོ་འདུན་རྣམས་མཐུན་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་དོན་ཡང་རི་ལྟར་དགོངས་པ་ལྟར་
འབྱུང་བར་ཤོག།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་དུ་བསྟོན་པ་ནི། ཐར་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་དགེ་སྟོང་
དག་དཔེན་པ་རྟག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག །དེར་ཡང་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི་སེམས་ནི་ལས་
སུ་རུང་བ་སྟེ། དགོ་བ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་དུ་རུང་བས་དགོ་བ་སྒྲོམ་པར་གྱུར་ཅིག །དགོ་
སྟོང་མ་རྣམས་རྟེན་ལྷན་ཞིང་ཕན་ཚུན་འབབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤང་བར་ཤོག །དེ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱུན་རྒྱལ་བེམས་ཉམས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །གལ་ཏེ་རྒྱལ་བེམས་འཆལ་ན་དེས་ཡིད་
བྱུང་སྟེ་འགྲོད་ནས་རྟག་ཏུ་སྟེག་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག། ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱི་མར་བདེ་འགོ་དག་ཀྱང་
ཐོབ་གྱུར་ནས། དེར་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་ཤོག །མཁས་པ་རྣམས་ནི་བཀུར་བ་དང་། །བསོད་
སྟོམས་དག་ཀྱང་རྟེན་པར་ཤོག །རྒྱུད་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་སྤོངས་སུ་དག་པ་དང་། བྱུགས་རྣམས་
ཀྱུན་ཏུ་བྱགས་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་སྤོང་ཞིང་སྒྲོ་
ག་སུམ་གྱི་དཀའ་བ་སྤྱོད་^༢པ་མེད་པར་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་ལྟ་བས་ལྟག་པའི་ལུས་ཀྱིས་ནི་དེ་
དག་^༣མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ལྟར་འབྱུང་ཤོག །སེམས་ཅན་ཀྱུན་གྱིས་ལན་མང་དུ། །སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བདེ་བ་བསམ་ཡས་གྱིས། །རྟག་ཏུ་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགོ་དོན་རི་ལྟར་བྱགས་ལ་དགོངས་པ་

ལྟར་འབྲུབ་པར་ཤོག །མགོན་པོ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ལྟར་^༥ “སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འད་
དེ་འབྱོར་ཤོག །དེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་
ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་བཀའ་བྲིན་གྱིས། །ས་རབ་རྩ་དགའ་འཛོལ་
བར་དུ། །རྟག་རྩ་ཆེ་རབས་བྲན་པ་དང་། །རབ་རྩ་མུང་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །འདྲི་ནི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་འདི་
ལྟར་སྒོན་ལམ་གདབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ཀྱི། འདིས་སྒོབ་དཔོན་སོ་སྟེ་ཡིན་པར་མི་འབྲུབ་སྟེ། དཔེར་
ན་སྤྲིག་པ་མེད་པས་སྤྲིག་བཤགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དག་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཞིབ་
ལྷ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་^༦ བདག་ནི་ཁ་
ཟས་ཀྱི་ན་སྟེ་རན་པོན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལུས་ཉམས་དག་ལྷན་ཞིང་འཛོལ་བར་ཤོག །ཆེ་རབས་ཀྱན་རྩ་
དཔེན་གནས་པ་ཐུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གང་ཆེ་བལྟ་བར་འདོད་པ་འཇམ། །རྩ་
ཟད་བྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་། །མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ཉིད་ནི། །གོགས་མེད་པར་ཡང་^༧ “མཐོང་
བར་ཤོག །ཕྱོགས་བརྒྱ་རྣམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཇི་
ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲིབ་མཛད་པ། །བདག་གི་སྒྲིབ་པ་འད་དེ་འདྲར་ཤོག །ཇི་སྤྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་
པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཇི་སྤྲིད་གནོས་གྱུར་པ། །དེ་སྤྲིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
སེལ་བར་ཤོག །འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིང་ཅི་འད་རུང་། །དེ་ཀྱོན་བདག་ལ་སྒྲིན་གྱུར་ཅིག །བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཤོག

གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ནད་སོལ་བའི་སྒྲན་གཅིག་དུ། །གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་ཏི་
དང་བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། །གང་གི་བྲིན་གྱིས་བདག་ལ་བརྟན་
བཅོས་འདི་བྱེད་པའི་དགོ་^༨ “སྒོ་འབྱུང་བའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གང་གི་བྲིན་
གྱིས་བདག་གི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དེ་ལ་ཕྱག་

འཆལ་ཡོ། །ཞེས་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་སྒྲོལ་མ་ཕྱག་འཆལ་བཤོ། །ལེའུ་བརྩུ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

དུས་གསུམ་ཀླུ་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་པའི་ལམ། །ཀླུ་མ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐ་དོལ་ཕྱིན་པ་
 དུག །ལེགས་སྟོན་གཞུང་འདི་བཤད་པའི་དགེ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པ་འཇུག་པར་
 ཤོག །རན་སོང་རྣམས་ནི་མི་བཟད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ལས། །རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་ཐར་པའི་ལམ་རྟེན་
 བས། །ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དཔལ་ལྷན་པའི། །ཡུངས་འདས་པའི་གོང་དུ་སྐྱར་འཇུག་
 ཤོག །བདེ་འགྲོ་བདེ་བའི་དཔལ་ལྷན་མི་ཉམས་ཤིང་། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིང་བོ་མེད་རྟོགས་བས། །
 གཞུང་འཛིན་མཆོན་མའི་སྒྲོས་པ་རབ་ཞི་བའི། །ཟག་མེད་བདེ་བའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པར་ཤོག །གང་གི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་གི། །ཐུན་པ་ཀུན་སེལ་པར་བདེ་བོའི་ཆལ། །རྣམ་པར་རྒྱས་བྱེད་
 ཐུབ་བསྟན་འོད་བརྒྱ་ཅན། །འཛིན་རྟོག་ཐམས་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་སྐྱར་ཅིག །བསྐྱབ་གསུམ་ཡོན་
 ཏན་རིན་ཆེན་མཛོད་འཛིན་ཅིང་། །མཁུན་བརྩེ་ཐབས་མཁས་སུ་རྣམ་མཆོགས་པ་ཡིས། །བདེ་
 གཤེགས་བསྟན་དང་འགྲོ་ཀུན་ལེགས་སྒྲིབ་པའི། །བཤེས་གཉེན་མཆོག་རྣམས་སྐྱོ་ཆེ་བརྟན་ལྷ་སྐྱར་
 ཅིག །བདེ་གཤེགས་བསྟན་ལ་རབ་ཞུགས་སྦྱིས་སུ་རྣམས། །སྒྲོམ་ལས་འདྲུ་འཛིན་འཆིང་བ་ལས་
 གྲོལ་ཏེ། །ཚུལ་གནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་སྒྲོགས་མ་དོན་ཡོད་སྒྲིབ་པར་
 ཤོག །མཁའ་ལས་དུས་སུ་ལྟ་ཡིས་ཆར་འབབས་ཤིང་། །ས་ཆེན་འབྱུ་ཐེན་ཅི་ཤིང་ལྷ་བཟང་པོས་
 བརྒྱན། །སྒྲེ་པོ་རབ་བདེ་པར་རྟུན་བྱམས་ལྟན་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཤོག །བདག་
 གྲུང་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར། །འཁོར་བའི་བདེ་ལ་རྣམ་ཡང་མི་ཆགས་ཤིང་། །རང་ཉིད་ཐར་
 པའི་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟན་པར་ཤོག །གང་དག་བདག་ལ་ཆགས་
 དང་སྣང་བ་དང་།⁽¹⁾ །བསྟོད་དང་སྒྲོད་དང་ཐན་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱང་། །གང་གིས་བདག་མཐོང་ཐོས་
 དང་དྲན་པ་དང་།⁽²⁾ །ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་
 ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། །ལུང་རིགས་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་དཔལ་ཨའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱར་བཤོ། ། །

༡༡། །རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་སྒྲིང་དུ་བསྐྱབ་བཅུས་རྒྱས་པར་གསུངས་དུས་
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྩེས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

རྩེ་ཆོལ་པ་སྒྲོབ་ཟང་གྲགས་པ།

༡༢། །རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ། །བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལས་བཅུས་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ།
སྐྱབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར། སྐྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ། སྐྱོད་པ་འགྲུབ་པའི་
ཐབས་སོ། །དང་བོ་ནི། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྟོན་པར་གྱིན་ཏུ་དག་ལ། །ཞེས་པས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་དལ་འབྱོར་དགོས་པ་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། མ་ཅམ་ལ་མ་
ལུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་འདིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བསྐྱབ་བཅུས་པ་
དང་། རན་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། དལ་འབྱོར་ཡང་མི་བཟོན་ཞིང་གིན་ཏུ་
རྟོན་དགའ་བས། འདིར་ཡན་བདེའི་རྩ་བ་མ་བཟུང་ན་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
བརྒྱད་དེ་དགའ་ལོགས་མི་ལམ་དུ་འང་ཕྱིར་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྟེ། དུ་བསམས་ལ། དལ་འབྱོར་ལ་སྟིང་
བོ་ལེན་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟོན་དགའ་བ་བསམས་པ་ལས། སྐྱག་བསྐྱལ་མཐར་
འབྱིན་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བའི་མཐར་ཡང་འགྲོ་འདོད་པས། །ཞེས་ཏེ། -རང་ཉིད་སྐྱག་བསྐྱལ་
མཐའ་དག་ཟད་པར་འདོད་པ་དང་། བདེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་ལ། རང་ཉིད་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འང་སྐྱག་བསྐྱལ་བསམ་ལ་བ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ།
སེམས་ཅན་གཞན་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་འདོད་པ་མེད་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་
འདོད་པས་འབྱེད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་
མཛུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། འདི་ལྟར་གང་ཆེ་བདག་དང་བཅས་པའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྐྱག་ལ་འདོད་མི་འདོད་མཛུངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྐྱག་

བསྐྱེད་པ་ལས་པ་དང་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་ཁོ་རང་གིས་བྱེད་པར་རིགས་ལ། རང་ཉིད་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བྱེད་པར་རིགས་སོ་སྟོན་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཁད་ག་དང་གཞན་རྩོ་སེར་བཞིན་དུ་རིས་ཆད་དུ་
བཟུང་བ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ་བདག་དང་གཞན་ཞེས་པ་ལ་རོལ་རྩུ་རོལ་བཞིན་དུ་
སྟོན་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་འང་རང་ཉིད་བཞིན་དུ་སྟོ་བསྟེད་པར་བྱའོ། །འདིའི་ལན་ལ།
རང་ཉིད་ལ་བསྟོན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བསྟོན་ནས་རང་ཉིད་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེད་པ་ལ་ཐུག་མི་དགོས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་སེམས་བར་འདོད་པ་དང་།
བདེ་བ་མཐའ་དག་སྦྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྟེད་པ་
ནི། དད་པའི་ཅུ་བོ་བརྟན་བྱས་ནས།⁹ །ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་ཉིད། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་
གཟུངས།¹⁰ འཕགས་པ་བྱ་ཆེད་རོལ་བ།¹¹ སེང་གས་ཞུས་པའི་མདོ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཁུངས་དངས་
ནས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པར་གྲུར་ན་ཐོག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྟེད་པ་
ཡིན་པས་སེམས་བསྟེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི། དུང་རྒྱུ་ལ་ཡང་སྟོ་བརྟན་བྱ།¹² །ཞེས་པའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྟེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། ཕན་ཡོན་བསམ་པའི་སྟོ་ནས་སྟོ་བ་
བསྟེད་པ་ནི། སེང་གས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་།¹³ འཕགས་པ་སྟོང་པོ་གོད་པའི་མདོ་¹⁴ ཁུངས་སུ་དངས་
ནས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྟེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཡོད་མོད། སོ་སོའི་སྟེ་པོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྟེད་མི་ཞུས་སམ་སྟུམ་པའི་ཞུས་པ་བསལ་བ་ནི། འཕགས་པ་དེ་མ་མེད་པར་བསྟན་པའི་
མདོ་དང་།¹⁵ དཀོན་མཆོག་ཟེ་མ་ཉོག་གི་མདོ་དང་།¹⁶ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་
པའི་མདོ་དང་།¹⁷ དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལྷག་ཀྱི་མདོ་¹⁸ དངས་ནས་བསྐྱབས་སོ། །
ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དུང་རྒྱུ་བརྟན་པའི་སེམས་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་
གཉིས་སོ། །སེམས་དེ་གཉིས་སྟེ་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་

པལ། འོན་ནེ་ཉིད་སྒྲིང་པོ་བཀོད་པའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།^{༡༥}

སྟོན་པའི་སེམས་ནི་འབྲས་ཀྱི་ལ་དམ་འཆའ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་ནེ་ཙམ་ལ་བསོད་ནམས་མི་
 ཐོབ་པོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ལའང་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་འཕགས་པ་བྱུངས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་
 བརྗོད་པ་དང་།^{༡༦} རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་^{༡༧} དྲངས་ནས་བསྐྱབས་སོ། དེ་ཙམ་ལ་བསོད་ནམས་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་དམ་འཆའ་བ་འདྲུག་པའི་སེམས་ལ་བྱོལ་བྱེད་ནམས་ཆེན་པོ་
 འབྱུང་མེད་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་མི་སྟེའམ་སྟེའམ་པའི་ཁུམ་པ་སེལ་བ་ནི། བམ་
 མཁའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕྱིར་ཅ་ལྟར་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་དང་།^{༡༨} ས་བཅུ་
 པའི་མདོ་ལས།^{༡༩} ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ལ་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕ་ཅ་ལྟར་མི་འཕྲོག་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དྲག་ཤུ་ལ་ཙན་གྱིས་ཁུ་ས་པའི་མདོ་^{༢༠} ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་
 བསྐྱབས་སོ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟེ་མདོ་རྟེན་བྱད་མེད་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྟེའམ་སྟེའམ་ན། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་^{༢༡} དྲངས་ནས་སྟེ་བར་བསྐྱབས་སོ།

སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་སྟེ་ན། གང་ལས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་དེ་
 ལྟ་བུ་དགོས། ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཆུལ་རི་ལྟ་བུ། ཁས་སྒྲུང་སོ་བ་ལས་ཉམས་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འབྱུར་
 སྟམ་ན། དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ལེན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་
 ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པ་སྟེ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཁས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དང་
 ལེན་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་ལེན་དགོས་སོ། གཉིས་པོ་ནི། བསྐྱང་བར་བྱ་བྱའི་སྟོམ་པ་དང་བདག་ཉིད་
 གྱིས་ཀྱང་བསྐྱང་ཅི་ཁུས་བརྟགས་ལ་བཟུང་ངོ་། གསུམ་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 དང་།^{༢༢} ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་པའི་མདོ་དང་།^{༢༣} འཕྲགས་པོ་སྟོ་བྱོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་^{༢༤} རྣམས་
 གྱིས་བསྐྱབས་སོ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་^{༢༥} དཔའ་རྣམས་
 མདོན་སུམ་དུ་བསྟོམས་ནས་སྒྲུང་ངོ་།

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་བཟུང་བར་མི་ཁུས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཙམ་ལ་མི་གནས་

པར་དགེ་ཙ་ལྷ་རེ་ཙམ་དང་དུས་ཀྱང་ཇི་སྤྱིད་འཛོལ་ར་སོགས་སུ་དགེ་ཙ་གཟུང་པར་བྱའི་མ་བཟུང་ན་
 ཉེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། སའི་སྤྱིང་པོའི་མདོས་^{༡༤}བསྐྱབས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སྤྲུལ་རེ་ཙམ་དང་དུས་ཇི་སྤྱིད་
 འཛོལ་ར་སོགས་སུ་བཟུང་དུ་བྱུང་བ་ནི། སྤྲུལ་བྱའི་མདོ་^{༡༥}ནས་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་
 མོ་གང་དག་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། །དགེ་ཙ་ལྷ་
 རེ་ཙམ་དང་དུས་ཇི་སྤྱིད་འཛོལ་ར་སོགས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོམ་པར་བཤད་པ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། ཡན་ལག་ངེས་པའི་བྱིར་རོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོམ་པ་བསྐྱབས་པའི་ཡན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས་
 གྱང་གཤམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་དཀའ་བའང་གཤམ་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོམ་པ་བཟུང་བར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་གཟུང་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོར་བའི་དུས་དུ་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སློབ་ཤིགས་པར་བྱིད་དེ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི་སྤྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་བུ་ནས་འབྱུང་བ་
 དྲང་འདྲེ།^{༡༦} །དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེའི་ཆོག་བསྐྱས་པའམ་ཡང་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །སྒྲོབ་དྲུལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཀྱི་བ་ཞེས་སྒྲོས་ལ། འཇམ་དཔལ་
 གྱི་ཞིང་བཀོད་^{༡༧}ནས་འབྱུང་བའི་འགྲོའི་སྒྲོ་ཀ་གཉིས་སམ། སྒྲོན་འཇུག་ནས་འབྱུང་བའི་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་
 གྱི་^{༡༨}ཞེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་ངོ་། །རྗེས་ནི་སྒྲོན་འཇུག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱའོ། །ཆོག་འཛི་ཆོག་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པས་ཆོག་པ་ནི་བྱང་མ་དང་མི་འདྲེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྤྲོམ་པ་བཟུང་ཡང་། མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་པར་འབྱུང་བས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། བསྐྱབ་པ་ལ་གཤམ་
 དགོས་པས།

གསུམ་པ་སྒྲོན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཁོག་སྤྱིར་བསྟན་པ། སྐྱང་འདོད་བསྐྱེད་པ།
 སྐྱང་ཆུལ་དངོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གང་གི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བ་ལ་འཇུག་པ། དགོས་པ་

དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན། དགག་དགོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་
པ་ལ་འཇུག་ཚུལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཅས་མཚམས་ལས་འདས་ན་ལྷང་བར་འབྱུང་བའི་སྒོ་
དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྟེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེའི་ཆེད་དུ་གཡོ་མེད་པར་ལུས་འག་ཡིད་གསུམ་བརྩོན་པས་
ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བས་ལ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཆུན་ཆོག་སྤྲུག་པ་འཛོལ་བ་དང་། དེའི་བར་དུ་གཏོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབན་པས་ཏེ། མི་འབད་
བར་སྐད་ཅིག་ཅུ་ཡལ་བར་འདོད་ན་ལྷང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུག་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲུག་པའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་དུ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆུང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲུག་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་གྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཆུང་དུ་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་
ཅུ་སྤྲུག་ཀྱི་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་མ་དབྱེད་ནས་ལེན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་བཏང་སྒྲོམས་སུ་འཛོག་ན་
དོན་ལ་གནས་ཀྱང་ལྷང་བར་འབྱུང་ལ། བཏགས་ཏེ་བྱང་བར་བྱ་བ་མ་བྱངས་པ་དང་དོར་བྱ་མ་དོར་
བ་སོགས་བྱས་ན་ལྷང་བར་འབྱུང་ལོ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཐོན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་
སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐོན་ཡོན་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལས་ཕྱིར་
མི་ལྷོག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། རབ་རྒྱ་ཞི་བ་རྣམ་པར་དཔས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་དང་།^{༡༠} ཟླ་བ་སྐྱོན་
མེད་མདོས་བསྐྱབས་སོ།^{༡༡}

གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་འདོད་པ་གཉིས། བསྐྱབ་པ་སྐྱི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་སྐྱོ་བ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་རྣམས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་དག་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གླིན་གྱི་ཁྱུངས་

དངས་སོ།^{༡༩} །དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་བདག་ལྟ་བུ་སྒོ་ཞན་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་
ཞེས་པར་དགའ་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བར་རིག་སྒྲུམ་ན། གང་གིས་ལྟང་བ་མི་འགྱུར་བ། གནད་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་འདིས་རིག་བྱ།^{༢༠} །ཞེས་སྒོས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་
ལ་སྤྱང་མཚམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱབ་ན་ལྟང་བ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་འདིས་རིག་པར་བྱའོ་
ཞེས་པའོ། །ཁ་ནད་ཀྱི་གནས་དེ་དྲག་གང་ཞེ་ན། །འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་དང་^{༢༡} ཞེས་པའི་ཆོག་ས་
སྤྱབ་པ་གཅིག་གོ། །འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་འདུས་གིང་། དེ་ནི་དབང་བསྐྱང་དྲག་སྤེལ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། སྤྱབ་རྒྱལ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་ཅན་བྱང་བ་གསུམ་གྱིས་
སྦྱོན་པའི་རོལ་བསྐྱབ་ལ། །འཆལ་རྒྱལ་གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྒོམ་པའི་སྤྱང་བ་གསུམ་དང་། སྤར་
བྱས་སྤྱང་བའི་ལུས་ཀྱིས་དག་པ་ཐིག་པ་སྤྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱིང་བོ་བསྐྱབ་པ།

ལུས་དག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉེན་མོངས་དྲག་པ་ལ་གསུམ། གཉེན་པོའི་རང་བཞིན། གཉེན་
པོ་བསྐྱེད་པའི་མཐུན་ཞུམ། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་འགལ་ཞུམ་བསལ་བའོ། །དང་པོས་བསམ་གཏན་
དང་ཤེས་རབ། གཉིས་པས་བརྩོན་འགྲུས། གསུམ་པས་པོ་ཐོང་པའི་རོལ་བསྐྱབ་པོ། །དག་པ་གཉིས་
དང་སྤེལ་བ་གསུམ་གྱིས་ཕྱིན་དྲུག་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ལ། དེའང་ལོངས་སྤྱོད་དག་པས་སྦྱོན་པ་ཁྱད་པར་
དུ་བྱེད་ལ། རང་དོན་གྱི་དུ་མ་དང་མཚན་འཛིན་གྱི་དུ་མའི་གཉེན་པོ་དྲུག་ཅན་དག་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དྲུག་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ།

སྤེལ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤེལ་བ་དང་སྤོངས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉེན་སྤེལ་
བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་སྤེལ་བས་སྦྱོན་པ་སྤེལ་བ་དང་། དགེ་ཅན་སྤེལ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་སྤེལ་བ་དང་། དགེ་
བ་སྤེལ་བ་དངོས་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསམ་པ་བསྐྱེད་པ། བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པ། སྤྱིང་རྩེ་མཐུན་དུ་
བཞག་པ་དང་གསུམ། གཉིས་པ་ལ། ལུང་པོ་གསུམ་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་ཅན་སྤེལ་བ་དང་། དད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་སྒོམ་པ། བྱམས་པ་སྒོམ་པ། དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་དན་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་དང་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དང་དགེ་ཅ་ནམས་བཏང་བ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་དག་པ་དང་སྒྲེལ་བའི་བསམ་པ་དངོས་སམ། དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱ་ཞིང་། གཤམ་ཏེ་ཆད་ན་ལྷང་བར་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དོན་༡༥ འདུལ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོའི་ཁྱད་ས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། ༡༦ རྟེན་ཅི་བཏང་བསྐྱུང་དག་སྒྲེལ་པ་དངོས་སུ་འཇགས་པའི་བསྐྱབ་པ་སྤྱིའི་ཆོས་སོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱིན་དུག་གི་དོ་བོ་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་དུག་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པུ་བཙོན་འགྲུལ། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་དང་དུག་གོ། རང་པོ་སྤྱིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། བཟུང་བའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་གཏོང་འདོད་བསྐྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་དོངས་སོ།

དང་པོ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དགེ་པ་ལ་བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་བཏང་བ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་༡༧ སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས། ༡༨ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ། ༡༩ དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། ༢༠

གཉིས་པ་གཏང་བ་དངོས་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དང་དགེ་ཅ་གསུམ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཛིན་རྒྱ་རྒྱར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་བསམ་པའི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། གནས་ཁང་དང་བཞུགས་པ་དང་ཟས་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་ཅི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་དུ་སྒྲུམ་པའི་བསམ་པ་དངོས་སམ། དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩམ་པ་མདོར་ན་སྤྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷང་བ་ཁེགས་ལ། ཟས་གོས་སོགས་ལ་བདག་ལ་སྟེད་པས་ཡོངས་སུ་དན་ཉེན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷང་བ་དང་། བདག་ལ་སྟེད་པ་མེད་རུང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་དུ་སྒྲུམ་པའི་རྩམ་པ་དོར་ན་ཉེན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ། སྤྱིན་པ་ལ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ན་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་མ་

ཡིན་པ་ནི། རི་ཕྱིད་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་ནི་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་སྟེ།^༡ །ཞེས་པ་དང་། ཚས་གོས་
གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སྦྱིན།^༢ །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྩལ་བྱིས་སྦྱེད་པ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ། འཆལ་རྩལ་གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་
རྩལ། འཆལ་རྩལ་སྤར་བྱས་འདག་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་
ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ། །མ་བསྐྱེད་སྤངས་ཡོངས་སྤྱོད་ག་ལ་འོང། །གང་མི་སྤྱོད་པས་ཅི་
ཞིག་སྦྱིན། །དེ་བས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^༣ །ཞེས་
སྒྲོས་སོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་
པ་སྟེ་ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་འཇུར་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུའོ། །ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་འཇུར་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་
པ་ཅི་སྒྲུབ་ན། གང་མི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་སྦྱིན།^༤ - །ཞེས་ཏེ། ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་མ་ཇུར་ན་སྦྱིན་པའི་
དགོས་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །བསྐྱེད་པ་དང་ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་འཇུར་པ་ཅི་འབྲེལ་སྒྲུབ་ན། མ་བསྐྱེད་སྤངས་
ཡོངས་སྤྱོད་ག་ལ་འོང།^༥ །ཞེས་ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་མ་ཇུར་ན་སྦྱིན་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པ་ནི།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ།^༦ །ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་འཇུར་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་།^༧ ཁྱིམ་བདག་དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་།^༨ འཕགས་པ་སློ་
གོས་མི་ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སོ།^༩

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་ཞིང་། །མདོ་ཐེ་དག་ལ་རྟག་བཞུ་བས། །ལུས་
ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༡༠} །ཞེས་ཏེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་
དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་རྩལ་རྣམས། སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་དང་།^{༡༡} ཁྱིམ་བདག་
དག་ཤུ་ལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་།^{༡༢} ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ་^{༡༣} རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པས་སོ། །མདོ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནུམས་བཅས་སོ་ཞེས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ལྟར་བ་དང་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟག་རྟ་མདོ་རྟེ་བལྟ་བ་ལ་གྲས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་
བ་འདི་དང་མདོ་རྟེ་བལྟ་བས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དམ་པའི་
ཚོས་བཟུང་བས་ཀྱང་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
ཞུས་པའི་མདོ་དང་།^{༡༤} དཔལ་ཕྱེད་སེང་གེ་སྤྱིའི་མདོ་དང་སྤྲུལ་སོ།^{༡༥} ་ ་

གསུམ་པ་ལ། ལུས། འོངས་སྤྱོད། དགོ་ཅ་བསྟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཕྱི་མའི་ལུས་ལ་
གཞོད་པར་འབྱུར་བའི་ལས་བསྟུང་བ་དང་། ཆེ་འདྲིར་ཕན་པའི་རྒྱུན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
རང་ལ་གཞོད་པ་བསྟུང་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་གཞོད་
འབྱུར་གྱི་ལས་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་འགོག་བྱེད་གྱི་ཐབས་བསྟན་པ། ཐབས་དེས་གཞོད་འབྱུར་སྤོང་
བར་འབྱུར་བ་ཞི་རྒྱུ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་བཅུ་གསུམ། དམ་ཚོས་མི་འཛིན་པའི་གཞོད་པ། བདུད་
ལས་ཀྱིས་གཞོད་པ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བརྟེན་པའི་གཞོད་པ། སྤྱོད་པའི་གཞོད་པ། འབྲུལ་བ་
བྱེད་པའི་གཞོད་པ། མོས་པ་མེད་པའི་གཞོད་པ། ཞལ་ཏ་པ་དང་དགོ་སྤྱོད་གྱི་དྲི་མའི་གཞོད་པ། ཅ་རྒྱུ་
གི་གཞོད་པ། རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གཞོད་པ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་གཞོད་པ། འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་ཆགས་པའི་གཞོད་པ། ལུ་ལ་བྱུད་པར་ཅན་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པའི་གཞོད་པ། དམ་ཚོས་
སྟངས་པའི་གཞོད་པའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལུས་སྤྱང་གང་ཞེན། །གཞོད་འབྱུར་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་ཏེ།
ལུས་དང་སྤྱོག་ལ་མི་བལྟ་བར་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་མདོ་
དང་།^{༡༧} གང་ལ་བརྟེན་ན་དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་གཞུགས་སུ་འབྱུར་པའི་སྤྱོག་གོགས་སྤོང་བ་འཕགས་
པ་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་དཀར་པོའི་ཁུངས་དངས་སོ།^{༡༨} །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་ཐོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་
མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་།^{༡༩} འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་མདོ་^{༢༠} ལས་གསུངས་པའི་མི་དགེ་
བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དགེ་བའི་ཚོས་སྤོང་བའི་བདུད་ལས་དང་། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་

མཆོས་ཁྲིམ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།^༡ །འདི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་
 ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།^༢ །གསུམ་པ་ནི། བཀ་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་དང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་
 བརྟེན་པ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་།^༣ སེང་གེས་ཁྲིམ་པ་ལས་གསུངས་པ་
 དང་།^༤ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ནས་གསུངས་པ་དང་།^༥ ཡང་དཀོན་མཆོག་
 བརྟེན་པ་^༦ ལས་འབྱུང་བ་སྒྲོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་། དགེ་ཅུ་ཅི་སྤྱབ་
 ཀྱི་སྒོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བ་དང་། གླ་བ་སྒྲོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ།^༧ །བཞི་
 པ་ནི། བདག་ལྷ་ཁྲིམ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་ག་ལ་རྩས་སྒྲམ་པའི་སྒོ་བ་མེད་པ་སྤང་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་
 སྤྱིན་ལས་གསུངས་སོ།^༨ །ལྔ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་^༩ ལས་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཡིད་རྟེན་པ་སོགས་བཞིའོ། །དུག་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་
 སྦྱོང་ལས་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༠} དེ་སྦྱོང་བ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་འབྱུང་བའོ།^{༡༡} །བདུན་པ་ནི།
 ཡུལ་གང་ལ་ཞལ་ཏུ་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༢} ཞལ་ཏུ་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུང་པོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༣} དགེ་འདུན་སྤངས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 ལས་གསུངས་སོ།^{༡༤}

བརྒྱད་པ་ལ། ཀླུ་པོའི་ཅུ་ལྷང་ལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཛོམས་པ་གཅིག་དང་
 དུག ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཅུ་ལྷང་བརྒྱད། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་^{༡༥} ལས་འབྱུང་བའི་ཅུ་
 ལྷང་གཅིག་སྒྲམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ཅུ་ལྷང་གསུམ། དང་པོ་དུག་གི་དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྷང་བར་འདོད།^{༡༦} །ཅིས་ཏེ། ལུགས་སུ་བྱུགས་པ་དང་།
 འབྲེན་དུ་དོད་པ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་། རྟོགས་རིས་སུ་བཅད་པའི་དགེ་འདུན་དང་། རྟོགས་རིས་
 མེད་པའི་རྟོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་རྩས་འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། །གང་ཟག་གི་
 རྩས་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་སྤྱབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན།^{༡༧} །
 ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པའམ། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་

བཤད་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་སྒྲིང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཐེག་
 པ་གསུམ་གང་རུང་རེ་སྒྲུངས་ནའང་ཙ་ལྷུང་དུ་འབྱུར་ལ། སྒྲིང་ཚུལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེའི་
 རྩོགས་རེས་མི་ཆོག་པར་མཐའ་དག་འདོར་བའམ་འདོར་དུ་འཇུག་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཙ་ལྷུང་ལ་
 དགོས་པ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགོ་སྒྲིང་ལ། །རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་བཅེག་
 པ་དང་། བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་།¹³ །ཞེས་ཏེ། གང་
 ཡང་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གོས་རྩར་སྒྲིག་གྱོན་པ་དགོ་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་བཟུང་ཡང་རུང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པ་མ་བཟུང་བ་བར་མ་རབ་བྱུང་ཡིན་ནའང་རུང་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའང་རུང་།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་པའང་རུང་། དེའི་གོས་རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་པ་¹⁴ །སོགས་དང་ཕྲོག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
 དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ནའོ། །བཞི་པ་ནི། མཚམས་མེད་ལྟ་བོ་བྱེད་པ་དང་།¹⁵ །ཞེས་སོ། །ལྟ་བུ་ནི། འོག་
 པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་།¹⁶ །ཞེས་སོ། །དུག་པ་ནི། བྱོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཡང་། །ཙ་བའི་ལྷུང་
 བར་རྒྱལ་བས་གསུངས།¹⁷ །ཞེས་སོ། །

ལས་དང་པོ་བའི་ལྷུང་པ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲི་སྒྲུང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། སྒྲིང་པ་
 ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་།¹⁸ །ཞེས་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བ་མ་བྱས་པ་ལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཕྱིར་ལོག་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག་ རྫོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་བརྒྱོག་པ་དང་།¹⁹ །ཞེས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྒྲུད་པར་མི་ལུས་པས་
 ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་རིགས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་སྐྱབས་ཤིག་ཅེས་
 སྐྱས་པ་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྒྲུངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྒྱུར་
 པ་དང་།²⁰ །ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱབས་པས་འཆང་རྒྱ་བར་
 མི་ལུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་སྐྱས་པ་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་ནའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲོབ་པའི་
 ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། སྒྲིང་བར་འབྱུར་པ་མིན་ཞེས་འཛིན། །པ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་
 དང་།²¹ །ཞེས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གདམ་མ་ཉན་ཞིག་མ་གྲོག་ཅིག་གཞན་དག་ལ་

ལུང་མ་འབོགས་ཤིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་འཆོགས་ཤིག དེས་ནི་བྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་
 ཆེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་འབྱེན་པར་མི་རྩུས་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་
 ལ་དད་པར་བྱས་ཤིག་ཅེས་པ་སོགས་སྒྲུལ་པ་མ་རོལ་ཐོས་གོ་ན་རང་ཉིད་ལ་དང་། མ་རོལ་ཐོས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པ་བཞིན་གྱི་ལྷ་བ་བླངས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
 པ་དང་། ཆེད་པ་དང་ནི་ཐག་ཉིད་དང་། ཆོག་ས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྤོང་དང་།¹³ ཁྱེད་ཀྱི། སྤྱོད་
 པ་ཉི་ཤུ་པའི་ཐམ་པ་དང་པོ་དང་འབྲེལ། འབྲེལ་པ་ནི། བདག་ནི་ཟེང་མོ་བཟོད་པ་ཞེས། འཇུག་པ་ཉིད་
 བྱི་སྒྲུབ་དང་།¹⁴ ཁྱེད་ཀྱི། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་མདོ་སྟེ་ཟེང་མོ་སྤོང་པ་ཉིད་
 དང་ལྷན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་དེ་དག་འཛིན་ཅིང་གཞན་དག་ལ་འང་རབ་རྩ་སྟོན་ཏེ། ཆོས་འདི་
 དག་ནི་ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོས་ཆོག་ས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱོད་ལ་བསྟན་གྱིས། བྱོད་ཀྱིས་
 གྲུང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མདོན་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཤིག དེ་ལྟར་
 བྱས་ན་བྱོད་དུ་ལྟར་ཁོ་བོ་བཞིན་དུ་ཤེས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་པོ། །བདུན་པ་ནི། དག་
 སྤོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། འདོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་བྱེད་དང་། སྤྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་
 པ་དང་།¹⁵ ཁྱེད་ཀྱི། འདི་ནི་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པོ། འདི་ནི་ཅ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་ནི་
 ཆད་པས་གཅོད་པའི་སྤོན་པོ་དང་དག་སྤོང་གཉིས་ཡིན་པོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཞིག་ནས་འདོར་བར་བྱེད་
 པ་དང་། ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྤོང་རྣམས། ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྤྱིན་པ་རྣམས།¹⁶ ཁྱེད་ཀྱི། མདོ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པོ། །

ལྷང་བ་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་ནི་ཁྱིམ་སངས་འཆོལ་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁྱིམ་པའི་མདུན་དུ་
 དག་སྤོང་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་སྤོན་པོ་དང་དག་སྤོང་དང་། ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྤོང་ལེན་
 པའི་ཁ་ཏོན་པ་དང་། སྤོན་པོ་མཐུན་དང་། ལེན་མཐུན་གཅིག་པ་འདྲ་¹⁷ དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བྱང་ལ་བྱི་
 མ་གཉིས་གང་ལ་འོང་དཔུང་དོ། འདི་དག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི། དེ་དག་ཅ་པའི་ལྷང་བ་སྟེ། སེམས་
 ཅན་དཔུལ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ། ཁྱི་ལམ་འཕགས་པ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི། མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤག་

གསུངས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་མཐ་གང་རུང་གི་མེ་སྤྲོད་ཡིན་པ། བསམ་པ་སྤྲོད་བའམ་འགོག་པར་
འདོད་པ། མཐར་ཐུག་འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ཞེས་སམ། འདི་ནི་སྤྲོད་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེས་
པ་གཙོ་བོར་མི་དགོས་ཏེ་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་རྩ་བའི་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ།

ཉན་ཐོས་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་བའམ། རང་སངས་རྒྱུས་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
བཤད་བའམ། ཐེག་ཆེན་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་སྤྲོད་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཐེག་པ་
གསུམ་གང་རུང་རེ་སྤང་ན་རྩ་ལྷང་བྱ་འགྱུར་ལ། སྤྲོད་ཚུལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེའི་བྱོགས་ངེས་
མི་ཆོག་པར་མཐའ་དག་འདོར་བའམ་འདོར་བྱ་འཇུག་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་ལྷང་ལ་དགོངས་པ་འདོའོ།

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྤྲོད་ལ། །རྩར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་པ་དང་། །བཙོན་རར་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱར་བ།
མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ལེན་མྱོང་བ། ད་ལྟ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་། ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སྐགས་པ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་ལྡན་པ།
བསམ་པ་རང་དགར་ཁོ་བ་དང་བཅས་པ། སྦྱར་བ་རང་རམ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དང་། བརྟེན་པ་
དང་། བཙོན་རར་འཇུད་པ་དང་། འབེབས་པར་བྱེད་དམ། བྱེད་ཏུ་བརྟུག་པ། འདི་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་
ལས་གཞན་པའི་སྤྲོ་བྱད་འཕྲོག་ཀྱང་རྩ་ལྷང་བྱ་མི་འགྱུར་རོ། །མཐར་ཐུག་ཆོས་གོས་གསུམ་སྐགས་ཀྱི་
རྟགས་ཕྱགས་ཏེ་ཐོབ་སྒོ་སྒྲིམ་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། བཙོན་བྱ་འཇུག་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་
རྟགས་ཐལ་ཏེ། ཁྲིམ་པའི་གནས་སུ་བཞག་ཙམ་དང་། རྩ་ལྷང་འབྱུང་བའི་སྒོ་བཞིའོ། །མཆོམས་
མེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་།^{༡༥} ཞེས་པ་ལ། འབྱུང་རིང་གི་སྒྲིག་གསུངས་སོ། །འོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་
དང་།^{༡༦} ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་མེད་པར་སྦྱབ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་གཡེལ་བ། རྒྱ་འབྲས་མེད་
པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲིམ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གསུང་།

གྲོང་ལ་སྐགས་པ་འཛིག་པ་ཡང་།^{༡༧} ཞེས་པ་ལ། གཞི། སྦྱར་བ། མཐར་ཐུག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། གྲོང་། རྫོང་ས། གྲོང་ཁྱེར། ཡུལ་འབོར་གང་རུང་ཡིན་པ། སྦྱར་བ་རང་རམ་
གཞན་བྱེད་དམ་བྱེད་ཏུ་བརྟུག་པ། འཛིག་པའི་ཆད་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་བཞིག་པར་བྱགས་པའོ། །མཐར་

ཐུག་རང་དགར་བཞིག་པའི་ཐ་སྐད་གྲུབ་པ་ན་ཅ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཐུ་རབས་པ་ལ་
 ཅིག་དང་པོ་བཞི་ཀྱུལ་པོ་དང་། སྟོན་པོ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ། ལུ་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བས་
 ཀྱུལ་པོའི་ཅ་ལྷུང་། གྲུག་པ་སྟོན་པོ་ལ་ཉེ་བས་སྟོན་པོའི་ཅ་ལྷུང་ཞེས་མིང་འདོགས་གྲུང་དེ་དག་ལེགས་
 བར་མ་མཐོང་གསུང་།

ལས་དང་པོ་པའི་བརྒྱད་ནི། སྟོ་སྦྱང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྟོན་པ་
 དང་།^{༡༠༧} ཞེས་པ་ལ། གཞི། སྟོར་བ། མཐར་ཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྟོན་པ་ཡན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། སྟོར་བ་གཞིའི་རྒྱུད་མ་བརྟགས་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟོན་པ། མཐར་
 ཐུག་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲག་སྟེ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་ཅམ་ཉིད་ནས་ཅ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་
 རྒྱུས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སྟོག་པ་དང་།^{༡༠༨} ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ།
 སྟོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྟོན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཅིང་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ། བསམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་བརྟོགས་ནས་ཐེག་དམན་ཏུ་སྟོར་བར་འདོད་པ།
 སྟོར་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་ཐུན་ཏུ་ག་ལ་སྟོར་བར་མི་རུས། དེ་བས་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱུས་སུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ན་དེས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་སྒྲུས་པ། མཐར་ཐུག་པ་རོལ་པོས་
 སེམས་བསྐྱེད་དོར་རམ་མ་དོར་ཡང་དོན་གོ་བ་ཅམ་ཉིད་ནས་ཅ་ལྷུང་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྦྱངས་ཉེ། རེག་པ་ཆེ་ལ་སྟོར་བ་དང་།^{༡༠༩} ཞེས་པ་ལ། གཞི།
 བསམ་པ། སྟོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། བསྟོན་གནས་ཡན་ཆད་སོ་ཐར་ལ་གནས་པ།
 བསམ་པ་ཐེག་དམན་ལས་བརྟོགས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོར་བར་འདོད་པ། སྟོར་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སོ་ཐར་
 དང་འདུལ་བའི་ཁྱིམས་ལ་གནས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟོགས་ཤིག་དང་།^{༡༡༠} །དེ་ནས་
 ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྟིན་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ། མཐར་ཐུག་པ་
 རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ཉིད་ནས་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གོང་གི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོང་བྱེད་པ།^{༡༡༡} ཞེས་པ་
 དང་། འདི་གཉིས་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཟེར་ན། གོང་ཏུ་ཆོས་མ་ཡིན། སྟོན་པས་མ་གསུངས་ཞེས་བརྟོན་པ་

ཡིན་ལ། འདི་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ས་ཆགས་ལ་སོགས། །ཞེས་པས་གཉིས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། དོན་དང་མི་ལྟན། ཆོས་དང་མི་ལྟན། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁྱད་
དུ་བསད་པ་ཡིན་རྒྱུ།

སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འདྲིན། །ལ་འོ་ལ་དག་
ཀྱང་འདྲིན་འཇུག་དང་།¹¹³ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྒྲིབ་པ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་
གཞི་ནི། ཡུལ་སྐྱེ་ཤེས་དོན་གོ་བ། བསམ་པ་ཐེག་དམན་ལ་སྒྲིབ་དེ་ཐེག་ཆེན་འདྲིན་པར་འདོད་པ།
སྒྲིབ་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཏམ་མ་ཉན། མ་སྟོག་ ལུང་མ་འདོགས། གཏམ་ཆོད་སྐྱེ་ཤིག་ གཞི་
དེས་ཉན་ཐོས་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ཙམ་ཡང་ཟད་པར་མི་རུས་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་དང་གྱིས་ཤིག་
ཞོགས། ཉན། ལུང་འགས་ཤིག་དང་། སྤེལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ།
མཐར་ཐུག་དེའི་ཆོག་ཉན་ཏེ། ལ་འོ་ལ་སྐྱེ་ལྟར་གྱུ་བ་མཐར་འཇུག་བརྟན་སྟོན་ལྟར་ཡིན་པ་
འགྱུར་ཞིང་། སང་ཉིད་ལ་གྲུ་ཞུ་གྱིས་མ་བཟང་ཡང་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་བཟང་ཙམ་ནས་འགྱུར་གྱི། འདི་འབྲས་
ལ་ཁྱད་དུ་བསད་པ་ཡིན། གོང་མ་རྒྱ་ཁྱད་དུ་བསད་པ་ལོ། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟོད་པ་དང་། རྟོད་པ་
དང་ནི་བཀྱར་སྟེ་དང་། །ཆོགས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྒྲིབ་དང་།¹¹⁴ །ཞེས་པ་འདིའི་ཡན་ལག་སྟོན་
པ་ནི་བྱ་བ་¹¹⁵ ལས་ཤེས་པར་བྱ་གསུང་།

བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པ་ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྒྲིབ་དང་།¹¹⁶ །ཞེས་པ་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྒྲིབ་པ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྐྱེ་ཤེས་དོན་གོ་བ། སྐྱེ་པའི་ཡུལ་མིར་
གྱུར་པ། བསམ་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་རྟོགས་ཞེས་འདུ་ཤེས་བསྐྱུར་བ། སྒྲིབ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་
པ་ཉིད་གོ་ཡུལ་ཙམ་ལ། བདག་གིས་སྒྲིབ་དང་རྟོགས་ལ་མ་བརྟན་པར་སྟོང་ཉིད་མཐོན་སྐྱེ་བྱ་བྱས་སོ་
བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་བཟན་ཏེ། །ཞེས་སྒྲུས་པ། མཐར་ཐུག་ལ་འོ་ལ་སྐྱེ་དོན་གོ་བ་ཉིད་ནས་ལྟར་
བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྟོད་བཀྱར་ཕྱིར་བདག་འཛོང་ཞིང་། ལྷི་བ་ཆེན་པོའི་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །དགོ་
སྒྲིབ་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། །སྒྲིབ་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་
དང་།¹¹⁷ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྒྲིབ་པ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། དགོ་སྒྲིབ་

ནུམས་དང་། རྒྱལ་རིགས་དག་ལ། བསམ་བློ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་དང་། སློན་པོ། བཞོན་
བཀོད་པོ་ལ། དེ་དག་གིས། རྒྱལ་རིགས་དང་། དག་སྦྱོར་ནུམས་འབྱེད་པའི་དུམ་བྱེད་ཅིང་། ཆད་
པས་བཅད་དེ་ནོར་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་པ། སྦྱོར་བཀོད་པོ་ལ་དཔལ། དག་སྦྱོར་དེ་དག་གི་གང་
ཟག་གི་ལམ། དག་འདུན་གྱི་འམ་ཕྱགས་བཞིའི་དག་འདུན་གྱི་ལམ། མཚོན་རྟེན་གྱི་དག་དག་སྦྱོར་
ནུམས་བརྒྱུ་བཅུག་ནས། མདུན་ན་འདོན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལུང་། དེ་དག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་
སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུང་། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲངས་པ། མཐར་ཐུག་ཐོབ་སྒྲིལ་ཙམ་
ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ། གཉིས་ཀ་ནི་སྦྱོར་འཇུག་གི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་¹¹ རྟེན་རྒྱལ་པོ་
དངོས་སུ་སྦྱོར་བས། རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་གཉིས་ལོན་གསུང་།

འོན་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་འཕྲོག་རྒྱལ། ཞེས་པ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཟེར་ན།
གོང་མ་དཀོན་མཆོག་གི་རྩ་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་བརྒྱས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཆད་པས་ནོར་ཁྱེར་ཤོག་རྒྱས་
ཤོག་ཅེས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་གྱི། དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གསུང་། ཞིག་ནས་འདོར་
བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་འཛིག་གི་ཡོངས་སྦྱོར་རྒྱུ་ལ། ཁྱོད་བྱེད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱམས།¹² ཞེས་
པ་ལས་རྒྱལ་རིགས་དང་། དག་སྦྱོར་ནུམས་ཀྱི་བས། དག་སྦྱོར་ནུམས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེད་པ་
གསུམ་ལ་གཞི་དཔེ་བཀའ་ཁྲིམས་བྱས་པར་འགྱུར། སློན་དེས་ཞིག་ནས་ལྷན་མཐོང་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་
དང་བལ་བས་བྱེད་མཐོན་ལ་ཅ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་སྒྲིག་ཅིག་ དག་སྦྱོར་ནུམས་ཀྱང་རྒྱལ་འབྱུར་དང་
བལ། ལྷ་བ་དང་། ཆོག་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་། སྦྱོར་ལྷག་པར་བྱུར་ནས། རྒྱལ་པོ་དག་ལ།
བཀའ་སྤྱི་དང་རིམ་གྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་སྦྱོར་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དག་སྦྱོར་
སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱམས་ལ་བརྒྱགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་དེ། དག་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱམས་
གྱི་ཡོངས་སྦྱོར་ནུམས་ཁྱོད་བྱེད་པ་ལ་དག་འབ་ལ་བྱེད་ན། རྒྱལ་པོ་སློན་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་ཅ་བའི་
ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་དག་ཅ་བའི་ལྷུང་བ་སྟེ། མེས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ། ཁྲི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་

མཁའ་སྤྲོད་པོ་ཡི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤག་པར་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པས། འདི་ནམས་ཅ་ལྷང་
 དུ་འཇུག་པ་ལ་རང་དགར་སྤྲད་པ། སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་མཇུག་ནམས་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་
 ཤུནྟེ་པས་གསུངས་པས་ངོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་མཁྱེ་ཁིང་དེ་ལ་
 དགའ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷ་བ་ནི་ཀླན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ། ཟག་པ་ཆེན་པོ་
 རྒྱན་མི་འཆད་དུ་སྦྲོད་པ་དང་ལྷན་ན་སྒྲོམ་པ་གཅོད་ཅིང་ཅ་ལྷང་དུ་འཇུག་རོ། །གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་མདོ་^{༡༨}ནས། སྦྱོན་སེམས་གཏོང་བ་ཅ་ལྷང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཞི་བ་ལྟའང་དེ་ཉིད་དུ་
 བཞེད་དོ།^{༡༩} །སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་འཇུང་བ། ཆགས་དང་མེར་སྐྱ་མི་ཟད་པས། སྦྱོང་ལ་སྦྱིན་པར་
 མི་བྱེད་དང་། །ཁྲོས་ནས་སེམས་ཅན་བདེག་པ་དང་། །བསྐྱིམས་ཉེ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ན། །སེམས་
 ཅན་ལ་ནི་མི་བཟོད་དྲུང་། །ཉན་མོངས་པ་དང་གཞན་མཐུན་པས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་བཟོད་
 པའོ།^{༢༠} །ཡམ་པ་དང་པོ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱང་བྱེད་ཅིས་པ་གོང་དུ་སྦྱོས་པས་འདི་རམ་བཤད་དོ། །

དགུ་པ་རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གནོད་པ་ནི། རབ་དུ་བྱུང་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་མདོ་
 ལས་གསུངས་སོ།^{༢༡} །བཅུ་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལས་སོ།^{༢༢} །བཅུ་གཅིག་
 པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་དང་འདོད་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དང་།^{༢༣} །ཁྱིམ་བདག་དགུ་ཤུ་ལ་ཅན་གྱིས་
 ལྷས་པའི་མདོ་དང་།^{༢༤} །ལུ་མོ་རྒྱ་བ་མཆོག་གིས་ལྷས་པའི་མདོ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།^{༢༥} །བཅུ་
 གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ། དེགས་ལ་གནས་པ། མཆོན་མ་ཡོད་པ་གསུམ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་
 གནོད་པ་ནི། རབ་དུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་དང་།^{༢༦} །དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་
 ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་།^{༢༧} །བཀྲར་སྟེ་དང་བཀྲར་སྟེ་མ་ཡིན་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་། དེས་པ་
 དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་།^{༢༨} །རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་དང་།^{༢༩} །ལས་
 ཀྱི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།^{༣༠} །བཅུ་གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་
 འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།^{༣༡}

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། དམ་བཅའ་བཅུ་གཉིས་བྱ་བ། ལྷག་པའི་

བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་།^{༡༩} གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་ལ་མི་རྟོག་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་།^{༡༩} སྒོན་ལམ་གདབ་པ། སའི་སྒྲིང་
པོའི་མདོ་ལས་དང་།^{༡༩} བྱང་རྩ་བ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དད་པ་དང་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་སྤོང་པོ་
བཞོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༩} ཆོས་བཞི་ཚན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། རྟུག་ཚན་གཅིག་
སྤང་བ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།^{༡༩}

བཞི་ཚན་དང་པོའི་ཐོས་པ་ཏུང་བའི་གང་ཟག་ནི། ཆོག་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འདོར་མེན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་བྱེད། འདུ་འཇིག་ལ་དགའ་བ་ནི། བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་འགྲོགས་
བཤེས་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོ་བ་ལ་དགའ་བ་ནི། ཐོས་པའི་དོན་མི་སྤྲོ་བ་པར་སྤྲོ་བ་ཅམ་ལྟར་ལེན་
པའོ། ལས་ལ་དགའ་བ་ནི། ཞིང་ལས་སོགས་ལ་དགའ་བའོ། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི། ཚད་པ་ལ་
དགའ་བའོ། གསུམ་པ་ཐབས་དེས་གཞོན་འཇུག་སྤོང་བར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་དཀོན་
མཆོག་སྤྱོན་ལས་ཀྱང་།^{༡༩} གཞོན་པ་རྣམ་པར་སྤང་བར་གསུངས་པ་ནི་མ་སྤངས་ནི་ཆེ་འདི་ལ་འང་
ལྟར་བར་འཇུག་རོ།

གསུམ་པ་ཆེ་འདི་ལ་གཞོན་འཇུག་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟེན་གང་གིས་འཐོབ་ཅེན། འབྲས་
ལུ་མེད་པའི་བྱེད་སྤངས་པས།^{༡༩} ཞེས་ཏེ། ཞོང་དུ་སྤྲོས་པའི་གཞོན་པ་རྣམ་པར་སྤང་བར་བསྟན་པ་
དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་སྤངས་པས་འབྲུག་པ་ལ། དེས་ན་དེ་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་
ནི་ཁྱེད་བསྟོན་མའི་མདོ་^{༡༩}དང་། ཆོས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་^{༡༩}དང་། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་
པའི་མདོ་^{༡༩}དང་། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་^{༡༩}དང་། སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་^{༡༩}རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། གཞན་དོན་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་སྤངས་པ་གང་གིས་འབྲུག་སྟམ་ན། དེ་འང་
རྟུག་ཏུ་བྱུང་བས་འབྲུག་^{༡༩} ཅེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལ་བྱུང་བ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟན་^{༡༩}པས་འབྲུག་
པས་བྱུང་བ་རྟུག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་གང་གིས་འབྲུག་ཅེན། བྱུང་
བ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་ལས་བྱུང་།^{༡༩} ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་གྲུས་པ་ལས་འབྱུང་རོ། གྲུས་

པ་གང་གིས་འགྲུབ་ན། ལྷ་མོ་ཞི་བའི་ཆེ་བ་ཉིད། ཤེས་པར་གྱུར་ན་བརྟན་པ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ཡང་
དག་ཇི་བཞིན་དུ། ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་པས་གསུངས། བྱི་ལོ་གཡོ་བ་བསྐྱོག་པ་ཡིས། སེམས་
ནི་ཞི་ལས་མི་གཡོ་འགྱུར།^{༡༤} ཞེས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱོག་པ་དང་། ལུན་
སྐུ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེའང་རྩ་བ་ཚུལ་བྱིས་ས་
ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བ་ལས་འགྲུབ་པ། འཇགས་པ་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་
སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།^{༡༥}

གཉིས་པ་གཞན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་མི་རྒྱུད་འཛིན་པ་དང་། རན་
ཅིང་མཉེན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིས། རྒྱལ་ལུན་སྟེ་བོ་འདུན་པར་འགྱུར། བཟུང་བར་འོས་པའང་སྟེ་བར་
འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་ཏེ། ལུས་དག་གི་ཉེས་པར་སྟོད་པ་བསྐྱམས་པ་ལས་དད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚོག་བཟུང་
དུ་འོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོད་པའི་མདོ་བྱངས་ནས་སོ།^{༡༧} དེ་ལྟར་མ་བྱས་
ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་བཟུང་འོས་མ་ཡིན་ན། འཛིན་ཉེན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་བརྟན། ཐལ་
བས་གཡོགས་པའི་མི་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་དཔུལ་ལ་སོགས་པར་འཇགས་^{༡༨} ཅེས་ཏེ། ལུས་དག་
ཉེས་པར་སྟོད་པ་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་བརྟན་པར་འགྱུར་ལ་བརྟན་པས་དན་སོང་དུ་འགོ་
བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པས་རང་ཉིད་ལའང་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། ཉེས་
པར་སྟོད་ན་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བས་སྒྲུང་བར་གསུངས་པ་ནི། དེའི་བྱིར་རྒྱལ་བས་
བསྐྱམས་པའི་མདོར། གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་འགྱུར། དེ་ནི་བསྐྱམས་ཏེ་སྒྲུང་བྱ་ཞེས། དཀོན་
མཆོག་སྤྱིན་ལས་བཀའ་སྤུལ་ཏོ།^{༡༩} སྤྱོད་པའི་འགག་སེམས་ཅན་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྒྲུང་བ།
དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་གསུངས་ཞེས་པའོ། དེ་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱབས་སོ།

གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་ཕན་པའི་རྒྱུན་བཞེན་པ་ནི། སྤྱན་དང་གོས་ལ་སོགས་བཅས་པས།^{༢༠} ཞེས་ཏེ། ཏཱ་ལྷ་བྱ་བའི་སྤྱན་དང་གྲོ་བུར་བའི་སྤྱན་ན་བའི་གསོས་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་དང་། གོས་དང་

གནས་ཁང་དང་རིག་མཁས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་^{༡༥} ལ་སོགས་
པས་བསྐྱེད་པས་སོ། །དེ་ཙམ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི་འང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུལ་པས་སྤྱད་པར་བྱ་ལོ། །བདག་
ལ་མེད་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ན། ཉོན་མོངས་བཅས་པའི་ལྟར་བར་འཇུག་^{༡༦} །ཞེས་སྒྲིམ་སོ། །དེ་ཉིད་
ཟླ་བ་སྤྱོད་མེད་མདོས་བསྐྱེད་པས་སོ། །^{༡༧}

གཉིས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ནི། རིགས་སྤྱད་དག་ལ་བརྩམ་པར་བྱ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
ཚོད་རིག་བྱ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཞི་འདི་ལས། དེ་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་བསྐྱེད་མི་དུག་ལ།^{༡༨} ཞེས་ཏེ།
དང་པོར་གསོག་པ་དག་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞི་པ་དང་མ་འདྲིས་པ་དང་། དགེ་བའི་གྲིན་དུ་འཇུག་པའི་
ལེགས་སྤྱད་ལ་བརྩམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསགས་པ་བདུག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་
གིས་ཚོག་པ་བརྒྱུད་མང་ལ་ཡོངས་མི་སྤྱོད་པའི་ཚོད་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ཉིད་དག་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་གྱིས་
ཞུས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པས་སོ། །^{༡༩}

གསུམ་པ་དགོན་ཅུ་བསྐྱེད་པ་ནི། རང་དོན་ཙམ་སྤྱིན་མེད་སྤངས་པས། །དགེ་བ་ཀྱང་ཅུ་བསྐྱེད་
བར་འཇུག་^{༢༠} ཞེས་ཏེ། དང་པོར་གསོག་པ་ནི་རང་གི་ཚེད་དུ་དང་། མཐའི་ཐོབ་བྱ་མཛོན་མཐོ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་ན་དགོན་ཅུ་མཐུ་ཆུང་བས་གཞན་གྱི་ཚེད་དུ་དང་། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱལ་ལ་དམིགས་
པས་དང་པོར་གསོག་^{༢༡} དུས་སྤྱོད་དགོན་ཅུ་མཐུ་ཚེད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཞུས་པས་
བསྐྱེད་པས་སོ། །^{༢༢} །ཡང་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས། འགྱོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བྱས་
པར་ལྟར་ཡང་བསྐྱེད་མི་བྱ།^{༢༣} ཞེས་ཏེ། དགོན་ཅུ་བསགས་ཐེན་པའི་དྲིང་དུ་འགྱོད་པ་བྱས་པ་དང་།
དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་དགོན་ཅུ་རོམས་ན་མཐུ་ཆུང་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དང་
བྱས་པ་མི་བསྐྱེད་པས་བསགས་རྗེས་ལ་མཐུ་ཚེད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་ལྟར་བྱས་ཞུས་པ་དང་།^{༢༤}
དགོན་མཚོག་སྤྱིན་གྱི་ཁྱེད་སྤངས་ནས་བསྐྱེད་པས་སོ། །^{༢༥} །ཡང་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་
པས། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེས་འཕྲིགས་བྱ་ཞིང་། ཞེད་པ་རྟག་དུ་སྤང་བར་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་དང་བྱ་ཞིང་། ཚེས་ལ་ཡིད་གཉིས་སྤང་བར་བྱ།^{༢༦} ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོན་ཅུ་མཐུ་ཚེད་དུ་
བྱས་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་དཀྱིལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེད་པ་སོགས་བྱས་ན་དགེ་བའི་ཅུ་བའི་འབྲས་ལྟ་

རྒྱུ་མཐུན་པར་འགྱུར་བས་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་མ་ཆགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཁེངས་པ་རྟག་ཏུ་
སྤང་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤྱོད་པ་དང་བཞིས་
དགེ་རྩའི་འབྲས་ལུ་ཐུར་བསྐྱར་བ་ལས་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ཉིད་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱབས་སོ།¹⁶⁴ རྟེན་ལ་ཆགས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་ཞེས་མ་སྤྱོས་ལ་ཁེངས་པ་ལ་སྤྱོས་པ་ནི། རྟེན་
བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་དགོས་པའི་དབང་གིས་གནང་བ་མིན་ལ། ཁེངས་པ་ལ་མི་མེད་པས་སོ།།

བཞི་པ་འཆའ་རྒྱལ་སྤར་བྱས་འགོགས་པར་བྱེད་པ་ནི། དང་པོར་ལུས་འདག་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། ལུས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱང་བྱས་ན། །པན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྱུར་བ་སྟེ། །འབྲས་ཆན་
ལེགས་པར་ཆོས་པ་བཞིན། །གཟེགས་མེད་ལུས་ཅན་པན་པ་འདྲ།¹⁶⁵ ཞེས་ཏེ། འཕགས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་བྲངས་སོ།¹⁶⁶ །ཡང་། ཇི་ལྟར་ལོ་རྟོག་བཅས་ཁེབས་ན། །ནད་
ཀྱིས་ཞུམ་ཞིང་རྒྱས་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྐུ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་ཁེབས་ན་རྒྱས་མི་
འགྱུར།¹⁶⁷ ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་བསལ་ན་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ལུས་ཀྱི་དག་
པ་གང་ཞེན། སྤྱིག་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱོད་ཡིན། །ཚོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་རྒྱལ་དུ། །འབད་
པ་མེད་ན་ངན་སོང་འགོ།¹⁶⁸ ཞེས་ཏེ། སྤྱིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་མ་བྱས་ན་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ།

སྤྱིག་པ་སྤྱང་བ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱབ་འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་
དང་། ཉེས་པ་ལས་ཐོག་པའི་ཐབས་དང་། ཉེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །རྣམ་པར་སྐྱབ་འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་
ལ་སྤྱིག་པ་སྤྱིར་བཤགས་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ལྷང་བ་བཤགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་ལ།¹⁶⁹ གཉིས་པ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། །ཆགས་
སྤང་གི་ལྷང་བ་ལྟེ་ཡང་སྤྱང་བ་དང་། །ཞེ་སྤང་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་ལྟེ་བ་རྣམས་ཆོགས་པ་བརྩུ་ལ་
བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉི་སྤྱིག་ལས་གྱུར་པའི་ལྟེ་བ་རྣམས་ཆོགས་པ་ལྟེ་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་།
བྱང་མེད་ཀྱི་ལག་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་། འདོད་སེམས་ཀྱང་ལྷང་བ་སྟེ། གང་

ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་ཕྱི་བ་བཤག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་
ལས་ལྟར་བ་བྱུང་བ་དང་། ལྷན་མེད་དང་། ལག་པ་དང་། ཁྱེལ་དང་། མཚོན་རྟེན་དང་། དགེ་འདུན་
ལས་ལྟར་བ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟར་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་སྙམ་ཅུ་ཅ་ལྟ་ལ་བཤག་པར་
བྱའོ།^{༡༥} །གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི། རྟོ་རྟེན་གཅོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།^{༡༦} །ཉིས་
པ་ལས་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ནི། འཕགས་པ་ཉི་མའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་སོ།^{༡༧} །རྟེན་གྱི་
སྟོབས་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྟུན་པ་ལ་སོགས་པས་སོ།^{༡༨}

ལུས་དག་པའི་སྤྱགས་གཅིག་ཉོན་མོངས་དག་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཉེན་པོའི་གོགས་སྟོང་བ་
བཟོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། བཟོད་པ་གཞན་གཉིས་སོ། །དང་
པོ་ནི། བཟོད་བྱ།^{༡༩} ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་བརྟན་དང་ཚོག་རྒྱུ་པ་པོ། །མི་སྟན་ཞེས་བྱ་མི་འདོད་པའི་
སྤྱགས་བཞི་བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་ལས་བྱུང་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་འདོད་
པ་བཞི་ལ་མ་ཆགས་པའི་སྟོན་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་དང་། འདོད་པའི་གོགས་བྱས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་
བ་ལྟོག་ལ་དེ་ལྟོག་པས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་ལྟོག་པའོ། །དོན་དེ་ཉིད། རྒྱ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལ་
སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།^{༢༠} །གཉིས་པ་བཟོད་པ་གཞན་གཉིས་ནི། འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
ཞུས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ།^{༢༡}

བཞི་བ་གཉེན་པོ་དང་རྟེན་སྙམ་མཐུན་པའི་སྟོར་བའི་བརྟན་འགྲུས་ནི། ཐོས་པ་བཅའ་
བར་བྱ།^{༢༢} ཞེས་ཏེ། དང་པོ་གང་ལ་བརྟན་འགྲུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་མང་དུ་ཐོས་པའི་བསྐྱགས་
པ་ནི། སྤྱད་མེད་གྱི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༢༣} ཐོས་པའི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བྱ་བ།
འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༢༤} ཐོས་པའི་སྟོར་བ་གང་ཞེན། གང་
འདིའི་དོན་ཅུང་བ་དང་བྱ་བ་ཅུང་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཐོས་པའི་གཞི། ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་
དངས་ནས་སོ།^{༢༥}

ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱི་འགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན་བསམ་གཏན་ནི། དེ་

ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། མཉམ་པར་བཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། མི་སྐྱུག་ལ་སོགས་བསྒྲིམ་
 པར་བྱ།^{༡༤} ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དབེན་པ་བསྟན་པ་ལ། མི་དབེན་པའི་ཉེས་པ་
 དང་། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན། དབེན་པའི་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེར་གནས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི། དཔག་ལུ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༡༥} འདོན་པ་ལ་
 གནས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སྐྱར་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲིམ་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་མ་ལས་གསུངས་ལ། ཡིད་ཞུམ་ན་དགའ་བ་བསྒྲིམ་པས་གཟེངས་བསྐྱོད་པ་དང་། རྒྱུད་པར་
 ལྷན་པ་མི་རྟག་པས་ཞིབ་རྒྱ་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལུལ་འཁོར་སྐྱོད་ལ་སོགས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།^{༡༦} རྟོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པ་ལ། མི་སྐྱུག་པ་སྒྲིམ་པ་ནི། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་
 སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༡༧} རྩམས་པ་བསྒྲིམ་པ་ནི། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
 དངས་ནས་སོ།^{༡༨} རྟོན་འབྲེལ་སྒྲིམ་པ་ནི། སྐུ་ལྷང་པའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༡༩}

དུག་པ་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་ནི། དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་པ་སྒྲིམ་པ་ལ། ལུས་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།^{༢༠} རྩོམ་པ་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། འཕགས་པ་གཉེན་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།^{༢༡} སེམས་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། དགོན་མཆོག་བརྟེན་སྐུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་
 དངས་ནས་སོ།^{༢༢} རྩོམ་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༢༣} རྩམས་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་སྒྲིམ་པ་ནི། ཡབ་སྐུས་མཇལ་
 པའི་མདོ་སོགས་དངས་ནས་སོ།^{༢༤}

གཉིས་པ་ཕྱིན་དུག་ཏུ་དབང་དུ་བྱེད་པ་ལ། འོངས་སྐྱོད་དག་པ་ནི། ཡང་དག་འཛོལ་སྐྱབས་
 པ་ཡིས། འོངས་སྐྱོད་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ།^{༢༥} ཞེས་ཏེ། ཡོག་འཛོལ་དང་དགོར་དང་མ་འབྲེས་
 པའི་འོངས་སྐྱོད་སྐྱབ་པ་ནི། བྱིས་བདག་དཔག་ལུ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༢༦} འ
 དགོ་ཅ་དག་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལྷན་པོ་ཅན། འབྱུང་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་

འགྲུར།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། བ་ལོ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དགེ་ཙུ་གང་བསྐྱབ་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
གེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་མདོ་
ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།།^{༡༩༩}

ལུས་ལོངས་སྒྲིད་དགེ་ཙུ་གསུམ་སྒྲེལ་བ་ལ། དང་པོར་སྒྲེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་
བར་བྱ་བ་རབ་མང་ལ། །འདི་ནི་ཉུང་ན་འདིས་ཅི་བྱ། །གིན་ཏུ་ངོམས་པ་བསྐྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་འདི་
ནི་འཕེལ་བར་བྱ།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། མ་འཕེལ་ན་གིན་ཏུ་ངོམས་པ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་མི་རུས་ཞེས་པའོ། །ལུས་
འཕེལ་བ་ནི། ལུས་འཕེལ་བྱ་བ་གང་ཞེན། །ལེ་ལོ་མེད་དང་སྒྲོབས་བསྐྱེད་ཡིན།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། ལུས་
གྱི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} ལུས་
གྱི་བྱ་བ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ། འཕགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་རྒྱ་མཚོ་ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} ལོངས་
སྒྲིད་སྒྲེལ་བ་ནི། ཉུང་དང་སྒྲིང་རྗེས་སྒྲིང་པོ་ཅན། །སྒྲིན་པས་ལོངས་སྒྲིད་འཕེལ་བར་འགྲུར།^{༡༩༩} ཞེས་
ཏེ། རོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} །དགེ་ཙུ་སྒྲེལ་བ་ལ། གཞི་གང་ལ་གནས་ནས་
དགེ་ཙུ་སྒྲེལ་བ་ནི། བརྩོན་དང་བསམ་པ་བརྟན་པར་ཡང་། །དང་པོར་ནན་ཏན་བྱས་ནས་ནི། སྒྲིང་
རྗེས་མདུན་བྱ་བཞག་ནས་སྤ། །དགེ་བ་སྒྲེལ་ལ་ནན་ཏན་བྱ།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། བརྩོན་པ་བརྟན་པ་ནི།
འཕགས་པ་ལོར་བཟང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་སོ།།^{༡༩༩}

བསམ་པ་བརྟན་པ་ནི། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} །
སྒྲིང་རྗེས་སྒྲིན་བྱ་བ་ནི། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ། །ཐབས་གང་
གིས་དགེ་ཙུ་སྒྲེལ་བ་ལ། ལུང་པོ་གསུམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲེལ་བ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ བཟང་པོ་སྒྲིད་པའི་ཆོ་
ག་བཞིན། །ཕྱག་འཆའ་ལ་སོགས་གྲུས་པར་བྱ།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། དྲག་ལུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྒྲོམ་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་ཏུ་གཏུ་
བསྒྲོམ།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་སོ།^{༡༩༩} །བྱམས་
པ་སྒྲོམ་པ་ནི། བྱམས་དང་།^{༡༩༩} ཞེས་ཏེ། ལྷ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༩༩} །རྗེས་སུ་དན་པ་

སྒྲིམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་སོགས་དབ་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྒྲོང་གིས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༡༢} །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དབ་པ་ནི། ལུས་ནམས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་
དོན།^{༡༣} །ཞེས་ཏེ། བྱ་བ་གང་དང་གང་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲིམ་པས་བྱེད་
པ་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༡༤} །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་
པ་ཟེར་བེད་མེད།^{༡༥} །ཅེས་ཏེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྒྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།^{༡༦} །བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མདོར་བསྟན། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་རྟག་གི་མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༡༨}

བཞི་པ་སྒྲིབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ནི། འགྲུབ་པ་ཡང་དག་སྒྲོང་རྣམས་ཏེ། །བག་ཡོད་པ་དང་
མ་བྱལ་ཞིང་། །དབ་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །རྒྱལ་བཞིན་དུ་ནི་སེམས་པས་སོ།^{༡༩} །ཞེས་ཏེ།
ཐིག་པ་མི་དག་པའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། འབད་ལ་བརྩོན་
འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ཡང་དག་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲུང་བའོ། །ཐིག་པ་
མི་དག་པའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟག་པ་བརྟན་རྟོ། །དག་
པའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་
འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ས་ནི་འཕེལ་བ་བརྟན་རྟོ། །དེ་དག་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་འགྲུབ་ལ།
བག་ཡོད་དང་ལྡན་པ་དེས་དབ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ལ། དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་
དེས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་དང་།^{༢༠} དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།^{༢༡} །དག་སྒྲོང་ཆད་པས་གཙོད་འཇུག་དང་།^{༢༢} །ཞེས་
པའི་རྩ་ལུང་གི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་གཉིས། ཞིག་ནས་འདོར། ཞེས་པའི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོན་
པོ་གཉིས། ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྒྲོང་རྣམས། །ཁ་ཉོན་བྱེད་ལ་བྱིན་པ་དང་།^{༢༣} །ཞེས་པའི་
ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་། དག་སྒྲོང་དབྱེན་བྱེད་པ་གཉིས་ཡིན། །རྫོགས་སོ། །

འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་རྩ་སྒྲིང་དུ་བསྐབ་པ་ཀུན་

ལས་བརྒྱུས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འགག་བསྐྱེད་པ་རེ་རྗེས་སུ་མཛད་དུས་སྐྱེ་མཁུན་དེ་ཉིད་དུ་
 བསྐྱེད་ཏེ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེ་གསུངས་ལ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཐུག་བྱས་
 སུ་བཀོད་པའི་བྱི་མོ་ལས་བྱངས་པའོ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་ཞིབ་ལྟས། ཐེག་ཆེན་དོན་ཀྱན་ཐུགས་
 རུད་བཞིན། །འཇམ་དབྱངས་དང་མཚུངས་བླ་མ་ལས། །འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེས་ཐེ་བཞིན་ནོ། །སྐ་མ་
 སྐ་མ་ཐེ་བཞིན་དུ། །དེ་དང་དེ་འདྲར་འཁྱུར་བར་ཤོག། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཉམས་ལེན་ནི། །དེ་དང་དེ་བཞིན་
 བྱེད་པར་ཤོག། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཚོགས། །ཆེ་རུང་ཐམས་ཅད་ལྷ་ར་ཡ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་
 པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚོགས། །ཆེ་རུང་ཐམས་ཅད་ཨི་ཀྱ་ཤ། །འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག བཀྲ་ཤིས།

༡༢། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་སྒྲིང་བའི་དོན་ གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞུགས་སོ།།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

༡༢། །རྩེ་བཙུན་སྤྱོད་མ་རྒྱལ་ལ་བྱུག་འཇུག་ལོ། །སྒྲིང་རྩེ་རིན་པ་རབ་བརྟན་སྤྱོད་གྲོས་གྲིབ་བསལ་
ལྷག་དཔལ་བཟང་བའི་ར་བར་གནས། །མཐའ་ལས་གྲགས་མའི་གཟི་ལྷན་དམ་ཚིས་ལལ་ག་རྒྱས་
པའི་མེ་ཉླག་དཔལ་ཡོན་ཅན། །འཕྲིན་ལས་བཟང་བའི་འབྲས་སྤྱོད་མཚོག་དེས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་མཐའ་
དག་རྩོགས་མཛད་པ། །དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་དཔག་བསམ་དང་མཚུངས་མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་
རྟག་ཏུ་འདུད།

ཆོས་རྒྱལ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་ཀྱང་གྲོ་འཕང་མཚོག་དེར་གདུལ་བྱའི་ལམ་ནི་ས་
ལེར་མཐེན། །སྤྱོད་རྒྱན་ནི་བའི་རྟུ་བཞུགས་ཀྱང་ལྷགས་རྩེ་སྤྱོད་པས་གདུལ་བྱའི་ལྷན་པ་སེལ་
མཛད་ཅིང་། །གསུང་རབ་རྒྱལ་མཚོའི་སྒྲིང་པོ་མཐའ་དག་གཟིགས་ཀྱང་སྒྲིང་པོའི་དོན་ནི་གཅིག་སྤྱོད་ལོན་ར་
མཐེན། །སྤྱོད་པའི་ས་སྤྱོད་འདི་ན་སྤྱོད་མེད་རབ་གྲགས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདུད།

དེ་ཡི་བཞེད་གཞུང་རབ་དཀར་དེ་མེད་ཅིང་། །གཏམ་དུ་བྱ་བ་རྒྱན་གྱི་མཚོག་གྱུར་པ། །དམ་
པའི་བཀའ་ཡིས་རིང་ནས་བསྐྱེད་གྱུར་པས། །ཚུང་ཟད་འབྲེད་ལ་བདག་སྤྱོད་བ་སྤྱོད།

དེ་ཡང་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བརྟན་པ་ལ་
གཅེས་སྤྱོད་མཛད་པ་བཤད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་གྲགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་གོང་
ནས་གོང་དུ་གྱུར་པ་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལྷག་པར་ཡང་ལྷགས་རྩེ་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་དག་
ལས་འདི་ལྟར་རྩོམ་སྤྱོད་ཐོས་ཏེ། །འོ་སྒྲོལ་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཀན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལས་ཆེས་ཁྱད་ལྷགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་
མ་བསྐྱབས་ན། །སྤྱོད་པ་འགྲོ་ལས་ཆེར་མ་སྤྱགས་པ་ཡིན་པས་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་དལ་

འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེགས་པར་ལོན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཀླུ་ལ་བ་སྐྱས་དང་བཅས་པའི་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་རག་ཏུ་གར་ནས་དེའི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་
 བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཀླུ་ལ་བ་དྲུས་པའི་མཆོད་པ་གཞན་མེད་གསུངས་
 བས། དེ་ལ་འདྲིར། མཛོན་པར་མཐོང་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་བགྱོད་པའི་
 ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་མེན་པོ་ཆེའི་སྤྲོད་པ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་གཉིས་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པའི་ཆེ་བ་དང་། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ནི། རྩེ་བཙུན་འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་
 དང་།^༡ སྟོན་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་།^༢ རྩེ་བཙུན་མདོ་དང་།^༣ འཛམ་དབལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པོ་སྟོན་
 བས། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་རྩེས་སུ་བསྟན་པ་འཛིན་པར་ལྷང་བསྟན་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་ལང་
 གཤེགས་སྟོན་པ་ནས་སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་ཡིངས་སུ་རྩོགས་པ་རྒྱས་པའི་མཛད་ནས། ས་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་ལྷང་བསྟན་ཅིང་། སྟོན་གསལ་ལོས། སྟོབ་དཔོན་
 ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྟོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
 གསུངས་སོ། །སྤར་བཤད་པའི་ལྷང་བསྟན་པ་རྣམས་ནི། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། ཐུན་མོང་
 བོ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འགལ་བར་མི་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོར་བ་བརྒྱ་བ་ལ་སྟོན་པ་རིག་པའི་གནས་ཐུན་
 མོང་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། བང་རིག་པ་ལ་ཡང་སྟོན་དང་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཟབ་མོ་དེ་ལ་མའི་ལམ་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་དེས་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་
 དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མདོ་
 གྲུན་ལས་བརྒྱས་པ་མཛད་ལ། ཟབ་མོ་དེ་ལ་མའི་ལམ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ།
 རིགས་པ་དུག་ཏུ་བ། རྩོད་ལྷོག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཏུ་བ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྣམས་དང་། བསྟན་བཅོས་

འདི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་གཏན་ལ་འབ་ལ། བ་སྟོད་བྱུང་བ་པའི། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར།^༡
 ཆོག་པ་བཅད་ཁ་ཡར་བྱངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པོད་དུ་ཆང་མ་མ་འབྱུང་རོ། །བསྟོད་པ་འགའ་ཞིག་
 ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་མི་མང་ལ། རིགས་པའི་ཆོག་ས་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཀྱང་བསྟན། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་།
 མཐའ་བུལ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དང་
 བོ་ལ། དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱུང་བ་འགོག་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་སོགས་ཞིབ་མོ་ལྟར་སྟངས་བརྟོག་
 བའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམས་འཐག་གོ། རྩོད་ཆོག་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
 གཉིས་ནི། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཕྲོས་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་རྩ་བ་མ་ཡིན་ལ། དང་བོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་
 སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ། དགག་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་དང་བོའི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི།^༢ ཞེས་པའི་ཆོག་པ་བཅད་
 ལ་འཕྲོས་པའི་ལྟག་མའོ། །གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་མི་ལམ་རི་བཞིན་སྐྱུ་མ་བཞིན།^༣ ཞེས་
 སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་ལྟག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་
 པ་ན། ལུང་ལས་དེ་དག་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་རྒྱལ་བའི་ལན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།^༤

མཐའ་བུལ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་
 དྲུག་ཅུ་པ་ནི། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་
 དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྟེ་སྟོང་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་གཉིས་ལྡ་མོ་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ན་ལུང་འདས་མཛོན་
 དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལས་བརྩམས་ནས། ཡོད་མཐའ་དང་མེད་མཐའ་དགག་པ་རྒྱས་
 པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་གཞན་གཉིས་ལྟར། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ཙམ་
 མ་ཡིན་པའི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི། མཛོན་མཐོ་རྒྱ་

འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་མོད་གྱི། གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཐར་པ་
 ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་མུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་རྟོགས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་ཁབ་པའོ། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཅ་པ་ཤེས་
 རབ་གྱིས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་
 སྐབས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༢}

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང་།
 གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱག་པ་གྱི་སྒྲིབ་དུ་རྒྱ་ནི་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་རྒྱལ་པོ།
 པ་རི་ཀ་ཐུ་ནི་གཏམ་བྱ་བ། རྒྱ་ནི་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་ལྷ་ནི་ཕྱིར་བའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་རྒྱལ་པོ་སྒྱི་ལ་
 གདམས་པ་དང་། བཤེས་སྒྲིབ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྦྱོད་བཟང་པོ་ལ་གདམས་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་
 ཡང་། ལྷ་ཕྱགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་གིང་ས་ལ་ཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གདམས་པར་འཆད་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་
 འདི་ཡང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྦྱོད་ལ་གདམས་པར་མཛད་དོ།^{༡༣}

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ།
 བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་བ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་པར་
 བཛྲོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱས་པའི་
 དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་རྟོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
 པར་འགྱུར་བའོ། །རང་དོན་ནི་ཡུལ་ཁུད་པར་ཅན་ལ་དང་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསྟོད་པ་བྱས་
 པས། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་
 ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའོ། །གཞན་དོན་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཉན་པ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་
 བ་སྟེ། རྒྱས་པར་དབྱེན་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཆལ་བའོ། །བསྟོད་པ་ལ་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་དང་།

གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་སོ། །དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་གཉིས། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་པ་དང་
 བོ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དོན་ནི་རྒྱུ་པ་གསུམ་པས་བསྟན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་པས་
 རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཆོག་སོ། །གཉིས་བསྟན་པ་ལམ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལུན་པས་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་
 པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆོག་སྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་པ་བཞི་པའི་བྱེད་བྱིམ་སོ། །དོན་བསྟན་ན་
 སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་དང་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་
 པའི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་། སྤྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དང་བས་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་
 པ་ནི་བཤད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གིས་པ་ནི། རྒྱ་སྤྱོད་བདག་བྱུག་འཆོལ་ལོ། །གང་ལ་ན་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་མ་ལུས་པ་
 ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལའོ། །དེ་ཡང་སྤངས་པའི་བྱུད་པར་གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་དང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། གཉིས་སྤྱད་འབྲུལ་པའི་བག་ཆོག་ས་
 དང་བཅས་པ་ཤེས་སྤྱི་བ་གྱི་ཉེས་པ་ཀྱན་ལས་བྱིས་མི་སྟེ་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་རྟོགས་
 པའི་བྱུད་པར་ཉོན་ཐོས་སོགས་དང་སྤྱོད་མོང་བ་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཀྱན་གྱིས་མཛེས་ཤིང་སྤྱོད་པས་བརྒྱན་པ་པོའོ། །གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་སོ། །ཐུགས་རྟེན་ཀྱན་ནས་
 བསྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་ལེགས་པའི་རིགས་
 མཐའ་དག་ལ་འགོད་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་གཉེན་གཉིས་པ་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཆོལ་ལོ། །སྟོན་
 པ་གཞན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། ལེགས་ལུན་ནག་པོ་དག་པོ་དབང་བྱུག་གིས་^{༡༥}
 ཁྱོད་ཁྱོད་སུམ་བུ་གསལ་བསྟེན་པ་དང་། ཁྱོད་འཛིན་གྱིས་དཔྱད་སྟེ་ཆེན་པོ་བཅོད་བརྒྱད་བཅོམ་
 པ་དང་། གཅེར་བུ་པས་སྟོན་ཆགས་སྤྱོད་མོ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིན་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་སྤྱོད་
 ཞིང་། སྤྱོད་པ་གནས་ནས་བྱིར་འབྱུང་བའི་ཆོ། བསྤྱོད་པ་འབྲུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། དྲང་སྤང་ཁུ་ཅིག་
 རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱད་པའི་མེས་བསྟེན་པ་སོགས་ལས་
 བྱུང་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱོད་ལ་ཆོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་

འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོན་པར་མཐོ་
བ་དང་། རེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུར་བཅས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་། བརྟན་བཙུགས་འདི་ལ་
བརྟན་ནས་དོན་དེ་དག་རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་། འདི་ཡི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་
བརྟན་ནས་ཐོབ་པའི་རེས་ལེགས་ནི་ཉིང་དགོས་དང་། དེ་དག་སྲ་མ་སྲ་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མི་འབྱུང་
བ་ནི་འབྲེལ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་འཛམ་བཤུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན། རང་གི་འཁོར་དང་། ཡུལ་ཟིལ་གྱིས་
མཉན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྦྲ་བས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས། ཁྱེད་ལ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་ལུ་དགེ་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་བན་སོང་ལུ་མི་ལྟར་བར་འཛོལ་བས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བའི་ཆོས་
བཤད་དེ་དགོས་པ་ནི་ཆོས་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ནི་དགེ་བ་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྦྱོས་
བྲལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། བྱད་རྒྱུ་བ་གསུམ་
ཡིན་ལ། འདྲི་རོལ་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཆད་སྟུམ་ན། འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
བར་བྱ་བཤམ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་དེ་ལ་ནི་བཤད་ན། ཆོས་འབྲུག་པར་འབྱུང་ལ། ཁྱེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འཆད་ཅེས་པ་ལོ།

ལེའུ་དང་པོ། མའོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོང་པ་ལ་བཞི། མངོན་མཐོ་དང་མེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་
 གྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་།
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་རྒྱལ་ཁན་མཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། ཐར་པ་ལྷུང་དུ་སྡོད་པར་
 འདོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་གྲང་རབ་དུ་འབྱུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་
 མཐོ་མེས་ལེགས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྟེལ་མར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། བཤད་པའི་རྒྱབས་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཚོས་གཉིས་གྱི་གོ་

འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པ་ལ་གྱི་བྱུང་བར་དང་། སྤྱོད་ལྷན་གྱི་
གཏུལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱའི་ཆོས་པུ་ཏུ་ག་བཤད་ནས། དེ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པའི་ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གོ་འཕང་སྟེ་བ་བརྒྱད་མར་ཐོབ་ནས་འཛིན་པ་
ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཐོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་མ་གཏོགས།
ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་སྤྱོད་པའི་གདམས་པ་དང་། རྩིས་སུ་
བསྟན་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་སྟོན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཟབ་མའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་ནས། ལས་འབྲས་ལ་སྤྱོད་པ་འདེབས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་
ཉིད་སྤངས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་
པས་མ་རུང་བདག་ཉིད་ཅན། མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་འཇུགས་འགྲོ།¹⁶ ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་པོ། གལ་
ཏེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྟོན་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཡང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་གོ་
བ་བརྒྱད་ལ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། ལྟ་དང་མའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སྟག་ཀྱན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐར་པར་འདོད་དོ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་
པས། ངེས་པར་ལེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། འབྲས་སུ་གཉིས་པ་དེའི་སྤྱོད་པ་མདོར་བསྟན་ལས་འབྲས་དང་།
བདེན་པ་དང་དགོན་མཚོག་སོགས་ལ་དད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། མདོར་ན་
ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་སྤྱོད་པ་སྟེ།¹⁷ འབྲས་སུའི་གངས་ངེས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྟེན་པ་སྟེ།¹⁸ ཞེས་དང་། དད་པའི་རྩ་བ་རབ་
བརྟན་བྱ།¹⁹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དད་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་

ཀྱི་ཕྱིར། མངོན་མཐོའི་རྒྱའི་ཆོས་དག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་བ་^༡པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། སྤྱང་ཉིད་
 ཟབ་མོ་རྟོགས་རུང་གི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་
 དེས་སྤྱིད་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་འདི་ཡི་ཐོན་འགོ་ལས་འབྲས་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པ་སོགས་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོན་དུ་མ་སོང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྩས་
 པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་རུང་བའི་དད་པ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡང་
 གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ག་ལ་ཆགས་པས་སློག་གཙོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་འདོར་བ་ནི་ཆགས་
 པ་དང་། འདུན་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་སོགས་ཀྱིས་སློག་གཙོད་པ་^༢ལ་
 སྤྱི་ཞེ་སྤང་གིས་^༣ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཀྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་ཆོས་
 འདོར་བ་ནི་འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་།^༤ པ་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློག་གཙོད་པ་
 སོགས་ཉེས་མེད་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་འདོར་བ་^༥ནི་མོངས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། འགོ་བ་
 བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ལས་ལྟོག་ནས་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་འདུན་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་འཇིགས་
 པ་དང་མོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་
 བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཐར་པར་དགྱིར་རུང་^༦བས་རེས་པར་ལེགས་པའི་སྒྲིབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་གང་
 ཟག་གང་ཞིག་ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་
 བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་དེ། མི་དག་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྤངས་ནས་དག་བ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སྤྱི་ན་
 མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་བ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་
 པ་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་བྱའི་
 སྤང་དོར་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གནས་ལ་རིག་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་མཁས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དོན་
 བསྟུས་ན་སྟེས་སུ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་
 དད་པ་ཅན་དང་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ།

མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། དེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཉམས་སུ་བྲུངས་པའི་འབྲས་ལུལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མངོན་མཐོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་དང་། ཆོས་འདི་པ་ལས་གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་འབྲས་ལུ་དང་། དགོ་མི་དགའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གང་ལས་ལྷོག་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་། འཇུག་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་དོན་བསྟུ་བལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགའི་བཅུ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིག་ཆགས་མི་གསོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་རྩལ་རྒྱ་བ་སྦྲོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱང་མ་སྦྲོང་བ་དང་། གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པ་མི་བདེན་པ་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་། དབྱེན་གྱིས་གཞན་འབྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་པ་སྤྲོ་མ་དང་།^{༡༣} གཞན་གྱི་ཞེ་གཙོད་པའི་ཆོག་བསྐྱོང་བོ་སྒྲིབ་པ་ཆོག་རྒྱུ་བ་ཉིད་དང་། མ་འབྲེལ་བ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྒྲིབ་པའི་ངག་ཀྱལ་པ་ཡང་དག་པར་བསྟོན་པ་ནི་ངག་གི་ལས་ལམ་མི་དགོ་བ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་རྟོད་པ་བདག་གིས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲིབ་པའི་ཆགས་པ་དང་གཞན་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞོད་སེམས་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིད་ཀྱི་^{༡༤} མི་དགོ་བ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྲོང་བའི་ལས་ལམ་འདི་དག་ལས་ལམ་དཀར་པོ་བཅུ་ལྟེ། ལྷོག་པ་དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྲོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི། རྩི་རིག་པོ་ཆེ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷན་ནས་མཛད་པའི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ།^{༡༥}

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཚེས་དེ་ལོ་ནང་ཟད་དམ་ཞེན། ལུས་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པའི་
ཚང་མི་འཐུང་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་དང་སྤངས་པའི་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་གཡོ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་
དང་།^{༡༦} རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལོག་འཚོ་ལྟ་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་བཟང་པོ་དང་། ལུས་དག་གི་མཐོ་འཚོམས་
པ་སོགས་ནི་རྣམ་པར་འཚོ་བ་ཡིན་ལ། དཔྱག་པ་བརྟེན་པ་སོགས་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་མི་འཚོ་བ་
དང་། གསལ་ཡང་གང་ལས་ལྷོག་པའི་ཚོས་སོ། །ལོག་པའི་འཚོ་བ་ལྟ་ལ། རྒྱལ་འཚོས་ནི་རྟེན་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་བསྟེན་པ་ཀུར་བུས་ན་ཅི་མ་རུང་། བདག་
གིས་^{༡༧} དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟེ་རྣམ་ནས་སྟོད་རྒྱལ་ལེགས་པར་འཚོས་པའོ། །བྱ་བས་གཞི། བསམ་
བརྟེན་ལུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཁོ་ཤིག་རྟེན་པ་ལོན་པ་ཞིན་ཀྱང་ཁོ་ཤིག་རྟེན་པ་ཞིན་ཀྱང་ཁོ་ཤིག་རྟེན་པ་
པ་ཡང་ཞིན་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞིན་ནི་^{༡༨} འདི་པ་དང་འདྲ་བས་རལ་སྦྱོན་པར་བྱ་ལ། དེད་གྱིས་ཀྱང་ཞིན་
ལ་སྦྱོན་ན་ཞེས་རང་བཟོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱ་བའོ། །གཞིགས་སྟོངས་ནི། གཞན་གྱི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་
ནས་རྟེན་པ་དེ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་པས། རྟེན་དོན་དུ་ལས་བྱེད་ཅིང་། ཞིན་གྱི་རྟེན་བཟེད་འདི་ནི་
མཛེས་སོ། །ཁོ་ཤོས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་ན་བཅང་བར་^{༡༩} བྱ་ན། སྦྱོན་པ་པོ་འདྲ་རྟེན་པར་དགའ་འོ་ཞེས་
ཇེས་ལ་བརྒྱུམ་པ་ལས་སྦྱ་བའོ།^{༢༠} ཁོ་བ་གྱིས་འཇལ་བ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སྟེད་པའི་བསམ་པས་གཞན་
ལ་འདི་སྟེད་ཅེས་ཞིན་གྱི་པ་དང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱོན་པར་བྱ་བ་སུ་ཞིག་ལ་སྦྱོན་པར་བྱ་བ་
ཡིན། ཞིན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་དགའ་བཅོམ་བཞུགས་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་གཏམ་སྦྱ་བར་འཐུང་བ་ནི་ཞིན་རྟེན་པ་
དང་ལྷན་ལོ་ཞེས་སྦྱ། ལ་རལ་པོས་འདི་ནི་དགའ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་པས་
སྦྱ་བའོ། རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཚོལ་བ་ནི། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་ལུང་བཟེད་བྱིན་པ་མ་
སྤངས་སོ། །འདི་ནི་བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གོ་ཞིག་གིས་བྱིན་པ་འོ་ཞེས་སྦྱ་ཞིང་། འདི་ནི་སྦྱོན་པར་བྱ་
བའི་ཡུལ་ཁྱད་འཕགས་པ་འོ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་པས་སྦྱ་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནམས་ལ་རང་གི་ལག་གིས་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
གྲས་སྤྱིན་དང་། མཁན་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་ལྷག་པ་གཞན་ཡང་མཆོད་པ་ནི། མཆོད་འོས་མཆོད་
པ་དང་། དུམས་པས་མཚོན་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་པའི་ཆོས་སོ། །གྲས་སྤྱིན་ལ་ཡང་ཆོས་

དང་ཟང་ཟིང་དཔ་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲིན་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་མཛོན་མཐོང་རྒྱུ་ཆོས་
ནི་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་གོ་ལ་བར་ཞུགས་པས་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། གོ་ལ་བར་
འགོ་བའི་གང་ཟག་དང་། གོ་ལ་བར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དཀའ་བྱུང་གྲིས་ལྟས་
གཏུང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལམ་དུ་འདོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་གཅོད་པ་དང་། མི་ལྔ་བརྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟས་གཏུང་བར་བྱེད་པ་འབང་ཞིག་ལས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད། མཛོན་མཐོང་སྒྲིང་བའི་
ཆོས་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡིས་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་བ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་འགྲོའི་རྒྱལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་པ་དང་རྩེ་ལོ་
ཁྲིམས་དང་། བོ་ཟོད་པ་ཆེས་གསལ་བ་སྒྲིན་པ་གསུམ་དང་། སྒྲིང་བ་བདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། བོ་ཟོད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་གང་མ་གྲུས་ཤིང་ལུས་
གཏུང་པ་ནི་དུང་འགོ་ངམ་གྲོག་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རན་པ་ནས་འགོ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་དུང་འགོ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་འགོ་བ་ལྟར། གནག་གི་ལམ་ལྟ་བུའི་ལམ་གོ་ལ་བ་དག་ནས་འགོ་བ་དེ་རང་དང་དེའི་རྗེས་
འཇུག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲིས་པར་འགྱུར་བའོ། །འདིར་ཆོས་གསུམ་བརྟན་པ་ནི། གང་གི་ཆོས་བཅུ་
དྲུག་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྲེགས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་གྲུས་ཤིང་ལམ་ལོག་པར་
འགོ་བ་ནི། འབྲོག་དགོན་པ་རྩེ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ནགས་སྤྲེག་པོ་ཆོས་རྒྱུ་བར་དཀའ་བ་རྣམས་
སུ་དུང་འགོ་ལམ་གོ་ལ་བར་འཇུག་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ནི་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྲེག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པ་མཐའ་ཡས་པས་གང་ཞིང་། །འཛིག་པའི་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
བ་རན་པའི་ཐིབས་པོར་ལྟ་བ་ལམ་དམ་པ་ལ་སེམས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲི་བོའི་ཤིང་ཅན་དུ་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱལ་གཏུག་པས་འབྱུང་པའི་ལུས་གཏུང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་
འཁོར་བར་གྱིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འགྱུར་བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་བཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྒྱལ་མར་མིང་བདགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལམ་ལ་མ་ཞེན་པ་ཆེས་ཆེར་བྱའོ།

གཞུང་པ་ལ་གཞུང་། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལེ་ཆེ་ཐུང་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་རན་འགོར་འགོ་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ་འགྱུར་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞིན་པ་ཡིས་ནི་སྤྱི་བ་གཞན་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་ལ།
 མཆོད་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་རྒྱུ་པར་འཆོལ་ས་ཀྱི་མའི་ལས་ལ་གཞོད་པ་མང་བ་དང་། རྒྱ་བ་ཡིས་
 བྱི་ལོངས་སྤྱོད་འཕོངས་གིང་མི་བརྟན་པ་དྲོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །ཁྱི་བོ་
 བྱེད་པས་རྒྱུང་མ་རྒྱུང་གིས་དབང་བྱུང་མེད་པའི་དགྲ་དང་བཅས་པ་དང་། རྩུག་ཏུ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་
 འདེབས་པ་མང་བ་སྟེ། སྤྱི་མ་ཡིས་ནི་རང་གི་མཛད་བཤེས་དྲོད་འབྱེད་པ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྤྱི་མི་སྟན་པ་ཐོས་པ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མ་འབྲེལ་པ་ཡིས་རང་གི་ཆོག་མི་བཅུན་ཞིང་། ཆོག་
 ཆད་མར་བཟུང་བར་མི་འོས་ལ་མ་འོས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བརྟན་སེམས་ཀྱིས་
 འདོད་བྱའི་དྲོད་སྤོལ་པ་ལ་འཛོམས་གིང་མི་ཐོབ་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་སྤྱིན་
 པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །འོག་པར་ལྟ་བུས་སྤྱི་མ་ལ་ལྟ་བུ་རན་པ་ཉིད་དང་གཤོ་སྤྱོད་མང་བ་སོགས་སུ་
 འགྱུར་དོ། །སྤྱི་མ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སྤོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཆེ་ཐུང་བ་
 སོགས་སུ་མ་དང་། གཞིན་འདོད་མང་བ་སོགས་སྤྱི་མར་བྱས་སོ། །ཁད་ག་པའི་འབྲས་སུ་སྤྱི་ལ་ཡུལ་
 ལ་སྤྱིན་པ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ༡༡ །ཁང་
 འབྲང་བ་ཡིས་ནི་སྤོ་འབྲུལ་པ་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་བཞེན་ཏུ་མི་གནས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ལུས་པར་མི་སྤྱིན་
 ཞིང་། སྤྱིན་པ་མི་གཏོང་ལ་མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པས་དབུལ་བ་ཉིད་དེ། སྤྱིན་པ་མ་ཁྱེད་པའི་འབྲས་སུ་
 སྤྱིན་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པའི་འབྲས་སུ་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །འོག་པར་འཆོལ་བ་སྤྱུས་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཁེངས་པ་ཡིས་ནི་རིགས་རན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་སྟན་སྤྱི་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་
 ཁོང་ནས་འབྲུག་པའི་ཐུག་དོག་གིས་ནི་གཟི་བརྗིད་རྒྱུང་བ་ཉིད་དང་། ཁོ་བས་མདོག་མི་སྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཁ་དོག་རན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཁོ་བས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པའི་མཁས་
 པ་ལ་མ་འདྲིས་པས་ནི་སྤྱན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པའི་རྫོངས་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་དགོ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་རྒྱ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་འདི་ཀུན་གྱིས་དང་པོར་མི་ཉིད་ལ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དཔུལ་
བ་དང་། རྟེན་འགྲོ་དང་། ཡི་དཀའ་ས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ངན་འགྲོའོ། །མདོ་སྡེ་ས་བརྩ་བ་ལས། ཆེན་པོས།
དཔུལ་བ་དང་། འབྲིང་གིས་རྟེན་འགྲོ་དང་། རྒྱུང་ལྷན་ཡི་དཀའ་ས་སྤྲིན་པར་བཤད་པ་ནི།³⁹ རྟེན་
འགྲོ་ལས་ཡི་དཀའ་ས་ཤེས་པ་གསལ་བས་ཐར་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། མི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྤར་བསྐྱགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལས་གཞན་དུ། དགོ་བའི་ལས་ལམ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དེ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ།
འབྱུང་ལ། རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ཡང་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་
ན་ལས་ངེས་པ་དང་། འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་། བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་
བཞིར་བསྐྱས་ནས་འདི་དག་གི་དོན་བསམ་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ (དགོ་མི་དགོའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་) ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་
དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་མི་དགོ་བའོ། །དང་གི་སྒྲ་བྱི་མས་དུག་གསུམ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
མི་དགོ་བར་འབྱུར་བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་མི་དགོ་བར་འབྱུར་བར་སྟེད་པའོ། །མ་
ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དགོ་བར་འབྱུར་
བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་དེ་ཡང་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་མི་
དགོ་བ་ལས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
སུ་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་བའི་ལས་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་།
འཛམ་གྱི་གླིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲིབ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་
དག་འབྱུང་བས་ལས་འབྲས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འགོག་པ་⁴⁰ དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་
སྒྲིབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱུང་པའི་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་བསམས་ནས། ཡིད་

དང་ལུས་དང་དག་གི་ནི་མི་དགེ་བ་ཀྱན་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་ཞིང་། དགེ་བ་ལ་ཉག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་
བའོ། །སྤར་བཤད་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གིས་ནས་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་
སྤྱོད་ཅམ་ནས་བལྟམ་པ་འདི་ནི་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པའི་འབྲས་ལུ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཆོས་འདིས་དཔྱུལ་བ་དང་
ཡི་དྲུག་ས་དང་དུད་འགོ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིའི་ནང་དག་ཏུ་ཆོར་བ་
སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ་ལྷན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དང་། མིའི་ནང་དུ་འཁོར་བ་སྐྱར་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱལ་རིགས་རྒྱས་པ་འཕོང་པར་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྒྲོམས་པས་ནི་ཆདས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བདེ་བ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་སོགས་ཆོས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམས་པའི་འབྲས་ལུའི་ངོ་
བོར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་དོན་བསྟུང་བཞི། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལས་
ཡོག་ཅིང་། འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའི་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དང་
དེའི་འབྲས་ལུ་མདོར་བསྟུང་ནས་བཤད་པའོ།

ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་
དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་
རྒྱལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རི་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། མཐས་སྒོངས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྒྲག་པ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།
སྒྲག་པ་དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བར་སྟོན་པས་གསུངས་པའོ།

དང་པོ་ནི། ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་

ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དག་གྲང་ཐ་མལ་སྒྲེ་བོ་གཞན་དྲིང་ཐ་སྒྲིང་པའི་གཤམ་པས་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་སྤྲོའོ། ། གཞན་གྱིས་གཏིང་དེ་བག་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པར་མཁའ་པ་དག་ལ་སྒྲིང་བ་
དང་། བྱིས་པ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སྒྲིག་པ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བྱིས་པ་སྒྲིག་པ་དང་། མཁས་པ་མི་སྒྲིག་པའི་རྩལ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེན། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བརྟན་པ་ན། བྱིས་པ་མི་མཁས་པ་ཁུའི་ག་དེ་ལྟ་ན། བོད་ག་དེ་ལྟ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བྱིས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ལ། བདག་གི་པ་མུང་པོ་ཡོད་
པ་མིན་ཞིང་། བྱིས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས། བདག་དང་བདག་གི་བ་ཆད་དོགས་ནས་བྱིས་པ་
དག་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲིག་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་དྲང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་མཐོང་དོ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲིག་པ་ཟད་པར་
འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཆོས་དགུ་
ལ་བཏགས་པའི་སྒྲི་རྒྱ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་འདི་ནི་མ་ལུས་པ་ར་དྲང་། ར་ཡིར་འཛིན་པ་ལས་སྤྱད་པ་དང་། ར་
ཡིར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲེ་རྒྱ་ལ་ཐན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལ་སྒྲིག་པ་བདག་དང་བདག་གི་ར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་སྤྱད་པ་དང་། བྱིས་པ་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲིང་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། ར་དང་ར་ཡིར་འཛིན་པ་རྒྱན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། བཅིངས་
ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་དགག་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དྲང་བལ་བར་བརྟན་པའོ། ། ར་དང་
པོ་ལ་བཞི། དེས་དང་། དེ་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བརྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུགས་བརྟན་གྱི་
དཔེས་བཤད་པ་དང་། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་པའི་རྒྱར་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ་སྒྲིང་དུ་ར་དང་ར་ཡི་པ་ཡོད་ཀྱང་དམ་པའི་དོན་དུ་བདག་ཡོད་བདག་གི་ཡོད་

ཅེས་པའི་འཛིན་པ་འདི་ནི་ལོག་ཅིང་འབྲུལ་པ་དང་རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དང་དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་མཛོན་སྐྱེས་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་དེའི་གཟིགས་པའི་ཐོང་དང་དང་པོ་ལ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྒྱབ་པ་ནི། རང་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དེ་ནི་དོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། འབྲས་སུ་གང་གི་ས་ཐོན་རྒྱན་པ་དེའི་འབྲས་སུ་སྟེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱན་པ་ལ་འབྲས་སུ་བདེན་པ་སྟེད་པའི་ལྷན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པར་མཐོང་ནས་དང་དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་དང་དང་པོ་འཛིན་པ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ་དེ་སྤངས་ནས་ནི་ཕྱིས་ནི་སྐྱེག་བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེག་ཀྱན་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། བདག་མེད་གཉིས་སྐྱེ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་རྟོགས་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་སྐྱེག་ཀྱན་ལྟོག་པའི་རྗེས་འགྲའི་དཔེ་དོན་དྲང་། ལྟོག་པའི་དཔེ་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་དེའི་ནང་དུ་རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་མོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ན་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འཛིན་པ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཡང་རང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱན་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འགའ་འང་མེད་དེ། དོན་བསྐྱེས་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་སྤང་ཡང་དེ་དང་དེར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོའི་ཆ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ལ། གཞན་མི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱུང་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་རྒྱུད་ཟེར་གྲུང་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་བརྟན་སྤྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ནི། གནོད་པོ་བདུ་བྱང་གི་ཐ་སྟད་པའི་
མདོན་སྒུམ་ཆད་མས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་ལ། དེ་རྟོགས་པ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་རིགས་ཤེས་རགས་པ་ཞིག་
རྟེན་འདོད་པ་ནི་མི་འབད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་མེ་ཡོང་ལ་མ་བརྟེན་པར་^༡དེའི་ནང་དུ། རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་མི་སྤྱང་བ་ལྟར་སྤང་བོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་འཛིན་པ་ཡོང་དེ་དང་འབྲུ་བས་སྤང་བོ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་བདག་གི་ར་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དཔོན་དོན་དེ་དག་རྟོགས་པ་ནི། གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་ཆོས་ཅུན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྤྱང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་
ཆོགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡིས་ནི་སྤྱར་བཤད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱང་བ་ཉིད་
མདོན་སྒུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དེ་མ་དང་
བྲལ་བ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་སྟོན་པའི་བརྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ། ཐེ་ཆོམ་ལས་
བརྒལ་བ། སོམ་ཉི་ལས་བརྒལ་བ། ཐོབ་ནས་བདག་ཉིད་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བརྒྱས་ཉེ་སྒྲུབ་པས། དགོ་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པས་སྤྱང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ (བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་དགག་པ་) ལ་བཞི། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྟོག་པའི་རིམ་པ་དང་། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཐར་པའི་རང་
བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བསྐྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཁོར་བའི་དཔེའོ།

དང་པོ་ནི། རི་སྤྱིད་སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོང་ཅིང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་

རིགས་པས་སུན་མ་ལྟར་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དེ་ལས་འཛིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུས་བསྐྱས་པའི་རར་འཛིན་
 ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ལ། མངོན་གྱུར་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པའི་རར་འཛིན་དེ་འདྲ་བ་
 ཡོད་ན་ཡང་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་སྟེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྤྱིད་པར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་གང་
 ཟག་དང་། སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་
 ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་སྟོར་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་
 ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་བདེན་འཛིན་མ་ཟད་པ་དྲེ་སྤྱིད་དུ་
 འཛིག་ལྟ་མི་འཛད་པར་གསུངས་ལ། འཛིག་ལྟ་མ་ཟད་པའི་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡོད་པར་རང་སྤྱི་མཁས་པ་
 གཞན་ཡང་མི་བཞེད་པས། མགོན་པོ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་ཀྱང་བདེན་
 འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །སྟོན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། མགོན་པོ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོག་པའི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་འགོག་པ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་དོན་
 དང་ཞེ་འགས་པ་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱང་
 རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །མ་རིགས་པ་འདིས་¹⁶འཁོར་བ་འདིར་ངན་པ་ཅི་ཞིག་མ་བྱས། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
 གནས་ནིད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྒྲིབ་པའི་ཀྱན་ནས་ཉན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 ལམ་གསུམ་པོ་ལས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་འབད་ན། ཐོག་མ་མེད་པར་མ་ཟད་མཐའ་དང་དཔུས་ངེས་
 པར་ཟིན་པ་མེད་པ། ཉན་མོངས་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་དེའི་
 རིགས་འདྲ་དང་། ཉན་མོངས་སོགས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། བར་སྒྲིབ་ཚུར་སྒྲིབ་བྱེད་པས་འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་ལན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་
 བཟུང་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐའ་དག་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །འདི་དག་
 རྒྱས་པར་གཤམ་འདོད་ན། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་

ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༥}

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱལ་གསུམ་
ཉིད་རྒྱལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དོན་དེ་ཁོང་རྒྱ་ཆུང་ཅིང་
གོམས་པར་བྱས་པས། འཇིག་ལྷན་བསྐྱེས་པའི་རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ལས་དང་
སྐྱེ་བ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ཟད་པ་
ཉིད་མཐོང་ནས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་རྒྱ་ཆུང་པ་ནམས་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་
པ་ཉིད་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་རྒྱ་མི་མེམས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་
མཐའ་དང་བྲལ་བར་ཁོང་རྒྱ་ཆུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཆོས་
རྟེན་འབྲུང་སྒྲོལ་བའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཐོས་ནས་སྒྲུབ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རྟོག་དཔྱད་
མེད་པ་མ་ཁས་པ་མི་འཇིགས་པའི་གནས་ལ་སྤང་བ་དག་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་བ་གོ། །ཡང་ན་རྟོག་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ་ཁས་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་བཤད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ལ་འཇིགས་པར་
མི་རིགས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྟན་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། ལྷག་མཚས་ཀྱི་རྒྱལ་ན་ཡང་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བའི་གནས་མིན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་
ལུལ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུས་འཇིག་པ་སྐྱེ་ཞིང་།^{༡༦} ཐར་པ་ཐོབ་ནས་སྤང་པོ་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན།
དེ་ཉིད་འཇིགས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཁྱོད་ཀྱང་སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ལྱང་འདས་ལ་
ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་དག་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་དེ་
ལ་མི་འཇིགས་ན་སྐབས་འདིར་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན། ཉན་ཐོས་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པར་
བཤད་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་འཇིགས་པར་བྱེད་དེས་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐར་པར་མི་འཐད། ཐར་པ་
 དངོས་པོར་མི་འཐད། དངོས་ཀྱི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐལ་ཟད་པའི་ཐར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། ཐར་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་སྤང་བོ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས་གལ་ཏེ་ཐར་པ་བདག་མཐའ་དག་བཀག་པ་དེ་འདྲ་འདོད་ལ། བདག་དང་
 སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ལ་འདིར་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེ་ཁྱོད་ནི་ཅིས་མི་དགའ་དགའ་བར་
 རིགས་ཏེ། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤང་བོ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤང་བོ་
 བཀག་པའི་ཐར་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 དངོས་པོ་གལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། མི་སྤང་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ལ། སྤང་བ་ཡོད་པར་གལ་འགྱུར།^{༡༤} ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་
 དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཟད་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་རན་འདས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། མེད་པར་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་
 པ་སོགས་མེད་དོ་སྟུང་པ་ནི། མེད་པར་ལྷ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མེད་ཅེས་པ་
 སྐར་བ་འདེབས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་རྒྱའི་དུས་སུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེས་འབྲས་སུ་རན་འགོ་སྟེན་པའི་^{༡༥} བྱེད་པས་ན། རན་སོང་པར་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ལོག་པར་ལྷ་བ་
 ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༦} མདོར་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཡོད་པར་ལྷ་བ་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་ཅེས་པར་ལྷ་བའི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ནི། བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ལས་དང་།^{༡༧} འབྲས་སུ་བདེ་འགོར་རྒྱ་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་སུ་བསྟེན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་
 པའི་ལྷ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༨} དེས་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྟོན་ཙམ་དུ་ཡིན་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྷ་རན་ལྷ་རྟག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སྤང་བོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་འཛིན་ལོག་པར་མ་ཟད། ལྷག་

བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་མེད་དེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཤམ་པས་མེད་ལྟ་དང་ཡོད་ལྟ་ཞི་བའི་
 གྱིར། དགེ་མི་དགའི་ལས་སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་ལས་འདས་པ་དེ་ཡིས་རྒྱ་མོང་དང་། བདེ་འགྲོ་
 ལས་གང་ཟག་དེ་ནི་ཐར་པར་དམ་པ་རྒྱལ་བས་བཤད་དོ། །ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་
 བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་སྟེ་བ་ཟད་པ་
 དེ་ཉིད་ཐར་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བརྟན་པ་ལ་བཞི། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱང་ཆོས་སུ་བརྟན་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་
 འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགྲལ་བ་སྤང་བ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་
 དོན་རྟགས་པས་གྲོལ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ལ་ལོར་བ་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་སྟེ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཆད་མས་མཐོང་བས་སོ། །རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་འགོག་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཆད་
 མས་མཐོང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་ཏུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མེད་དོ།^{༡༤} །འབྲས་སུ་
 བས་སྐར་སྟེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པ་དང་ཕྱིས་སྟེས་པ་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་སུ་སྟེ་བའང་རྟགས་དང་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་ན་སྟེ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མ་
 དང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་རྩ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་རྒྱེན་འདི་པ་ཅམ་ཡང་བཀག་
 པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགྲལ་ལོ་ཞེན། མི་འགྲལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ནི་ཐ་སྟངས་ཏུ་ཐུན་ཚུན་
 ལྟོས་ནས་རྒྱུ་མ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པར་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མ་རིག་པ་འདི་

ཡོད་པས་ན་འདྲ་བྱེད་འདི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རིང་པོ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་བཞིན། ཞེས་བདུན་པའི་སྒྲིབ་དང་།
མ་རིག་པ་འདི་སྒྲིམ་པས་ན་འདྲ་བྱེད་འདི་སྒྲིམ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་འབྱུང་བའི་འོད་བཞིན་ནོ། ཞེས་ལྷ་
པའི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་
བོས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཡོད་པ་མེན་ཏེ། རིང་པོ་ཡོད་ན་བྱུང་བུ་ཉིད་འབྱུང་ལ། བྱུང་
བུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་ཉིད་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །མར་མེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རམ་
མེད་ན་དེའི་འོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་བཞིན། རྒྱ་འབྲས་རྟག་པར་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མེད་པའི་ལྷ་བ་ཅན་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་མཐོང་ཞིང་ས་བོན་ལས་སྒྲུབ་སྟེ་བ་
ལྟར། འདི་ག་རྟེན་འདི་ན་རི་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བར་ཁས་སྐྱབས་པས་ཏེ།
རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྟངས་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་ཁོ་པོ་ཅག་
ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། ཡོད་པར་ལྷ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་རི་བཞིན་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་
ཁས་ལེན་ན་ཡོད་ལྷ་ཅན་ཉིད་དུ་འབྱུང་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་མཐའ་གཉིས་
ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐའ་བུལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་གྲོལ་བར་འབྱུང་རོ། །

བཞི་པ་ལ་ (ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཟད་པ་) གསུམ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་
རྟོགས་པའི་དཔེ་དང་། སུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་དུ་ལྷ་བ་མ་སྐྱབས་ན་
འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་
མཐོང་མཐོང་དགོས་ཏེ། ཐག་རིང་ནས་ནི་མཐོང་བའི་གཞུགས་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རི་ལྟར་སོ་སོ་སྒྲིབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་རིང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་འདི་ག་རྟེན་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་མཐོང་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་གཞུགས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དང་ཉེ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མཐོང་དགོས་པ་

ལས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་ངོར་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་སོགས་
 མཆན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཐག་ཉེ་བར་ཕྱིན་པའི་སྤྲིག་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷ་ར་སྤྲིག་
 རྒྱ་རྒྱ་འདྲ་བ་རྒྱ་མིན་པ་དོན་དུ་སྟེ་བརྟགས་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མུང་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དོན་
 དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་འདྲ་བར་སྒྲུང་ཡང་བདག་མིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་ནི་འདི་རྒྱ་འོ་ཞེས་བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས་གལ་ཏེ་རྒྱ་སྒྲར་
 ཡོད་པ་དེ་མེད་པ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱུན་པ་ཉིད་དོ། །དེར་རྒྱ་སྒྲ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
 སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་འཛིན་རྟེན་ཉེར་ལེན་གྱི་མུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅས་
 འམ་སྒྲར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་མོངས་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ལ་མོངས་པ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་ལོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་
 མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་འཕང་
 བ་དང་། སྤྲིས་བྲལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་པ་ནི། དེའི་དབང་གིས་རན་འགྲོར་
 འགྲོ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛིན་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་པ་ནི། དེའི་
 དབང་གིས་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་དེ་ཅུམ་ལས་མེད་ན། རན་འགྲོར་མ་སྒྲུང་ཡང་འཁོར་བར་
 འཁོར་བ་ཅུམ་དུ་ཟད་ལ། མཐར་ལྟ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཐར་པར་འགྱུར་
 ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 བར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་བར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་བར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་བཞུགས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སུན་སྒྲུང་བས་དོན་གྱིས་འདི་ནི་མེད་པ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེན། འོ་ན་དེ་

བཞིན་ཏུ་དབུ་མ་པ་ཡོད་པ་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་
སྐྱེད་སྐྱེད་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་པ་དེ་དག་རི་
ལྟར་མེད་པ་པར་བཤད་དེ་མེད་པ་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་གང་དག་དོན་གྱིས་ལས་
འབྲས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་དམ་མི་འཆང་ཞིང་ཆོག་གིས་མི་སྤྲུ་པའི་ཕྱིར། ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤྱོད་བས་
ཉམས་སུ་ལེན་ཅེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་པ་པ་དང་
མཐུན་པར་མི་སྤྱོད་ལ་གལ་ཏེ་རྟེན་བཀྱར་ཉམས་དྲོགས་པས་མི་སྤྱོད་པར་ཟད་ཀྱི་སེམས་ལ་ལས་
འབྲས་མེད་སྐྱེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། ལས་འབྲས་མེད་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་བ་མེད་
པའི་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཏུ་དེའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པས་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ནི་དབུ་མ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་
ཅིག །འདི་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་པར་སྤྱི་བོན་སྐད་བར་སྤྱར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཏུ་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་མཐའ་བྲལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱམས་ཀྱི་ནི་བསྟན་པ་འཆི་མེད་བདུན་ཅིའི་གོ་འཕང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེར་པའི་ལམ་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་
དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པ་སྐྱེད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་གྱིས་ཤིག །འདི་ལས་
གཞན་ལ་སྐྱེད་མོང་མིན་པའི་ཆོས་འདི་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་དང་གཞན་སྡེ་ལལ་
ཆེར་གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། རྩས་ཡོད་ཀྱི་ཕྱང་པོར་སྤྱོད་པ་ཡི་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་དག་
སྒྲོས་བྲལ་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་སྤོང་མེར་སྤྱོད་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཅུ་འཆད་
པར་སྤྱོད་པས་དེའི་རྩས་སུ་འདྲང་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། དཔར་བྱུག་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་པར་བཏགས་ནས་
འུག་པ་པའི་སྒྲོབ་མར་ཁས་ལེན་པས་འུག་སྤྱུག་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཆོག་དོན་དུ་གཏུ་འདུས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། གོས་མེད་གཅེར་བུ་པ་གསུང་འཛིན་གཉིས་སྤོང་གི་ཤེས་པ་
རྟག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་གང་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལས་

འདས་པ་དང་། དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལས་འདས་པ་རྟེན་འབྱུང་
 གྱིས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྒྲིན་དེས་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲི་མི་ནུས་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་
 པ་རྣམས་གྱིས་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བརྟགས་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཞེས་པའི་ཐུན་སྒྲུལ་གྱི་ཆོག་དང་། ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་ལས་ལེན་པ་དང་།
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ལས་མི་བྱུང་བར་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱས་
 རྒྱལ་ཕྱན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པའི་གཉིས་ཆོགས་ལ་མ་ཁས་པར་བྱའོ།།

བཞི་བ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་བཞི། འགོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དགག་པ་དང་། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
 དང་། ཞར་ལ་གཞན་སྟེ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་སྲུང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲ་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཡོད་མེད་
 པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ན་དུས་གསུམ་དུ་གནས་དགོས་པ་ལ་ཞིག་ནས་ག་ཤེད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་
 ཅིང་། སྟེ་བའི་ཆོག་ཤེད་ནས་འོང་བ་མེད་ཅིང་སྟེས་ནས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པ་
 དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དམ་སྒྲིས་པ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་
 པར་སྟོན་པ་འོ། །འཛིག་རྟེན་འཁོར་བ་དང་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་
 གི་བྱུང་བར་རི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན། གཉིས་ཀའང་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་
 བ་དང་འོང་བ་དང་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་བྱིར། རྒྱས་པར་ནི་རྩ་བ་ཤིས་རབ་ཀྱི་འགོ་འོང་བརྟག་པའི་
 རབ་བྱེད་ལས་ཤིས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟེ་བ་དང་ནི་གནས་པ་དང་འགག་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན། སྟེ་བ་དང་
 འགག་པ་འང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རིགས་པ་མིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བྲག་པས་རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཁྱབ་འཕྲུག་

པ་སྒྲིམ་བུ་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྱེ་འཛིག་
བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྣམས་ཐུན་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་
པར་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་མེད།
དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམས་ཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅིག་མ་མིན་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
གནས་སྐབས་རྟག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་སྒྱེ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་མེད་ན་ནི་དོན་
དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིས་པ་ལས་གཞོན་ཏུ་དང་། དེ་ལས་ཀྱས་པ་སོགས་གཞན་ཉིད་དུ་གལ་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱང་རྟག་པ་ཐེར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེས་འཛིགས་པས་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྣམས་ཐུན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པར་
ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་གམ་ནི་སྒྱེ་ཆ་གཅིག་ཟད་པས་འགྱུར་པར་འདོད་དམ། ཆ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པས་སྐད་ཅིག་མར་འགྱུར་གང་ན་དེ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤིགས་པ་དང་ལྟན་
པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཀྱི་རལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་སྒྲུབ་གྱི་དེ་ཉིད་གནས་
པའི་མི་འདྲ་བ་དམིགས་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྩབ་འཇུག་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྩབ་འཇུག་ནི་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་སྒྲིམ་
བུ་རྟག་པ་རྙིང་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ལ་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན།
རྩབ་འཇུག་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་བྱུང་པའི་དུས་
གཉིས་པར་རིལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དུས་སུ་གནས་པའི་རྙིང་པ་
འགའ་ཡང་ལྷ་གལ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐད་
ཅིག་མ་མེན་ན་འདྲ་སྒྲུབ་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་བྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་རྙིང་པ་འགའ་ཡང་ལྷ་གལ་
ཞིག་དངོས་པོ་རྙིང་པ་ལ་འགྱུར་བས་རྩབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་བཅས་གྱིས་རྩབ་པ་བརྟན་པ་དང་། ཆ་བཅས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་

པ་དགག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་དུ་མི་བཟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གཉིས་པར་མི་སྟོང་པས་མི་རྟག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། རི་ལྷར་སྐད་ཅིག་མ་དེ་
ལ་རང་གི་ཆ་གསུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་མཐའ་ལས་ལེན་དགོས་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་
དང་དབུས་ཡོད་པར་བརྟག་ཅིང་ལས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྷར་སྟོང་བརྟན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། སྐད་གཅིག་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མིན་པར་ཐལ།
རང་གི་ཆ་གསུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མཐའ་
དབུས་གསུམ་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སོ་ཞེན། སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་ཐ་མ་
ཡང་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་
བཞིན་དུ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟག་ཅིང་བསམ་པ་བྱས་ན་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་ཐ་མ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཆ་མེད་བཀག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གཅིག་སུ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ།
ཚྭ་གས་ཐ་དད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཚྭ་གས་མེད་པ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་མར་བདེན་ནོ་ཞེན། དུ་མར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟེ་གཅིག་མེད་པར་ནི་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གྱིས་མཚོན་
ནས་ཆོས་ཀྱན་ལ་གཅིག་དང་དུ་བལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གྱིས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་
ཅན་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེན། གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མེད་པར་
གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རྟེན་མེད་ན་བརྟེན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། དབྱེད་བྱ་ནམ་པར་དབྱེད་བྱས་ནས། རྣམ་གཅོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་
མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་པོ་རང་ནི་ཞིག་པའམ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཉེན་པོ་ཡིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་གང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་

འཛིག་པའམ་དེ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོར་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པ་མིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བློ་བཟང་པ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བ་དོན་དུ་
 སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གསུང་དུ་འགྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མ་ཁྱོད་
 བ་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་ལྷན་པ་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ལྟ་
 བ་ངན་པ་དུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
 བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྷན་ནས་ཞེས་ཞུས་པ་ན་རྒྱལ་བ་ཅད་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་
 ཡིན་ལ། གང་གི་སྤྱིར་ན། རྟེན་གཞི་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་ལུང་སྟོན་པ་མི་རུང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་བ་
 དང་ལུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་ནས་ལུང་མ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྟོན་མེད་གྱི་འགྲོ་བ་ལ་མི་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་ན་
 མཐས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུང་བྱ་དང་གེསུང་བྱ་མིན་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀྱན་
 མཁུན་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གཤེས་གྱི་མི་མཁུན་པས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲག་པའི་ཉེས་
 དམིགས་དང་། རྒྱལ་བོས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པར་
 ལེགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཟབ་མོ་མཐའ་གང་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱར་མེད་ཅིང་། རྟེན་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་མེད་པ་གང་ཞིག་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཐེག་པ་
 གསུམ་གའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཟབ་མོ་ནི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་གྱིས་
 ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་བོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་གསུངས་པར་གཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་ཞེན་པའི་གནས་མེད་པའི་ཆོས་འདིས་སྒྲག་པའི་སྟེ་
 བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་ལ་

མདོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྤར་ཡོད་མེད་པར་འཛིན་པ་ལས་མ་འདས་
 པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ནས་ལུང་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིགས་པར་རིགས་པ་མིན་
 པའི་གནས་ལ་འཛིགས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་
 པ་ན། སྤར་བ་འདེབས་ཤིང་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། སྤོངས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་
 མོས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ནི་དངོས་པོ་འགག་པ་དེའི་དོན་དུ་གོ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྤར་བ་འདེབས་
 ཤིང་། ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་བཟུང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྤྱད་སྤྱེ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་
 ལྟར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་རང་ཡང་འཕྲུང་ལ་གཞན་ཡང་འཕྲུང་བར་བྱེད་དོ། །སྤོབ་
 དཔོན་ཞི་བ་འཛོམས་དེས་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར།^{༤༥} བྱ་གསོད་པ་དང་རི་དྲགས་
 གསོད་པ་སོགས་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱུ་དེ་སྤྱོད་ཆགས་རྣམས་ཅན་གྱངས་ཡོད་པ་ཞིག་གསོད་
 པར་ཟད་གྱི་སྤོང་བ་ཉིད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བའི་
 སྤྱོད་མེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལྟུ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་
 འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་པོས་ནས་རང་བཞིན་གཉིས་གཤེད་དག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་
 འཕྲུང་བ་སྤོང་བ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྤར་བ་བཅུ་བ་ན། །ངན་འགྲོར་
 འགྲོ་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
 སྤོང་བ་ཁས་སྤང་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རྩང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ས་མེད་
 པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་བདེན་པ་གཉིས་མིང་ཙམ་བརྟེན་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅས་
 གདམས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། སྤབས་
 དགོད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་པོས་ནས་ཁྱོད་ལ་འཛིག་
 རྟེན་འདས་ཀྱི་རྒྱལ་ལུགས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པ་ངས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་
 གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དབང་གིས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན།

པར་འཆད་པའོ།^੧ །དེ་ལ་ཁ་པོའི་མདོག་དང་འབྲེལ་ལུགས་སྒྲུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། ལུལ་མི་གསལ་
 པར་སྒྲུང་བན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཆོ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཆོགས་པ་དང་
 ཆ་ཤས་སྒྲུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྒྲུལ་ནི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་
 ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བ་ན། ཕྱང་པོའི་སྒྲིང་ནས་ལྷ་ཕྱིའི་རྒྱན་
 གྱི་ཆོགས་པ་དང་། རྟེན་གཅིག་པའི་ཆོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་ངའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ཕྱང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཡང་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་པོས་
 གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །ཁམས་དྲུག་གང་ཟག་རྒྱ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱེད་པ་ལྷའི་སྒོ་ནས་གང་
 ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིས་སྤྱད་ཟག་ནི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། །ཁམས་དྲུག་རེ་རེ་བ་དང་འདུས་པ་དང་དེ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པ་
 གང་ཡང་སྒྲིས་སྤར་མི་རུང་སྟེ། ས་མིན་རྒྱ་མིན་པ་དང་། མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན་ནམ་གཤམ་
 མ་ཡིན་ཞེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཁམས་དྲུག་རེ་རེ་བ་གང་ཟག་མིན་པར་བརྟན་ལ། གྲུན་མིན་ན་ཞེས་པས་
 །ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ན་སྒྲིས་སྤྱད་ཞེས་དེ་དག་ལས་ངོ་པོ་
 ཐ་དད་པ་གང་ཟག་རྒྱ་མི་རུང་བར་བརྟན་ཏོ། །སྒྲིས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཁམས་
 དྲུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར། །གང་ཟག་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ང་
 ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་བཙལ་ན་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་རྣམ་ལྷན་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟེན་མར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲིབ་དྲན་པ་
 མི་འཐད་པ་སོགས་གྱི་ཉེས་པར་འབྱུང་ངོ། །བདག་དེར་ཕྱང་པོ་དེ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་ལྷར་བརྟེན་
 པ་མིན་ལ། ཕྱང་པོ་དེ་ལ་བདག་དེ་དེ་ལྷར་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། དམིགས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཕྱང་
 པོ་དེ་མེད་པར་བདག་ཡན་གར་བར་དམིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་

དམིགས་པར་ཐལ་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་དང་ཐུང་པོ་མེ་གིང་ལྷར་འབྲེས་ཏེ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་འབྲེས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་ནི་
ཐི་ལྷར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དབྱུང་ན་རྣམ་པ་ལྡར་མེད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ (ཚུལ་གྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། གཟུགས་ཐུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། ཐུང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་འབྱུང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་བརྟེན་པ་འབྱུང་འབྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཚུལ་གཞན་ལ་
སྦྱར་བ་དང་། བས་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཅིག་དང་དུ་མའི་
རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་ན་འབྱུང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། འདུས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། འབྱུང་པ་གསུམ་ས་དང་གཅིག་མིན་ཏེ། ས་ལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་
ཐལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་འཚོལ་བར་ཐལ་པའི་བྱིར་རོ། །ས་འདི་ལ་འབྱུང་པ་གསུམ་བརྟེན་པ་མིན་
ཞིང་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འདི་བརྟེན་པ་མིན་ལ། གསུམ་པོ་དེ་མེད་པར་ས་གནས་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འབྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་ཅན། བདག་བཞིན་རྒྱུ་པར་ཐལ། རྒྱལ་སོགས་པ་རེ་རེ་འད་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་
བཞིར་དབྱུང་ན་མི་རྟེན་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། རེ་རེ་འད་འོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་རྒྱུ་མེད་རྒྱུང་རྣམས་ནི་གང་ཞིག་གསུམ་
མེད་པར་རེ་རེ་མེད་ལ། གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོས་ན་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པ་དང་རྩྭ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད་ལ་མེ་ལྷ་སྤྱུ་གཅིག་མེད་པར་ཡང་གཞན་གསུམ་མེད་པའི་བྱིར། ཅི་
ལྷར་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྦྱེད་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་བར་ཐལ། སོ་སོར་གི་ངོ་བོས་
མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། སོ་སོར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པས་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
འབྱུང་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱུང་གིང་མེད་པར་མེ་ཅི་སྟེ་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འོན་ཏེ་བཞི་

པོ་སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཡོ་དང་ཐོགས་པ་དང་སྒྲིན་པ་མེད་པར་ཚུ་ཅིས་
 མེད་ཅིས་པ་དང་། ཐོགས་སྒྲིན་བསྐྱས་པ་དག་མེད་པར་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཡོ་སྒྲིན་སྐྱད་པ་
 དག་མེད་པར་ས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་
 ཁོན་གིང་མེད་པར་མི་འབྱུང་བར་གྲགས་པས་ལྷོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གསུམ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་
 བོས་ཡོད་དོ་ཞེན། འོན་ཏེ་མེ་འདི་གཞན་གསུམ་ལ་མ་ལྷོས་པར་བདག་ཉིད་མེད་ན། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གྱི་
 འབྱུང་བ་གསུམ་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་གསུམ་པོ་
 རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་འདི་རུང་པའང་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྷོས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་ཞེན། འབྱུང་
 བ་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཕན་ཚུན་ལྷོས་ནས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྷོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། གཞི་གང་ན་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་
 ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེན། གལ་ཏེ་སོ་སོ་རང་
 མེད་གྱི་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེར་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་
 ལ་ཡོད་དམ། མ་འདྲེས་པ་ལ་ཡོད། བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པ་
 མེད་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་མི་འཐད་དེ། འདྲེས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། སོ་སོའི་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གལ་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་སོ་རང་མེད་པའི་བྱིར།
 འདྲེས་ཀྱང་གས་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་པས་མཆན་ཉིད་གས་ཆེ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཅེན། འདུས་པའི་ཆོ་
 མཆན་ཉིད་གས་ཆེ་རྒྱུ་འདྲ་།³ རང་གི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་སོ་སོ་རང་མེད་
 པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན།
 མི་འགལ་ཏེ། འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མིང་ཙམ་བད་ཙམ་ལ་དགོངས་
 བས་བཤད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལ་དོག་དྲི་རོ་རེག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱལ་འདི་སྤྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཟུགས་གསུམ་རེག་མིན་འདི་ལ་མིན། ཞེས་སོགས་སྤྱར་བར་བྱའོ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་
 དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། མིག་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཟུགས་རྣམས་དང་མ་
 རེག་པ་དང་། ལས་དང་སྤྱེ་བ་གསུམ་དང་བྱེད་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་དང་། གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གངས་
 དང་། བན་ཚུན་ཐུད་པའི་ཐུན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དང་རྟུས་དང་ནི་དབྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་བྱུང་བ་དང་རིང་
 པོ་དང་། སོགས་པས་གྲུབ་ཞིང་རྒྱུ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྟུས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མིང་དང་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བ་བརྟགས་ན་བདག་བཞིན་རྒྱན་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་།
 རྒྱབ་བྱེད་གཤོད་པ་དང་། ཆད་ལྟར་ཐལ་པའི་སྦྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་
 དང་རིང་ཐུང་ཐ་དང་སྒྲོམ་ཉིད་དང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག རྣམ་
 ཤེས་སུ་སྤྱོད་དེ་གཟིགས་ངོར་འགག་པར་འབྱུར་ཞེས་བྱུང་བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟོག་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རང་གིས་རེག་པར་བྱ་བ། གཞན་ལ་འདིའོ་
 ཞེས་པ་བསྟན་ཏུ་མེད་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ཀྱན་ཏུ་བདག་
 པོ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་ནི་རྒྱུད་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་གནས་ཐོབ་པར་འབྱུར་
 པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཟད་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོ་
 འདིར་ནི་རིང་བ་དང་ཐུང་བ་དང་ཐ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་འདིར་ནི་མིང་དང་གཟུགས་
 དག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ནི་འགག་པར་འབྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཏུ་འབྱུར་བས། མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་བཤིག་པས་དེའི་ཆོ་འགག་པ་ཡིན་
 བ་མ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་སྤར་ནས་

ཡོད་ཀྱང་རབ་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་མ་རིག་པས་སྤྱི་བས་ནས་མ་ཤོས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོན་ཆད་ཐུང་བ་
 རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཀླུ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་མདོར་སྤྲུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་
 རྣམ་ཤེས་སྤྱི་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དྲོད་ཕྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར་བས།
 སྤར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ། ཕྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 ཕྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་གྱི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །འགྲོ་བའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་
 པ་འདི་ཀླུ་ཆོས་ཅན། སྟོན་ཐུང་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཐུང་གི་དེ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། མ་ལྟས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རི་ལྟར་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་འོད་དང་
 ལྷན་པས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྤར་མ་ལྟས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་མེད་པ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མི་ཤེས་པས་ནི་སྟོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གཏན་ལ་
 བབ་ནས་དེ་ཉིད་ངེས་པ་དང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་རྩད་ཟད་ཀྱང་
 སྤར་བ་བཏབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། འོན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་རྟོག་པ་དེའི་ཆོ་དངོས་
 མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་བརྟེན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནས་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 ཐལ། དགག་བྱ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
 གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་

ཐལ། འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་ཅན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། མིང་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཚཱ་བའི་སྤང་པོ་དང་འདྲ་གེས་དང་འདྲ་བྱེད་
དང་རྣམ་གཤམ་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་འབྱུང་བ་ལྷ་བྱ་དང་བདག་བཞིན་དུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བར་བསམ་
པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་བཤད་གྱི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་
གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་བཞིན་དུ་ཁམས་དུག་ཀྱང་བདག་མེད་དོ།

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤོང་བ་ལས། མདོན་པར་
མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ།^༥ །

ལེའུ་གཉིས་པ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲེལ་མར་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲེལ་མར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་
 དང་། མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཡང་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དགག་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་
 གཞན་གྱིས་བཤད་ཟིན་བྲན་པར་བྱེད་པ་དང་། དགག་པ་དངོས་དང་། དེས་ནི་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་
 བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་གི་སྒྲོང་པོའི་ཡན་ལག་དག་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲིང་པོ་
 ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་བཞག་པར་བྱས་ན་སྒྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་སྒྲིས་བྱ་ཁམས་དྲུག་དང་
 བཅས་པ་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་ནས་བཞག་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིང་པོ་རྒྱལ་ཙམ་
 ཡང་མེད་དོ། །མདོ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་སྒྲོན་པའི་སྒྲོང་པོ་ལ། །སྒྲིང་པོ་འདོད་མིས་རིམ་བཤས་བཞག་
 བྱས་ཀྱང་། །ཕྱི་དང་ནང་ན་སྒྲིང་པོ་ཡོད་མིན་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་གཤེས་པར་
 གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོར་
 ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་
 པ་སྣང་བལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་དང་ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་ཀྱན་བདག་མེད་པར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་གཏན་
 ལ་པབ་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 གྱིས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་དངོས་མེད་
 ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་ལོ། །རྒྱ་གསུང་ཐུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གདམས་པ་མཐར་ཐུག་ །ཐུབ་
 པ་ཆེན་པོས་བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བརྟོག་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྐར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་མཐའ་བཞིན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ལུལ་དུག་སྤུབ་པ་ཡིས་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་མིན་པ་དང་། རྒྱ་བ་ཡེ་མེད་
མིན་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་གཉི་ག་དོན་དུ་སྟེ་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་ཡོད་པ་བཀག་ནས་གཏན་མེད་དང་། ཡང་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་
འགྱུར་ཏེ། བདེན་པར་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། བདེན་པར་ཡོད་མེད་དེ་ནི་གཉི་ག་
དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ལས་འགལ་སྒྲུ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་དགོས་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྱུ་བ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་གྱུ་བ་པར་སྤུབ་པ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་དམ་པའི་དོན་དུ་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་
བདེན་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་
པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞེས་ལུང་ཇི་སྒྲུང་བསྟན་ཏེ། ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་རྒྱུ་བ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ལུང་སྟོན་པར་
མི་མཛད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་སྐར་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་
ན་ཕྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་རེ་རེས་ཀྱང་བྱེ་བ་
འགྱུར་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་ཐར་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། དེ་ལས་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་
ལས་འདའ་བའི་ཆེད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
མཛད་ལ། སྐར་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟེ་བཅི་སྟོང་པས། སེམས་ཅན་འཕེལ་བ་ནི་མེད་ལ། སེམས་ཅན་

ཟད་པ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་མིན་པས། བཅས་ཅན་
མཆིན་པ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པར་མཛད་སྒྲུབ་དུ་མ་ཟད་
ཅིང་འཕེལ་བ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། འཁོར་བ་ལ་སྒྲེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་།
འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྟོད་མིན་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོར་བསྟན་བ་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
ལ་ཞེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བ་འདེབས་པའི་སྟོད་མིན་གྱི་གདུལ་བྱས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བསྟན་
ནས། དེས་ཀྱང་ལུང་སྟོན་པར་མི་རིགས་ཏེ་སྟོད་མིན་གྱི་སྐོམ་འཛི་སྒྲེ་བོ་ལ་གསང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་
ཟབ་མོའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན་འཛིག་རྟེན་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་བདུད་ཅི་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་གདོན་གྱིས་ཟེན་པ་
རྣམས་གྱིས་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲུ་མའི་སྒྲུང་པོ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་དོན་གྱི་
ཡང་དག་དུ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེས་
སྟོང་པ་སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་དམ་པའི་དོན་དུ་སྒྲེ་བ་
དང་འཛིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲུ་མའི་ལྟང་མོ་བ་མིག་སྒྲུད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་སྒྲུ་
མའི་རྟ་དང་སྒྲུང་པོ་སྐགས་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྟ་སྒྲུང་དུ་ཞེན་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་
རྟུང་པའི་སྐོམ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྒྲུ་དུ་མི་སེམས་སོ། །སྒྲུ་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོམ་སྒྲེ་བོ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་
མཐའ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེས་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ།³ ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པ་
རྣམས་ལ། བདེན་འཛིན་མཛོན་འཁྱུར་བ་འབྱུང་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་མི་

མིང་དོ། །སྐྱུ་མའི་རྩལ་དང་ལྷགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱུ་མའི་རྟ་གྲང་གི་སྤང་བ་ཙམ་
ཡང་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་ངོར་དངོས་པོ་ཀྱུན་
རྫོང་བའི་སྤང་བ་མཐའ་དག་ལོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་སྐྱུ་མའི་གྲང་པོ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་གང་ཡང་མི་འགོ་ཡང་གྲང་
པོར་བཞིན་པ་འགོ་འོང་བྱེད་པར་འཛིན་པ་ནི། ལྷགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་རྫོངས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་
པས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གནས་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་
གང་ཞིག་སྤར་ཡོད་དམ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
མེད་པར་ཐལ། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྷར་མིང་གི་ཐ་སྤྱད་དུ་གང་གས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་
པར་དུས་གསུམ་དུ་སྟེ་འགག་བྱེད་པ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དེས་ན་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། མཐའ་བཞི་ལས་
འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལས། མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ལུང་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་
མིན་རྣམ་པ་བཞི་ལུང་མ་བསྟན་པ་འདི་མཛད་དོ། །མཐའ་ཡོད་ནི། རྒྱང་འཕེན་འདོད་པ་ལྷར་ཆེ་འདིར་
ཟད་གྱི་བྱི་མར་མི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་འདོད་པ་ལྷར་ཆེ་འདིར་ཟད་གྱི་བྱི་མར་མི་འཇུག་པ་
དང་། མཐའ་མེད་ནི་གངས་ཅན་འདོད་པ་ལྷར། ཆེ་འདིརི་བདག་དེ་ཉིད་བྱི་མར་འཇུག་པ་དང་།
མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ནི། གཅེར་སུ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྷར། གནས་སྐབས་མཐའ་དང་ལྷན་ལ་
རང་བཞིན་མཐའ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ནི་གནས་མ་སུའི་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་
ལྷར། གང་ཟག་ལ་གྲུལ་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྷར་རོ།

གཉིས་པ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། སྤབ་པས་སྟོད་མིན་ལ་ཟབ་མོ་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་མིན་གྱིས་ཆོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ངེས་པར་ལེགས་པའི་གནས་དམ་པའི་

ཆོས་མཆོན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་བའི་གནས་མེད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཕྱ་རབ་དང་སོ་སོ་
 གྱུ་བོས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་མཛོན་སུམ་མིན་པ་ཟབ་མོ་དེ་གོ་སྟེ་དེ་ནི་རི་ལྷ་ཁུར་
 མེམས་ལ་གོ་སྟེ་ཞིང་བདེ་བླག་རྒྱ་འཇུག་པར་འབྱུང་རྟེ། རེ་ཤིག་ལུས་ནི་མི་གཙང་བ་ཉིད་གྱིས་གང་
 ཞིག་མི་གཙང་བ་རྒྱུན་དུ་འཛིན་པ་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པས་རགས་ཤིང་མཛོན་སུམ་གྱི་སྒྲིང་ལུལ་བ་
 ཡིན་པས་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་དང་། དུས་རྟག་རྒྱ་མི་གཙང་བར་སྒྲ་བ་འདར་གང་གི་ཆེ་མི་གཙང་བར་
 མེམས་ལ་གནས་པ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རེས་ཤིག་རགས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་ལུས་ན་ཕྱ་
 བ་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ། །འཤེས་གཉེན་པོ་རྟོ་བའི་གསུང་སྟོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་། མི་རོ་
 ལུང་སྒྲིད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ། གཡོ་འགྲལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོན་པ་ཉིད་སྒྲིང་ལུལ་དུ་བདེ་ཙམ་
 ཡོད་ཟེར་བ་ནི་ཡང་ན་སྟོ་ཅིངས་པ་ཡིན། ཡང་ན་རྒྱན་སྒྲ་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ།

གཉེས་པ་ནི། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྷ་སྤྱོད་ཆོས་འདི་བདག་
 གིས་རྟེན། །སྤྱལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འབྱུང་བས། །དེས་ན་མི་སྒྲུ་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་
 ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་རོར་ཞག་ཞེ་དགུ་རྩེ་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་
 བྱུང་རྟེ། སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་འདི་ཟབ་པའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་སྒྲིང་བོ་ཡིས་
 ཤེས་པར་དཀའ་བ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་དེ་རྒྱ་མཆོན་དེས་ནའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་ལོག་པར་བརྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བརྒྱང་ལེགས་ཉེས་
 གྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གྱི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་
 གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་སྒྲ་ན་བསྟན་ཡང་ཅི་ཤིག་དགོས། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་གྱིས་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པར་རིགས་སོ་སྟུམ་ན། རྟོང་ཉིད་གོ་བའི་རིགས་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་བསྟན་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། རིགས་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་མཐས་པ་དང་། མཐས་པར་རྫོམ་པ་མུང་བའི་ཉེས་
 དམིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐས་པ་མུང་རྒྱུ་པ་ནི། རྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་
 དོན་དུ་བརྒྱུད་སྟེ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་འབྱུང་ན་མི་མཐས་པ་རྣམས་ནི་དལ་འཁྱོར་
 དང་ཐར་པ་གཉི་ག་ལས་ཉམས་པས་རྒྱུད་ཀྱང་ཟ་སྟེ། འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བུ། །དབང་གིས་མི་

གཙང་བ་ངན་འགྲོ་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར་བས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །མཁས་པར་སྒྲོམ་པ་
 འཕུང་བའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བརྟན་
 པ་ན། དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཉིད་རྣལ་མ་མིན་གྱི། ལས་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་ལོག་པར་བརྒྱང་བ་དང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་པོ་མཁས་པའི་ང་
 ཀླུ་ཅན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བས་སེམས་མ་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མནར་
 མེད་པར་ནི་སྤྱི་འཇུགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མོས་པ་སྟེ་བདག་འཇན་ཡང་། བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱའི་སྦྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཁ་ཟས་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བའི་བཟང་ཉེས་པས་གི་
 ལ་ཐུག་པའི་ཕུང་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བཟང་ལེགས་པས་ཆེ་འཕེལ་བ་དང་
 བད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་ལུས་སེམས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་
 ཉིད་ལོག་པར་བརྒྱང་བ་དེས་ཕུང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་
 དུ་རྒྱུད་ནས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ལྟག་པར་ཡང་གྲུས་པའི་ལེགས་པར་གཤེས་པས་
 མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་བླ་ན་མེད་པ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལོག་པར་བརྒྱང་བ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་ལེགས་པར་གཤེས་ན་ཐན་ཡོན་ཆེ་བ་
 དེའི་བྱིར་ཏུ་སྟོང་ཉིད། འདི་ལ་སྟོང་བ་དང་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཉིད་སྒྲུངས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་གཤེས་
 པ་ལ་ནན་ཏན་མཆོག་འབད་པ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིག །ཅེས་གདམས་ཏེ། སྟེས་སུའི་དོན་ཀྱན་སྦྱུབ་
 པའི་བྱིར་ཏུ་རོ།།

གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། སྐབས་དགོད། དངོས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྤྱི་མངོན་མཐོ་ལ་
 འབད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཡོངས་སུ་མ་གཤེས་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་འཛིན་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་

ལས་གསོག་ལ། དེ་ལས་སྒྲེ་བ་བཟང་པོ་དང་ངན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དེའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིང་རར་འཛིན་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ནི་མི་གེས་པ་དེ་
སྒྲིང་སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་མངོན་མཐོའི་ཆོས་བཅུ་དུག་ལ་
གྲུས་པ་མཛོད་ཅིས་གདམས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་དང་། རན་འགྲོའི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་དང་། ཆོས་མིན་
སྤངས་ནས་ཆོས་རྒྱབ་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྒྲིར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བན་ཡོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲིར་དམ་པའི་ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྤང་བའོ།

དང་པོ་ནི། ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་རྒྱམས་བྱེད་པའི་ཐོན་རྩ་བསམ་པ་དག་བའི་ཆོས་
བཏང་ཞིང་བར་དུ་ཡང་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐ་མར་ཡང་ཆོས་ལྡན་དུ་སྒྱུབ་པའི་ས་བདག་ནི་ཆོ་འདི་
དང་གཞན་དུ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདིར་གྲགས་པ་སྟན་པ་དང་། སྤྲིག་པ་
མ་བྱས་པས་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེ་བ་དང་། མི་མིན་གྱི་འཆོ་བ་མེད་པས་འདིར་འཛིགས་
པ་མེད་པ་དང་འཆིགས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་བདེ་འགྲོའི་བདེ་
བརྒྱས་པའོ། །ལན་ཡོན་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་པས་རྟག་ཏུ་ཆོས་བསྟེན་མཛོད་ཅིས་གདམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
མངོན་མཐོའི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དབང་དུ་བསྐྱས་
ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་འབར་འགྱུར་ལ་འཛིག་རྟེན་དག་འབར་འགྱུར་བས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་ཆོ་
འདི་དང་གཞན་ལ་བསྐྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་ལུགས་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་རིགས་པ་དང་། དེ་
ལ་སྤྲད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ངན་པ་དང་
འཆོ་བ་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་མིན་པས་ནི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡིས་འཛིག་རྟེན་མི་དག་འབར་འགྱུར་ལ། འཛིག་རྟེན་མི་དག་འབར་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་དང་གཞན་དུ་

མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས། ལྷགས་རན་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲེས་སུའི་འདྲ་དོན་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་མེད་པའི་ལྷགས་རན་པ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་ལྷགས་པས་རན་འགྲོའི་ལམ་འབྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་
པས་གཞན་བསྐྱུ་བ་ལྟར་ལེན་པ་རན་འགྲོ་མི་བཟད་པ་སྒྲིབ་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རི་
ལྟར་སྒྲེས་སུའི་དོན་གྱི་རིག་པ་བྱས་ཏེ། སྒྲེས་སུ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འགའ་ཞིག་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་རན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ནི། ས་ལོ་ལ་བསྐྱུ་བ་ལྟར་ལེན་པ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་སྒྲེས་སུའི་དོན་དུ་རི་ལྟར་ལྷགས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ལྷགས་རན་པ་
དེས་ནི་ཆོ་རབས་སྒྲོང་ལག་ཏུ་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་
ཏེ་དགུ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཡང་སྒྲིན་རྣམས་བཏང་སྟེ་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཞིག །དེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བས་
རང་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ལ། ཆོས་བྱས་པ་ལ་གཞན་འདུན་པས་དགའ་བོ་ཡང་ནི་མི་དགའ་བར་འགྱུར་མོད་
ཀྱི་རང་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ཁྱུད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་བསྐྱུ་བ་
པ་དང་། བདེན་པ་སྐྱུ་བ་སོགས་བཞི་ལ་བསྐྱུ་བ་པ་དང་། དགོ་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཁྱོགས་ཁྱུད་པར་ཅན་
ལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་པས་འཁོར་དུ་བསྐྱུ་བ་དང་། དེ་ལ་
མངོན་མཐོ་དེས་ལེགས་ལ་བརྩམས་པའི་གཏམ་སྟན་པར་སྐྱུ་བ་དང་། དོན་སྒྲིབ་པ་གཞན་ལ་ཕན་
དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དོན་གཅིག་སྒྲིབ་པས་ཏེ་གཞན་བཞོད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་སྟེ། དོན་མཐུན་ནོ། །ཆོག་འདི་ལྟར་ན། ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་བསྟོར་བ་ལྟར་རོ། །བསྐྱུ་བ་བཞི་པོ་
དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་འདི་ག་རྟེན་དང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་མཛོད་ཅིག་
ཅས་གདམས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
བདེན་པ་དང་། གཏོར་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་བསྐྱུ་བ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བདེན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱུ་བ་ལ་འབད་བར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དག་ལ་ཉེས་པ་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རི་

ལྟ་བུར་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་གཅིག་པུ་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲུངས་པར་ཡིད་བརྟན་པའི་གཞོས་ཞེས་ཡིད་ཆེས་བརྟེན་པ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་ལུ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྟེན་ལ་རྟུན་སྤྱོད་པ་ནི་ཡིད་མི་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་བསྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་ནི་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་སྟེ། སེམས་པས་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྤྱར་བ་དོན་རྟུན་ལྟར་མིན་པ་མིན་ནོ། །གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་ལ་གནས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་མིན་པས། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆོག་འབང་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་ཉེས་པ་མང་པོ་དག་ཡོད་ཀྱང་། གཏོང་ཡོད་ཆེ་བའི་སྤྱན་པ་ཆེས་གསལ་བ་ཞིག་གིས་མི་མཛོན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤྱོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་འཇུངས་པའང་སྤྱོད་དེས་དེ་དྲག་གི་ཡོན་ཏན་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པས། སེར་སྤྱོད་སྤངས་ནས་སྤྱན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤོད་བག་སོགས་སྤངས་ནས་དབང་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། བསམ་པ་དབག་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པའི་ཕྱིར་གཞན་མཆོག་ཏུ་གྱས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ལ། གྱས་པས་བསྟེན་པར་དཀའ་བས་གཟི་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ལ། དཀའ་ཡང་བརྩོན་བདེ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བ་བསྟེན་ཞིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་གཞན་གྱིས་སྒོ་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་ཅིང་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྤྱིག་པའི་གྲོགས་པོས་སྤྱོད་པས་མི་ཚུགས་པས་དེའི་འབྲས་ལུས་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེ་བས་ཤེས་རབ་ལྟར་སྤང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་བཞི་པོ་བཟང་ཞིང་བརྒྱན་པའི་མི་དབང་ནི་ཆོས་བཟང་པོ་རྣམས་པ་བཞི་ལྟ་བུར་ལྟ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གྲོགས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེའི་རྗེས་སྤྱོད་ལུས་རིགས་པ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་རྒྱན་རྟུ་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གྲོགས་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྡན་དང་འགྲོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་དོར་དགའ་དོར་ནས་ལེགས་པ་འབང་ཞིག་

སྐྱུ་བས་མེད་པར་སྐྱུ་ཞིང་འདོད་པ་རྒྱུ་ཞིང་ཆོག་གིས་ལ་བསམ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་
 དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པའི་གིས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཁྱོ་བ་གས་རྒྱུ་ཞིང་གཞན་ལ་
 ཡན་པའི་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྒྱུ་བརྒྱན་པ་བཞི་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
 འགྲོགས་ན་རྟག་ཏུ་ཡང་གིས་རབ་དང་མི་ཆོས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྣམ་ཡང་
 ཡན་པར་སྐྱུ་པའི་རག་ལ་མཉན་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་ཡན་པར་སྐྱུ་བ་དགོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད་
 པ་དེ་བས་ཀྱང་གིན་ཏུ་དགོན་ལ་གཉིས་སྟེ་དེ་དག་བས་ཀྱང་མི་སྣམ་ཡང་ཡན་པར་གིས་ནས། ཡན་
 མའི་རྒྱུ་སྤྱིང་པ་དགོན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྟག་མི་སྣམ་ཡང་ཡན་པར་མཐུན་
 བས་དེའི་དོན་ལྟར་དུ་དབྱུང་ཅིང་ཉམས་སྒྲུང་བར་མཛད་ཅིག །དཔེར་ན། ཉན་གསོ་བའི་དོན་དུ་
 བདག་ལ་བྱམས་པ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པའི་མི་བཅོད་པའི་དྲིང་བའི་སྣམ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་ནི། སྟོག་དང་ནད་མེད་པ་ནི་རྟག་ཏུ་དག་སྣང་བ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཞིང་འཛོམས་བྱེད་མང་བས་རང་
 ནང་རྒྱལ་སྤྱིད་དག་མི་རྟག་པ་ནི་དུ་གིས་པར་བྱས་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་དགོངས་ཏེ་འཆི་བ་རྒྱུ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་པ་དེ་ལས་ཡང་དག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པར་ཆོས་ལས་གཅིག་ཏུ་ནན་
 ཏན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གནམས་སོ། །

གཉིས་པ་རན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒྲུང་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བར་འགྱུར་ཞིང་གི་ནས་སྤྱིག་པས་བདེ་འགྱོར་རྫོགས་བྱེད་དང་། རན་
 འགྱོར་འཕེན་བྱེད་དང་། རྫོགས་བྱེད་གཉི་གའི་སྟོན་སྣམ་སྤྱིག་པས་ལ་གཟིགས་ཏེ་འབྲལ་དུ་བདེ་བ་
 ལྟར་སྣང་ན་ཡང་སྤྱིག་པ་བགྱི་པར་མི་རིགས་སོ། །བདེན་པ་པོའི་ལུང་ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ནི་སྟོག་
 གཅོད་མ་མཛད་ཅིག །སྟེ་པོ་ཀུན་ལ་སྟོག་ནི་གིན་ཏུ་ཡངས། །དེ་བས་ལུན་རིང་ཆེ་བ་སྤངས་སྤྱི་འདོད་
 པས། །ཡིད་ཀྱིས་དགྲ་ལ་འད་སྟོག་གཅོད་མི་བསམ་མོ། ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤུགས་
 ལ་འབྲལ་དུ་རྒྱུང་བྱེད་སྤྱིག་ཀྱང་སྤྱིགས་སྤྱི་ཡན་པའི་དགེ་བ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བྱས་
 པས་ལ་ལར་ཏེ་ཆེ་འདིར་འཇིགས་པ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་བྱི་མའི་དུས་འགར་འཇིགས་པ་མཐོང་བར་

འཕྱར་བ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་སྟེ་འཛིགས་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱོད་ཡིད་བརྟེན་ན་འཛིགས་པ་
མཐོང་ན་གཅིག་ལ་བྱོད་ཀོ་སྟེ་བྱོད་ནི་ཅིས་མི་འཛིགས་ཏེ་འཛིགས་པར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆང་ལ་ཆགས་པ་དགག་། རྒྱན་པོ་ལ་དགག་པ་དང་། སྤང་མེད་ལ་ཆགས་
པ་དང་། ལིངས་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆང་གིས་འཛིགས་རྟེན་འདིར་དང་པོ་འབྱུང་བའི་དུས་རང་
ནས་གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་འཕྱར་ཁིང་དགོས་པའི་དོན་ཡིག་པ་དང་། ཞོར་ཡང་ཟད་བར་འཕྱར་བ་
དང་། བག་མེད་པའི་ཚོངས་པས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པས་འདི་ཕྱིའི་ཉེས་དམིགས་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བས་
ཆང་ནི་རྟག་དུ་སྤངས་གིག། གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་དགུ་ཡོད་
པ་དེ་བས་རྟག་དུ་རྒྱན་པོ་སྤང་བར་མཛོད་ཅིག། ཉེས་དམིགས་དགུ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་
ཆགས་པ་དང་། རྒྱན་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྟུང་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བས་མི་དགའ་བ་དང་ཞེ་
སྤང་དང་། གཡོ་སྒྲུ་དང་། རྒྱུ་པའི་གནས་དང་། རྒྱན་དང་ཁྱལ་པ་དང་། ཆོག་ཅུབ་སྒྲུ་བའི་རྒྱ་དགུ་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་མེད་གྱི་ལུས་གཙང་བ་སྒྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་
དང་། མི་གཙང་བ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་སུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་མེད་ལ་ཆགས་པ་ནི་མི་གཙང་བ་ཞིན་དུ་
གཟུགས་གཙང་བ་སེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤང་མེད་གྱི་ལུས་ལ་དོན་དུ་ནི་གཙང་བ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤང་མེད་གྱི་ཡན་ལག་
མཛེས་པ་དགག་པ་དང་། ལུས་ཡན་ལག་ཅན་མཛེས་པ་དགག་པ་དང་། སྤང་མེད་ལ་ཆགས་པ་བདེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆགས་
པར་མི་རིགས་པ་དང་། དེའི་དབེ་དང་། སྤང་མེད་ལ་ཆགས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་མེད་པར་འཕྱར་
བ་དང་། མི་གཙང་ཡང་སྒྲན་པོས་དགའ་བའི་རྒྱར་བཏགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ནི་ཁ་རྒྱ་རུལ་བ་དང་
སོ་སྒྲིག་མི་གཙང་བའི་སྟོད་ཡིན་ཏེ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། ལྷ་ནི་རྟག་དང་བསྐབས་དང་སྤྲ་རྒྱའི་
སྟོད་ཡིན་ལ། མིག་ནི་མིག་རྒྱ་མིག་གི་ཁྲི་མ་དང་། མཆི་མའི་སྟོད་ལྟོའི་ཁོང་ནི་བཤང་གཅི་དང་གྲོ་བ་
དང་མཆིན་པའི་སྟོད་ཡིན་པར་ཚོངས་པས་སྤང་མེད་མི་གཙང་བར་མ་མཐོང་བས་དེའི་ལུས་ལ་ཆགས་

པར་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་མི་གཙང་བས་གང་བའི་ལུས་པ་བྱི་རོལ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་
 ཤེས་པ་སྒོངས་པ་ཡིས་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཆགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལུལ་
 གིན་ཏུ་བྱིར་བ་ཆགས་བྱལ་གྱི་རྒྱ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འང་འཇིག་རྟེན་ཆེས་ཆགས་ན་
 ལུལ་གང་ལ་ཐབས་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བགྱི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་མེད་
 པར་འཇུག་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉིད་པེར་ན། བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བན་
 རྒྱགས་དག་ལ་ཕག་རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཏུ་བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་འདོད་ལྡན་བན་རྒྱགས་
 ལ་ཆགས་པའི་ཕག་དར་འདྲ་བའི་སྒྲེས་པ་རྣམས་བྱད་མེད་ལ་རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལུས་ཀྱི་ནང་སྤོང་བྱའི་
 གྲོང་ཁྱེར་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་ཁྱ་གཤོང་པ་གང་ཡིན་པ་བྱད་མེད་དེ་ནི་སྒྲེ་བོ་སྒྲུན་བོ་ཡིས་དགལ་
 བའི་རྒྱའི་དོན་ཏུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་སྒྲོ་བྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། བྱད་
 མེད་ལ་བསྟོད་པའི་གང་ཟག་སྤྲད་བའོ། །དང་བོ་ནི། ཁྱོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་བཤང་གཅི་
 སོགས་སོ་སོར་མི་གཙང་བར་མཐོང་ནས་ནི་མི་གཙང་བ་དེ་འདུས་པའི་ལུས་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡིད་ཏུ་
 འོང་བ་ཉིད་ཏུ་འཇུག། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་དམན་པ་ནི་ཁྱག་དང་ཁུ་བ་འདྲེས་པའི་ས་བོན་མི་གཙང་བའི་སྤྱིར་
 བོས་སྒྲིད་པ་མི་གཙང་བའི་གཞུགས་སུ་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འདི་ལ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་གིས་ཆགས་
 མི་གཙང་བའི་ཁུང་བོ་མི་གཙང་བ་དེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་བགས་པས་གཡོགས་པར་གང་ཉལ་བ་དེ་
 ནི་བྱད་མེད་དང་ལྟོ་བ་སྤྲད་དེ་ཉལ་བར་ཟད་པས་བྱད་མེད་དང་ཉལ་བ་ནི་མི་གཙང་བ་དང་ལྟོ་བ་སྤྲད་
 དེ་ཉལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་།
 གཞུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དང་འདྲ་བར་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་

གཙང་བར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱད་མེད་གཞུགས་བཟང་བ་དང་གཞུགས་ངན་ནམ་ཞན་ནམ་
ཡང་ན་གཞོན་ཡང་སྤྱད་མེད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་ནུ་མི་གཙང་ན་ཁྱོད་ཆགས་པ་བྱེད་པར་གང་ལ་སྒྲེ་སྒྲེ།
ཆགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། སྤྱད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་མི་གཙང་བའི་གོང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་ཞིང་གིན་ཏུ་གསར་ལ་དབྱིབས་ལེགས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་
པར་མི་འོས་པ་ལྟར་སྤྱད་མེད་ཀྱི་གཞུགས་ལའང་དཔེ་སྟེ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་མི་
འོས་སོ། ཞོང་རུལ་པ་བྱི་རོལ་པགས་པས་གཡོགས་པ་རོ་མུངས་ཀྱི་འདི་ཡི་རབ་བཞིན་ནི་མི་གཙང་
བ་གིན་ཏུ་མི་བཟང་པར་སྤྱད་བཞིན་དུ་རྩི་ལྟ་སྤྱད་ན་མཐོང་བར་མ་གྱུར་པགས་པ་འདི་ཡང་མི་གཙང་
སྟེ་རལ་ག་བཞིན་དུ་ལགས་ན།¹² འདུག་པ་ཡིན་གྱིས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་དོར་བའི་མི་གཙང་བའི་སྤྱད་པའི་པགས་པ་ལྟར་རྩི་ལྟ་སྤྱད་ན་གཙང་མར་འགྱུར་ཏེ་མི་
གཙང་བ་བཞིན་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་བས་གང་བའི་སྤྱད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བཀྲ་ཡང་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
ལྟར་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བས་གང་བའི་ཕྱིར་མི་སྤྱད་སྤྱད་པར་རིགས་ཀྱི་
ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ནི་ཕྱིར་དོར་བའི་མི་གཙང་བ་ལ་སྒྲོད་པ་དང་། དྲི་དང་བྲེང་བ་
དང་། བཟའ་བཏུང་ནི་གཙང་མའང་མི་གཙང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ལུས་ནི་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་མི་སྤྱད་སྤྱད་
པར་རིགས་ཀྱི་བསྟོད་པར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་རང་བཞན་དག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་གཙང་
བ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་དག་གི་མི་གཙང་བ་གཞུགས་ཀོ་སྟེ་གཞུགས་ནི་
ཅས་མི་སྤྱད་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་བྱི་དང་ནང་གི་ཉིད་ལ་སྟེ་གཞན་དང་རང་
གི་ལུས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་རིགས་པ་མིན་ནམ་མ་དགྲ་དག་ནས་འཇག་པ་ཅན་གྱི་མི་
གཙང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་ཀྱང་ལུས་མི་གཙང་བར་མི་

རྟོགས་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་སྟུག་པ་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་ཕན་ཞེས་མི་གཙང་བར་མི་
 རྟོགས་པར་མི་རིགས་ཞེས་གདམས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གང་དག་མི་གཙང་བའི་བྱད་མེད་གྱི་ལྟས་འདི་
 ལ་ཆགས་ནས་རྟོག་^༡། ཆོས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་སྟན་དངགས་བསྟོད་དང་བླ་བ་དང་ལྷ་ལ་ལ་སོགས་དང་
 འདྲ་བའི་ཆོག་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ནི་ཨེ་མའོ་གཟུ་ལུམས་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཨེ་མའོ་བླ་ན་པ་ནི་མི་ཤེས་
 པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བའོ། །ཨེ་མའོ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་དུ་རུང་ལ་མི་ཤེས་སུན་པས་སྒྲིབས་
 པའི་སེམས་ཅན་འདི་ནི་ཡལ་ཆེར་ཡང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་པའི་དོན་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་
 དང་། སྒྲིབ་མ་དང་། མཛའ་ཤེས་སོགས་དང་ཅོད་པ་འབྱུང་བ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོན་དུ་བྱི་ནམས་
 ཅོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། མཛེ་ཅན་གཡན་པ་
 རྟོགས་ན་རྩེ་ཟུང་ཕན་པའི་བདེ་བར་འབྱུར་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་དེ་བས་གཡན་པ་
 མེད་ན་བདེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ལུ་ལ་ལྟ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དང་ལྟན་པ་འདོད་པ་ལ་
 འོངས་སྟོད་པས་བདེ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་འདོད་པ་མེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་བདེ་བས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་མི་གཙང་བ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་སུ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལུས་མི་གཙང་བའི་རང་
 བཞིན་དུ་བརྟགས་ན་ཁྱོད་ཐོག་མ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་བྱུང་གྱང་འོན་གྱང་རྗེ་རྗེ་རྗེ་
 དུ་སོང་ནས་འདོད་ཆགས་སྒྲབས་པ་ཡིས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པར་མི་འབྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ཡིངས་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྟོག་གཙོད་སྤང་བ་དང་། གཞན་ལ་སྟུག་པ་སྒྲིབ་པ་
 སྤང་བ་དང་། དགའ་བ་སྒྲིབ་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཆོར་བས་གཞན་དུ་སྟོག་གཙོད་གྱི་
 རྒྱུ་མཐུན་དང་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་སུ་ཆོ་བྱང་བ་དང་། འཛིགས་པ་མང་བ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་དང་།
 དཔྱལ་བའི་རྒྱ་ནི་མི་ཟད་པ་^༡ ༢ རི་དྲགས་ལ་ཡིངས་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་བས་ན་རྟག་དུ་གསོད་མེད་བརྟེན་
 པར་མཛོད་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མི་གཙང་བས་བསྒྲུས་པའི་སྒྱུ་ལ་གདུག་པ་ཁ་ནས་

ཀྱང་དྲུག་འཛག་པ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། འཆོ་བ་ལྟར་གང་ཟླ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཅན་སྤྲུག་
པར་འགྱུར་བ་དེར་ངན་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲང་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆར་སྤྱིན་ཆེན་
པོ་ལངས་བ་ན་ཞིང་པ་རྣམས་ནི་དགའ་བ་སྤྱི་བར་རི་ལྟ་བར་རྒྱལ་པོ་ལོ་སོགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེར་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་མིན་སྤངས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་པའི་དོན་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིང་པོར་དུ་བཤད་པ་དེ་
པས་ན་རང་བཞན་ལ་གཞོད་པའི་ཆོས་མིན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་དུས་རྟག་དྲུག་ཡི་ལ་བ་མེད་པར་རང་གཞན་
ལ་ཕན་པའི་ཆོས་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྤྱིང་པོར་གྱི་གནས་མཛོད་པ་སྤྱིས་ནས་གདམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡང་དེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྤྱིན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་དེ་ལ་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་
བསྟན་པ་དང་། དཔེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་འདིར་རྒྱུས་པར་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དོང་། སངས་རྒྱལ་དང་
ལམོར་ལོས་བསྟར་པའི་རྒྱ་ལ་པོའི་མཆོན་དཔེའི་བྱེད་པར་བོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་ལམོར་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
འདིས་སྤྱིན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་ན་སྤྱིན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་དེའི་རྩ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཀྱིན་རྩོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་
བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། སྤྱོད་པས་བཞིས་སྤྱོད་པའི་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟེན་པ་དང་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་
བོ་སྤྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་པའི་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་
དང་། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ལགས་པས་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་
ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་པོན་རྩེ་བ་གཤགས་པས་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་ཅིང་།^{༡༥} ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་ཞལ་འཕངས་ནས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་
ཐད་དུ། དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་སྤྱིན་མེད་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུན་པ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོན་དུ་འགོ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་
 རྒྱུར་རྒྱུར་པ་ཐོག་མར་མཛད་ནས། མཐར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་འབྱུར་བ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱིས་གཞན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱིང་རྗེ་ས་
 བརྟན་བཅོས་མཛད་ཀྱི་ཅིས་མགོན་པོ་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐོག་མ་ཆོག་སྤྱིར་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གསུམ་ཐུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ་མཛད་ནས་མཐར་ས་དང་པོའི་ཆོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིར་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 མཛོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་པོ་བསྐྱུས་ནས་
 བརྟན་པའོ། །འདི་དག་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་སྤྱིད་པ་དང་། སྤྱིས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ནི་
 རྒྱུས་པར་ཤེས་འདོད་ན། རྗེ་མེན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱིད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱུད་པ་དང་། བར་ཕྱིན་
 ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱུད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།¹⁶

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉན་པར་སྐྱུལ་བ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་ཤེས་པོས་ནས་སྤྱིས་སུ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བརྒྱུན་
 པར་འབྱུར་བ་མཆོན་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། འབྲས་སུ་མཆོན་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་དག་ལྟ་བུ་གསལ་
 པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་གཏུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཀྱིས་བསྐྱུད་པར་དང་།
 དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་བསགས་ཕྱིར་དང་། ཤིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ལ། མཆོད་རྟེན་ཞེས་གྲུང་མཛོན་པར་བཛོད། ཅིས་འབྱུང་བ་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་དངོས་ལ་གསུངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་། གཞན་ཡང་མཆོད་བྱ་པ་མ་དང་མཁན་པོ་དང་། སློབ་
 དཔོན་དང་ནད་པ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། ཐོན་རབས་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་
 བཀྲུར་བས་གཞན་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པའི་གཟི་བཞིན་གྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཐུག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་
 ཅིབས་སྤྱིར་ལྟེ་བ་སུ་བྱུང་རྟོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ཡི། རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བར་
 འབྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་རྟག་པར་ནི་རི་ལྟར་བས་སྤངས་པའི་ཡི་དམ་ཡང་དག་པར་སྤང་

བ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག །དེས་ནི་རྒྱུ་མཐིལ་ས་ལ་མཉམ་པར་འབབ་པས་¹⁾ ཤིན་ཏུ་ཞབས་གནས་
པའི་བྱང་རྒྱུ་མཐིལ་དཔར་འབྱུར་བ་ལགས་པས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

སྒྱིན་པ་དང་སྒྟན་པའི་ཆོག་དང་ནི་ཡན་པ་དང་དོན་གཅིག་སྒྲོན་པ་ཡི་བསྐྱབ་པ་བཞིས་དཔལ་
ལྡན་ཕྱག་སོར་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་དྲ་བ་ཡིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་རིས་ཅན་དུ་འབྱུར་བ་དང་། གཞན་
ལས་བཟའ་བ་དང་ནི་བརྟུང་བ་མཆོག་རབ་རྟུ་མང་པོ་བྱིན་པ་ཡིས་དཔལ་ལྡན་ཕྱག་དང་ཞབས་མཉེན་
ཞིང་འཇམ་ལ་གཞོན་གཅེ་བ་དང་། སྒྲ་ཆེ་ཞིང་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྱག་པའི་ཕྱོགས་ཐལ་
གོང་གཉིས་དང་། ལྷག་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་ཡང་གས་ཁེངས་པས་མཐོ་བར་འབྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་
འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། བསད་པར་འདོད་པ་ཐར་པར་བྱ་བས། ལྷན་སྐྱུག་པའི་སྒྲ་མཛེས་པ་དང་། ཡ་ཡོ་
མེད་པས་དྲང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་ཆེ་རིང་བ་དང་། སོར་མོ་རིང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་བཞི་ཆ་བྱིར་འཕགས་
པས་རྟེང་བ་ཡངས་པ་དག་རྟུ་འབྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམས་སྤེལ་
པས་དཔལ་ལྡན་མདོག་བཟང་ཞིང་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བ་མི་མདོན་པ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་རེ་རེ་ནས་གཡས་
སྤྱོད་གས་པར་མཆོན་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རང་
གིས་སློབ་པའི་དུས་སྤྱུས་པར་²⁾ ཡོན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱིན་པས་ཁྱོད་བྱིན་གྱིས་སྤྱ་
ཞིང་རིམས་གྱིས་བཞོལ་བས་རི་དྲགས་ཨེ་བྱ་ཡའི་བྱིན་པ་དང་། དན་པ་བཟང་བས་ཡིད་ལྡོ་བ་དང་།
རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་འབྱུར་བ་དང་། རང་གི་ནོར་བདོག་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱངས་པར་
བྱུར་ན་སྐྱར་དུ་བཅང་བའི་ཡིད་མ་བཅས་པའི། བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱས་ཤིང་རིང་བ་དང་། སྒྲའི་
ཟོ་མདོག་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་འདེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་བ་དང་། གཉེན་བཤེས་ཡན་
ཚུན་བྱ་བ་དག་ཡང་དག་པར་སྐྱུམས་པ་བྱས་པ་ཡིས་གྲང་པོ་ཆེ་དང་རྟུང་དེས་ལྟར་དཔལ་ལྡན་འདོམས་
ཀྱི་སྤྱབ་པ་ནི་སྤྱབས་སྤྱབས་པའི་དམ་པར་འབྱུར་བ་དང་།

ཁང་བཟང་དང་ནི་གཉིང་བ་དག་བདེ་ཞིང་བཟང་རབ་རྟུ་བྱིན་པས་གསེར་ནི་བཙོ་མ་དྲི་མ་
མེད་པ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་མདོག་འདྲ་བར་འབྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱན་མེད་པའི་དབང་བྱིན་ཞིང་། རིགས་པར་སྤྱ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྤྱུ་འཇུག་པས་

དཔལ་ལྷན་བ་སྒྲུའི་ཁུང་ཁུ་རེ་རེ་ནས་གཉིས་ལ་སོགས་པར་མི་སྒྲེ་བར་བ་སྒྲུ་ཉག་རེ་དང་། ཞལ་གྱི་
 སྒྲིབ་མཚམས་མཛོད་སྒྲུས་བརྒྱན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་པའི་དུས་སུ་སྒྲིབ་ཞིང་བསམས་པའི་དུས་
 དགའ་བ་སྒྲུས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པས་ཁྱོད་ནི་དཔུང་མགོ་
 རྒྱུམ་པ་དང་། རོ་སྟོད་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་གཞི་བ་སྟོང་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བད་པ་རྒྱམས་ལ་རིམ་
 གྲོ་དང་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཏེ། གསོས་པས་དཔུང་མགོ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་གསུམ་ཁེངས་པ་
 ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་དང་། འཕྲལ་འཕྲལ་མེད་པར་བརྟན་པས་བདག་ཉིད་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་ནད་པ་
 ལ་སྒྲིབ་བྱིན་པས་ཟས་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་དག་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ལ་ཐོགས་
 དངས་ཀྱི་ཞིང་གཙོ་བོ་བྱས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱིར་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། སྒྲུ་ཤིང་རྒྱ་སྟོ་ཉ་ལྟར་
 འདོམ་དང་ཡན་མན་དུ་མཉམ་པས་རྒྱ་ཞིང་གཤམ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་ཆོག་བདེན་ལ་
 འཇུག་པ་དག་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་བརྟོད་པ་ཡིས་མའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི། ལྷགས་ཡངས་ཤིང་གསུང་
 ཆངས་པ་ཡི་ནི་དབྱངས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རི་སྐྱོད་བཤད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་མཁྱེན་པར་
 བགྱིས་ནས་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་བརྟོད་པ་ཡིས་འགྲམ་པ་སྟོང་འདྲ་བུ་དང་། དཔལ་ལྷན་གཞན་གྱིས་
 སྒྲུབ་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ལྷག་པར་གུས་པ་དང་། བཀྲམ་སྟེ་དག་
 ཀང་ལ་གང་འོས་པ་རི་ལྟར་རིགས་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ཆོམས་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དང་། སྤྱོད་པས་
 མདོག་ལྷན་དང་མཐོང་མན་མེད་པས་མཉམ་པའི་ཆོམས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོག་བདེན་པ་དང་ཕྱ་མ་
 མེད་པའི་ཆོག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་གོམས་པ་ཡིས་དཔལ་ལྷན་ཆོམས་ནི་སྤྱོད་གཉི་སྤྱོད་པས་བཞི་
 བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་། ཆོམས་ཀྱི་བར་མ་དོད་པས་མཉམ་པར་ཐགས་ཀྱང་བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 ཆགས་པ་དང་སྒྲུང་བ་དང་ཆོངས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པར་སེམས་ཅན་
 ལ་བལྟས་པ་ཡིས་སྒྲིབ་ནི་འོད་དང་ལྷན་པའི་བཀྲག་ཅན་དང་། མཐོན་མཐིང་ལ་བརྗེ་མ་གནག་ཅིང་
 མ་འདྲེས་ལ་གཞོལ་བས་བརྗེ་མ་པའི་ལྟ་སྒྲུང་འགྱུར་རོ།

དོན་བསྒྲུབ་ནི། དེ་ལྟར་མདོར་ན་མཚན་གྱི་རྒྱུར་བཅས་པའི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་
 ནི་སྒྲེས་སུ་སེང་ག་ཆེན་པོའི་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད། །དེའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་གུས་

པར་བྱ་ལ་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། འབྲས་སུའི་ཁྱད་པར་ལ་སྒོམ་ལམ་བྱི་མ་
མེད་པས་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་
འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་གཞུང་ནི་མངས་དོགས་པ་
ཡིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་དོན་གྱིས་
བསྟན་ནོ།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་སུའི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱའི་ཁྱད་པར་དང་། དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དཔེ་འདི་དག་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་དག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བས་
མཛེས་པ་དང་སྤྱི་བ་བྱེད་མེད་ཅིང་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་གསལ་བ་
ནི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ཆར་ཡང་མི་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེས་ཁྱད་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་དང་ནི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་སྐབ་
པའི་དབང་པོ་ལ་སེམས་དང་བའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གཅིག་ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་
བསྐྱར་ཀྱི་མཚན་དཔེ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་དེ་དག་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྐྱབ་ནི་གཅིག་ཏུ་བསགས་པའི་དགོ་
བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཀྱང་རྫོགས་པར་སྦྱེད་པར་ཁུས་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཉི་མ་ནམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་སུ་མེ་ཁྱེར་
ནམས་དང་བག་ཙམ་འདྲ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་མཚན་ཡང་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ནམས་
དང་འདྲ་བ་ནི་དཔེ་དེ་ལྟར་རོ།

ལེའུའི་མཚན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གང་མ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེང་བ་ལས། མངོན་མཐོ་ངེས་
ལོགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ།

༥ གཉིས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པའི་གདམས་པ་ལ་དྲུག་ ཚོགས་
སྤྱེ་འགྱུར་པའི་ཆུལ་དང་། འབྲས་སྤྱེ་གདམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྦྱིན་ལུག་
མི་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོགས་
གསོག་པ་ལ་ཡན་ཡོན་འབྱུང་པའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཀླུ་པོ་ལ་ཉན་པར་སྐྱེལ་བ་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆུལ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སྤྱེ་མཐའ་ཡས་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཀླུ་འི་གཙོ་བོའི་དཔང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱི། སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཚུ་མཐའ་དག་ཚོགས་གཉིས་སྤྱེ་འགྱུར་པས་འདིར་དེ་འཆད་པའོ། །ལུས་དག་གི་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དང་
ལྟོན་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་མེའོ་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། བསོད་
ནམས་འི་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ནི་མ་བཤད་པས། དེ་འཆད་པ་ནི། བསོད་ནམས་བསམ་
གིས་མི་བྱུང་པ་ལས་འི་ལྟར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་འབྱུང་བ་སྤྱར་མ་བཤད་པས་ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བོས་ནས་གསོན་ཞིག་ཅེས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷང་ཆེན་པོ་ལས་གསུང་བ་དེ་བཞིན་
དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། ཆད་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོར་ཆད་དང་ལྡན་
པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། རང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྩུར་བསྐྱེད་པའི་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱེ་
པའི་བསྐྱེད་པ་ག་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ག་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྩུ་
འགྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་པའི་བསོད་ནམས་བརྩུ་འགྲུར་
གྱིས་མཚན་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་པའི་བསོད་ནམས་སྦྱོང་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་
སྤྱེ་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་སྦྱིད་པའི་བསོད་ནམས་སྦྱོང་སྤྱེ་བརྩུར་བསྐྱེད་པས་གཙུག་ཏྱར་འགྲུབ་པའོ།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པའི་རང་སངས་རྒྱལ་ཀྱན་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པ་བརྟུན་དང་མི་སྒྲོབ་པ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་མ་ལུས་ཀྱན་གྱི་བདེ་འགོ་སྦྱིད་པའི་བསོད་ནམས་འཛིག་རྟེན་དཔག་རྟེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟུར་སྒྲེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྤྲེའི་སྤ་ག་གཅིག་འབྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྤྲེའི་སྤ་ག་ནི་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་དེ་དང་འདྲ་བས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བ་སྤྲེའི་སྤ་ག་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱིད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བརྒྱར་བ་ཡིས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་རྟེ་བཞེད་ལ། བསོད་ནམས་དེ་སྟེད་དེ་སྟེད་གྱིས་ཀྱུ་ལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི་ཅིའི་མཐར་ཕྱིན་རྟེ་མི་ལྟ་བུར་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་དག་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱན་པ་བརྒྱར་བ་ཡིས་སྒྲེས་སྤྲེའི་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ། །བཞི་པ་ནི། མཚན་སྤྲེའི་ཆ་གཉིས་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟོང་དུ་བརྒྱར་བ་ཡིས་སྒྲེས་པ་ཉེ་འདྲའི་མཛོད་སྤྲེའོ། །ལྔ་པ་ནི། མཛོད་སྤྲེའི་འབྲུབ་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དེ་དག་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱར་ནི་བསོད་ནམས་པ་ཡིས་སྤྲེའི་གཙུག་ལྷར་ནི་མི་སྤར་བ་སྒྲོབ་པའི་གཙུག་རྟོར་སྦྱིད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་ཀྱང་མི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཚུགས་བརྟུར་སྒྲེས་པ་མ་ལུས་པ་བཟོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་བཟང་བར་མི་ལུས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པར་གདུལ་བྱ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཆད་དང་ལྡན་པར་བག་ཅམ་བཟོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྤྲེའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་གཞུག་དུ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ཆོས་སྤྲེའི་རྒྱ་ལ་ལ་ཞིག་ཅི་ལྟར་གཞུག་དུ་ཡོད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཤིང་བྱ་གྲོ་ཉའི་ས་པོན་ལྷམ་ལས། སྤོང་པོ་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པའི་གྲིབ་མ་ལ་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ་ཤོང་ཞིང་ཆར་ཡང་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་སྤྲེའི་འབྲས་སུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱིད་པར་འབྲུར་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ་འབྲས་སུ་དཔག་རྟེ་ཡོད་པ་བསམ་ཐག་བཅད་དེ། འདི་

ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་ལུ་གང་གི་རྒྱུ་འཛིན་ཆོག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བའི་ཆོག་མ་གཉིས་པ་གང་པ་འདི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མ་ལས་འཕྱུར་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོར་
 བསྐྱལ་ན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་ལས་འཕྱུར་མ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོག་མ་འདི་གཉིས་
 འབྲས་ལུ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ནི་འཐོབ་པ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱལ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྒྱུ་དེ་ལྟ་
 ལུས་འཕྱུར་བ་པར་འཕྱུར་བས། མདོར་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་བསྟེན་
 པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གང་མས་ཏེ། ཆོག་མ་བཅད་དང་པོས་འབྲས་ལུ་གང་གི་རྒྱུ་ཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་།
 གཉིས་པས་ཆོག་མ་དེ་གཉིས་བསྟེན་པར་གང་མས་པའོ། །མིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་བསྟོ་བའི་སྐབས་སུ།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་མདོར་བསྐྱལ་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུང་པོ་དང་གང་ཟག་ཆོས་
 ཅན། སང་བཞིན་གྱིས་སྟོར་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅས་པའི་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་
 རྟོགས་ཆོས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་ཡས་པའི་མདོར་ལེན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་
 པར་བྱས་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མ་སྐྱེ་འཕྱུར་ཞིང་། རྟགས་དེའི་བསྐབས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
 དེའི་འབྲས་ལུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཀྱི་ཐབས་སུ་འཕྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཐབས་ཀྱི་ཚུ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བཀུན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཉོན་མེད་པའི་ཚུན་
ལམ་དུས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། མི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་ཚོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབས་པུ
གཟུགས་བསྐྱེད་མ་པ་དང་། ཚོས་སྐྱེད་མ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་རྩ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཚོ་བའོན་པ་གཉིས་ཚེ་ཤ་དང་ཤར་ཤམ་རྩུ་མ་མོང་བར་ཟུང་འཇུག་ཏུ་མ་ཤེས་ན་
ལམ་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་། འབས་པུ་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པས་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་
ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སྐྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་རང་སྐྱེད་ཀྱིས་མ་བརྟུམ་པའི་གདུལ་བྱའི་

གཞན་སྒྲུང་ལ་བཞག་དགོས་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རན་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ན་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ (ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྒྲིང་ལུག་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་) ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཙམ་བསག་དགོས་ན་སྒྲུས་རྒྱུ་སྒྲུམ་དུ་ཁྲུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གསོག་པ་འདི་ལ་བགྱིད་ལུག་པར་མི་བྱའོ། །ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་མི་དགོས་པར་ཆོགས་བདེ་བྲག་ཏུ་གསོག་རྒྱས་པའི་རིགས་པ་དང་ནི་ལུང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་སྒྲིད་པ་རྟོ་རྟེ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་གསོག་པའི་གང་ཟག་དབུགས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིས་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བྱོད་པ་ཆེན་པོ་རྟེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྒྲིང་ལུག་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྒྲིང་ལུག་མི་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། རྒྱ་དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྐྱེ་བ་དང་། དཔག་མེད་བཞི་ལྟན་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྐྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་འོག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་ཏུ་ནམ་མཁའ་དང་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པར་འདོད་ལ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིང་བཅེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུང་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་ལས་དྲང་བར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་པར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པར་གནས་པ་དེ་ནི་མི་ཉལ་བའམ་ཉལ་ཡང་རུང་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་བྱངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དགེ་བ་ལ་ཡིད་མི་

གཏོང་པའི་བག་མེད་པར་འགྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་
 ཡས་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་དུས་དྲག་པར་གསོག་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་
 དེས་ན་སངས་རྒྱུ་ཉིད་མཐའ་ཡས་པ་འཛོལ་མི་དགའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། སྒྲིབ་འཇུག་ལས། འགྲོ་
 བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཐའ་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་
 བྲག་རི་མས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིབ་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པས་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་
 བླག་ཏུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་
 དེས་གོ་དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 པར་རི་ལྟ་བུར་ན་ཐོབ་པ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
 དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་འཁོར་བར་གནས་ཏེ་ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟག་བསྟུལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་
 རོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བརྒྱན་པ་འདོད་ཅིང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
 དག་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྟག་བསྟུལ་སེལ་བ་སྒྱིར་བསྟན་པ་
 དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྟུལ་སེལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྟག་བསྟུལ་སེལ་
 བ་དང་། ཚོགས་གསོག་པ་ལ་སྒྲོལ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྩུས་མཐུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྒྲིབ་ལུག་པར་མི་བྱ་ཏེ། བསོད་
 བསྟན་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དེས་ལུས་དང་སེམས་
 ཀྱི་སྟག་བསྟུལ་དག་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་
 ལུག་པར་རིགས་ཏེ། དེས་རང་ལ་སྟག་བསྟུལ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་
 གསོག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྟུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་སུ་བྱོང་དགོས་སྟུང་དུ་སྒྲིབ་ལུག་པར་མི་བྱ་ཏེ།
 སྟག་བསྟུལ་པས་ངན་འགྲོར་ལུས་ཀྱི་ནི་སྟག་བསྟུལ་བཀྲེས་སྒྲོམ་དང་ཚྲང་ལ་སོགས་སྟག་བསྟུལ་མ་

ལུས་པ་འབྱུང་ལ་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་དེས་སྤྲིག་པ་མ་བྱས་ཤིང་ཚོགས་གསོག་པའི་བསོད་ནམས་
 གྱིས་སྤྲིད་པ་གཞན་ན་བདེ་བ་འབབ་ཞིག་འབྱུང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དེ་མེད་དོ། །གསུམ་
 པ་ནི། ཚོགས་གསོག་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མ་འབྱུང་སྐྱེད་དུ་སྒྲིང་ལྷག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཡོད་མེད་
 ཀྱི་མཐར་ལྟ་ཁྲིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒོངས་པས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་ཆགས་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་དང་། སྤང་བའི་ཡུལ་མཐོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་། གཞན་
 གྱི་རྒྱས་ཐོབ་དུ་རེ་བའི་འདོད་པ་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ལ། བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་ཚོགས་
 གསོག་པ་དེས་ཚས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དྲང་གཞི་དྲང་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བའི་གནས་ལུགས་
 ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ནི་སྤྱིར་བཏོན་དུ་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ནི། བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐས་གཏུགས་པར་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་
 ཡང་ཅིས་ཏེ་སྒྲི་སྒྲི་སྒྲི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ལུས་དང་
 ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མ་སྤྲོས་ཤིང་མ་གཞོད་པར་སྒྲི་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་
 སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་གཟིར་བ་ལ་དུས་བྱུང་དུ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན་ཡུན་རིང་པོས་གཟིར་བ་ལ།
 སྒྲི་སྒྲི་ཅི་དགོས་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བས་བརྒྱན་པ་ལ་
 མཐའ་ཡས་པའི་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད་འདོད་པ་འབབ་ཞིག་ཡིན་གྱི་མི་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པས། གདོན་མི་ཟ་བར་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཀྱི་སྒྲིད་ལྷག་པར་མི་
 བྱའོ། །ལྷ་པ་ནི། འོན་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དམ་ཞེན། རང་
 དོན་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ག་
 ལ་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་དེ་ནི་སྒྲིང་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་མ་བྱལ་བས། ཐུགས་གདུངས་ལ་དེ་ཡང་དགོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཡིན་གྱི་མི་
 འདོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །སྒྲིང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་པོ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུན་པའི། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་ཡིང་པོ་ཐོག་ས་ཞེས་
སློང་དང་ལྷན་པས་སྒྲིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲིད་མི་ལུག་ཅིང་ཉེས་པ་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་
ནི་ཆོག་ས་གཉིས་གསོག་པ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།།

པའི་པ་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་སྤང་ཞིང་དོ་བོ་
བརྟེན་པར་གོད་མས་པ་དང་། དུག་གསུམ་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཆོག་ས་གཉིས་
དངོས་སུ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷན་དག། ལྷན་བསྐལ་དུ་མའི་འབྲུང་
ཁུངས་ཀྱི་ཉེས་པར་མཁུན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིག། །མ་ཆགས་པ་དང་། མི་སྤང་བ་དང་། གཉི་ལྷན་
མེད་པའི་དགོ་པའི་ཅུ་བ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་མཁུན་ནས་གྲུས་པར་བསྟེན་ཞིག་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ལ་ཆོག་ས་པས་ཡོད་ཀྱིས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་དཔུལ་བར་
འཕེན་ཞིང་། མྱོངས་པས་བདེ་འགྲོ་ཡང་འཕེན་མོད་ཀྱི། པལ་ཆེར་དུ་འགྲོར་འབྱུང་པོ། །དེ་ལས་ལྷན་
པས་དགོ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་དང་མི་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དུག་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤངས་ནས་དགོ་
པའི་ཅུ་བ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ནི་མངོན་པར་མཐོང་བའི་ཆོས་ཡོན་ལ། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྐམས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་འབྱུར་བའོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
ཤེས་པས་བདོན་པར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པར་ཐབས་ནི་དེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་སོ།།

ལྷ་པ་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཡན་
ལག་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་ལུལ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་། མཆོད་ལུལ་མེན་པ་
མཆོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་མཆོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དག་གྲུས་པའི་ཅུ་ལ་དུ་རྒྱ་
བཟང་ལ་ཡངས་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དེར་དགོ་འདུན་བཞུགས་པའི་གནས་མལ་དང་། དེའི་

གཉིས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེན་དང་། སྤྱག་པ་བཟའ་བཏུང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་མཛོད་
 ཅིག། དེར་བཞུགས་པའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱུ་གཟུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཛོད་རྟེན་དང་སྤྱ་ཚོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཀླན་ལས་བཅུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་གཟུགས་དབྱིབས་
 མཛེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྲིས་པ་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ་དག་གྱུར་བཅུད་དུ་ཚུལ་ཞིག་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་
 བ་བཞུགས་པའི་དམ་ཚོས་སྤྱེགས་པམ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་དག་པཟའ་བཏུང་དང་བགོ་བ་
 དང་། དགྲ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཏུ་རྣམ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། གསེར་གྱི་རྟོག་དང་རིན་ཆེན་བྱ་བ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་རྟེན་རྣམས་ལ་
 ཐོགས། གསེར་དང་དཔུལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱས་པའི་མེ་རྟོག་དང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱ་ཅུད་སྤྱེགས་
 དང་མོར་བྱ་ལན་རྒྱ་ཆེ་ལ་དང་བེད་རྒྱ་དང་། ཐོན་ཁ་ཆེན་པོས་མཛོད་རྟེན་མཛོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
 སྐྱབ་པ་ལ་མཛོད་པ་ནི། བ་བཟའ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་སྤྱི་
 དང་ལྷན་པ་མཛོད་ནས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་བཅུ་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་པའི་སྤར་བཤད་
 པའི་ཚོས་དུག་གིས་སྤྱས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། ཚོས་ནི་རིས་
 པར་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། ཚོས་ཉན་པའི་ཆེ། སྤར་མར་རིམ་གོ་དང་གྲས་པར་ཉན་པ་
 དང་། ཞབས་འབྲིར་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་འདི་པའི་མདོར་
 གསོལ་དང་རང་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟག་ཏུ་གསུམ་པར་
 མཛོད་པར་མཛོད།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱེགས་ཅན་གཞན་ལ་སྤྱས་པ་ཡི་མཛོད་པ་དང་སྤྱག་གྱུར་མི་བཅུ་ལྟ་སྟོན་
 དང་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་སྤྱས་པར་བྱས་པ་ན། གཞན་དག་གྱུར་འདི་བཟང་པོའི་
 ཞེས་དགེ་ལེགས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོན་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་བ་གདའ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། བཤེས་གཉེན་དུ་མིང་བཏགས་པའི་ཚོས་ལོག་པར་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་
 པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི། སྐབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་དང་དེས་བདག་གྱེན་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་བསྟན་

བཅོས་ནམ་དག་གི་གཞུང་ནམས་མི་བ་དང་སྒྲིགས་བམ་ཤོག་ཐུ་ནི་སྦྱོན་པར་མཛོད། དེ་ཡང་སྒྲུག་ཆ་
 དག་དང་སྒྲུག་དག་སྦྱོན་དུ་འགོ་བ་དག་གོ། །ཡུལ་དུ་ཡི་གེའི་གྲགས་དུ་སྒྲོག་པ་དང་། བྱིས་དང་། ཅིས་
 ལ་སོགས་སྒྲོ་བ་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཛོལ་པའི་བྱ་བ་ཁང་བཟང་དག་དང་ཞིང་རྩལ་པ་ཡིས་འདི་རྩམ་
 གྱིས་འཛོལ་པའི་ཆོད་དང་། བརྟན་པོར་གནས་པའི་ངེས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་སྒྲེལ་
 པའི་སྤྲད་དུ་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་
 ཚོགས་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རང་གི་རྣམས་དངོས་སུ་བྱིན་པའི་ཚོགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་སྦྱོན་པ་དང་། བདོག་པ་ཀུན་གཏད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་སྦྱོན་པའོ།།

དང་པོ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ནི། རྣམས་པ་དང་བྱིས་པ་ནད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གྱི་ནད་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པས་ལ་བའི་སྤྲད་དུ་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྦྱོན་པ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་འདྲེག་ལ་མཁན་
 དག་རང་ཉིད་དཔང་པའི་ཞིང་གིས་བརྟན་པར་འཛོག་ཏུ་རྩོལ། གཉིས་པ་ནི། གྲོང་དང་ལམ་གྱི་མདོར་
 མགོན་པོ་སྤྲོད་པའི་མགོན་གནས་དང་། གྲོད་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་ནེུ་སིང་གི་གཞི་ལ་མཐའ་སྒོར་ཞིང་
 མེ་ཏོག་དང་གིང་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གས་པའི་ཀུན་དགའ་དང་། མཚོ་ལ་སོགས་པའི་ནད་དོགས་ལན་
 ཚུན་དོ་ལ་སོགས་པས་བཅད་ནས་བར་དུ་ལམ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལོན་དང་རྗེང་དང་མགོན་པོ་འདུ་ས་ནས་
 གྲོས་བྱེད་པའི་མདུན་ཁང་དང་། རྒྱ་ར་དག་དང་། མལ་དང་། ཟས་དང་རྩ་དང་གིང་ལྟན་པ་དེ་འདྲ་
 ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དག་བཞུགས་དུ་རྩོལ། གསུམ་པ་ནི། གྲོང་དང་གཞུག་ལག་
 ཁང་དག་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་ཏུ་མདུན་ཁང་དང་། བཞི་པ་ནི། རྒྱ་དཀོན་པའི་ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 དུ་རྒྱ་ར་དག་ནི་བཞུགས་དུ་རྩོལ། ལ་པ་ནི། ནད་པ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་
 ཐག་པ་དང་། རིགས་དམན་པ་དང་དབུལ་པོ་རན་པ་དག་སྤྱིར་རྗེས་རྟག་ཏུ་ཡོངས་བཟུང་ཞིང་དེ་དག་
 གསོ་བྱིར་སྦྱོར་བས་གུས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད། རྒྱག་པ་ནི། དཔུན་རྩོད་པ་དང་དབྱར་བསེལ་བག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཟས་སྒྲོམ་དང་བཅའ་བ་དང་། འབྲས་སུ་དང་གིང་ཏོག་དང་དགེ་སྤྲོད་དང་།

སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་མ་སྒྲིབ་པ་བར་དུ་རྒྱུ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསོལ་མི་རིགས་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ལྷ་མ་
མེད་ཅིང་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་པ་ལ་ལྷ་མ་དང་གདུགས་དང་རྒྱ་ཆགས་དང་ཆོར་མ་དཔྱད་པའི་ཆ་སྒྲིབ་
ལག་ཆ་དང་། ཁབ་སྒྲིབ་དང་ནི་བསེལ་གཡབ་དག་རྒྱ་ར་ཡི་ནི་གནས་སུ་བཞག་པར་མཛོད་ཅིག།

བརྒྱད་པ་ནི། འགྲོན་པོ་ནད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཆ་བགས་མུ་དང་། མར་དང་
སྒྲིབ་ཅི་དང་མིག་སྒྲིབ་དང་དུག་སེལ་བ་རྒྱ་རར་^{༡༠}བཞག་པར་བཞི་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནད་ཞི་
བའི་བྱུ་བ་པའི་སྒྲིབ་སུ་དང་ནད་འདིའི་གཉེན་པོ་འདིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡི་གེར་གྱི་བར་མཛོད་
ཅིག །དགུ་པ་ནི། མགྲོན་པོའི་ཆེད་དུ་ལུས་དང་རྒྱ་ར་བ་དང་། མགོར་བསྐྱེད་པའི་འབྲུ་མར་དང་བལ་
དང་བྱིས་པ་སྒྲིབ་པའི་ཁྱེད་དང་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱ་ལེན་པའི་ལུས་པ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་འཛོད་^{༡༡}པའི་
ཟངས་དང་ཤིང་གཤེག་པའི་དག་སྒྲིབ་སོགས་རྒྱ་ར་དག་ཏུ་རྒྱ་ར་ཞིག བརྒྱ་པ་ནི། ཉིལ་དང་འབྲས་དང་
འབྲུ་དང་ཟས་དང་ལུ་རམ་སྒྲིབ་དང་ལུན་པའི་རྒྱ་ར་རྒྱ་ར་བསེལ་གྱི་བ་དག་ཏུ་རྒྱ་ར་པའི་རྒྱ་ར་བཀའ་བ་
བཞི་དུ་^{༡༢}རྒྱ་ར་བ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། གྲོག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོད་གི་སྒྲིབ་དག་ཏུ་ཟས་དང་རྒྱ་ར་དང་ལུ་རམ་
དང་འབྲུའི་ལུ་ར་པོ་རྒྱ་ག་བར་ནི་སྒྲིབ་སུ་བརྒྱན་ཞིང་དུ་ལ་ལས་མི་འདེལ་བའི་མི་རྒྱམས་བཞི་དུ་རྒྱ་ར་
ཞིག །ཡང་ན། སྒྲིབ་སུ་བརྒྱན་བ་རྒྱུ་པོ་ལ་བོད་པའོ། །བརྒྱ་གཉིས་པ་ནི། གཤོས་གསོལ་པའི་སྒྲིབ་
དང་འོག་དག་ཏུ་ཡི་དུགས་འཕྲོག་མ་སོགས་དང་ཁྱི་དང་གྲོག་སྒྲིབ་དང་བྱུ་ལ་སོགས་^{༡༣}ལ་ཅི་བདེ་
བར་རྒྱ་ག་ཏུ་ཟས་དག་རྒྱ་ར་བར་མཛོད་ཅིག །བརྒྱ་གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་པས་གཙུག་པ་
དང་ནི་ལོ་ཉེས་བྱུང་བ་དང་། གཞོད་པ་དང་ནི་ཡམས་ནད་བྱུང་བ་དང་། དགས་བཙོམ་པས་ལམ་པར་
རྒྱུར་པའི་ལུ་པ་དུ་འཛིག་རྒྱེན་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་རྒྱེས་སུ་བཟུང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའོ། །བརྒྱ་བཞི་པ་ནི། ཞིང་པ་ས་བོན་དང་། རྒྱུན་པ་སོགས་མེད་པའི་ཉམ་ཐག་པར་རྒྱུར་པ་རྒྱམས་
ལ་ས་བོན་^{༡༤}དང་། ཟས་ཀྱིས་རྒྱེས་སུ་བཟུང་ཞིག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱུ་པོ་སྒྲིབ་སུ་བཙོན་ཐབས་སུ་བྱུ་པ་ལ་བ་པ་ནི། བརྒྱ་
གྱི་དཔྱད་བྱུ་པ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པར་བཏང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་གི་ཤས་རྒྱམས་ཀྱང་ནི་སྒྲིབ་པ་

དང་། གསུམ་པ་ནི། དབུལ་པོ་རྩེ་ཆགས་པས་ཉེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱབས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཀླུ་པོ་གསར་པས་བྱས་པའི་ཤོ་གམ་བཏང་བ་དང་། ལྷ་པ་ནི། ཏ་ཅང་ཆེས་པའི་ཤོ་གམ་འབྲི་བ་དང་། འུག་པ་ནི། ཆོང་པ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པའི་ཆོ་རོར་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། ཆོང་པ་དེ་དག་གློ་ན་སྟོང་པ་ཡི་ཞུ་བ་དུས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཉེན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མཛོད། བདུན་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཆོས་རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དཀོན་མོན་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཏ་ཅང་རིན་ཆེ་བ་འདེབས་སུ་མ་གཞུག་པ་དབྱིག་གི་སྒྲོགས་ནི་མཉམ་པ་དང་རིན་ཐང་རྒྱུད་སྟེ། རིགས་པར་བབྱིད་དུ་ཚོལ། དགྲ་པ་ནི། སྟིང་ལ་མང་དུ་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟོན་པོས་ཞུ་བ་ཅི་དང་ཅི་གསོལ་བ་གསན་པར་མཛོད་ནས་འཛིན་ཏེན་ལ་གཞོད་པ་ཡང་ཞུ་བ་སྟིང་པས་དེའི་བོས་མ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་རྒྱུ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ནས་དགེ་ཞིང་བཟང་བ་འཛིན་ཏེན་ལ་སྒྲུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ཀྱུན་ཏུ་མཛོད་བདག་ལ་ཕན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས། རི་ལྷར་ཁྱོད་ལ་གྲུས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་ཁྱོད་ནི་གྲུས་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་བདོག་པ་ཀྱུན་བཏང་བ་ནི། གཞན་གྱིས་བདོག་གིར་མ་བཟུང་བའི་ས་དང་རྒྱུད་མེ་དང་རྒྱུད་དང་། སྒྲན་དང་ནགས་ཀྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཀླུ་པོ་བདོག་ཉིད་ཀྱི་ལྷས་དང་འོངས་སྟོང་གཏན་དུ་མ་བྱུ་ན་ཡང་། ཡུད་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་ཡང་གཞན་གྱིས་འདོད་རྒྱུ་སྟེད་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། གོམ་པ་བདུན་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྟོར་བས་མ་བྱུ་བ་ཀྱང་། བདོག་པ་ཀྱུན་གཏོང་བའི་སེམས་འཆང་བའི་བྱང་རྒྱ་བསེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་དཔག་མེད་སྟེ་བས་དེ་ལྟར་མཛོད་པར་རིགས་སོ། །

བཞི་བ་ལ་གསུམ། མའི་བྱེ་བྲག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བདོག་པ་ཀྱུན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྦྱིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་མོ་གཞུགས་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཅུ་ལ་ན་དེས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོག་དོན་གྱི་གཞུངས་ནི་སོ་སོར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་ངམ་སྐམ་ན་རྒྱན་རྣམས་ཀྱུན་དང་ལྷན་པའི་ལུ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་རྒྱ་དག་དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོ་བྱད་

ཀྱན་དང་ལྷན་ཅིག་ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་སྒོན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོ་ཅུལ་ཏེ། །གཉིས་པ་ནི།
གྲངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྒྱ་ཞིང་སོ་སོའི་དྲི་མ་དང་བུལ་བས་འོད་གསལ་པའི་བཤོ་བ་
དག་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་དྲི་དང་ཐེང་བ་དང་། བཟའ་བརྒྱུར་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྒྲིད་དག་སྒྲིང་བ་
རྣམས་ལ་བཅེ་བས་ཚུལ་ཞིག་ཅེས་གདམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ལ་ཆོས་དོན་གང་ཆོས་
ཉན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་མེད་ན་དེ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེའི་མོད་ལ་མཐུན་རྒྱུན་
དེ་ཅུལ་ན་དེ་ལས་སྒྲིན་མཆོག་གཞན་མ་མཆིས་སོ། །གང་ཉན་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་སྒྲིན་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་གཞན་ལ་དུག་བྱིན་པར་མི་རིགས་སོ་སྟུམ་ན། རྣལ་འབྱོར་གསལ་གང་
ལ་དུག་ནི་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དུག་གྱུར་སྒྲིན་པར་བགྱི་སྟེ། །ཁ་ཟས་མཆོག་ཡིན་གྱུར་མི་ཕན་ན་དེ་
ལ་དེ་ནི་སྒྲིན་པ་མེ་མི་བགྱི་ཞིང་སྒྲུལ་གྱིས་ཟེན་པ་ལ་རི་ལྷ་བྱུར་སོར་མོ་བཅད་པ་ཕན་པར་བཤད་པ་དེ་
བཞིན་སྤབ་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ན་འཕྲལ་མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་
ནང་རིག་པའི་བརྟན་བཅོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཟའ་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་བཀྱུར་
སྒྲིལ་ཆོག་དང་ནི་བཅས་པར་མཛོད། །གཉིས་པ་ནི། །ཁེངས་པ་སྤངས་ཏེ། ལྷན་པར་བཅས་ཏེ་ཆོས་
ཉན་ཞིང་བསྟོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལྷགས་བམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དག་གྱུར་མཛོད་
ཅིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་ལ་
དགའ་བར་མ་མཛོད་ཅིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལས་
འདས་པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལ་དབྱེས་པར་མཛོད། །རྟུག་པ་ནི།
བདག་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་
ཡང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བརྟན་པ་ནི། སྤར་གསན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ཤིང་
ལྷག་པར་ཡང་དོན་ཏུ་གཉེར་བའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཐོས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཟུང་བ་དང་། དགུ་པ་ནི།
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བརྒྱ་པ་ནི། སྤམ་དག་ལ་ཡོན་དཔལ་བ་སོགས་ཏུ་གྱུར་པར་མཛོད་ཏུ་

གསོལ་ཞིག་པའོ།

བཙུག་ཅིག་པའི། འཛིག་རྟེན་རྒྱུ་འཕེན་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཅོས་མི་གདོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུག་ཅིས་པའི། ཅོད་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་
སྤང་བ་དང་། བཙུག་སྐྱེས་པ་འི། རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྟགས་གིང་མི་སྟོག་པ་དང་། བཙུག་པའི་པའི།
དགུ་ལ་འང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཙུག་པའི། ཅོད་པའི་ཆོག་ནད་ལ་དབབ་པར་
མི་བགྱི་ཞིང་། བཙུག་པའི་བཅས་སེམས་ཀྱིས་འི་ཉེས་པ་སྤང་བར་མི་བགྱི་བ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་
ཉེས་པའོ། །བཙུག་པའི་བཅད་གཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་། བཙུག་པའི་ཉེས་
པ་གང་གིས་གཞན་དག་ལ་མཁས་པས་བྱ་བ་སྤང་བར་^{༡༥}འོས་པའི་དེ་ནི་རང་གིས་ཡོངས་སུ་སྤང་ཞིང་
ལུས་པས་གཞན་ཡང་བསྟོག་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཙུག་པའི། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བགྱིས་པ་
ལས་སྟོན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་འབྲས་ལུ་དགོངས་ལ་དེ་ལ་ཁོ་བའི་མི་བགྱི་སྟེ། ཁོས་ན་བྱི་མར་ཡང་སྟག་
བསྟེན་ཀྱི་རྒྱུར་འཇུག་པས་སྟག་བསྟེན་ཡང་འཇུག་པར་མི་འཇུག་པར་རང་གི་ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་པར་
བགྱི་འོ། །ཉི་ཤུ་པའི། སྟོན་པ་བཏང་བའི་ལན་ལ་རེ་བ་མ་མཆིས་པར་གཞན་དག་ལ་ནི་ལན་པར་
མཛོད་ཅིག་པའོ།

ཉེར་གཅིག་པ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་སྟག་བསྟེན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་སྟག་བསྟེན་པར་གཅིག་སྟེན་པ་
རྣགས་པར་བགྱི་ཞིང་བདེ་བ་ཡི་རྒྱ་ཟས་^{༡༦}ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱད་པར་^{༡༧}བྱའོ། །ཉེར་
གཉིས་པ་ཕྱུང་ཟད་ཅོམ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་ལུམ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྟའི་སྟན་སྟུམ་ཚོགས་པས་ཀྱང་ཁེངས་
པ་ཉིད་ཏུ་མི་བགྱི་ཞིང་ཡི་དྲགས་བཞིན་ཏུ་དཔལ་བ་ཡི་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ནི་ལུམ་པར་མི་བགྱི་འོ། །ཉེར་
གསུམ་པ་གཞན་དོན་ཏུ་འཇུག་པའི་བདེན་པ་སྟེན་པ་གང་གིས་རང་འཆི་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཉམས་པར་
འཇུག་ནའང་དེ་རང་གི་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་མི་བདེན་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་
ལན་པ་ནི་གསོན་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱོད་པར་མི་བགྱི་འོ། །ཉེར་བཞི་པ། རི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་
བཞིན་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛོད་པའི། བརྟལ་ལྷགས་རྟག་ཏུ་བརྟག་པར་མཛོད་ཅིག་ །དེ་
ལྟར་བྱས་པ་དེས་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། ས་སྟེང་ཏུ་ཆད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འཇུག་པས་དམ་

བཅའ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། ཉེར་ལྔ་པ་ནི། མང་དུ་སྒྲིས་ཅི་དགོས་སྐྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲང་
 ཏོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྡོན་དུ་བྱ་བར་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་མཛད་པ་དང་ཡང་
 དག་པ་རིམ་ལྔ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲང་ཏོར་གྱི་དོན་གཟིགས་པས་གཞན་ལ་དྲི་མི་དགོས་པས་གཞན་གྱི་དྲིར་མི་
 འཛིག་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

དུག་པ་ཆོགས་གསོག་པ་པོ་ལ་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་
 ལྔ་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉེར་ལྔ་འབྱུང་བའོ། འདྲ་པོ་ལ་ལྟའི་དྲོད་པོ་ནི། ཆོས་བྱས་པ་
 ལ་རྒྱལ་སྤྱིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་བྱས་སོ་ཞེས།
 བྱོགས་རྒྱམས་ཀྱན་ཏུ་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཡི་སྒྲ་རེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་རོ། །གསུམ་པ་ནི་
 ཆོས་ལྟོན་ལ་འཁོར་འདུབ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་འདུད་བུར་འགྱུར་བའོ། །ལྷུར་
 དུ་ཆོས་སྒྲུབ་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་འཆི་བའི་སྐུན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་
 པས་འཆི་བའི་སྐུན་ནི་མང་བ་ལྟེ་གསོན་པའི་སྐུན་ཏུ་ཟད་ཅིག་ཡིན་ལ། མཛོད་བོས་བསྐྱས་པ་དང་
 གནས་ཁང་བདེ་བ་པ་དང་ཁ་ཟས་མ་ལུ་བ་སོགས་གསོན་སྐུན་ཏུ་འདོད་པ་བ་དེ་དག་ཉིད་ནི་འཆི་བའི་
 ཡང་སྐུན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག་འདི་ལྟར་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ན་འཛིག་
 ཉེན་ཀྱན་དང་བདག་ཉིད་ལ་རང་བཞན་གཉིས་ཀས་ཆོས་བྱས་པས་ཉམས་བདེ་བ་ལྟེ་ཡིད་བདེ་ཞིང་
 ཆོས་པར་འགྱུར་བ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ལྟོག་མོ་ནི་བཟང་པོ་དང་དེས་ཆོག་པ་ལགས་པས་དེ་
 ལྟར་མཛོད་ཅིག་ །བཞི་པ་ནི། ཕར་གཞོད་བྱས་ན་གཉིད་མི་འོང་ཞིང་གལ་ཏེ་སད་ན་ཡང་མི་བདེ་བས་
 ཕར་གཞོད་མ་བྱས་པས་དགྲའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་འབདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་བདེ་
 བར་སད་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། བསམ་པ་དག་པའི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པས་མི་
 ལམ་དག་གྱུར་བདེ་བ་མཐོང་བས་ཆོས་ལ་འབད་པ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉེར་ལྔ་འབྱུང་བའི་དྲོད་པོ་ནི། ཕ་མ་ལ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱི་ཞུགས་པོར་ལྟར་ལེན་པ་དང་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་རིམ་གྱོ་དང་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་ལེགས་

སྒྱུད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་སྒྱུད་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྒྲིལ་པ་དང་སྒྱིན་པ་གཏོང་པ་
 དང་ཆོག་འཇུག་པ་དང་། གཞན་འབྱེད་པའི་བྲམ་མེད་པ་དང་། བདེན་པའི་བརྟམ་ཞུགས་དང་བརྟུན་
 བོ་ཆོག་ཅིག་པོ་འདིའི་རིང་ལ་བྱས་པ་དེས་འབྲས་བུ་ལྟ་འདྲིས་བར་པོ་ཉིད་ཐོབ་ནས་ད་དུང་ཡང་ལྟ་དབང་
 བཞིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་འདྲའི་ཆོས་བསྐྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་
 པོ་མེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། ཆོས་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི།
 འབྲས་བུ་གི་སྒྲུབ་བྱེ་བཅུ་ལྷག་གཙོར་བརྟུབ་པ་སྒྲུམ་བརྒྱ་བཅོས་པ་དྲེ་ལ་ཆོད་མའི་སྒྲུབ་པར་ཀྱང་
 འཇུག་ཅུང་ལྡན་པའི་ཐེའུ་ཆོས་སུ་མི་བརྒྱུད་ཁ་ཟས་དག་ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་དུ་བྱིན་པས་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདྲེན་གྱི་བྲམས་པ་ཡུན་ཅམ་དང་ཐང་གཅིག་གི་མཐོང་ནམས་དག་ནི་ཆུར་མི་
 ཐོད་དོ། །བྲམས་པ་བསྒྲིལ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ། མཐོང་ཆོས་ཆོ་འདི་ལ་ཡང་ལྟ་མི་བྲམས་པར་འགྱུར་
 བ་དྲང་། མི་མ་ཡིན་པ་དྲོད་ཀྱི་ཀྱང་ནི་བསྒྲུབ་པ་དྲང་ཡིད་བྱེད་བྱ་དང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་མང་བ་དང་དུག་
 དང་མཆོན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དྲང་འབད་པ་མེད་པར་འདྲོད་བྱའི་དོན་ཐོབ་པ་དྲང་། བྱི་མ་ལ་
 ཆངས་པའི་འཛིག་རྒྱུ་དུ་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཤམ་ཏེ་སྒྲིད་པ་ལས་གྲོ་ལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་བྲམས་པ་
 སྒྲིལ་པའི་ཆོས་ནམ་པ་བརྒྱད་འཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཏུ་བརྟུག་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་བརྟན་པའི་ཐུབས་བྱས་ན་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདི་དང་བྱི་མར་རྟག་ཏུ་འཐོབ་པའོ། །པའི་པ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་
 བར་ནས་ཀྱང་དང་པས་མི་ཁོམ་བར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་བུ་ནི། ཚུལ་སྒྲིལ་ཀྱིས་ལྟ་མའི་
 འགོ་བ་བཟང་པོ་འཐོབ་པའོ། །

དུག་པ་ནི། སྒྱུར་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པ་ཡིས་ཡོན་ཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགྲིབ་
 པས་དགེ་བ་དག་ལ་མི་ཉམས་པའི་བག་ཡིད་འཐོབ་པ་དང་། བརྟན་པ་ནི། ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱས་གཡོ་མེད་པ་ལས་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་འཐོབ་པ་ནི་ཡིད་གཞུངས་ཐོབ་པའོ། །བརྟུན་པ་ནི།
 ཆོས་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་གྲས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་། དགུ་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དང་
 ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པས་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྟུན་པ་ནི། ཐོས་པའི་ཆོས་

བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་པའོ།།

བརྩ་གཅིག་པའི། ཆོས་ཉེན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དག་བྱེད་པའི་ཆོ་དཔེ་མཁུན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོན་གྱི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་འདྲོད་པའི་དོན་ལྟར་ཏུ་སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་གཉིས་པའི། འདྲོད་ཡོན་ལ་མ་ཆགས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་སྟེ། བརྩ་གསུམ་པའི། སེར་རྩ་མེད་པས་ཡོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བ་དང་། བརྩ་བཞི་པའི། ད་རྒྱལ་མེད་པས་ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་པའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་ལྔ་པའི། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཟོད་པས་མི་བརྟེན་པའི་གསུངས་འཛོལ་གོ།།

བརྩ་དྲུག་པའི། ལུ་རམ་དྲོད་ལྷན་མར་དྲུང་སྤྱང་ཅི་དང་ཉིལ་མར་དང་ལན་རྩ་ལ་སོགས་སྤྱིང་པོ་ལྟ་རྣམས་བྱིན་པ་དང་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ལ་སྟེལ་མ་ལ་སོགས་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་པ་ཡིས་བདུད་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་མི་ཆུགས་ཤིང་སྟོང་པ་པོ་ཆེའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །བརྩ་བདུན་པའི། མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེའི་འཕྲེང་བ་དང་ལྷན་པས་ཉེན་པའི་ལྷན་པ་དག་ཏུ་སྤྱོན་མེད་མར་མེའི་ཆེད་ཏུ་འགྱུར་སྤྱོད་པ་ཡིས་སྤྱིང་མི་གཉི་སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་བརྒྱད་པའི། མཆོད་རྟེན་མཆོད་པར་དེའི་ཆ་སྤྱོན་ཏུ་རྩིས་མོ་དང་དྲིལ་བུ་དག་ནི་སྤལ་བ་དང་དྲུང་དྲུང་རྩི་རབ་སྤལ་བས་སྤྱིང་རྩི་པའི་མངོན་ཤེས་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་དགུ་པའི། གཞན་གྱིས་འབྲུལ་བ་ཉེས་པ་བྱས་པ་མི་སྤྱོད་ཞིང་ཞར་བ་ཞེས་སོགས་ཡན་ལག་ཉམས་པ་རྣམས་མི་བརྟེན་ཅིང་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་རྟེན་སྤྱོད་པས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་འཛོལ་པའོ། ཉི་ལྷ་པའི། གཞན་ལ་རྩམ་དང་བཞོན་པ་སྤྱོན་པ་དང་། འགྲོ་མི་རུས་པའི་ཉམས་རྒྱུང་སྤྱག་པས་འབྱེད་པ་སོགས་བཀྱར་བ་བྱས་པ་དང་བཞོན་པས་སྤྱོད་པ་བཀྱར་བ་ཡིས་མཁས་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མང་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

ཉེར་གཅིག་པའི། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་དགའ་བ་བཟོད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དང་དོན་དག་མི་བརྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་དྲན་པ་དང་ལན་སོགས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་དང་གཞན་གྱི་སྤྱོན་གྱི་ཆོ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཛོལ་

པར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པའི་བྲལ་བ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་མཆོག་ནི་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་
 གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མཉམ་
 ལུན་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲིབ་རྗེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སྒྲོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་རྗེའི་སྒྲིབ་
 པོ་ཅན་སྒྲོམས་པ་ཡིས་སྒྲིབ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཆད་བ་མེད་པས་རྣམས་པའི་མཆོག་ཀུན་
 དང་ལུན་པའི་ཀུལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་བཞི་པ་ནི། སྒྲོན་ལམ་འབྲམ་ཕྱག་གུངས་མེད་པ་བཅུ་ལ་
 སོགས་སྒྲོན་ལམ་ལྷ་ཆོགས་དག་པ་ཡིས་རང་གང་དུ་སངས་རྒྱུ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་དག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཉེར་ལྔ་པ་ནི། སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་རིན་ཆེན་སྤུལ་བ་ཡིས་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་ནི་རྣམ་
 པར་འཕྲོ་བ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོགས་འདི་བྱས་
 བས་འབྲས་སུ་འདི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་མཐུན་པར་མཁྱེན་པར་མཛད་ནས་རང་ལ་ཕན་པའི་དགོས་
 པའི་དོན་དུ་ནི་འགོ་ལ་ཕན་པ་རྟག་དུ་མཛད་ཅིག་དང་། དེ་ཉིད་ཀུལ་པོ་སྒྲོད་ལ་ཕན་པ་ལགས་པའོ། །

མཆོན་དོན་ནི། ཀུལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་བསྟུས་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༥

ལེའུ་བཞི་པ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་པ།

༡ གསུམ་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་བཞི། འབྲེལ་
དགོད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
སློབ་མི་རྒྱས་ན་རབ་བྱུང་བྱ་བར་གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་དོར་སྤྱོད་མི་རྒྱས་གིང་
ཕལ་ཆེར་བསྟོད་པས་ལེགས་བཤད་གསན་རིགས་པ་དང་། ཕན་པའི་ཆོག་ཉན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་
པ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆོག་ཉན་པར་སྐྱལ་བ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་མིན་རིགས་པ་མིན་པ་སྤྱོད་ཀྱང་སྟོན་པོ་དང་འབངས་ལ་སོགས་
པ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འཆོ་བ་ཕལ་ཆེར་དོར་བསྟོད་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
ན་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་པ་ཤེས་པར་དགའ་བས་སོ། །དོར་བསྟོད་པས་འབྲུལ་རྒྱ་བྱས་ནས་ཕན་མི་
ཕན་ཤེས་དགའ་བས་རེ་ཤིག་གཞན་སུ་ཡང་རུང་བ་ལའང་མི་སྟན་པའི་ཆོག་སྤྱད་པས་ཏེ་དོན་ལ་
རིགས་པ་ཡིན་ཡང་བཟོད་དགའ་ནས་ཆེན་པོའི་དབང་ཕྱུ་གམང་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལ་དགོ་སྤྱོད་
བདག་ལྟ་བུས་ཇི་ཞིག་སྟོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གླུངས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དཔྱེས་པ་མཛད་པའི་སྤྱད་དང་
འགྲོ་བ་ལ་ཡང་བརྟེ་བའི་སྤྱད་དུ་ཁྱོད་ལ་མི་སྟན་ཡང་དོན་ལ་སྟན་པ་ཡིན་པས་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
སྟེ་པོར་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གསོལ་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་དེ་སྤྱད་བཟོད་པར་རིགས་ཏེ། གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་
བདེན་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇམ་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སློབ་མ་དང་མཐུན་པའམ་འགལ་བ་
མེད་པའི་འཕྲོད་པ་ནི་བརྟེ་བས་ཀྱན་ནས་བྱུངས་ནས་ཕན་པའི་དུས་སུ་སློབ་མ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་ཞེས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྟན་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་པ་དང་།
བརྟོན་འབྲུས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཁྱད་པར་ཁྱོ་བ་མེད་

པའི་བདེན་པའི་ཆོག་ནི་བསྐྱགས་པ་ན་རྒྱས་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱེད་བཟང་པོའི་ཚུ་བཞིན་དུ་མཉན་
 པར་འོས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བགྱི་རིགས་པའོ། །ཀླུ་པོ་ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་ཆོ་འདི་དང་ནི་ཆོ་
 རབས་གཞན་དུ་བསྟོད་པར་རིགས་བརྗོད་པར་བགྱི་བམའིན་པར་མཛོད་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་
 ལ་སྦྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་འདིར་སྒྲུན་པ་སྤྱིན་བརྟན་པ་དང་། གཞན་དུ་སྦྲན་
 པ་ཆོས་འཕེལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀླུ་པོ་ཚུ་ལ་ལྟགས་དང་། ཆོས་མི་ཉམས་ཤིང་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོད་མི་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སྦྱིན་གཏོང་
 སྤེལ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཟུང་བ་དང་། སྤར་ཡོད་ཀྱི་ནར་མའི་ཟས་ལ་སྟགས་པ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། དཔོན་སྤྱོད་པའི་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་
 གོས་སྟགས་སྟོང་བ་ལ་སྦྱོན་ཆད་སྟེ་བ་སྤྲུམ་སྦྱིན་པ་བགྱིས་པས་ད་ལྟ་ཀླུ་པོའི་འབྱོར་བ་ལ་སྟགས་
 པའི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་སུ་འདི་དོན་བརྟེན་པར་གྱུར་ནས། དེ་ཡང་སྟོང་བ་པོ་ལ་མི་སྦྱིན་ན་སྤྲུམ་པའི་སྦྱིན་པ་
 དང་སྟོང་བ་པོ་སྟགས་ལ་བྱས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། འོངས་སྟོད་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་སྦྱིན་ནས་འབྱོར་བའི་
 དོན་རྒྱམས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་མཛོད་རིགས་ཏེ། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་རང་གི་ལམ་
 ཀླགས་འབྱོར་བའི་ལས་བྱེད་པའི་སྤྲི་མི་སྤྲི་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀླགས་འབྱོར་མི་གཏུབ་པ་ལ་རང་ལ་ཟས་
 གོས་སྟགས་སྟོང་བ་དམན་པ་དག་རང་གི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་སུ་འོངས་སྟོད་དག་འབྱོར་བའི་ཆེད་དུ་མ་
 རྟན་པར་ཡང་ཕྱི་མའི་ཆོ་འདི་ལ་འདིར་བྱིན་པའི་རྗེས་དེ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་འབྱོར་བ་བསྟེད་དང་བཅས་
 པ་སྟེར་བའི་སྟོང་བ་པོ་ལ་དགའ་རིགས་ཤིང་སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྦྱོབ་པ་མཛོད་པ་རིགས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་སྟོར་རྒྱུ་ཆེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་གཞི་བསམ་རབ་སྐྱབ་པ་
 དང་། ཁྱེད་པར་ཅན་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་རྟག་དུས་ཞན་ལ་པན་པའི་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་སྟོར་
 པའི་སྦོ་ནས་མཛོད་པ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་དབྱེས་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ་རྒྱུ་འདི་དུས་ན་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ལས་ལས་
 འབྲས་སུ་ནི་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀླུ་པོ་རང་ལས་དམན་
 པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ནི་སྟོར་མི་ཤོང་ཞིང་ཡིད་ལ་འང་བསམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞི་མཛོད་ཅིག །དེ་ཡང་

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཏེན་ཁྱད་པར་ཅན་བཞེངས་པས་རང་ལ་སྤྱོད་པ་འཇུག་པའི་གསུམ་པ་
དང་། མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་རང་དང་མཉམ་པ་དང་རང་བས་ནམན་པ་པ་ལས་དེ་བྱས་ཀྱང་བསྐྱེ་
མི་ལྡང་བ་གཏམ་ངན་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བས་རྒྱལ་པོས་ཐེན་མི་བྱས་ཀྱང་བྱའོ། །གཙུག་
ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རབ་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐོང་ནས་རང་དོང་མཉམ་པའི་རྒྱལ་
པོ་གཞན་ལས་ང་ལྟ་གོ་སྟུང་བའི་སྟེ་མས་པ་དང་བུལ་བ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་
སྟེད་ཅིང་སྟེ་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟ་བུ་བྱའོ་སྟུང་བའོ། །རྒྱལ་པོ་རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་འདི་ལྟ་བུ་གྲ་ལ་
འགྲུབ་སྟུང་བ་སྟོན་པ་འཛེམས་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་པོའི་ནོར་བུ་དོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏུགས་ཏེ་བྱུང་གི་
བར་ཏུ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡམས་ན་རྒྱ་ཆེན་རྣམས་ཞེས་པ་རང་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་རང་རྒྱལ་
འཛེམས་པ་ལ་བཤད་དོ། །ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་སྐྱར་བྱ་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ནི་བདོག་པ་ཀྱན་པོར་
ནས་དབང་མེད་གཤེད་གཤེགས་འཆོལ་བ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་ཏུ་སྟོན་པ་ཀྱན་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་ཏུ་རང་
ལ་ཕན་པའི་ཆེད་ཏུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཞོར་ཆས་ཤུལ་ཏུ་བཞག་ཀྱང་མི་དབང་སྤྲུལ་པའི་བདོག་པ་
ཀྱན་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་ཡི་ནི་དཔང་ཏུ་གྱུར་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་བདེ་བ་འཇུག་སྟུང་བའི་གསུམ་པ་
དག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཅི་ཅུང་ཟེད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་བཏང་བས་ནོར་སྐྱོད་པ་ཡིས་
འདི་ལ་བསྐྱར་མི་དགོས་པས་བདེ་ལ་བྱིན་པས་གཞན་ཏུ་བཅེད་པར་འགྱུར་པོ། །རང་གིས་མ་སྐྱོད་པ་
དང་གཞན་ལ་མ་བྱིན་པས་མེས་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆུད་ཆོས་པས་སྐྱུ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
གང་ལ་བདེ་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་པོ། །འཆི་ཁར་བྱ་སྟུང་ན་ཁྱེལ་མེད་པའི་རྩེས་ངན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་གཅེས་པར་མི་ཅི་ཞེད། རྒྱལ་པོ་གསར་པའི་རོ་བསྐྱེད་པས་རང་ལ་བྱམས་པར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཆི་ཁར་ཁྱོད་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་སྤྱོད་པ་མི་སྟོན་པ་དེ་ལས་ད་ལྟར་
རང་དབང་ཡོད་པ་རྣལ་ན་གནས་པའི་ཏུས་སྐྱུར་ཏུ་ནི་བདོག་པ་ཀྱན་གྱི་ཆོས་གཞི་མཛོད་ཅིག་ལོ་
བྱི་མ་དང་ཡང་བྱི་མ་སོགས་ལ་བྱའོ་སྟུང་ན་ཁྱོད་འཆི་བདག་སྤྱོད་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་རྒྱུད་དམར་གྱི་
ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་སྐྱར་ཏུ་འཆི་བས་འཛེམས་པས་ལོང་ཡོད་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བརྟན་པ་དང་། གཉེར་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། སྒྲོམས་པར་བསྐྱང་བའོ།^༩ །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་གྱི་ཀླུ་པོས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ་གཞན་བགྱིས་པ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་གྲང་མཚན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་སྤར་ལུགས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་མ་ཟེས་པར་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉེར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་གནས་པ་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་སྒྲིབ་ཅིང་སྒྲོམ་པ་སྤྲ་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ལུགས་ལ་གནས་པ་དང་། སྤར་གནས་པ་དང་། སྒྲོ་བར་དུ་འོངས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། བདེན་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། བྱ་བས་མི་སྒྲིབ་པའི་བཟོད་པ་དང་། འཐམ་དགོ་ལ་མ་མཆིས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་ཉག་ཏུ་བརྩོན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལྡན་གཉེར་དུ་བསྐྱོས་ལ་སྒྲིབ་དུ་རྩོལ་ཞིག །གསུམ་པ་ནི། འོང་བ་དང་ནད་པ་དང་དམན་པ་དང་མགོན་མེད་ཅིང་སྤྲུག་ཁོངས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཉམས་པ་དེ་དག་གྲང་ནི་ཟས་དང་། སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་མེད་པར་སྒྲོམས་པར་འཐོབ་པར་མཛོད་ཅིག །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལྷ་སྤྱོད་ཆོས་ལྡན་ཁྱེད་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང་། ཀླུ་པོ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་ནུམས་ལ་འང་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བགྱི་བ་དག་གནས་གཞན་དུ་སྒྲེལ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ནི་རབ་ཏུ་མཛོད་ཅིག།

ལྷ་པ་ལ་བཞི། ཆོས་དཔོན་བསྐྱོ་བ་དང་། བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་དང་། དམག་དཔོན་དང་ཁོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྤྲ་པོ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པས་མི་གཡེལ་བ་དང་། ཁོར་དང་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གཟན་པ་དང་བྱ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་ཆོས་མཐུན་པ་ཐ་ན་ཆ་ཞུན་པ་གྲང་ཡན་ཆད་དེ་དག་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཤེས་པ་ཀླུ་པོ་གཞན་དང་བསྐྱུན་པ་དང་། དེ་ལ་ནོར་རྩུང་ཟད་སྟེར་བ་དང་སྤྱིད་སྟེ་གཅོད་པ་དང་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་སོགས་དང་། ཆོས་མིན་པ་མི་བྱེད་པས་ཆོས་དང་ལྡན་ལ་ཀླུ་པོ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱིང་ཉེ་བ་དང་། རང་འདོད་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་པས་གཅོད་ཞིང་འཁོར་འབངས་ལ་སྤྱིང་ཉེ་བ་དང་། ཁོང་མི་སྤང་བ་དང་། རིགས་བཟང་བ་དང་། རང་རྩལ་ལྡན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་བྱམས་སྤང་ཤེས་པའི་བྱས་པ་བཟོ་བའི་སྒྲོན་པོ་ཆོས་དགུ་ལྡན་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། གཏོང་ཡོད་ཆེ་ཞིང་ཡོངས་སྒྲིང་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་དཔལ་པ་དང་འཇམ་ཞིང་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྲིང་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁོར་རན་པར་སྒྲིང་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲོ་མི་འཕྲོགས་པའི་
 བརྟན་པ་དང་། ཆང་མི་འབྲུང་བའི་རྟག་ཏུ་བག་ནི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་དྲང་ལྟན་པའི་དམག་དཔོན་བསྐྱོས་
 ཤིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དང་རྒྱལ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་དང་རྒྱལ་འཇམ་པ་དང་། རང་འདོད་
 མེད་པས་གཙང་ལ་བྱ་བ་ལ་བཟོ་བ་དང་། དོན་ཤེས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བྱ་བ་ཤེས་པ་དང་རྒྱལ་
 པོའི་གཙུག་ལག་ལ་མཁས་པ་དང་བྱ་བའི་གོ་རིམ་ས་ལ་མཁས་པ་རྒྱལ་ལྟན་དང་སྒྲོ་མས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་
 ལ་སྒྲིང་ཉེ་བའི་དང་འཇམ་པ་དང་རྒྱན་རབས་རྣམས་ནི་ཁོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ར་བསྐྱོས་
 ཤིག་པའོ། །བསྐྱོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་ལྷ་རེ་ཞིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་
 བ་དང་། འགོད་པ་ཀླན་གསོན་ཏེ། རི་ལྟར་བྱས་པ་གསན་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀླན་འགོད་
 ཆེ་བ་ལྟར་ཟད་མོས་དུ་གཞུག། འདུས་ཆེན་དུ་དྲུང་སྒྲོན་པ་དྲང་། གནས་འདིར་འདི་ཙམ་སྤུལ་ཞིག་
 ཅེས་སོགས་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཚུལ་ཞིག། རྒྱུ་མཆན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤིང་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། ཆེ་འདིའི་གསལ་པའི་དོན་དང་། འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མ་ལགས་ན་རྒྱལ་སྤིང་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གསལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་དོན་མ་མཆིས་
 པ་རན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་མི་ཉམས་ཤིང་འགྲུབ་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྤར་ཡོད་མི་ཉམས་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། སྤར་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། དངོས་
 ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྤིང་ཆོས་ལྟན་དུ་བྱས་ན་གཞན་ཆར་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་
 པོའི་ལུགས་དང་འགལ་བ། རྒྱལ་སྤིང་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་གསོད་པ་སོགས་བྱས་ན་ཆོས་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བྱ་མི་རྩུས་སོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། མི་དབང་ཞེས་པོས་ནས་ད་ལྟ་
 འཛིག་རྟེན་ན་ཡལ་ཆེར་ཡན་རྒྱན་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་རུངས་པ་བྱེད་ཅིང་། ལྟར་འཕྲོད་པས་རྒྱལ་
 སྤིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་དང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་བ་དེ་ནི་

གསོན་ཞིག་ཅེས་སྒྲུལ་བཤོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་བྱེད་། རང་ཉིད་བརྟེན་བྱེད་ལྡན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་བྱེད་ཞིང་བརྟེན་གྱི་ཆེ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་བ་དང་། ལས་རུང་དུ་བྱ་མི་ལྷན་ན་ལུལ་ནས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་བསྐྱོས་ན་ཆད་པ་བཅད་འོས་ལ་མི་གཅོད་འོས་མིན་པ་ལ་བཅད་པས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་པས་རྒྱ་ཞིང་རིགས་ངན་ན་སྒྲིང་ལ་དྲན་པ་ལྷག་མི་འཛོག་པས་རིགས་བཟང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་རིགས་པ་ཤེས་ལ་སྒྲིག་ལ་འཛོམས་པ་དང་། དབང་བྱེད་རྣམས་ནང་གཤིན་པ་དང་། ཁྱིམ་སྒྱི་བྱ་བ་དེ་བྱས་པས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མང་པོ་རྟག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་ལ་དབང་བྱེད་ལ་བསྐྱོས་ནིག།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྟེན་པས་བཟང་བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲིག་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིང་རྒྱ་བ་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལོར་གྱི་ཆད་པ་དང་བརྟེན་དུ་བཟང་བ་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ཅི་ལྟར་རིགས་པ་བྱེད་ན་ཡང་རིགས་པ་འདུལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཟོ་སྒྲི། རྒྱད་སྒྲིང་རྒྱུ་བརྒྱན་པར་བཟོས་ནས་ནི་ལྷན་ན་གཏོང་བ་སོགས་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་བརྒྱན་པར་མཛོད་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་སོགས་མི་བཟད་སྒྲིག་པ་བྱེད་པ་ཡི་ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འདུལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པར་ཡང་སྒྲིང་རྒྱུ་ལན་སེམས་ཁོ་ན་སྒྲིད་པར་བྱ་ཡི་ཡལ་བར་འདོར་བའོ། །གཞོན་པའི་སེམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚམས་མེད་སོགས་མི་བཟད་པའི་སྒྲིག་ཅན་པ་མ་སོགས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲིང་རྒྱུ་ལན་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཉམས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་སྐུས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ལན་སེམས་ལུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྱུ་བ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཅི་ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་དུ། །ནད་ཐེབས་སུ་ལ་གཏུང་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་བརྟེན། །དམ་པ་མིན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཅོམ་བཏང་བ་དང་། བཅོམ་གྱི་ཆོ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉིན་གཅིག་བཞིན་ནམ་ཞག་ལྷ་ཁིང་^༡ ཉམས་རྒྱུ་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་རྒྱམས་བཏང་
 བར་མཛོད་ལྷག་མ་ཉམས་སྟོབས་ཆེ་བ་རྒྱམས་ཅི་རིགས་པར་འགལ་ཡང་མི་དགོལ་བ་རྒྱན་དུ་བཞག་
 ལྷམ་པ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ། ཁྱོད་ནི་བཅོམ་གང་ལ་བཏང་སེམས་མེད་པ་དེ་ལས་སྟོམ་པ་མིན་པ་
 སྟེ་བས་སྟོམ་མིན་དེ་སྤྱིང་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་གནས་པ་མི་སྤྱིང་ལ་སྟོམ་པ་
 མིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་དངོས་སུ་སྟོག་གཅོད་སོགས་མི་བྱེད་པའི་ཆོ་ཡང་བན་སོང་གི་རྒྱ་
 སྟོག་པ་ནར་མར་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ནི་དེ་སྤྱིང་མ་བཏང་བ་དེའི་
 བར་དུ་འང་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་འདྲི་ག་མཁན་དང་འབྲུས་དང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་ནད་ལ་ཕན་
 པའི་སྒྲན་དང་ལྷན་པས་བདེ་བར་བཞུགས། །སྟག་བསྐལ་སྟེད་པའི་ཆེད་དུ་བཟུང་བ་མིན་ནམ། བདེ་
 བར་བྱེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་སྟམ་ན་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་སྟོད་རུང་དུ་མེད་པ་བྱ་དག་ལ་མ་མས་སྟོད་དུ་
 རུང་བ་བྱ་འདོད་པས་ཆར་གཅོད་པ་ལྟར་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས་ནི་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཆར་བཅད་པར་བྱ་ཡི་
 ཞེས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཆར་བཅད་བྱ་བ་མིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། གཞན་ལ་རབ་སྒྲུང་ཞེས་པ་ཅན་རྒྱལ་པོ་འཕམ་གཞན་གསོད་པར་བཞུགས་པའི་
 བཅོམ་དུ་བཟུང་བ་བཏང་ནས་སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་བན་སྟོད་ཕྱིས་བྱེད་མི་བྱེད་བརྟགས་ཏེ་
 ལེགས་པར་བཞུས་ནས་མི་བྱེད་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ལ། ད་དུང་སྒར་གྱི་དེ་ལས་སྟོག་མི་རྣམས་
 མི་བསད་ཅིང་གཞོད་པ་གཞན་མི་བཞུ་བར་ཡུལ་ནས་བསྐྱད་པ་དག་ཏུ་མཛོད་ཅིག་པའོ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྒྲུང་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་མིན་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱ་མ་རྟུང་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། དེའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 དབང་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་པོས་བཏང་བར་མི་ཤེས་པའི་རྟ་རྩལ་པ་མཁྱོགས་པ་བཏང་ནས་
 རྟོག་ཏུ་གཞུག་ཅིང་། ཡུལ་ཀྱན་ཡང་བྱ་མ་རྟའི་སྒྱུན་གྱིས་གཟིགས་ལ་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་དང་བྲན་པ་དང་
 ལྷན་པར་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་མཛོད་ཅིག་སྟེ། གཞན་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པ་སྟོང་ཁིང་། བག་ཡོད་

ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པའི་དོན་མཛོད་ཅེས་པ་ལོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དགེ་སྤྲོད་ལ་སོགས་པ་ལ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟས་གོས་སོགས་རབ་ཏུ་སྒྱུན་པ་དང་བཀྲུས་ཏེ་དང་རིམ་གྱོད་ག་ཆེ་བ་རང་དང་།
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྦྱོར་ཞིང་ཡོན་ཏན་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྱུན་པ་ཅི་རིགས་པར་
བགྱིད། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལྷན་གྱིང་བཟོད་པའི་བསེལ་གྱི་བ་ཅན་བཀྲུས་ཏེ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པར་
གྱུར་ཅིང་རབ་ཏུ་སྒྱུན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ལ་རྒྱུངས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་བརྟན་པར་འགྱུར་
པས་སོ། །འོན་ཀླུ་པོ་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་གྱུ་བཅའ་ཞེན་རྒྱལ་པོ་གཏོང་བའི་རང་ཚུལ་ཅན་
ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མི་བཟོད་པའི་བསམ་དང་ལྷན་ན་ཅུང་ཟད་ཁོ་ཡང་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་ན་ལེ་གམ་རྩུ་བ་པའི་སྟེ་བག་ཆགས་པའི་གཤམ་པའི་ལ་དུ་བཞེན་དུ་ཐུངས་ན་ཞེས་པ་
ལྟར་ནང་འཇམ་ལ་སྤྱི་རྩུ་བ་བག་དང་ལྷན་པར་རོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱུང་ན་ནི་
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་འགོད་པ་དང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་རིགས་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་མིན་
མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་བསྐྱམས་ཏེ་མ་བྱོན་ལ།
དེ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བསྐྱམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པས་རྒྱལ་སྤྱིད་དེའི་སྤྲད་དུ་ཆོས་མིན་
ཁྱོད་ཀྱིས་བགྱི་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་དགོས་ཆ་ཉོ་བའི་འཛོག་བཅས་ཀྱི་ཟོང་ནི་ལེགས་ན་བདེ་བ་སྤྱོད་
ལས་ཉེས་ན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པས། རྒྱལ་སྤྱིད་ཆོས་ཀྱིས་མ་བཟུང་ན་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱིས་བྱི་མ་ལ་འབྲས་
བུ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་བཅས་བཟུད་པ་དག་ཅི་ནས་སྤྲུབས་པར་མི་འགྱུར་བར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དེ་
ལྟར་ནན་ཏན་མཛོད། འཛོག་བཅས་ཀྱི་ཟོང་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱིས་བྱི་མ་ཕན་ཆད་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བཟུད་པའི་འཛོགས་བཅས་བཟུད་པ་དག་ཅི་ནས་རྗེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རྒྱལ་པོ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ནན་ཏན་མཛོད་ཅིག་པ་སྟེ། ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིད་འདི་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བ་དུ་མའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་
ཉོ་བའི་ཟོང་དུ་མ་སོང་བར། སྟེ་བ་དུ་མའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཉོ་བའི་རིན་དུ་འགྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་ལོ།

གསུ་མ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེ་སྟོན་སྟོང་བ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཟླ་བའི་ལུལ་ཚར་བ་བདེ་སྟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཐུ་མོ་རྟོགས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚར་བ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་དགག་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བཀྲ་ག་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་སྤྱིང་བཞི་པའི་ས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བདེ་བ་ནི་ལུས་གྱི་ཚར་བ་བདེ་བ་དག་དང་སེམས་གྱི་བདེ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་པར་འདོད་ལ་ཟབ་མོད་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་གྱི་ཚར་བ་བདེ་བ་ནི་སྟག་བསྐྱལ་ཕྱིར་ནི་བཅོས་པ་ཙམ་སྟེ། སྟག་བསྐྱལ་ཅུང་ཟད་བྱུགས་ཆུང་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཚར་བ་སེམ་པ་ནི་ལ་བདེ་བར་རང་མཚན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་འཛིག་རྟེན་ན་བསྟག་བསྐྱལ་རིང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་རང་མཚན་ནི། ཉགས་གྱི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་མཚན་མིན་གྱི། བསྟག་བསྐྱལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པར་ཟད་དེ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སེར་པོ་དང་བསྐྱེགས་ཀྱང་སྟོན་པོའི་སྟོ་སྟེ་ཡི་སེར་པོའི་སྟོ་མི་སྟེ་བ་ལྟར། ཚར་བ་སྟག་བསྐྱལ་ནི་བདེ་བ་བྱུགས་ཆུང་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་མི་དགོས་པར་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོ་སྟེ་ཞིང་། ཚར་བ་སྟག་བསྐྱལ་ཡོད་ལ་རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤང་དུ་འདོད་སྟོ་སྟེ་བ་ལྟར་སྟག་བསྐྱལ་བྱུགས་ཆུང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་སེམ་པར་སྤང་བ་ལ་བདེ་བའི་སྟོ་སྟེས་པར་ཟད་དོ། །ཡང་ཚར་བ་བདེ་བ་ཐ་སྟོང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱུངོ། །རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱུངོ།¹⁾ །ཐ་སྟོང་དུ་སེམས་གྱི་བདེ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོག་པས་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྟག་བསྐྱལ་རང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱུངོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཚར་བ་བདེ་བའི་བདོག་པ་ཀྱང་སྟག་བསྐྱལ་ཕྱིར་ནི་བཅོས་ཙམ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དེ་ནི་དོན་དུ་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་དོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱལ་བྱེད་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱལ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱལ་བྱེད་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་དབང་ལྷག་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེན། མིན་ཏེ། བདེ་བ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱར་འདོད་པ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱར་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གླིང་དང་ཡུལ་དང་གནས་དང་ཁྱིམ་དང་། ཁྱིགས་དང་སྟན་དང་གོས་རྒྱམས་དང་མལ་ཆ་དང་ཐུང་འབྲུང་དང་། སྒྲུང་པོ་དང་ཏྲ་དང་བུད་མེད་པུཌ་གསུམ་པོ་རྒྱལ་ས་ཡོངས་སྤྱད་བྱ་རེ་རེ་ཟད་པ་གང་གི་ཆོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མེད་ས་སྒྱུད་པས་བདེའོ་སྐྱམ་པའི་སེམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ་དེ་ཡིས་བདེ་ཞེས་རྣོ་པར་གྲགས་ལ། གཅིག་ཡོངས་སྒྱུད་ཅིང་བདེའོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ་ལྷག་མ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེའི་ཆོ་ལྷག་མ་རྒྱལ་ས་དོན་རྒྱ་རང་མཚན་པའི་བདེ་བའི་རྒྱར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དེ། བུཌ་གསུམ་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ཡོངས་མ་སྤྱད་ཅིང་མ་བྱན་པའི་ཆོ་ཡང་། བདེ་བ་སྒྲིབ་པར་རིགས་ན། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡོངས་སྒྱུད་པའི་ཆོ་ལྷག་མ་རྒྱལ་ས་ལ་ཡོངས་སྒྱུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ དེ་དག་ཡོད་པ་ཅུམ་གྱིས་བདེ་བའི་རྒྱར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུལ་ལྷ་བསྐྱས་པ་དེའི་རྒྱལ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། རེ་རེ་བ་རྒྱལ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལུལ་ལྷའི་བདེ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕྱོད་ལྷེ། རྣོས་གར་མཐན་གྱི་གཞུགས་དང་གླིང་བུའི་རྒྱ་དང་། ཨ་ཀ་བུའི་བྱི་དང་། སྒྲུང་ཅིའི་རོ་དང་། གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་¹ དབང་པོ་ལུས་ཉམས་སུ་ཕྱོད་རོ་ཞེན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལུས་ལུལ་ལྷ་འཛིན་པའི་ཆོ་དེའི་བདེ་བ་ལྷ་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རྟོག་པས་མ་བཟུང་ན་བདེ་བར་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ལུལ་ལྷ་དང་བདེ་བ་ལྷ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལུལ་ཅི་གང་དང་གང་དབང་པོ་གང་གིས་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དབང་པོ་ལྷག་མས་ལུལ་ལྷག་མ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཆོ་ལུལ་ལྷག་མ་རྒྱལ་ས་བདེ་བའི་དོན་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ་དབང་པོ་ཡིས་ནི་ལུལ་དམིགས་པར་འབྱུང་བ་རང་དུས་ན་གནས་

པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་དམིགས་ནས་རྟོག་པ་ན་བདེའོ་སྐྱམ་དུ་རྫོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱུ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་
མིག་ལྟ་བུ་འི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུ་འི་དོན་གཅིག་གིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
གཟུགས་ཀྱི་དོན་མེད་པར་མིག་དབང་གི་དོན་མེད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མིག་དབང་དེ་མེད་པས་
ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་དེ་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་གཤམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དཔེར་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དང་
དབང་པོ་རང་གི་རོ་བོ་ཡོད་དེ།^༡ དེའི་འབྲས་སུ་རྣམ་གཤམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། རི་ལྷར་སྤངས་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་ནི་འབྲུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་
གཤམ་པ་འབྲུང་བར་བཤད་པས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་ལྟོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་པ་མ་དང་སྤྱབ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཚིགས་བཅད་
འདི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ས་ཚིག་གསལ་^༢ དུ་དངས་པ་ལ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་
མང་པོ་དག་ཅ་གེའི་རྩ་ཚིག་ཏུ་འབྲེལ་འདུག་པས། དེ་ལྟ་ན་ཅ་གེའི་ཚིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་དང་ཞེ་
དགུར། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མཛད་པ་དང་ཡང་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གཤམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཡུལ་ནི་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་རྣམ་གཤམ་དང་བཅས་པ་འཇགས་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདས་
མ་འོངས་དེ་གཉིས་ལས་ནི་མ་འདས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ད་ལྟར་བ་འདི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་
དུས་ན་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་ན་ད་ལྟར་བ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་བཅས་པ་
དོན་མེད་ལ་གང་ད་ལྟའི་ཡང་དོན་མེད་པས་རྣམ་གཤམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །རྣམ་གཤམ་དང་

ལྷ་ར་བ་ཡུལ་དྲ་ལྷ་ར་བ་འཛིན་པས་དབང་པོ་དང་དོན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། ཇི་ལྷ་ར་མིག་
ནི་འབྲུལ་པ་ཡིས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་ནི་དྲ་ལྷ་
ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྒྲོ་འབྲུལ་པ་ལ་སྣང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པས་དབང་དོན་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་གཟུགས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཅེ་ན། དབང་དོན་འདི་དག་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་མེད་དོ། །དབང་པོ་རྣམས་དང་དབང་
དོན་རྣམས་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ན་འབྲུང་བ་བཞི་འདུས་པ་དང་སོ་སོར་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུང་རྣམས་སོ་སོར་ལྷོས་མེད་དུ་བ་
དད་པར་ཡོད་ན་བྱད་གྱིད་མེད་པའི་མེར་ཐལ་བར་འབྱུར་ལ། འདུས་ན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འབྱུར་ཉེ། ལྷོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུང་བ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ལྷ་
རེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དྲ་ལྷ་ར་འབྲུང་བ་རྣམས་སོ་སོ་དང་འདུས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པས་ན་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །འདུས་པ་
དོན་མེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱང་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་མེད་པས་
ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱ་ཡང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་ངོ་བོ་དགག་པ་ནི། ཚོར་བ་རྣམ་གྲུབ་དང་འདུ་གཤིས་དང་
འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདེ་བའི་ཚོར་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །རྣམ་གྲུབ་ཀྱི་མུང་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་འདུ་གཤིས་དང་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་སོ་སོར་ཡང་བདག་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། སྤང་པར་སྤེད་པའི་ཡུལ་བདེ་
བ་རང་མཚན་པ་དོ་བོད་དང་སྤྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཀག་ནས་འབྲལ་བར་སྤེད་པའི་ཡུལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཁི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་
ཟད་ཤུགས་ཅུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དོན་དུ་སྤྱིང་རང་མཚན་པའི་བདེ་བ་རང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བདེ་བ་འཛོམས་ཤིང་མཛོན་གྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དུ་ཡང་རྒྱལ་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།
སྤྱིང་ཆོས་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བཀག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པས་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་དང་།
སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྤེད་པ་ཡུལ་
དང་བཅས་པ་དོ་བོད་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་པའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་
པ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་སྤེད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་བྲལ་བའི་སྤེད་པ་སྤྱིང་ལ། སྤེད་པ་
སྤངས་པ་ལས་མི་གསོག་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཐོང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས། སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་
ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའོ། །ཞེས་
བཀགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ན་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ལྟོག་པར་སྤྱིང་པ་ནི།
མ་རིག་པ་ལོག་པས་རིག་པ་ཅམ་ཡང་ལྟོག་པར་སྤྱིང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ལུགས་དང་། མཉམ་གསུལ་སྤྱིང་
པ་པ་དྲི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་ལྟར། སྤྱིང་འདེབས་ཆེན་པོར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་
སེམས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་པ་མིན་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་
གཉིས་སྤང་བུ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་གིས་སྤྱིང་འགག་བྱེད་པ་དེས་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བར་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་དེ། སེམས་བྱུང་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་སེམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་བྱུང་མི་འབྱུང་
བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ལ་སེམས་ཉིད་གྱིས་སེམས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། སོར་མོའི་ཆེ་
མོ་རང་གིས་རང་ལ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་གཉིས། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའང་མི་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དོན་མེད་པར་ཤེས་ནས་ནི་རྒྱ་མེད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པར་སྟེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྲིད་
བར་སྟེ་བའི་གནས་མེད་པས་ཡང་སྤྲིད་ལེན་པ་མེད་པར་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། ཉན་རང་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་
བསྟན་ལ། མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་^༡ །ཞེས་སོགས་དང་། གང་དག་བདེ་
གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲིམ་ན།^༢ །ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་ཕྱེ་སྟོང་ལས།
གཟུགས་ནི་ལྷ་བ་གདོས་པ་འདྲ།^༣ །ཞེས་སོགས་མདོ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེན། མིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྟེ་ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་ཟད་ཅེས་པའོ། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་ནས་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །འོན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡང་འཁོར་བར་གནས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ནི་སྟོང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྤྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྟུང་བ་ཡིན་གྱི།
ལས་དང་སྤྲིད་པའི་དབང་གིས་སྟེ་བ་ལེན་པ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྟོང་སྟོང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཀླུས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྟོང་སྟོང་བ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཕྱི་སྒྲོང་པག་ར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱི་སྒྲོང་ནས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་
 རྫོགས་པ་མིན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོང་
 པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་ན་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོང་པའི་
 རྒྱལ་དང་། སྒྲོང་པའི་རྒྱ་དང་། སྒྲོང་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྒྲོང་ལས་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་རྫོགས་
 གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པ་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཕྱི་པ་ནམས་རབ་ཏུ་སྤང་བས་རྫོང་བར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫོངས་པའི་རྒྱ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བྱང་
 རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་རང་གི་དོན་བཏང་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲང་།
 རང་དོན་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་ཅིང་གཞན་ལ་གོད་པའི་སྒྲོན་དག་མི་ཤེས་པའམ་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོན་
 ཏུ་འདུ་ཤེས་པའམ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་ལ་སྒྲོང་བྱེད་གྲང་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་
 དག་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོང་པ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
 གཞན་ལ་གོད་པ་སྒྲོན་དང་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ཤེས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་ལ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་
 ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱི་སྒྲོང་ནས་གཞན་གྱི་སྒྲོན་འགོག་པ་དང་
 ཡོན་ཏན་རྒྱུ་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་གྱི་ཐེག་པ་དམན་པའི་ཕྱི་སྒྲོང་ནས་ཆ་ཅམ་ལས་
 མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་རང་གི་དོན་མི་ལྟར་པའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་
 ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་དག་འབྲང་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་གནས་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་ཉེ་མས་སུ་
 བྱང་བྱ་རྫོགས་པ་ཐེག་ཆེན་ཏེ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེས་སྤང་བ་པོ་རང་ཉིད་རང་འགོར་བ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཕྱིག་པའི་ལུས་ཏུ་བྱུང་བ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོང་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་བསྐྱེད་ཉེས་པས་རྒྱ་འབྲས་
 མེད་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཁྱོས་པ་ཡིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲོང་བར་
 བྱེད་པ་གཉིས་ལས། ལས་འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་གོ་བའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་ཡང་རན་
 འགོར་བསྐྱེད་པར་མདོ་ལས་བཤད་ན་སྤང་བས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
 ལ་ཕྱིར་བྱོགས་པ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པས་མོས་པ་མེད་ཏུ་ཐེན་ན་ཡང་སྒྲོང་

པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲུབ་པ་གདབ་པར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུས་ཀྱང་ཆེན་པོ་བསལ་རིགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒློན་པ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཅུང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་གཏན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བྱེད་དེ་ལ་སྐྱང་བར་མི་རིགས་
པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་འབད་རིགས་ཀྱི་ཆུང་དུ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་དགའ་བར་རིགས་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་འདི་སྐྱོད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱང་བར་རིགས་ཏེ། མགོ་གཏོང་བ་ལ་
སོགས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ནེ།
ཕྱལ་ལ་ན་ཆ་སྐྱོད་པའི་དུག་གིས་འཛི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱོད་པའི་དུག་ནི་བསལ་བར་བྱ་བར་རི་ལྟར་
སྒྲན་དབྱེད་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཆོ་འདིའི་ཆུང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་མི་ཡན་པ་
ཆེན་པོ་བསལ་བར་བཀྱིས་པ་ཅི་ཞིག་འགལ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆེས་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐྱང་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་བྱེད་གྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱ་ཆེན་པོ་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དགེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ལུས་དག་གི་ལས་དགེ་བར་འབྱུར་ཞིང་ཆོས་
ནམས་སྒོན་དུ་ཡིད་འགོ་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཡིད་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་གྲགས་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་ཡིད་གྱིས་ཕན་པར་བྱས་
པ་ཅིས་མི་ཕན་པར་འབྱུར་ཏེ། གཏང་བ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ད་ལྟ་མི་བདེ་འད་ཕྱིས་རྗེས་སུ་ཕན་
པར་འབྱུར་བ་བྱ་རིགས་ན་བདག་དང་གཞན་དག་ལ་བདེ་བ་དང་། ཕན་པ་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འབྱུར་
བའི་ད་ལྟའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཅུང་བྱེད་ཉམས་སུ་ལེན་པར་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲོས་ཏེ་ཆོས་འདི་དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བཟང་པོའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཆུང་དུ་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་བདེ་བ་བྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བར་
འབྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པས་བདེ་བ་སྤངས་ཤིང་བྱ་ཆེན་པོ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
ཐར་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གཟིགས་ལ་བདེ་བ་ཆུང་དུ་མགོ་ཡོད་པའི་བདེ་བ་ཅམ་བཏང་བར་མཛོད་

ཅིག །གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་བདེ་བ་རྒྱུ་རུ་དེ་ཡང་མ་བཟོད་ན་དེས་ནི་ནད་ཞི་བའི་དོན་དུ་
སྒྲིབ་པ་དག་གིས་ནི་མི་ཞིམ་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིགས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཉུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་སྤང་བ་རིགས་
པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རུ་དེ་དོན་དུ་ཆེ་མི་བཏང་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་
དམན་པའི་དོར་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་
ལ་ལར་མཁས་པས་པན་པར་མཐོང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་
བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་གྱི་དམིགས་གྱི་^{༡༡} བསལ་ན་
བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ལོ་རྒྱུ་བར་གནས་པ་རང་གཞན་ཀྱན་ལ་བདེ་བའི་རྒྱ་ལའང་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་
བཏང་བ་དང་དམིགས་གྱིས་བསལ་བའི་གནད་བཀག་དག་བསྟན་བཅོས་ནི་ཀྱན་ལ་བསྐྱེད་པས་
སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེ་སྒྲོད་གང་ཞིག་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
དང་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱང་བའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཀྱན་
དང་། སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཡོད་ཤེས་རབ་ཅན་
སུ་ཞིག་དེ་ལ་^{༡༢} སྤྲེ་སྒྲོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྫོགས་པར་དེ་
ལས་བསྟན་གྱི་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྤྲེ་སྒྲོད་ལས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་
སྒྲོད་པ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་རབ་ཏུ་ཟབ་མོ་ལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུག་ནས་
སྤྱིད་ལུག་ཅིང་བདག་ཉིད་སྒྲོན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེ་སྒྲོད་ལ་མ་སྤྲུངས་པས་སྤྱིར་བའི་བསལ་བར་
བྱེད་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་དབང་ལུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་རྣམས་སྤོངས་པ་ཡིས་
ད་ལྟ་འདི་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲེ་སྒྲོད་པར་བྱེད་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེ་སྒྲོད་བཀར་སྤྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཡར་བྱིན་གྱི་སྒྲོད་པ་བསྟན་པ་
དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པ་དེ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆེ་བའི་བདག་

ཉིད་དེ་ལོས་རྫོགས་པར་གྲོས་དགོས་པས་དགར་གྱུ་བ་པོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
ལ་ཉེས་བཤད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དེ་ལས་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་སྡེ་
སྡོད་དེ་ཉིད་བཀར་གྱུ་བ་པོ།

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་འདི་ལ་ཉེས་བཤད་གྱི་ཆོག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པར་ཐལ། ལྷོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོམ་འགྲུས་བསམ་གཏན་གྱིས་རབ་སྡེ་སྡོད་པ་པར་ལྷོན་
བྱུག་དང་། སྡོད་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་སྡོད་རྗེའི་བདག་ཉིད་ནུམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ། དེ་རྫོགས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སངས་རྒྱུས་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལག་རྗེས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷོན་པས་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་
སྡོད་གྲུབ་པས། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་དོན་དང་བཅོམ་འགྲུས་དང་བཟོད་པས་གནས་སྐབས་ལ་
ལྷོས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་གྲོས་རབ་གཉིས་གྱིས་ཆོས་ཡང་དག་
པར་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གྲོས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་པར་ལྷོན་བྱུག་པོ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་
སྡོད་ཀྱི་དོན་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་བཟུང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་
པའི་ཆོག་བཟུང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་བཟུང་བར་འགྱུར་པོ། གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་
པའི་རྒྱ་གནས་སྐབས་དང་། ཐར་པའི་དོན་མདོར་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སངས་
རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ལྷོན་པ་བྱུག་གི་
ཁོངས་ན་ལྟག་དང་བཅས་པ་འདུ་ས་ནས་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་འདི་ནི་སངས་
རྒྱུས་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འདོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནམས་དང་ཡེ་གེས་གྱི་ཆོགས་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱུས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་གང་ལ་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་དེ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱུས་པར་མི་གེས་པས་མདོངས་པ་ནུམས་མི་བཟོད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞུགས་སྤྱིའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་

དམན་གྱི་ཕྱེ་སྡོད་ནས་བཤད་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྡོད་ནས་བཤད་པའི་ཟད་མི་
 སྒྲེ་ཤེས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་རྟོགས་ན་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་པར་རིགས་ཀྱི་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་སུ་མཐར་ཐུག་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་བསམ་ཡས་པས་འབྲས་སུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་
 ཡས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ལས་
 བཤད་པ་འདིར་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཇི་ལྟར་ཁྱེན། ཉོན་པས་ཤུ་
 རིའི་སུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཤེས་སམ་དྲིས་པས། རྩལ་གསལ་
 པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིད་སུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ལྟ་ཞོག་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་
 ཤེས་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་དེ་ཆེན་པོ་དེའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་པར་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་ལྟ་སུ་
 ཡོད་པ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན། འབྲས་སུ་མཐའ་ཡས་པ་མི་འབྱུང་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་ལ་དེ་ཡང་
 རྟོགས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྡོད་ཉིད་ལས་བསྟན་པས་ངེས་པར་བཀའ་ཁས་བྲུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྡོད་ལས། གང་
 རྒྱག་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ་བྱང་བར་ལྟར་པ། ཟད་པའི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་པ། འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རུས་པ། རྒྱག་བསྐལ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མི་སྦྱར་ཞིང་མི་འབྱུང་
 མི་སྦྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། བྱ་ནོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ། བྲིད་པ་
 ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ་འགོག་པ། བྱང་ན་ལས་འདས་པའོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་མདོ་ལས་གང་ཡང་སྟེ་བ་ཟད་དོ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ནོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་བྲིད་པ་
 གཞན་མི་ཤེས་སོ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱད་པ་ན། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། ཞིག་པ་ཤེས་
 པ་ཇི་ལྟ་སུ་¹⁵ །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་དབྱ་བཙམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བདག་གི་སྟེ་
 པ་ཟད་དོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་
 པར་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྤྲེལ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་བྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་

བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་
 འཇུག་པ་ལ་དགོངས་ནས། གང་འདི་ཞེས་ཏེ་ཆོག་གསུངས་པ་དང་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མར་མི་སྐྱེ་བའི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱག་བསྐུལ་གཞན་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ལྷག་བསྐུལ་འདི་ཞེས་པ་སྤྱི་སྤྱེ་བྱེད་བྱག་ལ་འཇུག་པས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་མི་སྐྱེ་
 བ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་སྤྱིའི་དོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་བྱེད་བྱག་ལ་བཤད་དགོས་ཀྱང་
 འདིར་ནི། སྤྱིའི་སྤྱེད་ནས་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་བསྟོན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་
 པ་ཁྱོད་རང་བཟུང་འདོད་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཟད་པ་སྡོད་པ་ཉིད་བསྟོན་པ་གཉིས་
 ཟད་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི་སྡེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དང་། དེ་གེས་པ་ཟད་
 མི་སྐྱེ་གེས་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པས་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་བཀའ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིའི་ཡུལ་
 དུ་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག །སྡོད་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལམ་གྱི་དྲོམ་གསུམ་པ་དང་། སངས་བླ་མེད་པོའི་ཆོས་
 སྤྱིའི་བདག་ཉིད་སྡེར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྩེས་སུ་ལྷས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་ཅིག་གོས་
 ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པ་མ་ལས་པ་ན་མས་ལ་བཀའ་ཡིན་མིན་ཅིས་མི་མཉམ་སྡེ་མི་
 མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ཅིང་མཉམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་གེས་པ་སྐྱེ་བ་མིན་པ་
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པས་ཕྱི་མ་དགོངས་ཏེ་
 གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྡེ་མ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་མ་རྟོགས་ན།^{༡༥} བཏང་སྒྲོམས་སུ་
 བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟུམ། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་ནི་སྤྲིག་པར་མི་
 འཇུག་ལ་སྤང་བས་སྤྲིག་པར་འཇུག་ལ། དགེ་བར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞེ་
 སྤང་བ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་བྱ་བར་མི་རིགས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པ་

མིན་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་
པ་དང་། བདེན་བཞི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ཅམ་ཉམས་སུ་བྱངས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་བཀར་བཟུང་རིགས་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དེ་ལས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་སྡོན་ལམ་དང་བསྟོ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་དང་
སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་སྡོད་པ་དང་། རྟོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ
མད་ཏུ་བྱུང་བ་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་
གསུངས་ཀྱང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྡོད་པ་དང་ཡོངས་བསྟོ་སོགས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་
པས། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པར་ངེས་ཏེ་དེ་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བྱངས་པས་བསྐྱལ་
པ་གངས་མེད་གསུམ་ན་འཆང་རྒྱ་པའི་ལམ་རྫོགས་པར་སྟོམ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ག་ལ་
འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་
ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་བཤད་པས་ཅིའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མ་ཆང་ཞེན། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་
ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཤད་དེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རེ་ཤིག་མ་
བརྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཆད་མ་གཞན་ཏུ་ཡོད་མེད་པས་
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་སྤང་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཅམ་བསྐྱལ་པ་
གངས་མེད་གསུམ་ཏུ་སྟོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཐེག་པ་དམན་པའི་དག་
བཅོམ་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་སུ་གང་གིས་ལྷག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལྷག་པ་མིན་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱབས་གང་གིས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་རྒྱས་པའི་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞིའི་དོན་མི་རྟག་སོགས་བརྟུན་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཅམ་ཞིག་
སྟོམས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་རྒྱ་བུན་མོང་བ་ལས་འབྲས་སུ་བུན་

མོང་མིན་པ་འབྱུང་མི་མྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པ་ཚོ་གསལ་པ་ལགནས་པའི་དོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མདོ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྤུལ་བ་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྤུལ་པ། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་བཀར་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཟུང་ཞིག་པའོ།།

བཞི་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་བ་ཀྱི་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། བར་
སྤྱོད་པ་དག་གི་ལྟ་སྲུང་དང་པོར་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་གྲོག་ཏུ་འཇུག་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་
གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཆོས་མི་སྟོན་གྱི་སྒྲ་ལུ་དུ་རི་ཙམ་བཟོད་པའི་
ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ལྟར་^{༡༧} ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྟོག་གཙོད་སོགས་སྟེག་པ་ལས་རྣམ་
པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སྟེས་སུ་རྒྱུང་དུའི་བསམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་འབྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གདུལ་བྱ་སྟེས་སུ་འབྲིང་གི་བསམ་
པ་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་ཕྱང་འདས་སྤང་བྱ་དང་གཟུང་འཛིན་རྗེས་
ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་སྟོན་ལ། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་བྱུབ་པ་སྟོན་པས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན་པའོ། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་
དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཁ་འཁྱིག་^{༡༨} ཅན་འཛིགས་པ་སྟེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟིང་རྗེའི་
སྟིང་པོ་ཅན་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པ་དབང་པོ་རབ་ཏུ་བྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྟོན་ཏོ།།^{༡༩}

དོན་བསྟུ་བ་ནི།^{༢༠} དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁོང་ཁོ་བཞི་ཟད་པར་བྱ་ཞིང་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷག་པར་རབ་ཏུ་དད་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་
རབ་ཏུ་དད་ཅིང་དེ་ལས་བཤད་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཡིས་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་
པར་འབྱུར་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ཀྱུན་གྱིང་ཞར་ལ་འབྲུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྤྱོད་ལ་
ལྷག་པར་གྲུས་པར་བྱ་ཞིང་དེའི་དོན་ཉན་ཐོས་སུ་སྤངས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྤྱིན་པ་དང་དགེ་བསྟན་
 དང་བསྟན་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཆོས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཁྲིམ་པས་སྒྲུབ་སྒྲླ་བས་ཁྲིམ་པ་
 ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་པ་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་ལས་སྟག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཁྲིམ་པས་
 རྒྱག་གི་ནང་ནས་དེ་གསུམ་སྒྲུབ་སྒྲླ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ། སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དེ་
 བསྟན་པར་གོམས་པར་མཛོད་ཅེས་པ་འོ། །བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་ཀླན་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོབ་མི་ཅུས་
 བ་རབ་བྱུང་བུ་བར་གདམས་པ་ནི། རོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མི་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་སྟོགས་རྒྱག་པོ་
 མ་བྱས་པར་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དབུ་མ་ན་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་སྟན་པའི་གྲགས་པའི་དོན་
 དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་འཛོལ་བར་མཛོད་པར་རིགས་སོ། །

མཚན་དོན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲེང་བ་ལས། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་
 པ་སྟེ། ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་འོ། །

॥

ལེའུ་ལྷ་པ། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱན་པ།

༥ ཐར་པ་ལྷུང་རྩ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རབ་རྩ་བྱུང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་རྩ་བྱུང་བའི་བྱུང་བ་སེམས་དཔའི་བྱུང་དོར་གྱི་གནས་མདོར་བསྐྱན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་དང་འདྲ་བ་དེ་ནས་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཡིས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྱིམ་སྒྲིལ་བ་ལ་རབ་རྩ་གྲུས་པར་བྱ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱས་དང་ལུང་རྩམ་བྱ་བཞི་འདྲུལ་བ་དང་། བཅས་པ་དང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བསྐྱིབས་པར་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་གནས་རྫོགས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཉེས་པ་ཐུན་ཚེགས་གཤམ་ནས་སྤང་བར་བྱའི་གཞི་རྒྱམས་སྤངས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་ཅ་བདུན་བསྐྱགས་པ་རྒྱམས་འབད་དེ་ངེས་པར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིལ་སྤང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱོ་བ་སོགས་དང་པོ་བཙོ་ལྟ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་འཚོས་ནས་ཞེ་གཅིག་པ་མི་འཆི་བའི་རྫོག་པའི་བར་བཤད་པ་དང་། ཞེ་གཉིས་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲིག་པ་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱོ་བ་སོགས་བཙུ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ད་རྒྱལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོ་བ་བཤད་བྱ་དང་སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་འཆད་བྱེད་དེ། མདོ་ལས་བསྐྱན་པའི་བཤད་བྱ་བཞོད་ནས་བསྐྱན་བཙོས་ཀྱི་འཆད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྒྱམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཁྱོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁྱོ་བའི་རྒྱུན་དམ་དུ་འཛིན་པ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་སྤོངས་ན་སྦྱ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མདོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ག་པ་འཆབ་པ་སྡེ་ཚོག་པ་ནི་སྤྱི་ག་པ་ཞེ་ནས་མི་གཏོང་བའོ། །གཡོ་ནི་གཞན་གཤམ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྡེ་སྡོད་ནི་སེམས་སྤྱུང་བྱ་བྱ་བའོ། །ཐུག་དོག་ནི་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་བཀུར་སོགས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་

མི་བཟོད་པའི་གཏུང་བའོ། །མེར་སྐྱ་ནི་གཏོང་བས་འཛིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོ་བྱད་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །རྩ་
ཆ་མེད་པ་དང་ཁྱེལ་མེད་པ་ནི་རང་དང་གཞན་ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིང་ནས་ཉེས་སྦྱོད་
ལ་མི་འཛིན་པའོ། །ཁེངས་པ་ནི་སྒྲིང་མ་སོགས་ལ་འདུད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཉེས་སྦྱོལ་ཁྱོས་པས་བསྐྱར་
བ་ཁྱོ་གཉིས་སོགས་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་འབྱུང་བའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་སོགས་ཀྱིས་བྲེགས་པ་
རང་གི་སེམས་གཏུགས་པའོ། །བག་མེད་པ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དགེ་བ་རྣམས་ལ་མི་
སྦྱོར་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་མི་བསྐྱར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ར་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ། །ར་རྒྱལ་ནི་
ལྷ་བཅུ་ཅུ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དྲང་པོ་ནི། དེ་ལ་མཛོན་པར་
སྒྲིམ་བྱེད་པ་དམན་པས་བདག་དམན་ཞིང་མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྒྲིམ་པ་དང་། དམན་པས་བདག་
ལྷག་པའམ་མཉམ་སྒྲིམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དམན་པས་དམན་སྒྲིམ་པ་ར་རྒྱལ་
དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་སྒྲིམ་ན། དམན་པ་དེ་བས་བདག་དམན་ཡང་རུང་གི་སྒྲིམ་དུ་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གང་གིས་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་འཕགས་པ་དང་མཉམ་པར་སྒྲིམ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལྷག་པའི་ར་རྒྱལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱུང་དུ་འཕགས་པས་བདག་བྱུང་པར་འཕགས་
པར་སྒྲིམ་པ་གང་གིན་ཏུ་མཐོ་བས་མཐོ་སྒྲིམ་པ་ར་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ར་རྒྱལ་ཏེ་འབྲས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོལ་
མིག་དག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉིས་དམིགས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དན་འགོར་ར་རྒྱལ་གྱིས་
འཁྲིད་ཅིང་། མིའི་དག་འཕྲོན་བཅོམ་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ཟན་ཟའི་བྱན་དང་ནི། །སྟོན་དང་མི་སྟུག་
ཅན་དུ་འགྱུར་༩ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཉི་ཤེས་པའི་ལུང་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་པོ་དང་གིས་སྦྱང་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲོངས་པས་རོལ་སྒྲིམ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རོལ་
སྒྲིམ་པར་བཤད་དེ་རོལ་སྒྲིམ་པའི་ར་རྒྱལ་ལོ། །ལྷ་པ་ནི། རྒྱན་དུ་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཏེ། རྟུག་པ་ནི། སྟིག་ལས་བྱེད་པ་ལས་ངས་
བྱ་སྒྲིམ་དུ་བསྟོད་པ་ནི་མཁས་པས་ལོག་པའི་ར་རྒྱལ་དུ་རྟོགས་སོ། །བདུན་པ་ནི། བདག་གསོན་ཡང་

དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བདག་ཉིད་སྤྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དམན་པའི་ར་ཀུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་དག་
མངོན་པའི་མདོར་བདུན་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གངས་མདོར་བསྟུན་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ (ཀུལ་འཆོས་ནས་མི་འཆི་བའི་རྟོག་པའི་བར་བཤད་པ་) ལ་ཀུལ་འཆོས་སོགས་ནི་ཀུལ་
འཆོས་ནི་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེ་འི་ཕྱིར་དབང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་དག་གི་དོན་སྟུར་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟིན་ནོ། །ཁ་བསག་ནི་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེ་འི་ཕྱིར་ཆོག་འཇམ་སྟུར་ནི་སྟོབ་པའོ། །གཞོགས་སྟོངས་
ནི་རྩལ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྩལ་ལ་བསྟུན་པར་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་ནི།
རྟེན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དུ་སེར་སྟེ་ཆེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་སྤྲོད་བྱེད་པའོ། །རྟེན་པས་རྟེན་པ་ནམས་
འདོད་པ་ནི་སྟུར་ཐོབ་པ་ལ་བསྟུན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་གསལ་རེ་རེ་འཛིན་པའོ། །ཉར་གཅིག་པ་ནི།
སྟོན་སྟོས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་འབྲུལ་པར་འགྱུར་པ་ཉར་པ་གང་དང་གང་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ནི་གང་སྟོས་
པའོ། །ཉར་གཉིས་པ་སྤངས་མེད་ནི་གཞན་ལ་མཁྲུ་བར་མ་གྱུར་པ་ནད་ལས་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ཡིད་
སྟོང་པའོ། །ཉར་གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྟུར་མ་གཉིས་དང་བདག་གི་ཡོ་བྱད་རན་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་
ལས་བྱུང་ལ་དེ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཡིན། ཉར་བཞི་པ་བདག་གཞན་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་
གང་ཆགས་སྟངས་སྟུན་གྱིས་སྒྲིབས་པའོ། །ཆགས་སྟངས་སྟོངས་གསུམ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་ཏེ་འཇམ་དགེ་མི་དགེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉར་ལྟ་བ་སེམས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཆོས་
མཐུན་པར་བྱ་བ་ནམས་ལ་ནི་ལེ་ལོས་བཀྲར་སྟེ་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉར་དུག་པའོ། །སྒྲ་མར་
བྱས་པ་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཀུལ་དང་ལྟན་པས་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཉར་བདུན་པ་སྟེ་
ཐོངས་པ་ཡིན་པར་འདོད། ཉར་བརྒྱུད་པ་ཞེན་པ་ནི་ཀླན་ནས་དཀྱིས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་དུ་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་པའོ། །ཉར་དགུ་པ་ཡོངས་ཞེན་ནི་གཞུགས་སྒྲོ་སོགས་ལུལ་ལྟ་
སྟེད་པ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཀླན་ནས་དཀྱིས་པ་ཆེ་བ་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་པ་ཡིན་ནོ། །སུམ་ཅུ་པ་ཆགས་
པ་ནི་རང་གི་རྩལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་བྱ་དང་ལྟན་པའི་ཡིད་དོ།།

གཞན་གྱིས་རྩལ་ལ་ཞེན་པའི་བརྟན་སེམས་ནི་སོ་གཅིག་པ་མི་རིགས་པའི་ཆགས་པ་ཞེས་

བྱལོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་ནས་ཆོག་གིས་བསྟོད་པའི་ཀླན་སྟོང་ནི་སོ་གཉིས་པ་ཆོས་
 མིན་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །སྤྲིག་པ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 བར་སྟོན་པ་ནི་སོ་གསུམ་པ་ཚུལ་འཆོས་པའོ། །སོ་བཞི་པ་འདོད་ཆེན་ནི་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟམ་པ་སྟེ་
 ཆོག་ཤེས་པའི་དབལ་ལས་འདས་པའོ། །སོ་ལྔ་པ་ཐོབ་འདོད་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
 ཡང་དག་པ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་རོལ་བོས་གོ་བར་འདོད་པའོ། །སོ་དྲུག་པ་མི་བཟོད་པ་ནི་གཞན་གྱིས་
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་རང་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱང་མི་བཟོད་པའོ། །སོ་བདུན་པ་ཚུལ་མེད་
 པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་སྤྱི་མའི་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་མ་གུས་པའོ། །སོ་བརྒྱད་པ་བཀའ་སྟོབ་བདེ་བ་མ་ཡིན་
 པ་ནི། གང་ལ་ཆོས་མཐུན་པས་རིགས་པར་ཆོག་སྤྱི་བ་ན་དག་ཡང་རུང་སྤྲིག་ཀྱང་རུང་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་མ་གུས་པའོ། །སོ་དགུ་པ་ཉི་དྲུ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཉི་དྲུ་ལ་བྱམས་པའི་ཆགས་
 པའོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་སྤེད་པ་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡུལ་རན་པ་ལ་ཡང་དེའི་
 ཡོན་ཏན་བརྟོན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞེགས་ཅིག་པ་ནི་མི་འཆི་བའི་རྟོག་པ་ནི་གང་འཆི་བའི་འཇིགས་
 པས་མི་དྲྀགས་པའོ།

གསུམ་པ་ཞེ་གཉིས་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ། རྩལ་སྒྲུ་རྣམ་རིག་གི་རྟོག་པ་
 སོགས་ནི་ཞེ་གཉིས་པ་རྩལ་སྒྲུ་རྣམ་རིག་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་རིག་པར་འདོད་
 པའི་རྟོག་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་ཡོན་ཏན་བདོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིས་རི་ལྟར་
 བྱས་ན་སྤྱི་མར་བྱེད་པར་འགྱུར་སྟམ་པའོ། །ཞེ་གསུམ་པ་གཞན་ལ་རྩལ་སྒྲུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
 རྣམ་རྟོག་ཡིན་པ་ནི་སྒྲུལ་པའམ་བྱད་མེད་གཞན་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་བཞི་པ་གཞོད་སེམས་
 རེག་པ་ནི་དེ་ཡིས་ཐན་པ་དང་མི་ཐན་པ་སེམས་པའོ། །ཞེ་ལྔ་པ་མི་དགའ་བས་བརྟན་པ་མེད་པའི་
 ཡིད་དོ། །ཞེ་དྲུག་པ་འདོད་པས་བརྟོགས་པའི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་བདུན་པ་སྟོམས་པ་ནི་དགོ་བ་ལ་
 བརྟོན་པ་མེད་པའི་ལུས་སྦྱིད་ལུག་པའི་དོན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་བརྒྱད་པ་འགྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
 པའི་དབང་གིས་ནི་ལུས་དང་ཁ་ནི་འགྱུར་པའོ། །ཞེ་དགུ་པ། ཟས་མི་འདོད་པ་ནི་བཟའ་དྲགས་པས་
 ལུས་མི་བདེ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ལྔ་བརྒྱ་པ་སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་དམའ་བ་ཉིད་ནི་འདི་སེམས་ཞུམ་པ་

ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་ནོ། །ངག་ཅིག་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དག་ལ་
 འདོད་པ་དང་། རོན་ཏུ་གཉེར་བ་ཉིད་དོ། །ངག་ཉིས་པ་གནོད་སེམས་ནི་བདག་དང་། བདག་གི་
 གྲོགས་པོ་དང་། བདག་གི་དགའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱས་གསུམ་ཏུ་བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གནོད་པ་
 བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་རྒྱས་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་བདག་གི་དགའ་ལ་ཕན་བདགས་སོ་འདོགས་
 སོ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་རྒྱས་ཏུ་གཞན་ལ་གནོད་པར་སེམས་པ་རྒྱ་དགུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་
 སེམས་ལྟེ་བའི་བྱིར་ལས་བྲལ་བ་ལས་བྱེད་མི་འདོད་གང་ཡིན་པ་ནི་ངག་སུམ་པ་རྒྱ་གས་པའམ་བརྟ་
 བའོ། །ང་བཞི་པ་གཉིད་ནི་གཉིད་ཉིད་དེ། །འཇུག་གེས་དུག་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་
 བསྟན་བྱེད་དོ། །ང་ལྔ་པ་ཁོད་པ་ནི། ཟས་ཀྱིས་རྒྱགས་པས་ལུས་སེམས་རབ་རྒྱུ་མ་ཞི་བའོ། །ང་དུག་པ་
 འཁྱོད་པ་ནི་བྱ་བ་དན་པར་བྱས་པ་ལ་འཁྱོད་པ་བྱིས་གདུད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བདེན་པ་དང་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་སློ་རྣམ་གཉིས་ནི་ང་བདུན་པ་ཐེ་ཆོམ་མོ། །ལྔ་བརྒྱ་རྩ་བདུན་
 པོ་དེ་དག་ནི་ཡལ་ཆེར་སྤངས་བྱའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་སེམས་བྱུང་ངོས་བཟུང་བ་སྤང་བ་ཡང་ཉེས་
 པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་ཏུ་སྤང་བས་དེ་ལ་བརྟགས་ཏེ་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ།
 ཡལ་ཆེར་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། བཤད་བྱ་འབའ་ཞིག་བསྟན་
 པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་བྱིས་པའི་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་
 དཔས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་རབ་རྒྱུ་བྱུང་བ་སྤོམ་བརྩོན་ཅན་གྱིས་ལྷག་པར་
 ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་སྤང་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ས་བརྩའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་
 གྱིང་བོ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སོ་སའི་འབྲས་བྱ་དང་། ཐུན་མོང་
 གི་འབྲས་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་དྲང་བྲལ་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་བདེ་
 བླག་ཏུ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས། ཉེས་པ་སྤང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་
 སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེན་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
 བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། སྦྱིང་རྗེ་དང་། དེས་ཀྱལ་ནས་
 སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲིན་པ་ནི། རང་གི་ནོར་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་
 བའི་སེམས་པ་དང་དེས་ཀྱལ་ནས་སྤང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི་གཞན་ལ་ཡན་པར་
 བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤངས་པའོ། །བཟོད་པ་ནི་ཁོ་བ་སྤངས་པ་སྡེ་ཆོས་
 ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་སོགས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་
 དགེ་བ་ལ་ཕྱེ་གཅིག་པ་བྱིང་ཞོད་རོ་བྱང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་བདེན་བ་གཉིས་དང་
 བཞི་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
 རྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱིང་རྗེ་གཞན་དོན་ལ་རོ་གཅིག་པའི་སློ་གྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲིན་
 པས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྦྱོང་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་དང་། བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་
 པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དགེ་བས་གཟི་བཞིན་དང་། བསམ་གཏན་གྱིས་བྱིང་ཞོད་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཞི་བ་དང་། སློ་ཡིས་སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །སྦྱིང་བརྩེ་བས་ནི་རང་གཞན་དོན་ཀྱང་
 རྒྱུ་བ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་ཅིག་ཅར་སྦྲོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 རུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ (ས་བརྩེ་རྣམ་གཞག) ལ་གཉིས། སྤྲིད་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།
 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྦྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟེན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
 གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རོ་བོ་དང་། ཡོན་ཏན་གང་གིས་ཟེན་པ་དང་། སའི་མིང་

ཐོབ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་དང་བཞི་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི། ཟག་བཅས་དང་བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྒྱེདོ། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་དེ་ཟད་པས་དེས་བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་”ནི་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཟེན་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བསྟན་པ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །

རབ་དག་འཇོགས་ས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སྒྲོན་ནས་འཛོག་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་སྤྱིང་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྒྲིང་བའི་སྐབས་དང་ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མཐུ་སྟལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཐོབ་པ་ལོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྒྲིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་འཛིན་མ་སྤྱིང་ལ་དབང་བ་དང་གཉིས་པར་སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲིབ་པ་སོགས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལོ། །ས་དེ་དག་གྱུང་། རྗེས་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟད་པ་ཡིན་གྱི་མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ (ཡན་ལག་གི་དོན་) ལ་གསུམ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་དབྱེ་བ་དང་། ས་བརྒྱ་སོ་སོའི་རོ་བོ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྷར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། སྤབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། བྱས་པརྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་པདུན་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ས་དང་པོ་ནི། ས་དེ་དག་ལས་ས་དང་པོར་ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ཞེས་པ་མདོ་སྟེ་ས་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་པདུན་ཐོབ་པ་དང་།¹ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་དང་བྲལ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགའ་བ་བྱུང་བར་ཅན་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། རྩལ་བྱིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་རྩ་འཛིན་པའི་ཀླན་རྩ་སྒྲིར་བ་གསུམ་སྤངས་ཤིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་པའི་ས་ཀླན་རྩ་འོད་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་དེ་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་སྤྲིན་པའི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་མཚོག་སྟེ་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་དེར་སྤྲིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་སྤྲིན་པ་ཆེས་ལྷག་པ་དེ་ཙམ་དུ་པར་བྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མི་ལྷན་པས་སྤྲིན་པ་ལྷག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ཀྱི་བྱུང་པར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྤྲུག་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །འཛིན་གྲིང་གི་དབང་སྤྲུག་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེལ་བའི་བྱུང་པར་རོ།

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་པའི་བྱིར། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་བརྒྱ་ཆར་སྤྲི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་རྩལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱིར་རང་གིས་རྩལ་བྱིམས་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་བྱིར་ཡོན་ཏན་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་མཚོག་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་སྟོང་སྤྲུག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་སྤྲུར་བར་བྱའོ། །རྣམ་སྤྲིན་འཕེལ་བའི་བྱེད་བྱ་ནི་དཔལ་ལྷན་གྲིང་།

བཞི་ལ་དབང་བའི་ཀླུ་མིན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་འཕྲོ་བ་ལ། བན་པའི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མཉམ་གཞག་རྩ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བྱང་ཤིང་
སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་མཚན་མ་ཞི་བའི་འོད་དེ་འབྱུང་བ་དེའི་སྟོབས་གྱིས་རང་གི་ལུས་དང་
རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་སྣ་རོལ་གྱི་འོད་དམར་སེར་ཟངས་གྱི་འོད་དང་
འབྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དེར་བསམ་གཏུན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཚད་མེད་པ་
བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་སྒྲིམ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་ཡོངས་སུ་
ཟད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ས་དེར་བཟོད་པ་ཆེས་ལྷག་
པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལྟའི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་མཁས་པར་
འགྱུར་བ་སྟེ། མཁས་པ་དེའི་དབང་གི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཤོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་ས་
གསུམ་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་ཆོན་བདུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ་སོ་བདུན་པོ་བྱེད་པར་
དུ་ནི་སྒྲིམས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན་རབ་འཐབ་བྲལ་¹⁵ བར་གནས་པའི་ལྟའི་ཀླུ་པོར་
འགྱུར་རོ། །འཛིགས་ཆོགས་¹⁶ ལ་ལྟ་བ་རང་འབྱུང་བ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་བྱུ་བ་པར་འཛིན་པའི་བྲ་བ་དང་། གང་ཟག་རང་རྩ་བར་འཛིན་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཀྱན་ནས་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་ཤིན་རྩུང་དཀའ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་
ལྟའི་བྱའི་བདུད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་པམ་པར་བྱེད་མི་རུས་ན། དེའི་བཀའ་ཉན་པའི་བྲན་ལ་སོགས་
པས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པས་བདུད་རྒྱུན་གྱིས་ཤིན་རྩུབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཤིན་རྩུང་དཀའ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་བྲ་རགས་སོགས་དང་། མདོ་སྟེ་ས་བརྩུ་བ་ལས་དེ་ལས་
ལོགས་སུ་གསུངས་¹⁶ པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་བྲ་མོའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་

འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ཀྱི་ལྷའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ། །སའི་འབྲས་
ལུ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་མཉེན་གསུམ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལྷ་བའི་གནས་ཐོག་པར་བྱེད་པའོ།།

དུག་པ་ས་དུག་པ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྲུང་བ་གཟུགས་བརྒྱན་དང་འདྲ་བ་སོགས་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་
བ་ལས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ས་ལྟ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་
པས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས་བསམ་གཏན་
གྱི་ཡར་ཕྱིན་དེའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་ན་སྦྲང་བ་ཉིད་ལ་ལུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་ཅུས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ན་རབ་འཕྲུལ་
དགའི་ལྷའི་དབང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མི་ཐོགས་པ་’དང་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཅན་ཞི་
བར་བྱེད་པའོ།།

བདུན་པ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ་དུས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་དང་། སའོག་མ་
རྣམས་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ནི་རིང་དུ་སོང་བ་དང་ལྡན་ཕྱིར་དང་ས་བརྒྱད་པ་དང་ཆེས་ཉི་པའི་རྒྱ་
ཡི་ཕྱིར། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དུག་པ་མན་ཆད་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱད་ཅིག་
རྒྱད་ཅིག་ལ་སྟེ་རྒྱད་ཅིག་རེ་རེ་བ་དེར་ནི་འགོག་པ་ལ་སྟོམ་པར་འདུག་ཅུས་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྒྲིའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅུས་པའོ། །དེའི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན་འདོད་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སའི་བདག་པོར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་སྟོབས་དཔོན་འཕགས་པའི་བླ་པོ་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ།།

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ཅུའི་ས་མི་གཡོ་བ་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་
སྤངས་པ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཚན་འཛིན་གྱིས་མི་གཡོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་ནི་
དག་དང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་ལུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལྡན་ལ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན་སྦྲང་གི་བདག་
པོ་ཆངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ།།

དགྲ་པ་ས་དགྲ་པ་ནི་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཞེས་བ་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་པ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་
བསྐྱར་ལ་ཁང་པ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལ་ཁང་པའོ།། ཁང་གི་ཕྱིར་ན་སོ་སོར་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་བཞིན་ལས་པར་ཐོབ་པས་ས་འདི་ལ་སློ་གྲོས་བཟང་པོ་ཞེས་བུའོ།། །དེའི་རྣམ་པར་
སློན་པས་ན་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆངས་པར་འགྱུར་རོ།། ཁག་ཏུ་ལ་བྱའི་སེམས་ཀྱི་བསམ་བཤིས་པ་
ལ་འགལ་བ་དང་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ།།

བརྩ་བ་ས་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སློན་ཡིན་ཏེ། ཆར་སློན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལྟར་འཛིག་
རྟེན་གྱི་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་སྟེལ་བའི་ཆད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱིས་སློན་
ཞེས་བུའོ།། །ས་འདི་ཐོབ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་བྲག་བརྩ་
ཇི་སྟེད་པའི་ཐ་མ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་
པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བུ་བ་མཛོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་སྟོང་
གསུམ་འབྱུང་བྲག་བརྩའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་བདུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པས་སྐྱས་པ་ཞེས་བུ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་བྲག་བརྩར་ཆང་པའི་
རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་བདུ་རི་ལའོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
ལས་ཀྱང་དེ་དང་འཆོམ་ཞིང་དེའི་རྒྱུན་དུ་བབ་པར་གནས་སོ།། །དེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
བདུ་རི་ལ་འདུག་པར་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུང་ངོ།། །དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་གདན་འཛོམས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་དབང་
མཛོད་དོ་ཞེས་སོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སློན་པས་ན་གནས་གཅིང་མའི་ལྟའི་བདག་པོར་འགྱུར་རོ།། །བསམ་
ཡས་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་གྱི་
བདག་པོར་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བརྩ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་ས་བརྩུར་མདོ་ལས་བསྐྱགས་ཤིང་བརྟེན་དེ།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་འང་ཚད་མེད་
བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་མོས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོབས་བརྩུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་བརྩུ་ལས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཞུགས་པས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་
ནི་ཕྱོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བརྩུར་འདུས་པ་ལྟར་སྟོབས་བརྩུ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པར་
སྦྱིར་བརྟེན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དེའི་སྟོབས་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཆིན་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྟོབས་རེ་རེ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་པའིན་ཏུ་དབག་ཏུ་མེད་པའོ། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནམ་མཐའ་དང་ས་སྐྱ་མེ་རླངས་ཚད་
མེད་པ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་པར་བས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་རྒྱ་ཕྱག་ལ་
སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་དང་། ཡན་བྱ་ཚད་མེད་པ་ལ་ཡན་པར་སྦྲན་པས་རྒྱ་ཚད་མེད་དང་
ཡོན་ཏན་གྱི་བསོད་ནམས་ཚད་བཟུང་མི་ལུས་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་གསོག་པའི་རྩལ་དང་།
ཡན་ལག་བདུན་པར་བསྐྱས་ཏེ་བརྟེན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ཙམ་ཏུ་ཟད་ཅེས་ཚད་བཟུང་མི་ལུས་པར་ཐལ།
གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཚད་དེ་ཙམ་ཏུ་ཟད་པར་གཟུང་ནས་ཚད་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་མ་མཐོང་ན་འབྲས་
ལུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དེའི་རྒྱ་ཚད་མེད་ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་ཞིག་
དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་མཚན་རྟེན་གྱི་སྦྱན་མངའ་འཕྲུལ་ལ་ཚོགས་
ཀྱི་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཏུ་འང་རུང་འོག་ནས་འཆད་པའི་

ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་^{༡༩}འདི་ཉིན་གཅིག་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་བཅོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཅོད་པས་
བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་མཐའ་ཡས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
སངས་རྒྱུ་དང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟོ་གསུམ་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་བརྟུང་དེ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ནས་མཆོད་
འོས་རྣམས་ལ་ཐུག་འཆལ་འོ། །རང་གི་ཐེག་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་སྟོ་ནས་
ཐེག་པ་ལས་ནི་ཐོག་པ་བགྱི་ཞིང་། སྒྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བབྱང་བར་བགྱིའོ། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་དག་ཀུན་ལ་འདི་ལྟ་
བུའི་དགེ་བ་ཡོད་པ་ཨ་རེ་ལེགས་སྟུམ་དུ་རྫེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །བདག་ནི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་
ལྟ་བུ་དུ་ནས། ཐལ་མོ་སྤར་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཆོས་ཀྱི་
ལམ་ལོ་བསྐྱོར་བར་མི་མཛད་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བསྐྱད་དང་བྱང་ལས་
འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ཅི་སྤྱི་འགྲོ་བ་གནས་པའི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་བསྐྱད་དུ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་དང་དེ་སྤར་
ཕན་ཆད་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་མ་བགྱིས་ཤིང་མ་འོངས་པ་ན་བགྱིད་པར་འགྱུར་
བའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་དང་ལྟན་པར་གོག་ཅིག་པའོ། །ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཅི་སྒྲན་བཤད་པ་དེ་ཆད་མེད་ལ་རྒྱ་བསོད་ནམས་དེ་ཆད་
མེད་པས། དེའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་རྒྱ་
མཆོན་དེ་ལྟར་གཤམ་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེད་དབང་ལྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མི་ཁོས་བརྒྱུད་པོ་ཀུན་ལས་འདས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྒྲིབ་པ་
རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། ལོག་འཚོ་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་གོག།

ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲེས་མ་ཐག་ལག་ན་ཅིན་ཆེན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་ཡོ་བྱད་
 ཐམས་ཅད་མཐའ་ཡས་པ་དུས་ལའོར་བ་ཇི་སྤྱིད་དུ་མི་ཟད་པར་ཤོག། ལུང་མེད་ཐམས་ཅད་དུས་
 ཀྱན་ཏུ་སྒྲེས་པ་མཆོག་ཉིད་དུ་ལྷུང་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་རྟོགས་
 པས་མཆོན་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་དང་ཚུལ་བླིམས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་
 ཤོག། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་དབྱིབས་ལེགས་པའི་གཟུགས་བཟང་བ་
 དང་། གཟེ་བཟླ་ཆེ་བ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཅིང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ཆོ་རིང་པོ་དང་།
 མདོར་ན་མཐོ་མིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པར་ཤོག། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པར་ལྷུང་རྟེ་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱན་པས་ཐར་བ་དང་རྒྱུ་ལི་སྐྱབས་འགོ་དང་འབྲས་བུ་ལི་
 སྐྱབས་འགོ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞུང་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོར་
 སྟོབས་བཅུ་ཆེར་ལྡན་ཤོག། བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྡང་གི་
 རིགས་སུ་གཙུག་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པ་དང་། སྦྱིན་དང་ཚུལ་བླིམས་
 བཟོད་བརྟེན་འགྲུ་ས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་ཆོགས་གཉིས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གསལ་བ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
 པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ས་བཅུ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཤོད་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ།།

དེ་ལྟར་རང་གིས་བྱས་པའི་དགེ་བ་སོགས་གཞན་དོན་དུ་བཟོས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
 ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲོན་པ་ནི་བདག་གྱུང་སྤར་བཤད་པའི་
 ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་
 བརྒྱན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉེས་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱམས་པ་དང་
 སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པཀྱིད་ཅིང་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་
 ཤོག་ཅིག། རྟག་ཏུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེད་སེལ་བར་བཀྱིད་པར་ཤོག། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་
 བ་སྒྲུ་པོ་གང་སུ་དག་དག་དང་གདོན་དང་བར་འགོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པས་སྒྲུ་བ་དེ་བདག་གི་
 མིང་ཙམ་ཐོས་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་ཤོག། བདག་ནི་མཐོང་དང་དྲན་པ་དང་མིང་ཙམ་

ཐོས་པས་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པས་འབྲུལ་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་
 རྣལ་མ་དང་། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པ་དང་། ཆོ་རབས་ཀྱི་ཏུ་མི་ཉམས་
 པར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མངོན་ཤེས་ལ་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ཀྱི་ལ་རྣམ་ཀྱི་ཏུ་ལྟ་ཏུ་
 ལན་བདེ་བ་བྱིད་པར་ཤོག །འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ལ་སྒྲིལ་བྱེད་པར་འདོད་པར་འཇུག་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཅིག་ཅར་ལྟོག་ཀྱི་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོན་བྱེད་པར་སྒྲོན་པ་ནི། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩ་སྐྱེད་དང་འབྲེག་དགོན་པའི་གིང་བཞིན་ཏུ་རྟག་ཏུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་དབང་ཡོད་པཞིན་ཏུ་རང་དགར་གཞན་གྱིས་དགག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱད་
 བྱར་ཤོག །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདག་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱས་ནས་བདག་ལ་སྟོག་བཞིན་
 བཅས་པ་དང་། བདག་ལ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཆེས་མངས་པར་ཤོག།

བདག་གཞན་བརྗེ་བར་སྒྲོན་པ་ནི། བདག་ལ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྒྲིག་པ་སྒྲིན་ཞིང་
 བདག་གི་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་སེམས་ཅན་དེར་སྒྲིན་པར་ཤོག །གཞན་དོན་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་བྱེད་པར་
 བསྐྱོ་བ་ནི། རི་སྲིད་ཏུ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གང་དུ་མ་གྲོལ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་གཅིག་འཁོར་
 བར་ལུས་ནའང་དེ་སྲིད་ཏུ་སེམས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ནི། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་སྲིད་པར་
 གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

གསུམ་པ་སྤྱིར་བཏགས་པའི་བསོད་ནམས་ཚད་བཟུང་མི་ལུས་པ་ནི། སྤྱིར་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་སོགས་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་
 དག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྩེ་ཅིང་གཟུགས་ཡོད་ན་གཟུགས་ཀྱི་
 བེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཤོང་བར་མི་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལུ་ལུ་བྱས་པའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཚད་མེད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་ཡོད་
 པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་བ་ཚད་མེད་པ་ལ་གྲུབ་བྱེད་ལུང་དང་

རིགས་པ་ཡོད་དེ་ཆད་མེད་པ་དེ་ནི་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་ཕྱིན་གྱིས་ཁྱུས་པ་དང་།^{༡༡} ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
 བོ་དང་།^{༡༢} གྲོ་མི་ཟད་པའི་མདོ་^{༡༣} སོགས་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤེས་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྤང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོམས་ནི་ཆད་མེད་ལ་ཡན་པར་
 འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་དེ་འདྲའོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་
 གཅིག་ལ་ཡན་བཅུགས་པས་བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འབྱུང་ན་སེམས་
 ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཡན་བཅུགས་པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་རིགས་པས་གྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལ། ཆོས་ལ་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་ཅིང་ཆོས་བཞི་བསྟེན་
 པར་གདམས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྒྲག་པའི་ཉེས་དམིགས། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོང་རྒྱལ་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་མཆོག་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོས་འདི་
 རྒྱལ་བོར་མ་ཟད་གཞན་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ། །དང་
 བོ་ལ་གཉིས། སྦྱོ་བ་སྦྱེད་པར་དང་། ཆོས་བཞི་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བདག་གིས་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ལ་ནི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྲུངས་
 པའི་སྒྲིང་བོ་མདོར་བསྐྱས་རིག་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་རི་ལྟར་ཉག་ཏུ་སྦྱོ་
 སྟོག་པར་པ་བཞིན་དུ་པར་པར་མཛོད་ཅིག །གལ་ཏེ་ལུས་པར་པ་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཙམ་དུ་པར་པ་
 དགོས་སྟམ་ན། གང་ལ་ཆོས་དེ་པར་པ་བརྒྱུར་པ་དེ་ལ་དགོས་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་ལུས་པར་པ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མི་པར་པ་ལུས་པར་པ་བརྒྱུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྩེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱོ་
 བ་བརྒྱད་མར་ལུས་པར་པ་ལ་ལུས་ལ་ཡན་པའི་རྒྱ་བྱ་དགོས་ན་ལུས་ལ་ཡན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་བྱེད་
 པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུས་པར་པ་ལ་ཆོས་ཀྱང་པར་པར་རིགས་ཏེ། ཁྱེད་རང་གི་སྦྱོ་པར་པ་
 ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡན་པའི་གཏན་དུ་བ་དང་རེ་ཤིག་གི་བདེ་བ་བྱ་དགོས་ན། དེའི་རྒྱ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་
 ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་། ཟབ་མོ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ཆོས་པར་པ་མཚུངས་པ་དེ་པས་ན་ཆོས་ནི་བདག་བཞིན་དུ་གཅེས་

སྐུ་སྐུ་བཞེན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཚུལ་བཞེན་ཏེ་སྐུ་བ་པ་ལ་རྒྱལ་ལས་པས་ཆོས་ཚུལ་བཞེན་ཏེ་
 བྱི་སྐུ་བ་པ་དང་། དེ་ཚུལ་བཞེན་སྐུ་བ་པ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱལ་ལས་པས་ཆོས་ཚུལ་བཞེན་སྐུ་བ་པ་བཞེན་ཏེ་
 ཤེས་རབ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་ལ་གྲུས་པར་རིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རྒྱལ་
 ལས་པ་ཤེས་རབ་ལ་གྲུས་པ་བཞེན་ཏེ་མཁས་པ་གྲུས་པར་བཞེན་ལ་ཆོས་བཞེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤེས་གཉེན་མ་བཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཤེས་གཉེན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་པ་དང་བུའུ་སྟེ་སྒྲིགས་ཆེད་ཏུ་མི་གཉེར་བས་གཙང་ཞིང་ཡང་ན་ཉེས་
 སྒྱུད་ཀྱིས་དབེན་པས་གཅིང་བའོ། །སྒྲོབ་མ་ལ་བྱམས་ལ་བློ་ལྡན་མཁས་པ་དྲང་། ཆོས་ལ་ཐོགས་པ་
 མེད་པའི་སྒྲོབས་པར་ལེགས་ཉེས་པན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་མ་གང་ཞིག་བསམ་པ་བརྟན་ན་བདག་དན་
 པར་སོང་ཏེ་དྲོགས་པར་བྱེད་པ་སྒྲག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེ་ལེགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རང་
 དོན་རྒྱུད་ཀྱང་བཟོན་པས་དགེ་བཤེས་གྲུས་པར་བཞེན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་པར་བྱ་ཞེན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པ་
 ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག། རི་ལྟ་བུ་ཞེན་ཆོག་ཤིས་ཆེད་རྟེན་པ་མི་འདོད་པ་དང་
 སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲོབ་མའི་ཉོན་མོངས་སེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་དེ་དག་གིས་
 བྱི་ཁྱོད་ལ་གདམས་པ་དང་རྗེས་སྐྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་པར་གྱིས་ལ་གྲུས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

གསུམ་པ་ (སྒྱུད་ཚུལ་ཐུན་སྐུ་ཆོགས་པས་འབྲས་སུ་མཆོག་འགྲུབ་པ་) ལ་གཉིས། འབྲས་སུ་མཆོག་
 འགྲུབ་པ་དང་། སྒྱུད་ཚུལ་ཁྱོད་པར་ཅན་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་སྐུ་ཆོགས་པ་འདིས་གྲུབ་པ་ཡི་ནི་མཆོག་སངས་རྒྱུས་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་འོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྱུད་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་འཇམ་པར་སྐྱ་ཞིང་བདེ་བའི་བང་ཚུལ་ཤིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་
 འགྱུར་བའི་ཆོག་སྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་དཀའ་ལ་བཞེད་ཅིང་ཟབ་པར་བྱེད་པར་དང་ཚུལ་ལྡན་འཁོར་ལ་
 རིམ་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དམན་ཡང་ཁྱོད་ཏུ་མི་བསོད་པ་དང་དབང་པོ་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་

ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་དབང་དང་། ཆོག་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་སྒྲི་བར་འདོད་དོ། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྗེད་བག་དང་ལྡན་ཞིང་སེམས་ཁི་བ་དང་རྒྱུད་པ་མེད་ཅིང་འགྱུར་བག་མེད་པ་དང་། མཐའ་མི་རིང་བ་བྱ་བ་ལ་ལོ་ལོ་མེད་པ་དང་། གཞན་མི་སྒྲི་བས་གཡོ་མེད་པ་དང་མཛངས་ཤིང་ངེས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་ངེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་མི་འགྱུར་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་ཉ་བ་བཞིན་དུ་ལ་ཞིང་འཛངས་ལ་ངེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་ཉི་མ་བཞིན་བརྗེད་བག་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་མི་འཕྲོགས་ཤིང་ཐུགས་ཀྱི་གཏོང་ཟབ་པ་དང་། རི་རབ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆཀྀས་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་ཀྱུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱུན་གྱི་བརྟན་པར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱུན་གྱི་ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྒྲིབ་པའི་ཉེར་འཛོད་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

བཞི་པ་ (ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མ་ཟད་གཞན་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་) ཅི། གཏམ་བྱ་བ་རིན་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་ལ་ཞིང་འཛངས་ལ་ངེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཅིང་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཕན་པར་འདོད་པས་བསྟན་པ་ལགས་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཛོད་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་འགྱུར་པར་བྱའོ།།

ལྷ་བ་ (རྒྱལ་པོ་ལ་ཉན་པར་བསྒྲུལ་བ་) ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་རྒྱུན་དུ་བསམ་པར་རིགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་མཛོད་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཇི་ལྟ་བུར་སྒྲིབ་པའི་གཏམ་དུ་བཞི་པ་འདི་གཏུགས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བསམ་པའི་རིགས་སོ་དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འགྱུར་པར་བཞི་པའི་སྒྲིབ་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཉམས་ཀྱི་བྱའོ། །གང་གི་ཆེད་

དུ་ན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་གང་བྱ་ན། སྒྲོང་བ་བདུན་ལོར་
 དང་བཅས་པའི་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱར་བ་དང་། ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྟེ་པོ་སྒྲ་མ་མཚོག་བཀྱར་བ་དང་། བཅོད་
 པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཐུག་དོག་མེད་པ་དང་མེད་སྟེ་དང་བུལ་
 བ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ལན་དང་རྣམ་སྒྲིབ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ནོར་
 ཅན་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་མོངས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་མཚོག་
 སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲ་མ་མ་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། གང་ཟག་མཚོག་མིན་དོར་བ་དང་།
 ཡང་ན་གྲོགས་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཀླུ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚམས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་བ་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ།།

མཚན་དོན་ནི་ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་
 ཀྱན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། ॥

དཔེ་ཕལ་ཆེར་ལ་ལེའུ་ལྷ་པའི་མཚན་གྱིས་པ་མི་སྤང་ན་ཡང་། དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བརྒྱད་
 པར་གསལ་ཏེ། གོང་མ་ཀྱན་ལས་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བས་འདིར་ཡང་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལེའུ་ཆན་པ་རེ་རེ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱ་མཛད་ནས་གོ་
 ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཛད་ཅིང་ལེའུ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཚན་འབྱུང་ཁྱིང་ལྷ་པ་ལ་མི་
 འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཚོག་དོན་རྣམས་གོ་སྤྲིད་གསལ་ལ་ཇོགས་
 པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ལ། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ཐིམ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་།
 མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་བ་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 ཚུལ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་བ་བཟང་གཤགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དཔུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་
 རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བས། གཞུང་འདིར་དེ་དག་ཞིབ་དུ་མ་སྒྲིས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། བསྐྱར་བྱེད་གང་

གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤུང་བ་སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་
བསྐྱར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྐྱར་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྤྱུང་གིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲེང་བའི་རྣམ་
བཤད་སྒྲིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ།། ||

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ར་གིས་མཁན་པོ་བརྒྱུད་བྱིབ་ཀྱི་ར་བ་ལྟ་རིགས་བྱེད་འོད་ཟེར་དང་། ལྷ་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ལུང་བའོ།།

དེད་དཔོན་བཟང་པོ་འཕགས་པའི་སྒྲུ་པོ་ཡི། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གླིང་ནས་ལེགས་
སྤྱབས་པ། །འགྲོ་ཀྱན་དཔལ་བ་སེལ་བའི་རིན་ཆེན་མཆོག་ །ལེགས་བཤད་གཏམ་འདིའི་རྣམ་བཤད་
ཅུང་ཟད་བྱས། །མཐོ་རིས་ངེས་པར་ལེགས་པའི་དེ་ཉིད་ལམ། །རྒྱལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པས་
ལེགས་མཐོང་ནས། །རྒྱལ་བཞིན་སྤྱབ་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོལ་བྱུར་པ། །ཞེ་མའོ་དེ་འདྲའི་དལ་ཐོབ་
བསྐྱལ་བ་བཟང་། །སྤུང་བསྐྱར་རྒྱུ་པའི་བསམ་བ་མི་དམན་ཞིང་། །གཏོང་ཐོད་སྟོབས་དང་སྟོབ་པའི་
དཔལ་གྱིས་མཛེས། །སྟོན་གོམས་དད་དང་རྣམ་དབྱེད་ལྡན་པ་ཡིས། །སྤྱིས་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱལ་བའི་
གསུང་ལས་ཡིན། །འཁོར་བའི་རྒྱ་གཉེར་ནང་གནས་ཀྱན་ལ་བཅེར་ལྡན་ཞིང་། །གོ་འཕང་མཆོག་དེར་
འགྲོ་བའི་བསམ་བ་ལྟག་པར་རྒྱས། །ཡངས་པའི་མིག་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གཏད། །རྩེ་བཙུན་
སྤྲུམ་གཉིས་ལ་གྲུས་པར་བྱག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་དབྱེད་བརྩོན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་བྱས་མོད། །འཕགས་
པའི་དགོངས་པ་གཏིང་ཟབ་དཔག་པར་དཀའ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །ཆོས་
ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་རིགས། །རྒྱལ་འདིར་འབད་པའི་དགེ་བཙུང་ཡོད་དེས། །ཐོགས་
མེད་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པའི་མ་རྣམས་ཀྱན། །དངོས་འཛིན་གདོན་གྱི་སྤྱན་པ་ཀྱན་བསལ་ཏེ། །ཡང་
དག་དོན་གྱི་སྤྱང་བ་རྒྱས་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་ལུགས་འདིར་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ལུལ་ལ་
སྤེད་པའི་ཞགས་པ་ཀྱན་བཅད་དེ། །སྤིད་པའི་ར་བ་མཆོངས་ནས་སྤྱར་དུ་ནི། །འཛིགས་མེད་གོང་ཁྱེར་
མཆོག་དེར་འཇུག་པར་ཤོག།

མགོན་པོ་ཀླུ་ལྷ་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་བའི་རྣམ་
 བཤད་སྒྲིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ལམ་
 ལེགས་པར་གྱུ་བ་པའི་ཆོས་ཀླུ་པ་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔལ་ལྷ་བཙུན་པ་བྱང་ཆུ་བ་འོད་ལ་སོགས་པའི་
 གཏུང་རྒྱུད་རྒྱ་མཐོང་པར་འབྱུངས་པ། གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 དད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བ། སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མཐོང་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མཛེས་པ། ཁྱིམ་མཁའི་དབང་པོ་ཡུན་ཆོག་གས་ལྡེ་དཔལ་བཟང་བོས་
 གནང་སྒྲིན་མེ་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱང་བ་འདི་རྩ་སོར་ཡང་དར་ཆེར་མ་བྱུང་
 སྤང་བས། གྲུ་གཤེ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཅི་དར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁུར་འཛིན་པ་
 བྱེད་དགོས་པས། ཅིས་ཀྱང་དུའི་ཞིག་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་སྤྱུལ་དང་དུ་བྱུངས་ཏེ། ཀླུ་པའི་རིང་
 ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་ནང་གི་ཁྱ་བའི་གཟུགས་བསྟན་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་།
 བདག་པམ་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མི་དམན་པ་ཐེ་བཙུན་དམ་པ་མེད་
 མདའ་པ་ཀྱ་མ་ར་མ་ཏི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་
 གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤེལ་བཞིའི་གནད་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཟིགས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གཅེས་སྒྲིས་སུ་མཛད་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུའི་
 བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་གཞན་གྱི་དོན་ལྟར་ལེན་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
 བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མཐོས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
 རུལ་རྣོག་པ་མེད་པའི་ཟེའུ་འབྲུ་སྒྲི་བོས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་གྲས་པར་བསྟེན་ནས། གཞུང་ལུགས་དུ་
 མ་ལ་རྩུང་ཟད་འདྲིས་པར་བྱས་པ། རིགས་པར་སྒྲུབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འཕྲོག་རི་བོ་དགེ་ལུན་
 རྣམ་པར་ཀླུ་པའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལ་མང་དུ་བོས་པའི་
 སྒྲོམ་བཙུན་སྤྲོད་འཛིན་པ་གྲུ་གཤེ་དཔོན་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་ཀླུ་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་
 དཔལ་འོ། །འདིས་ཀྱང་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐོབ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

༡༡། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་དོན་
 གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
 མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉམས་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཐུབ་ཀྱི་ནི་སྒྲོ་བ་ཟེར་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་

༡༢། །སྒྲོ་མ་དང་རྒྱལ་བའི་མ་མཐོང་བ་དེ་བྱེད་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་འཆོལ་ལོ། །མདོ་སྡེ་སྤྱོད་གསོ་
 བསྐྱེད་གསེར་གྱི་གཞིར། །ཆོག་སྐྱོན་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་འབྱེལ་བ་ལས། །ལེགས་འབྲུངས་སྐྱུ་བཞིའི་བར་རིམ་
 ཅན། །བྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པོར་འདུད། །དེའི་གསུང་གསལ་བའི་གནད་ཀྱན་ལ། །ཤོག་ཏུ་མ་ལྟར་སྐྱུ་
 མངའ་བ། །རྒྱལ་ཚབ་མི་ལམ་མགོན་པོ་དང། །འཕགས་པ་ཐོག་སྐྱོད་ལ་བྱུག་འཆོལ། །གངས་ཅན་
 མཁས་གྲུབ་བྱེད་པའི་དབུས། །རྒྱ་སྐར་ཁོད་ན་རྒྱ་བཟའིན། །ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ལྷ་མེ་བོ། །སྒྲོ་
 བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་ལོར་འདུད། །རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་དགོངས་བའི་བཅུད། །ཤར་བྱིན་མན་ངག་བཅུད་
 ཅི་ཡིས། །བདག་ཡིད་ལྷ་མེ་པོ་འགྲོངས་མཛད་པ། །སྒྲོ་མའི་ཞབས་རྩལ་སྤྱི་བོས་མཛོད། །འདི་ན་ཁོ་
 བའི་སྒྲོ་གོས་ར། །དོན་གཉིས་དབྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ། །སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་སྒྲོ། །ནྟ་བའི་
 བཅུད་ལེན་འདི་བསྐྱགས་སོ།།

དེ་ཡང་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཆོས་སྤང་བརྒྱུད་ཀྱི་བཞི་ཚོར་གི་ནང་ནས་གང་
 ཟག་གཅིག་སྒྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་དབང་གིས་གསུང་
 རབ་གཞན་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ནི་ཡུམ་གེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཙེ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་
 དགོངས་པ་ལ་དངོས་བསྟན་སྟོང་པ་ཉིད་དང། སྐུ་སྟོན་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས།
 ཕྱི་མའི་མན་ངག་རྣམས་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་གསལ་བར་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཐོག་སྐྱོད་

ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ལས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་རྟོ། ། ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་སོ། ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྔོན་ཀྱུ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་། སྐྱ་ཆེ་འདིར་གསུང་རབ་ལ་
 དང་ངེས་ཕྱེ་སྟེ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་ཀྱུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྔོལ་
 འབྲེད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལས་
 ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གདམས་པ་གསན་པར་བཞེད་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་པའི་མཐར་། ཞལ་དངོས་
 སུ་མཇལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན། རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་
 གི་དགོངས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལའི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པ་མཛད་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་སྟོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཏན་བཅོས་ས་སྟེ་ལྷ་དང་སྒྲོམ་རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 བསྟན་པ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུ་
 བཀྲལ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་དང་རྒྱུད་སྤྲུལ། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བ་མདོ་སྟེའི་
 རྒྱན་དང་། དཔུས་མཐའ་རྣམ་འབྲེད་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྲེད་རྣམས་སོ། ། འཕགས་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱི་མཛད་པའི་ས་སྟེ་ལྟེ། བཤད་བྱའི་མདོ་ཐམས་ཅད་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་
 གཞི་ངོས་འཛིན་གཞི་བསྟུ་བ། བཤད་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ཆང་བར་
 བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ། དེ་ལྟར་བསྐྱས་པའི་མདོ་དེ་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་
 བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོ་བསྟུ་བ། བཤད་གཞི་སྟེ་སྟོད་གསུམ་པོ་དེའི་
 བཤད་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་འཆད་
 ཚུལ་ལྟར་བྱས་པར་འཆད་པ་ལ་ཅུ་བ་ལྟ་བུ་སའི་དངོས་གཞི་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ནི་རྣམ་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ས་སྟེ་ལྷ་ཞེས་གྲགས་སོ། ། དེ་ལྟར་ས་སྟེ་ལྷར་ཐེག་ཆེན་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་བརྒྱར་བསྐྱས་ནས་དོན་གྱི་རྒྱ་
 གངས་སྟེ་ཆང་བ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་ནི་ཐེག་པ་བསྐྱས་དང་། ཡང་ས་སྟེར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་

གཉིས་ཀྱི་ཚེས་མངོན་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་སོ་ལྟར་བསྟན་ནས་དོན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་སྟེ་ཚད་བཅས་བསྟན་པའི་ལྟོ་མ་ནི་མངོན་པ་ཀླན་ལས་བརྒྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་ལྟོ་མ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཞེས་གྲགས་སོ།

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་གཉིས་མི་འབྲེན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་བཤད་བྱ་ཆེས་མང་པའི་དཔང་གིས་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་
ཁོངས་སུ་འདུའོ། །ཇི་བཅུན་གྱི་མཛད་པའི་བྱམས་ཆོས་ལྟེ་ནང་ནས་མདོ་ལྟོ་མ་ལས་ཐོག་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་ལྟོ་མ་ལས་པའི་དོན་གཞི་ལས་འབྲས་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྒྱལ་ཐེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
རྒྱལ་ཐེམས་ཀྱི་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་བྱང་ས་ལས་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྟོ་མ་དེ་གྱི་དོན་རྣམས་བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔའི་
སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་ཇི་བཅུན་གྱི་མདོ་ལྟོ་མ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པ་ལ་དེར་བྱང་ཟད་མི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་གསལ་དུ་བཏང་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །ས་
རྒྱལ་གཉིས་སྟོར་རྒྱལ་ཐེམས་ཀྱི་ལེན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རིམ་པ་བཞག་པའི་དོན་མཐའ་
དག་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་འབྱུང་བས། དགའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ལ་
ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། རང་པོའི་སྒྲུ་མ་ཇི་བཅུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱང་ས་
མདོ་ལྟོ་མ་གཉིས་པོ། །ལོགས་པར་སྒྱུར་ལ་རྒྱལ་ཐེམས་པའི་འབྱུང་བས། །མི་པོས་ཆོས་ཇི་དེ་གཞུང་
དང་ཇི་ས་འབྱུང་གི་། །གཞུང་ཀླན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་འདིར་ས་རྒྱལ་སྟོར་རྒྱལ་ཐེམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟན་
པ་དང་། གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ཆེན་གྱི་གཞི་ལས་འབྲས་སའི་
རྣམ་པ་ཞག་མདོ་ལྟོ་མ་དེ་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་ཐེམས་ཀྱི་ལེན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བྱང་ས་པའི་ལྟོ་མ་ལ་ཡབ་
པའི་རྒྱལ་པོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་རྒྱལ་གྱི་ལེའུ་ལྟེ་རྒྱང་གསུང་དང་། ལེའུ་དེ་དག་གིས་བརྟེན་བྱ་བསྟན་
ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིའི་ལེའུ་མི་གངས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་ གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སྐུ་བ་པའི་ལེའུ་ གསུམ་པ་སྐུ་བས་འགྲོའི་ལེའུ་ བཞི་པ་རིགས་ཀྱི་
ལེའུ་ ལ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ་ རྟུག་པ་སྐུ་བ་པའི་ལེའུ་ བདུན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ བརྟུང་
པ་མཐུའི་ལེའུ་ དགུ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ལེའུ་ བརྟུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལེའུ་ བརྟུ་གཅིག་པ་མོས་པའི་
ལེའུ་ བརྟུ་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་པའི་ལེའུ་ བརྟུ་གསུམ་པ་བཤད་པའི་ལེའུ་ བརྟུ་བཞི་པ་སྐུ་བ་
པའི་ལེའུ་ བརྟུ་ལ་པ་གདམས་ངག་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ བརྟུ་རྟུག་པ་ཐབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་
ཀྱི་ལེའུ་ བརྟུ་བདུན་པ་ལ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུ་བའི་ལེའུ་ བརྟུ་བརྟུང་པ་མཆོད་པ་དང་བསྟེན་པ་
དང་ཆོད་མེད་པའི་ལེའུ་ བརྟུ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལེའུ་ ཉི་ཤུ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་
ལེའུ་ ཉེར་གཅིག་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལེའུ་རྩམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་རྒྱུས་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་བརྗོད་ན་འདི་ལྟར་
གསུངས་པར་བྱ་སྟེ། ལེའུ་དང་པོས་བསྐུ་བ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་ན། ལེའུ་གཉིས་པས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་
པའི་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཆོམ་བསལ་ནས་ལེའུ་ལྟག་མ་རྩམས་ཀྱིས་གྲུབ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཆུལ་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐུ་བས་འགྲོ་རིགས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་ཀྱིས་གང་གིས་སྒྲོབ་
པའི་རྟོན་བཤད་ན། སྐུ་བ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མཐུ། ཡོངས་སྒྲིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གང་ལ་སྒྲོབ་པའི་
ལུལ་བཤད་ན། མོས་ལ། ཆོས་ཆོལ། ཆོས་བཤད། ཆོས་སྐུ་བ། གདམས་ངག་རྗེས་བསྟན། ཐབས་ལྡན་
ཀྱི་ལེའུ་རྟུག་གིས་རི་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཆུལ་བཤད་ཅིང་། ལ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུ་བའི་ལེའུ་ མཆོད་
བསྟེན་དང་ཆོད་མེད་ཀྱི་ལེའུ་ བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་ལེའུ་ ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་རྩམས་ཀྱིས་གོང་གི་
ཐབས་ལྡན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད། ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལེའུ་ས། དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་
བསྐྱོབས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་དག་གི་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ན། ཐོག་མར་ཆེ་བ་གསུམ་
ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ངོས་བབྱང་བ་ན། ཐེག་ཆེན་དེ་བཟུང་མིན་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་གམ་མིན་ལས་ཆེ་སྟུམ་

པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྤྱིད་པས་དེ་སྒྲོག་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་བཀར་
བསྐྱབས་ཏེ་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་བསྐྱེད། ངེས་ཤེས་ཆེད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་དགོས་པས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རིགས་སུ་པར་འགྱུར། རིགས་
སུ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་ན་འཇུག་སྒོ་བྱང་ལྟ་བུ་གྱི་སེམས་ཡིན་པས་བྱང་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་
པར་བྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ནས་གྱི་ནར་འདུག་པ་མི་རུང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་བྱེད་མཐུ་ཆུ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བྱེད། དེ་ལྟར་ཉམས་
སུ་བྱངས་པས་རང་གཞན་གཉིས་གནས་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་སླིན་པ་དང་མཐར་ཐུག་དོན་གཉིས་ལྟོན་སུ་
ཆོགས་པའི་བྱང་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་
དགོས། དེ་རྗེས་མོས་པའི་ཆོས་འཆོལ་དགོས། དེ་རྗེས་ཆེད་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་བརྟེ་བས་བཤད་
དགོས། དེའི་རྒྱུད་རང་གིས་བསྐྱབ་དགོས། བསྐྱབ་པ་ལ་གདམས་ངག་ཉན་དགོས། དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཐོབས་མཁས་པས་ཟིན་དགོས། ཐམས་ལ་མཁས་ཚུལ་རང་རྒྱུད་སླིན་བྱེད་
པར་ཐུན་རྒྱུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སླིན་བྱེད་བསྐྱབ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་དགོས། དེ་ལྟར་
ཐུན་རྒྱུག་གི་སྒོ་བས་བསྐྱེད་པ་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་སྤྱད།
བསྐྱབ་པ་བཞིའི་སྒོ་བས་བསྐྱེད་པ་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་དགོས། དེར་མ་ཟད་དོ་ཆ་བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་དང་། ངོ་མཚར་དང་མཚར་མིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཐབས་ལ་
མཁས་པར་བྱེད་དགོས།

དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་གནས་སྐྱབས་བྱང་ལྟ་བུ་སེམས་དཔའི་རྟགས་རྣམ་པ་ལྟ་
ནས་བཟུང་སྟེ། སྦྱོང་པ་བཞིའི་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་། མཐར་ཐུག་ཆད་མེད་བཞིན་ས་ངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པར་གྱི་ཐེ་ཚོན་ཉེར་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་འབྱུང་ཁིང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱབ་རྟུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མདོ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དོན་བྱང་སར་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་སར་

མདོ་ལྷེ་རྒྱལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་དོན་ཆེན་བརྩུར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་
 པར་བྱེད་དེ། བརྩུག་པའི་ན། ཀུལ་སྤུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི། ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་
 ཉགས། ཉགས་དེ་དང་ལྷན་པའི་ཚྭ་གསལ་རབ་བྱུང་དང་། ཁྱིམ་པའི་དབྱེ་བ། རྟེན་དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་གནས་པ། བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྤྱོད་པར་སྦྱོབ་པའི་ཚུལ། སྦྱོབ་སྤངས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ས་དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་གནས་སམ་མཐར་ཐུག་
 གི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་བརྩེད། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། ཆོས་བརྩུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^༩ །སྟོམ་ནི།
 གཞི་དང་ཉགས་དང་ཚྭ་གསལ་དང་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་དང་གནས་པ་དང་། སྦྱོབ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
 དང་། སྤྱོད་དང་རབ་གནས་ཐམ་ཡིན།^༩ །ཅེས་སོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོན་ཆེན་བརྩུ་པོ་དེར་འདུན། དོན་ཆེན་བརྩུ་པོ་དེ་མདོ་
 ལྷེ་རྒྱལ་ལས་རི་ལྟར་བཤད་སྟུང་ན། དང་པོ་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་
 འདིའི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིམ་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མདོ་ལྷེ་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་
 བར་གྱི་ལེའུ་བརྩུ་བདུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས་ཡོན་ཏན་ལེའུ་འེ་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་
 མཇུག་ཉིད་ཏུ། གཞིའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་གནས་རྫོགས་སོ།^༩ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ཡང་རྩེད་ཐད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནི། གང་གིས་སྦྱོབ་པའི་རྟེན། གང་ལ་
 སྦྱོབ་པའི་ལུལ། རི་ལྟར་སྦྱོབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་དོན་ཆེན་གསུམ་དུ་འདུལ། དེའི་དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་བཀའ་
 སྦྱོབ། སྦྱབས་འགྲོ་རིགས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ལེའུ་བཞིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ལེའུ་དང་པོ། གཉིས་པ་
 ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྦྱོབ། གསུམ་པ་སྦྱབས་འགྲོའི་ལེའུ་རྣམས་བྱང་སའི་དོན་ཆེན་བརྩུ་ལས་འདིར་འདུས་
 གྱི་གསལ་ལ་ཁ་བཤད་པ་མི་སྤང་ཡང་། གཞིའི་ནང་ཆེན་གང་གིས་སྦྱོབ་པའི་རྟེན་འཆད་པར་བསྐྱས་ན་
 དོན་གྱི་འབྲེལ་མཆུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་རི་ལྟ་བུས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོབ་ན། ལེའུ་དང་པོར་བཤད་པའི་

དགའ་བ་ལྷ་བསྐྱེད་ཅིང་། གཉིས་པར་བཤད་པའི་ཆེ་བ་གོ་སྐྱེས་ལྷན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་
འཇུག་འདོད་སྐྱེས་པས་ལེའུ་གསུམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ལེགས་པར་སྐད་དེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་
སློབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མས་གསུངས་སོ། །

གང་ལ་སློབ་པའི་ཡུལ་ནི། སྐུའ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མཐུ། ཡོངས་སྒྲིབ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལེའུ་
ལས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། རོན་འབྲེལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྟེན་དེ་ལྟ་བུས་གང་ལ་སློབ་ན་རང་གཞན་
གྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་
ནས་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་བསྐྱར་རང་གཞན་
གཉིས་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་རྒྱར་དུ་འཕོབ་ཚུལ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། བྱངས་ས་ལས། གང་ལ་སློབ་ཅེ་ན། སྒྲིམ་ནི། རང་གཞན་དོན་དང་དེ་ཉིད་དོན། །མཐུ་
དང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཆོས་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། །བདུན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བདུན་པ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷ་པོ་དེས་དོན་ཆེན་དེ་
བདུན་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་ཀྱི། ལེའུའི་གངས་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷ་མ་
བཞི་གང་གིས་སློབ་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡང་འདིས་གོ་རྒྱས་སོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་རྒྱས་སམ་སྒྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་
པར་བྱེད་དེ། ཆོས་མོས། ཆོས་ཆོལ། ཆོས་སྐྱབ། ཆོས་བཤད། གདམས་དག་དང་རྗེས་བསྟན། ཐབས་
ལྷན་ཏེ་ལེའུ་དྲུག་གིས་རི་ལྟར་སློབ་ཚུལ་སྒྱིར་མདོར་བསྟན། དེ་ནས་ཡ་ཤེས་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་
ལེའུ་ མཆོད་བསྟོན་ཆོད་མེད་ཀྱི་ལེའུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེའུ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་
དང་བཞེས་ཐབས་ལྷན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། རི་ལྟར་སློབ་པ་སྟོན་པར་
བྱའོ། །སྒྲིམ་ནི། མོས་པ་མང་བ་ཉིད་དང་ནི། ཆོས་ཆོལ་བ་དང་སྟོན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ཡང་
དག་པའི། གདམས་དག་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། །ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཐབས་དང་ལྷན་

པ་ཐ་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། ལ་རྩ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྐུ་གས་བཞི་པོ་ཐབས་ལྡན་གྱི་
 ལེའུ་སྐུ་བཤད་དུ་མ་བྱས་ན། ལེའུ་དེ་བཞི་གང་དུ་སྤྱད་པའི་བཤད་པ་མ་རྟེན་ཅིང་། ཐབས་ལྡན་སྐུ་
 བཤད་ཡིན་པ་ནི། རི་ལྟར་ནགས་ཆལ་དང་ནི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཀུན་ནས་སྤོང་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སྐུ་གས་པའི་ལ་
 རྩ་ཕྱིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྐུ་གས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་གསུམ་
 གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤེས་པར་སྤང་ངོ། །

མོས་པའི་ལེའུ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུའི་བར་གྱི་ལེའུ་བཅུས་ཐེག་ཆེན་ལ་སློབ་ཆུལ་མདོར་
 སྐུ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཆུལ་ཅུང་ཟད་སློས་ཏེ་བཤད་ན་འདི་ལ་གཉིས། ལེའུ་སྐུ་མ་དུག་གིས་རི་ལྟར་
 སློབ་ཆུལ་མདོར་བསྟན་པའི་ཆུལ། བྱི་མ་བཞིས་ཐབས་ལྡན་སྐུ་བར་བཤད་ཆུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ལ་རི་ལྟར་སློབ་ན།
 ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཆོས་དེ་འཆོལ། རང་གི་རྟེན་ནས་
 གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་འདང་བཤུ་ཆོག་དེ་མ་མེད་པས་ཆོས་བཤད། དེ་ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཆོས་ཀྱི་
 དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ། བསྐྱབ་ལུགས་གདམས་བཤུ་དང་རྗེས་བསྟན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ཉེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འདུལ་བཤུ་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་
 བས་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། ། ཞེས་པ་ནི་ལེའུ་དང་པོ་དུག་གིས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་
 སློབ་ཆུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུར་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་མཁས་བྱ་ཆུལ་བཤད་པ་དེ་སྐུ་
 བར་ལེའུ་བྱི་མ་བཞིས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་པར་བྱིན་དུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་
 བསྐྱབ་བཞིན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ལེའུས་
 སྐུ་བར་འཆད་ངོ། ། དེ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཅིང་། དུམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞིའི་སྒོ་ནས་

བསྐྱེད་པའི་ལ་མཁའ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཆོད་བསྟོན་ཆད་མེད་གྱི་ལེའུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ཆོན་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་འཛོལ་ནས་ཐབས་ལྡན་རྒྱས་པར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེའུ་འཆད་པར་བྱེད་དེ། ཉི་
ཤུ་ནི། རོ་ཆ་ཤེས་པ་ནས་ཆོག་པ་གཉིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བར་དོན་ཆོན་བརྒྱུད། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་སྡེ་ཆོན་བདུན་ཏེ་བསྐྱེད་པས་བཅོ་ལཱ། ཞི་ལྷག་དང་བཅུ་དྲུག་
ཐབས་མཁའ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅུ་བདུན། གཞུང་ས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅོ་བརྒྱད། སློན་ལམ་དང་
བཅུ་དགུ། ཉིང་འཛིན་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་རྣམ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ལོ།

འདི་དག་གི་འབྲེལ་ལེ་ཐོག་མར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་གནས་དགོས་པ་ནི་
རོ་ཆ་བརྟན་པ་མི་སྟོབ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན། དེ་རྗེས་བརྟན་བཅོས་དང་འཛིན་རྟེན་ཤེས་པའི་ཆོག་དོན་
གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོན་པ་བཞི་འཛོལ་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆོས་འཛོལ་བའི་ཚུལ་ལྟེ། བརྟན་
ཆོས་ཤེས་པ་རྟོན་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན། རང་གིས་རྟོན་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནི་ཡང་དག་ལྷག་པ་
བཞིས་སྟོན། དེ་རྗེས་བརྟན་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོན་འགོ་ཆོག་པ་གསལ་བ་དང་དངོས་གཞི་བྱང་
ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ནི་ཆོག་པ་གཉིས་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། རྗེས་སོ་བ་
ཐབས་ལ་མཁའ་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཆོག་པ་
གཉིས་ཀའི་སྟོབས་བསྐྱེད། གཞུང་ས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་གཉིས་དང་རྟོན་པ་བཞི་འཛོལ་བས་བསྐྱེད། ཉིང་རེ་
འཛིན་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་གཅིག་ལ་ཐབས་ལུ་འཕྲུ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཀྱི་ཡང་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱུས་ཀྱི་སྟོབ་པ་
ཉམས་ལེན་ཀྱི་རྣམ་གངས་མི་འདྲ་བའི་ཆོན་པ་ཐབས་ལ་མཁའ་པའི་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའོ།

ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་ཐབས་ལྡན་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ནི། ལེའུ་འདི་འདི་དོན་རྣམས་བསྐྱེད་
ན་ཐབས་ལ་མཁའ་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་སུ་
འཛིན་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཉེར་གསུམ་བཤད་དེ། རང་དོན་སྤྱོད་

སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། གཞན་དོན་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། བསམ་པ་སུན་
 སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ སྤྱོད་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། འབྲས་བུ་སུན་སུམ་
 ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། རྒྱ་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། ཚེས་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལ། དོན་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་
 བྱང་སེམས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ནི་ས་དང་སྤྱོད་པ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་
 སེམས་སུ་འཛོག་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ས་ལས། རིགས་ལ་གནས་པ། སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ།
 བསམ་པ་མ་དག་པ་དང་དག་པ་གཉིས། ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིབ་པ། སྒྲིབ་པ། དེས་པར་མ་ཞུགས་པ།
 ཞུགས་པ། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་སྟེ་བ་རྩུབ་གསུངས་སོ། །འཕུལ་བྱི་མ་གཉིས་ལས་
 བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་འདི་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ན་བྱང་སེམས་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་ན་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་
 མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ལས་རགས་པ་ཅམ་བསྟུས་ཏེ་འདིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐམས་
 མཁས་ཀྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པའོ།

དེ་ལྟར་ན་བྱང་ས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དོན་ཚན་བརྩུར་བསྟུས་ཏེ་
 བཤད་པ་ལ། དང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་མདོ་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ་ཡན་ཆན་གྱི་དོན་བསྟུ་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དོན་ཚན་ལྟག་མ་དགུ་པོ་ནི། མདོ་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་ཉི་ཤེར་གཅིག་པ་སྤྱོད་
 པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལེའུ་ཁོ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལེའུ་དེའི་ཐོག་མར། བརྟེ་དང་སྟོན་
 པར་སྒྲིབ་དང་། ། ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་དེ་དག་ཉམས་སུ་བྱངས་
 པའི་རྟགས། དེ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ནི།^{༡༠} ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་བག་
 ཡོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་བྱང་པར་ཅན་དེ་དག་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པའི་རབ་བྱུང་
 དང་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ནས། ས་རྣམས་ཀྱང་ལ་བརྟན་པ་ཡི།^{༡༡} ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་བྱེད་
 དང་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་བྱས་གཞན་དོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་འབྱུར་པའི་ཐབས་མཁས་

ཀྱི་ཅ་བ་ལྟག་བསམ། དེ་ནས་བསམ་པ་ཕྱོད་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བ་ཕྱོད་
 ཚོགས་སྟོན་པ་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ས་ནམས་ཀྱན་ལ་སྟོ་ལྟན་པའི།¹³ །སྟོན་ལམ་
 དང་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་གས་དྲུག་པ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྐལ་པ་དང་འཚམ་
 པར་སྒྲུང་པའི་སྒྲུང་སྟེ་བ་བཞེས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། སྟོ་ལྟན་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི།¹⁴ །ཞེས་
 པའི་ཤོ་ལོ་གས་བདུན་པ་སྟེ་བ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་ལ། བྱང་མར་འདི་མན་ཆད་འབྲས་བུ་དང་སྒྱུར་ནས་
 གསུངས་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

དེ་ནས། མཚན་ཉིད་གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་དང་།¹⁵ །ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། འབྲུབ་
 པའི་སྟོ་ནས་རྣམ་པ་བཞི།¹⁶ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་ཚན་ལྟ་པ་གནས་པ་དང་། བརྒྱད་པས་འབྲུབ་
 ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་བྲོགས་མཐུན་པས་ལྟན་དུ་བསྐྱས་ཀྱང་བྱང་མར་གནས་པ་ལྟག་བསམ་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་སྒྱུར་རོ། །དེ་ནས། ལུས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་།¹⁷ །ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ག་ལྟེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་
 དགུ་བ་སྟོད་པ་འབྲུབ་ཚུལ་ཏེ། ས་སོ་སོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་བརྒྱ་འབྲུར་དང་སྟོང་འབྲུར་སོགས་ཀྱི་
 སྟོ་ནས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་བའི་ཚུལ་སོགས་སྟོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གནས་པ་དང་
 ས་དང་སྟོད་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེ་བ་ཅན།¹⁸ །ཞེས་སོགས་
 ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཚན་བརྩུ་བ་རབ་གནས་སམ། རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་འབྲུབ་ཚུལ་
 སྟོན་པར་མཛད་དོ།

དཀའ་གནད་ལྟགས་ཀྱིས་འབྲུད་པ་ཡི། །ས་རྒྱན་སྟོ་སྟེགས་བྱང་ཕྱེན་ས། །ཐེག་ཆེན་ཁང་
 བཟང་འཇུག་འདོད་རྣམས། །ལེགས་བཤད་ལྟ་མིག་འདི་ཡོངས་ཤིག །སྟོ་དོན་མདོར་བསྟན་པ་
 བརྗོད་ཟེན་ཏོ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་ལྷན་ཆུང་དང་བྱང་
 ས་གཉིས་སྒྱུར་པར་གསུངས་པ་ཡང་། བྱང་མའི་སྐབས་སུ་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་དོན་མཐའ་དག་གོ་རིམ་
 བཞིན་འབྲུག་ཉེར་ཏེ་ཚིག་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུང་བ་མིན་ཀྱང་། དེར་དོས་ཟེན་ལ་ཆེར་མི་གསལ་

ཞིང་བསྐྱུས་པ་རྒྱམས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་ཁ་བསྐྱུངས་ནས་བཤད། དེར་གྱི་ཉ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པ་རྒྱམས་གོ་སྒྲིབ་པར་སྒྲིགས་གཅིག་ཉ་བསྐྱུངས་ནས་བསྟན། དེར་ཉ་རྒྱས་སུ་གྲུབ་བྱའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཐད་འགའ་ཞིག་ཉ། འདིར་ཉ་རྒྱས་སུ་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་ལྟོག་ཆ་ནས་དང་། དེར་གཉེན་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ། འདིར་དེའི་སྒྲུབ་བྱ་མི་མཐུན་སྒྲིགས་དང་། དེར་སྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལྟོག་ཆ་སོགས་ནས་སྟོན་པས་དོན་འགྲེལ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་ཚུལ་ལེགས་པར་གཤམ་ན། དངོས་ཟིན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཉ་རྒྱས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་གནད་ཆ་ལག་དང་བཙས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་དོན་ལ་ནད་བྱན་ཚུད་པར་འགྱུར་རྟེ། བཀའ་གདམས་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་རྒྱན་སྒྲིབ་པའི་མན་ངག་ཅེས་སྒྲིགས་གཅིག་གསལ་ཉ་རྒྱུ་ཆེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་རྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོན་དང་། རིགས་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་རིམ་པའི་ཐོག་མར་རིགས་ནས་འཁྲིད་དགོས་ལ། འཁྲིད་ཚུལ་ཡང་། དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་རྒྱམ་བཤད་ལས། དད་པ་ལས་འདུན་པ་དང་། དེ་ལས་ཞུགས་གོང་ཐོབ་པ་¹⁶ སོགས་རིམ་པར་གསུངས་པ་བཞིན། དང་པོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཉིད་བཀའ་བསྐྱུངས་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། རྒྱུད་འབྲས་སུའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་དང་བའི་དད་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ན། དེ་ཉིད་རང་གིས་ཐོབ་ལུས་སམ་མི་ལུས་སྒྲུམ་དུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པས། དེའི་ཆོ་དེ་འཐོབ་མི་འཐོབ་རིགས་ཡོད་མེད་དང་སྒྲུངས་མ་སྒྲུངས་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་བསྟན་ནས་རིམ་པར་འཁྲིད་དགོས་རྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ནི་རིགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཐུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རིགས་ནི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ་¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

དེས་ན་ཀླུ་གི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡང་འདི་ནས་ཚུགས་པས། ལེའུ་མ་མ་
གསུམ་ཚོན་འགྲོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་ཐོགས་མེད་པའི་ཀླུ་གི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱབས་
འགྲོའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཙན་ཁོ་ནས་འཐོབ་པས། དེའི་རྗེས་ལ་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་
ཚོན་རྟོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེའུའི་ཁོངས་སུ་ཡང་འདུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྗོད་
རིས། རྒྱབས་གསུམ་ཚོན་དུ་འགྲོ་བ་ཙན།^{༡༡} །ཞེས་རྒྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་
ཤིང་། བྱང་མར། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་མཁུས་མི་བྱུང་པའི་ཆེ་བ་མཐོང་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་^{༡༢} །སོགས་རྟེན་
བཞེས་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་ལེའུ་དེ་གསུམ་དང་ཤིན་ཏུ་དོན་གཅིག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་བྱང་མར་ལེའུ་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་། གཞིའི་ནང་ཆོན་གང་གིས་སྒྲོབ་པའི་རྟེན་ཚོན་
པའི་ལེའུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་སྐྱུལ་དུ་མི་གཟུང་བར། སྒྲུ་མའི་མན་
ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གཉིས་ཀ་ཤུན་སྒྲུར་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་ས་ཀླུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཐོམ་ཆོག་ལྟར་ཆོས་བཅུར་
བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་སྤྱུལ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཙས་པའི་ལུས་རྫོགས་པར་རྟེན་པ་
གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བཤད་པ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ཚོན་པ་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་གནས་གཉིས་པ་བཤད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལྟ་འབྲུབ་
ཚུལ་རྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ཡང་། རྒྱལ་པ་དང་ལྷན་པའི་གཞི་རིགས་བཤད་པ། སྦྱོང་པ་ལ་སྦྱོར་པའི་གཞི་
སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞི་རྒྱུབ་པ་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་མེ་ཀླུ་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི།^{༡༣} ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་མང་པོའི་
མདོ་ལྟར་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་མཆོག་ཏུ་ཡུར་ཚུལ་སོགས་མཐའ་བཙད་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་མཆོག་ཉིད་ནི།

རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱལ་པ་དང་།^{༡༥} །ཞེས་སོགས་རིགས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གྲངས་དང་སྒྲོན་ཅམ་
 ཞིག་གསུངས་ལ། བྱང་སར་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། དང་པོར་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པར་དེ་ལ་གཞི་
 གང་ཞེན། སོགས་གྱིས་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི།^{༡༦} ཞེས་སོགས་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོན་པ་རིགས་གྱི་དོ་བོ་
 རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མདོར་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཏེ།^{༡༧} ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་
 བར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྩལ་དུ་བརྟོན་ནས་རྒྱལ་པར་གསུང་སྟེ། འཆིང་གྲོལ་མ་ལུས་པ་རིགས་
 དག་མ་དག་གི་རིམ་པས་འཛོག་དགོས་པས་གནད་གིན་ཏུ་ཆེདོ།

དེ་བཞིན་དུ་རིགས་གྱི་རྟགས་ཀྱང་། རྒྱན་ལས། སྒྲོལ་བའི་སྒྲོན་དུ་སྟིང་རྩེ་དང་།^{༡༨} །ཞེས་
 སོགས་གྱི་མདོར་བསྟུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ནང་གི། །དགོ་བ་ཡང་དག་སྒྲིབ་པ་ནི།^{༡༩} །ཞེས་པའི་དོན་
 རྒྱལ་པར་བྱེ་སྟེ། གང་དག་གིས་ན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟར་
 བཤེས་པར་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་གྱི་རྟགས་ཡོད་པ་ནི་
 དུག་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བཤེས་པར་གྱི་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པའི་རིགས་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ།^{༢༠} ཞེས་ཕྱིན་དུ་ག་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་རྒྱལ་ལྷ་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་རིགས་གྱི་
 རྟགས་བཤད་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་ལ། རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་། རྒྱན་ལས་
 གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་བཞིའི་སྟེང་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་
 ཡང་རྒྱ་བཞེས་ན་ཞེས་པ་ནས། ལྡན་ན་ནི་ཐོབ་པར་འཇུག་པོ།^{༢༡} །ཞེས་བཤེས་གཉིན་དང་མ་ཐད་པ་
 དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་སོགས་ཉེས་དམིགས་བཞི་བསྟན་ནས་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །ཡང་རྒྱན་ལས།
 དཔེ་ཚན་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲོན་པ་རྒྱལ་པར་གསུངས་པ་དང་མཇུག་གི་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ།^{༢༢} ཞེས་སོགས་
 རིགས་གཉིས་གྱི་ཆེ་བ་བརྟོན་པ་རྣམས་དོན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་འདུས་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་ཅིང་།
 དེར་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་གཅིག་གི་ལྟ་བུ་གསུངས་ལ་ཡང་།

འདིར་རིགས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ།^{੧੧} །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་རྒྱུ་གྱི་སྒྲུབས་སུ་མདོ་ཞེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་དགོས་པས་རིགས་སྤྱི་ལྡོག་དང་
 གཞི་ལྡོག །སོ་སོའི་དབྱེ་བ་རྒྱུ་བྱེད་དང་བཅས་པ་མཐའ་བཅད་ནས་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རིགས་སྤྱོད་བྱེད་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་སྤྱི་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།

དེས་ན་ཐོག་མར་རིགས་ལ་རྒྱུ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས། དང་པོར་
 རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་ལ་ཡང་མི་འབྲེལ་དུ་མ་ཡོད་
 རྒྱུ་ལ།^{੧੨} བྱང་མར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལུགས་སོགས་ཤེས་པར་བྱས།^{੧੩} དེ་
 བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ས་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་སྤུང་མོང་དུ་གསུངས་
 པ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་དབེ་ཚན་པ་གཉིས།^{੧੪} བྱང་མར་གསུངས་པའི་རྣམ་དག་
 འགྲུབ་རྒྱུ་ལ་སོགས་ཕན་ཚུན་སྤྱི་ཏེ་ངེས་པ་བསྟེན། བྱུང་པར་དུ་བྱང་མར་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་འགྲུབ་མི་
 འགྲུབ་དེའི་རིགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འབྲེལ་པར་གསུང་བའི་རྒྱུ་པས་མ་ཞིང་། རང་
 རྒྱུ་ལ་བསྒྲོར་ཏེ་རང་ཉིད་རིགས་དེར་ངེས་པར་ཤེས་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། མ་ངེས་པར་འདུག་སྟུམ་ན།
 རྒྱུ་ལས་མ་ངེས་པ་རྒྱུ་གྱིས་འཕྲོག་ཏུ་ཡོད་པར་^{੧੫} གསུངས་པས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་མཚོག་གི་
 རིགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ཐབས་དང་སྒྲོན་པ་གང་དྲག་བྱ། དེ་ཡང་རིགས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་
 སད་དགོས་ཏེ། མ་སད་པའི་ཉེས་དམིགས་སམ་དེའི་འགལ་རྒྱུ་ས་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་སྤུང་མོང་དུ་
 བཞི་དང་། བྱང་མར་བྱང་མེམས་ཀྱི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་བཞི་^{੧੬} གསུངས་ལ། སད་པའི་ཕན་ཡོན་
 བཞི་གཉིས་ཀར་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་བསམས་ནས་སྤྱི་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱ། དེ་ལྟར་བྱས་
 པས་རིགས་སད་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཅི་རུང་རུང་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱེད་པར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་བཞི་
 དང་། བྱུང་པར་དུ་བྱང་མར་གསུངས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུ་གཤི་རྟགས་རྣམས་རང་རྒྱུ་ལ་ཚང་མ་ཚང་

བརྟགས་^༡ནས་ལེགས་པར་སྒྲུངས་ཏེ་འོག་ནས་འབྱུང་པའི་ཀླུ་ལྷ་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ས་པོན་དང་པོ་འདི་ཉིད་ནས་ཐེབས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་རིགས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་
 ས་རྒྱན་གཉིས་ལས་གང་མི་གསལ་བ་དེར་ཡན་ཚུན་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཉམས་ལེན་བྲིགས་ཆགས་སུ་
 བསྐྱེབས་པ་འདིས་མཆོན་ཏེ་ལེའུ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོར་ཚུལ་དམིགས་ཕྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། གཞུང་
 གཉིས་ཀར་ཁྱད་མེད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ཐད་དུ་གཅིག་བྲངས་པ་ཙམ་ལ། ས་
 རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་དགོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲོར་པའི་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ནི། ལེའུ་མར་རིགས་དེ་རྩ་
 བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་འབྱེན་མི་རྣམས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒྲོ་
 སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རབ་དབྱེད་དང་། དཔའི་
 སྒྲོ་ནས་ཆེབ་བརྗོད་པ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 སྒྲིདོན་མཐའ་ཆོད་པར་^༢གསུངས་ཤིང་། བྱང་སར་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་གསལ་བར་ངོས་
 བཟུང་སྟེ། དེ་མ་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚེ་ཆང་བ། རྒྱས་ཐེན་གོང་དུ་སྒྲེལ་པའི་ཐབས་དུ་མ་དང་
 བཅས་ལས་དང་པོའི་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་སོ།

དེ་ཡང་རྒྱན་གྱི་དོན་ལ་མ་བས་པ་སྒྲུབ་མང་པོས། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པས་
 ས་མཆོམས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། དེའི་རྩ་བ་ཞེས་སོགས་རྣམ་བཞག་གི་དབྱེ་བ། སྟོགས་སྒྲོ་བས་^༣ཞེས་
 སོགས་ལྟ་རག་གམ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བར་བྱས་ནས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ཤིང་།
 བསྐྱེད་པ་ས་དང་^༤ཞེས་སོགས་དཔའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་རྩ་བ་^༥ཞེས་སོགས་དབྱེ་
 བར་བྱས་པ་མི་འབྲེལ་ལ། འགའ་ཞིག་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ལ་སྒྲུབ་ཡང་།
 དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བརྟག་པས་མ་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དབྱེ་གཞིའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ན་
 དབྱེ་ཆོས་སུ་བཞོད་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འང་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་སྒྲོར་དགོས་རྒྱལ། དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་སྐབས་སུ་ཁྱད་ཆོས་འདི་དག་གི་དོན་ལོགས་སུ་འབྱུང་བས་འདི་ཀྱན་རྫོབ་

སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲེར་དུ་སྒྱུར་དགོས་པར་མཛོལ་ནས། །དེའི་ཚུལ་རིམ་ལྔ་ལྟ་ཞེས། །སྟོ་བ་ཆེ་དང་སོགས་
 གྱིས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད། །དེའི་མཚན་ཉིད། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་^༤ །ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་མཚན་ས་
 དང་སྒྱུར་ནས་དེའི་དབྱེ་བ། །དེའི་ཆ་བ་^༥ །ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་དུག་གིས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་
 རྒྱུའི་ཆ་བ་དང་། །སེམས་ཚུལ། །མོས་བ། །དམིགས་བ། །ས་གོང་མར་འགོ་བ། །རྟོན་རྣམས་དང་། །ལམ་
 འགོག་བ་ནི་^༦ །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉེས་དམིགས། །བསོད་ནམས་ལེ་ཤེས་^༧ །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལན་ཡོན།
 གྲོགས་སྟོབས་^༨ །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཏེ་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྟོན་ནས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་
 བསྐྱེད་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གྱིས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད།^༩ །ཅེས་མཚན་ས་འདྲིར་
 རྫོགས་ཆོག་སྟོས་ཤིང་། །འདིའི་བདེ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཟོ་གས་འདྲིན་དགོས་པའི་ཆ་
 བས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་སྟེ་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་གྱི། །བྱར་བྱུན་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱེད་བ་དབྱིག་འབྲེལ་
 ལས། །གཞན་གྱིས་བརྟན་ཁིང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཡང་དག་པར་བྲུངས་བ་བདེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༠} །ཞེས་དང་། །སྟོ་བརྟན་གྱིས། །དེ་ལྟར་བདེ་
 དམ་བཅས་པར་སེམས་བསྐྱེད་བ་རྣམ་པ་ལྟ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་མིང་།

དེ་ལྟར་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲུབ་ས་སུ་བསྐྱེད་ཚུལ་མཛུགས་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། །དང་པོར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རབ་བསྟེན། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་མཚན་ཉིད། །ཆོས་དང་སེམས་ཅན་^༡ །ཞེས་སོགས་གྱིས་འདི་ཡང་ས་
 མཚན་ས་དང་སྒྱུར་ནས་རང་དགར་འདྲིན་ཚུལ། །སྟེ་བརྒྱ་ཆེན་ཞེས་པ་ནས། །ངས་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་
 པར་བྱ།^༢ །ཞེས་པས་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་ཚུལ། །རྒྱ་ཆེ་པའི་བྱེད་པར། །སྟོ་
 བའི་བྱེད་པར། །བསམ་བ་དག་ཚུལ། །ས་གོང་མར་མཁས་ཚུལ། །ངས་པར་འབྱུང་ཚུལ་དང་དུག་སྟེ།
 དོན་ཚན་བཅུད་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་ལ། །འདི་དང་དབྱེ་མ་མཛུགས་པར་ས་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་གསུངས་
 པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྒྱུར་ནས་བཤད་ན་གིན་ཏུ་ངོ་མཚར་པའི་ལེགས་བཤད་འབྱུང་མེད་ཀྱང་ཡིག་གིས་
 འདིགས་ནས་མ་སྟོས་སོ། །མཁས་པ་ལྷ་མ་རྣམས། །གྲོགས་སྟོབས་ཞེས་སོགས་བདེ་བྱུང་དང་། །ལྷག་

མས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། མཚམས་འདི་ནས་ས་བཅད་ཡོན་པའི་རྒྱ་མཚན།
 རྒྱ་མའི་མཚམས་སྒྲོར་དུ་དབྱིག་འགྲེལ་ལས། བར་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ།^੧ ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ཡང་། དེ་ནི་བར་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཆོགས་བཅད་འདིས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། བར་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཆོགས་བཅད་
 འདིས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་བྱེད་སྒྲོ་བ་ཆེ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་ལ་མི་
 བྱེད་པར་ཆོགས་བཅད་འདི་ཙམ་ཡིན་ན། སྒྲོ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཞོང་དུ་བརྟེན་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་ནས།^੨ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སོ་སོར་ཆོགས་བཅད་བདུན་བདུན་གྱིས་གཏན་
 ལ་ལབ་ནས། བསྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་ལྟེ།^੩ ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་དུག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་
 དཔེའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བྱེད་ལ་བྱ་ན་མོང་དུ་སྒྲོར་དགོས་པ་ཡང་། སྒྲོ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 ཆོགས་བཅད་དུག་གིས་དཔེའི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྱུར་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་སྟོན་ཏོ།^੪ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉི་ཁྲའི་འོད་གྱིས་མ་བྱེད་པའི། བྱ་
 རན་མེད་པའི་མེ་རྟོག་གསུམ། །ལུས་ལྟེན་ཁ་ཆད་གིས་བཞད་པ། །བྱམས་མགོན་མཉེས་པའི་མཆོད་
 བར་འབུལ།

དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་གྲོགས་འདུན་
 སོགས་ཉེར་གཉིས་སམ། དེ་ལས་བྱེད་པའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
 སོགས་མི། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱལ་གཉིས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་གྲུང་བསྒྲིགས་
 བས་ཤེས་དགོས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་བུལ་ན་དོན་གཉིས་སུ་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་
 བཞི་མི་ཐོབ་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པ་ལ། ཆེར་འོས་སེམས་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་གང་།^੫ ཞེས་
 སོགས་དང་། རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲིག་མི་རུས་པར་གོང་དུ་འཇེལ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པར། སྒྲོ་ལྟན་

སེམས་མཚོག་སྒྲིམ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་།⁴⁹ ཁྱེས་པ་མན་ཆད་བྱུང་། བྱང་མར། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། དཔེའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་སོགས་ས་མཐོན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་རྣམས་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཁྱེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་སེམས་
ལོག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའོ།⁵⁰ ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་ལས་དང་པོ་
པས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་ཁྱེད་པར་རྣམས་གསུངས་ཤིང་།

དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་ཁྱེན་བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། རྟོབས་བཞིས་སྒྲིབ་རིག་
པར་བྱའོ། ཁྱེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གནོད་པ་མེད་
པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ཐན་ཡོན་མང་པོ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་
བར་འགྱུར་པོ།⁵¹ ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཁྱེན་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཚོགས་
དགོས་ཚུལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་མཚར་མྱོད་དུ་བྱུང་བའི་ཐན་ཡོན་མ་འཁྱུང་
ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སོ། དེས་ན་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐོག་
མར་བསྐྱེད་པ་ནས་མངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་རབ་དབྱེ། དེས་ཐོགས་སོ་སོ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་⁵² ཐོགས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་གཞུང་
གཉིས་ཀར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་ལོགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བྲགས་
དག་པོ་བྱུང་བན། བྱང་མར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་དུ་ས་སོགས་དང་སྦྱར་ཏེ་
རང་ལ་གང་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་དུ་བརྟོན་ཏེ་སྦྱང་ཞིང་། འདིར་གསུངས་པའི་
ལས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་དངོས་སུ་ལྟག་ལེན་ལ་ཅི་ཐེབས་དང་། རྒྱན་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་། མཚན་ཉིད་རྟེན་སུ་མཐུན་པ་དང་། རྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྟོམ་
པ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་སྦྱངས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལུ་
གཉིས་ཀ་ཤན་སྦྱར་བའི་དགོས་དོན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་གཞི་རྒྱུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ། དེ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། གང་དག་སྒྲོབ་པའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་གོ། དང་པོ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་ཚན་བདུན་སྟོན་པའི་ལེའུ་ལྷ་སྟེ། སྐྱབ་པ། དེ་ཁོ་ན།
མཐུ། ཡོངས་སྒྲིན། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ལེའུ་རྣམས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་ས་བཅད་གསུམ་རིགས་གྱི་གོང་དུ་
བཤོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་གཞི་ལ་གཞི་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པའི་ཐོག་
མར། འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་
གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིགས་པར་བྱའོ་^༡ ཞེས་སྟོན་ལ། མདོར་བསྟན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་གང་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྒྲོབ་པ་དང་། གང་དག་སྒྲོབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཏུ་བསྟུས་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་ས་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སྐབས་འདིར་གང་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ལས། སྒྲོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྟེན་ལ་བྱས་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁབ་པ་
དང་།^༢ ཞེས་རྒྱ་རིགས་གྱིས་ཁབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལམ་གསེས་སྒྲིབ་
པའི་རྟོན་ལ་སྐྱར་བ་དང་འབྲེལ་མཚུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལེའུ་ལྷ་ས་བཤད་རྒྱུ་ལོ་ནི། དང་པོ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སྟེ། རྒྱན་ལས་གནས་ཚུལ་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད།^༣ ཅིས་པ་ནས། བརྒྱ་གསུམ་བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཞན་གྱི་དོན། ཞེས་
སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཟུངས་སྟེ་འོ་སྟོན་ས་དང་པོར་དོན་གཉིས་ཆ་མཉམ་དང་བྱིས་
གཞན་དོན་གཅི་བོར་བསྐྱབ་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ། སྒྲིབ་དང་མཐུན། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་པའི་སྐབས་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་
ལས། རྒྱ་བའི་དབྱེ་བ་བྱུར་བསྟུས་ཤིང་། དེ་ལ་དེས་ཡོངས་སུ་གསེས་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་
ཞེས་པ་ནས། བདག་གི་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^༤ ཞེས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་བསྐྱབ་
པར་མོས་པ་དག་ལ་ཡང་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་པས་བསྐྱད་པ་འཇུག་ཉེན་ཆེ་བས་དེ་སྒྲོང་དགོས་
རྒྱུ་དང་། ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞན་དོན་
འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོར་བའི་ཐབས་ལ་མ་མཐས་པས་སྒྲོན་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོངས་དགོས་

ཚུལ་སྟགས་རྒྱལ་པའི་གོལ་ས་རྣམས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕན་པའི་རྒྱ་གར་ཞིན། ཞེས་པ་ནས། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༤} ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་གཉིས་
ལས་གང་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་གསལ་བར་བསྟན་ལ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུར་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིན། སྟགས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུར་སྟོབས་ལས་དོན་གཉིས་
འབྲུབ་ཚུལ་དང་།^{༤༥} ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོ་འདིའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་ཆོ་
འདི་བྱི་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སོ།།^{༤༦}

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱན་ལས། ཡོད་མེད་མེད་མེན།^{༤༧} སྟགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ལྟ་
ལྟ་ན་གྱི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བ་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལོག་
པར་འཛིན་པ་བཀག་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། བདག་
མེད་རྒྱུད་པ་བསྐྱེད་པས་ཆད་མཐའ་མི་ཞིགས་པས། འདི་ཉིད་ལས། མདོར་བསྐྱེད་རྣམས་པ་
གཉིས་ཏེ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟོད་པའི་ཆ་གཉིས་བྱེ་སྟེ། དབུས་མཐའི་དེ་ཁོ་ན་འི་ལུའི་
དོན་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་པར་འཛིན་ཚུལ་འཐད་ལྟ་དུ་
བསྐྱབ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རིགས་པས་གྲགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཉན་སྒྲིབ་དག་
བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དག་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐམས་ཅད་སྟོབས་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་མོ་གསུངས་ཤིང་།

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དེས་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོབས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་མཚོག་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་སྟོར་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༨} ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་

གྱིས་ཐེན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་ཚུལ་དང་། སྤྱི་ཞི་དེས་པའི་སྒྲིབ་ས་
 གྱིས་སྤང་ཕྱོགས་ཀུལ་སྐུ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནམས་ལ་བཙོན་པ་ལྷག་པར་སྒྲིབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། དེ་ནས་
 རི་ལྷང་ཡོད་ཅེན། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བཀག་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ལུང་
 གསུམ་དང་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ས་སྒྲིབ་པའི་མཐའ་ཀྱས་པར་བཀག་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཆོལ་
 བ་བཞི་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱང་ཀྱ་ཆེར་གསུངས་པས། ཀྱན་
 གྱི་དེ་ཁོ་ནའི་ལེའུའི་དོན་དཔྱིས་ཐིན་པར་ཤེས་པར་འདོད་པ་དག་གིས། འདི་ནས་གསུངས་པའི་
 ལུང་རིགས་ནམས་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱངས་པར་ཆོག་འབྲེལ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་རྫོགས་པར་
 ཤེས་པའི་གནས་མེད་དོ།^ཡ

མཐུའི་དོན་ནི། རོ་བོ། རྒྱ། འབྲས་བུ། ལས། ལྷན་པ། འཇུག་པའི་དོན་སྟེ་དུག་པོ་འདི་
 མདོའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་དག་མཆོག་ཡིན་པས། ཀྱན་ལས། སྒྲིབ་དང་དག་སེམས་^ཡ ཞེས་
 སྐོག་སྐོག་གྱིས་མངོན་ཤིང་དུག་གི་བདུག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཐུའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ།
 ཞེས་སྐོག་སྐོག་གྱིས་མཐུ་དེ་ལྷ་བྱ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དང་ཐབས་སྒྲིབ་སྐོག་སྐོག་གྱིས་གདུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་ལས་དང་། དེ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཇུག་པའི་དོན་ཞེས་པ་འཇུག་འཛེགས་དོན་
 གཅིག་པར་གསེར་བྱང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་^ཡ གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པ་འཇམ། གདུལ་བྱའི་དོན་
 བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཆན་སྟེ་ཆོན་སྟེ་ཆོན་པའི་ཐེངས་པ་མངོན་ཤིང་དུག་ རིགས་པ་གསུམ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
 སྐོག་སྐོག་སྐོག་འཇུག་ཚུལ་ནམས་བཤད་ནས། དེ་ནི་དབང་མཆོག་^ཡ ཅེས་སྐོག་སྐོག་གྱིས་ཆེ་བ་སྟོན་ལ།
 འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གང་ཞེན།^ཡ སྐོག་སྐོག་གྱིས་རྩ་འབྲུལ་ལ་མ་རྒྱུད་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་ལས་པ་སྐོག་སྐོག་མངོན་ཤིང་དུག་གི་མཐུའི་གཞི་ལྷག་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཐུ་གང་ཞེན།^ཡ ཞེས་སྐོག་སྐོག་གྱིས་དེའི་སྤྱི་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ཐིན་དུག་གི་སྒྲིབ་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱང་བ་སངས་རྒྱས་
 བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་མྱུ་དུ་བྱང་བ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་མཐུ་སྐོག་སྐོག་
 ཁ་བསྐྱངས་ནས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཉན་ཐོས་དང་དང་

སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་། ཐུན་མོང་བཞི་གང་།^ལ ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་
དག་གི་བྱུང་པར་ཡང་གསལ་པར་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སྒྲིན་གྱི་དོན་ནི། རྒྱན་ལས། བདག་ཉིད་ཡོངས་
སྒྲིན་རྒྱལ་དགུ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་མདོར་བསྟན་ནས། རྟོགས་མཆོག་^ལ“ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་
དགུས་གོ་མི་བཞིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལེགས་པར་མཉན་པས། རྒྱལ་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་
སྒྲིས་པ་ན། དེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་བྱུགས་སྒྲིམ་ཞིང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ།
གཞན་དོན་ཏུ་དགའ་སྐྱེད་དང་ཏུ་ལེན་པར་བྱེད་ལ།

དེ་ཡང་ཐབས་མཐའ་པས་རྒྱུད་ཟུང་རྒྱུད་མི་འཛའ་ཞིང་། བསམ་པ་བཞིན་ཏུ་འགྲུབ་པ་
དང་། བདུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མི་འབྲོགས་པས། ཐུར་ཏུ་གཉེན་པོ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲིེ་རུབ་ཏུ་
འགྱུར་པར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་^ལ“ཞེས་སོགས་གྱིས་དེའི་ཆེ་བ་བརྗོད་ནས་གཞན་ཡོངས་སྒྲིན་པར་
བྱས་པའི་ཆད་དང་། དབྱེ་བ། ཀུན་སྒྲོང་། སྒྲོར་བ། ཐིན་དུག་སོ་སོའི་སྒྲིན་པར་བྱེད་རྒྱལ་དོན་བསྟན་དང་
བཅས་པ་ནི། རི་ལྟར་མ་དང་^ལ“ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་ནས་བདག་སྒྲིན་པ་
ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ལ། གཞན་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་འདྲ་ཡང་། དེ་ལ་ཡོངས་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་གང་
ཟག་རྣམས་ནི།^ལ“ ཞེས་སོགས་གྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་རིགས་མེད་བདེ་འགྲོ་ཅམ་ཏུ་སྒྲིན་བྱ་
སོགས་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་ཁ་བསྐྱངས་ཤིང་སྒྲིན་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་རྒྱན་གྱི་དེ་དང་མི་འདྲ་བར། འདུལ་བ་
སོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། དབང་པོ་དག་ཅེས་པ་ཉེ་སྒྲིན་པ་གསུམ་དང་སྒྲིན་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་རྣམས་གསུངས་ལ། ཡོངས་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་གང་ཞེན། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་སྒྲིན་
བྱེད་གྱི་ཐབས་གང་ལ་གང་འཆོམ་གྱི་ཆར་གཅོད་རྩེས་འཛོན་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཉེར་བདུན་དང་། སྒྲིན་
པར་བྱེད་པ་པོའི་བྱུང་ཐེམས་གྱི་དབྱེ་བ། སྒྲིན་པའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་རྟགས་དང་མཆན་མ་སོགས་གཙོ་
བོར་རྟེན་གྱི་ལྟོག་ཆ་ནས་བཤད་དོ།

བྱུང་རྒྱུ་གྱི་དོན་ནི། རྒྱན་ལས། ཆོགས་གཉིས་རྩོགས་ཉེ་མདོན་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་^ལ“ཡོན་
ཏན་གྱི་གཉེར་ཏུ་ཐུར་རྒྱལ་ལ་ཤོ་ལོ་ག་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་ཏུ་གསུལ་བྱར་

ཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆུལ་ལ་ཡང་གསུམ། རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་མཆོག་ཏུ་རྒྱུར་ཆུལ་ལ་ལ། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་གནས་ཡོངས་སུ་རྒྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ལ་དུག མཛད་པ་ལྷན་གྱིས་རྒྱུབ་པའི་ཆུལ་ལ་བཞི།
སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་གྱུར་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ཆོག་སུ་སྒྲུབ་
སོགས་ཟབ་པའི་དོན་ལ་བརྟུན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་འབྱོར་བ་བསམ་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྟུན་གཅིག གཤུག་བྱ་
སྒྲིབ་པར་མཛད་ཆུལ་ལ་བདུན། ཆོས་དབྱིངས་དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆུལ་ལ་བཞི། སྒྲིབ་དབྱེ་བ་ལ་
བདུན། ཡེ་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཅུ། རྒྱ་རྒྱུབ་ཡེ་ཤེས་ལས་འབྲས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་
ཆུལ་ལ་གཅིག བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ལ་བཞི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་དབྱེར་མེད་
ཆུལ་ལ་བཞི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་
བ་བསྐྱེད་རིགས་ཤར་སྒྲིབ་པ་གོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ་དེ་དག་གིས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་
རང་དོན་བྱམ་ཆུབ་གྱི་རྣམ་པའགག་ཆོས་ལྷན་ཏུ་རྒྱལ་བར་གསུངས་པས། འདི་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཕྱི་བྱང་ཆུབ་གཉིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ། དམ་པ་བདུན། སངས་རྒྱལ་རྗེས་
སུ་བྲན་ཆུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྟུ་སོགས་གངས་ཅམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དོན་བསྐྱེད་མཛད་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་དུ་མ་
གཅིག་ཆར་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་བརྒྱལ་ལན་དང་། ལྷ་འཇག་ལས་འདའ་ཆུལ། རྟེན་གང་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་
ཁྱད་པར་སོགས་རྒྱུར་ཟེད་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་ཆུལ་ལ། རྫོང་བྱེད་སྟེ་སྒྲིབ་གསུམ་སོགས་ལ་སྒྲིབ་ཆུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་
སྒྱིར་བསྟན་པ། བརྫོང་དོན་ཐབས་མཁས་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིབ་ཆུལ་བྱེད་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པ་མོས་པའི་ལུ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པ་ཆོས་
ཆོལ་བ། བཤད་པ། རྒྱུབ་པའི་ལུ་གསུམ། དེ་ལ་བོག་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་གདམས་ངག་རྗེས་བསྟན་
གྱི་ལུ་དང་ལ།

དང་པོ་ནི། རྒྱན་ལས། མོས་པ་སྟེ་ཆུལ་ལ་སོགས་གྱི་རབ་དབྱེད་དང་། སྒྲིབ་ལུགས་ལ་དང་
སྒྲིབ་པའི་མོས་པ་དམན་འབྲིང་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་རྒྱུར་ཟེད་རྒྱལ་

པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་མང་། ཞེས་པ་ནས།
བཟོད་པ་དྲག་པོ་ཡོད་པའོ།^ལ ཞེས་མོས་པའི་ཡུལ་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་ནས། དེ་ལ་དང་པ་གསུམ་གྱིས་རྟག་
པ་དང་གྲས་པར་སྒྲུབ་ཆུལ་མདོ་ཙམ་སྒྲོས་སོ། ཆོས་ཆོལ་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་འཇུག་ལས། མེ་སྒྲོད་
གསུམ་གྱི་ཆོག་དང་དོན་ཆོལ་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་ཆུལ་དང་། བྱང་པར་དུ་སྒྲོམ་བྲལ་དང་སྒྲུབ་ལྟ་ལུའི་ཁོ་
ན་ཉིད་ཆོལ་ཆུལ། གཞི་ལམ་འབྲས་ལུའི་རྣམ་པའགག་ལ་བྱང་པེས་གྱི་དགོངས་པ་ཆོལ་ལུགས། རིག་
པའི་གནས་དང་ཁམས་རྟས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་སྤྲོད་བྱ་རྣམ་རྟོག་གི་བྱང་
པར་ལོ་སོགས་དོན་གྱི་ལྷས་ཆ་ཆོང་ཞིག་གསུངས་གྱིང་། འདིར་དེའི་ནང་ནས་མཚལ་བྱ་རིག་པའི་གནས་
ལྟ་ལྟར་དུ་བྱེ་ཞིང་། བྱང་པར་དུ་ནང་རིག་པའི་བྲོང་དོར་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གནད་མཐའ་དག་དེས་པར་བྱེད་
ཆུལ་དང་། རི་ལྟར་ཆོལ་བ་ཆོས་ཉན་པའི་ཀླན་སྒྲོང་ཀླན་སྒྲོད་སོགས་གྱི་བྱང་པར། མཚལ་པའི་དགོས་
པ་དང་བཅས་དོན་ཆོན་གསུམ་དུ་བསྟུན་སོ།།

ཆོས་བཤད་པའི་ཆུལ་ཡང་། ཀླན་ལས་ཆོས་ལ་སེར་སྤྲད་གསལ་པ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
བཤད་པ་དགོས་ཆུལ། ཆོས་སྟོན་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བྱང་པར། གནལ་བྱའི་དབང་གིས་དགོངས་
ལྟམ་དགོངས་སོགས་གྱི་དགས་ཆུལ། ཆོས་བསྟན་པའི་ཡན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པའགག་
གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དག་ལ་ཅི་ཞིག་སྟོན།^ལ ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཀླན་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་དེའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀླན་སྒྲོང་ཀླན་སྒྲོད་གྱི་བྱང་
པར་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ། ཀླན་ལས་བདག་མེད་གཞིས་སོགས་ཐོས་པ་
ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བསྒྲོམས་ནས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་།

དེ་ནས་ཡང་མཐོང་ཐེན་གོམས་པར་བྱེད་ཆུལ། དེའི་ཡན་ལག་ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་
དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བདག་མེད་ལ་སྒྲག་པ་སྤངས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་དུ་
འབྲེལ་བའི་སྟོན་པ་དོན་གཞིས་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ལེན་ཆུལ་སྟོན་ལ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན།^ལ སོགས་གྱིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་དགག་སྒྲུབ་གྱི་
བསྒྲུབ་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདེའ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་དོན་སེམས་པར་འདོད་པས་དཔེན་པར་སོང་སྟེ་ཆོག་

ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ནག་པོ་བསྟན་པ་རྣམས་སྤང་ཞིང་། ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་དོན་ལ་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཚུལ་བྱེད་གཏུག་གསུངས་སོ། །གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་ཀྱང་། རྒྱུན་ལས།
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་ངེས་འབྱུང་ཞིང་། །མོས་པ་རྣམ་པར་འཁེལ་བྱེད་པ། །རི་ལྷོར་རྒྱ་ཡིས་རྒྱ་མཚོ་
བཞིན། །དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་ཆོག་སེ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་ཆོག་ས་བཅད་ལྷ་ཙུ་ཙ་གཅིག་གི་
སྒོ་ནས་རྒྱུས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འདི་དེ་གདམས་ངག་རྗེས་བསྟན་གཉིས་དང་། གོང་གི་ཆོལ་
བྱའི་ཆོས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་མ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཆོལ་ཚུལ་དང་།
རྒྱུབ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཉི་མུང་ལས། ཐོབ་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་པའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷོར་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་
ཆོད་དང་སྤྱར་ཉེ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་རྒྱུད་ལ་གསལ་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་།
ཐོབ་ཟེན་རྣམས་གོག་ས་སེལ་བོགས་འབྲིན་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་བསལ་ཉེ་གོང་ནས་གོང་
འཁེལ་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་རྒྱ་བོ་འདུ་བའི་དཔེས་གསུངས་པ་ལྷ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟ་ཆོག་ས་བཅད་དང་བོས་མདོར་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལམ་དུ་ཆོས་རྒྱུན་
གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདམས་ངག་མང་དུ་ཉན་ཞིང་། སེམས་དྲུག་གིས་གཏན་ལ་ཐབས་སྟེ།
དེའི་དོན་ལ་སེམས་གནས་དགུ་འི་སྒོ་ནས་ཤིན་སྤངས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཞི་གནས་ལྷག་
མ་ཐོང་རིམ་གྱིས་རྒྱུབ་ཅིང་སྤྱོད་ལམ་དུ་འཕྲོས་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་རིམ་གྱིས་ཉམས་
སྤོང་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱེད་སེལ་ཀྱིན་འགྲོའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། བྱང་རྒྱུབ་ཐོག་ས་
མཐུན་ཆོག་ས་པར་ཐོབ་པས་པར་ཐུན་རྣམས་རིམ་གྱིས་ལྷག་ཅིང་། ས་སོ་སོས་ཡོངས་སྤྱོད་གིས་སྤྱིན་
པར་བྱས་པས་བྱེད་བྱང་རྒྱུབ་ཐོབ་ཚུལ་བར་གྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་གདམས་ངག་གི་
ཆེ་བ་དང་བཅས་རྒྱུས་པར་བཤད་ལ། འདི་ཉིད་ལས། གདམས་ངག་གང་ཞེ་ན།¹⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གདམས་ངག་འདོམས་པའི་ཐོག་མར་ཁམས་དང་བསམ་པ་བརྟགས་ཉེ་སྤོང་གྱི་སྤྱོད་སྤོང་དུ་འཇུག་
ཅིང་། དེ་ནས་གདམས་ཚུལ་དངོས་ནི། གདམས་དོན་ལ་གཞུག་པ། དེའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་

བརྟེན་པ། གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྟུན་པ། རྗེས་བསྟན་ཡང་། དགག་པ། གནང་བ།
བསྟུན་པ། བན་ཏུར། དཔུགས་དབྱུང་ལྟར་བསྟུན་ཏེ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཤིང་། རྒྱལ་ལས་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་
ཡ་བྲལ་དུ་མ་སོང་བར་བྱེད་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་བརྗོད་དོན་ཐབས་མཐས་ཀྱི་རྫོད་པ་མཐའ་དག་ལ་རྫོགས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱུས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུ་རྟེ། ལེའུ་འདྲིའི་
གོང་དུ་མོས་པ་ནས་གདམས་དག་རྗེས་བསྟན་པར་གྱི་སྒྲིམ་ཆོག་བཞུགས་ཡར་བཅད་དོ། འདི་ཉིད་
འོག་གི་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལ་མར་སྒྱུར་རྒྱུའི་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་། བྱང་མར། རྫོམ་དུ་སྟུང་བའི་ཆེ་
ཐབས་ལྡན་སྒྲིམ་ལེའུ་མཛུགས་ཏུ་བསྟན་ཏེ། མོས་པ་ནས་འདྲིའི་བར་ལ་ལེའུ་སོ་སོར་མ་བྱས་བར་
སྟུང་བའི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་སོ། །འོན་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ནང་འགལ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་ནི་ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུ་མདོར་བསྟན་དོར་། ཕྱིན་དུག་གི་ལེའུ་སོགས་ལྷག་
མ་བཞེ་རྒྱུས་བཤད་དུ་ཤིས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བྱང་མའི་དོན་ནི་ཐབས་ལྡན་དང་ཕྱིན་དུག་སོགས་མདོ་
རྒྱུས་སུ་རྫོར་དགོས་པར་མ་མདོར་ཐབས་དང་ལྡན་པ་དེ་མོས་པ་སོགས་སྒྲིམ་ལེའུ་དོན་བསྟུང་བར་བཞུགས་
པའི་བྱུགས་ཀྱིས་སྟེ་རྫོད་གསུམ་སོགས་ལ་བཤད་རྒྱུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དེ་སྟོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ན་ཕྱིན་དུག་བསྟུང་བཞེ་སོགས་འགོ་ནས་འབྱུང་བ་འདྲི་དག་
ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་དོན་གྱིས་དེ་དག་དང་ཡང་མདོ་རྒྱུས་སུ་རྫོར་ཞིང་གསུང་རབ་མ་ལུ་ས་པ་
གདམས་དག་ཏུ་འཆར་བའི་མན་དག་གི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་ནི། རི་ལྟར་ནགས་ཆལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཤིང་རྫོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་ས་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་མཐས་དང་ལྡན་ན་རྫོགས་མཁུ་གྱི་རྫོད་པ་
མཐའ་དག་གཞན་དོན་དང་། བྱང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་འབྱུང་བས། ཕྱིན་དུག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་ལྟན་འགྲུབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། དཀའ་སྟུང་གིས་རྫོགས་དང་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་

པས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགོ་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་མདོ་རྒྱས་སུ་སྦྱར་ཆུང་ལོ། རྒྱུ་
ལས། དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམ་གསུམ་པོ་ཡང་། །ཀུན་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་དགེ་བའི་
ཡིན་པར་བརྟུན།¹⁶⁹ །ཅེས་དང་། སློབ་ཏུ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས། རང་གི་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ། སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་སྦྱི་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་
པ་སྟེ། དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་བསྟུས་པའི་ལས་ཉིད་དེ། ལས་དེ་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་སྦྱི་ཞེས་བྱའོ། །ཁྱད་པར་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་སྟེ།¹⁷⁰ །ཞེས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩ་བ་དུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལ་གནས་
གིང་། ལས་རྣམ་པ་གསུམ་དག་ལ་སྦྱེའོ།¹⁷¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་ཞེན། མདོར་བསྟུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་སྟེ།¹⁷² །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལྟན་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་སྦྱིན་བྱེད་ཕྱིན་བྱུག་དང་ཐབས་ལྟན་སྦྱོར་ཆུང་ལྱུག་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
ཟིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྟེན་གཞན་རྒྱུད་སྦྱིན་བྱེད་བསྟུ་བཞི་དང་ཐབས་ལྟན་སྦྱོར་ཆུང་ལྱུག་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་དབྱེད་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཅམ་གྱིས་བྱང་ས་རྒྱུན་སྦྱོར་ཆུང་ལྱི་གནད་ལ་རེས་པ་
སྟེར་ཅུས་གིང་ཕྱིན་བྱུག་བསྟུ་བཞི་རྣམས་དང་སྦྱོར་ཆུང་ལོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན། མཚན་བསྟེན་ཚད་
མེད་སོགས་ལྟག་མ་རྣམས་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཆུང་ལོ་གོང་དུ་སྦྱོས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་
མཐུན་དང་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་ཟིན་དུ་ཡང་
གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་བསྟུ་བའི་ལེལ། མཚན་བསྟེན་ཚད་
མེད་ཀྱི་ལེལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་ལེལ་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ལེལ་འི་བྱང་ཆུབ་མཚན་དང་
སྦྱོན་པའོ།¹⁷³ །ཞེས་པ་ཡན་ཚད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པ་ལ། ཕྱིན་བྱུག་གི་ལེལ་བྱུག་བསྟུ་
བཞིའི་ལེལ། མཚན་སོགས་ཀྱི་ལེལ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེལ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ལེལ་འི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་དེ་ལྟར་སློབ་པ་རྣམས་ནི། སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་འཛང་རྒྱུ་ལོ།⁹⁷ ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་ནི། བྱང་མ་དང་དེ་ཡི་མཆན་
 ཉིད་གོ་ཟིམ་དང་། རེས་པའི་ཆོག་དང་ཡོན་ཏན་གོམས་བྱ་དང་། རེ་ཡི་རབ་དབྱེ་བསྐྱེད་དང་མི་མཐུན་
 རྟོགས། ཡོན་ཏན་པན་ཚུན་རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱུ་ལོ།⁹⁸ ཞེས་ཕྱིན་དུག་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་མ་པའི་མཆན་
 ཉིད། གོ་ཟིམ། རེས་ཆོག་སྟོན་ཚུལ། དབྱེ་བ། བསྐྱེད་བ། མི་མཐུན་རྟོགས། ཡོན་ཏན། པན་ཚུན་བསྐྱེད་
 བ་རྣམ་པའི་དང་བཅས་དོན་ཆེན་བཅུར་བྱེ་སྟེ་ཆོན་ཆོན་གྱི་སྟོན་ནས་སྤྱི་དོན་གཏན་ལ་པལ་ཅིང་། བྱང་
 ས་རེ་རེ་བཞིན་གནང་བཀག་གི་མཆོམས་བྲ་ཞིང་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་པའི་ཚུལ་
 རྒྱུར་ཟད་ཀྱང་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་
 ཆོག་ཉུང་ཙམ་སྟོན་མི་རུས་ཤིང་། ལེའུ་ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྟོན་ཅམ་ཞིག་སྤྱི་དོན་
 སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགོས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རྟོགས་རུས་པས་དེ་དག་གིས་དམིགས་བྱེད་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲིང་ནས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་
 གཞུང་རང་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་འདིས་པར་བྱལོ། །ས་རྒྱན་འདེན་བྱེད་ཟུང་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་ས་ལམ་སུ་
 ཡིས་མཐོང་། །འཇིག་རྟེན་ལྗོངས་པར་མ་གྱུར་པ། །མ་པམ་ཐོགས་མེད་ཟིན་དུ་འཁུམས།།

གསུམ་པ་གང་དག་སློབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། རྒྱན་ལས། གཅིག་ནི་མོས་པ་དང་
 ལྡན་པ།⁹⁹ ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ས་མཆོམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། མཆན་ཉིད། མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས། རེས་
 ཆོག་བཞི་དང་སྐར་ཏེ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་གང་དག་དེ་ལྟར་སློབ་ན།¹⁰⁰ ཞེས་སོགས་ཏེ་གོ་སྟེ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམས་
 འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། སྐབ་པ་ཉམས་ལེན་དེ་དང་ལྡན་པར་དཔོག་བྱེད་གྱི་རྟགས།
 རྟགས་དེ་ལས་མི་ཉམས་པའི་རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྟེན་གང་དུ་ཡང་མི་ཉམས་
 པའི་རྒྱ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་འཇུག་ཚུལ། བསམ་སྦྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གནས་པ་སོ་སོ་ལ་གོང་ནས་

གོང་དུ་སྒྲེལ་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས། བཅེ་དང་སྟན་པར་སྒྲུབ་དང་། །བརྟན་པ་ཉིད་དང་
ལག་བརྒྱུད་ཉིད། །དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་འབྲེལ་བ། །འདི་དག་སྒོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་རྟགས། །ཡོངས་
བཟུང་མོས་པ་ཐོབ་པ་དང་། །མི་སྒྲོག་ཉེས་ཀྱིས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར། །བསམ་པ་དང་ནི་སྒྲུབ་པ་ལས། །རྟགས་
ལྟར་རྣམ་པར་གཤམ་པར་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་བ་དང་། །ཉེས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ལ་ལྟག་པར་བརྟེ་བས་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཡི་ལ་བར་མི་འདོར་བ་དང་། །སུ་དང་ཐུང་ཁྱད་འཇུག་ཞིང་
གསོང་པོར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནིས་རིམ་གྱིས་ཀུལ་བའི་བརྟན་པ་ལ་མོས་པའི་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། །སྟིང་
སྟོབས་བརྟན་པས་སྒྲོད་པ་བྱ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་དང་། །ལག་བརྒྱུད་སྟེ་སྟིན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
གཏོང་བས་ཟབ་ཟིང་གིས་སྟུང་བ་དང་། །མདོ་སྟེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བས་ཆོས་ཀྱིས་སྟུང་བ་
དང་རྟགས་ལྟར་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱོད་པར་ཅན་མདོན་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ནིར་བྱའི་གཏོང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་ཀྱང་། །མདོར། །དུ་བ་ལས་ནི་མེར་གཤེད་དང་། །ཀུ་སྒྲུར་ལས་ནི་ཁྱུ་གཤེད་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཆན་མ་དག་ལས་གཤིས།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
ཅན་སྟག་བསྐལ་ཅན་རྣམས་ཡི་ལ་བར་མི་འདོར་བ་སོགས་ལུས་དག་གི་མཆན་མ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ནང་གི་སྟིང་རྩི་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །རྟགས་ལྟར་
དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱོན། །འདི་ཉིད་ལས། །ཆོས་ལྟར་འདི་དག་ནི་ལྟ་བུ་བསྟེ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།^{༡༣}
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་བྱེད་པར། །ཡི་ལ་གྱི་དབྱེ་བ། །འདི་ཕྱིར་དག་བའི་ཡན་ཡོན།
གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ། །ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བར་བསྟུ་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཀུན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ནི། །བྱིས་པ་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྣམས་སུ། །བྱུར་ནས་ཞེས་པ་ནས། །དེ་ལྟའི་ལྟོས་བརྩོམ་བྱིས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལས་བྱང་འཕགས།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། །རི་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་སེར་
སྒྲུའི་མི་གཙང་ལྟད། །དེ་ནི་བྱ་རམ་གིང་བའི་ཞིང་ལ་ཡན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་

མོངས་ལུང། རྟེན་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་པན།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་ཉན་རང་ལྟར་གཅིག་ཏུ་ལའོར་བ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུགས་པ་མ་ཡིན་པར། གཞན་
 དོན་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རུལ། དཔུ་མ་སྒྲིང་བོ་ལས།
 ཉན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྒྲུལ་པའི་གར་སྒྲུབས་ལྟ་བུ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པར་མཛད་པ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བྱེད་དགོས་ཏེ། འཁོར་བའི་སྤྱོད་ལུལ་ལ་སྒྲག་ན་སྤྱོད་ལུལ་མ་ལགས་པར་ལྷུང་བར་མདོ་ལས་
 གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་དང་བོ་པས་བྱ་ཆོས་དུ་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱད་ན་དོན་མ་ཡིན་པ་
 བསྐྱེད་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་བྱངས་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི་སོགས་ལ་གནས་ན་བྱང་སྒྲིམ་གྱང་
 ལེགས་པར་བསྐྱང་རྒྱས་བས། ལས་སྤྱོད་ལས། སོ་ཐོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། རྟག་ཏུ་སྒྲིམ་གཞན་
 ལྟར་བ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལའི་སྒྲིམ་པ་ཡི། ལྟལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་
 བྱིང་། འདིར་ཡང་ཁྱིམ་པ་བྱང་སེམས་ལས་རབ་བྱུང་བྱང་སེམས་ཆེས་བསྐྱགས་པར་མཛད་དོ། རྟེ་
 ལྟར་ལས་དང་བོ་པའི་སྒྲུབས་སུ་རབ་བྱུང་ཆོགས་བྱངས་ཏེ་བསྐྱང་ན། ས་དང་བོ་ནས་ཆོག་སོགས་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གྱང་འཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་སྒྲས་ཐོགས་མེད་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས།
 ས་དང་བོ་ཡན་ཆད་དུ་རྒྱ་མཐོང་སྤྱང་ཟད་པས། འབྲས་བུ་ཉེས་ལྷུང་མི་འབྱུང་བཙོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
 པ་ནི།^{༡༨} ཞེས་སོ།

དེས་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་བག་ཡོད་པའི་
 བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་བྱངས་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
 འདོད་ལ་སྤྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། རྟག་ཏུ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང་། འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
 དང་།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིའི་རྒྱས་པ་རྫོགས་པ་ན། གཞན་དོན་དུ་འདོད་ཡོན་རྣམས་པ་ཅི་ཅམ་
 ཆེ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བས། རྒྱུད་ཆོད་དང་སྤྱར་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚམས་
 ལ་བྱང་དོར་བྱེད་རུལ་གཤམ་ན་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས། སྤྲུགས་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་རུལ། དམན་མཚོག་གི་བྱང་པར་དང་བཅས་པ་གསུངས་
 བྱིང་། དེའི་དོན་འཆད་པར་འདི་ཉིད་ལས། ལས་མཐའ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། མཁས་དང་

གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་མ་ཡིན།¹⁰ ཞེས་སོགས་ཏེ། ཕྱིན་དུག་གི་སྒྲིབ་
པ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་ལས་མཐའ་ལོགས་པར་བྱས་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་སྒྲིབ་དང་འཆོས་
པར་རྗེས་སུ་འཛིན་ནུས་པའི་མཁས་པ་དང་། བསྟུ་བཞིས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་གཞན་མེད་
པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པུང་ཁོན་ར་བསྟོན་པ་བཞིས་ཅི་བྱས་གཞན་དོན་དུ་འགྲོ་ཡང་། དེའི་ནུས་པ་
མ་རྫོགས་པའི་ཆེ་བྱིས་ཀྱི་འདྲ་འཛི་སོགས་སྒྲིབ་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སྤྲ་མ་བཞིན་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ནི། ཀུན་ལས། ས་རྒྱམས་ཀུན་ལ་བརྟན་པ་ཡི། ལ་རོལ་སྟུག་
པའི་འབྲས་བྱ་དང་། འདི་ལ་དགེ་བ་འཇུག་འདོད་དང་། ལྷ་རྒྱུ་འདས་པར་འདོད་པ་དང་།¹¹ ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བྱིད་མཚན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕྲལ་ཡུན་ཀུན་ཏུ་ཕན་པ་མཐའ་དག་
ལ་སྒྱུར་བར་འདོད་པའི་ལྷག་བསམ་ནི། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རྒྱ་དང་།
འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་འཁྱོར་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་དོ། འདི་ཉིད་
ལས། སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་སྟོན་ཏུ་གྱི། མཉེས་གཤིན་པ་ནི་རྒྱམ་བ་དུན་དང་། རྟོད་དག་བསམ་པ་
བརྩོན་པ་སྟེ། རྩལ་བརྩན་ནི་བྱེད་པར་བསྟན།¹² ཞེས་སོགས་ཏེ་སྟོའི་སྟེ་རིས་མི་འདྲ་བའི་དབང་
གིས་ཀུན་སྒྲིབ་རྒྱམ་པར་དག་པ་ལྷ་སུ་ལ་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འདྲ་ཤིས་པ་
མའི་བསྐྱད་དང་འབྲས་པ་མང་བས། དེ་དག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷག་བསམ་སྒྲིབ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་ནས་
གཏན་ལ་མཐོང་།

བཞི་པ་ནི། ཀུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་ན་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་པར་ཡིན་
ཀྱང་། འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་གིས་གནས་མ་དང་སྒྱར་བས། དེའི་རྒྱལ་ནི། ཀུན་
ལས། མཚན་ཉིད་གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་དང་།¹³ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སའི་རྒྱམ་
བཞག་དང་དོན་གཅིག་པས་ལྟན་དུ་བསྟོམས་ནས་མོས་སྒྲིབ་སོགས་ས་བརྩལ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དམ་
འཛིན་བྱེད་དང་། རྟོན་གང་ཟག་གི་ཤོག་ཆ་ནས་བཤད་པ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་བྱང་པར་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲིབ་
ནས་འཛིན་ཚུལ། ཚུལ་ཁྱིམས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ནས་འཛིན་ཚུལ། ལྟོས་ས་ལྟོས་

འཛིག་གིས་ཡི་ཤེས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བ། སེལ་ཞུགས་པའི་རྟགས། སའི་ངེས་ཚིག་
 ཐོབ་ཚུལ་གྱི་རབ་དབྱེ་བ་རྒྱུ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ཀྱང་། འདི་ཉིད་ལས། རིགས་དང་དེ་བཞིན་མོས་པ་
 དང་།¹⁰⁹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་ས་ཡང་བསྟན་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བརྒྱུག་ཉིས་གསུངས་ལ།
 གནས་པ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་སྤྲོ་མའི་ལྷག་བསམ་དང་། ཐབས་མ་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དེ་དག་སྐབས་དང་
 སྦྱར་ཏེ་སྦྱོབ་པའི་ཚུལ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷག་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་། འོག་ཏུ་སའི་རྒྱུ་བ་ཞག་ནི་ཉམས་སུ་
 བྱངས་པའི་འབྲས་བུའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྟོན་པས་དོན་གཅིག་གྱང་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མདོར་
 རིགས་རྒྱུ་གྱི་སྐབས་དང་པོར་རྒྱུ་མ་ཁྱེད་དང་། བརྒྱུད་པར་ཡོ་ཤེས་ཚོས་སྐབས་བྱངས་པ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོའི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་ཉམས་
 ལེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ལོ། ཐེ་མའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་བསྟན་པར་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུ་རྒྱལ་
 འབྱོར་གྱི་གནས་གསུམ་གའི་མིང་དོན་ལས་ཀྱང་ཤེས་ལ། སའི་གོ་རིམ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཅན་
 དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་
 བྱེད་དོ།¹¹⁰ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གནས་གཉིས་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་གང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མ་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།¹¹¹ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གནས་ཐེམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་
 འགྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐེམ་བཤད་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་
 དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞན་དོན་དུ་སྤྱིད་པར་སྦྱོབ་པ་ལེན་ཚུལ།
 དེ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། དེའི་དབང་གིས་སའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་ཚུལ། སྦྱོང་པའི་ཁྱད་པར་
 འགྲུབ་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ལས། སྟོ་ལན་རྒྱུ་མ་གྱི་ལས་དང་ནི།¹¹² ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོ་
 སྦྱོབ་ལས་དང་། ས་ཐོབ་དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྟོན་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པར་ཉིང་
 རེ་འཛིན་དང་། དག་འཇུག་ལ་སོགས་པར་དབང་འབྱོར་པའི་རྒྱུ་ཚུལ་བཞི་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་

ལས། གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛམ་གྱི་སྒྱུ་བ།¹⁹⁹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གནོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐལ་བ་དང་མཉམ་པར་སྟོན་པ་དང་། ཆེན་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། ཐ་མའི་སྐྱེ་བ་སྟེ་བསམ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལོ་ནར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་གཏུལ་བྱ་རྩེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ནི། རྒྱན་ལས། ས་རྒྱམས་ཀྱུན་ལ་སྒོ་ལྗན་པའི། སྒོན་ལམ་དང་ནི་སེམས་མཉམ་དང་། བདག་པོར་གྱུར་པ་དག་དང་ནི། འཁོར་སྐྱད་པ་ཡིས་ཡོངས་སུ་འཛིན།²⁰⁰ ཞེས་སྒོན་ལམ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་སེམས་པའི་དབང་གིས་རྩེ་བོ་དང་། སྒྲ་མ་སོགས་སུ་གྱུར་ནས་འཛིན་ཚུལ་བཞི་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལས། མཉམ་པར་བཅས་པས་གཅིག་ཆར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཤམ་ལ་གང་འཆོམ་གྱིས་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཐབས་མཁེས་ཀྱིས་དབྱེ་བྱ་ལ་སྒྱུར་བས་འཛིན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སྒྱིན་པ་རྒྱུང་འབྱིར་ཆེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ལྷན་རིང་པོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལྷན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐུ་མ་སྟེ་དུག་ཏུ་མཛད་དོ།²⁰¹ །

གསུམ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། རྒྱན་གྱི་བཤད་ཚུལ་སྐར་སོང་ཟིན་ལ། འདི་ཉིད་ལས། རི་སྐྱད་བསྟན་པའི་གནས་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་དང་ལྗན་པའི་ས་བདུན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།²⁰² ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱིས་དང་། མོས་པའི་སྒྱུད་པའི་ས། ས་དང་བོ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ས། གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་སྒྱུད་པ་སྒྲུབ་པའི་ས། བརྒྱད་པ་ངེས་པའི་ས། དགུ་པ་སྒྱུད་པ་ངེས་པའི་ས། བཅུ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ས་དང་བདུན་དུ་བྱེ་སྟེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བརྒྱའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་སྟོགས་བཅུ་སྒྲུངས་ཏེ། བསམ་སྒྱུར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་ཚུལ་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་སྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱན་ལས། ལུས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས།

སྤྱད་པ་བཞི་པོ་མདོ་བཞིན་དུ། རྗེས་སུ་འབྲས་ནས་བཤད་པ་ཡིན།¹⁹⁹ །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
མོས་པ་ལ་པ་ལོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱད་པ། དམན་པར་མོས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སྤྱགས་མཐུན་གྱི་སྤྱད་པ། དེ་
གཉིས་ཀ་འདུན་པར་བྱེད་པ་མདོན་ཤེས་གྱི་སྤྱད་པ། གཤུལ་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་
པའི་སྤྱད་པ་བཞི་བསྟན་ཅིང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། མོས་པས་སྤྱད་པའི་ས་ཡན་ཆད།²⁰⁰ ཅེས་
སྤྱགས་གྱིས་སྤྱད་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱུན་ལྟར་ལ། དེའི་ནང་དུ་སྤྱར་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
འདུ་ཆུལ་ཞིབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་དང་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་སོ་སོར་མེད་ཆེ། ས་ནི་རང་
རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་པའི་གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱད་པ་གཞན་དོན་སྤྱབ་ཆུལ་གྱི་བྱ་
བའི་སྤྱོད་ནས་བྱུགས་པ་ཡིན་པར་ཡོད་འདིའི་མཁུག་ཏུ། དེ་དག་གིས་དེ་རྣམས་གྱི་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད་ཏེ།²⁰¹ རྗེས་སུ་འབྲས་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཆུལ་ནི། རྒྱུན་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩེ་
བ་ཅན།²⁰² རྗེས་སྤྱགས་གྱིས་ཆད་མེད་རྣམ་ཐར། ཟིམ་གཞོན། ཟད་པར། ཉོན་མོངས་མེད་པ།
སྤོན་མཁུན། སོ་སོ་ཡང་དག་ཤིག་པ། མདོན་ཤེས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་
ཁྱོད་མཐོང་ན།²⁰³ རྗེས་སུ་འབྲས་པས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི། སྤོབས། མི་འཛིགས་པ། བསྐྱེད་
བ་མེད་པ། དུན་པ་ཉེས་ཀའག། རྟག་ཆགས་ཡོང་དག་བཅོམ་པ། དུས་ལ་བ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ། རྣམ་མཁུན། བར་ཕྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ལྟེ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་ནས་བསྐྱེད་ལ། སོ་སོ་ཡང་དག་ཤིག་པ་བཞིན་མདོན་ཏེ་གས་རྒྱུན་ལས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། འདིར་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་པ་ནི་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་
ནས། དམ་པའི་དོན་ནི་གྲུབ་པ་སྟེ།²⁰⁴ རྗེས་སྤྱགས་གྱིས་ངོ་བོ་དག་པ་གཉིས་ལྟར། རྒྱ་བྱང་སེམས་
གྱི་ས་ཀུན་གོམས་པ་ལས་ཐུང་བ། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ལས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤོལ་བར་མཛད་པ། ལུན་པ་ཡོན་ཏན་མཆུངས་སྟེ་མེད་པ། འཇུག་པ་འཕྱིན་ལས་མཁའ་
ཁྱབ་ཏུ་འཕྱོད་པ་དུག་གི་སྤྱོད་ནས་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ལས། ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་

ཀློན་གྱི་སྒྲུབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ས་ཤེ་གཞན་ལས་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འདྲིར་དངོས་སུ་
མ་གསུངས་པར། སངས་རྒྱུ་བཙུང་ལྟོན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་
བཞི་བརྒྱུ་ཡོད་དེ།^{༡༩} ཞེས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོན་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་ལེའུ་གཉིས་
སུ་བྱས་པས་དང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟུགས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མཚན་དཔེའི་རྣམ་བཞག་
རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ལེའུ་གཉིས་པས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
དག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ལེ་ཤེས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེ་ཚན་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །འཛད་
མེད་ལེགས་བཤད་ནོར་རྒྱལ་ས་པའི། །སློ་གོས་ནེའུ་ལའི་རྒྱལ་བ་ཅན། །ཡོངས་འཛིན་རྣམ་མང་ཐོས་
པའི་སྤྱུ་། །ཆོས་གཏེར་བདག་པོའི་ཡ་མཚན་སྟོས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་ཤེའི་རྒྱན་དང་བྱང་རྩ་བ་
སེམས་དཔའི་སའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་མེན་རྒྱལ་མདོ་ཙམ་
བཤད་ཟིན་ནོ། །

ད་ནི་རྩེ་བརྒྱན་གྱིས་མདོ་ཤེའི་རྒྱན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་བབ་པ་
ཅུད་དྲག་ནི། བྱམས་མགོན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
ལམ་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་འདོམས་པར་མཛད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
མདོ་ཤེའི་རྒྱན་དང་འཕྲགས་པ་བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་གཞུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་རྒྱལ་མདོ་ཙམ་
བཤད་ན། སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། མདོ་
ལས། སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོག་རྣམས་རྫོགས་པའི་མཇུག་ཏུ། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དང་བྱམས་པ་
གང་ལ་གནས་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པས། ཐེག་པ་བདེ་བ། འཇུག་པ་བདེ་བ། ལམ་བདེ་བས་སྤྱོད་
མེད་པའི་བྱང་རྩ་བ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐབས་མཁས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ཤེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་བྱ་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སྟོན་བྱ་དང་། །སྦྱར་ཐོབ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། །ལམ་རྒྱན་མི་གཙོད་ལ་མཁས་པ།^{༢༡} ཞེས་
སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལེ་ཤེས། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་

ཕྱད་པའི་ཐབས་བསྟུ་པའི་དངོས་པོ་བཞི། ཕྱར་རྒྱུ་བསྟུ་རྟེན་པའི་ཐབས། རྟེན་པ་བཤགས་པ།
དཔེ་པ་ལ་རྟེན་རྒྱ་མི་རང་བ་དང་། བྱ་དན་ལས་མི་འདེའཔར་གསོལ་བ་དང་། ཚེས་འཁོར་བསྐྱོར་
བར་བསྐྱལ་པའི་ཡན་ལག་བཞི། འུ་བ་རྒྱུ་བའི་ཐབས་ཉིད་འཛིན་དང་། གཞུངས་ཀྱི་སྒོ། ལམ་
རྒྱན་མི་གཙོད་པའི་ཐབས་མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་ཉེ་ལཱར་གསུངས་སོ།།

བུམས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡང་དེ་ལྟར་འདུ་སྟེ། མ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་འབྲུང་དང་།^{༡༢} །
ཞེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་འདི་བས་པའི་སྒྲོ་རྒྱམས་ཐབས་མཁས་དང་པོ། སྒྲིབ་
སོགས་དང་པོ་ལཱའི་སྒྲིབ་ལམ་རྒྱམས་ཐབས་མཁས་གཉིས་པ། བཤགས་པ། ཡི་རང་། གསོལ་བ།
བསྐྱལ་བའི་སྒྲོ་རྒྱམས་ཐབས་མཁས་གསུམ་པ། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་དང་།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་
ཐབས་མཁས་བཞི་པ། སྤྲམེད་བྱང་ཆུབ་རྟེན་གྱི་ཁྱུ་མ་ཅིག་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་དང་།^{༡༤} །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་ལྔ་པ་དང་།
ལྟག་མ་ཐུག་འཆལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་འདུལ། །འདི་ནི་གནད་
ཆེ་སྟེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་འབྲོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཀུན་ལ། ཐབས་ནི་མཆུངས་པ་
མེད་པ་སྟེ། ཐབས་མཁས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །དེ་དག་དོན་ཀུན་སྐྱབ་པར་ཕྱེད།^{༡༥} །ཅེས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཀུན་ལ་ཐབས་ལྟ་བུ་ལོ་འདི་ལ་མཁས་པ་བཞི། ཐབས་མཁས་གཞན་དང་མཆུངས་པ་
མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀུན་སྐྱབ་པར་ཕྱེད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞིབ་ཏུ་ཐུན་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་གྱི་ལེ་ལུ་སྐོ་སྤེའི་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་སྒྲིབ་ལམ་འདིར་འདུ་
 ཞེས་འགྲེལ་བཤད་སྐོ་མ་འགྲེལ་ཞིག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལ་ཐུག་འཆམ་ལོ།¹⁴ ཞེས་
 མོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ནི་རྒྱལ་བས་འགྲོ་དང་རྒྱུར། བདག་གི་ཀུན་མཁུན་ས་ཐོན་ནེ།¹⁵ ཞེས་པ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་ཁྱུར་པས་ན།¹⁶ ཞེས་མོགས་ཆོག་རྒྱང་དུག་གིས་བསྟན་
 པའི་བཤགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་རིགས་དེ་སང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་རིགས་ཀྱི་ལེུ་
 དང་རྒྱུར། བདག་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་ཟད་ཤིག་ཅེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བས་དང་། ཐུགས་བརྩའི་དག་

གི་ཞིང་རྣམས་སུ། ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བདུན་གྱིས་བསྟན་པའི་མཆོད་པ་དང་། བཤགས་པ་དང་།
 ཡི་རང་དང་། དུག་འཆལ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་དང་སྐྱར།
 བདག་ནི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཐོབ་སོག་¹³⁹ ཅེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མངོན་ཤེས་དུག་པོ་མཆོད་བཀྱིས་
 བས།¹⁴⁰ ཞེས་པས་མཐུ་དང་། རྟོགས་བརྟུན་གྱི་རྟོགས་རྣམས་སུ།¹⁴¹ ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་གསུམ་
 སངས་རྒྱལ་བ་དང་སྐྱལ་བས་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། བྱང་ཆུབ་དམ་པར་སངས་རྒྱལ་གིང་།¹⁴² ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་།
 སྤྱམ་མེད་བྱང་ཆུབ་རེག་སྤྱང་ཅིག། ཅེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱབས་དང་སྐྱར། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འབྱུང་
 དང་།¹⁴³ ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ཆོས་མེས། ཆོས་ཆོལ། ཆོས་བཤད། ཆོས་སྐྱབ། གདམས་
 དག་རྗེས་བསྟན་ཀྱི་སྐྱབས་དང་སྐྱར་རྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆུལ་དུ་གནས་པས་སོ། །བདག་འཛིན་བདག་གིར་འཛིན་པུ་ཡི། །དངོས་པོ་
 ཀུན་ལ་མི་གནས་པར།¹⁴⁴ ཞེས་པས་ལས་གསུམ་རྣམས་དག་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་སོ་སོའི་
 ཆོགས་བཅད་རྣམས་པར་ཕྱིན་སྐྱབས་དང་སྐྱར། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱགས་པ་དང་།¹⁴⁵ ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་དང་སྐྱར། དེ་ཉམས་སྤྱད་པ་སྒྲིབ་ཅིང་ཅིང་།¹⁴⁶ ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་བྱང་རྟོགས་དང་སྐྱབས་བརྟུན་པས་མཆོད་བསྟོན་ཆད་མེད་སོགས་ཀྱི་ལུ་ལུ་འོན་ཀྱང་དེ་དུག་གི་
 བར་དུ་འདུ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཤོ་ལོ་ག་ཕྱི་མ་འདི་གཞུང་གི་དོན་བསྟུ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་
 བམ་པ་དེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་རྣམས་སྤྱད་པས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ས་བརྩུ་བོ་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་གིང་བཞོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དོ། ཞེས་
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་རང་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པའོ།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲིབ་ཅིས། ས་རྒྱལ་ལས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་རྣམས་ལ་མཆེ་བས་
 ལམ་མཐོན་པོའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་འདུག་པས། རང་ཅག་ལས་དང་པོ་པས་ཉམས་

ལེན་དུ་བྱ་ཚུལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ལོག་རྟོག་དེའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་མཆོན་ཉིད་པ་པལ་ཆེ་བས་
གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཇི་ཅམ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ནང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་གང་ཡང་མི་རྟེན་པར་ཆོས་
ཀྱི་ལྷ་གསེའི་མི་ཆོལ་དང་ལེན་བྱུང་བར་སྤང་དོ། །ས་ལམ་མཐོན་པོའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྤང་
བ་དང་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་དུས་མཉམ་པ་མི་རུང་བས། དེའི་སྤྱོད་པ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིག་
ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་དེ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱིས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་གི་ །སྤྱོད་པའི་མན་ངག་དོན་
མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། མན་ངག་ཅེས་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཟུར་པ་ཞིག་འཛོལ་བ་མིན་གྱི།
གཞུང་དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བས་གང་བྱུང་དུ་ཉམས་སུ་སྤང་མི་
ཆོག་པས། ལམ་གྱི་དོ་བོ་མ་ཞོར་བ། གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པ། གངས་ལྷག་ཞེན་མེད་པ་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཆོག་གསལ་བཞག་སྤྱི་བསྐྱེད། སྦྱེས་ཟིན་མི་ཉམས་སུ་
འཕེལ་བའི་ཐབས་གཤམ་སེལ་བོག་འབྱིན། འོག་མ་འོག་མ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་
སྦྱོབ་པའི་རིམ་པ། དེ་དག་གི་ལག་རྟེན་འཛོག་ཚུལ་དང་བཅས་ཉམས་སུ་སྤང་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་མཁས་པས་
ལེགས་པར་སྟོན་དགོས་པས་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྤྱོད་གྱི་ཕྱི་
བྱག་ཐམས་ཅད་ཆོག་གསལ་ཀྱང་ནད་པས་རང་འདོད་གྱིས་གང་བྱུང་བསྐྱེད་མི་ཆོག་པར། སྤྱོད་པ་མཁས་
པའི་དག་བཞིན་བྱ་དགོས་པ་དང་མཆོད་ས་སོ། །

འོན་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་སྟེ་མ་ན། རིགས་སྤྱད་པ་ནས་བསྐྱེད་ཆེ་རྣམ་
མཐེན་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱིས་ལམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་མ་ལུས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཆ་ཆང་ལ་
མ་ཞོར་བཞི་ཤིང་ཆེན་པོ་གཉིས་རྣམས་བརྒྱུད་པའི་གྲངས་པ་དེ་བོ་རྗེ་དྲུང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས་གསལ་
བར་མཛད་པ་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ས་རྒྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱང་དེ་
ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་གཞུང་བསྐྱེད་ས། ས་
རྒྱན་སྦྱར་བའི་གདམས་པ་སྤང་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་སྦྱར་ཏེ་ཉིན་
རེ་བཞིན་བཤད་སྟོན་ཆུན་ཆད་གིས་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་

ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་ཆོག་སྐྱབ་པ་དང་། བྱམས་སྒོན་ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་བའི་སྒོན་ལམ་ལྷགས་དྲག་ཡང་
ཡང་འདེབས་པ་སོགས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ཐབས་ལ་
འབད་པར་བྱའོ།

སྐྱུ་སྐྱེ་པ། མ་པམ་མགོན་པོའི་མཆིན་པོའི་མཆིན་རབ་གསེར་བཟང་ཁམས་ལས་གྲུབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་བཟང་པོ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཐུགས་གསང་ཆོས་མཛོད་ལས་འོངས་བྱང་
སེམས་ས་ལམ་ནོར་བུ་འི་སྐྱ་ཆོས་བཀོད། །དེ་ཡི་ངོ་མཆར་དབལ་ནི་མཁས་མང་སྒོ་གྲོས་མིག་ལ་
བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན་མཆོག་གྱུར་པས། །འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་བྱི་དོར་ཐབས་ཀྱིས་དགོངས་དོན་གཟི་
འོད་ཀྱན་རྒྱ་ལྟ་མེར་གསལ་བར་མཛད། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་གྲུབ་མང་བྱོན་གྱང་། །ས་
རྒྱུན་སྒྱུར་བའི་མན་ངག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་། །བཤད་སྐྱབ་གསེར་གྱི་སྤང་བུར་བསྟར་མཁས་པ། །བཀའ་
གདམས་པར་གྲགས་དྲང་སྤྱོད་ཆེན་མས་ཡིན། །ནམ་ཞིག་ས་རྒྱུན་ལྟ་མེད་མཛེས་མ་རྒྱང་། །འོད་ལྷལ་
སྐྱེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་བཞེན་རས་ནོ། །མྱོངས་པས་མི་སྤྲུག་གྱུར་ལ་སྐྱོ་བ་ཡིས། །ལྷལ་འདི་བཏང་ནས་
རང་གནས་འགྲོ་ལ་སྤྲོགས། །དེ་ཆེ་མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་དེས། །དབེན་པའི་སྒོ་བཟང་ལེགས་
བཤད་ལང་ཆོགསར། །འཆིང་ཐག་གྱུར་བས་རེ་ཞིག་ལྷོངས་འདི་ཡི། །སྐལ་བཟང་རྣམ་དཔྱོད་ཁྱིམ་རྒྱ་
ངལ་བསོ་བཅུས། །མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་རྒྱང་དེ་དང་གི་རྒྱས། །འཆད་ཉན་སྟོག་བྲལ་སྟོགས་སུའི་
གཟུགས་བརྙན་གྱང་། །རྒྱལ་ཁྲོད་སྤོང་བུས་ཟེ་ལ་བསྟན་འཛིན་རྣམས། །ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ལྟ་སྤེའི་
གསོ་བ་བཞེན་འབྱིང་།

རྒྱས་འདིར་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས། །ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་འབྲེག་པའི་མཐུ་ལྟན་
ཡང་། །སྐལ་མེད་དམུས་ཡོང་དོན་རྒྱུའི་འགྱུར་བས། །བུམ་ནང་མར་མེའི་ངང་རྒྱལ་འཛིན་དེ་ལ། །གཞུང་
བཟང་ས་རྒྱུན་སྟོག་གི་ཆད་འཕྱང་དུ། །གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གསོས་སྤོང་མཆོག་སྐྱར་འོས་ཞེས། །གཞུང་
ལྷགས་སྐྱངས་པ་དུ་མས་བསྐྱལ་བ་ལས། །གཞུང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སྐྱར་འདི་སྐྱས། །མང་ཐོས་

གན་པོའི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱིན་རུ་མ་ནས། རྩོན་མེད་གཏམ་གྱི་སྒྲ་བརྒྱ་བསྟུགས་པ་ལ། །སྒྲ་ཆེན་ལེར་
བཟོའི་རྣམ་ཐར་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱི་སྒྲོལ་བཞིག་ཅིས་ཁྲེལ་ན་བཟོད་པར་གསོལ། །མི་ཆེར་
རིགས་ལམ་སྤངས་པའི་ཁེངས་པ་ཅན། །མཁས་རྣོ་དུ་མའི་སྤྱོད་ལུལ་མ་གྱུར་པའི། །དཀའ་གནད་
ལྷག་པར་བཀྲེལ་འདི་སྒྲ་མ་རྩེའི། །ཞལ་ལུང་བདུད་ཅིས་བསྐྱངས་པའི་མཐུ་ལས་སོ། །འགའ་དྲིན་ཆེ་
དེ་གཞལ་ཐབས་མ་མཆིས་བས། །ལེགས་བཤད་གཏམ་འདི་ཀུན་བཟང་མཆོད་རྒྱིན་དུ། །སྤྱོས་ཏེ་མི་
འིའི་ཞབས་དང་རྒྱའི་མཆོན། །བྱམས་མགོན་དབྱེར་མེད་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་ཕྱིར་འབུལ། །འདིར་འབད་
དགོ་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དལ་འཕྱོར་རྟེན་ཐོབ་ཐེག་མཆོག་བཞེས་དང་མཇུག། །བཤད་
དང་སྒྲུབ་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག། །རང་གཞན་རྒྱུད་ལ་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བར་ཤོག། །ཆེ་བ་
གསུམ་ལྟན་ཐེག་ཆེན་མེ་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རུ་ཤེས་རྟེན་ནས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་སུ་
སོང་བས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་སད་དེ། །བྱང་རྒྱལ་སོམས་བསྐྱེད་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་གཞན་དོན་
འཕྱིན་ལས་སྤྱབ་བྱེད་དུ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱ་ཆེན་མཐུ་རྣམས་མཉམ་རྩལ་རིམ་པས་ཉམས་ལེན་
ཤོག། ཐེག་ཆེན་ཆོས་སོས་ཆོས་ཆོལ་ཆོས་བཤད་ཅིང་། །དེའི་རྒྱར་གདམས་དག་ཉན་དང་རྩལ་
བསྟན་རྒྱལ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིང་ལུས་དག་ཡིད་གྱི་ལས། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་མཆོག་གིས་ཐེན་བྱེད་
ཤོག། །མཆོད་དང་བསྟེན་དང་ཆད་མེད་རྣམ་བཞི་བསྟོམ། །དོ་ཆ་བརྟན་དང་མི་སྤྱོལ་སོགས་དང་། །མཆར་
དང་མཆར་མིན་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡིས། །ཕྱིན་རྒྱལ་བསྟུན་བཞིའི་སྟོབས་བསྐྱེད་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །དེ་ཡི་
མཐུ་ལས་གནས་སྤྱབས་མཐར་ཐུག་གི་ །ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་མེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ལ། །དབང་འཕྱོར་
འཕྱིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིས། །མཁའ་ཁྱབ་འཕྱོ་ཀུན་སྤིང་ལས་སྤྱོལ་བྱེད་ཤོག།

ཅིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་བྱང་རྒྱལ་སོམས་དཔའི་སའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ནས་
རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་མདོ་ཅོམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་
མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་ཆོས་མེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་། །བྱ་ཁྱེད་ཆོས་མེ་ཐེག་ཆེན་ཡོན་ཏན་
དར་རྒྱས་གླིང་སོ་སོར་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་མེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་འབྱེད་རྒྱས་
པར་ཐུལ་སྤྱབས་སོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ས་རྒྱན་སྤྱོར་རྒྱལ་གྱི་བཤད་པ་མདོ་ཅོམ་བྱས་པས། །སྟོ་

གྲོས་དང་ལྷན་པ་དུ་མའི་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བསྐྱེད་པ་མ་བཤིས་ཤིང་། མདོ་སྐད་ཀྱི་
 བཤད་ཀྱི་འགྲན་ཟླ་དང་བལ་བ་བཟུ་གིས་འབྱེད་ནས་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སྟོ་མང་
 དཔོན་སྒྲོབ་སངས་རྒྱལ་རྟོ་རྩེའི་ཡང་སྤྱིད་སྟེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དུང་དཀར་ལྷ་
 རྩེས་དང་བཅས་ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཙམ་དགོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མ་ནན་ཉན་བཤིས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། དུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྟོས་ཏེ་བདག་གི་
 མཐའ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བུམས་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགོན་
 མཚོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས་ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་མན་དག་གི་
 བདུད་ཅི་ཐོབ་པ་ཡིད་ཀྱི་བྱམ་པར་གཅེས་སྐྱེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཡུན་རིང་པོར་བཤར་སྒྲོམ་གྱིས་འདྲིས་པར་
 བྱས་པ་ཉིད་ལ་གཞི་བྱས། མདོ་སྟེའི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཤེས་པ་དབྱིག་གཉིན་དང་སྟོ་བརྟན་གྱི་མཛད་པ་
 གཉིས་དང་། མདོ་འགྲེལ་རྒྱལ་སྐུམ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀའང་པ་
 བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྩེ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱུང་དེ་
 སྟོས་བཤད་དོར་ནས་དོན་གྱི་སྟེང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཆོས་སྐུའི་བརྩུན་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མེད་
 གཞན་རྣམ་པུང་རུ་འབོད་པས་རང་ལོ་བརྩུ་ཕྱག་དུག་དང་ཉག་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་དུས་ཀྱི་པོ་ཉེའི་ཆུ་
 སྟོད་ཟླ་བའི་ནང་དུ་སྟེང་ཚལ་གྱི་ཁང་བརྟེགས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བ་གམ་དུ་སྐུར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཨོར་
 དུ་སྐད་གྱི་སྟོང་དག་དབང་བུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཤིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཕྱོགས་
 དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

ས་བརྩའི་དབང་ཕྱག་བྱམས་མགོན་དང་། །ས་གསུམ་བརྟེས་བཟོགས་མེད་ལ། །ས་ལ་ལུས་
 ལ་བ་ཕྱག་བཤིས་ཏེ། །ས་རྒྱལ་སྐུར་གཞུང་པར་བྱང་འགོད། །ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་པོ་ཆེ། །ས་ལེ་སྐུམ་
 མོགས་རྟེན་སྤྲུལ་དང་། །ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་གཞུང་འདི་འདྲ། །ས་འོག་གཉེར་བཞིན་མཐོང་དཀའ་སྟེ། །ས་
 ར་ཉ་མཚུངས་གྲུབ་ཐོབ་དང་། །ས་རྩོག་ལའདྲའི་མཐས་པ་ཆེ། །ས་འདིར་སྟོན་ཆད་མང་ཕྱོན་ཀྱང་། །ས་
 རྒྱལ་སྐུར་གཞུང་མ་མཛད་ཕྱིར། །ས་བཅད་ཙམ་ཞིག་དེས་པས་ཀྱང་། །ས་ལམ་མཐོན་པར་བགོད་
 པ་ཡི། །ས་པོན་ཐེབ་འགྱུར་གཞུང་མཚོག་འདི། །ས་གསུམ་མུན་སེལ་སྟོན་མེ་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་རུབ་འཕེལ་

རྒྱུ་ཕྱིར། །སྒྲ་ཤོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུད་ནས། །ས་མཐའི་ཚོས་ཐེ་བུམས་སྒྲིང་དུ། །ས་ལྷག་ལོ་ལ་བར་དུ་
 དར་རྒྱུ་ལ། །ས་མ་ཐན་རྒྱ་མའི་ཞབས་པད་བརྟན། །ས་སྟེང་རྒྱ་ནུ་བརྟན་པ་དར། །ས་གཞུམ་འཕྲོ་བའི་
 བན་པད་རྒྱས། །ས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པངས་རྒྱས་ཤོག། ་།

༣༡། །ཀྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་ཀྱུ་ཀྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་བཟང་པོ།

༣༡། །ན་མོ་ལོ་གེ་ལུ་རྩ་ལ། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་ལོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་
གཅིག་ཏུ་བཙོན་མཛད་པའི། །སྤྱོད་མཆོག་དང་སྤྱོད་རས་གཟིགས་མགོན་ལ། །དྲག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་སྤྱུ་
བས་ལྷག་འཆལ་ལོ། །ལན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྩམས། །དམ་ཆོས་བསྐྱབས་
ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་ཡོད་ནི། །དེ་ཡི་ལག་ལེན་གཤམ་ལ་རག་ལས་པས། །ཀྱལ་སྤྱུ་རྩམས་ཀྱི་ལག་ལེན་
བཤད་པར་བྱ།།

“ དལ་འབྱོར་གྱི་ཆེན་ཉེད་དཀའ་བོ་བདུན་འདིར། །བདག་གཞན་འཁོར་ལའི་མཆོ་ལས་
བསྐྱལ་བའི་བྱིར། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཤམ་ལ་བཟད་པར་ནི། །ཉན་སེམས་བསྐྱོམ་པ་བྱལ་སྤྱུ་
ལག་ལེན་ཡིན།།[1] །གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱ་ལྟར་གཡོ། །དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་
མེ་ལྟར་འབར། །སྤང་དོར་བཞེད་པའི་གཏི་མུག་མུན་ནག་ཅན། །པ་ཡུལ་སྤོང་བ་བྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་
ཡིན།།[2] །ཡུལ་དན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །རྩམ་གཤམ་མེད་པས་དག་སྤྱོད་དང་
གིས་འཁེལ། །རིག་པ་དངས་པས་ཆོས་ལ་དེས་གཤམ་སྟེ། །དྲེག་པ་བསྟེན་པ་བྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་
ཡིན།།[3] །མུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་སྟོ་སྟོར་འབྲལ། །འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་མོར་
རྩས་བྱལ་དུ་ལུས། །ལུས་ཀྱི་མགོན་པོ་མཛའ་རྩམ་གཤམ་པོ་མགོན་པོས་འབོར། །ཆོ་འདི་སྤོས་བཏང་བྱལ་
སྤྱུ་ལག་ལེན་ཡིན།།[4] །གང་དང་འགྲོགས་ན་དུ་ག་གསུམ་འཁེལ་འབྱུར་ཞིང་། །ཐོས་བསམ་
བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འབྱུར་ལ། །བྱམས་དང་སྟིང་རྩེ་མེད་པར་བསྐྱར་བྱེད་པའི། །གྲོགས་རན་
སྤོང་བ་བྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་ཡིན།།[5] །གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་བཟད་འབྱུར་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་
ཡར་ངོའི་རྒྱ་ལྟར་འཁེལ་འབྱུར་པའི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་པས་ཀྱང་། །གཅིས་པར་

འཛིན་པ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༥] རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །འཇིག་
 ཏེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱས། །དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་སྤྲོ་བའི། །དགོན་མཆོག་སྐྱབས་
 འགོ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༦] སིན་ཏུ་བཟོད་དགའི་ངན་སོང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀླུ་མ་སྤྲུག་གིས་
 ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བྱུང་བས་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་སྒྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྤྲུག་པའི་ལས། །ནམ་ཡང་མི་བྱེད་
 ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༧] སྤྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩ་ཅེའི་ཟེལ་བ་བཞིན། །ཡུང་ཙམ་ཞིག་གིས་
 འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ །དོན་དུ་གཉེར་བ་ཀླུ་
 མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༨] ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བཅེ་བ་ཅན། །མ་རྒྱུས་སྤྲུག་ན་རང་
 བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀླུ་
 མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༩] སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །རྫོགས་པའི་སངས་
 ཀླུ་གཞན་པན་སེམས་ལས་འབྱུངས། །དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་
 བརྗེ་བ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༠] སྤྲུག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་བདག་གི་ནོར། །ཐམས་ཅད་
 འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ན་ཡང་། །ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྒྱུས། །དེ་ལ་བསྐྱོ་
 བ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༡] བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་བཞིན་དུ། །གང་དག་བདག་
 གི་མགོ་བོ་གཙོད་བྱེད་ན་ཡང་། །སྤྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི། །བདག་ལ་ལེན་པ་ཀླུ་
 མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༢] འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོགས་པ། །སྤྲིང་གསུམ་བྱུང་བར་སྤྲོག་
 བར་བྱེད་ན་ཡང་། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཀླུ་མ་ལག་
 ལེན་ཡིན།། [༡༣] འགོ་མང་འདུས་པའི་དབྱུང་སྤྲུག་འགའ་ཞིག་གིས། །འཆང་ནས་བྱུས་ཤིང་ཆོག་ངན་
 སྤྲོ་ན་ཡང་། །དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །གུས་པར་འདུད་པ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་
 ཡིན།། [༡༤] བདག་གིས་སྤྲོ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་པའི་མིས། །བདག་ལ་དག་བཞིན་ལྷ་བར་
 བྱེད་ན་ཡང་། །ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བྱ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །ལྷག་པར་བཅེ་བ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་
 ཡིན།། [༡༥] རང་དང་མཉམ་པ་འདད་དམན་པའི་སྤྱོ་བོ་ཡིས། །ང་ཀླུ་མ་དབང་གིས་བརྒྱས་ཐབས་བྱེད་
 བ་ཡང་། །སྤྲོ་མ་བཞིན་དུ་གུས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །སྤྱོ་བོར་ལེན་པ་ཀླུ་མ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༦]

འཚོ་བས་ཡོངས་ཤིང་རྟག་རྒྱུ་མི་ཡིས་བརྟམ། །ཚབས་ཆེན་ནད་དང་གདོན་གྱིས་བཏབ་ཀྱང་སྒྲུར། །འགོ་
 ཀྱན་སྟེག་སྟེག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །ཁུམ་པ་མེད་པ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༡༩] སྟན་པར་
 གྲགས་ཤིང་འགོ་མང་སྤྱི་བོས་བཏུད། །རྣམ་ཐོས་སྤྱི་ཡོན་པ་འདྲ་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྱིད་པའི་དཔལ་
 འབྱོར་སྤྱིད་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །ཁེངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༠] རང་གི་ཞེ་སྤང་
 དག་བོ་མ་ཐུལ་ན། །ཕྱི་རོལ་དག་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བྱམས་དང་སྤྱིད་ཇེ་འེ་
 དམག་དཔུང་གིས། །རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༡] འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་
 ལྡིང་རྒྱུད་དང་། །རི་ཅམ་སྤྱུད་ཅིང་སྤྱེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྤྱེ་བའི་དངོས་པོ་
 རྣམས། །འཕུལ་ལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༢] ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
 སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བུལ། །དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་བཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༣] ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་ཐུང་བ་ན། །དེ་བྱུར་གྱི་
 དུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་རི་བཞིན་དུ། །མཛེས་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མེད་ལྟ་ཞིང་། །ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་
 རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༤] སྟེག་བཟུལ་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་མི་ལམ་སྤྱི་ལྟར། །འབྲུལ་སྤང་བདེན་པར་
 བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད། །དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་སྟེན་དང་ཐུང་བའི་ཆོ། །འབྲུལ་པར་ལྟ་བ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་
 ལེན་ཡིན། །[༢༥] བྱང་རྒྱུ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་བཏར་དགོས་ན། །ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་
 ཅི་དགོས། །དེ་ཕྱིར་ལན་དང་རྣམ་སྒྲིན་མི་རེ་བའི། །སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༦] རྒྱལ་ཁྲིམས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འགྲུབ་ན། །གཞན་དོན་སྤྱུང་བར་འདོད་པ་གང་མོད་གནས། །དེ་
 ཕྱིར་སྤྱིད་པའི་འདུན་མ་མེད་པ་ཡི། །རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༧] དགོ་
 བའི་འོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་མཁའ་ལ། །གཞོན་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །དེ་
 ཕྱིར་ཀྱན་ལ་ཞེ་འགས་མེད་པ་ཡི། །བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༨] རང་དོན་
 འབའ་ཞིག་སྤྱུང་བའི་ཉན་རང་ཡང་། །མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བསྒྲོག་ལྟར་བརྩོན་མཐོང་ན། །འགོ་ཀྱན་དོན་
 དུ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་མཁའ་ལག་ལེན་ཡིན། །[༢༩] ཞིག་ནས་རབ་
 ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །གཟུགས་མེད་

བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༩] ཤེས་
རབ་མེད་ན་ཡ་རོལ་ཕྱིན་ལྡེ་ཡིས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས། །ཐབས་དང་ལྷན་ཞིང་
འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི། ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༠] རང་གི་འབྲུལ་
པ་རང་གིས་མ་བརྟགས་ན། །ཆོས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་བྱེད་སྤྱིད་པས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་
གི་འབྲུལ་པ་ལ། །བརྟགས་ནས་སྒྲོང་བ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༡] ཉོན་མོངས་དབང་གིས་
ཀླུ་ལྷ་སྐུ་གཞན་དག་གི། །ཉེས་པ་གྲོངས་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འཇུག་པས། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་
གང་ཟག་གི། ཉེས་པ་མི་རྒྱ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༢] རྟེན་བཟུང་དབང་གིས་ལན་ཚུན་རྩྱ་
འཇུག་ཞིང་། །ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འཇུག་པས། །མཛེང་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྤྱིན་བདག་
ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །ཆགས་པ་སྒྲོང་བ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༣] རྩལ་མོའི་ཆོག་གིས་གཞན་
སོམས་འབྲུག་འཇུག་ཞིང་། །ཀླུ་པའི་སྐུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་འཇུག་པས། །དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བའི། །ཆོག་རྩལ་སྒྲོང་བ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༤] ཉོན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་
པོས་བསྐྱོག་དཀའ་བས། །ཁྱད་ཤེས་སྤྱོད་དུས་གཉེན་པོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
དང་པོ་སྤྱེས་མ་ཐག །འཇུག་འཇོམས་བྱེད་པ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༥] མདོར་ན་གང་དུ་སྤྱོད་
ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྒྲུབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །རྒྱུན་དུ་བྱེད་དང་ཤེས་བཞིན་ལྷན་
པ་ཡིས། །གཞན་དོན་བསྐྱེད་པ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༦] དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་བསྐྱེད་པས་པའི་
དགོ་བརྒྱམས། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་ལ་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ་རྣམས་པར་དག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་བསྒྲོང་བ་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༧]

མདོ་རྒྱུད་བརྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་
འབྲངས་ནས། །ཀླུ་ལྷ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སུ་ཅུ་བདུན། །ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་འདོད་དོན་
དུ་བཞོད། །སྒོ་ཁྱོས་དམན་ཞིང་སྤྱངས་པ་རྒྱུར་བའི་ཕྱིར། །མཐས་པ་དབྱེས་པའི་སྤེབ་སྤྱོར་མ་མཆིས་
ཀྱང་། །མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ལག་ལེན་འབྲུལ་མེད་ལགས་
པར་བསམ། །འོན་ཀྱང་ཀླུ་ལྷ་སྐུ་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་རྣམས། །སྤོ་དམན་བདག་འདྲས་གཏིང་དབག་

དཀའ་བའི་ཕྱིར། །འགལ་དང་མ་འདྲེས་ལ་སོགས་ཉེས་པའི་ཚོགས། །དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་
 མཛད་དུ་གསོལ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགོ་བ་ཀྱན། །དོན་དམ་ཀྱན་རྗེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 མཚོག་གིས། །མྱིད་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི། །སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་
 པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ། །ལུང་དང་རིགས་པ་སྣ་བའི་བཙུན་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་དབུལ་ཆུའི་རིན་ཆེན་ཕྱག་ཏུ་སྦྱར་བའོ། ། །

༡༡། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་ གདམས་པའི་ཕ་བ་བཞུགས་སོ།

༥ ལྷན་པ་སྒོ་སྤྱོད་སྒྲུབ་མཁོན།

༡༡། གདམ་གི་ཐུགས་རྗེའི་ཕ་བ་ལྷན་གྱིས། འགྲོ་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེས་གདུངས་རྣམས། རབ་ཏུ་བསིལ་
བར་མཛད་བ་ཡི། ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།

འགྲོ་དང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ། རྒྱད་པར་གཅིག་གྱུར་མི་འདུག་ན། འགྲོ་བ་མཆོད་པར་
མི་བྱེད་ལ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོད་པར་བྱེད།།༡༥། གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཆོད་ན་ནི། གཉིས་
ཀས་འདོད་དོན་སྤྱོད་པར་མཆུངས། གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཆོད་ན། འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པར་ཡང་
མཆུངས།།༡༦། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུབ་སེམས་རྣམས་གྱིས། འགྲོ་ལ་གཡོ་མེད་ལེགས་མཆོད་པས། ཐུགས་
ལ་གང་བཞེད་ལེགས་པར་བྱོས།།༡༧། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འགྲོ་རྣམས་ལ། མཆོད་པས་ཡན་བདེ་
ཐོབ་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྤྱོད་པའི་མི་ཐོད། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ་ལུས་བྱང་།།༡༨། ཞེ་
སྤང་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས། ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར། བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་
པའི། ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་བླ་བཞིན་འཕེལ།།༡༩། ལྷན་དུ་མཛོད་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། དངོས་
སུ་ཕན་འདོགས་ལྟ་བུ་སྤྱོད། ཕན་འདོགས་བསམ་པ་སྤྱོད་ཅམ་ལའང་། ཕན་བདེ་དབག་མེད་
འབྱུང་བ་དང་།།༢༠། བསོད་ནམས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡི། གནས་སུ་འད་ལེགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་
ཞིང་། མཆོད་པས་ཡན་བདེ་ཐོབ་པ་རྣམས། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་མེད་ཀྱི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཡོད།།༢༡། ཆེ་རིང་ནད་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱས། འཁོར་གཡོག་ལ་སོགས་འབྱུང་བ་ནི། འགྲོ་དང་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཉིས། མཆོད་པས་ཐོབ་པ་ཐུན་མོང་ཡིན།།༢༢། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོད་པ་

ཐག་ཁམས་སྒྲིམ་ལ་སོགས་ཆར་འབབ་ཀྱི། །འགྲོ་བ་མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ། །འབྱུང་བ་མིན་ནོ་སྐྱམ་
 སེམས་ན།། [༩] ལས་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་བ་ཡང་། །མཆོད་པས་དངོས་གྲུབ་རང་བཞིན་འབྱུང་། །ལས་
 མེད་ན་ནི་ནོར་བུ་ཡང་། །མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད།། [༡༠] འདི་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་འདུག་ན། །སུ་ཞིག་འགྲོ་ལྟ་སྐྱམས་མཆོད་མི་བྱེད། །གང་ཞིག་འགྲོ་ལྟ་སྐྱམས་མི་མཆོད་པར། །ལྟ་
 གྲུ་གཞོན་སྦྱིན་མཆོད་པར་བྱེད།། [༡༡] ལྟ་གྲུ་མཆོད་ཀྱང་མགོན་དང་སྦྱབས། །བྱེད་པ་འདི་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ། །འགྲོ་བ་མཆོད་པས་མགོན་དང་སྦྱབས། །བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མཐོང་།། [༡༢] དག་
 དང་ཆོམ་རྒྱན་གཅན་གཟན་དང་། །མེ་དང་རྩ་སོགས་འཛིགས་པ་ལས། །སྦྱོབ་ཅིང་ལུས་དང་ལོངས་
 སྦྱོད་ཀྱིས། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་།། [༡༣] འགྲོ་བ་མཆོད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །མགོན་
 སྦྱབས་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་ཞོག །འགྲོ་ལྟ་སྐྱམས་མཆོད་པས་སངས་རྒྱས་དྲང་། །བྱང་སེམས་རྣམས་དང་
 སྤྱང་མ་རྣམས། །དབྱེས་ནས་བུ་བཞིན་བསྐྱུང་ངོ་ཞེས། །དེད་ག་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།། [༡༤] དེ་
 དེ་ལྟ་བུས་ནོ་འགྲོ་བ་རྣམས། །མཆོད་ལ་སུ་ཞིག་བརྩོན་མི་བྱེད། །ལྟ་གྲུ་གཞོན་སྦྱིན་མི་དཔོན་
 སོགས། །མཆོད་པས་མགོན་སྦྱབས་གང་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་འགྲོ་བུས་བྱེད་འབྱུང་ཞིང་།། [༡༥] འགྲོ་
 བ་མཆོད་པས་མགོན་སྦྱབས་སུ། །འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་ག་ཞོན་མེད། །ཆོ་འདི་ཡར་ཞོག་ཕྱི་མར་ཡང་། །དུམ་ལ་
 བ་ཡི་དུགས་རུད་འགྲོ་དང་། །འཁོར་བའི་འཛིགས་རྣམས་ཀྱང་ལ་སྦྱོབས།། [༡༦] འགྲོ་བ་མཆོད་
 ལ་བརྩོན་བྱས་ན། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། །ཐིག་པ་དཔམ་པར་ལྷུང་བ་ཡི། །འཛིགས་
 པ་ལས་ཀྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པས།། [༡༧] ལྟ་གྲུ་མི་དཔོན་སོགས་དོར་ལ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་
 ཀྱིས། །ལྟ་གྲུ་མི་དཔོན་སོགས་ལྟ་བུར། །བུ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །ངལ་བའང་དོར་ལ་འགྲོ་
 ལྟ་སྐྱམས་མཆོད།། [༡༨]

འགྲོ་ལྟ་སྐྱམས་ཕན་བདགས་སུར་བཤད་ལྟར། །ཕན་བདེ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །བུ་ལ་
 ཇི་ལྟར་ཕན་བདགས་པའི། །བརྒྱ་ཆ་ཡིས་ཀྱང་ཡུལ་ལ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡང་མ་མཐོང་།། [༡༩] འགྲོ་བ་རབ་ལ་ཕན་བདགས་ན། །དེ་ལས་བརྒྱ་འབྱུང་ཕན་འདོགས་བྱེད། །འགྲོ་བ་འབྲིང་དང་ཐ་
 མས་ཀྱང་། །ཡལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ལན་པོ་འཇལ།། [༢༠] འགྲོ་བ་གིན་རྩ་ཞན་པས་ཀྱང་། །རང་གི་

དངོས་སུ་ཁབ་ཙམ་གྱིས། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། །བརྒྱད་པས་ཕན་འདོགས་བྱ་ཆེན་
བྱེད།། [༡༡] མི་གཅིག་དང་ན་དེ་དག་གིས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་པ་བརྟོན་པ་ཡིས། །སྤྱོད་
དཔག་མེད་དད་གུར་ཏེ། །རྟོན་བཀུར་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར།། [༡༢] མི་གཅིག་མ་དད་བྱས་
གུར་ན། །དངོས་སུ་གནོད་ཏུ་མ་བྱས་ཀྱང་། །དེ་ཡིས་མི་སྟོན་བསྐྱེད་པ་ཡིས། །སྤྱོད་དཔག་མེད་མ་
དད་དོ།། [༡༣] ཐུག་སྐྱེད་གཏམ་ངན་ཡོང་བར་ངས། །ཁུ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱས་པ་ཡིས། །ཕ་མ་
དག་འབ་སྤྱོད་བ་ལྟར། །འགྲོ་བ་གཅིག་ལ་ཕན་བཏགས་པས། །འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟོད་པར་
བྱེད།། [༡༤] ལེན་དང་རྣམས་སྤོང་མི་རེ་མར་། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྟོན་པ་ཡི། །སྤྱོད་འདི་ནི་རོ་
མཚར་ཞེས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་པ་བྱ་ཆེན་བརྟོན།། [༡༥] ཁུ་ལ་ཕན་བཏགས་དེ་འབྱུང་
ངས། །འགྲོ་ལ་སྤྱོད་ཕན་བཏགས་ན། །ཞེ་མ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་ནས། །མཛོད་པར་རྟོགས་པར་
སངས་བྱུང་བེད།། [༡༦] རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཏུ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་འདི། །དམ་
ཚོས་ཀུན་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཞེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས།། [༡༧] གང་ཞིག་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ཡོད་པ་ཞིན་ཏུ། །འགྲོ་
ལ་ཕན་འདོགས་མི་བྱས་ཤིང་། །གནོད་འཚོ་མི་བཟོད་མི་སྤོང་བ། །དམ་ཚོས་སྤོང་བོ་སྤོང་བར་
བད།། [༡༨] འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་འདི། །མེད་མི་རུང་གི་སྤོང་འགྲོ་ཞེ། །དངོས་གཞི་རྟོགས་
ཀྱང་འདི་ཉིང་ཡིས། །བསྟོད་ཅུང་བྱེད་དང་སྤོང་བྱེད་དང་། །གཞི་དང་ཆ་བ་གནས་དང་རྟེན།། [༡༩] དོན་
གཉིས་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡི། །ལྷུང་ལམ་གནད་ཀྱི་མན་ངག་འདི། །རྒྱུ་པ་རྟོག་རྟེན་སྤོང་མཚོ་དང་། །སྤོང་
ཤིང་ལོ་ལྷུང་གསེར་འགྱུར་དང་། །འབྱུང་བ་བཞི་འདྲར་གསེར་པར་བྱ།། [༢༠] གང་ཞིག་སྤྱོད་པར་གྱུར་
ཙམ་ནས། །དག་པོ་ཙམ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བསྟོད་འོས་བཀུར་བའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། །ལམ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གནོན་པའི།། [༢༡] གནོན་པ་པོ་དང་ཐེག་པ་ཆེ། །གཞན་ལས་ཁྱུད་པར་
འཕགས་པ་ཡི། །ཁྱུད་ཚོས་གཙོ་བོ་འདི་ཉིང་ཡིན།། [༢༢] ཁུ་ལ་ཕན་འདོགས་བསམ་པ་ལ། །དེ་འདྲའི་
ཡོན་ཏན་ཡོད་དམ་ཅི། །ཁུ་ཡིས་ཕ་གསལ་བརྒྱུད་པ་དང་། །ཚིག་ངན་སྤྱོད་པ་ཡོད།། [༢༣] འགྲོ་
ལ་སྤྱོད་ཕན་བཏགས་ན། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ག་ལ་སྤྱོད། །དེ་ནི་གཤིན་རྟོག་གསལ་དང་བྲན།། [༢༤]
འཁོར་གཡོག་སོགས་ལ་ཕན་བཏགས་པའི། །དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པ་ཡིང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་

ཕན་བདག་པ་ན། །ཤེས་པར་འབྱུང་བ་གདོན་མི་བཟ།། [༡༥] དེས་ན་ཆགས་དང་སྤང་བའི་སྒྲོས། །འགྲོ་ལ་
ཕན་འདོགས་མི་བྱེད་པར། །བྱུང་ལ་སོགས་ལ་ཕན་བདག་པ་ཀྱང་། །ཁྱེད་གྱི་བདེ་བ་མི་འཐོབ་པས། །ཀྱུན་
ལ་ཉེ་རིང་མེད་པ་ཡི། །བྱམས་གིང་བརྟེ་བའི་སེམས་ཞོག་ལ།། [༡༦]

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་དང་གང་ལ་ཡང་། །བྱམས་པའི་མིག་ལྗོས་བརྟེ་བའི་སེམས་
གྱིས་བརྩུང་། །དགའ་བའི་འཛུམ་སྤུལ་སྒྲན་པའི་ཆོག་གིས་བོས། །གང་ཞིག་ཅི་འདོད་ཡིད་བཞིན་
སྒྲུབ་པར་གྱིས།། [༡༧] ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས། །བདག་གི་གནས་
འདིར་བརྟེ་བས་ཚུར་བྱོན་ལ། །བདག་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་དགེ་ཙུ་ཀྱང་། །དགོས་མེད་ཡངས་
པའི་སེམས་གྱིས་ལེགས་པར་བཞེས།། [༡༨] བདག་ནི་སྒྲོན་ཆད་གཉི་མཉུན་དབང་གྱུར་པས། །ཁྱེད་
ལ་ཕན་བདག་པ་ཁྱེད་ལ་དྲིན་ཆེར་བསམས། །ད་ནི་ཁྱེད་ལ་ཕན་འདོགས་གང་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་
བདེ་བའི་ཐབས་སྤྲུལ་གིས་བསམ་ན།། [༡༩] འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྒྱ་བྱས་ཀྱང་། །བདག་ནི་ནམ་
ཡང་དྲིན་མི་འདྲོན། །བདག་ལ་བདོག་པ་ཅི་ཡོད་པ། །ཁྱེད་ལ་ལེགས་པར་སྤུལ་ཟིན་གྱིས།། [༢༠]
བདག་ལ་འཛོམ་པ་མི་མཛད་པར། །ཅི་བདེར་གང་བཞེད་བསྒྲུམས་པར་རིགས། །སྒྲོང་བ་ལེགས་
པར་ཆོམ་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ལ།། [༢༡] གཞན་ཡང་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ན། །
མཉམས་པ་སྤྲུལ་གི་དེ་མི་བྱེད། །འདོད་པ་སྒྲུབ་ལ་ཞུགས་རྣམས་གྱིས། །སྤྱད་བསྤུལ་མཐའ་མེད་བཟོད་
ལུས་ན།། [༢༢] ཕན་བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པའི་གནས། །འགྲོ་བ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་
གང་འབྱོར་པ་ཅི་ཉམས་ཀྱང་། །བདག་གིས་ཅི་སྤྲེ་བཟོད་མི་ལུས།། [༢༣] ལེགས་བཤད་འདི་ལས་
དགེ་བ་གང་། །ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་ཀྱུན། །བྱང་ཚུབ་སྒྲིབ་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །བྱང་ཚུབ་སྤྲེད་
ཐོབ་གྱུར་ཅིག། །། [༢༤]

ཅས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲིབ་འདི། ལྷ་གྱའི་དགེ་སྒྲོང་སྒྲོ་གོས་
ཀླུ་མཆོག་གྱིས། །དཔེན་གནས་བཟང་ལུང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་པ་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག།

༡༡། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པ་གཞན་ཕན་བདུད་
ཅིའི་འོད་མེད་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཕྱང་རྒྱལ་པའི་དོན།

༡༢། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱན་གྱི་ཡབ་གཅིག་ལ། འིན་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། ཐེག་
པ་མཆོག་གིས་བགྲོད་པར་འདོད་ནམས་ཀྱི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྩེད་ཅན་བཤད།།

དེ་ལ་འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པ་
ནམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བ་དང་བསྐྱང་བ་དང་ཉམས་ན་ཕྱིར་འཆོས་པའི་རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲོའི་མཐུ་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་དང་། སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་
མཛད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དང་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྦྱངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་སྒྲོའི་མཐུ་རྒྱུད་བ་ནམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་
སྒྲོན་དུ་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བ་དང་བསྐྱང་བ་དང་འཆོས་པའི་རྒྱལ་དང་། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་དང་ལྷི་
ཡང་སོགས་སྒྲོ་ལ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཉིད་ལས་དེ་དག་གི་རྣམ་
གཞག་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་བཞི། དང་པོ་ལེན་པའི་རྒྱལ། བར་དུ་བསྐྱང་བའི་རྒྱལ། ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཀྱང་
ཉམས་ན་ཕྱིར་འཆོས་པའི་རྒྱལ། བསྐྱང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ།།

དང་པོ་ལ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་རྒྱལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲོ་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་

ཀྱི་སེམས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་ཁྱིམ་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་པ་ལ་
གནས་པ་སོགས་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཏུ་ཐོག་མར་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཆོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱས་
ནས་དེའི་བསྐབ་བྱ་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པ་ཁས་བླངས་ནས་
བསྐབ་པའི་ཡན་ཡོན་དང་མ་བསྐབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐབ་ཆུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནམས་ལེགས་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྱུད་པ་སྒྲ་འེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡི་དམ་བཙས་ནས་བསྐབ་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་
སྒྲོའི་མཐུ་རྒྱས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་བྱ་དཀའ་བར་ཤེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་
བསྐབ་པའི་ཁྲུང་ལུང་རབ་ལ་མི་ཞུས་པའི་སྒྲོ་དང་ཆུལ་གླིམས་གསུམ་ལ་བསམ་པ་བྲག་པ་ནས་སྒྲོ་བ་
འདོད་སྒྲིས་པ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྒྲོན་སེམས་པ་སྐྱེད་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེས་པ། བསྐབ་པ་ནོད་པར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
འབྲུ་འཛིན་ཞུས་ཀྱིང་དོན་གོ་བར་ཞུས་པ་ལས་སྒྲོམ་པ་བླང་བར་བྱའོ།།

ལྟར་པའི་ཆུལ་ནི། ཡུལ་དེའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་པའི་བྱག་བྱ་ཞིང་མཆུལ་ལུལ་ནས་
སྒྲོམ་པ་ནོད་པའི་ཆེད་ཏུ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གྱང་བ་པ་དང་། བླ་མས་སྒྲོམ་པ་བསྐབ་པའི་ཡན་ཡོན་
དང་བསྐབ་པའི་གཞིའི་ཕྱི་ཡང་དག་ཀྱང་བརྗོད་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ཆོགས་པ་སྐྱེད་
པའི་ཆེད་ཏུ་སྐྱོགས་ཀྱི་དོར་བྱ་ཞིང་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་རྟེན་དགམ་པ་སོགས་དང་བླ་མ་ཡང་མེད་
གའི་ཁྱི་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མང་ཏུ་བཤམ་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པར་ལུལ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ལྷུར་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་བ་སྒྲོམ་
པ་དང་། བར་ཆད་ཏི་བརྣམས་ནི་སྒྲོར་བའི་ཆོག་འོ། །དངོས་གཞི་ནི། ཆོག་འེ་བར་དོན་ལེགས་པར་
འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་ལན་གསུམ་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་པའོ།།

མཇུག་ནི། མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་དང་། ཡན་ཡོན་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། གཏང་རག་
གི་མཆོད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་གྱ་ཆོམ་དུ་མི་བསྐྱག་པ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པའི་བླ་མ་མ་རྟེན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱན་སྒྲར་བླ་མ་མེད་པའི་ཆོགས་
སྒྲོམ་པ་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཆུལ་རྒྱས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆུལ་
འདི་ནི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནམ་གསང་སྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པ་ལ་
ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་གསང་སྟགས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དུགས་ཏེ། དཀྱིལ་ལམ་གྱི་ཆོག་
ཁུངས་བྱལ་དུ་མར་བྱལ་མོང་དང་བྱལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་བྱལ་མོང་བ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆུལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཆུལ་དེ་ནི་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གང་གི་
སྒྲོར་འཇུག་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་དུ་གཤི་ལམ་ནི་ཐེག་ཆེན་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་བྱལ་མོང་བ་ཡིན་པས་གསལ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲོར་འཇུག་པ་ན་ཡང་སྒྲིམ་པ་འདི་
ངེས་པར་གཟུང་དགོས་སོ། །⁹

དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་ཡང་གཉིད་ཆེན་པོས། དེ་ཕྱིར་དོ་རྗེ་ཐེག་པར་འཇུག་ན་ཡང་། ཁྱི་
མ་མེད་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། །བྱམས་པ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིམ་པ་བཟུང་ནས་ནི། །ལར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲོབ་པ་གཞིར་ཟུངས་ལ། །དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་
ལམ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཐོབ། །དེ་ནི་མ་ཆང་མེད་པའི་ཐེག་མཆོག་ལམ། །དེ་ལས་གཞན་རྣམས་བྱིས་པ་
དག་འབྱུང་ཡིན།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྟགས་ཀྱི་ཡང་བྱ་རྒྱུད་དམ་ཚིག་གསུམ་བཞེད་ལྟ་
ལུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་
དགོས་པར་སྣང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱངས་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའི་གནས་ལ་གོམས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏོང་བ་ནི་བསྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་
ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྦྱིར་ན་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་སྟངས་དང་བསྐྱབ་བཀུས་རྣམས་
མཉམ་དགོས་ལ་དེ་ཙམ་མ་རྟུན་ན་འདུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་ལུ་རྩ་ངེས་པར་མཉམ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་མོངས་པར་འགྱུར་བས་ཅིས་ཀྱང་མཉམ་དགོས་སོ། །དེ་དག་མ་ཉམ་ནས་ཀྱང་འབད་བས་

བསྐབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་ཀྱི་དབུལ་པོས་སྤྲུག་པའི་ནོར་བུ་དང་བ་ལྷ་ར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐབ་བྱའི་ལྷ་
པའི་སྡེ་ཆན་ནམ་རིས་ནི་པམ་པའི་རིས་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རིས་ཏེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ཟག་པ་རྒྱུ་
འབྲིང་གི་ལྷ་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ་སྡེ་ཆན་ནི་པམ་པའི་སྡེ་ཆན་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་གཉིས། པམ་པའི་སྡེ་ཆན་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོའི་
ཡན་ལག་དང་། རུན་མོང་གི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱ་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་དང་བཀྲ་
སྟོར་ཆགས་པ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་།^༡ །ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་
དད་པ། །སྤྱེའུ་པའ། །དོན་གོ་བ། །རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འགོ་བ་ལ། ཆགས་ཡུལ་ཟས་གོས་
སོགས་རྟེན་པ་དང་བྱི་སྟན་སོགས་བཀྲ་སྟེ་གང་རུང་ལ། ཆགས་པའི་ཆད་མཆོད་པ་དང་གཞན་དོན་
མ་ཡིན་པར་རྟེན་བཀྲ་ར་གྱི་ངོ་བོའི་སྟོན་སྟེ་ལྷ་ག་པར་ཞེན་པའི་སྟོན་སྟེ། བརྟེན་བྱ་རང་ལ་བསྟོད་པ་
དང་གཞན་བཀྲ་ར་པའི་གཞན་ལ་སྟོད་པའི་རག་གང་རུང་སྤྲུལ་པ་པ་རོལ་པས་དོན་གོ་བའོ། །འདི་ལ་
བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཀྱི་པམ་པ་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། རུག་བསྐལ་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ། །སེར་སྐུ་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་དང་།^༢ །ཞེས་
པ་སྟེ། སྒྲོང་པ་པོ་ཆོས་དང་ནོར་གྱི་ལོངས་སྟོད་གང་རུང་གིས་ལོངས་གིང་དེ་སེལ་བ་ཡང་རང་ལས་
གཞན་ད་ལྟ་མེད་པ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོང་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟེར་རང་གི་བྱུང་བུ་ལེགས་པར་
ལོངས་པ་ལ། སྟོན་བྱའི་དངོས་པོ་ནོར་རམ་ཆོས་རང་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ། གནོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོ་
མཆོན་དང་དུག་ལྷ་ཐུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ། བསམ་པ་སེར་སྐུ་སྐུ་ཟེས་གྱིས་ནན་ནས་མི་སྟེར་བར་ཐག་
བཅད་པའོ། །འདི་ལ་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་པའི་པམ་པ་གཉིས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་མི་ཉན་པར། །ཁྱོས་ནས་གཞན་ལ་འཆོག་པ་
དང་།^༣ །ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་རང་དང་རིས་མཐུན་པའི་འགོ་བ་དོན་གོ་བ་ལ། བསམ་པ་ཁྱོས་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་པ་པོ་སྤྱི་ཞིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཁྱོ་པ་མི་གཏོང་བར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པའི་
དབང་གིས། སྒྱུར་པ་ལུས་དངོས་སམ་དེས་འཕངས་བའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་བརྟེན་པའམ་གོ་རང་

འཇུག་པ་སོགས་འཛོལ་དང་ལྷག་གིས་བཞུ་བ་སོགས་མཐོ་འཚམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤད་སྒྲུང་བྱེད་པ་ལོ་སྒར་རང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ། ད་ལྟ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཤད་སྒྲུངས་བྱེད་འདོད་པས། ཤད་སྒྲུང་བྱེད་ཚུལ་དུས་དང་མཐུན་པ་དང་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་བཟོད་གསོལ་གྱི་བརྟུང་སྒྲོད་པ་ལ། ལྷན་སྒྲོང་སྒར་གྱི་གནོད་པ་ལ་ཁོ་བའི་བསམ་པ་བདོ་བ་ཞེ་ལ་བཟུང་བའི་ཁོན་འཛིན་གྱིས། རོ་བོ་རག་མི་ཉན་ཞིང་བཟོད་པ་ཁས་མི་ལེན་ལ་བསམ་པས་ཁོ་བའི་གཏོང་བའོ། །འདི་ལ་འཚོག་པ་དང་ཤད་སྒྲུང་མི་ལེན་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ།

བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བྱེད་དང་། དམ་ཚམས་ལྟར་སྒྲུང་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཚོགས་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་སྟོད་ལ། སྒྲུར་བ་འདེབས་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྟོན་རྒྱ་ཚམས་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམ་ཚམས་ལྟར་སྒྲུང་ལ། སྟོན་ཚུལ་རང་ཉིད་དགའ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྟོན་ཞིང་དེའི་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་འཇུག་པའོ། །འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོང་བ་དང་དམ་ཚམས་ལྟར་སྟོན་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ཡན་བྱང་སའི་ཕམ་པ་བརྒྱད་དོ།

ལྷ་པ་ནི། ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། ལས་པམ་པ་ཡི་ལྷ་ར་བར་འདོད་ཀྱི་ཅིས་པ་སྟེ། རྗེས་བདག་སངས་རྒྱས་དངོས་སམ་སྒྲིག་ཐུགས་གང་རུང་། ཚེས་ལུང་རྟོགས་གང་རུང་། དགེ་འདུན་སོ་སྟེ་ཡིན་ན་དགེ་སྒྲོང་བཞི་ཡན་ཆད། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རྟེ་རེ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ། བསྐྱོས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དག་དབང་བའི་གནས་སམ་བཟའ་བཏུང་བཞོན་པ་སོགས་ཡོ་བྱད་དུ་བགྲང་བའི་རྗེས་གང་རུང་། རྟེན་དགེ་འདུན་ཡིན་ན་རྒྱ་བའི་ཆེ་རང་ཉིད་དེའི་གསེབ་རྒྱ་མི་གཏོགས་པ། བསམ་པ་འདུ་ཤེས་མ་ནོར་བ་དང་ཀྱན་སྒྲོང་ད་ཀོན་མཆོག་གི་ཡིན་པ་རང་མི་དབང་ཡང་གཏན་དུ་དབྱལ་དགོས་སྟམ་པས། རང་གི་ཆེད་དུ་འཇུག་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས། སྒྲུར་བ་རང་རམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་འཇབ་བུས་རྒྱ་བ་འཇམ་མཐུས་ཐོག་པ་གང་རུང་གིས་སྒྲུངས་པ། ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པའོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀོར་ཕྲོག་པ་སོགས་པམ་པ་གསུམ་སོ།

དུག་པ་ནི། དམ་པའི་ཚམས་ནི་སྒྲོང་བྱེད་པ། གཉིས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡི། །ཞེས་

པ་སྟེ། ཡུལ་ཐོག་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་རང་གི་ལམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་
པའི་མདོ་སྟེ་གཅིག་ལ། སྒོང་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་
བ་འདེབས་པའོ། །འདི་ལ་ཐོག་ཆེན་སྒོང་བ་སོགས་ཡམ་པ་གསུམ་མོ།།

བརྟན་པ་ནི། ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྒོང་ལ། །རུར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་པ་དང་། །
བཅོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་རྟུ་བྱུང་ལས་འབྲེབས་པ་དང་།¹⁰ །ཞེས་པ་སྟེ། སངས་བྱུང་
ཀྱི་རྗེས་སུ་རབ་རྟུ་བྱུང་བ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཟུང་མ་བཟུང་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ལྟན་པ་དང་འཆལ་
བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། གྲུན་སྒོང་གནོད་ཅིང་འཆོ་བའི་བསམ་པས། སྒྲོར་བ་གོས་རུར་སྒྲིག་འཕྲོག་
པའམ་རབ་བྱུང་ལས་ཡབ་སྟེ་བྱིམ་ན་གནས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །འདི་ལ་རུར་སྒྲིག་སྟོག་པ་དང་རབ་
བྱུང་ལས་ཡབ་པའི་ཡམ་པ་གཉིས་མོ།།

བརྟན་པ་ནི། མཚམས་མེད་ལྔ་པོ་བྱེད་པ་དང་།¹¹ །ཞེས་པ་སྟེ། ཡ་དང་མ་དང་དགྲ་བཅོམ་
པ་བསད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁག་
འབྱེན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེ་འདི་འདི་དབྱེན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་གོང་གི་བྱང་སའི་ལམ་པ་ལྔ་པས་
བསྐྱས་མོ། །འདི་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་ལྟོ།།

དགྲ་པ་ནི། འོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་།¹² །ཞེས་པ་སྟེ། དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་
དང་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བྱི་མེད་དེ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་འོག་ལྟ་འཛིན་པའོ།།

བརྟན་པ་ནི། སྒོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ལ། །རྩ་བའི་ལྟུང་བར་བྱུལ་བས་གསུངས།¹³ །ཞེས་
པ་སྟེ། གནས་སྒོང་དང་སྒོང་ཁྱེད་དང་སྒོང་སྒོང་དང་ཡུལ་འཁོར་གང་རུང་། གྲུན་སྒོང་གཞིག་པའི་བསམ་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་གྲུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། སྒྲོར་བ་འཛིག་པའི་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་བཞིག་
པའོ། །འདི་ལ་སྒོང་འཛོམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཞིའོ།།

བརྟན་གཅིག་པ་ནི། རྒྱ་སྐྱུངས་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྒོང་པ་ཉིད་ནི་བརྟོན་པ་དང་།¹⁴ །ཞེས་
པ་སྟེ། ཡུལ་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱ་མ་སྐྱུངས་པར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ན་སྒྲག་པར་འགྱུར་བ་དང་རྫོགས་བྱང་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །བསྟན་བྱ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་བ་

ཉིད་བརྟན་པས་སྒྲག་ནས་རྫོགས་བྱང་གི་སེམས་ལས་བྱིར་ཡོག་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་སྟོང་མ་བརྟགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་སྟོང་བརྟགས་པ་ན་རང་གིས་སྟོང་དུ་རུང་བར་
ཤེས་ན་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱང་པམ་པ་མི་བསྐྱེད་དམ་སྟུམ་མོ་¹⁶ ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
གསུངས་སོ།།

བརྟག་ཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྟོག་བ་
དང་།¹⁷ ཞེས་པ་སྟེ། བསྟོག་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ལ། བསྟོག་
ཆུལ་ཁྱོད་གྱིས་བྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱད་པར་མི་རྣམས་འཚང་རྒྱ་བར་མི་རྣམས་གྱིས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་སེམས་
བསྐྱེད་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟོག་པ་སྟེ། འདི་ལ་བསྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་
པར་ཡོག་པ་དགོས་པ་འདྲ་¹⁸ ཞེས་གསུང་ངོ།།

བརྟག་གསུམ་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་།¹⁹ ཞེས་
པ་སྟེ། གོ་བྱའི་ཡུལ་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་ཆུལ་ཁྱིམས་ལ་ཆུལ་བཞིན་དུ་སྦྲོབ་པ་ལ། གོ་
བྱེད་གྱི་ཆུལ་འདུལ་བའི་ཆུལ་ཁྱིམས་དག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཆེན་
ལྟོས་²⁰ ཤིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྟོག་སུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་འདག་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པར་སྦྱས་པས་ལ་རོལ་པོ་དེ་
ལས་ཡོག་པའོ།།

བརྟག་འཛིན་པ་ནི། སྦྱོབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། སྦྱོང་བར་གྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། ལ་
རོལ་དག་གྱང་འཛིན་འཇུག་དང་།²¹ ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱར་བ་གདབ་ཡུལ་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱུས་
གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་གང་རུང་ངམ་སྦྱི་ལ། སྦྱར་བ་འདེབས་ཆུལ་རི་ཙམ་བསྐབ་གྱང་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་
འབྱེན་བཅའ་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་མི་རྣམས་ཞེས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་ཉན་རང་གིས་
རྟོགས་པའི་ཚོས་གྱི་འཁོར་བ་ལས་འབྱུང་མི་རྣམས་ཞེས་སྦྱོང་བའོ།།

བཅོ་ལྔ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་ནི་བཀྱུར་བ་སྟེ་དང་། ཆོགས་
བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྦྱོང་དང་།²² ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱ་སའི་ཡུལ་གཞན་ལ་འདུན་པའི་གང་ཟག་ལ།

ཀླུ་མྱོད་རྟེན་བཟུང་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་རྟེན་བཟུང་ལ་སྤྱག་དོགས་པས་ཀླུ་ནས་
བསྐྱང་སྟེ། བརྗོད་ཚུལ་རང་ཉིད་རྟེན་བཟུང་དང་ཆོགས་བཅད་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་འདོན་པ་དང་སྒོག་
པ་དང་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་བཞིན་དུ་བདག་ནི་རྟེན་བཟུང་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་གྱི་
གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟེ་གཉིས་བྱེད་པ་སྟེ་བརྗོད་སྐད་སོ་སོར་བྲལ་བ་དང་རྟེན་བཟུང་གང་ཅུང་ལ་
ཆོགས་པས་ཆོག་པ་སྤར་དང་འདྲ་ལ། བརྗོད་སྐད་ནི་རྩུན་གྱིས་སྒྲིས་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་^{༡༩}ཞེས་
གསུང་ངོ་། །འདི་ནི་བྱང་སའི་ཐམ་པ་དང་པོ་དང་དོན་གཅིག་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས་བཞེད་པར་
གསུངས་སོ། ^{༢༠} །དེ་ལྟར་འདི་ལོགས་སུ་མ་བགང་ན་ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་ངོ་།

བརྩམས་པ་ནི། བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་^{༢༡}ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། ^{༢༢} །ཞེས་
པ་སྟེ། ལུ་ལ་དོན་གོ་བའི་གང་ཟག་ལ། སྤྱོད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་འདི་ནི་ཁོ་བོས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་སྟོང་བཅེ་བས་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་
དེ་ལྟར་བསྟོམས་གིག་དང་ཁོ་བོ་དང་འདྲ་བར་འཇུག་ངོ་། །ཞེས་རང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་མེད་
བཞིན་དུ་སྤྱག་དོག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པས་རྩུན་དུ་སྒྲིས་གིང་པ་རོལ་
བོས་དོན་གོ་བོ།

བརྩམས་པ་ནི། དགོས་མཆོད་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་
བྱེད་དང་། །སྤྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ^{༢༣} །ཞེས་པ་སྟེ། ཀླུ་པོ་དང་སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་
རྟེན་གྱི་ཡོ་བྱང་ལ་དགོ་འདུན་དང་དགོས་པ་སྤྱོད་གསུམ་སོགས་གང་ཟག་ལ་ཆད་པས་བཅད་དེ་ཡོ་བྱང་རྒྱ་
བཤམ་རྒྱར་བརྟུག་པའི་དགོར་དེ་རང་ཉིད་ལ་སྤུལ་བ་སྤངས་ནས་ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པའོ། །འདིའི་དགོས་པ་
ཆད་པས་བཅད་པའི་ཅ་ལྟར་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ནོར་ལེན་པའི་ཅ་ལྟར་ནི་གོང་གི་ཅ་ལྟར་
བདུན་པ་དང་ལྔ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བས་འདི་ནི་བྱིན་པ་ལེན་པའི་ཅ་ལྟར་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ཅ་ལྟར་དང་པོ་
ནི་རང་གིས་རྒྱས་པའམ་རྒྱར་བརྟུག་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ནོར་གྱི་ཆད་པས་བཅད་པ་ན་དེས་
རྒྱས་པའམ་རྒྱར་བརྟུག་པའི་དགོར་སྤངས་པའི་ལྟར་པའོ། །འདིར་དགོས་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་
གསུམ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དགོར་བཤད་པ་ནི་ཁྱོད་པར་ངོ་།

བཙུང་བ་ནི། ཞི་གནས་འདྲར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་འཛིག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་
ནམས། ཁཏྲ་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་ནམས།^{੧੭} ཞེས་པ་སྟེ། ལུལ་ཚས་སྤྱོད་པའི་དག་སྤྱོད་ནམས་ལ། ཁྱིམ་
རི་ལྟར་བཅས་པ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དྲང་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་འདྲར་
བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མང་དུ་འཁྱུར་བའི་ཁྱིམ་པར་བཅས་པ་དང་། རྩས་བདག་སྤྱོད་པ་ལ་བརྩོན་
པའི་དག་སྤྱོད་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བཞིར་མ་ཡོངས་པའི། རྩས་ཡོངས་སྤྱོད་གང་ཡང་རུང་བ།
བསམ་པ་དེ་དག་ལ་སྤང་བའི་བསམ་པས། སྤྱོད་པ་མ་བྱིན་པར་བྱངས་ནས་ཁཏྲ་བ་ལ་སྦྱིན་པའོ། །

བརྩུ་དགུ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡོངས་འདྲར་དང་།^{੧੮} ཞེས་པ་སྟེ། སྦོན་སེམས་དོར་
བའོ། འོག་ལྟ་དང་འདི་གཉིས་བྱང་བའི་སྒྲ་དུ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྦོན་པ་གཏྲོང་བས་ཀླན་དཀྱིས་ཆེན་
པོ་ལ་མི་སྦྲས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ས་ལས་བྱང་པའི་སྦོན་པ་བཞི་དང་བསྐྱབ་བསྐྱབ་སྦོན་པའི་
སྦོན་པ་བརྩུ་བཞི་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདྲར་གྱི་རྩ་ལྟར་སྦོན་པས་བརྩུ་དགུ་འོ། །སྦོན་པའི་བྱེད་པ་ནི།
མདོར་ན་སྦོན་པ་གཉིས་བྱང་ན་ཡང་ཆད་ལས་དང་པོ་བོ་བ་པ་མི་སྦྲིད་ཅིང་དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སྦྲར་ཡོད་འཕེལ་བ་དང་སྦྲར་མེད་སྦྱོད་པའི་སྦྲལ་བ་མེད་ན་སྦོན་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་ན་ལྟ་
ཅི་སྦོས། དེའི་བྱིར་འཕམ་པ་བྱང་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦོན་པ་བྱང་དུ་ཡོད་པས་སྦོན་པ་ལྟ་མི་བསམ་པར་ཅ་
ལྟར་གིས་གཏན་མ་གོས་པ་ལ་སྦྱོག་བསྦྱོས་བྱའོ།^{੧੯} ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་མོང་གི་ཡན་ལག་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྦོན་པ་འདི་དག་ལས་ལྟོག་ལྟོག་སྦྱོས་
པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བ་གཉིས་ལ་སྦྱོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི་ཀླན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་ཆང་མི་
དགོས་ལ། གཞན་ནམས་ནི་ཀླན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་མ་ཆང་ན་སྦོན་པར་མི་འཁྱུར་རོ། །ཀླན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་
ལ་ཡན་ལག་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྦོན་པར་འགོ་རྒྱ་དེ་ནམས་ལས་གང་རུང་ཞིག་སྤྱོད་ཅིང་དུང་
དེ་ལ་སྦྲར་ཡང་སྤྱོད་འདོད་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦོན་པར་འགོ་རྒྱ་འདི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་ངོ་ཆ་དང་ཁེལ་
ཡོད་གང་རུང་ཞིག་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་ལྟ་ཞིག་རུང་ཅམ་ཡང་མ་སྦྱོས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་
འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྦོན་ནས་རང་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛོམ་ན་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་

གཞན་གྱིས་སྒྲིབ་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་ན་ཁྲེལ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
 ཉེས་སྒྲིབ་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་མགུ་བ་མ་ལོག་པ་སྟེ་མགུ་བ་ནི་ཉེས་སྒྲིབ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དགའ་
 བ་དང་། དགའ་བ་ནི་ཉེས་སྒྲིབ་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་དགའ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཉེས་སྒྲིབ་དེ་ཉིད་
 ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བ་སྟེ་འདོད་པར་བྱ་བའི་བྱོགས་སུ་བལྟ་ཞིང་མི་འདོད་པའི་བྱོགས་སུ་མི་
 བལྟ་བའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་ལ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་
 པ་མི་བལྟ་བ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་ལ་སྒྲིབ་འདོད་དང་མགུ་ཞིང་དགའ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཆང་དགོས་ལ།
 རྒྱ་མ་གཉིས་ནི་ཀྱན་སྒྲིབ་བྱུང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་དུ་མེད་
 པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དགོས་ཀྱི་པར་དེ་དག་རྒྱ་ངོ་ཚ་ཤེས་བའམ་ཁྲེལ་ཡོད་པའམ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་
 གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་མི་ཆང་ངོ། །བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དུས་དེ་དག་གང་
 རུང་དུ་བྱུང་ནས་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་དུ་ཡིད་དེ་དག་ལས་མ་ལོག་པ་དགོས་ཀྱི་
 རིགས་འབྲུ་བར་མ་ཆད་མི་དགོས་སོ། །ཀྱན་དགྲིས་རྒྱུང་འབྲིང་གི་བྱུང་བར་ནི་ཀྱན་དགྲིས་ཆེན་པོའི་
 ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཆེ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་འདུག་ནི་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ཆང་ཡང་ཀྱན་དགྲིས་
 རྒྱུང་རུང་ཤེས་པར་བྱ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་མི་འདུག་ན་ཀྱན་དགྲིས་འབྲིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་ཆན་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྷའམ་ཞེ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད།¹⁰ །ཅེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དངོས་སམ་དེའི་སྐུ་བརྙན་དང་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་འགོག་ལམ་དང་ཡུང་གི་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གང་རུང་དང་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཐ་ན་ལུས་ཀྱིས་བྱུག་གཅིག་ཙམ་འཆལ་བ་
 དང་། དག་གིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོག་བཞི་པ་གཅིག་ཙམ་བཞེད་པ་དང་། ཡིད་
 ཀྱིས་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་སྟེ་རྟུ་འགྲོ་བའི་དང་པ་གཅིག་ཙམ་བྱེད་པ་རྣམས་མ་བྱས་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 འདས་པའོ། །འདི་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡང་སྟོ་གསུམ་གའི་མཆོད་པ་བྱ་དགོས་
 ཤིང་མི་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་འགོགས་རྣམས་སོ། །ལྷུང་བ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་ལ་མ་

གྲུས་པ་དང་དད་པ་མེད་པའི་སྟོམས་ལས་དང་ཉེས་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་ལེ་ལོས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་བརྟེན་ངས་བྱས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་¹⁰ །ཅེས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་གསུམ་མཐ་བཞིག་འཇུག་པ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་འགོག་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་ཏེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་བསྐྱོག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིད་པ་ལ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི་སྒྲིན་ཡེ་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ་¹¹ །ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། གན་པ་ནམས་ལ་གྲུས་མི་བྱེད།¹² །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རང་ལས་སྟོམ་པའི་སྟོན་སྟེན་ཆེས་ཆུན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་བཀུར་སྟེ། བྱ་བར་འོས་པ་རང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ན་ལངས་གིང་སྟན་སྟོབ་པ་སོགས་མི་བྱེད་པའོ།

བཞི་པ་ནི། དུས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་འདེབས།¹³ །ཞེས་པ་སྟེ། ས་རོལ་པོས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་ལ་གསོང་པོར་སྒྲ་ཞིང་ནང་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱན་ཏུ་སྒྲ་ལ་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་འདྲི་བ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལན་མི་བརྟེན་པའོ། །འདི་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ནད་ཆབས་ཆེ་བ་དང་གཉིད་ལྷག་པ་ལ་གཞན་གྱིས་སད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་རང་གིས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའམ་གཞན་དང་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དུས་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཉན་པའམ་གཞན་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ལ་ན་བ་གཏད་དེ་ཉན་པའི་དུས་ཏེ་གསུམ་དང་ལངས་པ་སོགས་བྱས་ན་གཞན་ཆོས་ཉན་པའི་བར་ཆད་དུ་སྟོང་ནས་གཞན་མི་དགའ་བར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་སྒྲ་བ་མི་དགའ་བར་འཇུག་པ་གྱི་དོགས་ནས་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་མི་ལངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་དེས་ས་རོལ་པོ་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱང་སྟེ།

དགེ་བའི་ལས་ལ་འགོད་པ་དང་ཕྱག་མི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་དགེ་འདུན་གྱིས་བྱས་པ་བསྐྱུང་བ་
 དང་གྲུ་ས་པ་སོགས་བྱས་ན་རང་ལ་སྤྱི་བོ་མང་པོ་མཉམ་སེམས་སྤྱི་བ་བསྐྱུང་བསྟེ་ལྷ་རྒྱལ་ས་ནི་རིམ་
 བཞིན་རྟེན་དང་གནས་སྐབས་དང་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་རྩ་ལྟར་བར་
 འཇུར་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་གོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀྱན་ནས་མཉམ་སེམས་དང་སེམས་འབྲུགས་
 པའི་ཁོང་ཁྱོད་བས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྒྲིམས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་བརྟེན་
 ངས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།།

ལྷ་པ་ནི། མགོན་པོས་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་།¹⁴ །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་རབ་བྱུང་གི་ཁྱིམ་
 མམ་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་རྩ་ཟས་སྒྲིམ་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་
 ཀྱི་མགོན་རྩ་བོས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་མཉམ་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བས་པ་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་མི་
 འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་དང་། སྒྲིམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །རང་ཉིད་ན་སྟེ་མི་རྩུས་པ་དང་ལྷར་གཞན་ལ་ཁས་སྐྱེས་པ་སྟེ་གཉེས་དང་།
 ལམ་ཐག་རིང་ཞིང་བགོད་མི་རྩུས་པ་དང་། ལམ་ན་དབྱེད་དང་གཅན་གཅན་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་སྟེ་གཉེས་དང་། མཐོ་འཚམས་པའི་བསམ་པས་བོས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། མ་སོང་བའི་ཐབས་
 དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་། རྒྱན་རྩ་དགེ་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་དང་། སྒོན་མ་
 ཐོས་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་ཚོས་མཉམ་པ་ལས་ཉམས་སུ་དོགས་པ་དང་། སྒོན་མ་ཐོས་པའི་འབེལ་གཏམ་
 དེ་ལྟ་བུའི་གཤས་སུ་འཇུར་དོགས་དང་། གཞན་མང་པོའི་མཉམ་སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་། ལྷ་བཟེད་
 ཁས་སུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་བསྐྱུང་བ་སྟེ་དུག་རྒྱལ་ས་རིམ་པ་བཞིན་རྩ་རྟེན་དང་
 ལམ་དང་སྤྱིན་བདག་དང་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

དུག་པ་ནི། གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེན་མི་བྱེད།¹⁵ །ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱིན་བདག་གང་ཡང་རུང་
 བས་གསེར་དངུལ་སོགས་ནོར་གྱི་རྒྱལ་གྲངས་སྤྱ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་ས་འཐོབ་ཅིང་ནན་གྱིས་སྤྱིན་པའི་དུས་
 ཀྱིས་བསྟན་པས་པ་ལས་མཉམ་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་མི་ལེན་ཞིང་སྤོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་
 དང་། སྒྲིམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །དངོས་པོ་དེ་

སྤངས་པས་རང་གི་སེམས་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཡ་རོལ་པོས་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འགྱོད་
 འོགས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་ནོར་དུ་འོགས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་དབུལ་པོར་སོང་འོགས་པ་སྟེ་
 གསུམ་དང་། རྩས་དེ་མཆོད་རྟེན་ནམ་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པར་འོགས་པ་དང་། གཞན་
 ལས་མི་རིགས་པས་སྒོགས་པ་ལམ་དེ་ལས་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་
 བར་འོགས་པ་གཉིས་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་དང་། སྤྱིན་བདག་དང་། རྩས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་
 བ་མེད་པའོ།

བདུན་པ་ནི། ཆོས་འདོད་པ་ལ་བྱིན་མི་འདོད།^{༡༧} །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་
 ལ་མཉམ་སེམས་སམ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་འོགས་པ་དང་གིས་ཆོས་མི་སྤྱིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་།
 སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པའོ། །འདི་ཡང་ཆོས་མི་སྤྱིན་པའི་པམ་པ་དང་མི་
 འདྲ་སྟེ། སེར་སྒྲའི་ཀྲུ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ནད་ཆད་སེམས་ཆེ་བ་དང་ཆོས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་
 གཉིས་དང་། ཡ་རོལ་པོ་ཐབས་དེས་འདུལ་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། བླགས་འཆོལ་བའམ་སེམས་མ་
 བྱས་ཤིང་དག་གིས་ཞེས་མེད་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་རན་པས་ནོད་པ་དང་དབང་པོ་མ་སྤྱིན་པ་ཆོས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་བརྟན་པ་ཐོས་ན་སྒྲག་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལོག་པར་ལྟ་བའམ། ལགས་པར་བརྟུན་ཀྱང་
 མི་ཉན་པའམ། གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མིན་པ་མང་དུ་བསྐྱེད་པས་རན་སོང་དུ་འགྱོད་འོགས་པ་
 དང་། གང་ཟག་དེའི་ལག་ཏུ་སོང་ན་གཞན་སྤྱོད་མིན་ལ་འཕེལ་དུ་འོགས་པ་སྟེ་བཞི་རྣམས་རིམ་བཞིན་
 བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་གཏུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཆོས་མ་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །འདིའི་
 སེམས་མ་བྱས་པ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་ཆོག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆད་ཆད་མི་དགོས་སོ། །འདི་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 ཉེས་བྱས་བདུན་ནི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པའོ།

བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོད།^{༡༨} །ཞེས་པ་སྟེ། མཆོམས་མེད་
 བྱེད་པ་སོགས་མ་རུངས་པ་དང་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་རྒྱ་
 མཆན་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་སེམས་ཡལ་བར་འདོད་པ་རམ་ཁྱེད་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་། སྤྱིམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་ཡལ་བར་བོར་བ་དང་བརྗེད་ངས་ཁྱེད་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་

ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །ཡལ་བར་བོར་བའི་ཐབས་དེས་པ་རོལ་བོ་འདུལ་བ་དང་། གཞན་མང་
 བོའི་སེམས་བསྐྱང་བ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་བསྐྱང་བ་སྟེ། གསུམ་ནི་དགོས་པའི་སྒྲོན་ནས་
 ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དགྲ་པ་ནི། པ་རོལ་དད་ཕྱིར་སྒྲོབ་མི་བྱེད།^{༡༧} །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་གྱིས་གཞན་
 གྱི་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རྩ་བའི་ཡུང་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། དེ་རྣམ་པར་
 འགྲེལ་བའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་འདུལ་བར་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་འདྲ་བར་མི་སྒྲོབ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་ནི་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་
 དད་པ་རྣམས་དད་པ་དང་། དད་པ་རྣམས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་ཆང་མི་འཁྲུང་བ་དང་དུས་མ་
 ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་སྒྲོང་བ་སོགས་དང་ས་བརྒྱོ་བ་དང་མེ་ལ་རེག་པ་སོགས་སོ། །ཉེས་བྱས་འདི་ནི་
 འགྲེལ་བར་རབ་བྱུང་གི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ལ་བཞད་པ་ལྟར་གཟུང་ཆོག་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བྱང་
 སེམས་ཁྱིམ་པ་ལ་ཡང་སོ་ཐར་དང་བྱུན་མོང་བའི་བཅས་རྒྱུང་མང་བོ་སྣང་ངོ་^{༡༨} ཞེས་ཟེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་གསུང་ངོ་།།

བཅུ་བའི། སེམས་ཅན་དོན་ལ་བྱ་བ་རྒྱུང་།^{༡༩} །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱི་
 དོན་དང་བྱ་བ་རྒྱུང་བ་དང་སྒྲིང་ལས་རྒྱུང་དུར་གཞན་པའི་དཔལ་དུ་བྱས་ནས་བཅས་པ་གོས་ཞག་བཅུ་
 དང་སྤུམ་ཅུ་ལས་ལྟག་པར་འཆང་བ་སོགས་གྱི་བཅས་རྒྱུང་ལ་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་དང་
 མཚུངས་པར་མི་སྒྲོབ་དགོས་པ་ལས་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲོབ་ན་ཉེས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་མནར་སེམས་
 དང་ཁོང་ཁྱོས་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྒྲིམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
 ཡིན་པའོ། །དོན་རྒྱུང་བའི་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་བྱ་བ་རྒྱུང་བ་ནི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་མི་འཛིན་པ་དང་སྒྲིང་
 ལས་རྒྱུང་བ་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྒྲིམས་དང་གནས་
 མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱི་ཆོག་ཤེས་པ་དང་སྒྲོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བའོ། །བྱང་སེམས་གྱིས་གཞན་
 དོན་དུ་འགྱུར་ན་གོས་བརྒྱ་དང་སྒྲོང་དང་གསེར་དངུལ་སྒང་འབུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདག་གིར་བྱེད་
 པར་གསུངས་སོ།^{༢༠} །དེ་ཡང་སོ་ཐར་ལ་བཅས་རྒྱུང་གི་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་
 བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་ལྟག་པར་བསྐྱང་སེམས་དམ་དགོས་ལ།

དོན་ཏུ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་ལ་ནི་གཞན་དོན་དུ་དེ་ལས་འདའ་དགོས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་ནི་དམིགས་བསལ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྤང་སྤང་བྱ་དགོས་ཤིང་བཅས་རིགས་དེ་གསུམ་གྱིས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་དཔྱེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྲོམ་པ་འོག་མའི་བཅས་པ་ལས་འདས་ཀྱང་གོང་མས་འདག་གོ་ཞེས་སྒྲུ་ཞིང་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུག་ལྟར་སྤང་བར་བྱའོ།^༩ །ཞེས་རྗེ་སྤྱི་མས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

བརྩ་གཅིག་པ་ནི། སྤྱིང་བརྩེར་བཅས་ན་མི་དགེ་མེད།^{༡༠} །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་བཟུང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྲོབ་པ། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟན་པ་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་མ་རྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། གཞུང་ལས། གཞན་དོན་དུ་དེ་དག་ལ་མ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཉེས་བྱས་ཞེ་དུག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་ཉེས་བྱས་གཅིག་ལ་བགྲང་དགོས་སོ་^༡ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་རང་གི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་སྤྲོབ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཉེས་བྱས་ལེགས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ་ད་དུང་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་གནང་བའི་རྟོན་ནི་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྲོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་ལམ་ལ་གོམས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ལོགས་སུ་མ་བགྲང་ན་ཉེས་བྱས་ཞེ་ལྟ་ཡིན་ནོ།།

བརྩ་གཉིས་པ་ནི། འཆོ་བ་ལོག་པ་དང་དུ་ལོན།^{༡༡} །ཞེས་པ་སྟེ། ཚུལ་འཆོས་ལ་སོགས་པའི་ལོག་འཆོ་ལྟར་སྤང་བྱང་བ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་ཞིང་དེ་དག་གིས་ངོ་ཆ་ཞིང་འཛོམ་པར་མི་བྱེད་ལ་གཉེན་པོས་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྟེན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་གཉིས་པའི་སྐབས་ལྟར་རོ། །ལོག་འཆོ་ལྟའི་མཆོན་ཉིད་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཚུལ་འཆོས་རྟེན་དང་

བཀྲའ་སྤྱིའི་ཕྱིར། འདྲ་བོ་སྒྲུ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁ་གསལ་སྤྱི་ཆེད་དང་བཀྲའ་སྤྱིའི་ཕྱིར། ཚིག་འཇམ་
སྤར་ནི་སྤྱི་བའོ། གཞིགས་སྤྱོད་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་ཆས་ལ་བསྐྱུགས་བྱེད་པ། ཐོབ་གྱིས་
འཇམ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མཛོན་སྤུལ་གཞན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ། ཆེད་པས་ཆེད་པ་རྒྱུས་འདོད་པ། སྤར་
ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱུགས་བྱེད་པའོ།^༥ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བཅུ་གསུམ་པ་ནི། འབྱུར་ནས་རབ་ཏུ་རྒྱོད་ལ་སོགས།^༥ ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་ནི་རྒྱོད་པ་སྟེ། དེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་མ་ཞི་ཞིང་དེ་ལ་
དགའ་བ་དང་། ཉུག་དུ་རྒྱོད་པ་དང་། ཅུ་ཞིང་ཅུ་འདོན་ལ་གཡེང་བ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་རྒྱོད་
དུ་གཞུག་པར་འདོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། བརྟེན་པས་དེ་དག་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། འདི་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ཏེ་གཅིག་དང་།
གཞན་ཀྱང་ནས་མནར་སེམས་སྤྱིས་པ་ཐབས་དེས་བྱིར་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་མུ་ངན་
བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཅི་དུ་མོ་ལ་དྲགའ་བ་རྣམས་དགེ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་བཞག་པའམ་
རང་དང་སྤོན་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པའམ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བར་
དོགས་པའམ་མནར་སེམས་དང་རྒྱུ་བྱིས་ཕྱོགས་པར་འབྱུར་དུ་དོགས་པ་ལ་དགའ་བའི་བཞིན་བསྟན་
པས་ནང་གི་བསམ་པ་དག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་
སྒོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

བཅུ་བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་གཅིག་ལྷ་བཞོད་པར་སེམས།^༥ ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔས་ནི་མུང་འདས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཡི། དེ་ལ་རྒྱུ་བྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱའོ། ཉོན་མོངས་དང་ཉོ་
ཉོན་ལ་འཇིགས་པར་མི་བྱའོ། འདི་དག་ལས་སེམས་བྱང་གིན་ཏུ་དབེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
ནི་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཞིང་བྱང་རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་
དེ་ལྟར་བལྟ་ཞིང་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ།

བཅོ་ལྔ་པ་ནི། གཤགས་པ་མ་ཡིན་མི་སྤོང་བ།^༥ ཞེས་པ་སྟེ། རང་གི་ཚིག་མི་བཅན་པའམ་
མི་བཅུན་པར་འབྱུར་བའི་དྲི་ངས་དང་མི་སྟན་⁽¹⁾ པ་དང་གཏམ་ངན་འབྱུང་བའི་གཞི་རང་ལ་ཡོད་པའི་

བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྐྱར་ཁིང་མི་སེལ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། གཞི་མེད་པ་མི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྐྱར་ཁིང་མི་སེལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །དྲི་ངས་སོགས་གསུམ་ནི་སྒྲིན་བརྗོད་ཆེ་འབྱིར་རྒྱུར་གསུམ་མོ་ཞེས་གོ་ལུང་པ་གསུང་རོ། །མི་བསྐྱར་བ་ནི་དང་པོ་ནས་འབྱུང་འབྱུར་མི་འགོག་པ་ལོ། །མི་སེལ་བ་ནི་བྱུང་བྱེད་འཕྲོ་མི་གཅོད་པ་ལོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་དང་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་ཁྱོད་བས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་ནས་ནན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སྒྲོང་མོ་སྒྲོད་པ་དང་དགེ་བ་སྒྲོད་པའི་གཞིས་མི་སྟན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་ནམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་མ་ཁན་དང་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་མི་སྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སེལ་བ་བས་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལོ།

བཅུ་དྲུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱང་འཆོས་མི་བྱེད།¹⁹ །ཅེས་པ་སྟེ། ས་རོལ་མི་དགའ་བའི་གཞོད་པའི་ཐབས་དང་ལུས་དག་གི་སྒྲོད་པ་མི་སྟུག་པའི་ཆད་པས་འདུལ་བའི་ཐབས་དྲྭ་པོ་གང་གིས་ས་རོལ་པོ་ཉོན་མོངས་པ་འཕམ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་འཆོས་རྟུས་པ་མཐོང་བཞིན་དུ་དེ་མི་དགའ་བ་བསྐྱར་བ་ཅམ་གྱི་ཁྱིར་ཐབས་དེ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་འཆོས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་བྱས་པས་ས་རོལ་ལ་ཆེ་འདིའི་དོན་རྒྱུར་ཏུ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུར་ལ་གཞི་དེས་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་འཁྱུར་ན་ཐབས་དོན་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བདུན་ནི་རྩུལ་བྱིས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

བཅུ་བདུན་པ་ནི། གཞེ་ལ་ལན་དུ་གཞེ་ལ་སོགས་།²⁰ །ཞེས་པ་སྟེ། ས་རོལ་སོས་གཞེ་བ་ལ་ཁྱིར་གཞེ་བ་དང་ཁྱོད་བས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ཁྱིར་བརྟེན་པ་དང་མཚང་འདུལ་བ་ལ་ཁྱིར་མཚང་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆོས་བཞི་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །ཁྱིར་གཞེ་བ་ནི་ཁྱོས་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་གོ། །ཁྱིར་ཁྱོད་བས་ཁྱོས་གཞུག་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་དག་མི་སྟུག་པ་ལོ། །ཁྱིར་བརྟེན་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་བ་སྒྲེད་པའི་བསམ་པས་བསྐྱུན་པ་ལོ། །ཁྱིར་མཚང་འདུལ་བ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཉེས་པ་སྒྲིང་བ་ལོ། །འདི་བརྟེན་པའི་སམ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། སམ་པ་ནི་བརྟེན་པའི་ལན་ལ་མི་སྟུག་ལ་འདི་དེ་ལ་སྟུག་པའི་ཁྱིར་རོ། །

བཅོ་བརྒྱད་པ་ནི། ཁྲོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་དོར།¹⁵ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་གིས་གཞན་ལ་
 ཉེས་པ་བྱས་པ་འཇམ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་བྱས་པར་དོགས་པ་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྤྲུག་དོག་གས་ཆེ་བའི་
 ཀླུ་ནས་མནར་སེམས་སམ་དམན་པར་སོང་ན་རྡོ་ཆོ་བའི་དང་ཀླུ་ལ་གྱིས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གད་སྤྱང་
 མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་གྱིས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །གད་སྤྱང་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་
 དང་། སྤྱ་སྟེགས་ཅན་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཁ་ན་མཐོ་བ་¹⁶ །“དང་བཅས་པ་ཀླུ་ཏུ་སྤྲོད་པས་གད་སྤྱང་
 བྱེད་ཏུ་འཇུག་འདོད་པ་དང་། གད་སྤྱང་བྱས་ན་སྤྱར་འབྲུག་པ་སྟེ་བའི་འཐབ་གྲོལ་ཅན་ཚོད་པ་བྱེད་པ་
 དང་། གད་སྤྱང་བྱས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་དང་ཚུལ་ཅན་དང་།
 གད་སྤྱང་མི་འདོད་པ་འཇམ་དེས་རྡོ་ཆོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྷ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་དང་ཡུལ་
 གྱི་སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པ་ལོ། །

བཅུ་དགུ་པ་ནི། ཡ་རོལ་གད་གྱིས་འཆག་པ་སྤྲོད།¹⁷ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་ལ་གཞན་གྱིས་
 ཉེས་པ་བྱས་པ་དག་ཆོས་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པར་གད་སྤྱང་བྱེད་ཀྱང་ཀླུ་ནས་མནར་སེམས་དང་ལྷན་ཞིང་
 གཞན་ལ་འཆོ་བའི་མཐོ་འཆམ་པའི་བསམ་པས་གད་སྤྱང་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
 སྤྱང་བ་མེད་ཀྱང་ལེན་མི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །གད་
 སྤྱང་མི་ལེན་པའི་ཐམ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཐམ་པ་ལ་ཁོན་འཛིན་ཡོད་ལ་འདི་ལ་དེ་མི་དགོས་སོ། །ཐབས་
 དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་རིགས་པ་དང་། མཐུན་པ་མ་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཆོག་ཅམ་གྱིས་གད་སྤྱང་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་
 སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པ་ལོ། །

ཉི་ཤུ་པ་ནི། ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་¹⁸ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཁོ་བའི་བསམ་
 པ་དང་པོར་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་མི་གཏོང་བས་འཛིན་ལ་ཉེས་པར་མི་ལྟ་ཞིང་གཉེན་པོ་མི་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་
 དང་ཏུ་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །དེ་བསལ་བའི་བྱིར་འབད་ཀྱང་མ་ལོག་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་པ་ནི་སྤྱར་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བཞིན་པའི་བཟོད་པའི་མཐུན་སྤྲུགས་སོ། །

ཉིར་གཅིག་པ་ནི། ཉིད་བཀྱར་འདོད་ཕྱིར་ལམོར་རྣམས་སྟུང་།^ੴ །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷན་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་དང་སྟན་འདིང་བ་དང་ལས་སུ་མི་བགོ་བ་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ལ་ཞེན་ཉི་
རྗེས་འབྲལ་དུ་རེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལམོར་སྟུང་ན་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །ཟང་ཟིང་མེད་པའི་བསམ་པས་བསྐྱས་པ་ན་རིམ་གྱོ་སོགས་བྱེད་པ་བདག་གིར་
བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ།

ཉིར་གཉིས་པ་ནི། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སེལ་མི་བྱེད་།^ੴ །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷོ་མས་ལས་དང་ལེ་ལོ་
སྟེས་ཉི་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་མེལ་དུ་ཉལ་བའི་བདེ་བ་དང་གྲོལ་འབབས་པའི་བདེ་བ་དུས་མ་ཡིན་
པ་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་དུས་ལ་ཡང་ནམ་གྱི་དགྲུང་ཐུན་མ་གཏོགས་པ་ཆ་སྟོད་སྟུང་ལ་བདག་གིར་
བྱེད་ཅིང་སེམ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །ན་སྟེ་མི་ལུས་པ་དང་ལམ་བསྐྱོད་པས་
དུབ་པ་དང་དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སྤར་ལྟར་བྱས་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་
པ་མེད་པ་ཡོ།

ཉིར་གསུམ་པ་ནི། ཆགས་པས་བྱེ་མོའི་གཏམ་ལ་བརྟེན།^ੴ །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་སྒོན་ཚོམ་
རྒྱན་སྟུང་མེད་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དུས་
ཡོལ་བར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །བརྟེན་པས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་ཡོ། །དུས་ཡོལ་བའི་སྤྱོད་ལས་ཕྱི་དོད་དེ་ལས་སྟོད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །ལ་རོལ་སྤྱོད་ཞིང་འཇུག་
པ་ལ་བྱན་པ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དེའི་རྩལ་ཉིད་ཅིག་ཙམ་མཉན་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཡ་མཚན་པོའི་
གཏམ་ལ་ཡར་ལ་དྲི་བ་ཙམ་དང་རྩལ་ལ་དྲི་བའི་ལན་འདེབས་པ་ཙམ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་མཉན་མཁན་དང་གཏམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡོ། །འདི་ཡན་ཆད་ཉེས་བྱས་གསུམ་ནི་
བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

ཉིར་བཞི་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་མི་འཚོལ།^ੴ །ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་
པར་འདོད་ལ་མནར་སེམས་དང་དབྱེ་བའི་སེམས་གནས་པ་ལས་བརྒམས་པའི་གདམས་དག་གཞན་
ལ་ཞོད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་ཞོད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ན་མེ་མི་རྒྱས་པ་དང་། གདམས་པ་ལོག་པ་འབྱུང་དོགས་པ་
དང་། བདག་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་འཕམ་གདམས་པ་གིས་གདམས་
པ་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

ཉེར་ལྷ་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྤྱི་བ་པ་སྤྱོད་མི་བྱེད།^{༤༩} །ཅེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལྷ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་ཞིང་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཉེས་པ་འོ། །དེ་སྤྱོད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤར་བ་ཞིན་ནོ། །སྤྱི་བ་
ལྷ་ནི། རྟོན་འཁྱོད་གཉིས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། གཉིད་རྒྱགས་གཉིས་དང་། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མོ། །དེ་དག་དོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟ་བུས་སྤྱོད་པ་དང་
སྤྱོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུས་སྤྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེལ་བ་ནི་རྟེང་དེ་འཛོན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་
གི་ཐམས་ཅད་དུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །^{༥༠}

ཉེར་དུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྟ།^{༥༡} །ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་རྒྱུད་ལ་
སྤྱིས་པའི་ཆེད་དེ་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་པ་སྟེ་དགའ་བདེ་སོགས་ལོ་སྤེད་ཅིང་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །དེ་སྤྱོད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤར་
བ་ཞིན་ནོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

ཉེར་བདུན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད།^{༥༢} །ཅེས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ཉན་པ་སོགས་ཐེག་དམན་ལ་དགོས་ཀྱིང་བྱང་སེམས་ལ་མི་དགོས་སྟུམ་དུ་འཛོན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཉན་པར་མི་བྱེད་ཆོག་དང་དོན་གཟུང་བར་མི་བྱ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱ་སྟེ་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །ཐེག་ཆེན་པ་གང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ལེན་པའི་འདུན་པ་
བསྐྱོག་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ན་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་པ་ལྟར་བ་མེད་དོ། །

ཉེར་བརྒྱད་པ་ནི། རང་རྩལ་ཡོད་པ་ཞིན་དེ་ལ་བརྩོན།^{༥༣} །ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱར་ཡོད་པ་ཞིན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡལ་བར་བོར་ནས་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་བརྩོན་པ་མ་
བཏང་བའི་ངང་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་སྦྱོབ་དགོས་སོ་^{༥༧} ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉེར་དགྲུ་པ་ནི། བརྩོན་མིན་བྱི་རྩལ་བསྟན་བཅོས་བརྩོན།^{༥༨} ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་མ་བྱས་པར་སྡེ་སྡོད་གས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱི་རྩལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །བྱི་རྩལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་བྱི་རྩལ་པའི་
རྟོག་གོ་དང་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་འབྲེལ་པས་བཤད་དོ།^{༥༩} ཤིན་ཏུ་ཡིད་གཞུངས་པ་དང་ལྡོང་སྟེན་
པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་མི་བརྟེན་པར་རྩལ་པ་དང་དོན་སེམས་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་རྩལ་པ་དང་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་རིགས་པས་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པར་སྦྱོ་མི་འགྱུར་པ་དང་ལྡན་ཏེ་བྱི་རྩལ་གྱི་
བསྟན་བཅོས་ལས་ཉེས་འགྱུར་གྱིས་ཉོན་གཅིག་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པར་
བྱེད་ན་རྟོན་གྱི་སྡོན་པ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡིད་གཞུངས་པ་ནི་ཡུན་སྤངས་ཀྱང་བྱན་རྩལ་པ་དང་། དོན་
སེམས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་རྟོགས་པར་རྩལ་པ་ནི་ཤེས་རབ་གསལ་པ་དང་། གསུང་རབ་རིགས་
པས་རྟོགས་པ་ནི་ལྡན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། ལྡོང་སྟེན་པ་ནི་སྦྱར་བར་ལོབས་པ་འོ། །

སུམ་རྩུ་པ་ནི། བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགལ།^{༦༠} ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱར་བཤད་པ་ལྟ་སྤྱི་
རྩལ་དང་མི་འགལ་པར་སྡེ་སྡོད་གས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱི་རྩལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཀྱང་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་བྱེད་པར་དེ་ལ་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དུ་དགའ་ཞིང་དུངས་པས་འཇུག་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །

སོ་གཅིག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པར་བྱེད།^{༦༡} ཅེས་པ་སྟེ། རང་གི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
དམ་གཞན་གྱི་ཁ་བྱིར་རྟེན་སྡེ་སྡོད་གས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཟབ་
མོའམ་སངས་རྒྱུས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཟབ་
རྒྱས་ཀྱི་སྟོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་འདི་དག་བརྟེན་བྱ་དམན་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མིན་པའི་དོན་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། རྟོན་བྱེད་དམན་པའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟེན་མིན་པས་ཆོས་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དམན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་པའི་སྐར་བ་འདེབས་ཚུལ་བཞི་
 བོ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་རུང་གིས་སྐར་བ་འདེབས་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་
 ཐེག་ཆེན་སྤོང་བའི་ཕམ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཕམ་བ་ལ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཆོགས་ལ་སྐར་བ་འདེབས་པ་
 དགོས་ལ་འདི་ལ་སྒྲིགས་རེ་ལ་སྐར་བས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་དང་པོ་པས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤོང་དང་མཐུན་པའི་མོས་པ་འཛོལ་བར་དཀའ་བས་མོས་པར་མ་རྒྱས་ཀྱང་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ།^ལ ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོ་གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྤྲད།^ལ །ཅེས་པ་སྟེ། རང་གཅེས་པར་
 འཛིན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ཁོང་ཁྱོད་སེམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྤྲད་ན་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །འདི་ཡང་བདག་བསྟོད་གཞན་སྤོང་གི་ཕམ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཕམ་བ་ལ་རྟེན་
 བཀྲུ་ལ་ཆགས་པ་དགོས་ཤིང་འདི་ལ་ང་རྒྱལ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པས་ཀྱང་སྤོང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་
 པ་གཞན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མུ་སྟེགས་ཅན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་འོད་པའི་དུས་དང་། ཐབས་དེས་གཞན་
 འདུལ་བར་འོད་པ་དང་གཞན་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བའམ་དད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་དགོས་པའི་སྒྲོན་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

སོ་གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲོ་མི་བྱེད།^ལ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཆོས་འཆད་པ་
 དང་ཆོས་ཀྱི་འབལ་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ང་རྒྱལ་དང་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྡན་
 པས་མི་འགྲོན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགྲོན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ཆོས་སྒྲིགས་པ་སོགས་མ་ཆོར་བ་དང་། ན་སྟེ་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལོག་པར་སྟོན་དུ་
 དོགས་པ་དང་། ཆོས་དེ་ཡང་ཡང་ཐོས་ཤིང་ཤེས་ཟིན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཐོས་པ་
 བསགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་བརྒྱལ་ཏེ་ཆོས་ཐོས་
 བསམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་བདུན་དང་། རང་ལ་ཆོས་སྒྲིབ་པའི་བླ་མའི་སེམས་ནི་དགའ་བ་བསྐྱང་
 བ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་སྒྲོན་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

སོ་བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་སྤོང་དང་ཡི་གེ་རྟེན།^ལ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་ལ་ཆོས་སྒྲིབ་པའི་གང་ཟག་

ལ་བསམས་བཞིན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ལ་སྟེ་སྟོང་ནས་དགེ་པའི་བཞེས་གཉེན་དང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་
མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱིས་བཀྲུ་སྟེ་མི་བྱེད་ལ་འབྱ་ཞིང་བསྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚོག་འབྲུ་ལེགས་
པ་ལ་ཆེ་ལྷོ་ཆེར་བྱེད་པས་དེ་ལ་རྟོན་གྱི་དོན་ལ་ཆེ་ཆེར་མི་བྱེད་པས་དེ་ལ་མི་རྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཉེས་པ་ལོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ཉེས་བྱས་སོ་བཞི་པོ་
འདི་རྣམས་ནི་དགེ་བ་ཆོས་སྟུང་གྱི་ཕྱིན་བྱུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །

སོ་ལྷ་པ་ནི། དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་མི་བྱེད། ཁྱེད་པ་སྟེ། བྱེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་དང་། ལམ་དུ་འགོ་ཞིང་འོངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྟོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ལམ་གྱི་མཐའ་ལ་
སྦྱར་བ་དང་། འོངས་སྦྱོང་བ་སྦྱང་བ་དང་། བྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། དག་འསྟོན་དང་། བསོད་ནམས་
བྱེད་པ་སྟེ་ཐར་གྱི་ལུང་ལ་མཉམ་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དཔལ་གིས་གྲོགས་བྱེད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་ལོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། གཉེས་པ་ནི། མགོན་པོ་དང་བྱེ་
བཞིན་འབྲངས་མེད་པ་ལ་ལམ་གཅོད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལུ་ལ་སོ་སོའི་སྐད་གྱི་
ཐ་སྟོན་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་སྟོན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་སྟོན་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི། འོངས་སྦྱོང་རྒྱུན་པོ་སོགས་གྱིས་མི་འབྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་།
བྱུག་པ་ནི། འཁོན་སྦྱོང་བ་དང་། བདུན་པ་ནི། ཉི་མ་ངེས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ལས་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་
དང་། བརྒྱད་པ་ནི། ལུས་ངེས་པ་མེད་པར་བསོད་ནམས་རྩོམ་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལོ། །ན་སྟེ་མི་རྣམས་
པ་དང་། རྒྱར་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་པ་དང་། ལུས་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ལྷག་
པའི་དགེ་ཕྱོགས་ལ་བཅོལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་རྟུལ་ཞིང་ལུང་འཕོག་མི་མཁས་པ་
སྟེ་ལྷ་དང་། གཞོད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་མི་རིགས་པའི་བྱེད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། གྲོགས་འཆོལ་བ་རང་
གིས་བྱེད་རྣམས་བའམ་བྱེད་པའི་མགོན་དང་རྟོན་ཡོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཐབས་དེས་འདུལ་བར་
འདོད་པ་དང་། གཞན་མང་པོའི་མནར་སེམས་བསྐྱང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམས་བསྐྱང་བ་སྟེ་
གསུམ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟོན་དང་བྱེད་པ་དང་ལུ་ལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་པ་གྲོགས་མ་བྱས་

ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

སོ་དྲུག་པ་ནི། བད་པོའི་རིམ་གྱི་བྱ་བ་སྤོང་།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་དང་འབྲུད་པ་ན་མཐར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དབང་གིས་དེ་ལ་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱི་དང་བསྟེན་བཀྱར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ན་སྟེ་མི་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱས་ཤིང་ནད་པའི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ལ་བཙུལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་ལ་ཆོས་ལེགས་པར་སྟོན་པའམ་འཛིན་པའམ་མཉམ་པར་འཛིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། སྤར་གཞན་ལ་ཁས་སྐངས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བད་པ་མགོན་ནམ་རྟེན་ཡོད་པ་དང་། རང་གིས་རང་གི་གཡོག་རྒྱས་པ་དང་། བད་རྒྱུན་རིངས་ཀྱིས་ཐེབས་ཏེ་སོས་ཅམ་དུ་འདུག་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། དག་ཕྱོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་གཅིག་རྒྱུས་ནི་རིམ་པ་གཞིན་དུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་མི་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

སོ་བདུན་པ་ནི། སྟུག་བསྐལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་བ་དང་། འོན་པ་དང་། ཡན་ལག་མེད་པ་དྲིང་། ལམ་གྱིས་ངལ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལྟེ་སྟུག་བསྐལ་དང་། གཤོད་སེམས་སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀྱིན་ནས་དཀྱིས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲུམ་ལ་ལལ་པའི་སྟུག་བསྐལ་དེ་བདུན་དང་འབྲུད་པ་ན་སེལ་ཐབས་མི་བྱེད་པའོ། །འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མེན་དང་ལྷུང་བ་དང་ལྷུང་མེད་གྱི་རྒྱལ་ནི་ནད་པ་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲོ། །སྟུག་བསྐལ་སེལ་རྒྱལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་གནས་སུ་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་པ་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལག་བདས་སྟོན་པ་དང་། རང་གི་ལུས་སམ་བཞོན་པས་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྒྲེལ་བ་དང་། གནས་དང་ཟས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་མཉེ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་གདམས་ངག་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གང་གས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། འཐོབ་པ་ལ་རྒྱལ་ལམ་འོང་བ་འཛིན་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་སྟོན་པའམ་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེལ་པའོ།

སོ་བརྒྱད་པ་ནི། བག་མེད་པ་ལ་རིགས་མི་སྟོན།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། ཆོ་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་ལ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་སྟོན་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་

འཚམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོས་མི་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །རང་གིས་སྟོན་ཚུལ་མི་
ཤེས་པ་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་། གཞན་སྟོན་རྣམས་པ་ལ་བཅོལ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། ས་རྩལ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་
འཚོས་རྣམས་པ་དང་། དགོ་བཤེས་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། རང་ལ་ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་དང་ལྷན་ཞིང་
བཀའ་བློ་མི་བདེ་བས་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། རིགས་པ་སྟོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་གྲས་པ་མེད་པས་
དམ་ཤོད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་བཞི་དང་། མ་བསྟན་པའི་ཐབས་དེས་གདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་ནས་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

སོ་དགུ་བ་ནི། བྱས་ལ་ལན་དུ་ཡན་མི་འདོགས།¹⁹ །ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡན་འདོགས་
པ་རྣམས་ལ་ཡན་ལན་བྱེད་མི་འདོད་ཅིང་ཡན་བཏགས་པ་མི་བྱན་པ་འཕམ་མི་སེམས་པས་མནར་སེམས་
གྱིས་དེ་བས་ཆེ་བ་འཕམ་མ་རྣམས་ན་མཉམ་པ་འཕམ་ཐ་ན་རྒྱུང་རྣམས་མཐུན་པའི་ཡན་ལན་མི་བྱེད་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་འོ། །ཡན་ལན་བྱ་བར་བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་མ་རྣམས་ཤིང་མ་སྟོགས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཐབས་དེས་
འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ས་རྩལ་པོས་ཡན་ལན་བྱེད་པ་དེ་མི་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

བཞི་བརྒྱ་བ་ནི། གཞན་གྱི་བྱ་བ་སེལ་མི་བྱེད།²⁰ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ཉི་དུ་དང་ལོངས་
སྟོད་དང་བུལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལ་མནར་སེམས་གྱིས་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་འོ། །འདིའི་ལྷང་མེད་ནི་སོ་ལྟ་པ་དང་འདྲ་འོ། །བྱ་བ་གྱི་རྣམ་དབྱེད་དེ་སེལ་ཚུལ་ནི་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་གཉེན་པ་མ་གྱི་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་སུའི་གཉེན་སྤྱོད་དང་རྒྱུང་མ་གྱི་
བ་དང་། དག་ཉན་པའི་གཉེན་བྲན་པོ་མོ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་གས་འཚོ་བ་གྱི་བ་དང་། ཡན་
འདོགས་པ་དང་བྱམས་པའི་གཉེན་མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་ཉི་དུ་གཞན་དང་ཆན་རབས་
གྱི་བ་དང་། ཡན་པ་སྟོན་པའི་གཉེན་མཁན་སྟོབ་དང་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྟོད་པ་གྱི་

པའི་མུ་རན་རྣམས་ནི་གཉེན་དང་བྲལ་བའི་མུ་རན་དང་། འོངས་སྟོང་ཀླུ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་
 རྟོགས་པ་དང་། མེས་ཆོག་པ་དང་རྣམས་ཁྱིམ་བ་ལྟ་བུ་གཞན་དང་ཐུག་མོང་བ་དང་། འོངས་སྟོང་གཉེར་
 ཏུ་སྟེང་པ་མ་ལེགས་པས་རྒྱུད་ཆོས་པ་དང་། རྒྱུ་པའི་ལས་ལ་ནན་ཏན་ལེགས་པར་མ་བྱས་པས་མ་
 རུངས་པར་རྒྱུར་བ་དང་། བགོ་སྐལ་ལ་སྟོང་པ་མི་མཛའ་བ་རྣམས་གྱིས་ཁྱིམ་བ་དང་། བྱིས་དུ་བྱིས་གྱི་
 ལུང་གྲོལ་བ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་འོངས་སྟོང་ལས་བྱུང་བའི་མུ་རན་ནོ། །དེ་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ནི། མི་
 ཏག་པའི་གཏམ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལོ།

ཞེ་གཅིག་པ་ནི། ཁོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད།¹⁷ །ཅེས་པ་སྟེ། ཟས་སྒྲོམ་སོགས་པེས་
 པར་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོང་བ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་དག་མནར་སེམས་དང་ཁོང་སྒྲོས་མ་བྱིན་ན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྒྲོམ་ས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པས་མ་བྱིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །འདི་ཆོས་ནོར་མི་སྟེན་པའི་པམ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། པམ་པ་ལ་སེར་སྒྲུའི་ཀྱུ་
 སྦྱོང་དགོས་པ་འདི་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལ་འོངས་སྟོང་དེ་དག་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་།
 ཆོ་འདི་ལམ་བྱི་མར་སྦྱོན་བསྟེད་པའི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བ་ལོལ་པོ་ལ་མ་འཕྲོད་པའི་ཐུག་ཏེ་
 གཉིས་དང་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་བྱིན་ན་ཀླུ་པོ་ལ་གནོད་པར་འཇུར་བ་
 བསྐྱར་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བློམས་བསྐྱར་བ་སྟེ་གསུམ་རྣམས་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་
 དངོས་པོ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་སེམས་པ་མེད་པ་ལོ།

ཞེ་གཉིས་པ་ནི། འཁོར་རྣམས་གྱི་ནི་དོན་མི་བྱེད།¹⁸ །ཅེས་པ་སྟེ། འཁོར་བསྐྱས་པ་ལ་
 མནར་སེམས་གྱིས་དུས་སུ་གདམས་ངག་མི་འདོམས་གིང་རྗེས་སུ་མི་སྟོན་པ་དང་། མོངས་པ་དེ་དག་
 གི་ཕྱིར་བུམ་ཟེ་དང་བྱིས་བདག་རན་པ་རྣམས་ལས་ཟས་གོས་གནས་མལ་སྒྲན་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱེད་
 རྣམས་ཆོས་བཞིན་དུ་མི་འཚོལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྒྲོམ་ས་ལས་དང་། ལེ་ལོ་དང་
 བག་མེད་གྱིས་ཆོས་མི་སྟོན་པ་དང་ཡོ་བྱེད་མི་འཚོལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །ན་
 སྟེ་སྦྱོར་མི་བཟོད་པ་དང་། རུས་པ་གཞན་པ་བཅོལ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་
 པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བློམས་བསྐྱར་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། འཁོར་བསོད་ནམས་ཆོན་པོ་དང་ལྡན་

པའམ་རང་ཉིད་ཚོས་གོས་སོགས་འཚོལ་རྒྱས་པར་གཤེས་པ་དང་། གདམས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་
དང་། སྡོན་སུ་སྟེགས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་ཚས་བརྒྱར་འོངས་ལ་དེ་ཡང་འདུལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་སྟེ་
གསུམ་རྒྱུ་མས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་ལུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

ཞིགས་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྒྲོ་དང་མཐུན་མི་འདུག་¹⁶ ཅིས་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་སེམས་དང་
མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འཕྱར་བ་ནི་སྒྲར་ལྟར་རོ། །ན་སྟེ་སོར་
མི་བཟོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དེ་དེ་ལ་སྒྲར་གནོད་པར་འཕྱར་བའམ་དེས་རང་ལ་
གནོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་གནོད་ཀྱང་གཞན་ཆེས་མང་པོ་ལ་གནོད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱར་བ་
དང་། དག་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་བསྐྱར་བ་དང་། སུ་སྟེགས་ཅན་ཆར་བཅད་པ་དང་། ཐབས་དེས་
འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་ལྔ་རྒྱུ་མས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

ཞིབ་ཞིབ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པ་བརྟུན་མི་བྱེད།¹⁷ ཅིས་པ་སྟེ། གཞན་དག་གི་ཡང་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབས་པ་མི་བརྟུན་པ་དང་། ལེགས་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་
ལེགས་སོ་མི་སྟེར་ན་མནར་སེམས་གྱིས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྒྲིམས་ལས་དང་
ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་གྱིས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །ན་སྟེ་བརྟུན་པར་མི་རྒྱས་པ་
དང་། ལ་ལོ་པོའི་གཏམ་རྒྱུ་ལས་སྟེ་སྟེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། ལ་ལོ་པོ་ཡོན་ཏན་བརྟུན་ན་མི་
དགའ་བ་ལ་དེར་གཤེས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་སྒྲིམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་སོང་བ་སྟེ་གཅིག་
དང་། ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་། བརྟུན་ན་རྒྱལ་སོགས་ཉོན་མོངས་སྟེ་པའམ་གནོད་
པར་འཕྱར་དུ་དོགས་ནས་དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སུ་སྟེགས་ཅན་ཆར་བཅད་པ་སྟེ་བཞི་རྒྱུ་མས་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་ལུལ་དང་བརྟུན་བྱ་དང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།

ཞི་ལྔ་པ་ནི། རྟེན་དུ་འཚམ་པར་ཆར་མི་གཅོད།¹⁸ ཅིས་པ་སྟེ། སེམས་དམའ་དབབ་པ་
དང་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་བསྐྱར་པར་རིགས་པ་རྒྱུ་མས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམའ་མི་འབེབས་
སམ་འབེབས་ཀྱང་ཆད་པས་མི་གཅོད་པའམ་གཅོད་ཀྱང་མི་སྒྲོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
སྒྲིམས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །དུས་ལ་སྟེད་པ་

སྟེ་གཅིག་དང་། གཏམ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀའ་སློབ་མི་བདེ་ཞིང་མནར་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་སྟེ་བཙུག་སྟུ་མི་
 རུང་བ་དང་། རོ་ཆ་སྤེལ་ཡོད་ཤས་ཆེ་བས་ཐུར་བ་ཐུར་བར་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། དམའ་
 འཕེབས་པ་སོགས་བྱས་ན་འཐབ་པ་དང་། མཛང་འབྱུང་བ་དང་། འབྱེད་པ་དང་། རྩོད་པར་འབྱུར་པ་
 མཐོང་ནས་དེ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། དགེ་འདུན་འབྲུག་ཅིང་འབྱེད་པར་མཐོང་ནས་དེ་འགོག་
 པ་སྟེ་གཉིས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །འཐབ་
 པ་སོགས་བཞི་ལ་དང་པོ་ནི་སྒྱི་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་གཤགས་ངན་དང་ལག་གིས་འབྱེད་པ་དང་
 སྤྲིའི་གར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེ་དུག་པ་ནི། རྩ་འབྲུལ་བ་སྟེ་གས་ལ་སོགས་མི་བྱེད།^{ལྟ} །ཅེས་པ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་དང་
 མཐུ་སྟེ་ཆོགས་དང་ལྡན་ན་སྒྲག་པར་བྱ་རིགས་པ་སྒྲག་པ་དང་། འདུན་པར་བྱ་རིགས་པ་རྣམས་
 འདུན་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟན་པ་ལ་གནས་ཀྱང་ཤོམ་པ་དང་མི་ལྡན་ན་དད་པས་བྱིན་པ་མི་འཇུག་པས་
 དད་པས་བྱིན་པ་སྟོང་དུ་གཞུག་པའི་བྱིར་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སྒྲག་པ་དང་འདུན་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །ཉེས་བྱས་ཐམ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མེད་དོ། །སྟགས་
 སམ་རྩས་སྟོར་རོ་ཞེས་རྩ་འབྲུལ་ལ་སྟོར་བ་ཤས་ཆེར་ཞེན་པའི་སྟེ་སྟེ་གས་ཡིན་ན་མ་བསྟན་ཀྱང་
 ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཉེས་བྱས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མི་
 མཐུན་བྱོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་དགག་པའི་སྒྲོ་ནས་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་སྟིང་བ་ཅེ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་ཐན་པར་འདོད་པ་དང་གདུལ་བར་འདོད་པས་བྱས་ཀྱང་ཉེས་
 པ་མེད་ལ། སེམས་ཤིན་ཏུ་ཐུ་ངན་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བས་ཉེན་པ་དང་གཉིད་དང་སྟོས་པ་དག་
 ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ།^{ལྟ} །ཞེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་ལེགས་པར་བསྐྱང་ཀྱང་ཉམས་ན་བྱིར་འཛོམས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཟོ་དང་བྲལ་
 བས་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་བྱང་སེམས་གྲུས་པ་སྦྱེས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སྒྲོབ་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་འདོད་པའི་བསམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་

གྱི་དོན་བྱ་བའི་བསམ་པ་སྟེ་བསམ་པ་ལུན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལས་སྤོམ་པ་ཡང་
དག་པར་བྱངས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་མཚོག་ཏུ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་རི་ལྷར་བཅས་པ་ལས་
མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་སྤོམ་པ་བྱངས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཉེས་
པ་མི་འབྱུང་བར་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། རྒྱལ་འདི་དག་ནི་གྲུབ་ནའང་ལེགས་ཀྱིས་གྲུབ་
ནའང་དེ་ལྷར་བས་མོད་སྤྲུམ་དུ་མི་བསམ་པར་གནད་གྱི་དམ་པར་བལྟས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤོམ་པ་
བཟུང་ནས་ལར་ཕྱིན་དང་བསྐྱབ་པ་བཞི་སྟོད་པ་ལ་མ་མཐར་བྱས་ཏེ་སྟོ་བྱ་གས་ཆེན་པོས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱབ་
པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་ཤེས་ནས་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་གཤེགས་པའི་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱར་བར་བྱའོ།¹⁹ ། ཞེས་རྗེ་བླ་མས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་ཐོངས་མང་
བ་དང་མ་གྲུས་པ་སྟེ་ལྷང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཡང་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤར་གསེབས་
ཉེས་པ་ལས་གསོ་བར་བྱའོ། ། དེའི་རྒྱལ་ནི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེན་པོས་ལམ་པ་ལྟ་བུའི་གནས་བྱུང་
བའམ་སྟོན་སེམས་གཏོང་བ་ལྟ་བུའི་གཏོང་རྒྱ་གང་རུང་བྱུང་ན་སྤོམ་པ་སྤར་བྱང་བར་བྱ་དགོས་གིང་།
དེ་ལས་གཞན་དུ་ཟག་པ་རྒྱུང་འབྱིང་དང་ཉེས་བྱས་ཞེ་ལུ་འམ་ཞེ་དུ་ག་ནི་ཡུལ་ཡོད་ན་བསྐྱམ་པ་ཅམ་
གྱིས་མི་འདག་པས་ཟག་པ་འབྱིང་ནི་གསུམ་མམ་དེ་ཡན་ཆད་ལ་བཤགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཉེས་པ་ནི་གང་ཟག་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱའོ། ། ཟག་པ་དང་ཉེས་བྱས་དེ་དག་
ལས་གཞན་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བཞགས་ན་ནི་ངོ་ཆད་ཞེ་ལུ་ཡོད་སྟེ་ས་བས་
གིན་དུ་ལེགས་ལ། མ་གྲུབ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྲུམ་བཅས་བསྐྱམས་ནས་བཤགས་པར་བྱའོ། ། བསྐྱབ་
བཅུས་ལས་ནི་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོ་ལ་སྟོ་ལམ་དུ་བཤགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱལ་གསུངས་ཏེ་གཞན་དུ་
བལྟའོ།²⁰ ། སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་འདོན་
པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ།²¹ ། བཤགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོབས་བཞི་མ་ཆང་ན་
སྟོབས་རྒྱུང་བས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། རབ་རྩ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས།
 འཇམ་དཔལ་གང་གིས་གསྐྱེ་ཡུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱུས་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་གསྐྱེ་ཡུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་རབ་རྩ་
 བཀའ་སྟེ་དཔལ་བ་ལུ་ལ། དེ་ལྟར་འཕུལ་བས་གསྐྱེ་ཡུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་དཔལ་བ་
 ལུ་ལ་བ་བས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགཞན་གང་གིས་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་ལུ་འཛིན་པའི་ཆོས་འདི་
 ཐོས་ནས་སྤྲུགས་གཅིག་རྩ་སོང་སྟེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོག་ཅིང་འདི་ལྟ་ལུ་འཛིན་པ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་སྒྲོབ་པར་འདོད་ན་དེས་མ་བསྐྱེད་པས་སྤྱི་ཆ་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་
 ཏུ་བསྟེད་དོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལོ་རྩ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྤྱང་ས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་
 ཀྱང་མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་ཏེ།^{༡༧} མཐར་ཐུག་གི་
 ཡན་ཡོན་ནི། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཡར་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་སྤྱི་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་རྩ་འཚང་རྒྱ་བའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་ནི་ལྟ་སྟེ། དར་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་སྤྲུག་
 ལྟར་དགོངས་པར་འགྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་ནི་འཆི་བའི་ཆོད་གེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་པས་ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་
 མེད་པ་དང་སྤྱི་མར་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་དང་འཕྲད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་
 ལས་འདས་པའི་བྱིར་མཆོག་རྒྱ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་བཞིན་ཏུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་
 བའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་གང་ན་རང་དང་ཆུལ་བྱིམས་མཆུངས་པ་འམ་ལྷག་པའི་བྱང་
 སེམས་སྐྱེ་པ་འདྲ་ཞིང་ཆོས་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་དག་གནས་པ་དེར་སྦྱོ་
 བར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོ་འདི་ལ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཡར་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའོ། །ལྟ་བུ་ནི་ཆོ་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འབྱུངས་
 ཀྱི་རྒྱལ་བྱིམས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དེའི་ཡན་ཡོན་དང་པོ་ནི་འདི་བྱི་གཉིས་

ཀར་འཛོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ཏེ། སྡོམ་པ་ཇི་སྤྱད་གནས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་བྱུང་དང་སྤྲོན་
དང་འབྲུ་བར་དགོངས་པས་དགེ་བའི་ཆོས་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་ཆོ་
འདིའི་ཕན་ཡོན་ཏེ། འཆི་ཁར་རན་འགྱའི་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་འགྲོ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་
མཐོང་ནས་དགའ་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་ཡང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་
ཁམས། མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགོལ་བའི་ཕྱིར། མི་ལྷག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། སེམས་དེ་ཡང་དག་
སྤངས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གས། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱན་
མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲད་ཅིག་
རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆད་མེད་པའི་ཆོགས་འཕེལ་བའོ།།

གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་ནི། སྟེ་བ་གཞན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཏེ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སུ་
འཛིན་པ་དང་སྟེ་བ་དུ་མར་སྡོམ་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་སྤྲོན་མེད་པ་མཐོང་
བའི་མཁས་པས་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ལ་འབད་བ་དྲག་པོ་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་བཟུང་ནས་
ཀྱང་སྟོག་དང་བསྡོམ་ཏེ་བསྐྱང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལྷན་གྱིས་འབྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་
བར་བྱའོ།།

དོན་རྗེ་ཐེག་དང་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡི། །ལམ་མཆོག་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྲས་སྤྱོད་ལ་སྦྲོབ་པའི་རྒྱལ། །སྤོང་ཟང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །རྒྱལ་
འདིར་ངལ་བ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀྱན་ཡང་དག་ལམ་གྱིས་གནས་རིག་ནས། །རྒྱལ་བཞིན་
སྦྲུབ་ལ་བརྩོན་པས་ཆེས་ཆུར་བར། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་དགའ་སྟོན་མྱོང་གྱུར་ཅིག །བདག་ཀྱང་ཆོ་
རབས་ཀྱན་ཏུ་ཐེག་མཆོག་ལ། །རྒྱལ་བཞིན་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་མཆོག་ཐོབ་ནས། །འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བའི་
ཁུར་ཆེན་ཁྱེར་བ་ལ། །མི་ཕམ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཆུངས་གྱུར་ཅིག། །

ཅེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་བསྐབ་པ་སྦྲོབ་པའི་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱས་པ་
གཞན་ཕན་བདུད་ཅིའི་འོད་མེད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁམས་སྤུལ་བའི་སྡོམས་ལས་པ་ལྟར་སྦྱོར་པ་

པའི་དོ་རྗེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཐེ་ཏྲ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཟོས་བསྐྱད་པ་མེད་པར་སྐྱར་བའི་
 ཡི་གེ་བ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་སྤྱེད་ལྟ་བུ་འཕྱོར་ནོ། །འདིས་ཀྱང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་ལ་
 ཞུགས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་མདོར་བསྟན་ཉམས་ལེན་སྟིང་པོ་ བཞུགས་སོ།།

རྩ་བའི་སྤྲུལ་འཛིན་ས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་གོ།

༡༡། རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ་གཅིག་རྒྱལ་སྤྲུལ་གཞོན་ནུའི་ཚུལ། སྟིང་རྗེའི་མངའ་བདག་མཆོན་རབ་རལ་
གི་ཅན། སྤྲུལ་བྱུང་རྒྱལ་པས་བདུད་སྡེ་ཆར་གཅོད་པ། རིགས་གསུམ་དབྱེར་མེད་ལྷན་དཔལ་
དཔའ་བོས་སྦྱངས།།༡༥། རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་བཞུད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
བར་བྱ་བའི་གནས། མ་ལུས་འགྲོ་བའི་ཡན་པད་དེའི་རྒྱ་གཅིག་ལ། དབང་རྒྱུ་བ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་
མདོར་བསྟན།།༡༦། དབྱུང་པའི་ཁུངས་དང་ཡན་ཡོན་པོ་དཔལ་༥ རེས་ཆོག་དབྱེར་མེད་སྤྲུལ་བའི་
ཚུལ། རྒྱལ་བ་བྱུང་དང་མེད་པ་འདྲུན་ཡིན་ནོ།།

དང་པོ་བསྟན་པའི་ཁུངས་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི།།༡༧། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེས། རྒྱལ་བ་
ཀྱི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས། རྒྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་པ་བསྟན་པ་ཏེ། རྒྱལ་བ་
རྒྱུ་བྱེད་པ་མངའ་བ་བསྟོན་པའི་རྒྱ་རྒྱས།།༡༨། ཆོག་ས་ཆོག་ས་ཞིང་འབྱོར་ས་གྲུ་ལ་བྱེད་པའི་
མཐར། སྟོན་པ་མ་ལུ་བདོ་ཆེ་ལོ་བསྐྱེད་པའི་དུས། མི་མཛད་འཛམ་གླིང་དོན་ཅེ་གདུན་དཔལ་སྤྲུལ། སྟོན་
ལམ་སྟོབས་ཀྱིས་མདོན་པར་ཆོག་ས་སངས་རྒྱས།།༡༩། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུ་ལ་བྱེད་པ་སྤྲུལ་
བཟུང་། ཆོས་ཀྱི་ལ་པོར་མོ་མིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟོན། རྒྱལ་སྤྲུལ་གངས་མེད་ལུང་བསྟན་བྱང་རྒྱུ་
བཞུད། རྒྱུན་པའི་རྒྱན་བཞག་རྒྱལ་ཆབ་ལུང་ཡང་བསྟན།།༢༠། ས་བཅུད་དབང་ཐུག་སེམས་དཔའ་
མཆེད་གཉིས་ལ། རྒྱུན་པ་གཏད་ནས་བྱ་རན་འདུ་ཚུལ་བསྟན། སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོ་འཛམ་དཔལ་
གཞོན་ནུ་ཡིས། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ཁྲ་སྤྲུབ་དང་།།༢༡། རྒྱལ་སྤྲུལ་མཆོངས་མེད་ཞི་
བ་ལྷ་རྗེས་བཟུང་། ས་བཅུད་དབང་ཐུག་རྒྱལ་ཆབ་མི་ཡམ་པས། ཐོག་ས་མེད་རྗེས་བཟུང་བྱམས་

ཆོས་ལྟེན་པ་ཤད། །དེ་སྒྲིབ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་འཇུག་གསུམ་ཡིན་ཏེ། [༡] ལམ་ཟབ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲིབ་
 པའི་སྒོལ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་མ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར། །ལྟ་བུ་དཔུང་སྒྲིབ་པ་པར་ཕྱིན་དུག །ས་ལམ་ཉིང་
 འཛིན་དོན་ཆད་གཙོ་བོ་དུ། [༢] རང་རང་གཞུང་གིས་སྟོན་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་གསུམ་
 མན་དག་བདུད་ཅིང་གྲུང་། །རྒྱ་བོད་མ་ལས་པ་སྟོང་ལས་ལེགས་འོང་བ། །གང་ཐུགས་ལུམ་པ་བཟང་
 བོར་ལེགས་བསྐྱེད་ནས། [༣] བསྐྱེད་པ་བཟང་འགོ་ལ་སྒྲིབ་མ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ཐུབ་པས་ལུང་
 བསྟན་ཀྱང་མཁྱེན་ཆོས་རྗེ་ཡིན། །དེ་ལས་རིང་བརྒྱད་སྟན་ནས་སྟན་དུ་དང་། །ཉེ་བརྒྱད་དགོངས་པའི་
 གཏད་རྒྱ་ཐོབ་གྲུར་བ། [༤] བསྟན་པའི་མངལ་བདག་གཏེར་ཆེན་མོ་གཉིས་ནས། །
 རིམ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་བླ་མའི་བར་དུ་ལོ།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐག་ཡོན་ནི། །རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བགྲངས་ལས་འདས་ན་
 ཡང་། [༥] མདོ་རུ་བསྟན་ནམ་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། །མིང་དོན་གནས་འཇུག་མིང་གའི་གཉེན་པོ་བྱེད། །དག་
 འབྲས་གོང་འཕེལ་རན་སོང་སྒྲིབ་པར་གཙོད། །རྒྱུ་མཁྱེན་རྒྱུ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའོ། [༦] །
 དང་པོ་གང་ཟག་འཁོར་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་མིང་གི་ཅོད་པ་ན་ཐོབ། །འཁོར་པའི་
 བཙོན་རར་ཉོན་མོངས་འཆིང་བས་བཅིང་། །བདག་བསྟན་བསྐྱེད་པའི་ཉམ་ཐག་བཙོན་པ་དེ། [༧] །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་མོད་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་གིས། །ལྟར་བཅས་འགོ་པའི་བྱུག་གི་ཡུལ་དུ་གྲུར། །གཉིས་
 པ་དེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐེལ་གཞོན་ཞིང་། །མ་དེས་སྤྲིག་ལྟར་ཕྱ་མོ་རྒྱངས་འབྱིན་པ། [༨] །སྒྲིབ་པའི་
 ཆོགས་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །ཅུ་སྒྲིབ་པ་ལ་རྒྱས་མཐའི་མེ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ལས། །དག་འབྲས་འཕེལ་ཆེ་བཟང་གིང་སྤོང་པོ་
 བཞིན། [༩] བྱང་ཆུབ་པར་དུ་མདོན་མཐོང་འབྲས་བཟང་དང་། །མཐར་ཐུག་བསོད་ནམས་མཐའ་
 ཡས་རྒྱལ་བར་འཇུག། །འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པས་བསོད་ནམས་དམ་པའི་རྒྱ། །གོང་འཕེལ་འཇུག་པ་
 ཐོབ་པ་མ་ཉམས་པའི། [༡༠] སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བག་མེད་གཉིད་ལོག་ཀྱང་། །ཆོགས་གཉིས་གོང་
 འཕེལ་བཙོན་ལྡན་གཞན་ལས་ལྟག །བཞི་པ་བསམ་པ་བཟང་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །རྒྱུ་སྟོན་དན་
 འགྲོར་འཕེན་པའི་ཀྱན་སྒྲིབ་རྒྱན། [༡༡] །གཙོད་ཕྱིར་བདེན་པ་དེ་པའི་ལམ་འགྲོ་ཡང་། །གནས་

སྐབས་དྲན་པ་ཉམས་དང་བག་མེད་པའི། །དབང་ཕྱིར་གནས་ངན་མཆི་ཡང་བྱང་སེམས་གྱི། །རིགས་
སད་ཐར་འགྱུར་མཛའ་པོའི་བུ་མོ་བཞིན།། [༡༩] །ལ་པ་བྱོན་དང་བཞུགས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི། །ཀླུ་
པ་ཀླན་དང་ཀླུ་པའི་སྤྲེལ་པོ་ཀླན། །བཞོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆེན་འདི་ཡིན་ཏེ། །ལམ་མཆོག་འདི་
དང་བྲལ་ལ་ཀླན་མཁུན་མེད།། [༢༠] །དེས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀླུ་པའི་ཁམས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་གྱི་ཀླས་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པ། །ཆུ་ལྟ་བུ་དང་གཤེར་འཛོམས་པའི་ས་བོན་བཞིན། །གོང་
འཕེལ་ཀླུ་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལྟན་ཆོགས་འགྱུར།། [༢༡]

གསུམ་པ་རོ་བོ་བྱར་གཉིས་ལྟན་པ་སྟེ། །ཤེས་རབ་སྟོབས་གྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། །
སྟིང་རྗེའི་མཐུ་ཡིས་མཐའ་ཡས་འགྲོ་ཁམས་ལ། །དམིགས་ལྟན་གཞན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་
སྟོས།། [༢༢] །སྟོན་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་འགྲོ་འདོད་དང་། །འགྲོ་བ་དངོས་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེ་
བའོ། །བཞི་པ་ངེས་ཆོག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར། །བྱ་དགའི་གནས་དང་བསྐྱལ་ཡུན་འགྲོ་མང་
མཐའ།། [༢༣] །མི་སྟོའི་སེམས་སྟོབས་གོ་ཆ་མཆོག་བགོས་པའི། །དབང་པོ་འདི་མཆུངས་སྟིང་ན་
གཞན་མེད་ཕྱིར། །ལ་པ་དབྱེ་བའི་གནས་ལ་དབྱེ་སྟོང་བདུན། །གཅིག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེའི་སྟིང་པོ་
ཅན།། [༢༤] །གཉིས་སུ་ཆོགས་གཉིས་བདེན་གཉིས་སྟོན་དང་འཇུག །གསུམ་དུ་ཆུལ་ཁྲིམས་ཉིང་
འཛིན་ཤེས་རབ་བསྐྱབ། །བཞི་སུ་ཆོགས་སྟོར་ལམ་དང་མདག་ས། །དག་ས་སངས་རྒྱས་ས་ན་གོ་རིམ་
བཞིན།། [༢༥] །མོས་སྟོད་ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་རྣམ་པར་སྟོན། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱིབ་ཀླན་སྤངས་
པའོ། །ལ་ཕ་ལམ་ལྟར་ལས་དང་པོ་དང་ནི། །ཡོངས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཆོས་མཐོང་རྣམ་པར་གྲོལ།། [༢༦] །
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་རིམ། །དུག་ཏུ་ཕྱིན་དུག་ལ་ལྟོས་སེམས་བསྐྱེད་དུག །བདུན་
པ་ས་མཆོམས་དབྱེ་བ་ཉི་ལྔ་གཉིས། །རེ་རེ་འད་དཔེ་གོགས་ཆོས་མཐུན་གསུམ་གསུམ་མོ།། [༢༧]

དུག་པ་ལེན་ཆུལ་དག་པའི་བཤེས་ལས་དང་། །རང་གི་སྟོབས་གྱིས་སྤྲེལ་བཅས་ཀླུ་
ལས་སོ། །དང་པོ་སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་དང་གསུམ། །སྟོན་འགྲོ་བྱུང་བར་བཞིད་ལྟན་པ་སྟེ།། [༢༨] །
དང་པོ་ལེན་ཡུལ་བཤེས་གཉེན་བྱུང་པར་ཅན། །དེ་ལ་མཆུལ་སྟེལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ། །གཉིས་པ་
སྟོ་སྟོང་གདམས་དག་བྱུང་པར་ཅན། །སྟིང་མཐར་སྟོ་བསྐྱེད་ཞི་མཐར་ཞེན་པ་དགག། [༢༩] །མཐའ་

གཉིས་སྒྲངས་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད། །གསུམ་པ་སྐྱེ་བྱ་ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན། །ཡན་ལག་བདུན་གྱིས་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་བསགས། །བཞི་པ་སྒྲིམ་ཅུ་རྟེན་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན། །[༡༠] ཡུལ་དང་དུས་མཚམས་གང་གི་ཆེད་ཡིན་པ། །བྱམ་མིན་གསུམ་ལྡན་རྒྱ་བས་འགྲོས་གཞི་བཟུང་ངོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་དགོངས་སུ་གསོལ་བ་གསུམ། །སྒྲོན་འགྲོ་སྒྲོན་དང་འཇུག་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ཅིག་སྒྲང་། །[༡༡] གསུམ་པ་མཇུག་ཏུ་བདག་གཞན་དགའ་བ་བསྒྲོམ། །རང་གིས་སྒྲང་རྩལ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་དང་བཅས་། །ཐོགས་མེད་མཁུན་ལྡན་མཐའ་ཡས་འགྲོ་ལ་དགོངས། །ཡུལ་དེར་ཡན་ལག་བདུན་བྱ་སྒྲིམ་པ་སྒྲང་། །[༡༢] དགའ་བ་སྒྲོམ་ཞིང་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པའོ།

བདུན་པ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱང་ཐབས་སྐྱང་བྱ་གཉིས། །སྐྱང་ཐབས་བྱན་པ་དང་ནི་གོས་བཞིན་གཉིས། །འདི་མེད་བསྐྱབ་གསུམ་བསྐྱང་བར་འདོད་པ་དེ། །[༡༣] གོ་མཆོན་མེད་པའི་དཔའ་བོ་གཡུལ་འཇུག་འདྲ། །རན་འགྲོའི་གཡང་སར་རང་སྒོག་བརྒྱག་པར་ཟད། །དང་པོ་བྱན་པ་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་པའི་ཆོས། །མི་བརྗེད་རང་གི་རྒྱད་དང་འདྲིས་བྱ་ཞིང་། །[༡༤] ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལེགས་བསྐྱབས་ཏེ། །ཡང་ཡང་བསྒྲོ་བགྱང་བྱ་ཞིང་བྱན་གསོའོ། །གཉིས་པ་གེས་བཞིན་སྤྱོད་ལམ་དུས་ཀྱན་ཏུ། །བདག་གི་ཅི་བྱས་སེམས་འདི་དགོ་འམ་མིན། །[༡༥] ཀླུ་ལྷ་མོ་གྱི་སྤྱོད་ལས་མ་ཉམས་སམ། །ཡང་དང་ཡང་བརྟག་རང་རྒྱད་བྱ་ར་བྱ།

གཉིས་པ་བསྐྱང་བྱ་སྒྲིམ་སྤྱད་དོན་བྱེད་གསུམ། །དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་སྒྲིམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ནི། །[༡༦] ཅ་ལྷུང་བསྐྱང་དང་དེ་ཡི་ཡན་ལག་གོ། ཅ་ལྷུང་གཅིག་བཞི་བཅོ་བརྒྱད་རིམ་པ་ལྟར། །ཐབས་ལ་མཁས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས། །ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱང་། །[༡༧] དང་པོ་སྒྲོན་སེམས་མི་གཏོང་བསྐྱང་བ་སྟེ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་ཐྱིར། །བདག་གི་དགོ་ཆོགས་བསྐྱབ་ཅིང་མི་དགོ་སྤྱོད། །སྒྲིམ་པ་མི་བརྗེད་དམ་པ་གསུམ་འབྲེལ་བར། །[༡༨] དགོ་ཆོགས་གང་འབྲུབ་སྐྱབ་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །དོན་འདི་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་གྱི་སྒྲིམ་གཅིག་སྟེ། །གས་སྐྱ་དོན་འདུས་གནད་ཟབ་ལུལ་དུ་བྱུང་། །མཆུངས་བལྟ་བྱིན་ཆེན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས། །[༡༩] དོན་

འདི་ཁོ་ན་རྩལ་དུ་བརྟོན་ནས་གསུངས།

གཉིས་པ་མེར་སྤྲུལ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་དང་། །གཉི་སྤྲུལ་ཀླན་སྤྲོད་བཞི་ཡིས་རིམ་པ་
བཞིན། །ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྤྲོད། །[༤༠] །བདེག་བཅོག་བྱེད་དང་གད་སྤྲོད་
ལེན་མི་བྱེད། །ཡང་དག་ཆོས་སྤྲོད་ཆོས་མིན་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་རྒྱལ་སྤོན་པལ་ལ་འབྱུང་ཉི་
བའི། །ལྷང་བའི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན། །[༤༡] །དང་པོ་དགོན་མཆོག་དགོར་འབྲེག་ཆོས་
སྤྲོད་ལས། །རྒྱལ་ལྟ་རྒྱལ་འཆལ་ཁྲིམས་གཙོད་བསྐྱབ་འདེབས་སོགས། །མཆོམས་མེད་ལས་བྱེད་ལོག་
ལྟ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྲུལ་པལ་ལོག་ལྟ་སྤྲི། །[༤༢] །དེ་ཆབ་གྲོང་གྲོང་སྤྲོད་གྲོང་གྲོང་
བདལ་དང་། །ཡལ་འཁོར་འཛོམས་པ་གཅིག་བཅིས་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་སྤོ་མ་སྤྲོད་ལ་སྟོར་ཉིད་
སྟོན། །རྫོགས་པའི་བྱང་རྩེ་བྱིར་བསྐྱོག་ཐོག་དམན་བཅུག། [༤༣] །སོ་སོ་ཐར་པ་སྤྲོད་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་སྤྲོད། །ཉན་རང་ཐོག་པར་རང་འབྲས་མེད་པར་འཛིན། །ཉིད་པཀྱར་རྒྱ་ཡིས་བདག་བསྟོད་
གཞན་ལ་སྤྲོད། །རང་གི་ཟབ་དོན་མ་རྟོགས་རྟོགས་རྒྱུན་བྱེད། །[༤༤] །དགོ་སྤྲོད་ཆད་པས་གཙོད་
འཇུག་སྤྲུག་འབྲུལ་ལེན། །སྤྲོད་བའི་ལོངས་སྤྲོད་ཁ་རྟོན་པ་ལ་སྤྲིན། །དེ་ལྟར་རྩ་ལྷང་རྩལ་རྣམས་
ལོགས་བསྤྲོད་ཤིང་། །ཉམས་ནི་བཅོས་རྩལ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ། །[༤༥] །རབ་གྱིས་སྤྲོད་ཉིད་ལྟ་
བའི་རང་ལ་བཤགས། །སྤྲིག་ལྷང་རང་བཞིན་མེད་ཤིས་འགྱོད་ཆངས་མཆོག་ །འབྲིང་གིས་རིག་སྤྲུགས་
ལྟ་ལ་གསོལ་བ་གདབ། །དེ་ཡང་ཉིན་མོ་གསོ་སྤྲོད་སྤོམ་པ་སྤྲོད། །[༤༦] །བྱང་རྩེ་སེམས་དཔལ་
ནམ་མཁའི་སྟོང་པོ་ལ། །གཅིག་རྒྱ་མོས་པའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱུད་བསྐྱལ་འབད། །ཐོ་རངས་བདག་
གི་ལྷང་བསྤྲོད་བའི་བྱིར། །མི་ལམ་སྤྲུལ་པ་སྟོན་ཞེས་གསོལ་བརྟེན་ཉལ། །[༤༧] །བྱང་སེམས་སྤྲུལ་
པས་ལྷང་ལས་ལྷང་བར་བྱེད། །དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྤྲུ་རངས་འཆར་བའི་དུས། །སྤྲུ་རངས་འཕྲིན་གསོལ་
སྤྲུ་བཞིན་བཤགས་པས་དག །ཐ་མས་གཉེན་པོ་སྤྲོབས་པའི་ཆང་བཡི། །[༤༨] །ལུང་པོ་གསུམ་པ་
ལ་སོགས་འགྱོད་བཤགས་བྱ། །དངོས་སྤྲོད་སེམས་དགོ་འདུན་ཆོགས་པའི་དུས། །ཁོངས་པ་བསྐྱགས་
ནས་མཐོལ་བཤགས་སྟོན་པ་བཤགས། །གང་ཡང་སྟོམ་པ་གསར་དུ་སྤྲོད་བར་བྱ། །[༤༩] །གཉིས་པ་དེ་
ཡི་ཡན་ལག་དུས་ཀླན་རྒྱ། །རང་དང་གཞན་ལ་འབྲལ་ཡུན་གནོད་པའི་ལས། །མ་ལུས་སྤྲོད་ནས་

བརྟགས་ཏེ་སྤངས་པར་བྱ།

གཉིས་པ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྲད་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། [༡༠] སྒོན་འཇུག་གཉིས་ལས་སྒོན་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ། [དང་པོ་སེམས་ཅན་སྒོན་མི་བཏང་བ་ནི། [འགྲོ་བའི་རིགས་གཏོགས་གང་ཡང་རུང་
གཅིག་ལ། [གཞོན་པ་སྒོང་དང་ཕན་འདོགས་ཅུས་པའི་སྐབས། [༡༡] བྱུང་ཡང་མི་བྱེད་སྐྱམ་དུ་དམ་
བཅའ་བའི། [སྒོ་སྒྲིམ་སྒོན་སེམས་ཅན་ནས་གཏོང་འགྱུར་ཕྱིར། [གནས་སྐབས་ཁོ་བའི་དབང་དུ་
གྱུར་ན་ཡང་། [ཕྱགས་སུ་བསམ་པ་བཟང་པོའི་སྒོན་ལམ་གདབ། [༡༢] སེམས་ཅན་ཀྱང་དོན་བསྐྱབ་
སྐྱམ་འབྲལ་མི་བྱ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡན་ཡོན་དྲན་པ་ནི། [རྒྱས་པར་པལ་བོ་ཆེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།^༡ |
འབྲིང་དུ་སྒྲིབ་འཇུག་ལུང་དང་པོའི་དོན།^༢ [༡༣] མདོར་བསྐྱས་བྱམས་སྒོན་ལས་བྱུང་ཆོགས་བཅད་
སོགས།^༤ [ཤེས་བྱས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་དོན་བསམ། [མདོར་ན་སྤྱི་ཞིའི་བདེ་ལོགས་རི་སྟེང་བ། [བྱང་
རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ། [༡༤] དུས་ཀྱང་མི་བརྟེན་དྲན་པས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད།

གསུམ་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པ། [བྱག་མཚན་ལ་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་
པ་དང་། [ཆོས་སྒྲིབ་བརྩ་སོགས་དམིགས་མེད་ལྟ་བུའི་རྩིས། [༡༥] ཟིན་པའི་བསོད་ནམས་ལེ་
ཤེས་ཆོགས་གཉིས་བསམས། [བཞི་པ་སེམས་སྒྱུངས་པ་ལ་ནམ་པ་གསུམ། [རྒྱ་ལ་སྒྱུང་བ་ཚད་
མེད་ནམ་བཞི་སྟེ། [དང་པོ་དམིགས་ལུལ་བདེ་འདོད་སྐྱག་བསྐྱལ་ཅན། [༡༦] བདེ་ལྷན་ཆགས་
སྤང་ཅན་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན། [ལྷན་འདོད་བྲལ་འདོད་མི་འབྲལ་ཞི་འདོད་པའི། [སེམས་ཅན་ཆོས་
དམིགས་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲོམ། [སེམས་དངོས་སྒྱུང་བ་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་གི། [༡༧] ཉིན་
རེ་བཞིན་དུ་བྱང་སྒྲིམ་ལེན་པ་ཡིན། [ཆོག་རྒྱས་བསྐྱས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིས། [མི་ཆགས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་སྒྲིམ་བསྐྱར་ཞིང་སྤང་། [བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྱུང་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། [༡༨] བརྟེན་བ་
བདག་བས་གཞན་གཅེས་བསྒྲོམ་པ་གསུམ། [དང་པོ་བདག་དང་འགྲོ་ཀྱང་སྒོ་མཐུན་པར། [བདེ་
འདོད་སྐྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་མཚུངས་པ་ལ། [བདག་བཞིན་གཞན་ལ་མི་སེམས་ཚུ་ལ་མིན་

གྱིས།། [༥༩] དེས་ན་བདག་དང་འགྲོ་ཀྱན་མཚུངས་པ་སྟེ། །ཕན་པ་བསྐྱབ་ཅིང་གཞོན་པ་སྟོངས་ལ་
བརྩོན། །གཉིས་པ་བདག་གི་བདེ་དགེ་རྟེན་པ། །གོས་མུད་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཀྱན་ལ་སྦྱིན་ཞིང་།། [༦༠]
འགྲོ་བའི་སྤྲེག་སྤྲེག་བདག་གིས་ལེན་པ་སོགས། །བདག་གཞན་གོ་ས་སྟོས་ལ་ཡང་ཡང་བསྟོམ། །གསུམ་
པ་རང་དོན་བསྐྱབ་སྟོ་ཀྱན་སྤང་ནས། །དངོས་སུ་ལུས་དང་སྟག་དང་ཡོངས་སྟོད་གྱིས།། [༦༡] འགྲོ་
བའི་ཉེར་འཚོམ་ལུས་བསྐྱབ་བྱ་ཞིང་། །བྱ་དགའ་ཀླུ་པ་ཕྱེས་སྟོད་ལ་སྟོབ་པའོ།

ལྷ་པ་སྟེ་དང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་བརྟེན་བྱང་རྩལ་སེམས་མཆོག་བྱན་པའི་རྒྱ།། [༦༢]
དགར་ནག་ཚོས་བརྒྱད་གྲང་དོར་བྱ་བ་སྟེ། །མཚོད་འོས་བསྐྱབ་དང་འགྱོད་མེད་འགྱོད་པ་བསྟེད། །དམ་
པར་སྐྱར་འདེབས་འགྲོ་ལ་གཡོ་རྒྱ་སྟོད། །ནག་ཚོས་བཞི་སྤངས་གེས་བཞིན་རྩལ་མི་སྟེ།། [༦༣] འགྲོ་
ཀྱན་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་རྒྱལ་ཕྱེས་གྱིས། །ཀྱན་ལ་རྒྱ་བྱང་གཡོ་མེད་རེས་པར་བསྐྱབ།

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་པར་ཕྱིན་དུག། །སྦྱོན་རྩལ་བཟོད་བརྩོན་བསམ་གཏན་གེས་
རབ་སྟེ།། [༦༤] རོ་བོ་བྱང་ཚོས་བཞི་ལྷན་དག་པའི་ཆོགས། །བསྐྱབ་རྩལ་བཞི་བསྐྱབ་ཆགས་པ་
བདུན་པོ་སྟོངས། །དམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་ཉམས་སུ་གྱུར། །བྱང་ཚོས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཉམས་
མི་རྟོགས་ལྷན།། [༦༥] འདོད་པ་ཀྱན་རྫོབས་ཐེག་གསུམ་ལམ་ལ་འགོད། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟང་
ཟིང་མེད། །དོན་ཆེ་བ་དང་མི་ཟད་པ་བཞིར་ལྷན། །ཆགས་པ་མི་མཐུན་ཕྱི་བཞོལ་ཆོག་པར་འཛིན།། [༦༦]
ལན་དང་ནམ་སྟོན་མི་མཐུན་བྲ་མོ་དང་། །ནམ་པར་གཡེང་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །སྟོར་བ་
སེམས་བསྟེད་དངོས་གཞི་དམིགས་པ་མེད། །བསྟོར་བས་རྒྱས་ཐེབས་དམ་པ་གསུམ་ལྷན་བྱ།། [༦༧]

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་རྩལ་ཁྲིམས་ལ། །དབྱེ་བ་མང་ཡང་བསྟུན་བསྟུན་དངོས་
བཞི། །སྦྱོན་པས་འཁོར་བསྟུན་དམ་ཚོས་སྟན་པར་བཤད། །དོན་སྟོད་རྒྱུལ་གཞུག་དོན་མཐུན་རང་
གིས་སྟོབ།། [༦༨] དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་ཉམས་སུ་གྱུར་བྱས་ན། །གནས་སྐྱབས་ཕན་བདེ་ཀྱན་འདུ་
གཞོན་སྟག་སྟོངས། །ལམ་ལྷ་ས་བརྩའི་སྤངས་རྟོགས་མདོན་བྱས་ནས། །མཐར་ཐུག་ནམ་མཁའ་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ།། [༦༩] ཀླུ་པའི་ཕྱེས་ཀྱི་སྟོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ། །ནམ་མཁའི་

མཐའ་དང་མཐའ་ཚན་མཐའ་ཡས་པའི། །སྒྲོ་མཐའི་རྗེས་འགོ་ཚད་བཟུང་མི་འོས་ཀྱང་། །དང་པོའི་
 ལས་ཅན་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས། །གལ་འགགས་ཆེན་མས་འདི་རུ་བྱང་བཟུང་། །དེ་དགེ་བྱི་
 མེད་ལྷ་བ་ལྟར་དཀར་བས། །མ་ལུས་འགོ་རྒྱུད་ཐེག་མཚེག་སྒྲིབ་རུ་ཞིང་། །ཀླུ་བའི་ལམ་ལ་བརྩོན་
 པ་མཐར་བྱེད་ནས། །སྒྲིབ་ཀྱི་འདི་བྱན་བ་ཀླུ་བའི་དབང་པོར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་སྒྲིབ་ཆེ་
 རབས་སུ། །མཚུངས་མེད་བྱིན་ཅན་སྒྲོ་མའི་བཀའ་ལ་ཁོར་བུ། །སྒྲིབ་མཚེས་ཀྱི་བདུད་རྩིར་ལོངས་སྤྱོད་
 ཅིང་། །ཐོས་བསམ་སྒྲོ་མ་བའི་དགའ་བའི་འདུལ་གྱུར་ཅིག།

ཀླུ་བའི་མཁུ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པ་ཐེག་པ་མཚེག་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་སྐལ་
 བཟང་མཆོད་ཀྱིས་བཞེད་བཞིན་སྒྲོངས་པ་ཨ་ཁུ་ལྟོད་པོས་འཕུལ་བུ་བྱིས་པ་དགེའོ། ། །མཛུ་ལམ།

ཁྱེད་ཀྱི་པའི་མཆན།

སྒྱུ་འཇུག་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཆོའི་མཆན།

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའི་མཆན།

- ༡ ཡོད་མེད་སོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢ ལྷ་བའི་ཆ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣ བཏང་སྟེ་གཞན་དོན་སྒྲུབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤ རྩལ་སྤྱོད་རྩལ་ཡངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥ རྩལ་སྤྱོད་རྩལ་བྱོད་རྩལ་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦ མ་དཔེར་ཚད་ས་ས་ཡངས་འཇུག་བྱང་ཡང་བཅོས།
- ༧ རྟེན་གྱི་ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ཤོག ༡༥༥ བླ་
- ༨ བཏྱུགས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩ བཏྱུགས་པས་བཀའ་བཅད་དང་འབྲུན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་། རྩལ་སྤྱོད་རྩལ་བྱོར་དཔེ་བྱང་དུ་མཐུན་ལ་འབྲུན་ཞེས་འཇུག་བྱང་།
- ༡༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་རྩལ་སྤྱོད་མར་བཏྱུག་བཅོས་ལ་བར་རྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཏྱུག་འཇུག་ཞེས་བྱང་།
- ༡༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མཆོད་བཞེད་དང་ཞེས་པ་འདི་མི་བྱང་།
- ༡༢ བཞུ་བ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣ རྟེན་གྱི་ ༡༡༧ བཏྱུག། དབུ་མ། ཤིང་དཔེ་བྱང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔེ་བྱང་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྱུ་བ། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༡ བླ་
- ༡༤ རྟེན་གྱི་ ༡༡༧ བཏྱུག། དབུ་མ། ཤིང་དཔེ་བྱང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔེ་བྱང་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་། ཤོག ༧༡ བླ་
- ༡༥ རྟོན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ མཆོད་བཞེད་དང་། བཤད་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༧ རྣམ་སྒྲུང་མཚོ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ རྩེ་དགེ ༣༤༥ ར བསྟན། དབྱ་མ། ཤ ཤོག ༧༥ རྩེ་གཞུང་འདི་ཉོ་རྟ་གྱུ་ལྷེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆག་རྟ་ནག་པོ་
 པའི་དཀར་འབྲེལ་གྱི་ཁོངས་སྒྲོལ་ནས་བཅིས་འདུག་པས་ཐོ་མ་འཁོད་སྟབས་འདི་ལ་ཉོ་རྟ་གྱུ་འདི་དཀར་ཆག་གི་ཨང་གྲངས་
 ༣༤༥ ར ཞེས་བྱེད་ན་བདེ་བས་དེ་ལྟར་འདོགས་སོ།།
 ༡༩ རྩེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབྱ་མ། ཤ དགོ་ལྷ། སྒྱུད་འཇུག་འབྲེལ་པ། ལེལ ༡ ཤོག ༡ རྩེ
 ༢༠ བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཏེ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ རྩེ་དགེ ༤༠༡༧ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། བེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ་བུན་པ། ཤོག ༤༩ བ ༣
 ༢༢ མ་དབེར་སངས་རྒྱལ་དགོན་མཚོག་ཅེས་པ་ལས་རྫོགས་ཆོག་མེ་བྱང་ཡང་ཤིང་དབར་ལྟར་བཅོས།
 ༢༣ ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་རྟ་བས་དུ་མར་མཐུན་ལ་འབྲུན་ཞེས་འས་འཕུལ་བྱང་།
 ༢༤ རྩེ་དགེ ༤༠༡༥ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ལེལ་དང་པོ། སྟོག ༡༥༠ ཤོག ༤༡ རྩེ
 ༢༥ མ་དབེར་བསྟན་པ་ཡི་ནི། ཞེས་བྱང་ཡང་ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཅོས།
 ༢༦ རྩེ་དགེ ༤༠༡༥ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ལེལ་དང་པོ། སྟོག ༣༤ ཤོག ༥༤ རྩེ
 ༢༧ ཉན་རང་དང་། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་ཅིང་། རྩེ་དགེ ༧༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༡ མདོ་སྟེ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༣༣༥ བ ༥ རྩེ་
 འདི་ལྟར། བདེ་གཤེགས་སྒྲུང་ན་འདས་པའི་སྒྲ་གཏུང་ལ། མཚོད་པ་རྒྱུད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ། ཞེས་པ་བྱང་།
 ༣༠ ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་རྟ་ཉེས་སྒྱུད་སྟོམ་པ་དང་ཞེས་པ་ཆད།
 ༣༡ དེ་ནི། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༢ རྟུགས་པ་རྣམས་ལྟེ་བས། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ བཅོམས་པ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ མདོ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱང་། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༥ རང་གི། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༦ ཁོང་སྒྲུང་། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༧ གསུང་ངོ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༨ འདི་ལ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང་།

- 39 རྒྱུངས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 40 ཟླ་དག 1974 བཟླ་ན། དུས་མ། ཤིང་ལྷོ་པོ་པ། སྤྱོད་འཇུག་དཀར་འབྲེལ་། ཤོག 17 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 41 ཟླ་དག 1975 བཟླ་ན། དུས་མ། ཤིང་ལྷོ་པོ་པ། སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་པ། ལེའུ་17 ཤོག 17 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 42 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- 43 ཟླ་དག 1974 བཟླ་ན། དུས་མ། ཤིང་ལྷོ་པོ་པ། སྤྱོད་འཇུག་དཀར་འབྲེལ་། ཤོག 17 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 44 རྒྱུངས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 45 ཟླ་དག 44 བཟླ་ན། ལུ་ཆོན་པོ་པོ་དཔེ་མདོ། ལེའུ་ཞེས་པ། ཤོག 19 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 46 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 47 ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 48 ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 49 ཟླ་དག 1974 བཟླ་ན། ཤིང་ལྷོ་པོ་པ། སྤྱོད་འཇུག་ཅན་དུ་གྱུར། སྤྱོད་འཇུག་ཤོག 17 ཤོག 17 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 50 བཟླ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 51 དག་པོ་བཟླ་བ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 52 དེ་ནི་ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 53 ཟླ་དག 44 བཟླ་ན། ལུ་ཆོན་པོ་པོ་དཔེ་མདོ། ལེའུ་ 44 ཤོག 19 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 54 སྤྱོད་འཇུག་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བཟླ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 55 ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 56 དེ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། དེ་ནི་ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 57 ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 58 དེ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 59 ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 60 ཟླ་དག 44 བཟླ་ན། ལུ་ཆོན་པོ་པོ་དཔེ་མདོ། ལེའུ་ 44 ཤོག 19 ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན།
- 61 ལུ་ཆོན་པོ་པོ་དཔེ་མདོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 62 དེ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 63 ལེའུ་ལྷོ་ཆོག་མི་མཐུན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༤༤ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ཀླུ་པོ་ཀླུ་པོ་ཞེས་ཉིས་ལྟ་བུར།
 ༤༥ རྩེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ཨ། རྩོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༤༤ ཤོག ༡༡༥ ཅུ་
 ༤༦ བརྟན་པར་བྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༧ འབྲས་བུ་མི་བཟད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༨ ཀླན་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༩ ཁམས་ཞས་བཟུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༥༠ འཕེལ་ལོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༥༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་བ་ ཞིང་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༥༢ རྩེ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་ཤེ། ༩ དཀོན་མཆོག་ཟམ་ཉོག་ཅེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༡༤ ཅུ་
 ༥༣ རྩོལ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༥༤ ཅིས་མི་བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༥༥ ཡང་དག་པར་བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། མ་དཔེར་སྒྲེས་བྱ་དཔའ་བོ་ཞེས་པ་ལས་ལ་དོན་མི་བྱང་ཡང་ཤིང་དཔར་
 ལྟར་བརྟེན།
 ༥༦ མི་འཕྲིགས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། ལུང་འདི་འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པར་བཟུན་པའི་མདོ་ནང་བརྟེན་སོན་མི་བྱང་
 ཡང་། རྩེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ཨ། རྩོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༤༤ ཤོག ༡༡༠ ཅུ་ བར་ཆོག་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་བཞུགས།
 ༥༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་བཞེག་པ་ཞེས་བས་འཕུལ་སྐབས་དུ་མར་སྤང་།
 ༥༨ ལྷ་ལགས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༥༩ རྩེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ཨ། རྩོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༤༤ ཤོག ༡༡༠ ཅུ་ ..
 ༦༠ རྩེ་དགེ་ ༡༡༧ བརྟན། དཔུམ། ཤིང་དཔེ་ལྟ། རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༤ ཅུ་ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ།
 དགེ་ལྷ་ནི། ཞེས་བྱང་།
 ༦༡ རོར་བརྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་བཟངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༦༢ ལྷོས་ཅིག་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༦༣ བརྟེན་པའི་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༦༤ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ལྟ་ན་ཞེས་པ་ལས་བས་འཕུལ་མི་བྱང་།

- ༥༥ རྒྱལ་མོ་ནས། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༥༦ བསྐྱེད་པར། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༥༧ ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༥༨ རྩེ་དག ༤༤ བཀའ། གཡ་ཆེན། ག་སྤང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༤༤ ཤོག་ ༣༩༧ བཟང་།
- ༥༩ ཡན་ཡོན་ལ་གཉིས་སྟེ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༠ འཕྲུག་པའི་སེམས་ཅན། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༡ རྩེ་དག ༤༤ བཀའ། གཡ་ཆེན། ག་སྤང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༤༤ ཤོག་ ༣༩༧ བཟང་།
- ༦༢ ཡོན་པ་དང་། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༣ མ་དབར་ཡོངས་སུ་འགོ་བཤམ་བྱུང་ནས་ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་ལྟར་བཅོས།
- ༦༤ ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་དུ་བྱོལ་བྱེད་ཅེས་འཇུག་པའི་མཆན་ལྟར་བྲིས།
- ༦༥ ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་དུ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༦ འདི་ཉིད། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༧ སེམས་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༦༨ རྩེ་དག ༤༤ བཀའ། གཡ་ཆེན། ག་སྤང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། རྩམས་པའི་རྣམ་པར་གསལ། ལེལ་ཤོག་ ༣༩༣ བཟང་།
- ༦༩ འདི་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༠ དེང་ནས། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༡ ཅག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༢ འཕྲུག་པ་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༣ རྩེ་དག ༧༠ བཀའ། དཀོན་པ་ཆེན་པོ། ཅ ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༥༤ བཟང་།
- ༧༤ རྩེ་དག ༤༠༩༠ བསྐྱེད། སེམས་ཅན། མི་རྒྱུ་ཕྱི་མས་མགོན། མཐོ་སྟོན། ལེལ་དཔྱད་པ། ཤོག་ ༡༤༩ ཤོག་ ༨ བཟང་།
- ༧༥ མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་ཐོས་ན། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༦ མི་འཕྲུང་བའི། ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་།
- ༧༧ ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་དུ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་མི་གསལ།
- ༧༨ ཤིང་དབར་དཔེ་བྲུང་དུ་ཞལ་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲུབ་དང་།
- ༧༩ རྩེ་དག ༤༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཆེན་པོ། ག འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱེད་པ་བསྟན་པ་

ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༥༠ བ༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་འདིའི་ཆོག་སྐར་གསུམ་པ། བུ་མ་ལའི་ལམ་ས་
བྱང་ཀུན་གང་ལྟེ། ཞེས་བྱང་།

༡༡༠ ལྷ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ལྟེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀླུ་ལྷ་མོའི་མདོ། ལེལ ༩༩ ཤོག ༡༡༥ བ༤

༡༡༡ ལྷ་མེད་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡༢ ཐུག་དང་སྐབས་སུ་བསྟན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡༣ ལོ་ལམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡༤ ཡན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་ཐུང་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡༥ ལྷ་དགེ ༣༩༧ ༧ བསྟན། དཔུ་མ། ཤིང་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ།
ལེལ ༡ ཤོག ༡༠༠ བ༥ གཟིགས།

༡༡༦ ལྷ་དགེ ༣༩༧ ༩ བསྟན། དཔུ་མ། ལ ཤིང་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ལེལ ༡ ཤོག ༥༧ བ༥ དང་།

ལྷ་དགེ ༣༩༧ ༩ བསྟན། དཔུ་མ། ཤིང་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ལེལ ༡ ཤོག ༩ བ༩

༡༡༧ ལྷ་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡༨ ལྷ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྟེ། ༥ རྩ་ཁྱེད་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤོག ༩༠༩ བ༩

༡༡༩ ལྷ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྟེ། ༥ རྩ་ཁྱེད་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༢༠ བསྟན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༢༡ ལྷ་དགེ ༢༠༩ བཀའ། མདོ་ལྟེ། ༥ རྩ་ཁྱེད་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤོག ༢༠༩ བ༩

༡༢༢ ལྷ་དགེ ༢༠༩ ༩ བསྟན། དཔུ་མ། ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤོག ༢༠༩ བ༩

༡༢༣ ལྷ་དགེ ༢༠༩ བཀའ། དཔུ་མ་བཅུགས། ཆ ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤོག ༢༠༩ བ༩

༡༢༤ ལྷ་ལ་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༢༥ ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༢༦ ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འབྲེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༩ རིམ་པའི་གཅིག་ཅང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ་། ཉི་མོ་ལགས་པ་ཐོགས་མེད་། བྱང་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ༥༥ བཟླ་དང་། ཤོག་ ༥༧ བཟླ་
 ༢༡ རྩེ་དགེ་ ༥༧༠ བཟླ་ན། མེད་མེ། ཟླ་ནམ་མཁའ་ལྷོ་ལོ་མེད་། ཤོག་ ༥༧ བཟླ་
 ༢༢ རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱེད་བཅུ་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༤༩ བཟླ་
 ༢༣ སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། ཤོག་ ༤༩ བཟླ་
 ༢༤ སྒྲིབ་པ་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༥ སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༦ རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱེད་བཅུ་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༤༩ བཟླ་
 ༢༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ།
 ༢༨ རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱེད་བཅུ་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༥༩ བཟླ་
 ༢༩ སྒྲིབ་པ་ཐུང་སྤྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ་། ཉི་མོ་ལགས་པ་ཐོགས་མེད་། བྱང་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༥༧ བཟླ་
 ༣༡ བསྐྱེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༢ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ་། ཉི་མོ་ལགས་པ་ཐོགས་མེད་། བྱང་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༥༧ བཟླ་
 ༣༣ རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱེད་བཅུ་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༤༩ བཟླ་
 ༣༤ རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱེད་བཅུ་སྤྱ། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༤༩ བཟླ་
 ༣༥ གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༦ བསྐྱེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༧ ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ཐུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ཐུང་། རྩེ་དགེ་ ༥༧༤༠ བཟླ་ན། མེད་མེ། ཉི་མོ་ལགས་པ་ཐོགས་མེད་། ལེའུ་
 ༣༨ དངས་པ་དང་ནི་མེད་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༩ ཞེས་བྱ་བའི་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༠ སྒྲིབ་པ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༡ འདོད་དགུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༢ འདོད་དགུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༣ ཞེད་ལ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༤༧ དཔལ་པར་བཀྲི་ཡིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༨ བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༩ བཤགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༠ ཆོགས་བཅད་བྱུང་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་དུ་མཛད་དམ་གཞན་ལས་ལྷང་དུ་བྱངས་ ཉུང་།

༥༡ སྟོན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༢ ལེགས་པར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༣ འོད་ཆགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༤ ལྷན་པ་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༥ ལྷན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༦ སྒྲིམ་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༧ བརྟེན་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༨ རྩལ་མོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༩ སོགས་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༠ རྣམས་ལའང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༡. རྟེན་གཤེད་ལྷན་པ་དེ། མཛད་ན། ལུ་སྒྲིག་དཔོན་དེའི་གཞི་གཉིས། ཆོས་མཛད་པ་མཛད་དེ། གནས་གསུམ་པོ་སྟོན། ༥༢

ཤོག ༩ བ༤

༦༢ དེ་དག་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༣ དེས་ལྷབ་པར་བྱེད་པ་དེ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༤ དང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༥ སྟོན་མ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༦ འབར་བ་སྟེ་འོད་འཕྲོ་བ་མང་པོ་ལྷན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༧ རང་བཞིན་ཅན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༨ འོང་བ་དང་ལྷན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༩ བསྐྱེད་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧༠ རྟེན་གཤེད་ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ དཔོན་མཆོག་ཏུ་ཡའི་མདོ། ལེའུ་ཐ་མཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག ༥༧ བ༥

- ༡༡ མཁན་པོ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢ ལྷེ་དགོ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཤི མདོ་བྱུང་མཚན་དཔེ་བཤུག་གི་གྲུ་ ༩༩༩ བའི་ཚོགས་ལྷེ་མཁུན།
 ༡༣ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་འདས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་ཐེག་རྒྱུང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་ཞེས་བྱང་།
 ༡༤ ཐར་བའི་ཆེད་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥ འདོད་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ དཔོན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧ མདོ་བྱང་འདས་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ ལྷེ་དགོ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ མདོ་བྱང་འདས། ཤིག་ ༡༩༠ ལྷེ།
 ༡༩ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༢༠ བརྟེན་པས་སྐྱབས་གཅིག་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ གཉེན་པོའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༢ བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༣ མི་བྱེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༤ དེ་དག་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༥ ལྷེ་དགོ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༣ ཚུལ་ལེགས་སྤྱད་པའི་མདོ། ཤིག་ ༩༩༩ བའི་ཤིང་དཔར་དུ་ཉེས་པ་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་བྱང་།
 ༢༦ སྒྲི་ནས་སྤྱད་འཕྲིན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༧ བསྐྱོ་ཞིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ སྤར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ བཤགས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༡ ཉིད་དུ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༢ དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྣམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ རྣམས་པའི་གཞོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ བཤགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༥ རན་འགྲོ་བས་ཅི་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༧༤ དང་པོ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༥ ཤིང་དཔར་དུ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྟོད་ཅིང་བྱ་བ་ཚར་མ་ཚར་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་རྣམས་མི་བྱུང་།
- ༧༦ གཉེན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༧ བྱི་མར་འབྲང་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༨ ད་ལྟར་ཡོངས་སྟོང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༩ ཟུང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༠ མི་སྟོང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༡ བསྐྱུགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༢ བྱས་ཞེས་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༣ སྟོང་པ་ཡོངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༤ འདིར་མི་རྟག་པའི་གཏམ་ལས་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
- ༨༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སོ་ཞེས་ཞོགས་ཚོག་མི་གསལ།
- ༨༦ སོགས་གཅོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༧ འཕྱར་གྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༨ འགོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༩ བོས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༠ སེམས་མ་སྟུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༡ བྱིད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༢ མ་དཔེར་སྒྲ་ལས་ཞེས་བྱང་ཡང་སྒྲར་ལས་ཞེས་ཤིང་དཔར་བཞིན་བཅོས།
- ༩༣ འདུག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༤ ཀུན་རྒྱ་ཡིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༥ རྟེན་གྱི་ ༡༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༣ ཉི་མའི་སྟོང་བོའི་མདོ། ཤོག་ ༡༧༥ བ་༢
- ༩༦ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྟུང་།
- ༩༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་འཕུལ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་བྱང་།
- ༩༨ མ་དཔེར་སྒྲ་བས་རྟག་སོལ་ཞེས་བྱང་ཡང་ཤིང་དཔར་བཞིན་བཅོས།

- ༡༩༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་རྩ་མཐུན་ཅན་ལ་མི་གསལ།
 ༡༩༢ ཟག་རྒྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༣ ཤིང་དཔར་རྩ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༡༩༤ ཤིང་དཔར་རྩ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༡༩༥ མི་ཟ་བར་འབྱུང་རྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༦ ཤིང་དཔར་རྩ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༡༩༧ མ་དཔེར་ཡིད་བརྟན་རྩ་ཞེས་ལ་དོན་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།
 ༡༩༨ བར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༩ གསུམ་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༠ བ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༡ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༢ མ་དཔེར་བསམ་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཅོས།
 ༢༠༣ གཉིས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༤ གཅོད་པ་ལྟ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་རྩ་གྲུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་མཆན།

- ༡ སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་མྱེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢ བདེ་བར་གནས་བདེ་བར་གནས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤ དགེ་བ་ལ་ཡིད་རང་བ་ལ་འབྲས་བྱ་ལ་ཡི་རང་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥ གྱི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦ སྤན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༧ སྤན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༨ གསུམ་ལས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༩ བཀྲེས་པའི་དོན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠ ཤིང་དཔར་དུ་འབེབས་ཞེས་པ་ཆད།
 ༡༡ བདག་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༢ དང་པོ་ནི་བཏང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༣ བཏང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༤ གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥ མོགས་པ་ལ་བཏང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༦ ཡན་པའི་རྒྱར་སྒྲོས་པ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་མི་ཐུང་།
 ༡༨ ལུས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༩ གཞོད་པ་ཅི་བསྐྱར་པ་ལ་མོགས་པའི་ལ་ལྟས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༠ ན་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༡ དོན་གྲུབ་པའི་རྒྱར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༢ ཟླ་དགེ ༣༤༡ བསྟན། དལ་མ། ལ་གེར་འབྱུང་སྒོ་གོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལུ་གསུམ་པ། ཤོག ༢༩ ན་༩
 ༢༣ སྒོས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༤ ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༥ ནམ་མཁའ་དྲག་རྒྱ་ཡང་སེམས་ཅན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༦ ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༧ ཟླ་དགེ ༤༠༠༥ བསྟན། མདོ་ཟླ་ ༥ དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་བཤགས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༧༡ ན་༩
 ༢༨ དང་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༩ རྟེན་ནམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༠ བསྐྱར་པར་བཅུ་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། ཟླ་དགེ ༣༤༡༡ བསྟན། དལ་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་ལེལ་ ༩ ཤོག ༢༩
 ཤོག ༢ བ་༩
 ༣༡ དེ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༢ ཟླ་དགེ ༣༤༡༡ བསྟན། དལ་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་ལེལ་ ༩ ཤོག ༢༩ ཤོག ༢ བ་༩
 ༣༣ ཐུང་རྒྱབ་རྒྱ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༥ བསྐྱབས་ཤིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥ ཅི་སྟེ་ཞེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ ཅི་ཞིག་ལྟར་ནས་ལྟོས་སྟེ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧ ཐུད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ ཐུད་པའི་བདུད་རྩི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩ ཡིན་ནོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ འགོ་བ་རྣམས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ སངས་རྒྱལ་ཉིད་དང་ནི་བར་དུ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་བཞི་བ་བཀའ་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ་མཆན།

- ༡ བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྒྲོམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡ རྟེན་གཤེ ༤༠༩ བསྐྱབས། སེམས་ཅམ། ༢ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱན་བཀྲས། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༤༩ བླ་
 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱར་བ་ཞེས་བསའ་ལུལ་བྱང་།
 ༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱང་།
 ༢ རྟེན་གཤེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རྟེན་སྐྱེའི་རང་གི་ལེའུ་ ཤོག ༥༧ བཀ
 ༣ སྐུ་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤ བབ་ཆོལ་ཉེ་མ་དཔྱད་པར་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥ བཏང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦ ལན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༧ དངོས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༨ བསྐྱབས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༩ རྩང་བཅད་གཅིག་བསམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༠ ཡི་དྲགས་སྐྱེ། དམ་བཅས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡ མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
 ༡༢ མེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༥ སྤྲུང་པ་སྤྲོད་པ་ན། མིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༤ མ་དཔེར་བདད་ཀྱི་ལག་པ་གཡས་བསྐྱངས་པ་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་ལྟར་བཅོས།

༡༢ ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་དུ་སེམས་སྒྲིད་ཅིས་བས་འཕུལ་མི་ཐུང་།

༡༨ རྩེད་ཐོ ༣༥༠ བཀའ། མདོ་རྩེ། ཨ གསེར་མདོག་གི་རྩོན་གྱི་རྩུབ་པ། ཤོག་ ༥༣ བཅོ

༡༤ བཟུང་གྱིས་བདག་གིས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།

१०. རྩོད་གཤེན་ ३१ལྟ་ ༡ ພຸན་ནາ། ດຣཱ་མ། ມ ເລུང་པ་ཞིང་། འོག १०༦ ວ ३ འཕྲི་རྒྱུ་མ་བཤད་གསུངས་པ་པལ་ཆེར་རྩོད་ག
 ३१ལྟ་ ३ ཕྱང་རྒྱུ་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་བཤད་པའི་དཀའ་འཁྲུག་ཞེས་པ་དེར་གོ་དགོས་པར་སྒྲུབ་ལ།
 ཤར་འཇུག་རྩོད་གསུངས་ཀྱི་དཀའ་འཁྲུག་ལ་ལཱ་འདྲི་རྒྱུ་མ་སྒྲུབ་མེད་ཀྱིས་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྩོད་གཤེན་ ३१ལྟ་ ३ ພຸན་ནາ།
 ດຣཱ་མ། ལ ເລུང་གསུམ་པ། འོག ३०༦ ວ ३ ຢུ་མ་བཤད་འདི་ནང་རྩོད་འཇུག་ལ་ལུང་དུ་འཁྲུག་ཉིད་ཅན་དུ་མ་རྒྱུ་
 ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ལུང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཕྱང་རྒྱུ་མ་གྱི་སྐྱེས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བརྩོ
 སེམས་པ་བརྒྱུད་པའི་ཆོག་འདི་ལུང་དུ་ལྷན་གཅིག་ཏུ་དངས་།

११) རྩོད་གཞི ३२༧༥ བསྟར་། དབྱ་མ། ཤ ལེ་འཁོར་པ། རྟོག १༥ བུ་

११ རྩེད་གཞི་ १११० བརྟན། དབུ་མ། ས་ ལེུ་བཞི་བ། རྟོག་ ११༥ བཟ

༡༩ བཏང་བས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༧ རྩོད་པོ་ ༡༣ དཀའ་། ཤེར་ཕྱིན་རྩ་མོག་མ། ༧ མདོ་རྩུང་པ། ལེན། ༡༡ རྩོག་ ༥ རྩོག་ ༡༥ དཀ

༣༥ རྒྱུར་བས་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༣༦ བྱས་པས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༧ བྱིང་དཔར་དུ་བཞུགས་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།

༡༥ བསྐྱེད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༧ རྒྱ་ནག་གི་༡༩༧༧ ལོ་ལྟར་མདོ་སྤེལ་དེ་ལྟར་ལྷན་སྐྱེད་པའི་མདོ། བོག་ ༡༧༥ ལ་༡

༣༠ བསྐྱེད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༣༡ དེ་སངས་རྒྱལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༣༩ ཡང་ནས་ཡང་དྲུང་། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།

༩༩ འདི་ལྟར་ངན་འགྲོ་དང་ནད་དང་འཆི་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་སྤང་།

३९ मीदऽपमऽह्नुऽश्रुतऽरेतेषां पदे ह्येवमाशङ्क्या विगसय।

- ༡༥ བྱེ་ཞེས་ངེས་བཟུང་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༦ ཚོ་འདྲི་སྒྲིག་ཅིག་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༧ སྤྱུ་བ་སྟེ། ལུས་འདྲི་ཐངས་ཅིག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༨ རང་དབང་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༩ མགྲིན་པ་རྒྱུད་པ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་འདྲི་ཅི་སྤྲུལ་དུ་སེམས་ཞེས་གསལ།
 ༢༡ ཡུང་དག་ལྟན་པའི་མདོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོ་སྟེ་པའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་སུ་དེང་བུ་ལའི་སྒྲིག་
 དུ་བཞུགས་པ་སྟོན་ཀྱི་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་འདྲི་ལ་བོད་འགྱུར་མེད། ལུང་འདྲི་ཀྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་
 པར་བྲས། རྟེན་ག ༡༩༡༥ བརྟན། དཔལ་མ། ཀི མགོན་པོ་ཀྱུ་སྤྱུབ། མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ། འོག ༡༩༩ བ།
 ༢༢ གཞན་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༣ རྟེན་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༤ བཞིན་དུ་སྤྱིར་ཡང་སྟེག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༥ དེ་བས་ན་དན་སྤང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༦ མཚུངས་པར་མི་ལྟན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༧ སྒྲོངས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༨ ཆ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༢༩ སྟོབས་ལྟན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༠ བྱ་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༡ དམུལ་བ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༢ སྒྲོའི་གནས་ཁང་ཆགས་པ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༣ བྱས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༤ མ་བྱེད་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༥ རེས་པ་དེ་གཞིམ་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༦ དེ་སྤྱུག་བསྟུལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
 ༣༧ མ་དཔེར་ཞུས་པ་ཞེས་པ་ལས་དང་སྤྱུ་མ་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་བཞིན་བཅོས།

- ५१ དཔལ་པོར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५२ བསྐྱེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५३ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསལ།
 ५४ དཀོལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५५ གྲོལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५६ འགའ་ཞིག་དེ་ཉོན་མོངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५७ རྩེ་དགེ ११༧༡ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། ཤིང་འབྱུང་རྫོགས། རྫོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག १༧ བལ་ཆོག་སྒྲ་
 རྩེ་མི་མཐུན།
 ५८ རྫོགས་ཉེག་སྤྱད་ཐུང་ཉམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ५९ བསྐྱེས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ६० རྩེ་དགེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ६१ ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཞེས་འདི་དབྱེད་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ६२ ཉོན་མོངས་འདི་རྩེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ལོན་ཉིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ७३ རྩེ་དགེ ११༧༡ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། ཤིང་འབྱུང་རྫོགས། རྫོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག १༧ རྩེ་
 ७४ རྩེ་དགེ ११༧༡ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། རྩེ་མ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག १०༧ བལ་
 ७५ ཉོན་མོངས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ७६ མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ७७ ལུས་དབང་དེ་དག་གི་བར་ན་འདག་ནས་པ་མིན་ལ། ཞེས་པའི་བར་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་མིགས་ལ།
 ७८ རྩེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ७९ མཉན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ८० འདིས་རིག་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ८१ རྩེ་དགེ ११༧༠ བསྐྱེན། དབུ་མ། ཞི་རྒྱལ་སྤྲེལ་ཞིབ་ལྗོངས་པ་བརྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་མིགས་ལ། རྫོགས་ १ ཤོག १ རྩེ་

ལེའུ་ལྷ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་མཆན།

- 1 ཤིང་དཔར་དུ་སྐྱབས་མང་པོར་སེམས་བསྐྱང་བ་ཞེས་བསམ་འཕུལ་བྱུང་།
- 2 དེའི་སྐབས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 3 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ལྷག་བཅས་ཏེ་མི་བྱུང་།
- 4 ལྷ་དགེ ༧༡༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཉུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལེའུ་དང་བོ། ༡ ནྤལ་འབྱུར་ཆེས་མི་མཐུན།
- 5 ལྷ་དགེ ༩༩༡ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཨ་དགོན་མཆོག་གླིན། ཤོག ༥༩ ནྤལ་
- 6 ལྷ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཞ་ཆོས་ཡང་དག་པ་བསྟན་པ། ཤོག ༥༩ ནྤལ་
- 7 ལྷ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཤིང་འབྱུང་སྒྲོ་གྲོས། འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༥༩ ནྤལ་
- 8 ལྷ་དགེ ༩༩༩ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤིང་ཆུང་། སྒྲོབ་འཇུག་དཀར་འབྲེལ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༡༠༩ བལ་
- 9 ལྷ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཤིང་དགེ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༩༩ ནྤལ་
- 10 དཔང་ལའི་ཕྱག་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་བས་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་མེད་བྱུང་།
- 11 མདོ་དཔར་པ་ཉེར་བཞག་གི་མདོ་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- 12 ཉིད་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 13 སེམས་བཞོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 14 ལྷ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་སྤེ། མ་སྒྲོ་སེམས་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ བལ་
- 15 སྒྲོབ་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 16 སྐལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 17 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་ལོ་ཉུ་བྱིན་པའི་མདོའི་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་བྱུང་། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་འདི་ནང་གོང་གི་ལུང་འདི་དང་ཆའདྲ་བཞག་བྱུང་། ལྷ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་སྤེ། མ་སྒྲོ་སེམས་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ བལ་
- 18 གསུམ་པ་ཞེས་བམ་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 19 མཐའ་ཡས་དེ་དག་གི་ཁོང་ཁྱོད་གཞི་མ་གྱིས་ཡོངས་མི་ལང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 20 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་བཅོམ་པས་དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་གསལ།
- 21 ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཀོ་བས་གཞི་གྲུ་དེ་སྟེང་ཀོ་བས་གཞི་ལ་ལངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 22 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་བསྒྲིག་གོ་ཞེས་པའི་རྫོགས་ཆོག་མི་བྱུང་།

- ༡༩ བཞི་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དུམ་མ། ལ རྩམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༡༡༠ བཤ རྩེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་དུ་
སེམས་གསལ་པོ་གཅིག་ཙམ་ཞེས་བྱུང་།
- ༢༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
- ༢༢ ཀལ་མཆན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༣ རིག་པ་སྤྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༤ མོགས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥ མི་འགྲུབ་ན་ཞེས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། མདོ་ལུང་འདི་རོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༢༦ ལུང་འདི་འུ་ཁྱེད་སྐོས་འཛིན་པ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་།
- ༢༧ དུག་པ་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དུམ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་གོས། རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་ལྟ་བུ། ཤོག ༧༡ རྩེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དུ་
- ༢༩ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་སྒྲུབ་པར་གསལ།
- ༣༠ རྩེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དུམ་མ། ལ རྩོད་འཇུག་རྩམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༡༡༠ བཤ རྩེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དུ་
བཞུགས་པ་དེའི་ཆོག་ཟེན་ལ། བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅངས་ཏེ། ཞེས་བྱུང་།
- ༣༡ སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་འདོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༢ རྩེ་དགོ ༡༩ བཞེལ། ཤིང་ཕྱིན་སྒྲ་ཆོག་སྤྱ། མདོ་སྤྱད་པ། སྤྱབས། ༤ ཤོག ༥ བཤ་
- ༣༣ མདོ་སྤྱད་པོ་བཞེད་པར་ལུང་འདི་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་མོད། ཞིབ་ཞུས་བསྐྱབ་བཞུས་སུ་མདོ་འདི་དྲངས། རྩེ་དགོ ༡༩༤༠
བསྟན། དུམ་མ། ལ རྩུལ་སྤྱུ་ཞིབ་ཞུ། བསྐྱབ་བཞུས། ལེའུ་དུག་པ། ཤོག ༧༠ རྩེ་དགོ
- ༣༤ དེ་ལྟར་བདག་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༥ བརྟེན་ཞུགས་གཞན་མང་པོས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༦ ཀལ་མཆན་པས་ཀྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༧ འཛིན་པ་པའང་མ་བསྟན་གྱིས་དོགས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༨ བསྟན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༩ སྤྱ་ཞིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༠ རྩེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དུམ་མ། ལ རྩམ་སྤྱད། རྩོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་ལྟ་བུ། ཤོག ༡༡༡ རྩེ་དགོ

- ༤༥ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་གྲོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆོན། ལེུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༣
 ༤༦ ལུས་ངག་གི་ལས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤༧ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ༩ ཤོག ༣༤
 ༤༨ གདམས་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤༩ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ རྣམ་པའདྲ། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༧ བཟ
 ༥༠ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་གྲོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆོན། ལེུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༩ བཟ
 ༥༡ དན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥༢ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ རྣམ་པའདྲ། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༧ བཟ
 ༥༣ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ཤ་ དགེ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༧ བཟ
 ༥༤ བརྩོན་འགྲུས་ལྷུང་ལེན་པ་སྒྲེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥༥ ལྷུང་འཁྱེད་སྒྲིག་མ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥༦ འདི་དག་འཕེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥༧ བར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༥༨ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་གྲོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆོན། ལེུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༩ བཟ
 ༥༩ དན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༠ རྩོད་གཤེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་གྲོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆོན། ལེུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༩ བཟ
 ༦༡ ཤིང་དཔར་དུ་སྤྱོད་ཆེན་འདེམས་སྒྲིག་སྤྱད་མི་བྱང་།
 ༦༢ སྒྲུལ་དང་ནི་འགྲོགས་པོ་དམ་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༣ ཐམས་ཅད་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༤ ཏྲག་ཏྲག་ནས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༥ རྩོད་གཤེ ༣༧༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཏུ་ སྤོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལེུ་བརྒྱུག་སྐུ། ༤༩ བཟ འཇུར་
 ཆོས་མི་མཐུན།
 ༦༦ འབྱུང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༧ མིག་ནི་ལབ་སྒྲེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༦༨ སྐྱེས་ལུ་འགའ་ཞིག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༤༩ དཔེར་ན་སྒྲོང་དཔོན་དག་པའི་ལྷའི་སྒྲོང་འཇུག་འགྲེལ་པར་བྱུང་བར་གཟིགས། ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ག
སྒྲོང་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༩ བ ༣
- ༥༠ དགོས་པའི་ཆོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༡ རྟོགས་ཤིང་ངེས་ནས་དེ་ནས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༢ སེམས་གྱི་ཀ་ཆེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༣ འཛོར་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༤ དེ་ལྟར་ཡོད་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༥ སྒྲིག་གཙོང་པ་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༦ ལུས་པ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༧ ཟླ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། མ་སྒྲོས་མི་ཟད་པས་ལུས་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ བ ༥ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༥༨ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་སྒྲོང་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༡༩ བ ༩
- ༥༩ བསྐྱབས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༠ བྱ་མེན་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༡ བསྐྱང་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༢ མ་དཔེར་ས་ངེས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།
- ༦༣ བཅས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༤ བསྒྲོང་པར་འདོད་ཐུར་ཉམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༥ བསྟན་པས་དེ་དག་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༦ དེ་མི་ཆོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༧ འཇུར་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༨ གཞན་དུ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༩ འབྲུབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༠ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ག དགེ་ལྷ། སྒྲོང་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༥ བ ༩
- ༧༡ ཆོག་རྩལ་མོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༢ ཟླ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ ཤིང་འབྲུང་། སྒྲོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༣༥ བ ༥

- ༧༩ ལོག་པ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༨༠ དམ་བཅའ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༨༡ མི་ལྷོག་པའི། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༨༢ ཞེས་ལུས་སོགས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༨༣ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༡ ན ༡
 ༨༤ རྩེ་མ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༨༥ འདོད་འདོད་པ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༠༠ སྒྲུལ་པ་འདི་དག་གི། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༠༡ རྩེ་དགོ ༤༠༩༠ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བུམས་མགོན། མདོ་རྩེ་རྒྱན། ལེུ་དུག་པ། ཤོག ༥ བཤ
 ༡༠༢ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༡ བཤ
 ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེུ་ལྷ་མ། ཤོག ༥ ན ༩
 ༡༠༤ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་རྣམ་སྤངས། སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེུ་ལྷ་མ། ཤོག ༡༡༡ ན༡
 ༡༠༥ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྷ་མ། ཤོག ༣༤ བཤ
 ༡༠༦ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༡ བཤ
 ༡༠༧ ཁྱིད་ཀྱང་ལུས་ཁྱོད། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༠༨ དེ་ལྟ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༠༩ མི་བྱེད་དེ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༠ བསྐྱང་བས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༡ ཐང་དུ་བྱེ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༢ ཉིད་དུ་ཟད་ཀྱི། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༣ ལའང་གོས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༤ ལུས་མི་བསྐྱོད། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༥ ཐང་གིས་གསོ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༦ བྱིན་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༣༡༣ བཟླ། དུས་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྷ་མ། ཤོག ༣༥ བཤ

- ༡༡༩ བཀལ་པ་ལ་སོགས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༩ སེམས་སྤང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༠ སྤང་བའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༡ ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༢ ཞེ་ཐང་སྤང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༣ བསམས་ནས། དེའི་སྒྲིན་མི་ལྟ་བུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༤ མཐོན་ཞེན་གྱིས་ཉེ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྤང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༥ བསྤང་བྱ་ཉིད་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༥ མི་དག་བ་སྤང་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༧ རྟག་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༨ ཟླ་དགེ་ ༤༡༢༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ ཇེ་ མགོན་པོ་ཁྱེ་སྤྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག་ ༤༠ ཤོག་ ༤༡ བ༤༠
 ཟླ་དགེ་བསྟན་འཁྱུར་ནང་བརྩོན་པར་མཛོད་གྱི་ཐད་དུ་བརྩོན་པར་གྱིས་གསལ།
 ༡༢༩ དགེ་བའི་གྲོགས་ལ་སྤྱང་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༠ དགོས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༡ རུང་དུ་ཕྱིར་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་བསམ་ཞིང་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༡༣༣ ཟླ་དགེ་ ༣༡༧༣ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་བ། ཤོག་ ༣༡༧༣ བ༣
 ༡༣༤ མ་དཔེར་གནས་པར་ལྟ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསལ་ནའང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཤིང་དཔར་ལྟར་
 བརྩོས་ཡོད།
 ༡༣༥ ཟླ་དགེ་ ༤༩ བསྟན། དཀོན་པ་ཅེགས། ཆ་ གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མ་བསལ་པའི་མདོ། ཤོག་ ༥༠ བ༥ བས་ ༥༡ བ༣
 ༡༣༥ གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༧ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༨ ཟླ་དགེ་ ༤༡༢༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ ཇེ་ མགོན་པོ་ཁྱེ་སྤྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག་ ༣༥ ཤོག་ ༤༡ བ༣
 ༡༣༩ གཞན་དུ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤༠ སྤྱོན་མ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༤༡ རྗེ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ ཟླ་བ་སྟོན་མཐུ་ཉིང་འཛིན་ཀླུ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ འོག ༡༥ ན་༧
 ༡༤༢ སྒྲིན་པར་བྱའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༤༣ རྗེ་དག ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོ་ཐར་པ། འོག ༡༤ ན་༩
 ༡༤༤ རྗེ་དག ༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆ་བཞི་རྒྱ་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག ༡ འོག ༩ ན་༩
 ༡༤༥ འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༤༦ རྗེ་དག ༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། བི་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག ༡༤ ན་༩
 ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་བྱ་བ་སྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་ལུང་འདིའི་ཆོག་རྒྱ་འགའ་ཤེས་མི་མཐུན་པ་ཐུང་།
 ༡༤༧ རྗེ་དག ༡༤༧ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སྟོན་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག ༡༡༤ བཤ
 ༡༤༨ བཤད་པར་བྱའོ།། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༤༩ རྗེ་དག ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྟོན་འཇུག་རྣམ་པའད། ལེའུ་བཞི་པ། འོག ༡༡༩ ན་༩
 ༡༥༠ མགོ་དཀྲིས་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༡ ཟབ་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༢ རྗེ་དག ༡༥༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇུག་པ་བསྐྱབ་པའི་མདོ། འོག ༡༥༤ ན་༩
 ༡༥༣ རྗེ་དག ༡༥༢ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཆ འོད་སྤང་གི་ལེའུ་ འོག ༡༥༤ ན་༩
 ༡༥༤ སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༥ འོངས་སྟོན་པར་བྱ་བའི་རྩ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྐྱད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༦ བཞེན་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༧ ཐུང་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༨ ཐུ་གུས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༥༩ རྗེ་དག ༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། བི་ཀླུ་ལྷ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག ༡༡ བཤ
 ༡༦༠ ཐུང་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༦༡ ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༦༢ ཐུན་པས་དག་པའི་དོན་བྱ་བྱུང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༦༣ རྗེ་དག ༡༥༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༨ དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་ཀྱི་མདོ། འོག ༩༠ ན་༤
 ༡༦༤ བཞེན་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༥ རྩམ་གསལ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༦ གང་དུ་འང་། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༧ ཟླ་དག ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་ཟེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུག་ཉིས་པ། སྟོག ༥༡
སྟོག ༡༥ བལྟ

༡༥༨ རོན་ལ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༩ ཟླ་དག ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་ཟེ་རྒྱན། ལེའུ་ཉི་ལྷ་པ། སྟོག ༡༥ སྟོག ༡༥ བལྟ

༡༦༠ ཟླ་དག ༤༤ བཟུང། ལལ་ཆེན། ལལ་ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་མདོ། སྟོག ༡༥༥ བལྟ

༡༦༡ བསྟན་བའི་གནས་རྒྱུས། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦༢ དེ་བཞག་སྐབས། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦༣ དགོས་སོ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦༤ ཟླ་དག ༡༥༧༡ བསྟན། དུམ་མ། ལལ་ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་མདོ། སྟོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་ལྷ་པ། སྟོག ༡༡༠ བལྟ

༡༦༥ དེ་དག་གང་ལས། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦༦ སྟོང་བའི། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦༧ མདོར་ན་ནི་འདི་ཉིད་ཁོན་གསལ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

ལེའུ་དུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ ཟླ་དག ༤༥ བཟུང། མདོ་ཟེ། ལལ་ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་མདོ། སྟོག ༡༥༡ བལྟ

༢ ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོར་ན་པ། ལལ་ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་མདོ། མདོར་རང་འབྲེལ། བཟོད་པའི་མདོ། སྟོག ༤༤ བལྟ
ཆོག་སྟེ་ཐུང་མེ་མཐུན།

༣ ལུང་འདི་ལེའུ་མེ་མཐུན།

༤ དེ་ལ་བསྟན། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༥ ཁོ་པ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༦ རྩམ་ཉེ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༧ དམད་པ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༨ བསྟན་པས་སྟེ། སྤང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༩ འཁོར་བ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ཞག་མ་གཏོགས་ཆེས་ཞག་མི་སྣང་།
 ༡༡ བསྐྱར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢ མཚོན་གྱིས་འདེབས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣ བདག་ཅིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤ ཟླ་དག ༡༡༧༡ བསྐྱར། དཔེ་མ། ལ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུག་པ། ཤོག ༡༡༤ མོ།
 ༡༥ རུང་ལྷོ་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ སྤུལ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧ ཞེས་པར་རིགས་སོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ སེམས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩ ཡང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ སྤང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ དག་པོ་རྣམས་ཁོན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༢ སྣང་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༣ ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཀྱེན་གྱིས་བསྐྱེལ་ཞིང་དོན་དེ་བཞིན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༤ མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ནད་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ལྟར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༥ ཀྱེན་གྱིས་ན་ཙམ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༦ དབང་ཅན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༧ དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ འབྱུར་བ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ ལུལ་སྤུལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ དེ་ལ་རྟག་རྟག་ཡིང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༡ སྤང་ངོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༢ སྤུལ་ལུལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་རིགས་པ་ཅན་ཞེས་པ་མི་བྱང་།

- ༡༧ འཇུར་ཞིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ གནོད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩ རབ་ཏུ་ཁྱོ་སྒྲེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ དེ་ནི་འདོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ སྤྱིང་པོ་ཡོད་པས་དྲེག་པ་དགག་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༢ འདི་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༣ མི་འབྲང་གིས། དེའི་དོན་དུ་ཁྱོས་པའི་སྒྲིག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༤ མེད་པར་དེ་ཉིད་དུ་གི་པར་སྒྲུབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༥ གཞན་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༦ སང་པར་གྱུར་བའི་སང་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༧ བྱི་མར་དབྱུར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ ལུང་འདི་གཞུང་གང་ལས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
 ༢༩ ཁྱོ་མི་བྱེད་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༡ བྱིར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༢ སོགས་པ་ལ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ མངའ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ བྱིས་ཞེས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༥ དག་ལ་རྫོངས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༦ བདག་ལྟ་བུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༧ སྒྲིམས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༨ དེ་བཞིན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༩ ཆགས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤༠ མ་དཔེར་བསོད་ནམས་འཛོལ་བར་དོགས་པ་ཞེས་བྱང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།
 ༤༡ སྒྱར་གྱུང་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- १६ རྩེད་གེ ११༡༩ བརྟན། དབུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་། རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཤོག ११༥ བ་༩ འ་༩ བ་༩
 १༧ གཞན་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༨ ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༩ གཞན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 २༠ གཞན་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 २༡ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༢ ཅི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༣ རྩེད་གེ ११༢༠ བརྟན། དབུ་མ། ཤིང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཤོག ༤༥ བ་༩ འ་༩ བ་༩
 ༢༤ ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༥ ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༦ ཐུག་ཀྱང་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༧ མི་འགྲེལ་ཆེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༨ བརྟན་གསལ་ལ་མི་གསལ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༩ དཔེ་ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༠ ཐུག་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༡ དཔེ་ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༢ ཤི་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༣ ཆད་ཅུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༤ དག་འཇུག་གསལ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༥ རྩེད་གེ ११༢༡ བརྟན། དབུ་མ། ཤིང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཤོག ११༥ བ་༩
 ༣༦ རྩེད་གེ ११༢༢ བརྟན། དབུ་མ། ཤིང་འཇུག་ཆུང་བའདུག་ཤིང་འཇུག་ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཤོག ११༧ བ་༩
 ༣༧ རྩེད་གེ ११༢༣ བརྟན། དབུ་མ། ཤིང་འཇུག་ཆུང་བའདུག་ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཤོག ११༧ བ་༩
 ༣༨ དེ་དག་གི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༩ ཐུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༤༠ ཡང་བདག་མི་འཇུག་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༠༧ ཡང་དགའ་འཛིན་སྐྱེས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༠ འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་དུ་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་རྒྱལ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
 ༡༡༡ རིའི་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་དམ་པའི་བདུད་རྩི་ནི། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༢ འོས་ཏེ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༣ བྱའོ་སྐྱེས་པའི། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༤ ཆོས་ཀྱང་མཚན་དེ་མི་མཚན་པར་འགྱུར་རོ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༥ བརྟེན་ནས་མི་གསལ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༦ ལྷེ་དགོ ༡༡༧ ཡག་ལ། མདོ་སྤེ། ༣ ཆོས་ཡང་དག་པ་སྤྱད་པའི་མདོ། ཤོག་ ༥༣ བ༡
 ༡༡༧ ཡིན་ལ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༨ སེམས་ཀྱི་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༡༩ ཆམ་ཉམ་པར་ཡོད་པས་དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད་ལོ། ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༢༠ དངོས་མི་བྱ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༢༡ གང་དག འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༢༢ འདིར་འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་བས་མང་པོར་དབྱེས་ལ་དགོས་ཞེས་བྱུང་།
 ༡༢༣ མཆི་ཞིང་། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༢༤ བདག་གི་ཕྱིར་འཛོག་ འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༡༢༥ ལྷོ་ཡིས། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་ལེ་ལའི་དབྱེ་བ་ནི། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༢ བྱས་ནས། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།
 ༣ ལྷེ་དགོ ༡༡༧ བསྟན། དཔེ་བྱུང་། ལ འཛིན་པུང་། སྒྲིབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག་ ༡༢༢ བ༡ ཆོག་དགྲུས་
 གཅིག་ཏུ་མི་གསལ།
 ༤ ལྷེ་དགོ། འཛིན་པ་དཔེ་བྱུང་།

- ༥ བཀག་ནས་སྒྲུབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༦ ཇི་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༧ ཟླ་དག ༤༡༠ བཟླ། སྐྱེས་རབས། ༥ སྐྱོད་དོན་དཔེ་པོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལུ་སྟོག་ཉིས། འོག ༡༩༡ བཟླ
- ༨ ཟླ་དག ༤༡༩ བཟླ། སྐྱིང་ཡིག ཇི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྐྱོག ༥༥ འོག ༤༩ ཇི་ལྟར
- ༩ འཆི་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠ ལེ་ལོ་སྤངས་ན་ཀྱང་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡ འདི་ནི་མགོ་བརྩམས་པ་དང་འདི་ལྟེ་བྱེད་ཅུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༢ བདག་དད་ཐུལ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༣ ཤིང་དཔར་དུ་དུ་ཞེས་ལོ་དོན་མི་ཐུང་།
- ༡༤ ཟླ་དག ༤༡༩ བཟླ། སྐྱིང་ཡིག ཇི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྐྱོག ༥༥ འོག ༤༩ བཟླ
- ༡༥ སྐོན་སྤྱོད་ལས་རྒྱལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ ཟླ་དག ༥༠ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ༣ ལག་བཟངས་ཀྱིས་ལྷོས་པའི་མདོ། འོག ༡༥༥ བཟླ
- ༡༧ ཟླ་དག ༤༩ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ༡ མི་ལམ་བཟླ་བ། འོག ༩༩ བཟླ
- ༡༨ ཇི་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ ཟླ་དག ༤༠༩ བཟླ། སེམས་ཅུམ། མི་ཇི་བརྩེན་བཟུངས་མགོན། རྒྱུད་སྤྱོད། སྐྱོབ་སྤྱོད་པོ། སྐྱོག ༩༩ འོག ༥༥ བཟླ
- ༢༠ སྐྱོད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ གཤེགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ཟླ་དག ༩༩༩ བཟླ། དབུ་མ། ལ་སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༡ བཟླ
- ༢༣ ཟླ་དག ༩༩༩༩ བཟླ། དབུ་མ། ལ་སྐྱོད་འཇུག་དཀར་འགྲེལ། ལུ་བདུན་པ། འོག ༡༩༩ བཟླ
- ༢༤ ཆོད་སྟགས་ལྟ་བུར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥ ལུས་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་ཞེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༦ ཟླ་དག ༩༩༩ བཟླ། དབུ་མ། ལ་སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༩ བཟླ
- ༢༧ ཟླ་དག ༩༩༩ བཟླ། དབུ་མ། ལ་སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལུ་བདུན་པ། འོག ༥༡ བཟླ
- ༢༨ འགྲུར་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༩ ཟླ་དག ༩༩༩ བཟླ། དབུ་མ། ལ་སེར་འབྱུང་། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༩ བཟླ

- ༡༠ དཔང་ལོའི་གཞུང་ལག་སོན་མ་བྱུང་།
 ༡༡ དགེ་བ་ལ་མོས་པ་སྟེ་འདུན་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢ བརྟེན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤ འཇིགས་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཐན་ཡོན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥ རྩར་བཤད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧ མི་བྱེད་པ་མི་རིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དགོད་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ ཚུལ་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསམས་ཏེ་དེ་གཏོང་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའི་ཞེས་པའི་བར་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།
 ༡༩ བདག་གོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དེ་མི་བྱང་།
 ༢༡ རྩེ་དགེ་ ༡༤༥ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ རྩེ་སྤྱང་། སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༡༥ བླ
 ༢༢ མ་དཔེར་འཆད་དོ་ཞེས་ཐོགས་ཆོག་བྱུང་ཤིང་དཔར་དུ་འཆད་དོ་ཞེས་སྟེ། བཅས་བྱུང་བ་དག་པར་སྤྱང་བས་བཅོས།
 ༢༣ བྱིན་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༤ དེ་གསུམ་ཚུལ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གསུམ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༢༦ རྩེ་དགེ་ ༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༥ བླ
 ༢༧ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༤༥ བླ
 ༢༨ རྩེ་དགེ་ ༡༤༥ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༡༥ བླ
 ༢༩ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ རྩེ་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ སྤྱོད་ཀྱི་མཚུལ་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༤༩ བླ
 ༣༡ རྩེ་དགེ་ ༡༩ བཀའ། དཀོན་པ་ཅེས་པ། ག འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཞོད་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༧༩ བླ
 ༣༢ ལུང་འདི་རྩེ་དགེ་བཀའ་འབྲུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་གསུམ་བཞུགས་པའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༣ ཀླུ་ལ་བསྤྲུལ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གསུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ ཡོངས་སུ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༥༥ རྒྱལ་པའི་མདུན་དུ་གནས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༦ རྒྱད་པར་དག་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༧ བཤུམ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཐག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༨ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༩ ཇའ་པ་བསྟན་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༠ རྩེ་དག ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ༧ ལེལ། ༡༠ ཤོག ༡༥ བཤུམ་ནས་སྟེ།
- ༦༡ འབྱོར་པ་སྟེ་དེ་འབྱུང་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༢ མམ་མིག་སྤྲུལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༣ དེ་གོས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༤ གཉིས་ཀྱང་ནི་དམན་ཤིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༥ དེ་གཉིས་རྒྱུ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༦ དང་པོའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༧ སྟུང་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༨ མི་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ་འདུག་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༩ དེ་མི་བྱེད་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༠ དེ་མེད་པར་མཆོག་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༡ བསྟན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གྱིས་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༧༣ དེ་ལ་བསམ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༤ བསྟེད་ནས་ནི་སྤང་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༥ བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་སྤང་བྱ་ཀྱན་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༦ ཁེངས་ན་དན་འགོ་དཔེ་རྒྱལ་གྱིས་བྱིད་ཅིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༧ བྱན་དང་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༨ ཐམས་ཅད་དུ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༩ གང་དག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠ དེ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༡༡ ལྷ་རྩེ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༡༢ ལྷ་རྩེ་ན་བསྐྱེམས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༡༣ ལྷ་རྩེ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དུས་མ། ལ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༧ བཟ
 ༡༤ ལྷ་རྩེ་དགེ ༡༤༧༤ བསྟན། དུས་མ། ཤ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤ བཟ
 ༡༥ མོགས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་། ར
 ༡༦ ལྷ་རྩེ་ལྷ་རྩེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༡༧ འདིར་གཞུང་ཁ་ཅིག་གསུངས་པ་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པར་གོ་ན་འདྲ་ལམ་གསལ་བོད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་དགོངས་མ་རྟོགས།
 ༡༨ བདེ་འབྲས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༡༩ ལྷ་རྩེ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དུས་མ། ལ ཤིང་འབྲས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༡ བཟ
 ༢༠ རོར་རལ་བསྐྱར་ལྷགས་པ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༡ འགྲེལ་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༢ མོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༣ དེ་ན་དེ་ལྷ་རྩེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༤ དམད་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༥ འདི་ལྷ་རྩེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༦ འདི་དག་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༧ ལྷ་རྩེ་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༨ ལྷ་རྩེ་འཁོར་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་།
 ༢༩ ལྷ་རྩེ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དུས་མ། ལ ཤིང་འབྲས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༠ བཟ

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ ལྷ་རྩེ་དགེ ༡༤༧༠ བསྟན། དུས་མ། བེ ཀུལ་སྤྲུལ་ཞིབ་ལྗོངས་ བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་དང་པོ། སྟོན ༡༧ ཤོག ༡ བཟ
 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲང་དུ། མཉམ་པར་བཞག་ལ་བཙོན་བྱ་ཞིང་། མི་སྤྲུལ་ལ་མོགས་བསྐྱེམ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུ་གཉིས་
 གྱུང་འདིར་བྲངས།

- १ མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- २ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དཔེ་ན་པར་བྱ་ཞིང་། འདོད་སོགས་ཀྱི་ཞེས་གསལ།
- ॢ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྩི་བཙུན་བུམས་མགོན། མདོ་ཟླ་རྒྱུན། ལེའུ་བརྒྱ་དགྲ་པ། བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་དང་།
མཐུན་པ། སྟོག ༧༤ ཤོག ༩༡ ཅེས་
- ॣ ལྟུང་གིས་གཞན་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥ ཆགས་བུའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༦ ཟླ་དག ༩༩༧༤ བསྟན། དཔུ་མ། ཤི་རྩོད་འཇུག་འབྲེལ་པ། ལེའུ་བརྒྱ་དགྲ་པ། སྟོག ༥༤༠་པ།
- ༧ རྩིས་སྤྱི་འབྲང་བར་ཁྱིད་པར་ན་བྱིས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༨ མཛའ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༩ ཁོང་ཁྱོ་ཟླ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠ ཅམ་ཞིག་བྱིས་ལས་ལན་པ་ཐོང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡ མི་ཐོང་པར་མ་ཟད་ཞེས་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་ནང་མི་གསལ།
- ༡༢ ཟླ་དག ༤༡༡༠ བསྟན། སྤྱིས་རབས། རྩི་སྤྱོད་དཔོན་དཔལ་པོ། སྤྱིས་རབས་སོ་བཞི། ལེའུ་བརྒྱ་དགྲ་པ། སྟོག ༩༩ ཅེས་
- ༡༣ ཆོས་དགོས་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༤ ཀུན་ལ་ཐོན་མཐོང་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥ བཀུར་སྟེ་བྱས་བདག་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ ཤིས་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧ ཟླ་དག ༤༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཕྱེགས། ཅ བུམས་པ་མེང་གི་རྒྱས་ལུས་པའི་མདོ། སྟོག ༧༤ ཅེས་
- ༡༨ ཐུར་ཅིང་ཐོང་དོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ ཐུར་ཐུར་ནས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༠ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ རབ་རྩུ་རྟོགས་ཤིག ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་མི་དག་འཇེས་པའི་ཆོག་མི་གསལ།
- ༢༣ ཟླ་དག ༩༩༧༩ བསྟན། དཔུ་མ། ལ ཤིར་འབྱུང་། རྩོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱ་དགྲ་པ། སྟོག ༡༥༤ ཅེས་
- ༢༤ བྱིས་པ་ནི་རྩི་ལྷར་དག་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༥ བྱིས་པ་དང་འགའ་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ མ་དཔེར་བཤེས་མིན་ནོ་ཞེས་བྱང་ན་འང་བཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་དཔར་ལྟར་བཅོས།
 ༡༧ ལུང་འདིའི་ལུངས་འཆོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱང་།
 ༡༨ ལུང་འདིའི་ལུངས་འཆོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱང་།
 ༡༩ རི་དགས་བྱ་རྩ་མས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ རྩ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ རྩ་ཞིག་བྱིམ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༢ རྩ་ཞིག་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༣ མ་དཔེར་ལྷོགས་དྲར་ཁྱོད་ཞེས་འབྱུང་ན་འང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས་ཡོད།
 ༢༤ ཆགས་པ་སྤང་བར་བསྟན་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༥ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༦ བསྟེན་ནས་དེར་གནས་པར་བྱ་བ་གདམས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༧ བསམ་པ་བདག་ལ་སེམས་པ་ལས་གཞན་ཀྱང་བཏང་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ གཞན་དག་གི་ནི་འབྲུལ་པའམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ དང་མ་བྱ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ ཆོགས་བཅད་འདི་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་སེད་གྱིས་གང་ལས་དངས་ཞུ་མ་སྒྲོབས།
 ༣༡ གནས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༢ དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ གསལ་དང་བཅིང་དང་གཙོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ གཤེག་ཅིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༥ རྩེ་དགོ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ བུ་མོ་རྒྱ་མཚོ་གིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༡ ན་ན རྩེ་དགོ་བཀའ་འབྱུང་དུ་བཞུགས་པ་
 དང་འདིར་དངས་པ་གཉིས་འབྱུར་ཆེས་མི་མཐུན།
 ༣༦ རྩེ་དགོ ༢༡༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༡༡ བཤ རྩེ་དགོ་བཀའ་འབྱུང་དུ་བཞུགས་པ་དང་འདིར་
 དངས་པ་གཉིས་འབྱུར་ཆེས་མི་མཐུན།
 ༣༧ གཟུངས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༤༩ འདི་ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༠ ཟླ་དགེ་ ༩༥༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཡ་ མདོ་རྩན་པ་ཉེར་བཞག་ ཤོག་ ༩༥༩ ནལ་ ཆོག་སྒྲིག་མི་མཐུན། ལྷང་འདི་ཞིབ་ལྷའི་བསྐྱབ་
བཅུས་སྤྱུང་བྱངས། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩༠ བསྐྱར། དཔུ་མ། ཁི་ བསྐྱབ་བཅུས། ཡེ་ལུ་བཞི་པ། ཤོག་ ༤༤ ནལ་
- ༥༡ འདིས་བདག་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༢ རྒྱུ་མ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༣ ཟླ་དགེ་ ༩༥༧༩ བསྐྱར། དཔུ་མ། ལ་ རྒྱུ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ཡེ་ལུ་བཞུད་པ། ཤོག་ ༡༥༧ བཟ
- ༥༤ གོང་མཚུངས། ཤོག་ ༡༥༧ བཟ
- ༥༥ བལ་པོ་ཆེན་དཔར་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༦ ཅིའི་ཕྱིར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༧ ལྷ་པ་དེ་ལ་དགའ་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༨ ཅིས་མི་ཆགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༩ འདིར་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བྱས་བཅད་འབྱེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཆེ་ཙམ་བྱང་ཞེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་ཆགས་
པ་སྒྲིར་སྒྲུད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུས་བྱང་པར་ཅན་ལ་ཆགས་པ་སྒྲུད་པའོ། དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ་གཞན་གྱི་མི་གཅང་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་། རང་གི་མི་གཅང་བ་མི་རྟོགས་པ་སྒྲུད་པའོ། །ཞིས་བྱང་བ་གཞུང་དང་བསྐྱན་ནས་གང་བདེ་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་
དགོས་པར་སྒྲུང་མོད། མ་དཔེ་རྒྱུ་མཐར་མཇུག་ཡོད།
- ༦༠ ས་ལ་དགའ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༡ སྲིད་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༢ དེ་ལྟར་ལྟ་ཞེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༣ ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༤ བྱང་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༥ གཉིས་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༦ བྱིས་པས་བྱང་མེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༧ འཇུར་ན་གནས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ། འདོད་པ་བསྐྱེན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༨ རོན་དེ་ལས་ཐོབ་པར་རང་ལྟར་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༩ རོན་མེད་པར་གཞན་དེ་ལས་ཐོབ་པར་རང་ལ་ལྟར་པའི་རོན་མེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠ དག་གྱུང་བྱུང་དེ་ལས་སྤྱད་པ་ལྟར་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡ འདྲི་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢ འགྲོ་བར་བྱེད་འདྲི་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣ འབྱོར་ཚུད་གསལ་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤ རྩེ་དགོ ༤༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་རེ་ ཅན་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། སྟོག་ ༤༤ འོག་ ༡༠ ཅན
 ༡༥ སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་བས་ཉེས་དམིགས་མང་ལ་དྲེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦ མོགས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧ བཟངས་སྤྱ་འཆག་པ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ བདེ་བ་སྤྱད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༤༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་རེ་ ཅན་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། སྟོག་ ༤༥ འོག་ ༡༠ ཅན
 ༢༠ འབྱོར་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ སྤྱེ་ཞེན་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༢ རྩེ་དགོ ༢༢༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་ ༡༤༤ ཅན
 ༢༣ གཤམ་དག་བདག་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༤ རྩེ་དགོ ༢༢༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་ ༡༤༥ ཅན
 ༢༥ དཔེར་ན། རྩེ་དགོ ༢༢༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་ ༡༤༥ ཅན
 ༢༦ དེར་འབྲེལ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༧ དེ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ སྤྱིང་རྩེ་ཅན་གྱི་དུ་ཁག་ཅིག་གིས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ མང་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ ཁྱག་ཁྱིག་ཕྱག་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༡ རྩེ་དགོ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ༥ ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། འོག་ ༡༩༤ བལ
 ༣༢ དོན་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༣ དཔེར་ན། རྩེ་དགོ ༢༢༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་ ༡༥༠ ཅན
 ༣༤ རྩུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ཆོག་གིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༧༥ རྩེ་དགོ ༤༡༥༥ བསྟན། སྒྲིལ་རབས། གེ་སྒྲོབ་དཔོན་རྟ་དབངས། མཇེས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ། ལེལ་ཤོག
- ༧༦ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཤིར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༡༥༠ བཟ
- ༧༧ གཞན་བདག་རྒྱ་བཟང་བར་རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་ལྟར་བདག་གི་ལུས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༨ གཞན་བ་དེ་ལྟར་དགའ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༩ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཤིར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༡༥༡ བཟ
- ༡༠༠ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཤིང་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༥༠ བཟ ༣༩ བཟ
- ༡༠༡ བ་དང་མང་རྒྱལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༠༢ གོ་མས་བར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༩༩༩ བཟ
- ༡༠༤ འཛིགས་པ་ཙམ་ཡང་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༠༥ སྤང་པོ་གོད་པ་ལས་དངས་པའི་ལུང་འདིའི་ཁྱད་པ་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
- ༡༠༦ ཤིན་རྒྱ་དགའ་བས་མི་ལེན་ནོ་སྟུམ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༠༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་རྒྱ་སྒྲིགས་ཏེ་ཞེས་བས་ལུལ་མི་གསལ།
- ༡༠༨ དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲོར་བརྒྱུས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༠༩ སོགས་པར་ལྟར་བར་འབྱུར་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༠ སྒྲིན་པར་འབྱུར་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༡ དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༡༥༥ བཟ
- ༡༡༣ ལོག་པར་བྱ་བར་མི་རིགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༤ བདག་ལ་སྤྱོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༥ འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོན་ཏན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༣༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེལ་བརྒྱད་པ། ཤོག་ ༡༥༥ བཟ
- ༡༡༧ ཐམས་ཅད་པས་དམན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༨ ལྟོས་པ་བྱུང་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡༩ བྱུར་པ་མིན་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༩༠ མཐོ་བ་བདག་བཟུང་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༡ ཐོས་ནས་ནི་སྤྱུ་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༢ དཔེར་ན། ཟླ་དག ༡༧༧ བསྟན། དུས་མ། ལ་ཤེར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག ༡༧༥ བཟ
 ༡༩༣ གཞོད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༤ འདས་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འདས་ཀྱང་རང་དོན་སྒྲུབ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༦ སྤྱོར་བ་ལ་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༧ བརྟགས་པར་གྱིས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༨ བསྐྱར་བྱས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩༩ གིས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༠ ཞེས་ཁས་ལོང་ཅིག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༡ ཟེལ་གྱིས་ནོན་ལ་མི་མངོན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༢ ཡོན་ཏན་གྱི་རྩང་ཟད་ཆད་འི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༣ བྱས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༤ གིས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༥ བརྟེན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༦ ལུས་ཞེན་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བཟུང་བའི་རྩལ་ལོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠༧ མ་དཔེར་དེ་ལྟར་གསལ་ཞེས་བྱང་ཡང་ཤིང་དཔར་ལྟར་དག་པར་སྤང་བས་བཅོས།
 ༢༠༨ ཆོགས་བཅད་འདི་གང་ལས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༢༠༩ དཔེར་ན། ཟླ་དག ༡༧༥ བསྟན། དུས་མ། ལ་སྤོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད་གཉིས་པ།
 ཤོག ༥༠ བཟ
 ༢༡༠ གནས་པ་དེ་ནི་བདེ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡༡ ཟླ་དག ༤༡༧ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག ཇེ་མགོན་པོ་ཀླུ་བྱུང་། བཤེས་སྤྱིང་། སྤོག ༥༩ ཤོག ༤༩ བཟ
 ༢༡༢ བསྐྱེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡༣ དོན་དུ་ཞེས་པ་མི་བྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༤༤ སྒྲུང་དོར་གྱི་ངལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤༥ གྱིས་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤༦ བདག་གོ་ཅེས་མི་དགལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤༧ ལུས་པ་དེ་ལ་འདི་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༤༨ ཟླ་དགེ ༤༡༨༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ཀླ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག་ ༥༩ འོག་ ༩༩ བཤ
 ༡༤༩ རིགས་པ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༠ སྤུང་ནི་གཟུགས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༡ གལ་ཏེ་མི་ཆད་ན་བདག་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༢ ཅོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་དང་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
 ༡༥༣ ལོག་པའི་ལམ་ནས་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དེ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༢ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༩ ཆོས་ཡང་དག་པ་སྟུང་པ། འོག་ ༥༩ བཤ
 ༣ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། བི་རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལ། བསྟན་པ་བཏུས། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ ༡༠༠ བཤ ཆོག་སྟུང་
 མི་མཐུན།
 ༤ ཟླ་དགེ ༩༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ཀླ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། སྟོག་ ༩༩ འོག་ ༩༩ བཤ
 ༥ ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤིང་ཕྱིན་སྟེ་ཆོག་སྟེ། ༡ མདོ་སྟུང་པ། ལེའུ་ ༩༩ སྟོག་ ༩ འོག་ ༡༩ བཤ
 ༦ ཟླ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུང་འགྲེལ། རེ་ མགོན་པོ་ཀླ་སྒྲུབ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ། སྟོག་ ༩༩ འོག་ ༩༩ བཤ
 ༧ ཟླ་དགེ ༩༩༠༡ བསྟན། དབུ་མ། ༩ རྒྱ་གཉེན། དབུ་མ་འཇུག་པ། སྟོག་ ༩༩ བཤ བསྟན་པ་བསྟེན་དུག་པ། འོག་ ༩༩༥ བཤ
 ༨ ཟླ་དགེ ༩༩༠༡ བསྟན། བཤེས་ཅན། བི་ རྒྱུ་དཔེ་བྱང་ལུ་མཐོན། དབུ་མ་མཐུང་། ལེའུ་དང་པོ། སྟོག་ ༡༩ འོག་ ༩ བཤ
 ༩ ཟླ་དགེ ༡༩༠༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༩ འོག་ ༩༩༩ བཤ
 ༡༠ ཡིན་པར་བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་། ཟླ་དགེ ༩༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ལུ་མཐོན། ལེའུ་དགུ་པ།
 འོག་ ༩༩ བཤ
 ༡༡ ཟླ་དགེ ༩༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ༩ རྒྱུ་དཔེ་བྱང་ལུ་མཐོན། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ ༡༩༩ བཤ

- ༡༩ རྩེ་དགོ ༣༤༧༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༡༩༧-བཞ
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུ་མ་མཐའ། ལེུ་དང་པོ། རྩོག ༩ འོག ༡ བཞ
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༩༡༥ བཞ། མདོ་སྒྲེ། ཆ འོག ༧༧ བཞ
 ༡༧ དཔེར་ན། རྩེ་དགོ ༣༤༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༡༩༧ བཞ
 རྩེ་དགོ ༣༤༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩེ་བཙུན། རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༡༩༤ བཞ
 ༡༥ རྩེ་དགོ ༤༠༧༥ བསྟན། མེམ་མ་ཙམ། འི དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉི་ཤུ་པ། རྩོག ༡༩ འོག ༩ བཞ
 ༡༧ རྩེ་དགོ ༣༤༧༥ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༥༧ བཞ
 ༡༩ མེམ་མ་པ་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༡༩༧ བཞ། མདོ་སྒྲེ། ད ཉིང་འཇོན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༩༥ བཞ
 ༢༠ རྩེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དབུ་མ། འ མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཆོག་ལེུར་བྱས་པ། ལེུ་དགྲུ་པ།
 འོག ༩༡ བཞ
 ༢༡ འིང་དཔར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་ཐུང་།
 ༢༢ དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མིན་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༣ རྩེ་དགོ ༣༤༧༥ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༥༧ བཞ
 ༢༤ རྩེ་མི་རྒྱུན་ཆོག་པ་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༥ རིག་པ་འཐུང་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༥ རྒྱལ་ནི། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༧ མི་འབྲུ་བ་ཉིད་དུ་འཐུང་གི འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༨ ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༢༩ རྩང་བའི་ཆ་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་བར། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༠ རྒྱན་ནི་ཆད་པས། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༡ རྩེ་དགོ ༣༤༧༥ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༧༩ བཞ
 ༣༢ ལྟར་མི་གསལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༣ དེ་འིང་འཐུང་ནི་རྒྱུན་མ་ཆད་ན། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 ༣༤ རྩེ་དགོ ༣༤༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ འིང་འཐུང་སྒྲོ་གོས། རྩོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེུ་དགྲུ་པ། འོག ༩༠༡ བཞ

- ༡༥ རྩེདགོ ༡༤༧ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སྒྲམ་སྒྲམ། སྤྱོད་འཇུག་དྲུག་འཁྲུག་ལུ་དྲུག་པ། ཤོག ༡༩༠ བ།
- ༡༦ ཤིང་དཔར་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
- ༡༧ དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ལུགས་གནོད་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༨ རྩེདགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༩ བེལ ཤིང་དཔར་དུ་དང་པོ་ལ་དེར་ཆོག་ན་བྱུང་།
མི་འདྲ་བ་བྱུང་།
- ༡༩ རྩེདགོ (༧) བཀའ། དཀོན་པ་ཅུགས། ཆ ཤོག ༡༩༧ ན་༩
- ༢༠ རྩེདགོ ༡༤༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ རབ་བྱེད། ༧ སྟོག ༩ ཤོག ༩ ན།
- ༢༡ གཞན་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༢ དཔེར་ན་རྩེ་བཅུ་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་མོའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པར་གཟིགས། བཀའ་འཁུམ་པོད། ༩ ཅ ལུ་དྲུག་པ།
ཤོག ༡༩༩ ན། སྒྲུ་བཀའ་འཁུམ་པོད་གཉིས་པ།
- ༢༣ ལྟོས་ལ་ལྟོས་པ་སོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༤ དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༥ རང་གི་རང་བྱེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༦ རྩེདགོ ༡༤༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལུ་དྲུག་པ། ཤོག ༡༩༩ བེལ
- ༢༧ གང་ཆེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༨ གཞན་རིག་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༩ ཤེས་པ་རང་ཉིད་སྟོ་འགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གསལ།
- ༣༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པའི་ཆོག་མི་བྱུང་།
- ༣༢ གཞན་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༣ ལུང་འདི་བསྟན་འཇུག་དུ་བཞག་སྟོན་དཔོན་ལེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དེར་འཆོལ་ཞིབ་
ལུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༣༤ གཞན་ཡིན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༥ བརྟག་སྒྲེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༦ རི་ལྗར་སེམས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

- ༡༧ ཤེས་པ་གཅིག་ཅུ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༨ བག་ཆགས་མ་སངས་པ་དེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༩ གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མི་གནས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༠ བརྟག་ཅིང་གནས་པར་བྱ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ཏུ་གཉིས་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༢༢ གསུམ་ཡང་མེད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༣ ཟླ་དག ༡༤༡ བསྟན། དཔུ་མ། འ་སྤྱོད་དཔོན་ཁྱེད་གསལ། དཔུ་མ་འཇུག་པ། འབྲས་ལུའི་ས། སྟོག ༡༧ སྟག ༡༧ བཟུ
 ༢༤ ཟླ་དག ༡༤༡ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེ་ཅུ་དགྲ་པ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༢༥ ཟླ་དག ༡༠༠ བཟུ། མདོ་ཟླ། ག་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༢༦ ལུང་འདིའི་ཁྱད་པ་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༧ གསུངས་ཀྱང་མེས་པའི་དཔུ་མ་འཛོད་པས་འབྲས་ལུའི་འབྱུང་འཇུག། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༨ དེ་མཛོད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༢༩ མཛོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༠ མེད་པའི་དོན་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༡ ཟླ་དག ༡༤༡ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེ་ཅུ་དགྲ་པ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༣༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ཏུ་ལན་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
 ༣༣ རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༤ ཟླ་དག ༩ བཟུ། ཤིང་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཉི་མེ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༣༥ ཟླ་དག ༡༤ བཟུ། ཤིང་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཉི་མེ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༣༦ ལུང་འགག་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༣༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ཏུ་བག་ཅེས་པ་མི་བྱང་།
 ༣༨ ཟླ་དག ༡༤༡ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེ་ཅུ་དགྲ་པ། སྟག ༡༧ བཟུ
 ༣༩ འདིར་བྱང་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤༠ བརྟན་པའི་མཛོད་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༤༡ སྟན་པ་འདི་དག་ཁྱོད་གྱི་མདོ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༩ བཀའ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་རྩེ་བཅུ་དྲུག་མཁོན། མདོ་རྩེ་བུན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པའི་སྐབས།
ལེལ་གཉིས་པ། སྟོག ༥ ཤོག ༩ བ། འབྱར་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༢༡ གོང་མཆུང་ས། སྟོག ༡༩ ཤོག ༩ བ། འབྱར་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༢༢ སངས་རྒྱལ་ཡུང་ལུང་འདས་མི་ཐོབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༣ རྟོགས་པ་དང་ནི་ཡའི་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༤ གསུམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མི་གསལ།
- ༢༥ མ་རྟོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མི་གསལ།
- ༢༦ མ་ཡིན་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༧ ལྷགས་པའང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༨ རྩེ་དགེ ༡༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱི་ལ་འཇུག་ལེལ་དཀྱུག་པ། སྟོག་༥༧ ཤོག ༩༩༣༩
- ༢༩ དེས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༠ དང་པོ་ལན་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ གཞུགས་སོགས་ཤེས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༢ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༣ ཡ་དང་བྱ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༤ རྩོད་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༥ མི་སྣང་བ་ཞིག་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༦ དེར་ནི་མཐོང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༧ གཉིས་ལ་གཉིས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༨ གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༩ ཤིང་དཔར་དུ་དག་ཅེས་པ་མི་གསལ།
- ༤༠ བདེན་པ་མེན་པས་ཅི་ཞེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤༡ ཤེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤༢ འབྱར་ཏེ་གང་ཕྱིར་ཤེས་བྱར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠༦ རྩལ་པས་ཕྱིས་བདེན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༠༧ ལས་འབྲས་མི་འབྲད་པ་དང་སྤང་བའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༠༨ སྤྱིང་རྩེ་མི་འབྲད་པ་སྤང་བའོ་ཞེས་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
 ༡༠༩ དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་ལ་བཞི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༠ གཉིས་པ་ལ་ན་ལ་གསུམ་ཀྱི་ཚྭ་དཔ་མཚུངས་པ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༡ ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༢ མྱོངས་པ་དང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༣ སོགས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་བསྐྱོག་དགོས་ཤིང་རྩལ་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༤ རྩེ་དགེ་ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་རྩེ། མ་ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༧/བཅུ་
 ༡༡༥ ལུས་དུས་ཡོད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༦ གཉིས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༧ གསུམ་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༨ ལུས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༡༩ རྩེ་དགེ་ ༡༩༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ཀྱུ་སྐུ་བ། ཅ་ཤི། རབ་བྱེད། ༡༥༠ སྟོན། ༡༥ ཤོག་ ༧ བློ་
 ༡༢༠ འདི་འི་རིགས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༡ བདེ་བར་རགས་པ་དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༢ རྩེ་བས་རྩུང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༣ ཐུང་པ་མེད་ཀྱང་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༤ འབྱུར་ཏེ་ཆོར་བ་དེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མ་སྐྱེས་པས་དང་འགགས་པ་སོགས་ལ་ནང་མ་སྐྱེས་པ་དང་འགག་པས་སོ་ཞེས་བཅོས།
 ༡༢༦ རེས་མི་བས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༧ གཞན་དུ་ཡང་ནི་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༢༨ རྩེ་དགེ་ ༡༩ བཀའ། དགོན་བཅེགས། ཆ་ འདྲ་བྱུང་གི་ལེལ། ཤོག ༡༩༩ བློ་
 ༡༢༩ དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་གཉིས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༣༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།

- १३१ ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३२ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་རྩོད་པ་ནི་ཞེས་པའི་ཚིག་མི་ཐུང་།
 १३३ འཛིག་ན་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३༤ ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་མི་འཛིག་ལ་ལུས་ལ་རྟོག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३༥ ལུས་ལ་རྟོག་དེ་ཡོད་པར་དེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३༦ ཟླ་དགེ ༣༡ཡ ༩ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ཤིར་འབྱུང་། སྟོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་དགུ་པ། ཤོག ༣༥ཡ བ།
 १३༧ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३༨ རྣམ་དཔྱད་བདེན་པ་མེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १३༩ དཔྱད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༠ དཔྱད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༡ ཚིག་ས་བཅད་འདི་ཤིར་འབྱུང་སྟོ་གོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༣༡ཡ ༩ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་སྟོད་འཇུག་
 འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༣༥ བ།
 १༤༢ ཐ་དད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༣ འགྲོ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༤ འབྱུང་བ་ཆེན་རྣམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༥ བཅས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༦ ཉེ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༧ བདག་དང་དེ་ཡང་སྤངས་སོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༨ སྟོད་པར་སྟོས་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༤༩ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༥༠ གསུམ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༥༡ འབྱུང་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༥༢ རྩལ་ཐུན་དེའང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༥༣ བེམས་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
 १༥༤ ཡིན་པས་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༥༥ ཀུལ་ལ་འདྲོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༦ འཕྲུལ་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༧ སྤྱོད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༨ ཉེ་ཤིང་ཆ་གསུམ་པ་དེ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༩ ཤིང་འབྱུང་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྱངས། རྗེ་དགེ་ ༡༩༧༩ བསྟན། དེ་མཉམ་ལ་ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་དགུ་པ།
 ཤོག་ ༢༥༩ ནུ།
 ༡༦༠ བདེན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༡ གསུམ་པོ་ཉིད་བདག་པོ་འཇུག། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༢ རྗེ་དགེ་ ༡༩༧༩ བསྟན། དེ་མཉམ་ལ་ ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་དགུ་པ། ཤོག་ ༢༦༠ ནུ།
 ༡༦༣ ཀྱི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༤ རྟོག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༥ རགས་པ་དེ་བདེ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༦ བཞི་པ་ལ་བཞི་ལས་རང་ལུགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༧ ཅི་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༨ སྒོ་འབྱུལ་པའི་ཡུན་རིང་པས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༩ ཞིང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༠ རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༡ རྗེ་དགེ་ ༡༩༧༩ བཀའ། མདོ་རྗེ། བ་ གྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༩༧ ནུ། དང་། དེ་བཞིན་ན།
 རྗེ་དགེ་ ༡༠ བཀའ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཆ་ འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ ཤོག་ ༧ བལ་ ནུས་ ༧ ནུ།
 ༡༧༢ རྗེ་དགེ་ ༡༩༧༩ བཀའ། མདོ་རྗེ། བ་ གྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག་ ༡༩༠ བཀ
 ༡༧༣ ཤིང་དཔར་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་གསལ།
 ༡༧༤ རི་ལྷ་ར་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་པ་མིན་ན། དངོས་མེད་དང་མ་བྱུང་བར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་
 ཞིག་འགྱུར་ཞེས་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་གསལ།
 ༡༧༥ གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་དེ་དངོས་པོར་སྦྱེས་པར་མ་གྱུར་པར་དངོས་མེད་དང་ནི་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་ཞེས་ཤིང་དཔར་
 བྱང་ནང་གསལ།

- ༡༥༤ དངོས་མེད་དང་ནི་མ་བྲལ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༥ ཀའི་སྐུ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༦ དངོས་པོ་འདྲ་ལྟ་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༧ ཆོ་དེ་བཅུ་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༥༨ ཐེ་དགེ ༡༡༩༩ བཅུ་ན། དཔུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ཁྲུ་ཐུབ། ཅ་ཤེ། རབ་བྱེད། ༡༥ རྫོག་ ༩ རྫོག་ ༩ རྫོག་
 ༡༥༩ འདས་ནིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༠ ཡང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༡ དེ་བཞིག་ཁྱང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༢ ཐེ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་ཐེ། ༥ རྫོག་ ༩༥ བཀ
 ༡༦༣ ལུང་བརྟེན་སྤོ་མ་བྱང་།
 ༡༦༤ ཤོར་ཅི་ཡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༥ བརྟེན་པའདྲ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༦ མ་བྲལ་པར་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༧ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༨ རྣམས་ནི་བདག་ལ་འཐབ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༦༩ ཆོག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༠ ལུང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༡ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༢ ཐེད་པ་དང་བཀའ་པ་དང་པོ་བཅུ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༣ དངོས་ཞེན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༤ བརྟེན་ཐབས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༥ བཅུ་པ་ལ་སྐུ་པའི་ལོག་པའི་ལམ་དང་ཞིང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༦ འདི་རྣམས་ཀྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༧ མི་ཐོང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
 ༡༧༨ ཀའི་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༠༡ དགོངས་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་བརྩ་བ་བསྟོ་བ་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༢ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༣ སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། ལེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བུམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུང་བ། ལྷོ་ཀྱ་ ༤༩
ཤོག ༡༥ རྩེ

༥ དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦ གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧ བྱང་པལ་ལྟར་གསལ་དང་པད་མ་ལྟར་ཆེར་གསུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༨ གལ་མ་རིའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༩ མདག་མ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་སྒྲུབ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༠ རང་མེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༡ གྲུ་ཆོག་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༢ ལྷན་བསལ་བདེ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༣ དང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༤ སྐྱགས་ཕྱིན་པས་འགོ་རྒྱན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༥ སེལ་བར་བཞེད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༦ བརྩོ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༧ སྐྱོག་པ་དང་ལྷན་པའི་ནང་ན་འཕགས་པ་འདི་ལྟས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༨ སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དག་འབས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༡༩ དགོ་བས་རྒྱན་ཏུ་བཟང་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༢༠ རྩེ་སེལ་སྐྱོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༢༡ གི་ཞིམ་པོ་དང་ལྷན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༢ གེགས་མེད་པར་ནི་མཐོང་བར་སོག་གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༣ དགེ་མི་གསལ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༤ བཟླ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༥ འབྲུག་ཅི་གིང་། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༦ གང་དག་བདག་ལ་དད་དང་སྦྱང་བ་དང་། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༧ དན་པ་རྒྱལ་མ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

བསྐྱབ་བརྒྱུ་ཟེན་གྱི་མཆན།

༡ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༡

༢ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སྟོག་ ༡ སོག་ ༡ བ༢

རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༧ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ཆོག་མཆན་བཅད་མ། སྟོག་ ༡ སོག་ ༡ བ༣

༣ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སྟོག་ ༡ སོག་ ༡ བ༤

རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༧ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ཆོག་མཆན་བཅད་མ། སྟོག་ ༡ སོག་ ༡ བ༥

༤ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༦

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༡༧༥ བཟླ། མདྲེ་ལྷོ་ བ་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་གཟུངས། སོག་ ༤༩ བ༧

༥ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༨

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༡༧ བཟླ། མདྲེ་ལྷོ་ བ་རྒྱ་ཆེར་རྒྱ་ལའི་མདྲེ་ ལེལ་ ༢ སོག་ ༤༩ བ༨

༦ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༩

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༡༧ བཟླ། དཀོན་པ་ཆོག་མཆན་ ཆ་ ལེལ་ ༣༢ སོག་ ༥༡ བ༩

༧ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སྟོག་ ༡ སོག་ ༡ བ༡༠

༨ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༡༡

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༡༧ བཟླ། དཀོན་པ་ཆོག་མཆན་ ཆ་ ལེལ་ ༣༢ སོག་ ༥༡ བ༡

༩ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༡༢

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༤༤ བཟླ། སྐལ་ཆོག་ ལ་ ལེལ་ སོག་ ༡༠༧ བ༡

༡༠ རྩེ་དགེ་ ༡༧༥༠ བཟླ། དལ་མ། བི་བསྐྱབ་བརྒྱུ་ ལེལ་ ༡ སོག་ ༡ བ༡༣

འདི་འདྲེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། རྩེ་དགེ་ ༡༧༧ བཟླ། མདྲེ་ལྷོ་ མ་རིགས་ཀྱི་ལེལ་ ༢ སོག་ ༡༡༥ བ༡

- ༡༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༠ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༡ ན་༥ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༡༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༠ ན་༥
- ༡༥ རྗེ་དགེ་ ༩༠༥༡ བསྟན། ལེལ་མཚམས། ཉི་མཐུན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོམས། རྗེ་མ་ཉི་རྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་ ༡༥ ན་༥
- ༡༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༠ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩ བཀའ། དགོན་བརྟེན་མ། ༧ འོག་ ༡༥ ན་༥
- ༡༩ རྗེ་དགེ་ ༡༩༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱུད་འཇུག་ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༩ འོག་ ༥ ན་༥
- ༢༠ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ འོག་ ༡༩ ན་༥
- ༢༡ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༩ ན་༥
- ༢༢ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ འོག་ ༡༩ ན་༥
- ༢༣ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ་ཆོག་མཚན་པ། འོག་ ༡ ན་༥
- ༢༤ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ་ཆོག་མཚན་པ། འོག་ ༡ ན་༥
- ༢༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ འོག་ ༩ ན་༥
- ༢༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ ལེལ་ ༡༩ ན་༥ འཇུག་པའི་ཆོས་སྒྲོན།
- ༢༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྗེ་དགེ་ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ འོག་ ༡༩ ན་༥
- ༢༥ རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུ་མ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༩ ན་༥

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༡༤༧ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ༣ འོག་ ༤༧ ནུ།

༤༠ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༤ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༤༩ བཀའ་ལ། དཀོན་བཅེགས། ༨ ལེལ་ ༡༧ འོག་ ༩༤ བུ།

༤༡ རྩེ་དགེ་ ༡༧༧༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། ལ་སྟོན་འཇུག་ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༧ འོག་ ༡༩ བུ། ལེལ་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་དུ། སྟེང་རྩེའི་
བསམ་པ་མ་དག་པར། ཞེས་གསལ།

༤༢ རྩེ་དགེ་ ༡༧༧༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། ལ་སྟོན་འཇུག་ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༩ འོག་ ༡༩ བུ།

༤༣ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༤-༥ འོག་ ༩༤ བུ།

རྩེ་དགེ་ ༡༧༩༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། འོག་ ༤-༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༤ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༥ འོག་ ༩༤ བུ།

རྩེ་དགེ་ ༡༧༩༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། འོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༥ རྩེ་དགེ་ ༡༧༩༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། འོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༦ རྩེ་དགེ་ ༡༧༩༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། འོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༧ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༡༤༧ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ༣ འོག་ ༡༩ ནུ།

༤༨ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

༤༩ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༡༧༥ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ༣ འོག་ ༡༥ ནུ།

༥༠ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༥ འོག་ ༡༥ ནུ།

རྩེ་དགེ་ ༡༧༩༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། འོག་ ༥ འོག་ ༩ ནུ།

༥༡ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

༥༢ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༤༩ བཀའ་ལ། དཀོན་བཅེགས། ༨ འོག་ ༡༧ བུ།

༥༣ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༥ ནུ།

༥༤ རྩེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༧ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། རྩེ་དགེ་ ༡༧༩ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ༣ ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༩ ནུ།

- [illegible]

- ༧༥ རྗེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མཐའ་ཙམ། ཉི་གནས་བརྟན་བྱང་བཟང་། རྗེ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ། ལེམ་ ༤
ཤོག ༩༠༠ ཅེ
- ༧༦ རྗེ་དགེ་ ༣༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། གི་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞིབ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་བཤད་པ་འཛིན་པ་
ཆེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱན། ལེམ་ ༩༠༩ ཅེ
- ༧༧ རྗེ་དགེ་ ༣༩༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆོགས་བཅད་མ། ལེམ་ ༤ ཤོག ༥ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༧༨ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྒྲོབ་འཇུག་དཀར་འགྲེལ། ལེམ་ ༤ ཤོག ༩༧ བཟ
- ༧༩ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐེ་རྡོ་རྗེ་ཐོག་པའི་ལྷ་དང་པའི་སྟེ་མ། ཤོག ༡༩༠ བཟ ༣༩ ཅེ བཟ།
- ༡༠༠ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༧ བསྟན། དབུ་མ། གི་སྒྲོབ་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེམ་ ༤ ཤོག ༧༥ ཅེ
- ༡༠༡ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༦ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྒྲོབ་འཇུག་འགྲེལ་བ། ལེམ་ ༤ ཤོག ༣༡༩ ཅེ
- ༡༠༢ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༥ བསྟན། དབུ་མ། རྒྱུ་སྒྲུལ་མཐོང་གི་སྒྲེང་བ། ཤོག ༥༤ བཟ
- ༡༠༣ རྗེ་དགེ་ ༣༩༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞིབ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༠༤ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༠༥ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༠༦ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༠༧ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༠༨ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༡༠ རྗེ་དགེ་ ༣༩༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞིབ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ གཞུང་ཉིད་དུ།
ཐོག་པ་ཆེ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་། ཞེས་གསལ་ཞིང་འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུག།
- ༡༡༡ རྗེ་དགེ་ ༣༩༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞིབ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ ཅེ
- ༡༡༢ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ བཟ
- ༡༡༣ ཞོང་མཆོངས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ བཟ
- ༡༡༤ རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༡ བསྟན། མཐའ་ཙམ། ཉི་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིན་གོ་མི། རྗེ་པ་ཉི་ཤུ་པ། ཤོག ༩༧༥ བཟ
- ༡༡༥ རྗེ་དགེ་ ༣༩༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞིབ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ བཟ
- ༡༡༦ རྗེ་དགེ་ ༣༩༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞིབ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེམ་ ༤ ཤོག ༤༩ བཟ

- ༡༡༧ རྩེ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ རྒྱུ་དངོན་ཤིང་ལྷུང་རྒྱུ་སྒྲིག་ རྒྱུ་དངོས་ལྟེ་ལ་ཆེན། ལེལ ༥ རྟོག ༡༠༧ ཅུ་
- ༡༡༨ རྩེ་དགེ ༣༤༧༠ བསྟན། དཔུ་མ། བི རྒྱུ་སྒྲིག་ཤིང་ལ་ཆེན། བསྟན་བཅུ་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༡༩ ཅུ་མ་མཁའ་ལྷི་ལྷི་དཔེ། ལེལ་མ་དཔེ་གསལ།
- ༡༢༠ རྩེ་དགེ ༣༤༧༠ བསྟན། དཔུ་མ། བི རྒྱུ་སྒྲིག་ཤིང་ལ་ཆེན། བསྟན་བཅུ་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ ཅུ་
- ༡༢༡ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་ -
- ༡༢༢ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་ -
- ༡༢༣ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༤ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༥ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༦ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༧ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༨ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༢༩ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༠ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༡ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༢ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༣ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༤ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༥ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༦ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༧ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༨ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༣༩ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༤༠ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་
- ༡༤༡ རྟོང་མཆུང་སྒྲིག་ ལེལ ༥ རྟོག ༤༩ བུ་

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

११ दशैः सुद। त्रै।

- ༡༩ ལྷ་མོ། ཞེས།
 ༢༠ མ་དབེར་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་བཅོས།
 ༢༡ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་རྩུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། བོད། བ་ ཤོག ༡༠༥ བ།
 ༢༢ གཡོ་བྱང་སྤྱང་པ། ཞེས།
 ༢༣ བདག་གི་ ཞེས།
 ༢༤ རྩེད་ཅི། ཞེས།
 ༢༥ གཙང་བར། ཞེས།
 ༢༦ རྩེས་ལ་རྒྱུ། ཞེས།
 ༢༧ འདི་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གོ་དགོས།
 ༢༨ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ལམ་ཆེན། ཁ་ ས་བརྩེ་པའི་མདོ། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པ། ཤོག ༡༢༤ བ་
 ༢༩ འགག་པ། ཞེས།
 ༣༠ མ་དབེར་གཞན་ཀྱི་སྤྱང་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་ལྟར་གཞན་མི་སྤྱང་ཞེས་བཅོས།
 ༣༡ མེ་ལོང་ལས་བརྟན་པར་ ཞེས།
 ༣༢ མ་རིགས་པ་འདིའི། ཞེས།
 ༣༣ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། དུམ་མ་དགོངས་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད།-མ་ ཤོག ༡༢༤ བ་
 ༣༤ མ་དབེར་དེས་རྩུབ་འཇིག་པ་སྤྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
 ༣༥ རྩེ་དགེ ༡༡༩༤ བསྟན། དུམ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྱུལ། ཅ་ ཤོག ༡༡ ཤོག ༡༡ ཤོག ༡༡
 ༣༦ ལྷ་མོའི་དབར་བསྐྱེད་དུང་ན་འགྲོ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བཅོས་འདུག
 ༣༧ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ལམ་ཆེན། ཁ་ ཤོག ༡༢༤ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་
 ༣༨ མ་དབེར་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཞེས་བྱེད་སྤྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
 ༣༩ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ལམ་ཆེན། ཁ་ ཤོག ༡༢༠ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་ བ་
 གནས་ཤིང་ཞེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱུང་པ་
 འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།
 ༤༠ མ་དབེར་དང་སྤྱི་འབྲུམ་གཉིས་སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱང་བསྤྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་ལྟར་མེད་དེ་ཞེས་ལྟག་བཅས་སྤྱི་བཅོས།
 ༤༡ མ་དབེར་དང་སྤྱི་འབྲུམ་གཉིས་སྤྱི་གཡོ་ཉེ་ཞིག་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲུམ་ལྟར་གཡོ་ཉེ་གང་ཞིག་ཅེས་བཅོས།

༩༦ མ་དཔེར་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་ལྟར་ཡང་སྐུ་ལུས་ཀྱི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་ལྟར་པ་ལྟར་བཅས།

༤༧ མེད་པོ་ ༡༩༧ བཀའ་ མདོ་མེད་ ༥ ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ བོན་ ༩༧ བཀ་

༧༩ རྩོད་པོ ༣༩༥ བརྩམ། དུས་མ། ཨ རྩོད་དྲེག་མི་པ་འཛོ། དུས་མ་རྩུན་འགྲེལ་པ། བོག ༩༩ བཟ

༤༩ རྩོམ་གྱི་ ༡༩༩༧ ལོར་། དཔུ་མ་ ཅ་ མགོ་ན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་། རྩོམ་ ༡ རྩོམ་ ༡༩ ལོ་

༥༠ རྩེད་པོ་ ༣༩༩༩ བརྒྱན། དུས་མ། མ་སྒྲོལ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། རལ་ཕྱེད། ༡ རྒྱུ་ག་ ༣ རྩེད་ ༩༩༩༩

[illegible][illegible]

५३ ཆེ་ཆུང་འོང་། རྒྱུ།

ལེའུག་ཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་ལྟེན་སྒྲུབ་ལོ་མའ་བཤད་པའི་མཆན།

१. རྩེད་པོ་ १༩མ་ བཀའ་ མདོ་རྩེ། ༥ རྩེད་པོ་འཛིན་ཀླུ་ལ་པོ་ལོ་མདོ་ ལེལ། ༧ རྩེད་པོ་ ༩༥ བཀ

१ छेदयो १८ दगादा मेरुछिक्क ग छिन्नि लेस्य ११ सेंग १७७ ६८

३. ལྷ་ཆའི་དཔར་མར་སྒྲུང་པར་རྟོགས་པས་ཞེས་བཅོས་འདུག

༤ སྡེ་དགོ་ ༧༥ བཀའ་ མདོ་སྡེ། བ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ལེན་ ༡༥ རྟོག་ ༡༥ རྟོག་ ༡༥ རྟོག་ ༡༥

५ ར་མུང་པ། རྒྱལ།

6 མ་དཔེར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ལུང་ཡང་སྒྲ་འཇུག་ལུང་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བཅོམ།

ལ། བདེན་པ་པོའི་ལེ་ལྟེན་པ་འདི་སྟེ་དགེ་དཀར་ཆགས་ཏུ་མཆོད་གཞན་འཇགས་པ་བྱུང་སྐྱེ་མེས་ས་དཔའི་སྟོན་ལུ་ཁྱི་ཐང་ས་ཁྱི་

ཡུལ་ལ་རྩམ་པར་འབྲུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་ལོང་བ་དེ་ཡིན། རྩེ་དགེ་ ༡༤༦ བཀའ་ མདོ་རྩེ། པ་ ལེའུ། ༥

ཤོག ༡༠༡ བཟ

༢ རྒྱུད། རོལ།

12 མ་དཔེར་གྱིས་བ་དང་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྒྲ་འབྲུག་དང་ཞེས་སྒྲ་ལ་བ་དང་ཞེས་པ་ཅོས།

༡༠ ལྷ་ཆའི་དཔར་མར་རོ་མུགས་ཞེས་བཅོས་འདྲག

११ རྟོག་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ལུ་ཞུ་ལ།

12 མ་དཔེར་ཆགས་ནས་རྟོགས་ཞེས་ཡང་འབྲུག་ས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟར་བཅོས།

༡༩ ལྷ་ཆའི་དབར་མར་མི་བཟད་པ་ཞེས་བཅོས་ལྟན།

- ༡༤ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། འ་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། རྟོག ༡ རྟོག ༡༠༡ ན་༩
 ༡༥ ཟླ་དག ༡༤༧༠ བཟུང། དབུ་མ། འ་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དབུ་མ་ཚོག་གསལ། ར་བ་བྱེད། ༡ རྟོག ༩ ན་༩
 ༡༦ འདི་རྩི་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བསྐྱབ་དང་། རྩེད་པར་དུ་ཡར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་
 ཚུལ་ལ་གོ་དགོས།
 ༡༧ འབག་པས། ཞེལ།
 ༡༨ ལྷ་རའི་དཔར་མར་གྲུས་པས་ཞེས་བྱེད་སྒྲུར་བཅོས་འདུག
 ༡༩ ལྷ་རའི་དཔར་མར་ཐོགས་དང་ཞིང་ཞེས་བཅོས་འདུག

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་མཆན།

- ༡ དཔེར་ན། ཟླ་དག་༩ བཀའ་ལ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ ཉིན་ལེའུ་ ༤ རྟོག ༡༠༡ བེད་དང་། ཟླ་དག ༡༧༧༠ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༧
 སྤྱོད་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། ཉི་མེ་ལ་བརྒྱད་མ། རྟོག ༡༩༤ བེད
 ༢ སེམས་ངོར། ཞེལ།
 ༣ དེ་ཉིད་ཀྱི། ཞེལ།
 ༤ ལྷ་རའི་དཔར་མར་བརྒྱད་ཅུ་དག་ཅེས་བཅོས་འདུག
 ༥ རྩེ་བར། ཞེལ།
 ༦ མ་དཔེར་སྐྱེས་ཞེས་བ་སྤོན་འཇུག་མ་བྱང་ཡང་སྤྱོད་འབུམ་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་མཆན།
 ༧ ཀུལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། གསུང་འབུམ་པོད། ༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་རྟེན།
 ༨ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ་ཀུལ་སྐུ་ཞིབ་ལྟ། ལེའུ་ ༡ རྟོག ༡༤ རྟོག ༩ བེད
 ༩ མ་དཔེར་སྤྱོད་ལ་སོགས་པར་འདིག་མཁན་ཞེས་བྱང་ཡང་ལྷ་རའི་དཔར་བསྐྱེད་ལྟར་འདིག་མཁན་ཞེས་བཅོས།
 ༡༠ རྩེ་བར། ཞེལ།
 ༡༡ འཛད། ཞེལ།
 ༡༢ བཀའ་བས་བྱིད་བྱ། ཞེལ།
 ༡༣ བལ་སོགས། ཞེལ།
 ༡༤ ས་དོན། ཞེལ།
 ༡༥ མ་དཔེར་སྤྱོད་པར་བྱང་ནའང་སྤྱོད་འབུམ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༤ མ་དབེར་རྒྱ་བས་ཞེས་བྱང་ཡང་སྤྱ་འབྲུམ་ལྟར་བཅོས།

༡༥ དབྱང་བར་བྱའོ། སྤྱ་འབྲུམ།

༡༦ ལྷ་རའི་དབར་མར་ཆོས་ཀྱིས་ཞེས་བཅོས།

ལེའུ་བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བཅུན་པའི་མཆན།

༡ མ་དབེར་སྤྱ་མི་སྤྱ་མེན་ན་ཞེས་བྱང་ཡང་སྤྱ་འབྲུམ་སྤྱ་མི་སྤྱ་མེན་ཅེས་བཅོས།

༢ ལྷ་རའི་དབར་མར་ཆོས་གཞི་བས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་བཅོས་འདུག མ་དབེར་སྤྱ་འབྲུམ་དབར་མར་སྤྱ་བས་འདི་དྲོད་གཞི་བས་བྱུང་
ཆོས་གཞི་ལ་ཆོས་པོ་ཞེས་བྱང་།

༣ བསྐྱེད་པའོ། ཞེས།

༤ དགོལ། སྤྱ་འབྲུམ། ཞེས།

༥ སྤྱ་བ། ཞེས།

༦ མ་དབེར་འགོད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱང་ཡང་སྤྱ་འབྲུམ་ལྟར་འགོད་ཆེན་ཞེས་བཅོས།

༧ ལྷ་ར་འབྲུད་པས། ཞེས།

༨ ཆོས་ཀྱི། ཞེས།

༩ ལྷ་དགེ་ ༣༤༤ བསྐྱེད། དབྱུང་ཆ་ སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༡༡ འོག་ ༤ བཟ

༡༠ ལྷ་རའི་དབར་མར་ཞེས་བཅོས་འདུག

༡༡ ལྷ་དགེ་ ༣༤༤ བསྐྱེད། དབྱུང་ཆ་ སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༡ འོག་ ༩ བཟ

༡༢ མ་དབེར་གོས་རེག་བྱ་ཞེས་བྱང་ཡང་སྤྱ་འབྲུམ་ལྟར་གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཞེས་བཅོས།

༡༣ རོ་པོ་ཉིད་ཡོད་དེ། ཞེས།

༡༤ ལྷ་དགེ་ ༣༤༠ བསྐྱེད། དབྱུང་ཆ་ སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གཞས་ཆོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༡ བཟ

༡༥ ལྷ་དགེ་ བསྐྱེད། འེར་བྱེད། ག་ སྤྱོད་དཔོན་མེད་བཟང་། ཉི་ཁྱེལ་བརྒྱད་མ། འོག་ ༡༢༡ བཟ

༡༦ ལྷ་དགེ་ ༡༢ བཟ། འེར་བྱེད། སྤྱ་ཆོག་སྤྱ་ ག་ མདྲ་སྤྱད་པ། འོག་ ༣༡ འོག་ ༩ བཟ

༡༧ འདི་བྱ་ལའི་སྤྱད་བཞུགས་པའི་ཡང་དག་ལྟར་པའི་མདོན་དང་བཞུགས། ཉན་རང་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ཐུ་མོ་ཡོད་པར་བསྐྱེད་པའི་
མདོན་གཞན་ཡང་། དཔེར་ན། ལྷ་དགེ་ ༤༤ བཟ། ཡལ་ཆེན། ག་ སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ། འོག་ ༡༧༠ བཟ ཡང་།
ལྷ་དགེ་ ༤༤ བཟ། དགོན་བརྟེན་གས། ག་ བྱང་རྒྱལ་མེས་སྤྱོད་ལྷ་དགེ་ ༡༤༤ བཟ ལྷ་དགེ་ ༤༤ བཟ།

མདོ་མེ། ཁ འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་ཤོད་པའི་མདོ། འོག ༡༥༩ བཟ ༥ མེ་དག ༡༩༩ བཀའ། མདོ་མེ། བ དཀོན་མཆོག་
འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ། འོག ༩༩ ནུ

༡༩ མ་དཔེ་དང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟ་སྤྲུང་ལུ་ཤེས་པའི་ཡང་ན་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་ཆའི་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༡༩ མ་དཔེ་དང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཐུབ་མེས་མ་དཔལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་ཆའི་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༢༠ ཆ་མི་བཏང་། ཞེལ། ཀཏར། བཀྲས་ལྟན།

༢༡ མ་དཔེར་དམིགས་ཀྱི་གསལ་ན་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་ཆའི་དཔར་མ་བསྐྱེན་ལྟར་དམིགས་ཀྱིས་གསལ་ན་ཞེས་བཅོས།

༢༢. ང་ལ་ལ། ཞེལ།

-:

༢༣ མེ་དག ༡༩༩ བཟན། དཔུ་མ། ཡ སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གཞུགས། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ། སྟོག ༩ འོག ༡༠ ནུ

༢༤ མེ་དག ༡༩༩ བཀའ། མདོ་མེ། ཡ སྐྱེ་སྐྱེ་འོག་གསལ་བཅོད། འོག ༡༩༩ བཟ

༢༥ མེ་དག ༡༩༩ བཟན། དཔུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། སྟོག ༩ འོག ༡༠ ནུ

༢༦ དོན་མཆོག་ན། ཞེལ།

༢༧ རིམ་པ་འདི་ལྟར། ཞེལ།

༢༨ སྤྱེལ་གསལ། ཞེལ།

༢༩ སྐྱེན་ཏོ། ཞེལ།

༣༠ འདིར་དོན་བསྐྱེད་ནི། ཞེས་པ་འདི་གོ་དུ་ཕྱེས་ཆེན་གྱི་མེ་སྤྲོད་སྤྱོད་པ་དུག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་།
དོན་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་པའི་ནང་ཁུལ་གྱི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པས། གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བསྐྱེད་དགོས་པར་སྤྲུང་ན་འདྲ་
གསུང་འབྱུང་དཔར་མ་གང་དུ་འདམ་མི་བྱུང་བས་རང་སྤྲོད་བཞག

ལེའུ་ལྷ་པ་བྱིས་པ་དང་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་ཀླན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆོག།

༡ སྐྱེ་ཆའི་དཔར་མར་ལྟག་པའམ་ཞེས་བཅོས་འདུག

༢ འཕགས་པ། ཞེལ།

༣ མེ་དག ༡༩༩ བཟན་འབྱུར། དཔུ་མ། ལ ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ཞེས་ལྟ། སྤྲུང་འཇུག་ལེའུ་ ༧ སྟོག ༡༧ འོག ༡༩ ནུ

༤ མཛོན་པའི་མདོ་བདུན་དུ། སྐྱེ་འབྱུང་།

༥ མ་དཔེར་གཞན་གྱིས་ཇས་ཞེས་བྱེད་སྐྱེ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟར་བཅོས།

༦ མ་དཔེར་གང་ཟག་སྤོན་མེད་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟར་བཅོས།

- མ ལྷ་རའི་དབར་མར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲུར་བཅོས།
- ༩ ལྷ་རའི་དབར་མར་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བཅོས་འདུག།
- ༡༠ མ་དཔེར་ཡོ་སྤེལ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་ལས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲེལ་ལྟར་བཅོས། ..
- ༡༠ ཟླ་དགེ ༡༩༥༩ བཟུན། དུས་མ། འ་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གཞུང་། དུས་མ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། སེམས་བསྐྱེད། ༡
ཤོག ༡༩༧ ན་༩
- ༡༡ ཟླ་དགེ ༡༩༥༠ བཟུན། དུས་མ། འ་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གཞུང་། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༡༢ ལྷ་རའི་དབར་མར་བགས་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་སྒྲུར་བཅོས་འདུག།
- ༡༣ ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། སེམས་ཅན་ལ་མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༡༤ འཐབ་བྲལ། ཞེས། མ་དཔེར་མཐའ་བྲལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།
- ༡༥ མ་དཔེར་འཇིག་ཆོག་སེམས་པ་ལ་འཇུག་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲེལ་ལྟར་བཅོས།
- ༡༦ ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། སེམས་ཅན་ལ་མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༡༧ ཟླ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༡༨ ལྷ་རའི་དབར་མར་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་བྱུང་ཡང་སྤྱི་འབྲེལ་ལྟར་བཅོས་འདུག།
- ༡༩ ཟླ་དགེ ༧༩༩ བཟུན་འགྲུལ། སྤྱོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༢༠ དེ་དག་གི་ཞེས།
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༢༩ བཀའ། དཔོན་བཅུགས། ༣ ཤོག ༢༠ ན་༩
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༩༢ བཀའ། མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༢༣ ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༩
- ༢༤ མ་དཔེར་ཡོན་ཏྲན་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྤྱི་འབྲེལ་ལྟར་བཅོས། ལྷ་རའི་དབར་མར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཞེས་འབྲེལ་སྤྱི་འབྲེལ་ལྟར་བཅོས།

ཐོག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་མའི་མཆོད་པ།

- ༡ རྩོམ་པ་ལ། རྩོགས་བཞེད་བདུན་ལོགས་མ། གསུང་འཕྲུལ། ༡ ཤོག ༧ ཤོག ༧༧
- ༢ ཟླ་དགེ ༧༠༩༢ བཟུན། སེམས་ཅན་ལ་མཆོད་པའི་མཆོད་པ་ལེན། ༡ ཤོག ༡ ན་༩
- ༣ ཞོང་མཆོངས། ལེན། ༡ ཤོག ༡ ན་༩
- ༤ ཞོང་མཆོངས། ལེན། ༡ ཤོག ༢ ན་༩

- ༡༥ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ བར
 ༡༦ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ བར
 ༡༧ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༡༢ འོག ༤ བར
 ༡༨ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༤ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༡༩ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ འོག ༡ བར
 ༢༠ རྩེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༧ འོག ༤ བར
 འོན་མེད་སྐོམ་སྐོམ་དང་སྐོག་སྐོམ་དང་། ཞེས་པ་འདི་ལྟར་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུང་།
 ༢༡ རྩེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༡༢ འོག ༤ བར
 ༢༢ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༧ འདི་ལྟར་མིན་ནམ་སྟུང་།
 ༢༣ རྩེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༢༤ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༣ བར ༣ བར ༥ བར
 ༢༥ རྩེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༢༦ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༤ འོག ༤ འོག ༤ བར
 ༢༧ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༣ བར ༣ བར ༣ བར ༣ བར
 འབྲས་བུ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་སྐོག་སྐོམ་བཞི་ལ་དགོངས་པར་མཛོན།
 ༢༨ རྩེ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༤ བར ༣ བར ༥ བར
 ༢༩ རྩེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༤ འོག ༡ འོག ༣ བར
 ༣༠ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༧ འོག ༤ བར
 ༣༡ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡༥ འོག ༡ བར
 ༣༢ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༣ འོག ༤ བར
 ༣༣ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༣༤ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༣ འོག ༤ བར
 ༣༥ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༤ འོག ༤ བར
 ༣༦ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༣༧ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༡ འོག ༤ བར
 ༣༨ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ་ ༡ འོག ༧ འོག ༤ བར

- ༤༩ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༥ སྟོག ༧ འོག ༤ བལ་
 ༥༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། ལེལ ༥ འོག ༡༩༧ བལ་
 ༥༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྷག་པར་བྱ་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་ལེལ ༥ འོག ༥༤ བལ་
 ༥༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༥ སྟོག ༧ འོག ༤ བལ་
 ༥༢ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༥ སྟོག ༡༠ འོག ༤ བལ་
 ༥༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེལ ༥
 འོག ༡༩༧ བལ་
 ༥༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༥ འོག ༥༤ བལ་
 ༥༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༥ སྟོག ༡༥ འོག ༥ བལ་
 ༥༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༥ འོག ༥༥ བལ་
 ༥༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༥ སྟོག ༥༩ འོག ༥ བལ་
 ༥༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༥ སྟོག ༩༩ འོག ༥ བལ་
 ༥༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༡༩ འོག ༧ བལ་ནས་ ༥ བལ་བར་
 ༦༠ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༩ འོག ༩ བལ་
 ༦༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༥ སྟོག ༡ འོག ༤ བལ་
 ༦༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༩ འོག ༡༩ བལ་
 ༦༣ རྩེ་དགེ ༣༧༥༤ བསྟན། འེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ལེལ ༥ འོག ༡
 ༦༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༥ སྟོག ༡ འོག ༥ བལ་ནས་ ༥ བལ་བར་
 ༦༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༩ འོག ༡༩ བལ་ནས་ ༡༩ བལ་བར་
 ༦༦ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༩ འོག ༡༩ བལ་ནས་ ༡༥ བལ་བར་
 ༦༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༩ འོག ༡༥ བལ་
 ༦༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༩ འོག ༧ བལ་
 ༦༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༧ འོག ༩ འོག ༥ བལ་
 ༧༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན། ལེལ ༩ འོག ༩༠ བལ་

- ༡༡ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༤ འོག ༡༩ བཤ
- ༡༢ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༤ འོག ༡༡ བཤ
- ༡༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡ འོག ༡ འོག ༤ བཤ
- ༡༤ རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གཞེས་ལྷེ་རྒྱུན་གསུང་འབུམ། བོད། ཅ་སྐབས། ༡ འོག ༡༩༤ བཤ
- ༡༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡ འོག ༡༠ འོག ༢ བཤ
- ༡༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱངས། ལེལ ༥ འོག ༡༩ བཤ
- ༡༧ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༥ འོག ༡༤ བཤ
- ༡༨ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༥ འོག ༡༩ བཤ
- ༡༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༤ འོག ༡ འོག ༢ བཤ
- ༢༠ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༤ འོག ༡ འོག ༢ བཤ
- ༢༡ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༤ འོག ༡༩ འོག ༡ བཤ
- ༢༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱངས། ལེལ ༥ འོག ༤༩ བཤ
- ༢༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༡ འོག ༡ འོག ༡༥ བཤ རྩེ་སྒྲོང་དགའ་མེ་གསུམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། འདི་ལ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུམ།
- ༢༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༤ འོག ༡༥ འོག ༡༤ བཤ
- ༢༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱངས། རིགས་ཀྱི་ལེལ ༡ འོག ༡༡ བཤ
- ༢༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༩ འོག ༡ འོག ༡༩ བཤ རྩེ་སྒྲོང་དགའ་མེ་གསུམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། རེས་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུམ།
- ༢༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱངས། རིགས་ཀྱི་ལེལ ༡ འོག ༡༥ བཤ
- ༢༨ ཞོང་མཆོངས། ལེལ ༡ འོག ༡༤ བཤ
- ༢༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༥ འོག ༡ འོག ༡༡ བཤ
- ༣༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༥ འོག ༡ འོག ༡༡ བཤ
- ༣༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱངས། རིགས་ཀྱི་ལེལ ༡ འོག ༡༤ བཤ
- ༣༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ ༡༥ འོག ༡ འོག ༡༡ བཤ
- ༣༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཅེ་མདྲོ་ལྷེ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༡༥ འོག ༡ བཤ

- ༧༩ ཞོང་མཆུང་ས། ལེལ ༡༥ ཞོག ༡ ན་༡
 ༧༧ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། རིགས་གྱི་ལེལ ༡ ཞོག ༡༡ བ་༡
 ༧༤ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༠ སྟོག ༥༥ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༧༣ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༡ ན་༡
 ༧༢ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༧ སྟོག ༡ ཞོག ༡༡ ན་༡
 ༧༡ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༠ སྟོག ༥༤ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༠༠ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༡༡ ཞོག ༡༧༥ བ་༡
 ༡༠༡ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ སྟོག ༡ ཞོག ༡༥ ན་༡
 ༡༠༢ རྩེ་དག ༡༡ བ་༡༧ དཀོན་པ་ཅེགས། བེ ཆོས་བཟུང་པའི་མདོ། ལེལ ༡༤ ཞོག ༡༧༧ བ་༡
 ༡༠༣ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༡ བ་༡༧ ལུང་འདི་ནི་མདོར་བཟུང་ནམ་པ་ལྟ་ཡོད་
 པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ། ཞེས་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
 ༡༠༤ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ སྟོག ༡ ཞོག ༡༥ ན་༡
 ༡༠༥ རྩེ་དག ༡༧ བ་༡༧ དཀོན་པ་ཅེགས། བེ འོད་སྤངས་ལྟུང་པའི་མདོ། ཞོག ༡༡༠ ན་༡ ཆོག་སྤྱང་ཆེ་མེས་བྱུང་།
 ༡༠༦ རྩེ་དག ༡༧༧༧ བཟླ་ན། དཔུ་མ། བེ སྤྱོད་པ་ཅེགས་ལྟུང་པའི་མདོ། ལེལ ༡༧ སྟོག ༡༧ ཞོག ༡༧ བ་༡
 ༡༠༧ རྩེ་དག ༡༧༧༧ བཟླ་ན། དཔུ་མ། བེ སྤྱོད་པ་ཅེགས་ལྟུང་པའི་མདོ། ལེལ ༡༧ སྟོག ༡༧ ཞོག ༡༧ བ་༡
 ༡༠༨ རྩེ་དག ༡༧༧༧ བཟླ་ན། དཔུ་མ། བེ སྤྱོད་པ་ཅེགས་ལྟུང་པའི་མདོ། ལེལ ༡༧ སྟོག ༡༧ ཞོག ༡༧ བ་༡
 ༡༠༩ རྩེ་དག ༡༧༧༧ བཟླ་ན། དཔུ་མ། བེ སྤྱོད་པ་ཅེགས་ལྟུང་པའི་མདོ། ལེལ ༡༧ སྟོག ༡༧ ཞོག ༡༧ བ་༡
 ༡༡༠ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༡ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ སྟོག ༡ ཞོག ༡༥ ན་༡
 ༡༡༢ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༣ རྩེ་དག ༤༠༡༠ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ སྟོག ༡ ཞོག ༡༥ ན་༡
 ༡༡༤ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༥ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༦ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༧ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༨ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༡༩ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡
 ༡༢༠ རྩེ་དག ༤༠༡༧ བཟླ་ན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༣ ཞོག ༡༧ ན་༡

- ११५ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༤ འོག ༡༡༩ ཅེ
 ११༦ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ འོག ༡ འོག ༩༤ བ
 ११༧ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐམ་ལས་སྒྲིབ་པའི་ལེལ་ ༡ འོག ༡༡༧ བ
 ११༨ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ འོག ༥ འོག ༩༤ བ
 ११༩ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་ལེལ་ ༥ འོག ༡༩༥ ཅེ
 १༢༠ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་ལེལ་ ༥ འོག ༡༩༥ ཅེ
 १༢༡ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༩ འོག ༡༩༥ བ
 १༢༢ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ འོག ༤༩ འོག ༩༤ ཅེ
 १༢༣ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༥ འོག ༡༩༥ ཅེ
 १༢༤ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། ལེལ ༤ འོག ༡༩༩ བ
 १༢༥ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ འོག ༤༩ འོག ༩༤ ཅེ
 १༢༦ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༡༡ འོག ༤༩ འོག ༩༤ ཅེ
 १༢༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༡༡ འོག ༤༡ འོག ༩༤ བ
 १༢༨ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ བྱང་ས། སའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐམ་ལས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་
 ལེལ ༥ འོག ༡༩༩ བ
 १༢༩ རྩེད་གཤེ ༥༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཅ བུམས་པས་ལུས་པའི་མདྲོ། འོག ༡༡༧ ཅེ
 १༣༠ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ འོག ༥༠ འོག ༩༡ ཅེ
 १༣༡ རྩེད་གཤེ ༥༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཅ བུམས་པས་ལུས་པའི་མདྲོ། འོག ༡༤ འོག ༡༡༤ བ
 १༣༢ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༡ འོག ༡༡༧ ཅེ
 १༣༣ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༩ འོག ༡༡༤ བ
 १༣༤ རྩེད་གཤེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཅུན་བུམས་མགོན། མདྲོ་མེད་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ འོག ༥༡ འོག ༩༡
 १༣༥ རྩེད་གཤེ ༥༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཅ བུམས་པས་ལུས་པའི་མདྲོ། འོག ༡ འོག ༡༡༤ ཅེ
 १༣༦ ཞོང་མཚུངས། འོག ༩ འོག ༡༡༤ ཅེ
 १༣༧ ཞོང་མཚུངས། འོག ༤ འོག ༡༡༤ ཅེ
 १༣༨ ཞོང་མཚུངས། འོག ༤ འོག ༡༡༤ ཅེ
 १༣༩ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༩ འོག ༡༡༤ བ

- ༡༤༠ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༥ རྟོག་ ༡༡༤ ནུ
 ༡༤༡ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༥ རྟོག་ ༡༡༤ བ༡
 ༡༤༢ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༤ རྟོག་ ༡༡༤ བ༥
 ༡༤༣ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༤ རྟོག་ ༡༡༤ བ༦
 ༡༤༤ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༤ རྟོག་ ༡༡༤ ན༣
 ༡༤༥ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༤ རྟོག་ ༡༡༥ ན༤

ཀླུ་ལྷ་མོ་ལཱ་ལེན་སོ་བདུན་མའི་མཆན།

- ༡ དེའི་བ། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༢ དེའི་བ། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༣ མ་དཔེར་བྱུང་ལྷ་མོ་ཞེས་བྱེད་པའི་སི་ཁྲོན་དཔར་མ་ལྷ་ར་བཅོས།
 ༤ མཁྱེན་ཁང་། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༥ སྤང་བ། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༦ མཚང་ནས། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༧ འདུན་པ། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།
 ༨ ལེགས་པར། སི་ཁྲོན་དཔར་མ།

བྱང་མེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་པན་བདུན་ཅིའི་འོད་ཐེང་གི་མཆན།

- ༡ རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། བྱང་མེམས་དཔའི་རྩེ་ལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྩེ་མ་བཤད་བྱང་རྩེ་བ་གཞུང་ལམ། གསུང་འཕྲུལ། བོད། ༡
 རྟོག་ ༤ ན༣
 ༢ རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། བྱང་མེམས་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྩེ་མ་བཤད། གསུང་འཕྲུལ། བོད། ༡ རྟོག་ ༤ ན༣
 ༣ རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། བྱང་མེམས་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྩེ་མ་བཤད། གསུང་འཕྲུལ། བོད། ༡ རྟོག་ ༡༡ བ༦
 ༤ རྩེ་དག ༤༠༡༡ བསྐྱབ། མེམས་ཙམ། ཅི་སྤྲོད་པོན་ཙམ་གྱི་མི། མེམ་པ་ཅི་བྱ་བ། ཟླ་ ༥ རྟོག་ ༡༤༤ བ༤
 ༥ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༤ རྟོག་ ༡༤༤ བ༤
 ༦ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༤ རྟོག་ ༡༤༤ བ༤
 ༧ གོང་མཚུངས། ཟླ་ ༧ རྟོག་ ༡༤༤ བ༥

- [illegible]

- ༥༩ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༠ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༡ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༢ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༣ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༤ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁུར་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡ འོག་ ༥༥ བཟ
 ༦༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༡ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༦ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༥ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༧ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༥ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༦༨ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁུར་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡ འོག་ ༥༥ བཟ
 ༦༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༡ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། གྲིག་ ༡༥ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༩ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་གནས་བརྟན་བྱང་བཟང་། མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་ ༩༩༠ ཅན
 ༧༡ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༡ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། གྲིག་ ༡༥ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༢ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༣ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁུར་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡ འོག་ ༥༥ བཟ
 ༧༤ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁུར་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡ འོག་ ༥༥ བཟ
 ༧༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༡ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༦ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༧ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༤ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༧༨ མ་དཔེར་ཆེད་ཆེར་ཞེས་གསལ་ཡང་ཆེ་ཆེར་ཡིན་པེས་པས་བཅོས།
 ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༡༡ བསྟན། ཁེམས་ཅམ། ཅི་མྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། གྲིག་ ༡༧ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༨༠ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༧ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༨༡ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༧ འོག་ ༡༤༧ ཅན
 ༨༢ བོང་མཚུངས། གྲིག་ ༡༨ འོག་ ༡༤༧ ཅན

ཡུང་འདྲན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཤམ་

བཀའ་འགྲུང་།

འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩

ལེའི་མུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༧ ལེའི་མུ ༧༧༩ ཟླ

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུན་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༡ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༧ ལེའི་མུ ༨༧༩ ཟླ

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༧༩ ཟླ

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུན་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༡༡༧ ཟླ

འཕགས་པ་ཁྱིམ་བདག་དག་ལུ་ཅན་གྱི་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༥༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༥༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་ཁྱིམ་བདག་དཔེ་ཁྱིམ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་འཕམ་པ་དང་མ་འཕམ་པ་འཕམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཕམ་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་ཆོས་འབྱུང་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་ཆོས་འབྱུང་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༩༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

ཟླ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་ཆོས་འབྱུང་པ་ཞེས་ཕྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༩ བཀའ་མདོ་ཟླ་ ༩ ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

ལེའི་མུ ༩༩༩ ཟླ

འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མེ་སྒྲིབ་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༥ བཀའ་དྲུག་དཀོན་པ་ཆེགས། ག

པེ་ཅིང། ༢༤༠ གྲ་ ༩ རྩེ

འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མེ་སྒྲིབ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་མཚན་གྱི་ལུང་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

མེ་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། པེ་ཅིང། ༢༡༩ རྩེ

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་མཚན་པ་ཆེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༤༤ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣༡

པེ་ཅིང། ༢༡༩ རྩེ

འཕགས་པ་སྐོ་གྲོས་ཀྱི་མཚན་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། པེ་ཅིང། ༢༡༩ རྩེ

འཕགས་པ་སྐོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༤ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣ པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་སྐོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༢༤ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། པེ་ཅིང། ༢༤༩ རྩེ

འཕགས་པ་མཁྱེས་དྲག་འཛིན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡༥ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། པེ་ཅིང། ༢༥༩ རྩེ

འཕགས་པ་མཁྱེས་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༤༩ བཀའ་ལྔ་ དཀོན་པ་ཆེགས། པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༢༡ བཀའ་ལྔ་ དཀོན་པ་ཆེགས། ༣

པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་འོད་སྒྲུབ་གི་ལེ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༢ བཀའ་ལྔ་ དཀོན་པ་ཆེགས། ༣ པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་ཡོད་སྐུ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣ པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་རབ་ཏུ་ཞིབ་པ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ་ལྔ་

མདོ་ལྷེ། པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡ བཀའ་ལྔ་ དཀོན་པ་ཆེགས། ༣ པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༢༠ བཀའ་ལྔ་ དཀོན་པ་ཆེགས། ༣

པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

འཕགས་པ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༠༢ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣ པེ་ཅིང། ༢༤༠ རྩེ

ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༡༡ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣

འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མེ་ཉི་མའི་སྐུ་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡༢ བཀའ་ལྔ་ མདོ་ལྷེ། ༣

པེ་ཅིང། ༢༡༩ རྩེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ལྷ་མོ་འཕྲུག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེ་དགེ་ ༡༡ བཀའ་ལྔ་ ཤེས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེ་ཅིང། ༢༡༩ རྩེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ༡ བེ་ཅིང་། ༡༩༩ མི
 སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ༡ ན་ས་ ༢ བེ་ཅིང་། ༡༧༡
 འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༠
 བཀའ། མདོ་སྒྲུ། ༡ བེ་ཅིང་། ༡༧༥ རུ

འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་རྒྱས་པའི་ལེའུ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༧༠ . ༡༩ རེ
 འཕགས་པ་ས་བརྩ་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། པལ་ཆེན། ༡ བེ་ཅིང་། ༡༧༡ རེ
 འཕགས་པ་སེང་གེས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ༨ བེ་ཅིང་།
 གསེར་མདོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༣༥༠ བཀའ། མདོ་སྒྲུ། ༢ བེ་ཅིང་། ༡༠༡༩ ཀོ
 འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷོང་སེང་གེའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༢༩ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ༨
 བེ་ཅིང་། ༡༧༠ ༤༩ རེ

བསྟན་འགྲུལ།

མགོན་པོ་ཀླུ་པ། ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། (དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་) ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། གེ
 བེ་ཅིང་། ༥༥༩ རེ
 ——— རྫོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༩༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩
 བེ་ཅིང་། ༣༥༥༠ མ
 ——— རྫོང་ནིང་དབུན་རྒྱ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༣༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ༩
 བེ་ཅིང་། ༥༩༩༧ ཅ
 ——— མདོ་རྒྱན་ལས་བརྒྱས་པ། ཟླ་དགེ ༣༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ༡ བེ་ཅིང་། ༥༩༩༠ ༢
 ——— བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ བེ་ཅིང་། ༩༥༥༥ གེ
 ——— རྫོང་བ་བརྒྱལ། ཟླ་དགེ ༤༩༠༤ བསྟན། གསེར་མིག་ ༩ བེ་ཅིང་། ༥༧༩༥ མ
 ——— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༣༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ༩
 བེ་ཅིང་། ༥༩༩༤ ཅ

- ཚུད་པ་སྒྲིག་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༡ བསྟན། དུས་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ ཅ
- རིགས་པ་དུག་རུབ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༡ བསྟན། དུས་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ ཅ
- ཞིམ་མོ་རྣམ་པར་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༥ བསྟན། དུས་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ ཅ
- བཤེས་པའི་སྒྲིང་ཡིག་ ཟླ་དགེ་ ༧༡༡༩ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག་ རེ་ བེ་ཅིང་། ༥༤༡༩ རེ་

སློབ་དཔོན་དག་པ་ལ། བྱང་རུབ་སེམས་དཔེའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༧ བསྟན། དུས་མ། ཤ
བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ ཤ

སློབ་དཔོན་ཚས་གྱི་བཤེས་གཞེན། ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རབ་རྒྱགས་ལ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༧ བསྟན། སྟེར་ཕྱིན། ༩

༥ བེ་ཅིང་། ༥༡༡༧ ༩

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་སེམས་བྱང་རུབ་སེམས་དཔེའི་ས། (བྱང་ས་) ཟླ་དགེ་ ༧༠༡༧ སེམས་ཅམ།
'མེ' བེ་ཅིང་། ༥༡༡༩ ཞི་

——— མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུན། ཟླ་དགེ་ ༧༠༧༧ སེམས་ཅམ། ༢ བེ་ཅིང་། ༥༡༡༩
རྫོང་རྒྱུད་པ་ལ་ཕྱག་ལ་ཏི་ཤ བྱང་རུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིན་མ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༩ ཤི

——— བྱང་རུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིན་མའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༩ བསྟན། དུས་མ། ཤི
བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཤི་

——— སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོན་པའི་ཚིག་འདི་རིམ་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཤི
སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ལ། བྱང་རུབ་སེམས་དཔེའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོགས་པར་དཀའ་འདི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གཞུང་། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཤི

འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཤེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཏི་ཤ་ལེ་པའི་མན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་
མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཤི

སློབ་དཔོན་དཔེ་པོ། སྒྲེས་པའི་རབས་གྱི་རྒྱུད། ཟླ་དགེ་ ༧༡༧༠ བསྟན། སྒྲེས་རབས། རྩ་ བེ་ཅིང་། ༥༧༧༠ ཤི

——— ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༠ ཤི

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཚ
བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཚ

སློབ་དཔོན་ལེ་རོ་ཅན་རྟེན་ཏ། བྱང་རུབ་སེམས་དཔེའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ། (རྣམ་སྤྲང་དཀའ་འགྲེལ།)

ཐེ་དགེ ༡༩ཡུ ཀ བསྟན། བེ་ཅིང་། ༥༡ཡེ ས

རྩེ་བརྩན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། བརྩན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་ཀྱང་བྱས་པ། མེད་པོ ༡༧༥༤ བརྩན།

ਸੇਰ-ਬੁਕ। ੴ ਦੇ-ਉਦ। ੫੭੨੬ ੴ

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ། ༩༠༡༩ བསྟན། རེས་མཇུག་། སྤེལ་བཅའ་། ༡༡༡༡ སྤ

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་ཤིང་རྒྱུན་ཞེས་བུ་པའི་ཆོག་ལེན་དུ་སྤྲོས་པ། ཤིང་གི ༢༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི
 པེ་ཅིང་། ༡༡༩༡ མི

དབུས་དང་མཐའ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་ཚེ་གཤེད་པ་བྱས་པ། རྗེ་དགེ་ ༤༠༡༧ བརྟན། མེས་མཆོམ། མི་
ལོ་ཅིང་། ༡༡༩༩ མི

ཤེས་རབ་གྱི་ཐོན་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་པ་ཙོས་མདོན་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་
བྱས་པ། རྩེ་དགོ ༡༧༥༦, ཤེར་ཕྱིན། ༡ པེ་ཅིང་། ༡༩༨༧ །

གནས་བརྟན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་པ་ནི་བྱ་པའི་དཀའ་འགྲེལ། རྗེ་དགོ ༡༠༩ བརྟན། སེམས་ཅམ།
 ཉི་ཤེས་ཀྱི་ ༡༡༧ ལྟ།

སྒྲིབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། ཚེས་མདོག་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་མཁའ་མཁའ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་བཞད་པ། ལྷ་དག ༤༡༧༠
བསྟན། མདོན་པ། ཁུ་པེ་ཅིང། ༡༩༧༧ ལྷ་

ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཆོས་ལེའུར་བྱས་པ། རྟེན་གཤམ་ ༤༠༥ བརྒྱུ། མངོན་པ། ལྷ་ བེ་ཅིང། ༡༡༧༠ ལྷ།

— ཉི་ཤུ་པའི་ཚེ་ལ་མེ་ཏུང་བྱས་པ། ཟེ་དག ༤༦༧ པར་ན། མེ་མ་མཚམ། སྒྲི་མེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ མ།

མདོ་སྔོན་རྒྱལ་གྱི་བཤད་པ། སྔོན་ལོ་ ༤༠༩༥ སེམས་ཅམ། གི་ བེ་ཅིང་། ༥༥༩༧ གི་

འི་རྒྱུ་ལོ་མཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་སྤངས་པ། རྟེན་གཞི་ ༥༧༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཚུ་ཕེཅིང་། ༥༧༩༨ ན

སྐབ་དཔོན་ལྷོ་ཤོ་ལ་རྟན་པ། མདོ་སྡེ་འི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སྡེ་དག ༤༠༣༤ བཅས་མཚམ། ཅི་པེ་ཅིང། ༥༥༣༧

སྒོ་བ་དཔོན་མི་ཙམ་པ་གཞུང་། རིན་པོ་མེད་མེད་པ་འཁྱུར་པ་བཀའ་པ། རྟེན་པའི་ ༧༡༧ བཅུ་། སྤྱི་ལོ་ག་ ལེ་ཅིང་། ༡༩༧༧ ཇོ་

སྒྲིབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། འུང་རྒྱུ་མེད་མ་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ཉི་ལུ། སྒྲིབ་ཀྱི་ ༤༠༧ བཅུ་མ། མེད་མ་ཙམ། ཉི་ལེ་ཅིང་། ༡༧༧༩ ལ།

— ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १०३ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १०३ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १०३ ॥

སྒྲིབ་དཔོན་འཛིན་པ་དཔལ་ལྷན་པ་ལྟེན་པ་ (མཚན་གཞན་སྒྲིབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་པ་དང་ལྟེན་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།) ཁྱོད་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་
 མཚན་པོའི་སྒྲིབ་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་ ལྟེན་པ་ ༡༠༧༡ མཚན་པ་ལྟེན་པ་ ༥༡ ལྟེན་པ་ ༡༡༡༡ ལྟེན་པ་

- བྱང་རྩལ་གྱི་ལྷ་པ་བཤམས་པའི་འགྲེལ་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པའི་རྩམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།
 ཟླ་དག ༤༠༠༥ བཟན། བེ་ཅིང་། ༥༥༠༧ ར
- ཀྱལ་སྐུ་ཞིབ་པ་ལྟ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༣༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ བེ་ཅིང་། ༥༩༧༩ ལ
- བསྐྱལ་པ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ། ཟླ་དག ༣༩༤༠ བཟན། དུམ་མ། བི བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ཀ
- བསྐྱལ་པ་ཀུན་ལ་ས་བཏུས་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། དུམ་མ། བི བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ཀ
- མཁན་ཚེན་ཞིབ་མཚོ། སྤྱི་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༤༠༣༩ བཟན། སེམས་ཙམ། ཉི བེ་ཅིང་། ༥༥༣༩ ཀྱ
- དུམ་མའི་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། དུམ་མ། ས བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ས
- སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་པ་གཤམས་པ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་འཕྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན།
 དུམ་མ། ལ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ལ
- དུམ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། དུམ་མ། འ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ འ
- དུམ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། དུམ་མ། འ འཇུག་པ་རེང་འགྲེལ།
 བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ འ
- དུམ་མ་ཙམ་པའི་འགྲེལ་པ་ཚོག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། དུམ་མ། འ བེ་ཅིང་། ༤༤༣༩ ཏུ
- སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལུང་འབྱེད། དུམ་མའི་པོའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ དུམ་མ། ར བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ར
- ཤི་བེ་ཏི་ཏི། བྱང་རྩལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་པ་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན།
 དུམ་མ། ཀ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ཀ
- སྤྱོད་དཔོན་གསལ་པ་འབྱུང་གནས་སྤོ་སྤོ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཟླ་དག ༣༩༣༩
 བཟན། དུམ་མ། ལ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ལ
- སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། གསལ་པ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། གེར་ཕྱིན།
 ཀ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ཀ
- སྤྱོད་དཔོན་ཨ་ཏུ་ལ་ཀ་ར། རྩོམ་ཐེག་པའི་ལྷ་པ་པའི་སྤྱེ་མ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐེ བེ་ཅིང་། ༣༩༣༩ ཚོ
- བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩལ་བཤད་དཀའ་འགྲེལ། མཛད་པ་པོའི་མཚན་མིག་སལ་པ། ཟླ་དག ༣༩༣༩ བཟན།
 དུམ་མ། ལ བེ་ཅིང་། ༥༩༣༩ ལ

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

ཀླུ་ཚབ་དར་མ་འཛེམ་ཆེན། (༡༩༤༤-༡༩༤༩) དབུ་མ་འཛེམ་ཆེན་ཐེང་པའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༡༡ བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་དབང་མ་ཕྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་དམོངས་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་བཞུགས་

ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

གེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་པའི་རྣམ་པའདད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན། གསུང་འཕུམ། བོད། ༡༤

དདུལ་རྒྱ་བོགས་མེད་བཟང་པོ། (༡༩༣༧-༡༩༥༤) ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་མེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་འཛེམ་ཆེན་ཐེང་པ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱམ་ཚོ། ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་གི་སྤྱི་ལོ་སློབ་གཉེན་ཆོག་མཁན་པོ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ལྷ་ཆ་བོད་དགོན་ལེགས་བཤད་གཉེན་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་གསལ་སྤྲུལ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ལྷ་རྒྱ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ། (༡༩༡༧-༡༩༥༤) བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལན་བདུད་རྩིའི་འོད་ཐེང་།

གསུང་འཕུམ། བོད། ༨ ལོང་ས་སྤྲུལ་མགོན་ཆེན་པོའི་བྱུག་དཔེ་ལ་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་དཔར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། (༡༩༡༧-༡༩༡༩) རྟོགས་བཤེད་བདུན་ལེགས་མཁུ་གསུང་འཕུམ། བོད། ༡༤ གསུང་བོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༤ ལོར་སྤྲུལ་

སྤྲུལ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་ཆེད་ལ་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

བྱང་རྒྱལ་ལམ་འཛེམ་ཆེན་མོ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༥

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་པའདད་བྱང་རྒྱལ་གཞུང་ལམ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༡༡

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་པའདད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༨

དབུ་མ་རྩ་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པའི་རྣམ་པའདད་རིགས་པའི་རྒྱམ་ཚོ། (རྩ་ཤེའི་ཆེན།) གསུང་འཕུམ། བོད། ༥

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་པ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༩

བསྐྱེད་བདུས་ཐེན་ཕྱིས། གསུང་འཕུམ། བོད། ༥

ཐུན་བཀྲ་ནས་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། (༡༩༡༧-༡༩༠༩) མདོ་མེ་རྒྱན་དང་བྱང་མདོ་ནག་ཉི་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལའི་སྤྱི་ལོ་ཉམས་སྤྲུལ་

ལེན་རྒྱལ་མདོ་ཅོམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་། གསུང་འཕུམ། བོད། ༡༡ ཕྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དམོངས་

དབང་དགེ་ལེགས་ནས་ལྷོ་ལིར་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

སྒྱུ་མ་སྒོ་བྱས་ཀྱིས་མཚན། (༡༩༠༩-༡༩༡༩) ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྒྲོང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་དམ་པའི་ཅ་བ། ང་ས་བོད་ཀྱི་

དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞག་ས་པ་ལག་གིས་མ།

ཇ་དཔལ་སྤུལ་ཨོ་རྒྱན་འཛིག་མ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། (༡༩༠༩-༡༩༡༡) ཀྱུ་ལ་བའི་སྤུལ་གྱི་བསྐབ་བྱ་མདོར་བསྟུས་ཉམས་ལེན་

སྒྲིང་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ བྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་གྱི་ཀ་ཇི་བྱ་བས་སྒྲིང་ཉོག་ཏུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཡོངས་འཛིན་ལོ་གསུམ་ཀྱིས་མཚན། (༡༩༡༩-༡༩༢༩) སྒྱུ་པ་ཐུགས་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟུས་པའི་

ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བྱངས། གསུང་འབུམ། བོད། ༡

སྒྱུ་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྒྱུ་བཅད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲིང་མ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ༡ ག

ལྷ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལག་

འཕགས་པ་ཕུང་ཆུང་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཅིས་ཕུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༥༥ བཀའ། དཀོན་པ་ཅིགས། ག
པེ་ཅིང། ༡༩༠ ཉམ་ཇི

དཔལ་གསལ་བ་ཐོག་མ་མི་ཐད་པ་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཨྱེད་གཤེ ༡༣༥ པག་ལ། མདོ་ཤེ། མ་ པེཅིང། ༤༩ བ
 ཨྱེད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཨྱེད་གཤེ ༩༩ པག་ལ། བལ་ཆེན། ༩ བྱ་མ་ལ་འེ་རྒྱུ་མ་པར་ཐར་པའི་ལེལ། པེཅིང། ༣༥༡
 མཐོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་བ། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་འིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་བ། (དལ་མ་འིན་ཆེན་ཕྱིར་བ) ཨྱེད་གཤེ ༩༡༥ པག་ལ། ཞེ
 པེཅིང། ༥༥༥ ར་

མདོ་སྤྱན་ལས་འཁྱུག་པ། རྒྱུ་ལོ་ ༡༧༩༩ ལྷན་པ། དུས་ཀྱི་ བཅུང་། ༡༩༩༠ ལ།
 མཐོང་དོན་རྟུང་བུ་ལས། ལས་ལྷན་གྱི་རྒྱུང་པ་ཞེས་བུ་ལོ་ལྷན་པ་ཆེན་པོ། རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༩༧ ལྷན་པ། རྒྱུ་ལོ་ལས། ལོ་
 བཅུང་། ༡༩༩༧ ལ།

ཡོད་པོ་ཆོས་པ་ལོ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཡོད་པོ། (རྒྱལ་པོ་ལ་ཡོད་པོ་ལ་) ཡོད་པོ་ ༡༧༠ ལས། རྒྱལ་པོ་ལ་ ཡོད་པོ་ ༥༧༥༠ ལ།

པ་རྩ་ཏུ་ཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། རྟེན་གྱི་ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཁི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ ལ།
ལེགས་སྦྱར་དང་དབྱིན་ལིག་བཤད་སྒྱུར་ཁེ་རྩ་མེ་རྟོ་སྤྱི་བས་ ༡༩༩༥ ལོར་འཛར་མན་ཏུ་དཔར་བཤད།
Arya-Sura's Compendium of the Perfections: Text, translation and analysis of the
Paramitasamasa (Bonn: Indica et Tibetica Verlag, 1986).

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱལ་ལོམས་དཔའི་ས། (བྱང་ས) ཟླ་དག ༧༠༩༥ ལོམས་ཅམ།
མི་ཤེའི་དུང་། ༡༡༩༩ ལོ་བྱང་སའི་གཞུང་ཆ་ཆང་དེ་པག་ཐུགས་ཐུག་པས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་རྩོམ་འབྲུད་ལྟེ་མིག་
དེ་པ་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་༡༧༩༩ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔལ་བཟུང་།
རྩོམ་འབྲུད་ལོམས་པ་མགོན་པོ། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་ཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༧༠༩༠ བཟུང་།
ལོམས་ཅམ། མི་ཤེའི་དུང་། ༡༡༩༩ ལོ་

— བེས་རབ་ཀྱི་མ་འོང་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛོད་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཞེས་པུ་པའི་ཆོག་ལེའུ་
བྱས་པ། ལྷ་དཔེ ༡༧༥ བེས་ཕྱིན། ༡༧ བེའི་ད། ༡༡༥ ཀ

སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། འཕགས་པ་ལྷོ་ཤོ་མེ་ཐད་པས་བརྟན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ལྷོ་དགེ་ ༡༩༧༩ མགོ་འགྲེལ། ཅི་
པེ་ཅིར། ༡༩༧༥ ཅི

སྒོལ་དཔོན་སྒོལ་པ་རྟུང་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཆེད་འབྲེལ་པ། ཅེད་ཀྱི་ ༢༠༡༢ ཟེད་འབྲེལ་པ། རི་པེ་ཅིང་། ༥༥༡༠ རི་
ཀུལ་ལྷ་མཁའི་པ་ལ། བྱང་ཀུལ་མེ་མཁའ་དཔེ་སྒོད་པ་ལ་འཇུག་པ། ཅེད་ཀྱི་ ༢༡༧༡ པ་ལ། དཔེ་མཁའ་ལ་པེ་ཅིང་། ༥༩༧༩ པ་

བསྐྱབ་པ་ལུན་ལ་བརྟམ་པ། རྗེ་དག ༡༧༧༠ བརྟན། དམ་མ། ཁི་བེ་ཅིང་། ༡༩༣༡ གི་བསྐྱབ་པ་བརྟམ་
ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཚང་དེ་པ་ལྟན་པ་སྐྱབ་པ་ཙམ་ཅན་གྱི་གཞུང་ཁྲི་འབྲེད་ལྟེ་མིག་དཔ་ཉེར་གསུམ་པའི་ནང་༡༩༩༡
ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་ནས་དཔར་བརྟམ།

[illegible]

མཁའ་པོ་རྒྱལ་པ་ཟེར་དེའོ་ལྷ་ན། སྤྱིད་འཇུག་གི་མིག་གི་འཕྱེད་པ་གཅི་བོ་མཐུག་པ་མིག་འབྱོལ་འཇུག་བྱེད་མཁུ་མའི་ནལ་ལྟེང་
བདུད་ཅིང་མིག་མཁུ་། མི་ལོང་མི་དུག་མཁུ་དཔེ་སྤྱིད་ཁང་ནས་བྱེད་ཆུང་མེས་མཁུ་དཔེ་སྤྱིད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཅུ་པ་
དང་འབྱེད་པ་བཟུགས་ཞེས་པའི་དཔེ་བུ་མེས་མཁུ་ལྟེང་ཁང་དཔེ་བཟུགས་པ་། ཅ

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཡིམ་ཕྱོག་མིང་མཛོད། ཀན་ལུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བརྒྱན།
 གྲུབ་ཚད་དར་མ་རིན་ཆེན་(༡༩༥༩-༡༩༩༩) དཔུ་མ་རིན་ཆེན་གྱི་དབེ་མི་ལྷིང་པོ་དོན་གསལ་བ་བྱེད་པ། གསུང་འབམ།
 བོད། ཀ་མོག་ལྷ་ས་དུ་བསར་ཏེ་མཁོ་ལ་དབར་ལ་གཞི་བྱས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཕྱི་མིར་དབར་བསྐྱེད་ཀྱིས་

དཔར་ཏུ་བཟུང་། ཞེས་དཔར་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་ཏུ་བསྐྲུན་།
 བཀའ་རྒྱན་དཔར་མ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་བཟུངས་ཀྱིས་
 དཔར་ཏུ་བསྐྲུན་། སྤྱི་ལུས་དཔར་མ། ཨ་མིའི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་ལེས་རིག་ལྷོ་ལག་ས་ཁང་མས་ཀམ་ལུ་ཅུ་རེ་

མོག་འདྲ་དཔར་བཟང་། གནམ་ལང་ལྷ་ར་མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་ལུང་ཆོག་མ་དོན་གྱི་འབྲེལ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥
ལོར་ལྷ་ས་རྒྱིག་ཁུལ་ཉེ་ལྷ་ར་མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་ནས་དཔར་བྱས་སྟབས།
འགྲེལ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ཏུ་དཔར་ལ། (༡༩༩༥-༡༩༩༧) དེ་བཅུ་མཉམ་པོ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་མི་ཁྲོན་མི་མེགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་ནས་

དེ་བཞག་ཐག་ས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
ཐོ་བཅུན་ཐག་ས་སུ་ལ་མཚན། (༡༩༧༧-༡༩༧༩) ཐོ་མ་པ་ནི་ཕྱི་པའི་འབྲེལ་པ། མ་སྐྱ་པ་ཀའ་འབུམ། བོད། ༩ ཉི་མོར་སྒྲོ་
ཁོར་མེ་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྩོམ་ཁ་བ། (༡༩༧-༡༩༧༩) རྟོགས་པ་རྣམས་ལྟར་ལྟོགས་པ། གཞུང་པ་བུ། ཡོད། ཁོ་གཞུང་ཆོང་ལྟུང་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༥ མོག་

ཕ་སྐུ་གྲ་ཅུ་དེ་མཁའ་ཞོལ་དཔར་རྟིང་ལ་དཔར་བུལ་སྒྱིམ་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྒྱུབ།

ཕུང་ལྷུང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཞུང་འཁུམ། བོད། ལ་

ཡེ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་གསེར་གྱི་ཁྱིེར་པ། གཞུང་ལྟུང་། བོད། ཅ རྟེན་གཞུགས་སྤྱི་ཐད་ལོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལས་ཁང་ནས་

༡༩༧༠ ལེན་སྟོན་ཆ་དང་། ༡༩༥༥ ལེན་སྟོན་ཆ་དཔར་བྱ་བ་སྟུན།

བསྐྱེད་བཀའ་མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱིས། གསུང་ལུང་། བོད། ས

རྩོམ་པ་དུ་བྱ་བ། (༡༩༣༧-༡༩༣༩) དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཁི་ལྷ་ར་དང་པའི་རྒྱལ་གསལ་པར་སྟོན་པ་
དགོས་འདོད་ཀྱང་འཕྱུང་། (ཡུག་ར་ཆོས་འཕྱུང་།) མི་ཚོན་མི་འགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དེའི་གཞུགས་སྐྱོ་
དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཐོ་ཡོན་ལེ་ཤེས་དོན་གྲུབ། (༡༧༩༡-༡༧༩༥) བཀའ་གདམས་འིན་པོ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱུང་གི་གཅེས་པ་ལྟར་ལེགས་པ་བཤད་ནི་རུ་འབྲེལ་བ་

མཛོད། ལུ་མ་བཞི་ལྟེ་དཔར་མ་དཔར་བསམ་ཤི་བྱེ་བྱོལ་༡༩༥༥ ལོར་བཙུན་འགྲུག་མཛོད་མ་ཤི་ལིར་དཔར་

ཏུ་བརྒྱུན། མཚོ་ཕྱོད་མི་ཤིག་མདའ་ལྷན་ཁང་ནས་ཀླུ་མེ་ཀའལ། ལོར་དེ་བཟུམས་མཚན་པར་ཏུ་བརྒྱུན།

ཕྱི་དགོ་བཀའ་འཁུར་དང་བཅུན་འཁུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་ཉོར་ཉི་ཉོ་རྒྱ་མཐོ་སྒྲིབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་གཞུང་ཚོ་སོར་ཁང་

རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཕྱི་དགོང་ལ་ཁ་བརྒྱུན་དག་པ་མཉམ་དང་སྤྲོད་ཐབས་དག་པ་མཉམ། རྩིས་ལ་དབང་ལ། དཔེ་ཐབས་ལ་ཕྱི་དགོང་ལ་ཁ་བརྒྱུན་དག་པ་མཉམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཨ་རི་གེ་ལི་ཕོར་ནི་ཡ་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

ཐོག་མའི་ཐང་ཐུན་དཀར་གྱི་ཆོས་ལུགས་རྩོམ་གཤིད་དཀར་ཅན་གྱི་དཔེ ༩༥༤ བཅུག་ ལྷ་ཆོས་ཤུག་ བོད་ རྒྱ་ཡེ་ཅིར་ ༡༩༧༡ ལོ་

ལྷ་སྐྱོན་འིག་ཆེན་གྲག། (༡༩༧༠-༡༩༭༤) ཆོས་འབྲུང་གཞུང་དབའིག་པོ་ཆེ་འི་མཛོད། གཞུང་འབུམ། དོད། ཡ། བྱེ་ཁོ་༡༩༧༥

ཡོང་ཆུ་གར་པ་ལོ་ཤིང་ཕྱི་མེད་ཅན་གྱིས་ལྷོ་ལོ་ཤིང་པེ་མེད་གྱི་གཞུགས་སྐྱོད་པར་པ་བུ་སྐྱེས་ལྷོ་ཤིང་པར་དུ་བཞུགས།

པོ་དྲུག་ཕྱེད་ལྷན་ལས་རྒྱུ་ལ། (1920-1949) དགོན་བཅུ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ། གསུང་འཁམས། བོད། 5 ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ཁབ་

པས་ཁྱིའོ་༡༩༥༠ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་བཀྲས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

པོད་ཀྱི་ཆོས་མཁོད་ཆེན་མོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་མི་རིགས་དང་ལྷན་ཁབ་གིས་དབར་དུ་བརྒྱན།

དབལ་མང་དགོན་མཆོག་གྱལ་མཚན། (༡༩༧༩-༡༩༩༣) མདོ་རྩེ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ་བློ་བཟླ་བ་རྒྱལ་པའི་མེ་ཏོག གཞུང་ལས་མ།

པོད། ༩ བྱི་ལོ་ ༡༧༧༧ ལོར་ཨ་མ་ཆོས་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་གྱི་དཔར་མ་ལ་དཔར་བསྐྱེད་གྱིས་

ཀླུ་མཚན་དག་ལེགས་ནམ་ཀླུ་ནས་ཕྱི་ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ཨ་

ཞུས་ཆེན་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས། (༡༩༤༧-༡༩༥༤) བསྐྱུན་འགྲུལ་དཀར་ཆག་ བོད་ཡོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ ༡༩༥༥

ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ཞུ་མེར་བསྐྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་རྒྱ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། (གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག) ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་ཡོངས་

མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཀླུ་མཚན། (༡༩༡༩-༡༩༤༩) སྤྱི་མ་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྒྱུ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་

གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ར ག

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་ཀླུ་མཚན། (༡༩༡༩-༡༩༥༡) སྤྱི་མ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད། ༧་བ། ༣ ཉི་ཉང་གློ་

ཞྱོར་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ཉི་ཉང་གློ་ཞྱོར་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཀར་ཆག་ ཉི་ཉང་གློ་ཞྱོར་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ལུལ་རིག་བླ་གཡུ་ བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའི་ཐེ་སྙོལ་གྱི་མདོ་ལས་བརྒྱམས་པའི་དབྱད་རྩི་མོ། དབྱིན་ལན་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་

དབར་དུ་བསྐྱུན། *The Bodhisattvāpitaka: Its Doctrines, Practices and their Position in Mahayana Literature* (Tring: The Institute of Buddhist Studies, 1995).

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཟུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
 དཔེ་འདིའི་ལྷ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཟུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། ཟུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན།
 མ་དཔེ་ཀམ་པུཌ་ལ་འཇུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་གར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་སྒྲིང་།
 དཔེ་སྦྱོན་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་ཚོས་དར། དུམས་པ་དཀོན་མཆོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་མེད། ༡༡

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲོར།
 བརྗོད་བྱ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་རྟེན་མཐུན་བསྐྱོད་དང་བཅས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་བེད་སྤྱད་པོ་བསྐྱུན།

ISBN 81-89165-11-9

9 788189 165116